

ANKARA BAROSU YASA İZLEME ENSTİTÜSÜ ÖN İZLEME DAİRESİ

Kanunlar Bibliyografisi

CİLT III

AVUKAT BÜLENT DAĞSALI

İletişim Adresi

Ankara Barosu Başkanlığı
Adliye Sarayı Kat: 5 Sıhhiye/ANKARA
T: (0.312) 416 72 00 (Pbx)
F: (0.312) 416 72 80
www.ankarabarusu.org.tr
ankarabarusu@ankarabarusu.org.tr

Kapak Tasarımı ve Sayfa Düzeni

Ali Kemal ÇERŞİL (Ankara Barosu)

Basım Tarihi ve Yeri

Aralık 2020, Ankara

Baskı Adedi

1000 adet (1. Baskı)

Baskı ve Cilt

ARCS Dijital Ofset Matbaacılık
<https://arcs.com.tr/>

ISBN

978-605-7848-36-9 (3.c)
978-605-7848-33-8 (Tk)

İÇİNDEKİLER (CİLT III)

BEŞİNCİ KISIM

TBMM 26. Dönem 3. Yasama Yılı	1

BİRİNCİ BÖLÜM

26. Dönem 3. Yasama Yılı Yasama Faaliyeti

(01.10.2017 - 24.06.2018)

1. TBMM 26. Dönem 3. Yasama Yılı Yasama Faaliyeti	3
a. Yasama Yılı Yasama Faaliyeti Sayısal Bilgiler	3
b. Yasama Yılı OHAL KHK'ları, Kanunları ve Kararları	3
(1). OHAL KHK, Kanunları ve Kararları	3
(2). Anayasa Değişikliği Kanunları ve TBMM Kararları	4
c. Kod Kanunlar	4
(1). Değiştirilen ve Yürürlükten Kaldırılan Kanun Maddeleri	4
(2). 7060 s. Helal Akreditasyon Kurum, Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Özeti ve İçeriği	5
ç. Uluslararası Metinler	8
(1). Tiplerine Göre	8
(2). Konularına Göre	8
(3). Ülke / Kıta / Kurumlara Göre	9
(4). (4)-(28) Uluslararası Metinlerin İçerikleri	9
d. TBMM Kararları	35
(1). (1)-(13) Kararların İçerikleri	35
e. Torba Kanunlar	40
(1). Değiştirilen ve Yürürlükten Kaldırılan Kanun Maddeleri	40
(2). (2)-(14) Torba Kanunların Özet ve İçerikleri	60
f. Bütçe Kanunları	129
(1). 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Özet ve İçeriği	129
(2). 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Özet ve İçeriği	145
g. Yasama Yılı Yasama Faaliyetinin Değerlendirilmesi	150

İKİNCİ BÖLÜM

26. Dönem 3. Yasama Yılı Yasama Faaliyeti Çizelgesi	154

ALTINCI KISIM

TBMM 27. Dönem 1. Yasama Yılı	155

BİRİNCİ BÖLÜM

27. Dönem 1. Yasama Yılı Yasama Faaliyeti (25.06.2018 - 30.09.2018)

1. TBMM 27. Dönem 1. Yasama Yılı Yasama Faaliyeti	157
a. Yasama Yılı Yasama Faaliyeti Sayısal Bilgiler	157
b. Yasama Yılı OHAL KHK'ları ile Anayasa Değişikliği KHK'ları.....	157
(1). OHAL KHK (1 KHK).....	157
(2). Anayasa Değişikliği KHK'ları (5 KHK).....	157
c. TBMM Kararları	158
(1). (1)-(10) Kararların İçerikleri.....	158
ç. Torba Kanunlar.....	180
(1). Değiştirilen ve Yürürlükten Kaldırılan Kanun Maddeleri.....	180
(2). (2)-(3) Torba Kanunların Özet ve İçerikleri	183
d. Yasama Yılı Yasama Faaliyetinin Değerlendirilmesi	191

İKİNCİ BÖLÜM

27. Dönem 1. Yasama Yılı Yasama Faaliyeti Çizelgesi	199

YEDİNCİ KISIM

TBMM 27. Dönem 2. Yasama Yılı	201

BİRİNCİ BÖLÜM

27. Dönem 2. Yasama Yılı Yasama Faaliyeti

(01.10.2018 - 19.07.2019)

1. TBMM 27. Dönem 2. Yasama Yılı Yasama Faaliyeti	203
a. Yasama Yılı Yasama Faaliyeti Sayısal Bilgiler	203
b. Yasama Yılı OHAL Kanunu (1 Kanun)	203
c. Çerçeve Kanunlar	203
(1). Değiştirilen ve Yürürlükten Kaldırılan Kanun Maddeleri	203
(2). (2)-(9) Çerçeve Kanunların Özet ve İçerikleri	207
ç. Kod Kanunlar	225
(1). (1)-(2) Kod Kanunların Özet ve İçerikleri	225
d. Uluslararası Metinler	239
(1). Tiplerine Göre	239
(2). Konularına Göre	239
(3). Ülke/Kıta/Kurumlara Göre	239
(4). (4)-(16) Uluslararası Metinlerin İçerikleri	240
e. TBMM Kararları	248
(1). (1)-(15) Kararların İçerikleri	248
f. Torba Kanunlar	258
(1). Değiştirilen ve Yürürlükten Kaldırılan Kanun Maddeleri	258
(2). (2)-(15) Torba Kanunların Özet ve İçerikleri	278
f. Bütçe Kanunları	345
(1). 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Özet ve İçeriği	345
(2). 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Özet ve İçeriği	361
g. Yasama Yılı Yasama Faaliyetinin Değerlendirilmesi	

İKİNCİ BÖLÜM

27. Dönem 2. Yasama Yılı Yasama Faaliyeti Çizelgesi	366

SEKİZİNCİ KISIM
TBMM 24. Dönem 4. Yasama Yılı – 27. Dönem 2. Yasama Yılı Kanunlar Bibliyografisi
Sonuç (17.04.2014 -19.07.2019)

BİRİNCİ BÖLÜM

1. Genel.....	377
2. Yasama Faaliyetine İlişkin Sayısal Veriler	379
3. Analiz	390
a. Uluslararası Metinler	390
b. Torba Kanunlar	392
c. Çerçeve ve Kod Kanunlar	394
ç. OHAL Süreci Yasama Faaliyetinin Değerlendirilmesi.....	412
d. T.C. Anayasa Değişikliği Yasama Faaliyetinin Değerlendirilmesi	422
e. Kanunlar Bibliyografisi Kapsamında Değişiklik Yapılan Kanunların İncelenmesi.....	432
f. Kanunlar Bibliyografisi Kapsamında İhdas Edilen Kadroların İncelenmesi.....	434
g. Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sisteminde TBMM'nin Yasama ve Denetleme Fonksiyonlarının Değerlendirilmesi.....	443

İKİNCİ BÖLÜM

Kanunlar Bibliyografisi Toplam Yasama Faaliyeti Tablosu	450

TBMM 26. Dönem

Yasama Faaliyeti

(01 Ekim 2017 – 24 Haziran 2018)

26. Dönem	3. Yasama Yılı	(01.10.2017 – 24.06.2018)

1. 26 ncı Dönem 3 üncü Yasama Yılı Yasama Faaliyeti

a. 26 ncı Dönem 3 üncü Yasama Yılı Yasama Faaliyeti Sayısal Bilgiler:

Anayasa değişikliği kanunu	4	Olağanüstü Hal KHK	3
Anayasa değişikliği kararı	2	Olağanüstü Hal Kanunu	26
Bütçe kanunu	2	Olağanüstü Hal Kararı	3
Karar	20	Torba kanun	13
Kod kanun	1	Uluslararası metin	63
TOPLAM KANUN VE KARAR			136

b. 26 ncı Dönem 3 üncü Yasama Yılı Olağanüstü Hal Kanun Hükmünde Kararnameleri, Kanunları ile Anayasa Değişikliği Kanun ve Kararları:

Aşağıda sıralanan kanun ve kararların ayrıntıları kitabın “*Olağanüstü Hal Yasama Faaliyetinin Değerlendirilmesi*” ile “*T.C. Anayasa Değişikliği Yasama Faaliyetinin Değerlendirilmesi*” bölümlerinde açıklanmıştır.

3

(1). Olağanüstü Hal Kanun Hükmünde Kararnameleri, Kanunları ve Kararları:

(a). OHAL Kanun Hükmünde Kararnameleri (3 KHK):

695, 696, 697 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameler

(b). OHAL Kanunlar (26 kanun):

7068, 7069, 7070, 7071, 7072, 7073, 7074, 7075, 7076, 7077, 7078, 7079, 7080, 7081, 7082, 7083, 7084, 7085, 7086, 7087, 7088, 7089, 7090, 7091, 7092, 7098 sayılı OHAL Kanunları,

(c). OHAL'in Uzatılmasına İlişkin Kararlar (3 karar):

1165, 1178, 1182 sayılı kararlar

(2). Anayasa Değişikliği Kanunları ve TBMM Kararları:

(a). Anayasa Değişikliği Kanunları (4 kanun):

- 30.11.2017 tarihli 7062 s. Yüksek Seçim Kurulunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun.
- 13.3.2018 tarihli 7102 s. Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun.
- 25.4.2018 tarihli 7140 s. Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun.
- 10.5.2018 tarihli 7142 s. 6771 s. Kanunla T.C. Anayasasında Yapılan Değişikliklere Uyum Sağlanması Amacıyla Çeşitli Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Konusunda Yetki Kanunu.

(b).Anayasa Değişikliği Kararları (2 karar):

- 20.4.2018 tarihli 1183 s. Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Seçimlerinin Yenilenmesine Dair Karar.
- 16.5.2018 tarihli 1187 s. Türkiye Büyük Millet Meclisinin Tatile Girmesine İlişkin Karar.

c. 26 ncı Dönem 3 üncü Yasama Yılı Kod Kanunlar:

(1). 01.11.2017 tarihli 7060 s.Helal Akreditasyon Kurumu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun ile Değiştirilen ve Yürürlükten Kaldırılan Kanun Maddeleri (Bu kanun ile 3 kanun ve 2 kanun hükmünde kararnamede toplam 8 madde değiştirilmiş, **Helal Akreditasyon Kurumu Merkez teşkilatına 50 kadro ihdas edilmiştir):**

- 14.7.1965 tarihli 657 s. Devlet Memurları Kanununa ilişkin **4 maddede değişiklik,**
- 04.01.2002 tarihli 4734 s.Kamu İhale Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik,**

- 10.12.2003 tarihli 5018 s. Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik**,
- 13.12.1983 tarihli 190 s. Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye ilişkin **1 maddede değişiklik, Helal Akreditasyon Kurumu, Merkez teşkilatına 50 kadro ihdas edilmiştir**,
- 27.6.1989 tarihli 375 s. 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu, 926 Sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu, 2802 Sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanunu, 2914 Sayılı Yükseköğretim Personel Kanunu, 5434 Sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanunu ile Diğer Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması, Devlet Memurları ve Diğer Kamu Görevlilerine Memuriyet Taban Aylığı ve Kıdem Aylığı ile Ek Tazminat Ödenmesi Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye ilişkin **1 maddede değişiklik**,

(2). 01.11.2017 tarihli 7060 sayılı Helal Akreditasyon Kurum Kurulu ve Görevleri Hakkında Kanun:

Özeti

Dünyada yaşayan yaklaşık 1,8 milyar Müslüman nüfusun helal ürün ve belgelendirmesine ilişkin ilgi ve talebi giderek artmaktadır. Helal kavramı en başta yalnızca gıda ürünleri ile ilişkilendirilirken, günümüzde gıdanın yanı sıra tekstil, eczacılık ürünleri, kozmetik ve hizmetler gibi sektörel olarak çok geniş bir alana hitap etmektedir. Rakamlara göre günümüz itibarıyla Müslümanların gıda ürünleri harcamaları 1,17 trilyon ABD Dolarına tekabül etmektedir. Helal belgesine sahip gıda ürünleri pazarı ise 415 milyar ABD Doları seviyesindedir. Gıda, tekstil, eczacılık ürünleri, kozmetik gibi ürünler ile turizm ve seyahat gibi hizmet sektörlerinin yer aldığı ürün ve hizmetler için Müslümanların yaptığı harcama ise 1,9 trilyon ABD Dolarını bulmaktadır. Diğer taraftan ürün ve hizmetlere finans sektörünün eklenmesiyle helal ekonomisi küresel bazda 3,9 trilyon ABD Dolarlık bir büyüklüğe ulaşmaktadır. Helal kavramının, ürünlerin üretiminden tüketiciye ulaşana kadar her aşamada “sağlıklı, hijyenik ve kaliteli” olma özelliklerini de içermesi, bu alandaki farkındalığın artarak devam edeceğinin de bir göstergesidir.

Bununla birlikte, helal belgelendirmesi alanında Müslüman ülkeler arasında ortak bir dil oluşturulamadığı da görülmektedir. Küresel düzeyde helal ürün ticaretinin artması, farklı helal standartlarının ve belgelendirme sistemlerinin uluslararası ticaret üzerinde yarattığı engellerin belirginleşmesine yol açmıştır. Ülkemizin bu alandaki en temel girişimi ise İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT) çatısı altında merkezi İstanbul'da olmak üzere kurulan ve üye sayısı 36'ya ulaşan İslam Ülkeleri Standartlar ve Metroloji Enstitüsü (SMIIC)'dür. Dünya genelinde yaygın helal ürün standartlarının ve bu alanda devletlerarası akreditasyona dayanan güvenilir bir belgelendirme sisteminin tesisine yönelik çalışmalar SMIIC bünyesinde gerçekleştirilmektedir.

Bu alanda yaşanan gecikmeler alternatif oluşumların her geçen gün zemin kazanmasına ve ülkemizin bu alandaki etkinliğinin azalmasına neden olmaktadır. Dolayısıyla ülkemizde helal akreditasyon konusunda faaliyette bulunmak, gerek SMIIC gerekse diğer uluslararası platformlarda helal akreditasyon konusunda ülkemizi temsil etmek ve yürütülen çalışmaların öncülüğünü üstlenmek üzere, ülkemizde müstakil bir helal akreditasyon kurumunun kanunla kurulmasına ihtiyaç duyulmaktadır.

İçeriği

Kanun içeriği aşağıdaki bölümlerden oluşmaktadır;

- **Madde 1** – Amaç ve kapsam
- **Madde 2** – Tanımlar
- **Madde 3** – Kuruluş, görev ve yetkiler
- **Madde 4** – Organlar
- **Madde 5** – Yönetim Kurulu
- **Madde 6** – Danışma Kurulu
- **Madde 7** – Genel Sekreterlik
- **Madde 8** – Hizmet birimleri
- **Madde 9** – Yurt dışı ofisler
- **Madde 10** – Personelin statüsü, nitelikleri, atanması ve özlük hakları

- **Madde 11** – Mali hükümler
- **Madde 12** – Çeşitli hükümler
- **Madde 13** – Değiştirilen ve uygulanmayacak hükümler
- **GEÇİCİ MADDE 1**
- **Yürürlük**
- **Yürütme**

Amaç ve Kapsam

MADDE 1 – (1) Bu Kanunun amacı, helal uygunluk değerlendirme kuruluşlarını akredite etmek, bu kuruluşların ulusal veya uluslararası standartlara göre faaliyette bulunmalarını ve bu suretle düzenledikleri belgelerin ulusal ve uluslararası alanda kabulünü temin etmek üzere kamu tüzel kişiliğini haiz, idari ve mali özerkliğe sahip, özel bütçeli Helal Akreditasyon Kurumunun kuruluş, teşkilat, görev ve yetkilerine ilişkin esasları düzenlemektir.

(2) Helal Akreditasyon Kurumu, bu Kanunda hüküm bulunmayan hâllerde özel hukuk hükümlerine tabidir.

Kuruluş, Görev ve Yetkiler

MADDE 3 – (1) Bu Kanun ile verilen görevleri yerine getirmek üzere Ekonomi Bakanlığı ile ilgili, kısa adı HAK olan Helal Akreditasyon Kurumu kurulmuştur.

(2) HAK, ülkemizde helal akreditasyon hizmeti sunma yetkisini haiz tek Kurum olup görev ve yetkileri şunlardır:

a) Ülkemizde ve yurt dışında yerleşik helal uygunluk değerlendirme kuruluşlarına helal akreditasyon hizmeti sunmak, helal akreditasyon ile ilgili kıstas ve tedbirleri belirlemek ve bunları uygulamak.

b) Faaliyet alanı kapsamında, uluslararası ve bölgesel akreditasyon birlikleri ve örgütleri nezdinde Türkiye’yi temsil etmek, bunlara üye olmak, yönetimlerinde görev almak veya bu kuruluşların merkezi olarak hizmet vermek, ikili veya çok taraflı karşılıklı tanıma anlaşmalarını imzalamak, akreditasyon kuruluşları ve akreditasyon kuruluşu bulunmayan

ülkelerdeki helal akreditasyon ile ilgili kurum ve kuruluşlarla ilişkiler kurmak, işbirliğinde bulunmak.

c) Helal akreditasyon konusunda her türlü bilimsel ve teknik incelemeleri gerçekleştirmek, helal akreditasyonun önemini artırıcı faaliyetler yapmak, bu kapsamda eğitim vermek, araştırma ve yayın yapmak veya yaptırmak, ulusal ve uluslararası kongre, seminer ve benzeri toplantılar düzenlemek.

ç) Kurumun faaliyetlerinin icrası için hizmet almak, taşınır ve taşınmaz satın almak, yaptırmak, satmak, kiralamak

d) Kanunla verilen diğer görevleri yerine getirmek.

Bu kanun ile 3 kanun ve 2 kanun hükmünde kararnamede toplam 8 madde değiştirilmiş, Helal Akreditasyon Kurumu Merkez teşkilatına 50 kadro ihdas edilmiştir.

ç. 26 ncı Dönem 3 üncü Yasama Yılı Uluslararası Metinler:

(1). Uluslararası Metinlerin Tiplerine Göre Dağılımı;

Anlaşma	30	NATO onayı	1
Anlaşma + Nota	8	Protokol	8
Anlaşma + Protokol	1	Sözleşme	5
Mutabakat Muhtırası	4	Tavsiye kararı	1
Mutabakat zaptı	4		
TOPLAM			63

(2). Uluslararası Metinlerin Konularına Göre Dağılımı;

Adli Yardım	1	Eğitim işbirliği	1
Meteoroloji işbirliği	1	Suçlu iadesi	1
Askeri işbirliği	4	Eğitim	5
Mülteci	1	Su ürünleri	1
Bilim teknik	1	Ekonomik işbirliği	1
Ormancılık	5	Suçla mücadele	2
Çevre	2	Gemi adamlığı eğitimi	1

Örgütlü suçlarla mücadele	1	Transit	1
Dostluk işbirliği	1	Gümrük	1
Polis eğitimi işbirliği	1	Tarım	2
Deniz ulaştırması	1	Güvenlik	5
Savunma sanayi	5	Tatbikat	1
Güvenlik işbirliği	3	Uluslararası taşımacılık	1
Göç örgütü	1	Yük taşıma	1
Hükümlü nakli	1	Yardım malzemesi sevki	1
Hayvan taşıma	1	Yatırım teşviki	2
Hava ulaştırması	1	Yasadışı ticaret	1
İthalat	1	Yasadışı balıkçılık	1
İşbirliği	1	Kültür	1
TOPLAM			63

(3). Uluslararası Metinlerin Ülke / Kıta / Kurumlara Göre Dağılımı:

Afrika ülkeleri	17	Balkan ülkeleri	10
Arap ülkeleri	5	Birleşmiş Milletler	9
Asya ülkeleri	9	Avrupa ülkeleri	8
Avrupa Birliği	4	KKTC	1
TOPLAM			63

(4). 12.10.2017 tarihli 7037 sayılı T.C. Hükümeti ile İspanya Krallığı Arasında Savunma Sanayi Konusunda Gizlilik Dereceli Bilginin Korunması Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun:

Türk Savunma Sanayiinin geliştirilmesi ve güçlendirilmesi ile Türk Silahlı Kuvvetlerinin modernizasyonunun sağlanması amacıyla başlatılan savunma sanayii hamlesi çerçevesinde uluslararası ilişkilerin yoğunluk kazanması ve Türkiye'deki özel sektör ağırlıklı savunma sanayii projelerine olan ilginin artması sonucunda, teknoloji transferindeki ana unsurlardan biri olan “Savunma Sanayii Güvenliği” konusu büyük önem kazanmıştır. Türkiye'nin, savunma amacıyla ihtiyaç duyduğu her türlü silâh, mühimmat, araç ve gerecin doğrudan satın alma, müşterek projelere katılım,

teşvik veya yatırım yolu ile tedarik edilmesi ya da bu konularda yapılacak araştırma ve geliştirme çalışmaları esnasında, gizlilik dereceli bilgi, belge, proje ve malzemenin Bilmesi Gereken Kişiler dışındakilere herhangi bir menfaat karşılığı veya karşılıksız olarak verilmesi ya da açıklanmasını önlemek, bunların çalınma veya sabotaja karşı korunmalarını sağlamak, ulusal ve uluslararası menfaatlerimiz açısından dikkate alınması gereken önemli hususlardan biridir.

Ülkemizde, savunma sanayii güvenliğinin sağlanması, savunma sanayii güvenliği ile ilgili faaliyetlerin merkezî olarak yürütülmesi ve bu amaçla Savunma Sanayii Millî Güvenlik Makamının belirlenmesi, ulusal menfaatlerimizin gözetilerek savunma sanayiimizin geliştirilmesi ve güçlendirilmesini temin etmek amacıyla 29 Haziran 2004 tarihli ve 5202 sayılı “Savunma Sanayii Güvenliği Kanunu” hazırlanmış ve 3 Temmuz 2004 tarihli ve 25511 sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Söz konusu Kanun kapsamında yer alan faaliyetler ülkemizde, Kanunun 3 üncü maddesinin g fıkrası ile Savunma Sanayii Millî Güvenlik Makamı olarak yetkilendirilen Millî Savunma Bakanlığının denetimi altında yürütülmektedir.

Ülkemizde 5202 sayılı Kanun ile Millî Savunma Bakanlığına verilen bu yetkinin, uluslararası alanda da yasal bir çerçeveye oturtulabilmesi ve kullanılabilmesi, ancak uluslararası andlaşmalar ile mümkün olabilecektir.

Bu kapsamda; Türkiye ile İspanya Krallığı arasında, savunma sanayii alanında, yukarıda açıklanan faaliyetler çerçevesinde yapılabilecek iş birliği esnasında savunma sanayii güvenliğinin sağlanması amacıyla, ülkemizde Millî Savunma Bakanlığının denetimi altında bulunan savunma sanayii ile ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile özel firmaları bağlayıcı nitelikteki bu anlaşma metni hazırlanmıştır.

(5). 12.10.2017 tarihli 7038 sayılı T.C. Genelkurmay Başkanlığı Adına Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığı ile İspanya Krallığı Savunma Bakanlığı Adına İspanya Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Arasında Çok Maksatlı Amfibi Hücum Gemisi (LHD) Projesi İşbirliği Faaliyetlerine İlişkin Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun:

Deniz Kuvvetleri Komutanlığının envanterine 2021 yılında girmesi planlanan Çok Maksatlı Amfibi Hücum Gemisi (TCG Anadolu) projesinde İspanya Deniz Kuvvetleri Komutanlığı ile işbirliği yapılacak faaliyetlerin yasal alt yapısına dayanak teşkil edecek Mutabakat Muhtırası her iki ülke Deniz Kuvvetleri Komutanları tarafından 15 Şubat 2016 tarihinde Madrid/İspanya’da ve 26 Şubat 2016 tarihinde Ankara’da imzalanmıştır.

İspanya Deniz Kuvvetleri Komutanlığı envanterinde bulunan Çok Maksatlı Amfibi Hücum Gemisi ESPS Juan Carlos-1 ile 2021 yılında Türk Deniz Komutanlığının envanterine girmesi planlanan Çok Maksatlı Amfibi Hücum Gemimiz TCG Anadolu’nun benzer özelliklerine istinaden; gemi inşa, hizmete kabul işlemleri, lojistik destek, personel eğitimi, gemi kullanımı, hareket konsepti ve bakım konularında İspanya Deniz Kuvvetleri Komutanlığından istifade edilmesi hedeflenmektedir.

(6). 25.10.2017 tarihli 7041 sayılı T.C. Hükümeti ile Arnavutluk Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu Arasında Güvenlik İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun:

13 Mayıs 2015 tarihinde Tiran’da imzalanan “*Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Arnavutluk Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşması*” ile Türkiye ve Arnavutluk arasında,

- Terör eylemleri,
- Terör örgütleri, bunların yapısı ve faaliyet alanları,
- Mali suçlar,
- İnsan ticareti ve göçmen kaçakçılığı,
- Uyuşturucu ve psikotrop maddeler ve bunların imalinde kullanılan ara kimyasalların yasadışı üretimi ve kaçakçılığı,
- Kara para aklama, siber suçlar, tarihi ve sanat eserleri kaçakçılığı,

- Silah, mühimmat, patlayıcı, nükleer, radyoaktif ve toksik maddelerin yasadışı ticareti,
- Para, pasaport, vize ve diğer resmi evrakta sahtecilik suçları ile mücadele alanında kapsamlı bir işbirliği yapılabilecektir.

Doğal olarak söz konusu anlaşma iki ülke halklarını birleştiren dostane ilişkileri güçlendirerek iç güvenlik alanındaki işbirliğine de olumlu bir ivme kazandıracaktır.

Ayrıca, söz konusu anlaşma yukarıda değinilen suçlar ve suçlara karışan kişilerle ilgili gerekli tedbirlerin alınması, bilgi değişiminde bulunulması, yardımlaşma, ortak çalışmalar yapılması, deneyim aktarımında bulunulması, eğitim programları düzenlenmesi gibi hususları da içermektedir.

Sonuç olarak imzalanan anlaşma ile Türkiye ve Arnavutluk arasında yürütülmekte olan güvenlik işbirliği faaliyetlerinin daha da pekiştirilmesi amaçlanmaktadır.

(7). 25.10.2017 tarihli 7044 sayılı T.C. Hükümeti ile Ukrayna Bakanlar Kurulu Arasında Uluslararası Kombine Yük Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun:

4 Kasım 2016 tarihinde İstanbul'da imzalanan “*Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Bakanlar Kurulu Arasında Uluslararası Kombine Yük Taşımacılığı Anlaşması*”, iki ülke arasında ticaret hacminin gelişiminde önemli rol oynayan karayolu taşımacılığının yanı sıra karayoluna alternatif, çevreyle dost, verimli ve sürdürülebilir diğer taşıma türlerinin (demiryolu ile denizyolu) gelişimini kolaylaştırıcı ve özellikle kombine taşımacılık imkânlarını teşvik edici önlemleri barındıran bir Anlaşmadır.

Önümüzdeki dönemde Avrupa-Kafkasya-Orta Asya ve Uzakdoğu arasında taşımanın önemli bir bölümünün Hazar Geçişi-Azerbaycan-Gürcistan-Türkiye üzerinden sağlanacağı göz önüne alındığında; iki ülke arasında imzalanan bu Anlaşmanın sadece Türkiye ile Ukrayna arasındaki taşımacılığa değil; Doğu-Batı Koridorunun Kuzey-Güney Koridoruna entegre edilmesine ve bu çerçevede Doğu Avrupa-Baltık-Orta Doğu güzergâhı üzerinde ticaretin ve taşımacılığın kolaylaştırılmasına olumlu etki sağlayacağı, özellikle denizlere kıyısı olmayan Orta Doğu ve Orta

Asya ülkelerinin ticaret potansiyelinin bu bölgeye kaydırılmasına da katkı sunacağı değerlendirilmektedir.

(8). 25.10.2017 tarihli 7049 sayılı Tütün Ürünlerinin Yasadışı Ticaretini Önlemeye Yönelik Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun:

Tütün ürünlerinin yasadışı ticaretinin büyüklüğü ve yaygınlığı; etkin, uygun ve kapsamlı yerel ve milletler arası koordinasyon sağlanarak tepki ve cevap vermeyi gerektirmektedir. Tütün ürünlerinin yasadışı ticareti ülke ekonomileri ve halk sağlığı için oluşturduğu ciddi tehditler ile küresel bir sorun olan tütün kaynaklı hastalıkların yayılmasına katkıda bulunmaktadır. Yasadışı ticareti yapılan tütün ürünlerine erişilebilirliğin artması gençler, yoksullar ve diğer korunmasız grupların sağlığı ve refahı üzerinde olumsuz etkilere yol açmaktadır.

Tütün ürünlerinin yasadışı ticareti, tütün kontrolünü güçlendirmek için alınmış fiyat ve vergi önlemlerinin etkisini azaltarak, tütün ürünlerine erişilebilirliği artırabilmektedir. Bu durum sebep olduğu gelir kayıpları, yasadışı ticaret, ülke ekonomilerine verdiği zararlar ve olumsuz etkileri ile Devletlerin istikrar, güvenlik ve egemenliğini tehdit edebilmektedir.

Ayrıca yasadışı ticaret uluslar ötesi terör ve organize suç örgütlerinin başlıca finans kaynağını teşkil etmektedir.

Ülkemizin tütün ürünlerinin yasadışı ticaretinde hedef ve transit ülke olarak coğrafi konumu hasebiyle ülkemiz tütün ürünlerinin yasadışı ticaretinde dünyada en fazla olumsuz etkilenen ülkelerden biridir.

Öyle ki kolluk birimlerince gerçekleştirilen tütün ürünleri yakalamaları Avrupa Birliği toplam yakalama miktarlarının yaklaşık 2/3'ü gibi büyük bir seviyeye ulaşmaktadır.

Yukarıda sayılan sebeplerden ötürü söz konusu Protokol ulusal düzeyde tütün ürünlerinin yasadışı ticaretine karşı yapılan mücadelenin yanı sıra uluslararası bir işbirliğine temel olarak arz zinciri boyunca yapılan tütün ürünleri sevkiyatlarının takip edilebilmesi ve ülkelerin sorumluluklarının belirlenmesi için de önemli bir uzlaşma zemini oluşturmakta ve güçlü uluslararası koordinasyon ile işbirliği için önemli faydalar arz etmektedir.

Halk sağlığı politikalarının oluşturulmasında tütün kontrolünü ve tütün kullanımının hastalık yüküne yaptığı katkıyı göz önünde bulunduran ülkemiz için tütün ürünleri kullanım sisteminin mali boyutuna yönelik önlemler alan söz konusu Protokol’ün yürürlüğe girmesi, sağlık çıktılarının geliştirilmesine de önemli katkı sağlayacaktır.

(9). 26.10.2017 tarihli 7055 sayılı Çiftçilik Amaçlarıyla Beslenen Hayvanların Korunmasına Dair Avrupa Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun :

Türkiye Cumhuriyeti adına 6 Haziran 2007 tarihinde imzalanan “Çiftçilik Amaçlarıyla Beslenen Hayvanların Korunmasına Dair Avrupa Sözleşmesi”, çiftçilik amaçlarıyla beslenen hayvanların gereksiz acı çekme ve yaralanmalarının önlenmesini öngörmekte ve bu hayvanlara yeterli gıda, su ve bakım temin edilmesi ile bu doğrultuda barındırılmalarına ilişkin kuralları belirlemektedir.

Sözleşme hükümleri 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun 9 uncu maddesine istinaden çıkarılan ve 23/12/2011 tarihli ve 28151 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Çiftlik Hayvanlarının Refahına İlişkin Yönetmelik” ile ulusal mevzuatımıza aktarıldığından yürürlükteki kanun ve ikincil mevzuatımız ile uyum içersindedir.

Öte yandan, Avrupa Birliği ile müzakere süreci kapsamında hayvan refahına ilişkin mevzuatın uyumlaştırılması, “Gıda Güvenliği, Veterinerlik ve Bitki Sağlığı” başlıklı 12 nci Faslın kapanış kriterleri arasında yer aldığından, Sözleşmenin ülkemiz tarafından onaylanmasının uygun ve yararlı olacağı mütalaa edilmektedir.

(10). 26.10.2017 tarihli 7057 sayılı Hava Araçlarında İşlenen Suçlar ve Diğer Bazı Eylemlere İlişkin Tokyo Sözleşmesini Tadil Eden Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun:

Bugün 191 üye sayısı bulunan Uluslararası Sivil Havacılık Örgütü (ICAO) sivil havacılığın her alanındaki uluslararası standartları ve kural- ları tespit eden ve uygulanmasını sağlayan bir kuruluş durumuna gelmiş ve nihayetinde üye ülkelerin önemli bir kısmı bu kural ve standartları standardize eden uluslararası konvansiyonlara taraf olmuşlardır.

Sivil havacılığın emniyeti ve güvenliği kapsamında devam eden çalışmalar ve uluslararası ortak çabaların neticesinde Uçaklarda İşlenen Suçlar ve Diğer Kuraldışı Eylemlere İlişkin 1963 tarihli Tokyo Sözleşmesini Tadil Eden Protokol 4 Nisan 2014 tarihinde Montreal’de düzenlenen Diplomatik Konferans esnasında tamamlanmış ve 19 Ağustos 2014 tarihinde ise ICAO nezdinde Daimi Temsilcimiz ile ICAO Genel Sekreteri arasında düzenlenen bir tören ile söz konusu Protokol imzalanmıştır.

Adı geçen Protokol, sivil havacılığa karşı işlenmiş ya da hazırlık aşamasında olan kanun dışı eylemlere ve suçlara karşı daha sağlam bir yasal çerçeve oluşturmayı ve yeni nesil tehdit türlerine karşı uyarlanmış tedbirler üretmeyi hedeflemektedir. Söz konusu Protokol ile kural ve kanun dışı davranış ve suçlara karşı mevcut uluslararası yasal çerçeve önemli bir şekilde güçlenirken kanun dışı müdahale girişimlerine karşı yürütülecek olan adli takibat ve yargılama yetkisi, kanun ve kural dışı eylemlere müdahale gibi faaliyetler de kolaylaşacaktır. Ayrıca; hava aracı güvenlik memurlarının yetkisi ve tanımı da ulusal ve uluslararası havacılık hukukunda tanınmış olacaktır.

(11). 26.10.2017 tarihli 7058 sayılı Yasa Dışı, Kayıt Dışı ve Düzenlenmemiş Balıkçılığı Önleme, Caydırma ve Ortadan Kaldırmaya Yönelik Liman Devleti Tedbirlerine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun:

Yasa dışı, kayıt dışı ve düzenlenmemiş balıkçılık hem açık denizleri, hem de münhasır ekonomik bölgeleri tehdit eden küresel bir sorun olup, avcılığı yapılan tüm balık stoklarının korunması ve yönetimine yönelik çabaları zayıflatmaktadır.

Bu sorunun devam etmesi sonucunda balık stokları, deniz ekosistemleri ve yasal yollardan balıkçılık yapan balıkçıların geçim kaynakları üzerinde yıkıcı etkiler ile gıda güvenliği konusunda küresel bazda artan ihtiyaçlara dair endişeler ortaya çıktığından, günümüzde faaliyet gösteren ulusal ve uluslararası pek çok örgüt yasa dışı, kayıt dışı ve düzenlenmemiş balıkçılığın önlenmesi konusunda çalışmaktadır.

Bununla birlikte, dinamik ve çok yönlü bir problem olan yasa dışı, kayıt dışı ve düzenlenmemiş balıkçılığı azaltmak veya ortadan kaldırmak için

tek bir strateji yeterli değildir. Bu yüzden üzerinde fikir birliği sağlanmış olan ulusal, bölgesel ve uluslararası bir yaklaşıma ihtiyaç bulunmaktadır.

Bu yaklaşımla birlikte balık stoklarının ortak evrensel mirasın bir parçası olarak ele alınıp kolektif bir anlayışla yönetilmesi ve değerlendirilmesi amaçlanmalıdır.

Yasa Dışı, Kayıt Dışı ve Düzenlenmemiş Balıkçılığın Önlenmesi, Caydırılması ve Ortadan Kaldırılmasına Yönelik 2001 Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) Uluslararası Eylem Planı ve Yasa Dışı, Kayıt Dışı ve Düzenlenmemiş Balıkçılıkla Mücadelede Liman Devleti Önlemlerine Yönelik 2005 FAO Model Planına dayanan liman devleti önlemlerinin minimum standartları hakkında uluslararası bir mekanizma oluşturulması amacıyla “*Yasa Dışı, Kayıt Dışı ve Düzenlenmemiş Balıkçılığı Önleme, Caydırma ve Ortadan Kaldırmaya Yönelik Liman Devleti Tedbirlerine Dair Anlaşma*” 22 Kasım 2009 tarihinde Roma’da kabul edilmiştir.

16

Bahse konu Anlaşma ile ulusal ve uluslararası boyutta yasa dışı, kayıt dışı ve düzenlenmemiş balıkçılık faaliyetlerinin önlenmesi ve sınırlandırılması amacıyla kıyıların, limanların ve bayrak devletlerinin bütünleşik ve sinerjik bir yaklaşım içinde olması hedeflenmektedir.

Söz konusu Anlaşmanın Türkiye tarafından onaylanmasıyla uluslararası platformlarda Türkiye adına siyasi kazanç sağlanacağı ve kamuoyunun bu konudaki hassasiyetlerine de cevap verilmiş olacağı değerlendirilmektedir.

Nitekim adı geçen Anlaşmanın onaylanması yasal çerçevede hareket eden balıkçılara destek ve moral olurken, kaçak avcılık yapanlara da ürünlerinin uluslararası pazarlarda satılamayacağı ve eylemlerine göz yumulmayacağının bir işareti olacaktır. Ayrıca üç tarafı denizlerle çevrili Türkiye’nin sürdürülebilir sorumlu balıkçılık ile gelecek kuşaklara karşı sorumluluk anlayışı çerçevesinde hareket ettiği dikkate alındığında, balık stoklarının ve deniz ekosisteminin korunması açısından mezkur Anlaşmanın onaylanmasının büyük önem taşıdığı düşünülmektedir.

(12). 26.10.2017 tarihli 7059 sayılı 2001, Gemilerdeki Zararlı Organik Tutunma Önleyici Sistemlerin Kontrolüne İlişkin Uluslararası Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun:

2001, Gemilerdeki Zararlı Organik Tutunma Önleyici Sistemlerin Kontrolüne İlişkin Uluslararası Sözleşme 5 Ekim 2001'de Londra'da kabul edilmiştir.

Bu Sözleşme ile gemilerin deniz suyuna maruz kalan kısımlarına istenmeyen yabancı organizmaların tutunmasını ve çoğalmasını engellemek için kullanılan sistemlerin deniz çevresine ve deniz mahsullerinin tüketilmesi vasıtasıyla insan sağlığına verebileceği zararların önlenmesi amaçlanmış ve bu amaçla söz konusu sistemlerde organotin bileşiklerinin biyosit olarak kullanılması yasaklanmıştır.

2001 Sözleşmesi ile Sözleşme tarafları, kendi bayraklarını taşıyan gemilerde ve kendi bayraklarını taşımadığı halde yetkisi altında işletilen limanlarına, tersanelerine veya kıyı ötesi terminallerine uğrayan bütün gemilerde zararlı paslanma önleyici sistemlerin kullanılmasını engelleme veya sınırlandırma taahhüdü altına girmektedir.

Avrupa Birliğinin 14 Nisan 2003 tarihinde yayımladığı 782/2003 sayılı direktif ile 1 Ocak 2008 tarihinden itibaren biyosit olarak organotin özellikle tributilin (TBT) bileşikleri kullanılan organik tutunma önleyici sistem taşıyan gemiler Avrupa Birliği limanlarına alınmayacaktır.

Bu nedenle Türk Gemi Sicilinde bulunan gemilerimizin **AB** limanlarında tutulmalarını önlemek amacıyla söz konusu sözleşmenin milli mevzuatımıza dahil edilmesi ve böylece yaptırımların sağlanması önem arz etmektedir.

Sözleşme'deki yaptırımların milli mevzuatımıza dahil edilmesi ve böylece Ülkemiz bayrağını taşıyan gemilerin yabancı ülke limanlarında tutulmalarının önlenmesi, limanlarımıza gelen yabancı bayraklı gemilere Sözleşme şartlarının uygulanabilmesi ve Ülkemiz denizlerindeki su altı yaşamının tutunma önleyici sistemlerin zararlarından korunabilmesi amacıyla Gemilerdeki Zararlı Organik Tutunma Önleyici Sistemlerin Kontrolüne ilişkin Uluslararası Sözleşme'ye taraf olunması uygun görülmektedir.

(13). 06.12.2017 tarihli ve 7064 sayılı AB-EFTA Ortak Transit Ortak Komitesinin 20 Mayıs 1987 tarihli Ortak Transit Rejimine İlişkin Sözleşmeyi Değiştiren 28.04.2016 Tarihli ve 1/2016 Sayılı Kararının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun:

Avrupa Ekonomik Topluluğu ile Avrupa Serbest Ticaret Birliği (**EFTA**) ülkeleri ve **EFTA** ülkelerinin kendileri arasında eşyanın taşınması amacıyla oluşturulan “*Ortak Transit Rejimi*” 20 Mayıs 1987 yılında imzalanan Ortak Transit Sözleşmesi’ne taraf olan ülkeler arasında gümrük vergilerinin askıya alınarak eşyanın taşındığı sistemdir. Sözleşmeye daha sonra **AB**’nin her genişlemesiyle üye olan ülkelerin yanı sıra, Türkiye (2012), Makedonya (2015) ve Sırbistan (2016) da taraf olmuştur.

Ülkemizin 1 Aralık 2012’de Ortak Transit Rejimi’ne katılımı sonrası transit işlemlerinin tamamen elektronik sistem üzerinden gerçekleşmesi sağlanarak taşımacılık sektörü açısından düşük maliyetle daha hızlı sınır geçişleri gibi önemli rekabet avantajları elde edilmiştir. 2015 yılında Ülkemizin **AB-EFTA** Ortak Transit Komite Başkanlığı döneminde katılım işlemleri gerçekleştirilen Makedonya ve Sırbistan’ın ardından sistemdeki mevcut ülke sayısı 35’e yükselmiştir.

Öte yandan, Avrupa Birliği gümrük mevzuatını yeniden düzenleyen ve “*Birlik Gümrük Kodu*” olarak adlandırılan 952/2013 sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konseyi Tüzüğü 10 Ekim 2013 tarihli ve L269 sayılı Avrupa Birliği Resmi Gazetesi’nde yayımlanmıştır.

Bu çerçevede, Ortak Transit Rejiminin, Birlik Transit Rejimini düzenleyen ve 1 Mayıs 2016 tarihinde yürürlüğe girecek olan Birlik Gümrük Koduna ilişkin 952/2013 sayılı Tüzükle ve onun Yetki Devri ve Uygulama Yönetmelikleri ile gerek içerik gerekse de terminolojik açıdan uyumlaştırılması bir zorunluluk teşkil etmiştir. Sözleşme ve eklerinde yapılan değişikliklerde sistemin yapısı ve işleyişinde, yeni üyelerin katılmasıyla ortaya çıkan durum da dikkate alınmıştır.

Ortak Transit Sözleşmesi’nin 15 inci maddesi, bu Sözleşme ile kurulan Ortak Transit Ortak Komitesi’ne Sözleşme ve eklerinde değişiklik önerme ve kabul etme yetkisi vermiştir. Bu minvalde, Sözleşme’nin uygulanması ve işleyişinden sorumlu olan **AB-EFTA** Ortak Transit Ortak Komitesi 2016 yılı başkanlığını yürüten AB Komisyonu tarafından bahse konu

değişikliklere ilişkin 28/4/2016 tarih ve 1/2016 Sayılı Ortak Komite Kararı kabul edilmiştir. Bu çerçevede bir ana metin, dört genel ek ve 33 ilaveden oluşan Sözleşme'nin, ana metninde, tüm genel eklerinde ve 28 ilavesinde değişiklik yapılmıştır.

Birlik Gümrük Kodu'na getirilen değişiklikler ile ticaret erbabı ve kamu görevlileri için işlemlerin basitleştirilerek maliyetlerin azaltılması, gümrük işlemlerinin daha öngörülebilir hale gelmesi, ulusal gümrük mevzuatının yeknesaklaştırılarak uygulamada birlik sağlanması ve gümrük işlem ve kontrollerinin hızlanması amaçlanmaktadır. Sisteme yeni ülkelerin katılmasıyla ortaya çıkan genişlemeye uyumun sağlanması, transit işlemlerinde bilgisayarlaşma ve ticaret erbabının rekabetçiliğinin arttırılması amacıyla Ülkemizin taraf olduğu Ortak Transit Sözleşmesi'nde yapılan değişikliklerin iç hukukumuzda aktarılması gerekmektedir.

Bu itibarla, gerek Avrupa Birliği gerek ortak transit ülkelerinde transit kurallarının uyumlu ve yeknesak biçimde uygulanarak rejimin sağlıklı işleyişinin sürdürülmesi ve mevcut uluslararası uygulamaya uygun olması açısından **AB-EFTA** Ortak Transit Komitesi'nin 20 Mayıs 1987 tarihli Ortak Transit Rejimine ilişkin Sözleşme'yi değiştiren 28/04/2016 tarihli ve 1/2016 sayılı Kararı'nın onaylanmasının uygun bulunması önem arz etmektedir.

(14). 06.12.2017 tarihli 7065 sayılı Geçici İthalat Sözleşmesinde Yapılan Değişikliklere İlişkin Belgelerin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun:

Gümrük İşbirliği Konseyinin 26 Haziran 1990 tarihinde İstanbul'da yapılan oturumunda imzaya açılan ve 1993 yılında yürürlüğe giren "*Geçici İthalat Sözleşmesi*" (İstanbul Sözleşmesi) 31/3/2004 tarihli ve 5108 sayılı Kanunla uygun bulunmuş ve 23/9/2004 tarihli ve 2004/7905 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile onaylanmıştır.

Bununla birlikte anılan Sözleşmenin kanunlaşması için **TBMM**'ye sevki ile onaylanmasına ilişkin geçen süreçte Dünya Gümrük Örgütü (**DGÖ**) İstanbul Sözleşmesi İdari Komitesi 11-12 Mart 2002 tarihlerinde gerçekleştirilen toplantısında alınan karar uyarınca ATA Karnesi modeli değiştirilmiştir.

Buna ek olarak, İdari Komitenin 3-4 Mart 2008 tarihlerinde gerçekleştirilen toplantısında, İstanbul Sözleşmesi EK B-2'nin “*Diğer Malzeme*” başlıklı 3 No’lu Ekinde yer alan listede değişikliğe gidilmiştir. Buna göre Türkçe metine ilişkin 3 No’lu Ekte yer alan listenin sonuna J’den sonra gelmek üzere; “*K: İşletim veya bakımının uzmanlık bilgisi ya da beceri ve teknik gerektirmesi koşuluyla, fuar yeri eğlence gereçleri*” ibaresi ilave edilmiştir.

İdari Komite tarafından Sözleşmenin eklerinde sık sık değişiklik yapılmakta; ancak 5108 sayılı Kanunda, Sözleşme eklerinde yapılacak değişikliklerin onaylanmasına ilişkin düzenleme yer almadığından İdari Komitenin Sözleşmeye ilişkin olarak kabul ettiği her bir değişikliğin uygun bulma kanunu ile onaylanması zaruri hale gelmektedir.

Bu çerçevede, Sözleşme eklerinde değişiklik yapılması prosedürü ile ilgili olarak sürecin hızlandırılmasına imkân verecek bir düzenleme yapılması, gerek gümrük işlemlerinin kesintisiz yürütülmesi gerekse sektörümüzün herhangi bir hak mahrumiyetine uğramaması açısından önem taşımaktadır.

Dolayısıyla, İstanbul Sözleşmesinin iç mevzuatımızda uluslararası düzenlemelere uygun olarak sürekli güncel tutulabilmesini teminen, Sözleşmeye getirilecek değişikliklerin iç mevzuatımıza aktarılmasında Bakanlar Kuruluna onaylama yetkisi verilmesinin önem arz ettiği değerlendirilmektedir.

(15). 08.02.2018 tarihli 7094 sayılı T.C. Hükümeti ile BM Mülteciler Yüksek Komiserliği Arasında Ev Sahibi Ülke Anlaşması ile Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına İlişkin Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun:

1 Eylül 1960 tarihinde Ankara’da faaliyetine başlayan Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği (BMMYK) Türkiye Ofisine 21 Ekim 1965 tarihinde imzalanan “*Birleşmiş Milletler, Milletlerarası Çalışma Teşkilatı, Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Teşkilatı, Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Teşkilatı, Milletlerarası Sivil Havacılık Teşkilatı, Dünya Sağlık Teşkilatı, Milletlerarası Telekomünikasyon Birliği, Dünya Meteoroloji Teşkilatı, Milletlerarası Atom Enerjisi Ajansı, Evrensel Posta Birliği ve Hükümetlerarası İstisari Denizcilik Teşkilatı*

ile Türkiye Hükümeti arasında Değiştirilmiş Standart Anlaşma” uygun düştüğü ölçüde (*mutatis mutandis*) uygulanmaktadır.

Diğer yandan, 2011 yılından beri Suriye’de yaşanan siyasi ve insani kriz sebebiyle ülkemize sığınan ve ülkemizde geçici koruma altında bulunan Suriyeliler başta olmak üzere, çeşitli uyruklardan sığınmacıları barındıran Türkiye halihazırda dünyada en fazla sığınmacı barındıran ülke konumundadır. Bunun sonucu olarak, **BMMYK** tarafından dünyadaki en geniş mülteci statü belirleme faaliyetinin yanısıra, ikinci en kapsamlı yeniden yerleştirme programı ülkemizde icra edilmektedir.

Bu itibarla 1 Eylül 2016 tarihinde Ankara’da imzalanan “*Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği Arasında Ev Sahibi Ülke Anlaşması*”, söz konusu faaliyetlerin daha etkin şekilde sürdürülmesini ve ülkemizdeki sığınmacıların yaşam standartlarının daha da geliştirilmesine yönelik olarak yapılan yardım faaliyetleri konusunda ülkemizle **BMMYK** arasındaki işbirliğinin güçlendirilerek ileriye taşınmasını sağlayacaktır. Ayrıca, söz konusu Anlaşma ile 1960 yılından beri ülkemizde faaliyetlerini sürdürmekte olan **BMMYK** Türkiye Ofisinin hukuki çerçevesi, günümüz koşullarına uygun şekilde düzenlenmiş olacaktır.

(16). 08.02.2018 tarihli 7095 sayılı T.C. Hükümeti ile BM arasında Afet ve Acil Durum Halinde Yardım Sevkiyatının ve Yardım Personeline Ait Eşyanın İthalat, İhracat ve Transitini Hızlandırmaya Yönelik Önlemlerin Alınmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun:

Ülkemiz ile Birleşmiş Milletler (BM) - İnsani İşler Koordinasyon Ofisi (OCHA) arasında, **BM-OCHA** temsilcilerinin teklifi üzerine 2013 yılından bu yana doğal afet ve acil durum hallerinde yardım sevkiyatları ve yardım personelinin mülkiyetindeki eşyanın ithal, ihraç ve transit işlemlerinin hızlandırılmasına ilişkin önlemlere dair bir anlaşma imzalanması üzerine gerçekleştirilen müzakereler, 2015 yılı Aralık ayında tamamlanmıştır. Bu müzakereler sonucunda, “*Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşmiş Milletler Arasında Afet ve Acil Durum Halinde Yardım Sevkiyatının ve Yardım Personeline Ait Eşyanın İthalat, İhracat*

ve Transitini Hızlandırmaya Yönelik Önlemlerin Alınmasına İlişkin Anlaşma” 7 Haziran 2016 tarihinde imzalanmıştır.

Söz konusu Anlaşma ile büyük afet hallerinde ulusal gümrük rejimlerinin kolaylaştırılması ve hızlandırılması amaçlanmaktadır. Anlaşma metninde, **BM** yardım operasyonlarına getirilen kolaylaştırıcı önlemler, “İhracat”, “Aktarma ya da Transit” ve “İthalat” başlıkları altında, uygulama şekilleri ile beraber açıklanmaktadır.

Buna göre, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti; ihracatla ilgili olarak afetten muzdarip ülkelere gönderilen yardım sevkiyatına ilişkin ekonomik ihracat yasaklamaları, kısıtlamaları veya ihracat vergi veya resimlerinden feragat etme ve **BM**’nin veya **BM**’ye bağlı kuruluşların bu konuda yaptığı yazılı düzenlemeleri ihracatta kabul etme yükümlülüğünü üstlenecektir.

Anlaşma’ya göre ayrıca; aktarma ya da transitle ilgili işlerde gerekli görüldüğünde prosedürlerin ve belgelerin basitleştirilmesi; ithalatla ilgili olarak ise, gıda maddeleri, ilaç, giysi, battaniye, çadır, prefabrik ev, iletişim cihazları sağlık ekipmanı, özel amaçlı eğitilmiş köpekler gibi birçok kalemden oluşabilecek olan yardım sevkiyatının ülkedeki afet kurbanlarına dağıtılabilmesi için yardım sağlayan **BM** kuruluşunun ithalat vergisi veya harçları, katma değer vergisi, dolaylı vergiler ve eş etkili diğer vergilerden muaf tutulması, ithalat üzerindeki ekonomik kısıtlama ve yasaklamalardan vazgeçilmesi; bazı eşyanın ise geçici kabullünün kolaylaştırılması öngörülmektedir.

Mezkûr Anlaşmanın, gerek ülkemizde gerçekleşmesi olası doğal afet ve diğer acil durum hallerinde ülkemize yardım alınması, gerekse yurt dışındaki doğal afet ve acil durum hallerinde ihtiyaç halindeki ülkeye ülkemizden yardım sevkiyatının sağlanması ile ilgili işlemlerin hızlandırılmasında faydalı olacağı düşünülmektedir.

(17). 05.04.2018 tarihli 7106 sayılı T.C. Hükümeti ile Uluslararası Göç Örgütü (IOM) Arasında Örgüt ve Ofisin Türkiye’deki Yasal Statüsü Ayrıcalıkları ve Bağışıklıklarına İlişkin Anlaşmayı Tadil Eden Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun:

“Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uluslararası Göç Örgütü (IOM) arasında Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uluslararası Göç Örgütü Arasında Örgüt ve Ofis’in Türkiye’deki Yasal Statüsü, Ayrıcalıkları ve

Bağıışıklıklarına İlişkin Anlaşma'yı Tadil Eden Anlaşma” 12 Ocak 2017 tarihinde Ankara’da imzalanmıştır.

Uluslararası Göç Örgütü’nün 19 Eylül 2016 tarihi itibarıyla Birleşmiş Milletler’in ilgili kuruluşu statüsünü kazanması nedeniyle Uluslararası Göç Örgütü’nün ülkemizdeki faaliyetlerini düzenleyen 16 Kasım 1995 tarihli “*Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uluslararası Göç Örgütü Arasında Örgüt ve Ofis’in Türkiye’deki Yasal Statüsü, Ayrıcalıkları ve Bağıışıklıklarına İlişkin Anlaşma*”nın bazı bölümlerinin gözden geçirilmesi ihtiyacı hasıl olmuştur.

Bu çerçevede Anlaşmada, Türkiye’de Örgüt ve personeli tarafından yürütülen faaliyetlerin, Örgüt’ün, Ülke Ofisinin, şubelerin ve personelin Türkiye’deki hukuki statüsünün belirlenmesi amacıyla düzenlemeler yapılmıştır.

(18). 05.04.2018 tarih 7107 sayılı T.C. Hükümeti ile Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı Hükümeti Arasında Savunma ile İlgili Gizlilik Dereceli Bilginin Korunması Konusunda Güvenlik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun:

Ülkemizde, savunma sanayi güvenliğinin sağlanması amacıyla 29 Haziran 2004 tarihli ve 5202 sayılı Savunma Sanayi Güvenliği Kanunu hazırlanmış ve 3 Temmuz 2004 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Söz konusu Kanun ile savunma sanayii kapsamında yapılan anlaşmalarda yer verilen ve doğrudan satın alma, müşterek proje programlarına katılım, teşvik veya yatırım yolu ile tedarik edilecek veya savunma sanayii, teknoloji ve teçhizatı sahasında araştırma, geliştirme, imalat ve montaj yapan gerçek ve tüzel kişilerle bu konularda çalışan şahıslara ait her türlü gizlilik dereceli bilgi, belge, proje, malzeme ve hizmetlerin ve bunlarla ilgili yerlerin güvenliğinin ve korunmasının sağlanmasına ilişkin usul ve esaslar belirlenmiş olup ülkemizde anılan Kanun kapsamında yer alan faaliyetler 5202 sayılı Kanun ile Savunma Sanayii Millî Güvenlik Makamı olarak yetkilendirilen Millî Savunma Bakanlığının denetimi altında yürütülmektedir.

Savunma Sanayi alanında ihtiyacımız olan ve gizlilik dereceli bilgi ihtiva eden her türlü harp silâhının, mühimmatının, araç ve gereçlerinin ve bunların önemli ve kritik alt sistem ve parçalarının alımı, satımı, her

tip üretim, araştırma ve geliştirme faaliyeti ile bunlara ilişkin hizmet ve altyapı tesis faaliyetlerinin tümünü kapsayan gizlilik dereceli projelerin güvenli bir şekilde yürütülmesi için diğer ülkelerle gizlilik bilgilerin korunmasına yönelik anlaşmaların yapılması ihtiyacı oluşmuştur.

Bu kapsamda; Türkiye ile Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı arasında, savunma sanayii alanında, yukarıda açıklanan faaliyetler çerçevesinde yapılabilecek iş birliği kapsamında savunma sanayi güvenliğinin sağlanması amacıyla, ülkemizde Milli Savunma Bakanlığının denetimi altında bulunan savunma sanayii ile ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile özel firmaları bağlayıcı nitelikte iki ülke arasında “*Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı Hükümeti Arasında Savunma ile İlgili Gizlilik Dereceli Bilginin Korunması Konusunda Güvenlik Anlaşması*” imzalanmıştır.

Türkiye ile Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı arasında imzalanan söz konusu anlaşmanın yürürlüğe girmesi durumunda; her iki ülkenin yetkili makamlarının savunma sanayi konusundaki faaliyetleri anlaşma hükümleri çerçevesinde yürütülerek, iki ülke arasında savunma sanayi güvenliğinin sağlanmasına yönelik gerekli hukuki alt yapı oluşturulmuş olacaktır.

(19). 05.04.2018 tarihli 7108 sayılı T.C. Hükümeti ile Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı Hükümeti Arasında Askerî İşbirliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun:

23 Kasım 2011 tarihinde Londra’da imzalanan “*Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı Hükümeti Arasında Askerî İş Birliği Çerçeve Anlaşması*” ile egemenlik, eşitlik, karşılıklı saygı üzerine ve ulusal mevzuat ile uluslararası hukukun kapsamı dahilinde ikili askerî ilişkilerin hukuki zemininin oluşturulması ve aynı zamanda bu iş birliği uygulamasının ayrıntılarının müteakiben akdedilecek anlaşmalar, mutabakat muhtıraları, protokoller ve diğer düzenlemeler ile belirlenmesi arzulanmaktadır.

Tarafların; askerî tatbikatlar, öğretim ve eğitim; askerî kurumlar, savunma kurumları ve temas ziyaretleri, tatbikatlara gözlemci gönderilmesi; savunma sanayi, teçhizat ve kullanım desteğinin tedariki; silahlı kuvvetlerin organizasyon yapısı, personel yönetimi ve donanımı, askerî

istihbarat ile savunma istihbaratı, lojistik ve lojistik sistemleri, askerî tıp ve sağlık hizmetleri, askerî müzeler ve askerî tarih; muhabere, elektronik sistemler ve bilgi sistemleri, barışı koruma ve insani yardım harekâtı, askerî hukuk sistemleri konusunda bilgi mübadelesi; kartografi, hidrografi ve askerî coğrafya, sosyal ve mesleki gelişim amaçlı personel mübadelesi, askerî bilimsel ve teknolojik araştırmalar, arama ve kurtarma; sosyal, sportif ve kültürel amaçlı etkinlikler alanlarında ve taraflarca mutabık kalınabilecek ya da dikkate alınabilecek diğer alanlar veya faaliyetlerde iş birliğini tesis ederek geliştirmeleri amaçlanmaktadır.

(20). 05.04.2018 tarihli 7111 sayılı T.C. Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun:

Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşmalarının ana amacı; beraberinde yalnızca sermaye değil, aynı zamanda teknoloji, yönetim becerisi, uluslararası pazarlara giriş şansını da getiren doğrudan yabancı sermaye yatırımlarını taraf ülkeler arasında teşvik etmek ve ilgili ülkenin hukuki düzeni içinde bu yatırımların korunmasını sağlamaktır.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına ilişkin Anlaşma'nın temel esasları aşağıda özetlenmiştir:

1. Anlaşmaya taraf ülke sınırları içinde gerçekleştirilen yabancı sermayeli yatırımların ve ilgili faaliyetlerin tabi olacağı muameleyi belirleyerek ekonomik işbirliği için uygun koşulları yaratmak,
2. Türkiye ve Çin'de yabancı yatırımların kamulaştırma ve devletleştirme yönünden tabi olacağı muamele ve sahip olduğu haklara açıklık getirmek,
3. Her iki ülkede, özel teşebbüsle ev sahibi devlet arasında yatırımlarla ilgili çıkabilecek ihtilafların çözüm yollarını tespit etmek,
4. Her iki ülkenin yatırımcılarının elde ettiği karların ve diğer gelirlerin gecikme olmaksızın transfer edilmesini güvence altına almak.

Anlaşma, Türkiye ve Çin arasında 13 Kasım 1990 tarihinde imzalanmış olan “Türkiye Cumhuriyeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Arasında

Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına ilişkin Anlaşma’nın yerine geçmek üzere imzalanmıştır. Anlaşmanın yürürlüğe girmesi ile 13 Kasım 1990 tarihli anlaşma yürürlükten kalkacaktır. 29 Temmuz 2015 tarihli Anlaşma 13 Kasım 1990 tarihli Anlaşma’dan temel olarak aşağıdaki noktalarda farklılık içermektedir:

- Anlaşmanın kapsamı, 4875 sayılı Doğrudan Yabancı Yatırımlar Kanunu ile uyumlu olacak şekilde, kısa vadeli portföy yatırımlarını kapsam dışı bırakacak ve sadece doğrudan yabancı yatırımları kapsayacak şekilde sınırlandırılmıştır.
- İnsan, hayvan, bitki sağlığı, çevre ve tükenebilir doğal kaynakların korunması amacı yanında güvenlik alanında ülkelerin ayrımcı olmayacak şekilde gerekli önlemleri alabilmesine imkan tanıyan “Genel İstisnalar” maddesi kabul edilmiştir.
- Kamulaştırma Maddesi kapsamında ev sahibi Akit Taraflarca kamu sağlığı, kamu güvenliği ve çevrenin korunmasına yönelik alınan ayrımcı olmayan yasal tedbirlerin dolaylı kamulaştırma sayılmayacağı hükme bağlanmıştır.
- Akit Taraflar, ciddi ödemeler dengesi ve dış finansal zorluklar yaşamaları halinde, geçici olmak ve Uluslararası Para Fonu Anlaşmasının Maddeleri ile uyumlu olmak koşulu ile yatırım ile ilgili transferleri kısıtlayıcı önlemler alabilecektir.
- Yatırımcılar ile taraf devletlerden biri arasındaki uyuşmazlıkların çözümüne ilişkin maddede, uluslararası tahkime sunulacak uyuşmazlıklara sınırlamalar getirilmiştir. Buna göre, ancak ilgili mevzuata göre yapılmış ya da onaylanmış ve fiili olarak başlamış yatırımlardan kaynaklanan uyuşmazlıklar ICSID’e sunulabilecek; gayrimenkullerden kaynaklanan uyuşmazlıklar taraf devlet mahkemelerinin münhasır yetkisi dahilinde bulunduğundan ICSID’e sunulamayacaktır.

Daha istikrarlı bir yatırım ortamının teminini öngören bu Anlaşma ile birlikte iki ülke arasındaki sermaye akışında artış gerçekleşmesi beklenmektedir.

Anlaşma, yatırımcılara ekonomik ve yasal güvence verirken, ilgili ülkelere yeni herhangi bir yük getirmemektedir.

Anlaşma ekinde yer alan ve Anlaşmanın ayrılmaz bir parçasını oluşturan Protokol ise “Devletler ile diğer Devletlerin Vatandaşları arasındaki Yatırım Uyuşmazlıklarının Çözümü Sözleşmesi”nin 64 üncü Maddesinin uygulanmasına ilişkin ülkemiz rezervini kayıt altına alan hükmü içermektedir. Buna göre, Türkiye Cumhuriyeti, “Devletler ile Diğer Devletlerin Vatandaşları arasındaki Yatırım Uyuşmazlıklarının Çözümü Sözleşmesi”nin yorumu ya da uygulanmasıyla ilgili olarak Türkiye Cumhuriyeti ile diğer Akit Devletler arasında ortaya çıkan ve müzakereler yoluyla çözülemeyen uyuşmazlıkların Uluslararası Adalet Divanı’na götürülmesini kabul etmeyecektir.

(21). 05.04.2018 tarihli 7114 sayılı T.C. Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Polis Eğitimi İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun:

1937 yılında kurulan Polis Akademisi Başkanlığı, güvenlik sektöründe ve suçla mücadelede işbirliğinin öneminden hareketle ülkemiz ile dost ve kardeş ülkeler arasındaki Güvenlik İşbirliği Anlaşmaları ve diğer hukuki metinler çerçevesinde, 1991 yılından itibaren uluslararası ilişkilerini artırma adına çalışmalara başlamıştır. Bu bağlamda Polis Akademisi, işbirliği içerisinde olduğu ülkelere öğrenci kabul ederek uluslararası eğitim veren bir kurum haline gelmiştir.

2013 yılı itibarıyla 23 farklı ülkeden (Arnavutluk, Azerbaycan, Bosna-Hersek, Filistin, Gürcistan, Kazakistan Kırgızistan, KKTC, Kongo, Maldivler, Moğolistan, Moldova, Tacikistan Türkmenistan, Makedonya, Ürdün, Sudan, Yemen, BAE, Belarus, Afganistan, Etiyopya, Kosova) 1414 öğrencinin kaydı yapılmış, 19 farklı ülkeden 840 misafir öğrenci mezun edilmiş olup, 2013-2014 eğitim öğretim yılında 18 farklı ülkeden 313 öğrenci eğitim- öğretime devam etmektedir.

Ayrıca, 89 misafir öğrencinin Güvenlik Bilimleri Enstitüsü’nde yüksek lisans ve doktora programına kaydı yapılmış, bunlardan 16 tanesi mezun olmuş 72 tanesi de eğitim- öğretime devam etmektedir.

Yabancı ülke emniyet teşkilatları ve polis eğitim kurumları ile teşkilatımız arasında bir köprü oluşturularak emniyet teşkilatlarının gelişimine katkı sağlanmak. Polis Akademisi’nin uluslararası arenadaki etkinliğini arttırmak, Güvenlik işbirliği faaliyetleri kapsamında hâlihazırda devam

eden polis eğitimi alanında işbirliğini geliştirmek, karşılıklı ve eşitlik esasına göre akademik gelişimi desteklemek, kültürel etkileşimi sağlamak ve iletişim kanallarını güçlendirmek hedeflenmektedir.

Bu çerçevede, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti arasında 6 Haziran 2013 tarihinde imzalanan “*Polis Eğitimi İşbirliği Protokolü*” ile Temel Polis Eğitimi, Lisans ve Lisansüstü Eğitim ve Doktora Eğitimi konularında ikili işbirliği faaliyetlerinde bulunacaklardır.

(22). 05.04.2018 tarihli 7117 sayılı Balinacılığın Düzenlenmesine İlişkin Uluslararası Sözleşme ile Sözleşmeye Ait Protokole Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun:

Deniz ekosisteminin önemli varlıklarından biri olan balinaların son yüzyıldaki ticari amaçlı aşırı avlanması sonucunda nüfusu hızla azalma tehlikesi ile karşı karşıya kalmıştır. Balina nüfusunun uygun biçimde korunmasını ve böylece stokların muhafaza edilerek balina endüstrisinin düzenli ve sürdürülebilir biçimde gelişmesini sağlamak amacıyla 2 Aralık 1946 tarihinde Washington’da “*Balinacılığın Düzenlenmesine İlişkin Uluslararası Sözleşme*” imzalanmıştır. Sözleşmeye bugüne kadar 97 ülke taraf olmuştur.

Nesli tükenme tehlikesi altındaki balinaların avlanması uluslararası kamuoyunda da büyük tepkiyle karşılanmaktadır. Sınır aşan ve küresel etkileri nedeniyle uluslararası gündemin üst sıralarında yer alan çevre sorunlarının uluslararası toplumla işbirliği halinde çözümüne büyük önem veren ülkemiz, bu kapsamda, uluslararası, bölgesel ve ikili düzeyde çevre anlaşmalarına taraf olmuştur. Denizlerimizde Balinacılık Sözleşmesi’ne konu tür bulunmamakla birlikte söz konusu anlayışımız çerçevesinde ülkemiz, çeşitli ülkeler ve AB tarafından Sözleşme kapsamında oluşturulmuş “*Uluslararası Balinacılık Komisyonu*” na üye olmaya davet edilmiştir.

Uluslararası Balinacılık Sözleşmesine taraf olunmasının ülkemize sağlayacağı düşünülen katkılar aşağıda sıralanmıştır:

- Biyolojik çeşitlilik bakımından oldukça zengin bir konumda

olan Türkiye için gerek ulusal, gerek küresel düzeyde biyolojik çeşitliliğin korunması önem taşımaktadır. Bu kapsamda ülkemiz, doğa koruma alanındaki en temel sözleşmeler arasında yer alan, “*Birleşmiş Milletler*

Biyoçeşitlilik Sözleşmesi” (CBD), “Nesli Tehlike Altında Olan Yabani Hayvan ve Bitki Türlerinin Uluslararası Ticaretine İlişkin Sözleşme” (CITES); “Özellikle Su Kuşları Yaşama Alanı Olarak Uluslararası Önemde Sulak Alanlar Sözleşmesi” (RAMSAR) ve “Avrupa Yaban Hayatı ve Yaşama Ortamlarının Korunması Sözleşmesi” ne taraf olmuştur.

- Ülkemiz, kendi bölgesindeki deniz memelilerinin korunması amacıyla “Karadeniz, Akdeniz ve Atlantik Sınırdış Bölgelerde Yaşayan Memelilerin Korunması Sözleşmesine” (ACCOBAMS) taraf olma sürecinde de son aşamaya gelmiştir.
- Balınacılık Sözleşmesine taraf olmamız ise, kendi bölgemiz dışındaki deniz memelilerinin de korunmasına yönelik küresel çabalara katkı sağlayacak ve kendi coğrafyamız dışındaki çevre sorunlarına duyarlı olduğumuzun ve uluslararası kamuoyunun bu konudaki hassasiyetini anladığımızın bir göstergesi olacaktır. Bunun da, Birleşmiş Milletler başta olmak üzere, çeşitli platformlarda Türkiye’ye görünürlük ve prestij sağlayacağı değerlendirilmektedir.
- AB’nin çevre müktesebatının bir parçası olan Doğal Yaşam Alanları Direktifi (*Habitats Directive*) ile tüm balina türleri **AB** ülkelerinde en üst derecede korunması gereken hayvan türleri arasında yer almaktadır. Ülkemizin bu Sözleşmeye taraf olması gerek **AB** müktesebatına uyum, gerek balina avcılığı konusunda hassasiyet gösteren İngiltere ve Almanya gibi **AB**’nin etkin üye ülkelerinde Türkiye lehine bir etki yaratacaktır.
- Ülkemizin Sözleşmeye taraf olması, Uluslararası Balınacılık Komisyonunda balina avcılığı karşıtı ve taraftarı ülkeler arasında mevcut sayısal hassas dengenin yönü açısından önem taşıyacaktır.
- Sözleşmeye taraf olmamız, ayrıca **BM** Güvenlik Konseyi üyeliğine aday olduğumuz bir dönemde, balina avcılığına karşı olan küçük ada devletleri gibi farklı coğrafi bölgelerdeki ülkelere destek arayışlarımıza katkı sağlayacaktır.

Sonuç itibarıyla, üç tarafı denizlerle çevrili ülkemizin, küresel çevre sorunlarına ve bu çerçevede, denizlerde biyolojik çeşitliliğin korunmasına verdiği önem dikkate alındığında, bazı türleri tükenme tehlikesi altında olan balinaların korunmasını amaçlayan bu Sözleşmeye

taraf olmamızın, gelecek kuşaklara karşı etik bir sorumluluk olduğu da değerlendirilmektedir.

(23). 05.04.2018 tarihli 7118 sayılı Yükseköğretimde Yeterliklerin Tanınmasına İlişkin Asya-Pasifik Bölgesel Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun:

Yüksek Öğretimde Yeterliklerin Tanınmasına İlişkin Asya-Pasifik Bölgesel Sözleşmesi 26 Kasım 2011 tarihinde **UNESCO**'nun koordinatörlüğünde Tokyo'da imzalanmıştır.

Söz konusu Sözleşme, 16 Aralık 1983 tarihli Asya ve Pasifik Ülkele-
rinde Yüksek Öğrenim Çalışmalarının, Diplomalarının ve Derecelerinin Tanınmasına Dair Bölgesel Sözleşmenin gözden geçirilmiş hali olup, Rusça, Çince ve İngilizce dillerinde akdedilmiştir. Sözleşmeyi imzalayan ülkeler Türkiye ile birlikte Bangladeş, Çin, Doğu Timor, Ermenistan, Güney Kore, Kamboçya, Laos ve Vatikan'dır.

Gözden geçirilen Asya-Pasifik Bölgesel Sözleşmesinin amaçları;

- Asya-Pasifik bölgesindeki eğitim sistemlerinin çeşitliliği ve bölgenin kültürel, sosyal, siyasi, felsefi, dini ve ekonomik altyapı zenginliği göz önüne alınarak yükseköğretimde alınan eğitim, diploma ve dereceler olabildiğince yaygın biçimde kabul görmesini sağlamak;
- Asya-Pasifik bölgesi genelinde karşılıklı anlayış ve dayanışmayı güçlendirecek akademik hareketliliği temel bir strateji olarak kabul edecek mekanizmaların kurulmasını kolaylaştırmak
- Yükseköğretimde verimli bölgesel işbirliğine ulaşmayı sağlayacak kültürel kimliği pekiştirmek,
- Bölge genelinde çeşitli ülkelerde uygulanan akademik programların kendine özgü nitelik ve çeşitliliği ile yaşam boyu öğrenimi desteklemek amacıyla yetkinlik ve yeterliklerin kıyaslanabilir olmasını sağlamaktaki karmaşıklığının farkına varmaktır.

Bahse konu Sözleşme'nin ülkemizin yükseköğretimin uluslararasılaşması politikasına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

(24). 05.04.2018 tarihli ve 7123 sayılı T.C. Hükümeti ve Moğolistan Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun:

Günümüzde terörizm, örgütlü suçlar ve uyuşturucu kaçakçılığı arasında yakın bağ bulunmakta olup, ülkelerin bu sorunlarla tek başlarına mücadelede başarı sağlamaları mümkün olamadığından ikili ve çok taraflı işbirliğinde bulunulması büyük önem taşımaktadır.

Bu çerçevede, yabancı ülkelerle imzalanan güvenlik işbirliği anlaşmaları ile özellikle terörizm ve organize suçlar olmak üzere güvenlik birimleri arasında doğrudan iletişim ve temas imkânı sağlanmakta, ikili işbirliğinin daha da geliştirilmesine katkı sağlayan bir zemin oluşturulmaktadır.

11 Nisan 2013 tarihinde imzalanan “*Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moğolistan Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşması*” ile aşağıda belirtilen konular başta olmak üzere iki ülke makamları Anlaşmada yer alan diğer hususlarla ilgili olarak ikili güvenlik işbirliği faaliyetleri çerçevesinde yardımlaşacaklardır.

a) Uyuşturucu, uyarıcı ve psikotrop maddeler ile bunların imalinde kullanılan ara kimyasal maddelerinin yasadışı üretimi ve ticareti,

b) Göçmen kaçakçılığı, yasa dışı göç ve insan ticareti,

c) Şantaj suçları,

ç) Yasadışı silah, mühimmat, kimyasal silah, patlayıcı madde, nükleer ve radyoaktif madde ticareti,

d) Mülkiyet suçları,

e) Sanat eseri ve tarihi eser kaçakçılığı,

f) Siber suçlar,

g) Bilişim yoluyla işlenen diğer suçlar,

ğ) Fikri mülkiyet suçları,

h) Kağıt para sahteciliği,

ı) Kara para aklama,

i) Belge ve resmi evraklarda hile ve sahtecilik,

- j) Çocuk pornografisi,
- k) Oto Hırsızlığı,
- l) Cinayet,
- m) Gasp,
- n) Adam kaçıрма ve rehine alma,
- o) Gümrük kaçakçılığı.

(25). 05.04.2018 tarihli 7126 sayılı T.C. İçişleri Bakanlığı Jandarma Genel Komutanlığı ve Kazakistan Cumhuriyeti Milli Muhafız Birlikleri Genel Komutanlığı Personelinin Eğitim ve Öğretimi Alanında T.C. Hükümeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun:

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında 26 Mayıs 2005 tarihinde imzalanan “*Uluslararası Terörizm, Organize Suçlar, Uyuşturucu ve Psikotrop Maddelerle Bunların Katkı Maddeleri ve Benzerlerinin Kaçakçılığı ve Diğer Tiplerdeki Suçlarla Mücadele İşbirliği Anlaşması*” hükümleri çerçevesinde; “*Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı Jandarma Genel Komutanlığı ve Kazakistan Cumhuriyeti Milli Muhafız Birlikleri Genel Komutanlığı Personelinin Eğitim ve Öğretimi Alanında Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Protokol*” 17 Haziran 2014 tarihinde Astana’da imzalanmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti Jandarma Genel komutanlığı ile Kazakistan Cumhuriyeti Milli Muhafız Birlikleri Genel Komutanlığı arasında tesis edilecek işbirliğinin prensip ve çerçevesini belirlemek amacıyla hazırlanan söz konusu protokol ile eğitim faaliyetlerinin planlama, koordinasyon ve icrasına ilişkin hususlar ve tarafların görev ve sorumlulukları belirlenmektedir.

(26). 05.04.2018 tarihli 7128 sayılı T.C. Hükümeti ile Kosova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hükümlü Nakli Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun:

“Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kosova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hükümlü Nakli Anlaşması” 31 Mayıs 2011 tarihinde Priştine’de imzalanmıştır.

Anlaşma, Ülkemiz ile Kosova Cumhuriyeti arasında ceza hukuku alanında işbirliğini daha da geliştirmek ve hükümlü kişilerin sosyal rehabilitasyonunu güçlendirmek, suç işlemleri sonucu hürriyetlerinden mahrum edilen yabancılara mahkûmiyetlerini kendi toplumsal çevrelerinde çekme imkânını tanımak amacıyla hazırlanmıştır.

Anlaşma ile ayrıca; tanımlar, genel prensipler, nakil şartları, bilgi sağlama yükümlülüğü, nakil talepleri, destekleyici belgeler, nakle rıza gösterilmesi, naklin hüküm devleti ile yerine getiren devlet bakımından etkileri, infazın devamı, mahkûmiyetin dönüştürülmesi ve infaza ilişkin hükümler düzenlenmiştir.

33

(27). 05.04.2018 tarihli 7133 sayılı Gözden Geçirilen Uluslararası Taşımacılıkta Hayvanların Korunmasına İlişkin Avrupa Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun:

Avrupa Konseyi tarafından hazırlanan Gözden Geçirilen Uluslararası Taşımacılıkta Hayvanların Korunması Avrupa Konseyi Sözleşmesi, 6 Kasım 2003 tarihinde Kişinev’de imzaya açılmıştır.

1. Söz konusu Sözleşme uluslararası taşımacılıkta kara ulaştırması açısından;

a) Kesim hayvanları dahil, canlı hayvanların sağlığının korunması ve gereksinimlerinin karşılanmasını,

b) Sağlık şartlarının karşılanamadığı durumlarda alternatif taşıma modlarının kullanılarak sağlık durumlarına göre taşımacılık süresinin mümkün olduğunca kısaltılmasını,

c) Yükleme ve boşaltma işlemleri sırasında yaralanma, stres ve baskıların azaltılması,

ç) Taşınan hayvanların yetkili veteriner kontrolünde ve belirli sorumluluklar dahilinde taşınmasını,

d) Uluslararası düzeyde hayvan taşımacılığına ilişkin ortak kuralları içermektedir.

2. Hayvanların karayolu ve çevre güvenliğine bağlı olarak sağlık şartlarına uygun olarak taşınmasını öngörmektedir.

3. Söz konusu taşımayla ilgili gerekli teknik şartları belirlemektedir.

4. Karayolu taşımalarını, ülke ekonomisinin gerektirdiği şekilde düzenlemek, taşımalarda düzeni ve güvenliğini sağlamak amacıyla çıkartılan ve 19 Temmuz 2003 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu, karayoluyla yapılan tüm taşımalar ile bu taşımalarda kullanılan her türlü taşıt, araç, gereç ve benzerlerini kapsama almakta olup, ülkemiz tarafından 4 Şubat 2004 tarihinde imzalanan söz konusu Sözleşmenin onaylanmasının hayvanların taşınmasına ilişkin organizasyon ve faaliyetlerin kolaylaştırılması suretiyle ülkemizin ticari ve ekonomik faaliyetlerine olumlu katkıları olabileceği değerlendirilmektedir.

(28). 05.04.2018 tarihli 7137 sayılı T.C. Hükümeti ile Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kapsamlı İşbirliğine Dair Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun:

IMF tarafından Sahraaltı Afrika’ya ilişkin 2011 Mayıs ayında yayımlanan raporda, 2005- 2009 yılları arasında dünyanın en hızlı büyüyen ekonomileri arasında Ruanda’nın da yer aldığı, 2000’li yıllarda Ruanda’da ortalama %7,7 oranında büyüme kaydedildiği, ayrıca, son dönemde Ruanda’nın enerji ve doğal kaynaklar açısından önemli bir potansiyele sahip olduğunun anlaşıldığı belirtilmektedir. Diğer taraftan, Ruanda’da son yıllarda yabancı sermayenin çekilmesi için önemli adımlar atılmaktadır.

Dünya Bankası’nın yayınladığı ‘*Doing Business*’ başlıklı ve 183 ülkenin değerlendirildiği raporda Ruanda, 2010 yılında ülkede iş yapılmasını kolaylaştıracak reformların gerçekleştirilmesi açısından Kazakistan’ın ardından ikinci sırada yer almıştır.

Ülkemiz ile ilişkilerin geliştirilmesine çaba sarfeden Ruanda'nın yakında Ankara'da Büyükelçilik açması beklenmektedir. 2011 yılında açılan Ruanda Kalkınma Kurulu Türkiye Ofisi Ruanda'nın yurtdışında açtığı 3. Ofisini oluşturmaktadır. Keza Ruanda'da da T.C. Büyükelçiliği açılmasını teminen çalışmalar başlatılmıştır.

Bu çerçevede, bölgesinde hızlı bir gelişme gösteren ve ülkemiz ile ilişkileri geliştirmeye özel önem attığı gözlemlenen Ruanda ile Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kapsamlı İşbirliğine Dair Mutabakat Muhtırası imzalanmıştır.

Söz konusu Mutabakat Muhtırasının ikili ilişkilerin geliştirilmesine olumlu bir yansıması olacağı ve iki ülke arasındaki ahdi yapının tamamlanması sürecini hızlandıracağı düşünülmektedir.

d. 26 ncı Dönem 3 üncü Yasama Yılı TBMM Kararları:

(1). 16.10.2017 tarihli 1164 s. Radyo ve Televizyon Üst Kurulu Üyelikleri İçin Yapılan Seçime Dair Karar:

15.02.2011 tarihli ve 6112 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanun'un 35'inci maddesi uyarınca, Radyo ve Televizyon Üst Kurulunda 14.07.2017 tarihinde boşalan ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grubuna düşen 2; 04.11.2017 tarihinde boşalacak olan ve Cumhuriyet Halk Partisi Grubuna düşen 1 üyelik için Genel Kurulun 16.10.2017 tarihli 8'inci Birleşiminde yapılan seçim sonucunda aşağıda adı ve soyadı yazılı adaylar Radyo ve Televizyon Üst Kurulu üyeliklerine seçilmiştir.

ADI VE SOYADI	ADAY GÖSTEREN SİYASİ PARTİ GRUBU
Ebubekir ŞAHİN	Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu
Taha YÜCEL	Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu
İlhan TAŞCI	Cumhuriyet Halk Partisi Grubu

(2). 25.10.2017 tarihli 1166 s. İstanbul Milletvekili Şafak PAVEY'in Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyeliğinin Düşmesine İlişkin Karar:

İstanbul Milletvekili Şafak PAVEY'in, milletvekilliğinden istifa etmesi nedeniyle, Anayasanın 84'üncü maddesi gereğince Türkiye Büyük Millet

Meclisi üyeliğinin düşmesine Genel Kurulun 25.10.2017 tarihli 13'üncü Birleşiminde karar verilmiştir.

**(3). 20.11.2017 tarihli 1170 s. Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına
İstanbul Milletvekili İsmail Kahraman'ın Seçildiğine Dair Karar:**

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına, Genel Kurulun 20.11.2017 tarihli 25'inci Birleşiminde İstanbul Milletvekili İsmail KAHRAMAN seçilmiştir.

**(4). 22.11.2017 tarihli 1171 s. Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık
Divanı Üyelikleri İçin Yapılan Seçime Dair Karar:**

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanının; Başkanvekillikleri, Kâtip Üyelikler ve İdare Amirliklerine Genel Kurulun 22.11.2017 tarihli 27'nci Birleşiminde yapılan seçim sonucunda, aşağıdaki listede adları ve seçim bölgeleri yazılı milletvekilleri seçilmiştir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanının; Başkanvekillikleri, Kâtip Üyelikler ve İdare Amirliklerine Seçilen Üyelere Ait Listesi

BAŞKANVEKİLLERİ		
Adı-Soyadı	İl	Partisi
Ahmet AYDIN	Adıyaman	AK PARTİ
Yaşar TÜZÜN	Bilecik	CHP
Ayşe Nur BAHÇEKAPILI	İstanbul	AK PARTİ
Pervin BULDAN	İstanbul	HDP

KÂTİP ÜYELER		
Adı-Soyadı	İl	Partisi
Sema KIRCI	Balıkesir	AK PARTİ
Fehmi KÜPÇÜ	Bolu	AK PARTİ
Bayram ÖZCELİK	Burdur	AK PARTİ
Nurhayat ALTACA KAYIŞOĞLU	Bursa	CHP
Bülent ÖZ	Çanakkale	CHP
Mehmet Necmettin AHRAZOĞLU	Hatay	MHP
Vecdi GÜNDOĞDU	Kırklareli	CHP

İshak GAZEL	Kütahya	AK PARTİ
Mustafa AÇIKGÖZ	Nevşehir	AK PARTİ
Mücahit DURMUŞOĞLU	Osmaniye	AK PARTİ
Barış KARADENİZ	Sinop	CHP

İDARE AMİRLERİ		
Adı-Soyadı	İl	Partisi
İbrahim ÖZDİŞ	Adana	CHP
Ahmet GÜNDOĞDU	Ankara	AK PARTİ
Erkan HABERAL	Ankara	MHP
Sırrı Süreyya ÖNDER	Ankara	HDP
Salim USLU	Çorum	AK PARTİ
Orhan KARASAYAR	Hatay	AK PARTİ
Ceyda BÖLÜNMEZ ÇANKIRI	Mardin	AK PARTİ

**(5). 22.12.2017 tarihli 1175 s. Türkiye Büyük Millet Meclisinin
Çalışmalarına Ara Vermesine Dair Karar:**

Türkiye Büyük Millet Meclisinin çalışmalarına, 26.12.2017 Salı gününden başlamak üzere on gün süreyle ara verilmesine, Genel Kurulun 22.12.2017 tarihli 45'inci Birleşiminde karar verilmiştir.

**(6). 11.01.2018 tarihli 1176 s. Ağrı milletvekili Leyla ZANA'nın TBMM
Üyeliğinin Düşmesine Dair Karar:**

Ağrı milletvekili Leyla ZANA'nın 1. yasama yılı ile 2. yasama yılı olarak 01.10.2016 ila 30.04.2017 döneminde aralıksız olarak genel kurulun 212 birleşimine katılmamasına bağlı devamsızlığı sebebiyle Anayasa'nın 84'üncü ve İçtüzük'ün 138'inci maddesine göre milletvekilliğinin düşmesine dair Anayasa ve Adalet Komisyonları üyelerinden kurulu karma komisyon tarafından hazırlanan rapor, **TBMM** Genel Kurulunun 11.01.2018 tarihli 48'inci birleşiminde kabul edilmiştir.

(7). 16.01.2018 tarihli ve 1177 s. Yurtdışına Kaçırılan Kültür Varlıklarımızın Belirlenerek İadelerinin Sağlanması ve Mevcut Kültür Varlıklarımızın Korunması için Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Maksudıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonunun Görev Süresinin Uzatılmasına Dair Karar:

Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzük'ün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına, bu araştırmayı yapacak komisyonun 12 üyeden kurulmasına, komisyonun çalışma süresinin başkan, başkanve-kili, sözcü ve katip seçimi tarihinden başlamak üzere üç ay olmasına ve gerektiğinde Ankara dışında da çalışmasına genel kurulun 27.07.2017 tarihli 120. birleşiminde karar verilmiştir.

İlgili karar:

- 1159 sayılı karar (27.07.2017)
- 1163 sayılı karar

(8). 07.02.2018 tarihli 1179 s. TSK Deniz Unsurlarının; Korsanlık/ Deniz Haydutluğu ve Silahlı Soygun Eylemleriyle Mücadele Amacıyla Yürütülen Uluslararası Çabalara Destek Vermek Üzere; Gereği, Kapsamı, Zamanı ve Süresi Hükümetçe Belirlenecek Şekilde Aden Körfezi, Somali Karasuları ve Açıkları, Arap Denizi ve Mücavir Bölgelerde:

Görevlendirilmesi ve Bununla İlgili Gerekli Düzenlemelerin Hükümet Tarafından Belirlenecek Esaslara Göre Yapılması için TBMM'nin 10.02.2009 tarihli ve 934 sayılı kararı ile Hükümete Verilen ve Son Olarak 08.02.2017 tarihli ve 1136 sayılı karar ile Bir Yıl Uzatılan İzin Süresinin Anayasanın 92 nci maddesi Uyarınca 10.02.2018 tarihinden İtibaren Bir Yıl Daha Uzatılmasına Dair Karar:

İlgili Kararlar:

- 934 sayılı karar (Yürürlük tarihi: 10.02.2009)
- 956 sayılı karar (Yürürlük tarihi: 02.02.2010)
- 984 sayılı karar (Yürürlük tarihi: 07.02.2011)
- 1008 sayılı karar (Yürürlük tarihi: 25.01.2012)

- 1031 sayılı karar (Yürürlük tarihi: 05.02.2013)
- 1054 sayılı karar (Yürürlük tarihi: 16.01.2014)
- 1082 sayılı karar (Yürürlük tarihi: 03.02.2015)
- 1107 sayılı karar (Yürürlük tarihi: 09.02.2016)
- 1136 sayılı karar (Yürürlük tarihi: 08.02.2017)
- 1179 sayılı karar (Yürürlük tarihi: 07.02.2018)

(9). 27.03.2018 tarihli 1180 s. Down Sendromunun ve Otizm ile Diğer Gelişim Bozukluklarının Yaygınlığının Tespiti ve Bunlara Sahip Bireylerin ve Ailelerinin Sorunlarının Çözümü için Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Maksadıyla Bir Meclis Araştırması Komisyonu Kurulmasına Dair Karar:

Anayasa'nın 98 inci, İçtüzük'ün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir meclis araştırması açılmasına, bu araştırmayı yapacak komisyonunun oniki üyeden kurulmasına, komisyonun çalışma süresinin üç ay olmasına, gerektiğinde Ankara dışında da çalışmasına Genel Kurulun 27.03.2018 tarihli 77 nci birleşiminde karar verilmiştir.

(10). 27.03.2018 tarihli 1181 s. Tıbbi ve Aromatik Bitki Çeşitliliğinin Korunmasında, Üretiminde ve Pazarlamasında Karşılaşılan Sorunlar ve Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Maksadıyla Bir Meclis Araştırması Komisyonu Kurulmasına Dair Karar:

Anayasa'nın 98 inci, İçtüzük'ün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir meclis araştırması açılmasına, bu araştırmayı yapacak komisyonunun oniki üyeden kurulmasına, komisyonun çalışma süresinin üç ay olmasına, gerektiğinde Ankara dışında da çalışmasına Genel Kurulun 27.03.2018 tarihli 77 nci birleşiminde karar verilmiştir.

(11). 08.05.2018 tarihli ve 1184 s. Dilekçe Komisyonunun TBMM'nin Tatili ve Aravermesi Sırasında Çalışabilmesine İlişkin Karar:

Dilekçe komisyonunun TBMM'nin tatilde ve aravermede bulunduğu sürede de çalışabilmesine Genel Kurulun 08.05.2018 tarihli 96 nci birleşiminde karar verildi.

(12). 08.05.2018 tarihli ve 1185 sayılı İnsan Haklarını İnceleme Komisyonunun TBMM'nin Tatili ve Aravermesi Sırasında Çalışabilmesine İlişkin Karar:

İnsan haklarını inceleme komisyonunun TBMM'nin tatilde ve aravermede bulunduğu sürede de çalışabilmesine Genel Kurulun 08.05.2018 tarihli 96 ncı birleşiminde karar verildi.

(13). 08.05.2018 tarihli ve 1186 sayılı Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonunun TBMM'nin Tatili ve Aravermesi Sırasında Çalışabilmesine İlişkin Karar:

Kadın erkek fırsat eşitliği komisyonunun TBMM'nin tatilde ve aravermede bulunduğu sürede de çalışabilmesine Genel Kurulun 08.05.2018 tarihli 96 ncı birleşiminde karar verildi.

e. 26 ncı Dönem 3 üncü Yasama Yılı Torba Kanunlar:

(1). 26 ncı Dönem 3 üncü Yasama Yılı Torba Kanunlarla Değiştirilen ve Yürürlükten Kaldırılan Kanun Maddeleri:

(a). 12.10.2017 tarihli 7036 s. İş Mahkemeleri Kanunu (Bu kanun ile 4 kanun ve 1 kanun hükmünde kararnamede toplam 49 madde değiştirilmiş, 1 madde ve 1 kanun (5521 s. Kanun) yürürlükten kaldırılmıştır.):

- **30.01.1950 tarihli 5521 s. İş Mahkemeleri Kanunu yürürlükten kaldırılmıştır,**
- 22.05.2003 tarihli 4857 s. İş Kanununa ilişkin **9 maddede değişiklik,**
- 07.06.2012 tarihli 6325 s. Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanununa ilişkin **27 maddede değişiklik, 1 madde yürürlükten kaldırılmıştır,**
- 18.10.2012 tarihli 6356 s. Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanununa ilişkin **12 maddede değişiklik,**
- 22.01.1990 tarihli 399 s. Kamu İktisadi Teşebbüsleri Personel Rejiminin Düzenlenmesi ve 233 s. Kanun Hükmünde Kararnamenin

Bazı Maddelerinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun Hük-
münde Kararnameye ilişkin **1 maddede değişiklik,**

(b). 19.10.2017 tarihli 7039 s. Nüfus Hizmetleri Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (Bu kanun ile 3 kanunda 60 madde değiştirilmiş, 7 madde yürürlükten kaldırılmıştır, İçişleri Bakanlığına 1600 kadro ihdas edilmiş, Eyüp ilçesinin adı Eyüp Sultan olarak değiştirilmiştir.):

- 25.04.2006 tarihli 5490 s. Nüfus Hizmetleri Kanununa ilişkin **50 maddede değişiklik, 6 madde yürürlükten kaldırılmıştır,**
- 29.05.2009 tarihli 5901 s. Türk Vatandaşlığı Kanununa ilişkin **9 maddede değişiklik, 1 madde yürürlükten kaldırılmıştır,**
- 14.02.1985 tarihli 3152 s. İçişleri Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanuna ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- **İçişleri Bakanlığı Merkez teşkilatına 120; taşra teşkilatına 1480 kadro ihdas edilmiştir,**
- **İstanbul iline bağlı “Eyüp” ilçesinin adı “Eyüp Sultan” olarak değiştirilmiştir,**

(c). 28.11.2017 tarihli 7061 s. Bazı Vergi Kanunları ile Diğer Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (Bu kanun 64 kanunda toplam 204 madde değiştirilmiş, 6 madde yürürlükten kaldırılmıştır.):

- 04.02.1924 tarihli 406 s. Telgraf ve Telefon Kanununa ilişkin **2 maddede değişiklik, 1 madde yürürlükten kaldırılmıştır,**
- 18.3.1924 tarihli 442 s. Köy Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 14.4.1341 tarihli 618 s. Limanlar Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 26.12.1925 tarihli 697 s. Günün Yirmidört Saate Taksimine Dair Kanuna ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 21.07.1953 tarihli 6183 s. Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanuna ilişkin **9 maddede değişiklik,**

- 13.07.1956 tarihli 6802 s. Gider Vergileri Kanununa ilişkin **6 maddede değişiklik,**
- 29.4.1959 tarihli 7258 s. Futbol ve Diğer Spor Müsabakalarında Bahis ve Şans Oyunları Düzenlenmesi Hakkında Kanuna ilişkin **4 maddede değişiklik,**
- 08.6.1959 tarihli 7338 s. Veraset ve İntikal Vergisi Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 31.12.1960 tarihli 193 s. Gelir Vergisi Kanununa ilişkin **2 maddede değişiklik,**
- 04.01.1961 tarihli 213 s. Vergi Usul Kanununa ilişkin **7 maddede değişiklik,**
- 16.8.1961 tarihli 351 s. Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu Kanununa ilişkin **2 maddede değişiklik,**
- 18.02.1963 tarihli 197 s. Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanununa ilişkin **13 maddede değişiklik,**
- 21.02.1963 tarihli 210 s. Değerli Kağıtlar Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 14.5.1964 tarihli 474 s. Gümrük Giriş Tarife Cetveli Hakkında Kanuna ilişkin **2 maddede değişiklik,**
- 01.7.1964 tarihli 488 s. Damga Vergisi Kanununa ilişkin **2 maddede değişiklik,**
- 02.7.1964 tarihli 492 s. Harçlar Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik, 1 madde yürürlükten kaldırılmıştır,**
- 14.01.1970 tarihli 1211 s. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanununa ilişkin **2 maddede değişiklik,**
- 29.7.1970 tarihli 1319 s. Emlak Vergisi Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 26.6.1973 tarihli 1774 s. Kimlik Bildirme Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 05.4.1983 tarihli 2813 s. Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumunun Kuruluşuna İlişkin Kanunda **1 maddede değişiklik,**

- 21.7.1983 tarihli 2863 s. Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununa ilişkin **2 maddede değişiklik**,
- 14.10.1983 tarihli 2920 s. Türk Sivil Havacılık Kanununa ilişkin **3 maddede değişiklik**,
- 25.10.1984 tarihli 3065 s. Katma Değer Vergisi Kanununa ilişkin **9 maddede değişiklik**,
- 22.11.1984 tarihli 3083 s. Sulama Alanlarında Arazi Düzenlenmesine Dair Tarım Reformu Kanununa ilişkin **3 maddede değişiklik**,
- 04.06.1985 tarihli 3213 s. Maden Kanununa ilişkin **8 maddede değişiklik**,
- 12.4.1991 tarihli 3713 s. Terörle Mücadele Kanununa ilişkin **4 maddede değişiklik**, **2 madde yürürlükten kaldırılmıştır**,
- 25.02.1998 tarihli 4342 s. Mera Kanununa ilişkin **2 maddede değişiklik**,
- 25.8.1999 tarihli 4447 s. İşsizlik Sigortası Kanununa ilişkin **5 maddede değişiklik**,
- 12.4.2000 tarihli 4562 s. Organize Sanayi Bölgeleri Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik**,
- 29.6.2001 tarihli 4706 s. Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanuna ilişkin **13 maddede değişiklik**,
- 03.01.2002 tarihli 4733 s. Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanuna ilişkin **8 maddede değişiklik**, **1 madde yürürlükten kaldırılmıştır**,
- 04.01.2002 tarihli 4734 s. Kamu İhale Kanununa ilişkin **4 maddede değişiklik**,
- 09.01.2002 tarihli 4737 s. Endüstri Bölgeleri Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik**,
- 28.3.2002 tarihli 4749 s. Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanuna ilişkin **2 maddede değişiklik**,

- 06.06.2002 tarihli 4760 s. Özel Tüketim Vergisi Kanununa ilişkin **9 maddede değişiklik,**
- 09.4.2003 tarihli 4842 s. Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanuna ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 06.11.2003 tarihli 5000 s. Türk Patent ve Marka Kurumu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanuna ilişkin **2 maddede değişiklik,**
- 10.12.2003 tarihli 5018 s. Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 18.5.2004 tarihli 5174 s. Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 22.6.2004 tarihli 5193 s. Optisyenlik Hakkında Kanuna ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 05.5.2005 tarihli 5345 s. Gelir İdaresi Başkanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanuna ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 16.6.2005 tarihli 5369 s. Evrensel Hizmet Kanununa ilişkin **4 maddede değişiklik,**
- 03.7.2005 tarihli 5403 s. Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanununa ilişkin **3 maddede değişiklik,**
- 03.7.2005 tarihli 5393 s. Belediye Kanununa ilişkin **2 maddede değişiklik,**
- 31.5.2006 tarihli 5510 s. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 13.06.2006 tarihli 5520 s. Kurumlar Vergisi Kanununa ilişkin **9 maddede değişiklik, 1 madde yürürlükten kaldırılmıştır,**
- 11.10.2006 tarihli 5549 s. Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanuna ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 21.3.2007 tarihli 5607 s. Kaçakçılıkla Mücadele Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 20.02.2008 tarihli 5737 s. Vakıflar Kanununa ilişkin **3 maddede değişiklik,**

- 21.02.2008 tarihli 5738 s. Spor Müsabakalarına Dayalı Sabit İhtimali ve Müşterek Bahis Oyunlarının Özel Hukuk Tüzel Kişilerine Yaptırılması Hakkında Kanuna ilişkin **2 maddede değişiklik,**
- 05.11.2008 tarihli 5809 s. Elektronik Haberleşme Kanununa ilişkin **8 maddede değişiklik,**
- 14.12.2009 tarihli 5941 s. Çek Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 13.10.2010 tarihli 6015 s. Devlet Desteklerinin İzlenmesi ve Denetlenmesi Hakkında Kanuna ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 19.4.2012 tarihli 6292 s. Orman Köylülerinin Kalkınmalarının Desteklenmesi ve Hazine Adına Orman Sınırları Dışına Çıkarılan Yerlerin Değerlendirilmesi ile Hazineye Ait Tarım Arazilerinin Satışı Hakkında Kanuna ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 20.6.2012 tarihli 6331 s. İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununa ilişkin **2 maddede değişiklik,**
- 12.11.2012 tarihli 6360 s. On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanuna ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 21.11.2012 tarihli 6361 s. Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 06.12.2012 tarihli 6362 s. Sermaye Piyasası Kanununa ilişkin **8 maddede değişiklik,**
- 14.3.2013 tarihli 6446 s. Elektrik Piyasası Kanununa ilişkin **3 maddede değişiklik,**
- 24.4.2013 tarihli 6461 s. Türkiye Demiryolu Ulaştırmasının Serbestleştirilmesi Hakkında Kanuna ilişkin **4 maddede değişiklik,**
- 07.11.2013 tarihli 6502 s. Tüketicinin Korunması Hakkında Kanuna ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 23.10.2014 tarihli 6563 s. Elektronik Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanuna ilişkin **3 maddede değişiklik,**

- 24.3.2016 tarihli 6698 s. Kişisel Verilerin Korunması Kanununa ilişkin **2 maddede değişiklik**,
- 23.02.2017 tarihli 6824 s. Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanuna ilişkin **2 maddede değişiklik**,

(ç). 06.12.2017 tarihli 7063 s. Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (Bu kanun ile 7 kanunda toplam 18 madde değiştirilmiştir.):

- 31.12.1960 tarihli 193 s. Gelir Vergisi Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik**,
- 28.03.1983 tarihli 2809 s. Yüksek Öğretim Kurumları Teşkilatı Kanununa ilişkin **7 maddede değişiklik**,
- 24.5.1983 tarihli 2828 s. Sosyal Hizmetler Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik**,
- 10.12.2003 tarihli 5018 s. Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik**,
- 22.6.2004 tarihli 5193 s. Optisyenlik Hakkında Kanuna ilişkin **1 maddede değişiklik**,
- 05.05.2007 tarihli 5653 s. Yunus Emre Vakfı Kanununa ilişkin **4 maddede değişiklik**,
- 07.11.2013 tarihli 6502 s. Tüketicinin Korunması Hakkında Kanuna ilişkin **3 maddede değişiklik**,

(d). 15.02.2018 tarihli 7099 s. Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (Bu kanun ile 14 kanunda toplam 37 madde değiştirilmiş, 6 madde yürürlükten kaldırılmıştır.):

- 22.12.1934 tarihli 2644 s. Tapu Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik**,
- 04.01.1961 tarihli 213 s. Vergi Usul Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik**,
- 02.7.1964 tarihli 492 s. Harçlar Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik**,

- 23.06.1965 tarihli 634 s. Kat Mülkiyeti Kanununa ilişkin **5 maddede değişiklik**,
- 24.04.1969 tarihli 1163 s. Kooperatifler Kanununa ilişkin **3 maddede değişiklik**,
- 26.5.1981 tarihli 2464 s. Belediye Gelirleri Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik**,
- 25.02.1998 tarihli 4342 s. Mera Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik**,
- 27.10.1999 tarihli 4458 s. Gümrük Kanununa ilişkin **2 maddede değişiklik**,
- 29.6.2001 tarihli 4708 s. Yapı Denetimi Hakkında Kanuna ilişkin **2 maddede değişiklik**,
- 03.7.2005 tarihli 5393 s. Belediye Kanununa ilişkin **2 maddede değişiklik**,
- 31.5.2006 tarihli 5510 s. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa ilişkin **3 maddede değişiklik**,
- 25.11.2010 tarihli 6083 s. Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanuna ilişkin **1 maddede değişiklik**,
- 13.01.2011 tarihli 6102 s. Türk Ticaret Kanununa ilişkin **7 maddede değişiklik, 4 madde yürürlükten kaldırılmıştır**,
- 20.10.2016 tarihli 6750 s. Ticari İşlemlerde Taşınır Rehni Kanununa ilişkin **7 maddede değişiklik, 2 madde yürürlükten kaldırılmıştır**,

(e). 22.02.2018 tarihli 7100 s. Yükseköğretim Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun (Bu kanun ile 8 kanun ve 3 kanun hükmünde kararnamenin toplam 76 maddesi değiştirilmiş, **16 maddesi yürürlükten kaldırılmış, Üniversitelerarası Kurul Merkez Teşkilatına 10 kadro ihdas edilmiştir**.):

- 27.7.1967 tarihli 926 s. Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik**,

- 04.11.1981 tarihli 2547 s. Yükseköğretim Kanununa ilişkin **27 maddede değişiklik, 9 madde yürürlükten kaldırılmıştır,**
- 10.3.1983 tarihli 2803 s. Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 11.10.1983 tarihli 2914 s. Yükseköğretim Personel Kanununa ilişkin **11 maddede değişiklik, 2 madde yürürlükten kaldırılmıştır,**
- 11.05.2000 tarihli 4566 s. Harp Okulları Kanununa ilişkin **13 maddede değişiklik, 2 madde yürürlükten kaldırılmıştır,**
- 25.04.2001 tarihli 4652 s. Polis Yükseköğretim Kanununa ilişkin **10 maddede değişiklik, 1 madde yürürlükten kaldırılmıştır,**
- 11.04.2002 tarihli 4752 s. Astsubay Meslek Yüksekokulları Kanununa ilişkin **5 maddede değişiklik, 2 madde yürürlükten kaldırılmıştır,**
- 09.11.2016 tarihli 6756 s. Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Tedbirler Alınması ve Milli Savunma Üniversitesi Kurulması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabul Edilmesi Hakkında Kanuna ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 02.09.1983 tarihli 78 s. Yükseköğretim Kurumları Öğretim Elemanlarının Kadroları Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye ilişkin **3 maddede değişiklik,**
- 13.12.1983 tarihli 190 s. Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye ilişkin **3 maddede değişiklik,**
- 27.6.1989 tarihli 375 s. 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu, 926 Sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu, 2802 Sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanunu, 2914 Sayılı Yükseköğretim Personel Kanunu, 5434 Sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanunu ile Diğer Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması, Devlet Memurları ve Diğer Kamu Görevlilerine Memuriyet Taban Aylığı ve Kıdem Aylığı ile Ek Tazminat Ödenmesi Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye ilişkin **2 maddede değişiklik,**

- **(I) sayılı listeyle Üniversitelerarası Kurul Merkez teşkilatına 10 kadro ihdas edilmiştir,**

(f). 28.02.2018 tarihli 7101 s. İcra ve İflas Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun (Bu kanun ile 10 kanunda toplam 106 madde değiştirilmiş, 6 madde yürürlükten kaldırılmıştır.):

- 09.06.1932 tarihli 2004 s. İcra ve İflas Kanununa ilişkin 79 maddede değişiklik, 6 madde yürürlükten kaldırılmıştır,
- 21.7.1953 tarihli 6183 s. Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanuna ilişkin 1 maddede değişiklik,
- 11.02.1959 tarihli 7201 s. Tebligat Kanununa ilişkin 3 maddede değişiklik,
- 02.7.1964 tarihli 492 s. Harçlar Kanununa ilişkin 1 maddede değişiklik,
- 24.4.1969 tarihli 1163 s. Kooperatifler Kanununa ilişkin 1 maddede değişiklik,
- 21.6.2001 tarihli 4686 s. Milletlerarası Tahkim Kanununa ilişkin 5 maddede değişiklik,
- 26.9.2004 tarihli 5235 s. Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanuna ilişkin 3 maddede değişiklik,
- 12.01.2011 tarihli 6100 s. Hukuk Muhakemeleri Kanununa ilişkin 7 maddede değişiklik,
- 13.01.2011 tarihli 6102 s. Türk Ticaret Kanununa ilişkin 5 maddede değişiklik,
- 09.5.2013 tarihli 6475 s. Posta Hizmetleri Kanununa ilişkin 1 maddede değişiklik,

(g). 21.3.2018 tarihli 7103 s. Vergi Kanunları ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun (Bu kanun ile 38 kanun ve 3 kanun hükmünde kararnamenin toplam 143 maddesi değiştirilmiş, 4 madde yürürlükten kaldırılmış, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı Merkez kadrosundan 8 kadro iptal edilmiş, 3 kadro ihdas edilmiştir.):

- 15.7.1950 tarihli 5682 s. Pasaport Kanununa ilişkin **2 maddede değişiklik,**
- 21.7.1953 tarihli 6183 s. Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanuna ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 31.12.1960 tarihli 193 s. Gelir Vergisi Kanununa ilişkin **6 maddede değişiklik,**
- 04.01.1961 tarihli 213 s. Vergi Usul Kanununa ilişkin **11 maddede değişiklik,**
- 18.02.1963 tarihli 197 s. Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanununa ilişkin **8 maddede değişiklik,**
- 02.7.1964 tarihli 492 s. Harçlar Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 06.01.1982 tarihli 2577 s. İdari Yargılama Usulü Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 24.5.1983 tarihli 2828 s. Sosyal Hizmetler Kanununa ilişkin **4 maddede değişiklik, 1 madde yürürlükten kaldırılmıştır,**
- 08.9.1983 tarihli 2886 s. Devlet İhale Kanununa ilişkin **2 maddede değişiklik,**
- 04.11.1983 tarihli 2942 s. Kamulaştırma Kanununa ilişkin **2 maddede değişiklik,**
- 25.10.1984 tarihli 3065 s. Katma Değer Vergisi Kanununa ilişkin **3 maddede değişiklik,**
- 04.6.1985 tarihli 3213 s. Maden Kanununa ilişkin **3 maddede değişiklik,**

- 21.5.1986 tarihli 3289 s. Spor Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanuna ilişkin **1 maddede değişiklik**,
- 29.5.1986 tarihli 3294 s. Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik**,
- 12.4.1991 tarihli 3713 s. Terörle Mücadele Kanununa ilişkin **2 maddede değişiklik**,
- 24.11.1994 tarihli 4046 s. Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanuna ilişkin **10 maddede değişiklik**,
- 25.8.1999 tarihli 4447 s. İşsizlik Sigortası Kanununa ilişkin **3 maddede değişiklik**,
- 28.3.2001 tarihli 4632 s. Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanununa ilişkin **2 maddede değişiklik, 1 madde yürürlükten kaldırılmıştır**,
- 04.4.2001 tarihli 4634 s. Şeker Kanununa ilişkin **6 maddede değişiklik**,
- 18.4.2001 tarihli 4646 s. Doğal Gaz Piyasası Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik**,
- 26.6.2001 tarihli 4691 s. Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanununa ilişkin **3 maddede değişiklik**,
- 29.6.2001 tarihli 4706 s. Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanuna ilişkin **5 maddede değişiklik**,
- 28.3.2002 tarihli 4749 s. Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanuna ilişkin **9 maddede değişiklik**,
- 06.6.2002 tarihli 4760 s. Özel Tüketim Vergisi Kanununa ilişkin **13 maddede değişiklik**,
- 04.6.2003 tarihli 4865 s. Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü Kurulması Hakkında Kanuna ilişkin **4 maddede değişiklik**,
- 02.3.2005 tarihli 5307 s. Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasası Kanunu ve Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanuna ilişkin **2 maddede değişiklik**,

- 31.05.2006 tarihli 5510 s. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa ilişkin **10 maddede değişiklik**,
- 13.6.2006 tarihli 5520 s. Kurumlar Vergisi Kanununa ilişkin **2 madde yürürlükten kaldırılmıştır**,
- 27.12.2006 tarihli 5570 s. Kamu Sermayeli Bankalar Tarafından Yürütülen Faiz Destekli Kredi Kullanılmasına Dair Kanuna ilişkin **4 maddede değişiklik**,
- 18.4.2007 tarihli 5627 s. Enerji Verimliliği Kanununa ilişkin **3 maddede değişiklik**,
- 20.02.2008 tarihli 5737 s. Vakıflar Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik**,
- 18.6.2009 tarihli 5910 s. Türkiye İhracatçılar Meclisi ile İhracatçı Birliklerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanuna ilişkin **1 maddede değişiklik**,
- 25.6.2010 tarihli 6001 s. Karayolları Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanuna ilişkin **2 maddede değişiklik**,
- 15.02.2011 tarihli 6112 s. Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanuna ilişkin **1 maddede değişiklik**,
- 14.3.2013 tarihli 6446 s. Elektrik Piyasası Kanununa ilişkin **3 maddede değişiklik**,
- 30.5.2013 tarihli 6491 s. Türk Petrol Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik**,
- 20.8.2016 tarihli 6745 s. Yatırımların Proje Bazında Desteklenmesi ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanuna ilişkin **1 maddede değişiklik**,
- 18.5.2017 tarihli 7020 s. Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda ve Bir Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanuna ilişkin **5 maddede değişiklik**,
- 27.6.1989 tarihli 375 s. 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu, 926 Sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu, 2802 Sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanunu, 2914 Sayılı Yükseköğretim Personel

Kanunu, 5434 Sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanunu ile Diğer Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması, Devlet Memurları ve Diğer Kamu Görevlilerine Memuriyet Taban Aylığı ve Kıdem Aylığı ile Ek Tazminat Ödenmesi Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye ilişkin **1 maddede değişiklik,**

- 03.6.2011 tarihli 633 s. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye ilişkin **3 maddede değişiklik,**
- 25.8.2011 tarihli 652 s. Milli Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- **(I) sayılı listeyle Özelleştirme İdaresi Başkanlığının Merkez teşkilatından 8 kadro iptal edilmiş, (2) sayılı listeyle aynı başkanlığın merkez teşkilatına 3 kadro ihdas edilmiştir,**

(ğ). 29.3.2018 tarihli 7104 s. Katma Değer Vergisi Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 178 s. Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (Bu kanun ile 9 kanun ve 2 kanun hükmünde kararnamenin toplam 52 maddesi değiştirilmiş, Gelir İdaresi Başkanlığı Merkez teşkilatına 1.015 kadro, Maliye Bakanlığı Merkez teşkilatına 1.000 kadro ihdas edilmiştir.):

- 25.10.1984 tarihli 3065 s. Katma Değer Vergisi Kanununa ilişkin **33 maddede değişiklik,**
- 31.12.1960 tarihli 193 s. Gelir Vergisi Kanununa ilişkin **2 maddede değişiklik,**
- 26.10.1990 tarihli 3671 s. TBMM Üyelerinin Ödenek, Yolluk ve Emekliliklerine Dair Kanuna ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 27.6.1989 tarihli 375 s. 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu, 926 Sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu, 2802 Sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanunu, 2914 Sayılı Yükseköğretim Personel Kanunu, 5434 Sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanunu ile Diğer Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması, Devlet Memurları ve Diğer Kamu Görevlilerine Memuriyet

Taban Aylığı ve Kıdem Aylığı ile Ek Tazminat Ödenmesi Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye ilişkin **1 maddede değişiklik,**

- 04.01.1961 tarihli 213 s. Vergi Usul Kanununa ilişkin **3 maddede değişiklik,**
- 02.7.1964 tarihli 492 s. Harçlar Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 04.11.1981 tarihli 2547 s. Yükseköğretim Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 01.6.1989 tarihli 3568 s. Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 06.6.2002 tarihli 4760 s. Özel Tüketim Vergisi Kanununa ilişkin **2 maddede değişiklik,**
- 05.5.2005 5345 s. Gelir İdaresi Başkanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanuna ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 13.12.1983 tarihli 178 s. Maliye Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye ilişkin **6 maddede değişiklik,**
- **(1) sayılı listede Gelir İdaresi Başkanlığı Merkez Teşkilatına 1.015 kadro; (2) sayılı listede Maliye Bakanlığı Merkez Teşkilatına 1.000 kadro ihdas edilmiştir,**

(h). 19.4.2018 tarihli 7139 s. Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda ve Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (Bu kanun ile 26 kanun ve **1 kanun hükmünde kararnamede toplam 110 madde değiştirilmiş, 24 madde yürürlükten kaldırılmış, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğüne 995 kadro; Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığına 2 kadro ihdas edilmiştir.)):**

- 02.7.1941 tarihli 4081 s. Çiftçi Mallarının Korunması Hakkında Kanuna ilişkin **1 maddede değişiklik,**

- 18.12.1953 tarihli 6200 s. **DSİ** Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanuna ilişkin **21 maddede değişiklik, 1 madde yürürlükten kaldırılmıştır,**
- 31.08.1956 tarihli 6831 s. Orman Kanununa ilişkin **11 maddede değişiklik, 2 madde yürürlükten kaldırılmıştır,**
- 15.5.1959 tarihli 7269 s. Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanuna ilişkin **2 maddede değişiklik,**
- 16.12.1960 tarihli 167 s. Yeraltı Suları Hakkında Kanuna ilişkin **2 maddede değişiklik,**
- 01.7.1964 tarihli 488 s. Damga Vergisi Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 03.7.1968 tarihli 1053 s. Belediye Teşkilatı Olan Yerleşim Yerlerine İçme, Kullanma ve Endüstri Suyu Temini Hakkında Kanuna ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 09.8.1983 tarihli 2873 s. Milli Parklar Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik, 1 madde yürürlükten kaldırılmıştır,**
- 13.10.1983 tarihli 2918 s. Karayolları Trafik Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 04.11.1983 tarihli 2942 s. Kamulaştırma Kanununa ilişkin **5 maddede değişiklik,**
- 22.11.1984 tarihli 3083 s. Sulama Alanlarında Arazi Düzenlenmesine Dair Tarım Reformu Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 03.5.1985 tarihli 3194 s. İmar Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 31.10.1985 tarihli 3234 s. Orman Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanuna ilişkin **5 maddede değişiklik, 1 madde yürürlükten kaldırılmıştır,**
- 21.6.1987 tarihli 3402 s. Kadastro Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik,**

- 16.7.1997 tarihli 4283 s. Yap-İşlet Modeli ile Elektrik Enerjisi Üretim Tesislerinin Kurulması ve İşletilmesi ile Enerji Satışının Düzenlenmesi Hakkında Kanuna ilişkin **1 maddede değişiklik**,
- 25.02.1998 tarihli 4342 s. Mera Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik**,
- 28.3.2002 tarihli 4749 s. Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanuna ilişkin **1 maddede değişiklik**,
- 01.7.2003 tarihli 4915 s. Kara Avcılığı Kanununa ilişkin **2 madde yürürlükten kaldırılmıştır**,
- 03.07.2005 tarihli 5403 s. Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik, 5 madde yürürlükten kaldırılmıştır**,
- 18.4.2006 tarihli 5488 s. Tarım Kanununa ilişkin **2 maddede değişiklik**,
- 31.10.2006 tarihli 5553 s. Tohumculuk Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik**,
- 11.6.2010 tarihli 5996 s. Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununa ilişkin **23 maddede değişiklik**,
- 08.03.2011 tarihli 6172 s. Sulama Birlikleri Kanununa ilişkin **12 maddede değişiklik, 12 madde yürürlükten kaldırılmıştır**,
- 19.4.2012 tarihli 6292 s. Orman Köylülerinin Kalkınmalarının Desteklenmesi ve Hazine Adına Orman Sınırları Dışına Çıkarılan Yerlerin Değerlendirilmesi ile Hazineye Ait Tarım Arazi-lerinin Satışı Hakkında Kanuna ilişkin **1 madde yürürlükten kaldırılmıştır**,
- 16.5.2012 tarihli 6306 s. Afet Riski Altındaki Alanların Dönüş-türülmesi Hakkında Kanuna ilişkin **1 maddede değişiklik**,
- 14.3.2013 tarihli 6446 s. Elektrik Piyasası Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik**,
- 03.06.2011 tarihli 639 s. Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye ilişkin **9 maddede değişiklik**,

- 13.12.1983 tarihli 190 s. Genel ve Kadro Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- **(1) sayılı listede Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü merkez teşkilatına 259 kadro; (2) sayılı listede taşra teşkilatına 736 kadro; (3) sayılı listede Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı merkez teşkilatına 2 kadro ihdas edilmiştir,**

(ı). 09.5.2018 tarihli 7141 s. Yükseköğretim Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (Bu kanun ile 6 kanun ve 2 kanun hükmünde kararnamenin 93 maddesi değiştirilmiş ve 17 üniversiteye 9.490 kadro ihdas edilmiştir.):

- 09.6.1932 tarihli 2004 s. İcra ve İflas Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 04.11.1981 tarihli 2547 s. Yükseköğretim Kanununa ilişkin **6 maddede değişiklik,**
- 28.3.1983 tarihli 2809 s. Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanununa ilişkin **51 maddede değişiklik,**
- 05.6.1986 tarihli 3308 s. Mesleki Eğitim Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 10.12.2003 tarihli 5018 s. Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa ilişkin **29 maddede değişiklik,**
- 08.02.2007 tarihli 5580 s. Özel Öğretim Kurumları Kanununa ilişkin **4 maddede değişiklik,**
- 02.9.1983 tarihli 78 s. Yükseköğretim Kurumları Öğretim Elemanlarının Kadroları Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 13.12.1983 tarihli 190 s. Genel Kadro ve Usul Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- **17 üniversiteye ihdası uygun görülen kadro miktarı 9.490'dır.**

(i). 11.5.2018 tarihli 7143 s. Vergi ve Diğer Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun (Bu kanun ile 9 kanunda toplam 22 madde değiştirilmiş ve 3 madde yürürlükten kaldırılmıştır.):

- 02.7.1964 tarihli 492 s. Harçlar Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 01.7.1976 tarihli 2022 s. 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Gücsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanuna ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 04.11.1981 tarihli 2547 s. Yükseköğretim Kanununa ilişkin **2 maddede değişiklik,**
- 03.5.1985 tarihli 3194 s. İmar Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 29.6.2001 tarihli 4706 s. Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanuna ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 29.6.2001 tarihli 4708 s. Yapı Denetimi Hakkında Kanuna ilişkin **6 maddede değişiklik, 3 madde yürürlükten kaldırılmıştır,**
- 31.5.2006 tarihli 5510 s. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa ilişkin **3 maddede değişiklik,**
- 19.9.2006 tarihli 5543 s. İskan Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 01.12.2011 tarihli 6253 s. TBMM Başkanlığı İdari Teşkilatı Kanununa ilişkin **6 maddede değişiklik,**

(j). 16.5.2018 tarihli 7144 s. Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun (Bu kanun ile 19 kanunda toplam 29 madde değiştirilmiş, 2 madde yürürlükten kaldırılmıştır.):

- 20.2.1930 tarihli 1567 s. Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanuna ilişkin **3 maddede değişiklik,**
- 24.3.1950 tarihli 5659 s. Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğü Kuruluş Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik,**

- 18.12.1953 tarihli 6200 s. **DSİ** Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanuna ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 04.01.1961 tarihli 213 s. Vergi Usul Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 25.10.1984 tarihli 3065 s. Katma Değer Vergisi Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 29.5.1986 tarihli 3294 s. Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 05.6.1986 tarihli 3303 s. Taşkömürü Havzasındaki Taşınmaz Malların İktisabına Dair Kanuna ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 04.4.1990 tarihli 3621 s. Kıyı Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 03.01.2002 tarihli 4733 s. Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkol Piyasasının Düzenlenmesine Dair Kanuna ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 04.01.2002 tarihli 4734 s. Kamu İhale Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 05.01.2002 tarihli 4735 s. Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 18.05.2004 tarihli 5174 s. Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Kanunu ile Odalar ve Borsalar Kanununa ilişkin **3 maddede değişiklik,**
- 10.7.2004 tarihli 5216 s. Büyükşehir Belediyesi Kanununa ilişkin **2 maddede değişiklik,**
- 07.6.2005 tarihli 5362 s. Esnaf ve Sanatkarlar Meslek Kuruluşları Kanununa ilişkin **2 maddede değişiklik,**
- 31.5.2006 tarihli 5510 s. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 19.9.2006 tarihli 5543 s. İskan Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik,**

- 25.6.2010 tarihli 6001 s. Karayolları Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanuna ilişkin **5 maddede değişiklik, 2 madde yürürlükten kaldırılmıştır,**
- 19.4.2012 tarihli 6292 s. Orman Köylülerinin Kalkınmalarının Desteklenmesi ve Hazine Adına Orman Sınırları Dışına Çıkarılan Yerlerin Değerlendirilmesi ile Hazineye Ait Tarım Arazilerinin Satışı Hakkında Kanuna ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 28.11.2017 tarihli 7061 s. Bazı Vergi Kanunları ile Diğer Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanuna ilişkin **1 maddede değişiklik,**

(2). 12.10.2017 tarihli 7036 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu:

Özeti

Bu kanun ile;

- 5521 sayılı Kanun yürürlükten kaldırılarak iş mahkemelerinin kuruluş, görev, yetki ve yargılama usulü ile dava şartı olarak arabuluculuğun düzenlenmekte,
- İşe iade talepleri yönünden de arabulucuya başvurma zorunluluğu getirildiğinden 4857 sayılı İş Kanunu'nda gerekli değişiklikler yapılmakta,
- 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu kapsamındaki feshe bağlı kıdem, ihbar, kötü niyet ve ayrımcılık tazminatları ile yıllık izin ücreti hususlarında dava zamanaşımı süresi beş yıl olarak değiştirilmekte,
- 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu ile 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu'nda düzenlenen bazı uyuşmazlıklara ilişkin davaların Yargıtay yerine bölge adliye mahkemesinde kesinleşmesi hükmü getirilmekte,
- 6325 sayılı Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu yürürlüğe girdiği günden bugüne kadar uygulamada ortaya çıkan sorunların çözümüne yönelik bazı düzenlemeler yapılmaktadır.

İçeriği

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Kanunun amacı; iş mahkemelerinin kuruluş, görev, yetki ve yargılama usulünü düzenlemektir.

İş Mahkemelerinin Kuruluşu

MADDE 2 – (1) İş mahkemeleri, Hâkimler ve Savcılar Kurulunun olumlu görüşü alınarak, tek hâkimli ve asliye mahkemesi derecesinde Adalet Bakanlığınca lüzum görülen yerlerde kurulur. Bu mahkemelerin yargı çevresi, 26/9/2004 tarihli ve 5235 sayılı Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun hükümlerine göre belirlenir.

(2) İş durumunun gerekli kıldığı yerlerde iş mahkemelerinin birden fazla dairesi oluşturulabilir. Bu daireler numaralandırılır. İhtisaslaşmanın sağlanması amacıyla, gelen işlerin yoğunluğu ve niteliği dikkate alınarak, daireler arasındaki iş dağılımı Hâkimler ve Savcılar Kurulu tarafından belirlenebilir. Bu kararlar Resmî Gazete’de yayımlanır. Daireler, tevzi edilen davalara bakmak zorundadır.

(3) İş mahkemesi kurulmamış olan yerlerde bu mahkemenin görev alanına giren dava ve işlere, o yerdeki asliye hukuk mahkemesince, bu Kanundaki usul ve esaslara göre bakılır.

Dava Şartı Olarak Arabuluculuk

MADDE 3 – (1) Kanuna, bireysel veya toplu iş sözleşmesine dayanan işçi veya işveren alacağı ve tazminatı ile işe iade talebiyle açılan davalarda, arabulucuya başvurulmuş olması dava şartıdır.

(2) Davacı, arabuluculuk faaliyeti sonunda anlaşmaya varılamadığına ilişkin son tutanağın aslını veya arabulucu tarafından onaylanmış bir örneğini dava dilekçesine eklemek zorundadır. Bu zorunluluğa uyulmaması hâlinde mahkemece davacıya, son tutanağın bir haftalık kesin süre içinde mahkemeye sunulması gerektiği, aksi takdirde davanın usulden reddedileceği ihtarını içeren davetiye gönderilir. İhtarın gereği yerine getirilmez ise dava dilekçesi karşı tarafa tebliğe çıkarılmaksızın davanın usulden reddine karar verilir. Arabulucuya başvurulmadan dava

açıldığıının anlaşılması hâlinde herhangi bir işlem yapılmaksızın davanın, dava şartı yokluğu sebebiyle usulden reddine karar verilir.

(3) İş kazası veya meslek hastalığından kaynaklanan maddi ve manevi tazminat ile bunlarla ilgili tespit, itiraz ve rücu davaları hakkında birinci fıkra hükmü uygulanmaz.

(4) Arabuluculuk Daire Başkanlığı, sicile kayıtlı arabuluculardan bu madde uyarınca arabuluculuk yapmak isteyenleri, varsa uzmanlık alanlarını da belirterek, görev yapmak istedikleri adli yargı ilk derece mahkemesi adalet komisyonlarına göre listeler ve listeleri ilgili komisyon başkanlıklarına bildirir. Komisyon başkanlıkları, bu listeleri kendi yargı çevrelerindeki arabuluculuk bürolarına, arabuluculuk bürosu kurulmayan yerlerde ise görevlendirecekleri sulh hukuk mahkemesi yazı işleri müdürlüğüne gönderir.

(5) Başvuru karşı tarafın, karşı taraf birden fazla ise bunlardan birinin yerleşim yerindeki veya işin yapıldığı yerdeki arabuluculuk bürosuna, arabuluculuk bürosu kurulmayan yerlerde ise görevlendirilen yazı işleri müdürlüğüne yapılır.

(6) Arabulucu, komisyon başkanlıklarına bildirilen listeden büro tarafından belirlenir. Ancak tarafların listede yer alan herhangi bir arabulucu üzerinde anlaşmaları hâlinde bu arabulucu görevlendirilir.

(7) Başvuran taraf, kendisine ve elinde bulunması hâlinde karşı tarafa ait her türlü iletişim bilgisini arabuluculuk bürosuna verir. Büro, tarafların resmi kayıtlarda yer alan iletişim bilgilerini araştırmaya da yetkilidir.

İlgili kurum ve kuruluşlar, büro tarafından talep edilen bilgi ve belgeleri vermekle yükümlüdür.

(8) Taraflara ait iletişim bilgileri, görevlendirilen arabulucuya büro tarafından verilir. Arabulucu bu iletişim bilgilerini esas alır, ihtiyaç duyduğunda kendiliğinden araştırma da yapabilir. Elindeki bilgiler itibarıyla her türlü iletişim vasıtasını kullanarak görevlendirme konusunda tarafları bilgilendirir ve ilk toplantıya davet eder. Bilgilendirme ve davete ilişkin işlemlerini belgeye bağlar.

(9) Arabulucu, görevlendirmeyi yapan büronun yetkili olup olmadığını kendiliğinden dikkate alamaz. Karşı taraf en geç ilk toplantıda, yerleşim

yeri ve işin yapıldığı yere ilişkin belgelerini sunmak suretiyle arabuluculuk bürosunun yetkisine itiraz edebilir. Bu durumda arabulucu, dosyayı derhâl ilgili sulh hukuk mahkemesine gönderilmek üzere büroya teslim eder. Mahkeme, harç alınmaksızın dosya üzerinden yapacağı inceleme sonunda yetkili büroyu kesin olarak karara bağlar ve dosyayı büroya iade eder. Mahkeme kararı büro tarafından 11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümleri uyarınca taraflara tebliğ edilir.

(10) Arabulucu, yapılan başvuruyu görevlendirildiği tarihten itibaren üç hafta içinde sonuçlandırır. Bu süre zorunlu hâllerde arabulucu tarafından en fazla bir hafta uzatılabilir.

(11) Arabulucu, taraflara ulaşamaması, taraflar katılmadığı için görüşme yapılamaması yahut yapılan görüşmeler sonucunda anlaşmaya varılması veya varılamaması hâllerinde arabuluculuk faaliyetini sona erdirir ve son tutanağı düzenleyerek durumu derhâl arabuluculuk bürosuna bildirir.

(12) Taraflardan birinin geçerli bir mazeret göstermeksizin ilk toplantıya katılmaması sebebiyle arabuluculuk faaliyetinin sona ermesi durumunda toplantıya katılmayan taraf, son tutanakta belirtilir ve bu taraf davada kısmen veya tamamen haklı çıksa bile yargılama giderinin tamamından sorumlu tutulur. Ayrıca bu taraf lehine vekalet ücretine hükmedilmez. Her iki tarafın da ilk toplantıya katılmaması sebebiyle sona eren arabuluculuk faaliyeti üzerine açılacak davalarda tarafların yaptıkları yargılama giderleri kendi üzerlerinde bırakılır.

(13) Tarafların arabuluculuk faaliyeti sonunda anlaşmaları hâlinde, arabuluculuk ücreti, Arabuluculuk Asgari Ücret Tarifesinin eki Arabuluculuk Ücret Tarifesinin İkinci Kısımına göre aksi kararlaştırılmadıkça taraflarca eşit şekilde karşılanır. Bu durumda ücret, Tarifenin Birinci Kısımında belirlenen iki saatlik ücret tutarından az olamaz.

(14) Arabuluculuk faaliyeti sonunda taraflara ulaşamaması, taraflar katılmadığı için görüşme yapılamaması veya iki saatten az süren görüşmeler sonunda tarafların anlaşamamaları hâllerinde, iki saatlik ücret tutarı Tarifenin Birinci Kısımına göre Adalet Bakanlığı bütçesinden ödenir. İki saatten fazla süren görüşmeler sonunda tarafların anlaşamamaları hâlinde ise iki saati aşan kısma ilişkin ücret aksi kararlaştırılmadıkça taraflarca

eşit şekilde Tarifenin Birinci Kısımına göre karşılanır. Adalet Bakanlığı bütçesinden ödenen ve taraflarca karşılanan arabuluculuk ücreti, yargılama giderlerinden sayılır.

(15) Asıl işveren-alt işveren ilişkisinin varlığı hâlinde işe iade talebiyle arabulucuya başvurulduğunda, anlaşmanın gerçekleşebilmesi için işverenlerin arabuluculuk görüşmelerine birlikte katılmaları ve iradelerinin birbirine uygun olması aranır.

(16) Bu madde uyarınca arabuluculuk bürosu tarafından yapılması gereken zaruri giderler; arabuluculuk faaliyeti sonunda anlaşmaya varılması hâlinde anlaşma uyarınca taraflarca ödenmek, anlaşmaya varılmaması hâlinde ise ileride haksız çıkacak taraftan tahsil olunmak üzere Adalet Bakanlığı bütçesinden karşılanır.

(17) Arabuluculuk bürosuna başvurulmasından son tutanağın düzenlendiği tarihe kadar geçen sürede zamanaşımı durur ve hak düşürücü süre işlemez.

(18) Arabuluculuk görüşmelerine taraflar bizzat, kanuni temsilcileri veya avukatları aracılığıyla katılabilirler. İşverenin yazılı belgeyle yetkilendirdiği çalışanı da görüşmelerde işvereni temsil edebilir ve son tutanağı imzalayabilir.

(19) Arabuluculuk görüşmeleri, taraflarca aksi kararlaştırılmadıkça, arabulucuyu görevlendiren büronun bağlı bulunduğu adli yargı ilk derece mahkemesi adalet komisyonunun yetki alanı içinde yürütülür.

(20) 13/6/1952 tarihli ve 5953 sayılı Basın Mesleğinde Çalışanlarla Çalıştıranlar Arasındaki Münasebetlerin Tanzimi Hakkında Kanunda düzenlenen gazeteci ile 20/4/1967 tarihli ve 854 sayılı Deniz İş Kanununda düzenlenen gemiadamı, bu madde kapsamında işçi sayılır.

(21) Bu maddede hüküm bulunmayan hâllerde niteliğine uygun düştüğü ölçüde 7/6/2012 tarihli ve 6325 sayılı Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu hükümleri uygulanır.

(22) Arabuluculuğa başvuru usulü, arabulucunun görevlendirilmesi ve arabuluculuk görüşmelerine ilişkin diğer hususlar Adalet Bakanlığınca yürürlüğe konulan yönetmelikle belirlenir.

Bu kanunla 4 kanun ve 1 kanun hükmünde kararnamede toplam 49 madde değiştirilmiş, 1 madde ve 1 kanun (5521 s.K) yürürlükten kaldırılmıştır.

(3). 19.10.2017 tarihli 7039 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun:

Özeti

Bu kanun ile;

- Nüfus Hizmetleri Kanununda yer alan tanımlara “*Veri Paylaşımı Kurulu*” ve “*yetkili idare*” tanımları eklenmekte,
- Elektronik ortamda tutulan aile kütüklerinde kişinin tek bir kaydı tutulmakta,
- Aile kütüklerinde yer alacak bilgilere velayet ve vesayete ilişkin bilgiler ilave edilmekte,
- İkamet izni olmayan yabancılara kimlik numarası verme imkanı getirilmekte,
- Doğum bildirimlerinin sağlık kuruluşlarına da yapılabilmesi imkanı getirilmekte,
- Sağlık kuruluşları dışında gerçekleşen doğumlarda doğum bildiri düzenlenmekte,
- Evlendirme memurları arasına il ve ilçe müftülerinin eklenmekte,
- Medeni Kanunda yer alan “*anne ve babanın evli olmaması durumunda çocuğun annenin soyadını taşıması*” hükmünün Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmesi nedeniyle gerekli yasal düzenleme yapılmakta,
- Haklı sebeplerin bulunması hâlinde nüfus kaydı düzeltmelerinin hâkimden istenebilmesi hükmü getirilmekte,
- Kişilerin kendileri ve alt veya üst soylarına ait e-Devlet üzerinden aldıkları belgelerin nüfus müdürlüklerinden alınanlarla aynı hukuki değere sahip olduğu ifade edilmekte,

- Kişinin yerleşim yeri ve diğer adres bilgilerinin bazı alt yapı kuruluşları ve finansal kuruluşlarla paylaşılabilmesi hükmü getirilmekte, ,
- Adres değişikliği beyanı hızlandırılmaktadır.

İçeriği

MADDE 5 – 25.04.2006 tarihli ve 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanununun 15 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

MADDE 15 – (1) *Sağ olarak dünyaya gelen her çocuğun, doğumdan itibaren Türkiye’de otuz gün içinde nüfus müdürlüğüne, yurt dışında ise altmış gün içinde dış temsilciliğe bildirilmesi zorunludur. Doğum bildirimleri, doğumu gerçekleştiren sağlık kuruluşlarına da yapılabilir.*

(2) *Sağlık kuruluşları ve sağlık kuruluşları dışında sağlık personeli nezaretinde gerçekleşen doğumlar, ilgili sağlık birimince bulunulan yer nüfus müdürlüğüne beş iş günü içinde bildirilir. Bildirimde, doğumun sağlık kuruluşunda veya sağlık personeli nezaretinde olduğunu ispatlayan rapor veya resmi belge ve doğum tescil isteğini belirten form dilekçe yer alır.*

(3) *Sağlık personeli nezaretinde gerçekleşmeyen doğum bildirimi; gebelik sırasında anneyi takip eden tabip ya da sağlık mesleği mensubunca düzenlenecek rapor veya belge ile yapılır.*

(4) *Sağlık personelinin takibi dışında doğan çocukların doğum bildirimi nüfus müdürlüklerine sözlü beyanla yapılır. Her sözlü beyanda mülki idare amirinin emri ile aile hekimlerince beyanların doğruluğunun araştırılması zorunludur.*

(5) *Doğum bildirimi; veli, vasi, kayyım, bunların bulunmaması hâlinde çocuğun büyük ana, büyük baba veya ergin kardeşleri ya da çocuğu yanında bulunduranlar tarafından yapılır. Çocuğa konulan ad, üç adı geçmemek üzere ve kısaltma yapılmadan yazılır. Doğum ve gebelik raporu ile doğumun bildirilmesi ve doğum tutanağının düzenlenmesine ilişkin usul ve esaslar Sağlık Bakanlığının görüşü alınarak Bakanlıkça belirlenir.*

(6) *Yurt dışındaki doğum bildirimleri, yabancı makamlardan alınmış resmi belge veya raporun dış temsilciliğe verilmesi ile yapılır. Doğum*

bildiriminin dış temsilciliğe bizzat yapılamaması hâlinde, yabancı makamlardan alınmış resmî belge veya rapor ile çocuğa konulan adın belirtildiği dilekçe, ana ve babanın kimlik bilgilerini gösteren belgelerle birlikte dış temsilciliğe gönderilmesi suretiyle de yapılabilir.

(7) Ölü doğan çocuklar aile kütüğüne yazılmaz. Bir doğumda birden fazla çocuk doğması hâlinde bunlar, doğuş sırasıyla yazılır.

MADDE 25 – 5490 sayılı Kanuna aşağıdaki ek maddeler eklenmiştir.

Soyadı Değişikliği

EK MADDE 3 – (1) *Yazılı talepte bulunmak kaydıyla;*

a) Boşandığı eşinin soyadını kullanmasına izin verilen kadının evlenmeden önceki soyadını,

b) Eşinin soyadı ile birlikte önceki soyadını taşıyan kadının sadece eşinin soyadını kullanmak istemesi hâlinde, nüfus müdürlüğüne gerekli işlem yapılır.

MADDE 26 – 5490 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici maddeler eklenmiştir.

Evlat Edinilen Çocuğun Ana ve Baba Adı

GEÇİCİ MADDE 10 – (1) *Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce birlikte veya tek başına evlat edinilen çocuk veya erginlerin bu maddenin yürürlüğünü izleyen beş yıl içinde nüfus müdürlüklerine başvurmaları hâlinde nüfus kaydında ana ve/veya baba adı ya da soyadı olarak evlat edinenlerin ad ve soyadları yazılır.*

(2) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte ergin ve mümeyyiz olan evlat edinilenlerin de muvafakatleri aranır.

(I) SAYILI LİSTE

KURUMU: İÇİŞLERİ BAKANLIĞI

TEŞKİLATI: MERKEZ

İHDAS EDİLEN KADROLAR

SINIFI	UNVANI	DERECESİ	SERBEST KADRO ADEDİ	TOPLAMI
MİAH	Daire Başkanı	1	2	2
GIH	Şube Müdürü	1	6	6
GIH	Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	9	20	20
AH	Avukat	6	6	6
TH	Mühendis	8	10	10
TH	Tekniker	10	6	6
TH	Teknisyen	10	70	70
TOPLAM			120	120

(II) SAYILI LİSTE

KURUMU : İÇİŞLERİ BAKANLIĞI

TEŞKİLATI : TAŞRA

İHDAS EDİLEN KADROLAR

SINIFI	UNVANI	DERECESİ	SERBEST KADRO ADEDİ	TOPLAMI
GIH	Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	3	280	280
GIH	Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	9	1200	1200
TOPLAM			1480	1480

Bu kanunla 3 kanunda toplam 60 madde değiştirilmiş, 7 madde yürürlükten kaldırılmış, İçişleri Bakanlığı merkez teşkilatına 120; taşra teşkilatına 1.480 olmak üzere toplam 1.600 kadro ihdas edilmiş, İstanbul iline bağlı “Eyüp” ilçesinin adı “Eyüp Sultan” olarak değiştirilmiştir.

(4). 28.11.2017 tarihli 7061 sayılı Bazı Vergi Kanunları ile Diğer Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun:

Özeti

Bu Kanun ile;

- Asgari ücretin vergilendirilmesinde gelir vergisi tarifesinin ikinci gelir dilimine girilmesi nedeniyle oluşan kayıp giderilmekte,
- **FATİH** Projesine yönelik vergi ve diğer mali yükümlülüklerle ilişkin istisna sağlanmakta,
- Elektronik haberleşme hizmetlerindeki özel iletişim vergisi oranları tekleştirilmekte,
- Özel amaçlı kuruluşlardan temin edilen fonların kamu-özel işbirliği çerçevesinde gerçekleştirilen projelerin finansmanındaki vergi yükü kaldırılmakta,
- Bankalara tanınan vergisel imkânlar finansal kiralama ve finansman şirketlerine de tanınmakta,
- Ortak dışı işlemlerin kooperatiflerin kurumlar vergisi muafiyetine etkisi kaldırılmakta ve sadece ortak dışı işlemlerden vergi alınmakta,
- 2018 ila 2021 yıllarında ödenmesi gereken emlak vergisi tutarlarının hesaplanmasında esas alınan arsa ve arazi birim metrekare değerlerine sınırlama getirilmekte,
- Vergi mükellefiyetine yönelik işlemlerin elektronik ortamda yerine getirilebilmesi imkanı getirilmekte,
- Yurt dışı banka kartlarının vergi ödemelerinde kullanımı yaygınlaştırılmakta,

- Adres kayıt sisteminde yer alan yerleşim yeri adresinin, gerçek kişilere yapılacak tebligatlarda kullanılmasına imkân sağlanmakta,
- Vergi borcu bulunmama şartı getirilerek aranılacak ödemelerin kapsamı genişletilmekte
- Ödemelerden vergi borçlarının resen kesilebilmesi hükmü getirilmekte,
- Engellilerin taşıt alımlarında uygulanan özel tüketim vergisi istisnası yeniden düzenlenmekte,
- Kurumlar vergisinde taşınmaz satışından elde edilen kazançlara yönelik istisna azaltılmakta,
- Bazı mallar, özel tüketim vergisi kapsamına alınmakta,
- Motorlu taşıtlar vergisi tarifesinde değişiklik yapılmakta,
- Vergi kayıp ve kaçığının önlenmesi amacıyla tütün mamullerinin kullanımında önemli bir yer tutan makaronlar vergilendirilmekte,
- Gelir İdaresi Başkanlığının görevleri arasına vergi kayıp ve kaçağı ile mücadele etme, Risk Analizi Sistemi oluşturma ve risk analizi çalışmaları yapma hususları eklenmektedir.

İçeriği

Vergiye gönüllü uyumu sağlamak amacıyla;

- Asgari ücretin vergilendirilmesinde gelir vergisi tarifesinin ikinci gelir dilimine girilmesi nedeniyle oluşan kayıp ilave asgari geçim indirimi uygulanması ile giderilmekte,
- Eğitimde Fırsatları Artırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi (FATİH) Projesine yönelik vergi ve diğer mali yükümlülöklere ilişkin istisna sağlanmakta,
- Türev işlemlerine yönelik vergisel yüklerin azaltılması suretiyle uluslararası finansal piyasalarda rekabet gücü artırılmakta,
- Elektronik haberleşme hizmetlerindeki özel iletişim vergisi oranları tekleştirilmekte,

- Özel amaçlı kuruluşlardan temin edilen fonların kamu özel işbirliği çerçevesinde gerçekleştirilen projelerin finansmanında kullanılması şartıyla finansman üzerindeki vergi yükü kaldırılmakta,
- Bankalara tanınan vergisel imkânların finansal kiralama ve finansman şirketlerine de tanınması suretiyle bu kuruluşların eşit şartlarla faaliyette bulunmaları sağlanmakta,
- Kooperatiflerin vergilendirilme rejiminde değişiklik yapılmak suretiyle ortak dışı işlemlerin kooperatiflerin kurumlar vergisi muafiyetine etkisi kaldırılmakta, sadece ortak dışı işlemlerden vergi alınması hükmü getirilmekte,
- 2018 ila 2021 yıllarında ödenmesi gereken emlak vergisi tutarlarının hesaplanmasında esas alınan arsa ve arazi birim metrekare değerlerine sınırlama getirilmekte,
- İmalat sanayinin teşvik edilmesi amacıyla 2017 yılında sağlanan vergi teşviklerinin 2018 yılında da sürdürülmesi konularında düzenlemeler yapılmaktadır.

Vergi uygulamalarını kolaylaştırmak, tahsilatta etkinliği artırmak amacıyla;

- Vergi mükellefiyetine yönelik tüm işlemlerin elektronik ortamda yerine getirilebilmesine imkân sağlanmakta,
- Yurtdışı banka kartlarının vergi ödemelerinde kullanımı yaygınlaştırılmakta,
- Adres kayıt sisteminde yer alan yerleşim yeri adresinin, gerçek kişilere yapılacak tebligatlarda kullanılmasına imkân sağlanmakta,
- Transfer fiyatlandırmasına ilişkin yöntem belirleme anlaşmalarından alınmakta olan başvuru ve yenileme harçları kaldırılarak anlaşmalara başvuru teşvik edilmekte,
- Vergi borcu bulunmama şartı aranılacak ödemelerin kapsamı genişletilmekte ve ödemelerden vergi borçlarının resen kesilebilmesi, vergi dairelerince yapılacak iadelerin prim borçlarına, Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından yapılacak prim iadelerinin vergi borçlarına resen mahsup edilmesine imkan sağlanmakta,

- Elektronik ortamda yurtdışından hizmet alan nihai tüketici gerçek kişilere hizmet sağlayan yurtdışında bulunan işletmelerin katma değer vergisi mükellefi olmaları sağlanarak nihai tüketicilerin vergi sorumluluğuna yönelik muğlaklık giderilmekte,
- Engellilerin taşıt alımlarında uygulanan özel tüketim vergisi istisnası yeniden düzenlenmekte,
- Kurumlar vergisinde taşınmaz satışından elde edilen kazançlara yönelik istisnanın azaltılmasına ilişkin düzenlemeler yapılmaktadır.

Ayrıca bazı mallar özel tüketim vergisi kapsamına alınmakta ve motorlu taşıtlar vergisi tarifesinde değişiklik yapılmaktadır.

- Kayıt dışılıkla mücadele kapsamında; vergi kayıp ve kaçığının önlenmesi amacıyla tütün mamullerinin kullanımında önemli bir yer tutan makaronlar vergilendirilmekte, tütün mamullerinin üretim ve satışının disipline edilmesini sağlayan düzenlemeler yapılmaktadır.
- Gelir İdaresi Başkanlığının görevleri arasına vergi kayıp ve kaçığı ile mücadele edilmesi, vergiye gönüllü uyumun ve tahsilatta etkinliğin artırılması amaçlarıyla mükellefiyet, vergilendirme ve risk analizine yönelik her türlü bilgi, veri ve istatistiği toplamak suretiyle Risk Analizi Sistemi oluşturma ve risk analizi çalışmaları yapma hususları eklenmektedir.
- Elektronik haberleşme sektöründen alınan vergi ve diğer mali yükümlülüklerin hesaplanması, tahsili ve takibiyle ilgili yaşanan sorunları gidermek amacıyla gerek vergi kanunlarında gerekse sektörü ilgilendiren diğer kanunlarda mevcut sorunların çözümünün yanı sıra kalıcı çözümleri de içeren düzenlemeler yapılmaktadır.

Hazine taşınmazları mevzuatında öngörülen değişikliklerle;

- On yılını doldurmuş bulunan kamu konutlarının Devlet İhale Kanununda yer alan hükümler çerçevesinde ihale yoluyla satılması suretiyle ekonomiye kazandırılması ve böylece çoğunluğu ilgili mevzuatı uyarınca gerekli koşulları sağlayamadığı için kat mülkiyetine geçememiş ve konut olarak kullanımı riskli olan bu

konutların dönüşümü sağlanmakta, kamu konutlarında ikamet eden personele sağlıklı ve güvenli yaşama alanları oluşturulmakta,

- Belediye ve mücavir alan sınırları içerisinde yer alan Hazineye ait tarım arazilerinin kiracısı, kullanıcısı ya da paydaşları olan vatandaşlarımıza rayiç bedel üzerinden satılması suretiyle değerlendirilerek ekonomiye kazandırılmakta,
- Yatırım yapılması amacıyla üzerinde sınırlı aynı hak tesis edilen Hazine taşınmazlarının yatırımcılara satılması durumunda ve bu taşınmazların satış bedellerinin taksitle ödenmesi halinde taksit sayısının artırılması ve taksit sürelerinin uzatılması suretiyle yatırımcıların desteklenerek daha fazla yatırım yapılması sağlanmakta,
- Belediye ve mücavir alan sınırları içinde olup üzerinde yapılaşma olan Hazine taşınmazlarının belediyelere devri için geçerli süre olan 19/7/2003 tarihi 31/12/2009 tarihine uzatılmakta,
- Yatırımların teşviki kapsamında daha önce mülkiyeti Hazineye, özel bütçeli idarelere, belediyelere veya il özel idarelerine ait olan ve yatırım yapılmak amacıyla gerçek veya tüzel kişilere bedelsiz olarak devredilen veya süresiz kullanma izni verilen taşınmazların üzerinde taahhüt ettikleri yatırımları tamamlamalarına imkân sağlamak üzere yatırımcılara 31/12/2017 tarihine kadar başvuru imkânı getirilmekte,
- Kültür ve Turizm Bakanlığı, Orman ve Su İşleri Bakanlığı veya Maliye Bakanlığı tarafından taşınmaz tahsis edilen turizm yatırımcı ve işletmecilerinin sözleşme süreleri, varsa açılmış davalardan feragat edilmesi, borcunun bulunmaması ve bir yıl içinde talepte bulunulması halinde, süresinin bitmesi beklenilmeksizin yeni bedel üzerinden sözleşme düzenlenerek kırkdokuz yıla kadar uzatılmakta, ayrıca kesin tahsis yapılan veya irtifak (üst) hakkı tesis edilen taşınmazların yatırımcı ve işletmecilere satılabilmesi imkanı getirilmekte,
- Ayrıca 442 sayılı Köy Kanununda yapılan düzenlemeyle köy yerleşim alanlarında bulunan ve köyde ikamet eden ve köy nüfusuna kayıtlı olup evi bulunmayan ihtiyaç sahiplerine satılan taşınmazlar üzerinde 31/12/2020 tarihine kadar çeşitli nedenlerle

bina yapmayanlara ya da taksitlerini ödemeyenlere ilave süre vermek suretiyle bu vatandaşlarımızın satın aldıkları taşınmazları üzerinde bina yapmalarına ve taksitlerini ödemelerine imkân sağlanmaktadır.

Bu Kanunla;

- 2017 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile belirlenen net borçlanma limiti yükseltilmekte,
- Çok sayıda kişinin ufak meblağlar ile bir girişime/projeyle internet siteleri aracılığıyla fon sağlaması veya bağış yapmasına imkân tanıyan kitle fonlaması sistemi ülke ekonomisine kazandırılmakta,
- Hazine Müsteşarlığının üst fonların yanı sıra sermaye şirketlerine ve/veya projelere finansman sağlayan fonlara da kaynak aktarabilmesi ve girişimcilerin faizsiz finansmana erişimi artırılmakta,
- Elektronik imza ve elektronik alanda ortaya çıkan gelişmeler çerçevesinde, kamu mali yönetimi ve kontrol alanında gerçekleştirilen iş ve işlemlerin bu gelişmelere entegrasyonu, değerli kağıtların Maliye Bakanlığının muvafakati ile, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları tarafından da hazırlanıp bastırılabilmesi veya elektronik belge olarak düzenlenebilmesi imkanı getirilmekte,
- Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Denetleme Kurulu kaldırılmakta ve Bankaya, görevlerini yerine getirebilmek amacıyla bankalar ve mali kuruluşlar dışındaki diğer gerçek ve tüzel kişilerden de doğrudan bilgi isteme yetkisi tanınmakta,
- Kişisel Verilerin Korunması Kanununda öngörülen değişikliklerle, kişi haklarının korunmasını temel amaç edinen ve ağırlıklı olarak hukuk alanında faaliyet gösteren Kurumda hâkim ve savcılarının geçici görevlendirilmesi hükmü getirilmekte, Kurumun gelirleri arasına “*veri sorumluları sicil ücreti*” eklenmekte, Kurumun acil ihtiyaç duyduğu uzman personelin naklen atanmasının sağlanması yönünde düzenlemeler yapılmaktadır.

Enerji Alanında Öngörülen Düzenlemelerle;

- Genel arama dönemi sonuna kadar maden aramaya yönelik gerekli faaliyetlerde bulunulmaması halinde arama ruhsatları iptal edilmekte,
- Jeolojik haritalama, jeofizik etüd, sismik, karot, kırıntı ve numune almaya yönelik sathi hazırlık işlemleri içeren ve çevreye zarar vermeyecek faaliyetler için çevresel etki değerlendirmesi kararı aranmamakta,
- İşletme ruhsat döneminde idarelerin izin süreci üç aylık sürede tamamlanmakta,
- İşletme ruhsatı döneminde yeterli üretim yapılmaması halinde ruhsat iptal edilmekte,
- Türkiye Taşkömürü Kurumu ile Türkiye Kömür İşletmeleri, uhdelelerinde bulunan maden ruhsatlarını işletmeye, işletmeye ve bunları bölerek yeni ruhsat talep etmeye yetkili kılınmakta,
- Genel aydınlatma kapsamından park, bahçe, tarihi ve ören yerleri ile trafik sinyalizasyonu çıkarılmakta,
- Genel aydınlatmaya yönelik elektrik enerjisinin satın alınması işinin TEDAŞ tarafından yürütülmesi, TEDAŞ'ın genel aydınlatma kapsamında elektrik enerjisini TETAŞ'tan tedarik ederek ilgili abonelere fatura etmesi sağlanmaktadır.

Çalışma Hayatına Yönelik Olarak Yapılan Düzenlemelerle;

- Mevsimlik tarım işçilerinin, fiilen çalıştıkları alanlarda kimlik bildirimlerinin alınması şartı getirilmekte,
- İşsizlik ödeneğinin halihazırda ayın sonunda yapılması yönündeki uygulamadan vazgeçilerek, ödemenin her ayın beşinde yapılması imkanı getirilmekte,
- İlköğretim, ilkokul ve ortaokul mezunu olan ve hizmetli unvanında istihdam edilen gazilerin mağduriyetlerinin giderilebilmesi için “memur” unvanlı kadrolara atanabilmesi imkanı sağlanmakta,

- Terörle Mücadele Kanunu kapsamında istihdam hak sahipliğinde halihazırda kırkbeş olan yaş sınırının aranmaması, anne, baba ve kardeşlerin istihdam hakkını kullanmaması durumunda bu hakkın şehidin eşi veya çocuklarınca kullanabilmesi sağlanmakta,
- Büyük endüstriyel kazaların önlenmesine yönelik olarak ilgili kurumların sorumlulukları tanımlanmaktadır.

Diğer taraftan Kanun ile;

- Liman idari sahasında can, mal ve çevresel risk taşıyan veya seyir ve seferin selametine engel olabilecek suret ve vaziyette karaya oturmuş, yarı batık veya batık halde yahut terk edilmiş veya atıl halde bulunan gemiler kaldırılmakta,
- Sivil havacılık güvenliğine ilişkin Milli Sivil Havacılık Güvenlik Kurulu kurulmakta,
- Havalimanlarında terk edilmiş olan hava araçlarının kaldırılması sağlanmakta,
- Vakıf taşınmazlarının kira sözleşme süresi on yıla çıkarılmakta,
- Türk Patent ve Marka Kurumunun, Bakanlar Kurulu kararı ile yurtiçinde veya yurtdışında şirket kurabilmesi, kurulmuş şirketlere ortak olması imkanı getirilmekte,
- Organize sanayi bölgesinde bağımsız bölüm oluşturularak kiraya verilen tesislerin sahiplerinin müktesep hakları korunmakta,
- Sanayi sitelerinin dönüşümlerinin hızlandırılması, kurulacak sanayi sitelerinin ekonomiye kazandırılması ve sanayi sitelerinin arazi teminlerinin kolaylaştırılması amacıyla Hazine mülkiyetinde bulunan araziler değerlendirilmekte,
- Sanayici niteliğindeki bir işletmenin üretimi sonucunda nihai sanayi malı hüviyetine kavuşmuş bir ürünün alım veya satımının ticaret borsası tesciline tabi olmaması ve dolayısıyla muamele tescil ücreti ödenmemesi sağlanmakta,
- Vakfiyelerde yer alan hayır şartlarını gerçekleştirmek üzere yurtdışındaki ihtiyaç sahiplerine yardım edilmesini sağlamak için

yurtdışında kurulu tüzel kişilere şartlı ve şartsız yardım yapılabilmesi imkanı getirilmekte,

- Toplulaştırma uygulamalarında elbirliği mülkiyeti paylı mülkiyete dönüştürülmekte,
- Tapu kayıtlarında yapılan hisse hataları uygulayıcı kuruluş tarafından resen düzeltilebilmesi imkanı sağlanmakta,
- Tarım arazilerinin zorunlu hallerde tarım dışı kullanımına ilişkin mevzuattaki farklılıkların giderilmesi ile yapılan arazi toplulaştırma çalışmalarında yol, kanal gibi ortak kullanım alanı olarak ayrılan yerlerde bulunan mahsul ve mütemmim cüzlerin bedellerinin ödenmesinde karşılaşılan sorunlar giderilmekte,
- Bakım ihtiyacı olan engelliler için özel bakım merkezlerinde sunulacak bakım hizmeti karşılığı belirlenecek kişi başı aylık bakım ücreti tutarı ile evde bakımına destek verilecek engelliler için verilecek aylık sosyal yardım tutarının Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ile Maliye Bakanlığı tarafından müştereken belirlenmesi hükmü getirilmekte,
- Tüketicinin korunmasına ilişkin mevzuatta yer alan ceza üst sınırına ilişkin tutar ve oranlar ölçülülük ve caydırıcılık ilkeleri gözetilerek azaltılmakta,
- Belediyelerin meclis kararıyla mabetlerin yanısıra eğitim kurumlarına, yurtlara, okul pansiyonlarına ve hastanelere de indirimli bedelle ya da ücretsiz olarak içme ve kullanma suyu verebilmesi ve kamu kurum ve kuruluşlarına uygulanan su tarifelere sınır getirilmesi sağlanmaktadır.

Bu kanunla 64 kanunda toplam 204 madde değiştirilmiş ve 6 madde yürürlükten kaldırılmıştır.

(5). 06.12.2017 tarihli 7063 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun:

Özeti

Bu Kanun ile,

- Sporculara yapılan ücret ve ücret sayılan ödemelerdeki gelir vergisi tevkifatının düzenlendiği 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun geçici 72 nci maddesinin uygulama süresi uzatılmakta,
- “Ankara Güzel Sanatlar Üniversitesi” nin adı “Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi” şeklinde değiştirilmekte,
- Ankara’da Sevgi Vakfı tarafından Lokman Hekim Üniversitesi adıyla yeni bir vakıf üniversitesi kurulmakta,
- Mevzuatta Ankara Güzel Sanatlar Üniversitesine yapılan atıfların Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesine yapılmış sayılması amacıyla 2809 sayılı Kanuna geçici madde ilave edilmekte,
- Yaşlılar için aktif yaşam merkezleri açılmakta,
- Türk Optisyenlik-Gözlükçüler Birliği ve optisyen-gözlükçüler odalarının ilk oluşumlarına açıklık getirilmekte,
- Yunus Emre Vakfı Mütevelli Heyeti ile Yönetim Kurulunun üye yapısı yeniden belirlenmekte,
- Yunus Emre Vakfı tarafından yurt dışına gönderilen Vakıf personeline hizmet damgalı pasaport verilmesi imkanı getirilmekte,
- Yunus Emre Vakfı Mütevelli Heyeti ile Yönetim Kurulunun üye yapısı değiştirildiğinden Mütevelli Heyet ve Yönetim Kurulunun seçimle görevlendirilen mevcut üyelerinin görevleri sona ermektedir.

İçeriği

MADDE 2 – 28/3/1983 tarihli ve 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanununun ek 175 inci maddesinin başlığında ve birinci fıkrasında yer alan “Ankara Güzel Sanatlar Üniversitesi” ibareleri “Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi” şeklinde; ikinci fıkrasının (a) bendinde yer alan “Müzik ve Sanat Eğitimi Fakültesi” ile “Güzel Sanatlar

Meslek Yüksekokulundan” ibareleri sırasıyla “Müzik ve Güzel Sanatlar Eğitim Fakültesi” ve “Müzik ve Güzel Sanatlar Meslek Yüksekokulundan” şeklinde ve (b) bendinde yer alan “Güzel Sanatlar Enstitüsünden” ibaresi “Müzik ve Güzel Sanatlar Enstitüsünden” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 3 – 2809 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

Lokman Hekim Üniversitesi

EK MADDE 176 – Ankara’da Sevgi Vakfı tarafından 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun vakıf yükseköğretim kurumlarına ilişkin hükümlerine tabi olmak üzere, kamu tüzel kişiliğine sahip Lokman Hekim Üniversitesi adıyla bir vakıf üniversitesi kurulmuştur.

Bu Üniversite, Rektörlüğe bağlı olarak;

- a) *Tıp Fakültesinden,*
- b) *Sağlık Bilimleri Fakültesinden,*
- c) *Diş Hekimliği Fakültesinden,*
- ç) *Eczacılık Fakültesinden,*
- d) *Spor Bilimleri Fakültesinden,*
- e) *Mühendislik Fakültesinden,*
- f) *Sağlık Meslek Yüksekokulundan,*
- g) *Sağlık Bilimleri Enstitüsünden, oluşur.”*

MADDE 4 – 2809 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 50 – *Mevzuatta Ankara Güzel Sanatlar Üniversitesine yapılan atıflar Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesine yapılmış sayılır.”*

MADDE 5 – 24/5/1983 tarihli ve 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinin (9) numaralı alt bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“9. “Aktif Yaşam Merkezi”; Yaşlı bireyler ile engelli bireylerin yaşam kalitesinin artırılması ve sosyal hayata aktif katılımlarına katkı sağlanması amacıyla, engelli ve yaşlı bireyler ile ailelerine rehberlik ve destek

hizmeti ile evde gündüz bakım hizmeti sunan gündüzlü sosyal hizmet kuruluşlarını,”

MADDE 6 – 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun eki (II) sayılı cetvelin “**A) Yükseköğretim Kurulu, Üniversiteler ve Yüksek Teknoloji Enstitüleri**” bölümünün **115** inci sırası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“**115) Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi**”

MADDE 7 – 22/6/2004 tarihli ve 5193 sayılı Optisyenlik Hakkında Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“**GEÇİCİ MADDE 4** – *Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce optisyenlik mesleği ile ilgili olarak faaliyette bulunan dernekler, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren iki ay içinde genel kurullarını toplayarak Türk Optisyen-Gözlükçüler Birliğinin ilk genel kurulu için meslek mensubu beşer mümessil seçerler.*

Birliğin ilk genel kurulu, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren dört ay içinde Sağlık Bakanlığının daveti üzerine Ankara’da toplanır ve dokuz üyeli Birlik Merkez Yönetim Kurulunun, beş üyeli Yüksek Disiplin Kurulunun ve üç üyeli Denetleme Kurulunun asıl ve yedek üyelerini seçer.

Birlik Merkez Yönetim Kurulu, seçimden itibaren bir ay içinde toplanarak odalar ile Birliğin yurt içindeki ve yurt dışındaki faaliyetleri, organları, görevleri, toplantıları, karar alış usulleri, gelirleri, giderleri, organlar için seçim, seçilme yeterliliği, seçimlerin yapılış usulü, mesleki sicil, hizmet bedellerinin ve aidatın tespiti, disiplin cezaları ile infaz ediliş usulü, odalar ve Birlik ile ilgili diğer iş ve işlemlerle ilgili yönetmelikleri hazırlar. Bu yönetmelikler Sağlık Bakanlığının uygun görüşüyle seçimden itibaren iki ay içinde Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe konulur. 25/1/1956 tarihli ve 6643 sayılı Türk Eczacıları Birliği Kanununun mali ve idari hükümleri ile disipline ilişkin hükümleri kıyasen uygulanır. Ancak, 6643 sayılı Kanunun 5 inci maddesindeki “yüz elli” sayısı “yüz”, 14 üncü maddesindeki “iki yüz elli” sayıları “yüz”, 51 inci maddesinin ikinci fıkrasının (a) bendindeki “iki yüz” sayısı “yüz”, (b) bendindeki “beşyüz” sayısı “iki yüz elli”, “ikiyüz” sayısı “yüz”, “yüzelli” sayısı “yetmiş beş” ve (c) bendindeki “beşyüz” sayıları “iki yüz elli” olarak

uygulanır. 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (e), (h) ve (i) bentleri, 20 nci maddesinin birinci fıkrasının (b), (d), (n) ve (o) bentleri ile 47 nci maddesi uygulanmaz. 20 nci maddesinin birinci fıkrasının (m) bendi “Deontoloji Tüzüğü hükümlerinin ve oda ve Birlik tarafından alınmış mesleki kararların gerektiği şekilde uygulanıp uygulanmadığını belirlemek için, optisyenlerin çalışmalarını denetlemek.” şeklinde uygulanır. 40 ıncı maddedeki meslekten men kararları uygulanmak üzere Sağlık Bakanlığına gönderilir.

Birlik Merkez Yönetim Kurulu en az yüz meslek mensubunun faaliyetinde bulunduğu yerlerde kurulacak olan optisyen-gözlükçüler odalarının faaliyette bulunacağı iller ile yüzden az meslek mensubunun faaliyette bulunduğu illerin oda bölgelerini tespit ederek odaların kuruluşunu karara bağlar.

Oda kurulan illerde ve bölgelerde faaliyette bulunmakta olan meslek mensupları, odaların kuruluşundan itibaren üç ay içinde odaya kayıt olmak zorundadır. Odalar, Birlik Merkez Yönetim Kurulunun yapacağı tebligattan itibaren bir ay içinde genel kurullarını toplayarak yönetim kurulu, disiplin kurulu ve denetim kurulu üyeleri ile Birlik Genel Kurulunda kendilerini temsil edecek olan mümessillerini seçerler.

Yürürlüğe konulacak yönetmelik uyarınca yapılacak ilk Birlik Genel Kurulunda bütün seçimler yenilenir.”

MADDE 8 – 5/5/2007 tarihli ve 5653 sayılı Yunus Emre Vakfı Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“a) **Mütevelli Heyet:** Mütevelli Heyet, Vakfın karar organıdır. Kültür ve Turizm Bakanı, Kültür ve Turizm Bakanlığı Müsteşarı, Dışişleri Bakanlığı Müsteşarı, Maliye Bakanlığı Müsteşarı ve Milli Eğitim Bakanlığı Müsteşarı heyetin tabii üyeleridir. Heyetin tabii üyeleri dışında; Cumhurbaşkanı tarafından seçilen beş kişi ve Türkiye Maarif Vakfı tarafından kendi mütevelli heyeti üyeleri arasından seçilen bir kişi üç yıl süreyle Mütevelli Heyet üyeliğini yürütür. Kültür ve Turizm Bakanı, Mütevelli Heyetin başkanı; Kültür ve Turizm Bakanlığı Müsteşarı, başkan vekilidir. Mütevelli Heyet, başkanın ya da başkan vekilinin daveti

üzerine üye tamsayısının yarısından bir fazlasının katılımıyla yılda en az iki defa toplanır.

b) Yönetim Kurulu: Yönetim Kurulu, Vakfın icra organıdır. Yunus Emre Enstitüsü Başkanı, Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanı, Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanı ve Dışişleri Bakanlığı Yurtdışı Tanıtım ve Kültürel İlişkiler Genel Müdürü Yönetim Kurulunun tabii üyeleridir. Ayrıca, üniversitelerin Türkçe dil öğretim merkezleri başkanları arasından Mütevelli Heyetin seçeceği bir kişi, eğitim, kültür ve sanat alanında faaliyette bulunan ve Bakanlar Kurulunca kamu yararına faaliyet gösterdiği kabul edilmiş dernek veya vergi muafiyeti tanınmış vakıfların üyeleri arasından Mütevelli Heyetin seçeceği bir kişi, uluslararası ilişkiler, iletişim, kültür, sanat ve Türk dili alanında çalışmalarıyla tanınmış kişiler arasından Mütevelli Heyetin seçeceği bir kişi üç yıl süreyle Yönetim Kurulu üyeliğini yürütür. Yunus Emre Enstitüsü Başkanı Yönetim Kurulunun başkanıdır. Yönetim Kurulu, başkanın daveti üzerine üye tamsayısının yarısından bir fazlasının katılımıyla ayda en az bir defa toplanır.

MADDE 9 – 5653 sayılı Kanuna Dördüncü Bölüm başlığı altında aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

Yurt Dışında Görevlendirilen Vakıf Personeli

EK MADDE 1 – (1) Vakıf tarafından yurt dışında görevlendirilen Vakıf personeli, Yunus Emre Enstitüsü Başkanlığının görevlendirme yazısını pasaport vermeye yetkili idareye ibraz etmek suretiyle 15/7/1950 tarihli ve 5682 sayılı Pasaport Kanununun 14 üncü maddesi kapsamındaki Hükümetçe, hususi idarelerce veya belediyelerce resmî vazife ile dış memleketlere gönderilenlere ya da dış memleketlerde vazifeye alınanlara tanınan haklardan faydalanır.

MADDE 10 – 5653 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

Görevi Sona Eren Üyeler

GEÇİCİ MADDE 3 – (1) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte görev yapmakta olan Mütevelli Heyetin ve Yönetim Kurulunun seçimle görevlendirilen üyelerinin görevleri başka bir işleme gerek kalmaksızın sona erer.

Bu kanun ile 7 kanunda toplam 18 madde değiştirilmiştir.

**(6). 15.02.2018 tarihli 7099 sayılı Yatırım Ortamının İyileştirilmesi
Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun:**

Özeti

Bu kanun ile;

- Şirket kuruluş aşamasında sigortalı çalıştırılması durumunda oluşturulacak şirket kaydının ve yapı izin süreçleriyle ilgili yapı ruhsatının verilmesi aşamasında gerekli olan iş yeri kaydının Sosyal Güvenlik Kurumuna gidilmeksizin elektronik ortamda oluşturulması imkanı getirilmekte,
- Tapu kayıt işlemlerinin hızlandırılmasına yönelik olarak borçlu ve kefiller ile alacaklı arasında düzenlenen kredi ve borç sözleşmelerinin, ilgililerin tapu müdürlüklerine bizzat talepte bulunma zorunluluğu olmaksızın tapuya tescili sağlanmakta ve iskan izni alındıktan sonra tapu sicilinde ilgili taşınmazın cins değişikliği elektronik ortamda gerçekleştirilmekte,
- Tapu müdürlüklerince tescili yapılan işlemler yargı mercileri ile yetkili kurum ve kuruluşlar tarafından doğrudan elektronik ortamda paylaşılmakta,
- Gümrük işlemleri çerçevesinde alınan tahmil, tahliye, ardiye, saha içi taşıma ücretleri gibi masraflar için azami sınır uygulamasına geçilmekte,
- Özellikle kırsal bölgelerde mera vasfında olan yerlere de baz istasyonu ve diğer elektronik haberleşme altyapı ve sistemlerinin kurulması ve etkin şekilde kullanılabilmesi için Mera Kanunu kapsamındaki yerlerin tahsis amacının Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığınca değiştirilebilmesi hüküm altına alınmakta,
- KOBİ'lerin finansmana kolay erişiminin sağlanmasını teminen bunların sahip oldukları her türlü taşınır ve hakkın rehne konu olabilmesi sağlanmaktadır.

İçeriği

MADDE 1 – 22/12/1934 tarihli ve 2644 sayılı Tapu Kanununun 26 ncı maddesinin dokuzuncu fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Kamu kurum ve kuruluşları, kredi kuruluşları, bankalar, esnaf ve sanatkârlar kredi ve kefalet kooperatifleri ile tarım kredi kooperatiflerince açılmış veya açılacak tüm borç ve kredilere karşılık teminat gösterilen taşınmazların ipotek işlemleri, tarafların istemi halinde, taraflarınca imzalanan kredi veya borç sözleşmesine istinaden tapu müdürlüklerinde tapuya tescil olunur.

MADDE 2 – 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 223 üncü maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Defterler anonim ve limited şirketler ile kooperatiflerin kuruluş aşamasında, şirket merkezinin bulunduğu yer ticaret sicili müdürlüğünce tasdik edilir.

MADDE 7 – 24/4/1969 tarihli ve 1163 sayılı Kooperatifler Kanununun 2 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Bir kooperatiften az 7 ortak tarafından imzalanacak anasözleşme ile kurulur. Anasözleşmenin ticaret sicili müdürlüğünde yetkilendirilmiş personel huzurunda imzalanması gerekir. İlgili Bakanlık faaliyet konuları itibarıyla kooperatifleri sınıflandırmaya, çalışma bölgeleri oluşturmaya, kooperatif kuruluşu için asgari ortak sayısından az olmamak üzere ortak sayısı ve kooperatif kurulmasına yönelik diğer şartlar ile usul ve esasları belirlemeye yetkilidir. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar ilgili Bakanlık tarafından çıkarılacak tebliğ ile belirlenir.

MADDE 8 – 1163 sayılı Kanunun 61 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Kooperatif yönetim kurulu, kooperatifi temsile yetkili kılınan kimlerin isimlerini ve imzalarını ticaret siciline bildirir ve bu yetkiye dayanak olan kararları ticaret sicili müdürlüğünde yetkilendirilmiş personele tasdik ettirir.

MADDE 10 – 26/5/1981 tarihli ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 79 uncu maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

Altyapı Kazı İzni Harcı

MÜKERRER MADDE 79 – *Belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde umumi hizmet alanlarında yapılacak kazı işlemleri için belediyeye verilecek altyapı kazı izni, altyapı kazı izni harcına tabidir. Bu harcın mükellefi altyapı kazı izni talebinde bulunanlardır. Altyapı kazı izni harcının matrahı, öncelikle Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca yayımlanan birim fiyatlar olmak üzere Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı veya bunların ilgili birimlerince yayımlanan birim fiyatlarının, bu idarelerde kazı alanı türü itibarıyla birim fiyatının olmaması halinde diğer kamu kurum ve kuruluşlarınca yayımlanan birim fiyatlarının, kazı alanıyla çarpılması sonucu bulunan ve alan tahrip tutarı olarak tanımlanan tutardır. Altyapı kazı izni harcı, alan tahrip tutarı üzerinden binde 2 oranında alınır. Bakanlar Kurulu belediye grupları itibarıyla bu oranı yarisına kadar indirmeye, on katına kadar artırmaya yetkilidir.*

MADDE 17 – 5393 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 10 – *Belediyeler, e-Belediye bilgi sisteminin kurulduğuna dair bildirimini İçişleri Bakanlığı tarafından yapılmasından itibaren e-Belediye bilgi sistemi ile ilgili çalışmaları bir yıl içinde tamamlar.*

Benzer sistemi kullanan belediyeler, sistemlerinde bulunan ve e-Belediye bilgi sistemi için gerekli olan verileri e-Belediye bilgi sistemini kullanmaya başladıkları tarihten itibaren bir yıl içinde e-Belediye bilgi sistemine aktarır. İçişleri Bakanı, gerektiğinde bu süreyi bir katına kadar uzatabilir.

MADDE 21 – 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 40 ıncı maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

(2) *Her tacir kullanacağı ticaret unvanını ve bunun altına atacağı imzayı sicil müdürlüğüne verir. Tacir, tüzel kişi ise unvanla birlikte onun adına imzaya yetkili kimselerin imzaları da sicil müdürlüğüne verilir. İmza beyanı, herhangi bir ticaret sicili müdürlüğünde yetkilendirilmiş personelin huzurunda yazılı beyanda bulunmak suretiyle verilir. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Gümrük ve Ticaret Bakanlığınca çıkarılacak tebliğ ile belirlenir.*

Bu kanun ile 14 kanunda toplam 37 madde değiştirilmiş ve 6 madde yürürlükten kaldırılmıştır.

(7). 22.02.2018 tarihli 7100 sayılı Yükseköğretim Kanunu ile Bazı Kanun ve KHK'larda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun:

Özeti

Bu kanun ile;

- Yardımcı doçentlik kadrosu kaldırılarak yerine “*doktor öğretim üyesi*” kadrosu getirilmekte,
- Oluşturulan bu yeni kadroya seçim ve atanma şartları düzenlenmekte ve bu kadrolarda görev yapacak öğretim üyelerinin mali hakları iyileştirilmekte,
- Doçentlik ve atama nitelikleri düzenlenmekte ve merkezi yabancı dil sınavından en az ellibeş puan alınması şartı getirilmekte,
- Öğretim üyesinin haftada asgari on saat, öğretim görevlisinin ise oniki saat ders vermekle yükümlü olduğu şeklinde düzenleme yapılmakta,
- Üniversitelerarası Kurulun yapısı ve görev tanımı değiştirilmekte,
- Doktor unvanına sahip araştırma görevlilerinin ders verebilmesi, tezsiz yüksek lisans ücretlerinin Yükseköğretim Kurulundan uygunluk bildirimi alınmadan doğrudan üniversiteler tarafından belirlenmesi hükmü getirilmekte,
- Polis yükseköğretim kurumları, Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi, harp okulları ve Milli Savunma Üniversitesi ile Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsünde de diğer yükseköğretim kurumları için yapılan düzenlemelere uyum niteliğinde düzenleme yapılmaktadır.

İçeriği

MADDE 4 – 04.11.1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 23 üncü maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Doktor Öğretim Üyesi

MADDE 23 – a) *Yükseköğretim kurumlarında açık bulunan doktor öğretim üyesi kadroları rektörlükçe ilan edilir. İlan edilen bu kadrolara*

fakültelerde dekan; diğer birimlerde müdürler, biri o birimin yöneticisi biri de o yükseköğretim kurumunun dışından olmak üzere üç profesör veya doçent tespit ederek bunlardan adayların her biri hakkında yazılı mütalaa isterler. Dekan veya ilgili müdür yönetim kurullarının görüşünü aldıktan sonra önerilerini rektöre sunar. Atama rektör tarafından en çok dört yıl süre ile yapılır. Her atama süresinin sonunda görev kendiliğinden sona erer. Görev süresi sona erenler yeniden atanabilirler.

b) Doktor öğretim üyeliğine atanabilmek için, doktora ile tıpta, dış hekimliğinde, eczacılıkta ve veteriner hekimlikte uzmanlık unvanını veya Üniversitelerarası Kurulun önerisi üzerine Yükseköğretim Kurulunca tespit edilen belli sanat dallarının birinde yeterlik kazanmış olmak gerekir.

c) Yükseköğretim kurumları, doktor öğretim üyesi kadrosuna atama için Yükseköğretim Kurulunun onayını almak suretiyle, münhasıran bilimsel kaliteyi artırmak amacına yönelik olarak, bilim disiplinleri arasındaki farklılıkları da göz önünde bulundurarak, objektif ve denetlenebilir nitelikte ek koşullar belirleyebilirler.

MADDE 27 – 9/11/2016 tarihli 6756 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Tedbirler Alınması ve Millî Savunma Üniversitesi Kurulması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabul Edilmesi Hakkında Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 2 – *Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla Millî Savunma Üniversitesinin; “yardımcı doçent” kadro unvanı ilgili mevzuatı uyarınca “doktor öğretim üyesi” şeklinde, “öğretim üyesi”, “uzman” ve “eğitim ve öğretim planlamacısı” kadro unvanları ilgili mevzuatı uyarınca “öğretim görevlisi” şeklinde değiştirilir ve bu şekilde değiştirilen “yardımcı doçent” kadrolarında bulunanlar “doktor öğretim üyesi” kadrolarına, “öğretim üyesi”, “uzman” ve “eğitim ve öğretim planlamacısı” kadrolarında sürekli atamalı olarak bulunanlar “öğretim görevlisi” kadrolarına başka bir işleme gerek kalmaksızın atanmış sayılır.*

(1) SAYILI LİSTE

KURUMU : ÜNİVERSİTELERARASI KURUL

TEŞKİLATI: MERKEZ

İHDAS EDİLEN KADROLAR

SINIFI	UNVANI	DERECESİ	SERBEST KADRO ADEDİ	TOPLAMI
AH	Avukat	4	1	1
AH	Avukat	7	1	1
TH	Mühendis	5	2	2
TH	Tekniker	7	1	1
GİH	Memur	8	5	5
TOPLAM			10	10

Bu kanun ile 8 kanun ve 3 kanun hükmünde kararnamede toplam 76 madde değiştirilmiş ve 16 madde yürürlükten kaldırılmıştır. Üniversitelerarası Kurul Merkez teşkilatına 10 kadro ihdas edilmiştir.

(8). 28.02.2018 tarihli 7101 sayılı İcra ve İflas Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun:

Özeti

Bu kanun ile;

- İflas erteleme kurumu yürürlükten kaldırılmakta,
- Konkordato kurumu yeniden düzenlenmekte,
- Tahkim yargılamasında görevli ve yetkili mahkeme açıkça belirtilmekte,
- Elektronik tebligat uygulamasının kapsamı genişletilmekte,
- İflas kararının tebliğinden sonra tasfiyenin adi veya basit şekilde yapılmasına karar verme süresi kısaltılmakta,
- Ticari ve ekonomik bütünlük arz eden veya bir bütün halinde satıldığı takdirde daha yüksek satış hasılatı elde edileceği anlaşılan

mal ve hakların bir bütün olarak satışının yapılabilmesi hüküm altına alınmakta,

- Geçici konkordato mühleti kurumu ihdas edilmekte,
- Konkordato komiseri ile alacaklılar kurulunun görev ve yetkileri düzenlenmekte,
- Konkordatonun tasdiki şartları ile konkordatonun tasdik edilmemesi ve borçlunun iflası hâli düzenlenmekte,
- Kesin mühletin alacaklılar, borçlular ve sözleşmelerin sona erdirilmesi bakımından sonuçları düzenlenmekte,
- Basit yargılama usulünde bilirkişinin rapor verme süresi kısaltılmakta,
- Hakemin reddi usulünde değişiklik yapılmakta,
- Miktar ve değeri **100.000** Türk lirası altında kalan ticari davalarda basit yargılama usulünün uygulanması sağlanmaktadır.

İçeriği

MADDE 13 – 09.06.1932 tarihli 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 285 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

MADDE 285 – *Borçlarını, vadesi geldiği hâlde ödeyemeyen veya vadesinde ödeyememe tehlikesi altında bulunan herhangi bir borçlu, vade verilmek veya tenzilat yapılmak suretiyle borçlarını ödeyebilmek veya muhtemel bir iflâstan kurtulmak için konkordato talep edebilir.*

İflâs talebinde bulunabilecek her alacaklı, gerekçeli bir dilekçeyle, borçlu hakkında konkordato işlemlerinin başlatılmasını isteyebilir.

Yetkili ve görevli mahkeme; iflâsa tabi olan borçlu için 154 üncü maddenin birinci veya ikinci fıkralarında yazılı yerdeki, iflâsa tabi olmayan borçlu için yerleşim yerindeki asliye ticaret mahkemesidir.

Konkordato talebinde bulunan, Adalet Bakanlığı tarafından yürürlüğe konulan tarifede belirtilen konkordato gider avansını yatırmaya mecburdur.

Bu durumda 12/1/2011 tarihli ve 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun 114 üncü ve 115 inci maddeleri kıyasen uygulanır.

MADDE 15 – 2004 sayılı Kanunun 287 nci maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Geçici Mühlet

MADDE 287 – *Konkordato talebi üzerine mahkeme, 286 ncı maddede belirtilen belgelerin eksiksiz olarak mevcut olduğunu tespit ettiğinde derhâl geçici mühlet kararı verir ve 297 nci maddenin ikinci fıkrasındaki hâller de dahil olmak üzere, borçlunun malvarlığının muhafazası için gerekli gördüğü bütün tedbirleri alır.*

Konkordato işlemlerinin başlatılması alacaklılardan biri tarafından talep edilmişse, borçlunun 286 ncı maddede belirtilen belgeleri ve kayıtları mahkemenin vereceği makul süre içinde ve eksiksiz olarak sunması hâlinde geçici mühlet kararı verilir. Bu durumda anılan belge ve kayıtların hazırlanması için gerekli masraf alacaklı tarafından karşılanır.

Belge ve kayıtların süresinde ve eksiksiz olarak sunulmaması hâlinde geçici mühlet kararı verilmez ve alacaklının yaptığı konkordato talebinin de reddine karar verilir.

Mahkeme, geçici mühlet kararıyla birlikte konkordatonun başarıya ulaşmasının mümkün olup olmadığının yakından incelenmesi amacıyla bir geçici konkordato komiseri görevlendirir.

Alacaklı sayısı ve alacak miktarı dikkate alınarak gerektiğinde üç komiser de görevlendirilebilir. 290 ıncı madde bu konuda kıyasen uygulanır.

Geçici mühlet üç aydır. Mahkeme bu üç aylık süre dolmadan borçlunun veya geçici komiserin yapacağı talep üzerine geçici mühleti en fazla iki ay daha uzatabilir, uzatmayı borçlu talep etmişse geçici komiserin de görüşü alınır. Geçici mühletin toplam süresi beş ayı geçemez.

291 inci ve 292 nci maddeler, geçici mühlet hakkında kıyasen uygulanır.

Geçici mühlet talebinin kabulü, geçici komiser görevlendirilmesi, geçici mühletin uzatılması ve tedbirlere ilişkin kararlara karşı kanun yoluna başvurulamaz.

MADDE 17 – 2004 sayılı Kanunun 289 uncu maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Kesin Mühlet

MADDE 289 – *Mahkeme, kesin mühlet hakkındaki kararını geçici mühlet içinde verir. Kesin mühlet hakkında bir karar verilebilmesi için, mahkeme borçluyu ve varsa konkordato talep eden alacaklıyı duruşmaya davet eder.*

Geçici komiser, duruşmadan önce yazılı raporunu sunar ve mahkemeye gerekli görülürse, beyanı alınmak üzere duruşmada hazır bulunur. Mahkeme yapacağı değerlendirmede, itiraz eden alacaklıların dilekçelerinde ileri sürdükleri itiraz sebeplerini de dikkate alır.

Konkordatonun başarıya ulaşmasının mümkün olduğunun anlaşılması hâlinde borçluya bir yıllık kesin mühlet verilir. Bu kararla birlikte mahkeme, yeni bir görevlendirme yapılmasını gerektiren bir durum olmadığı takdirde geçici komiser veya komiserlerin görevine devam etmesine karar verir ve dosyayı komisere tevdi eder.

Mahkemeye, kesin mühlet kararıyla beraber veya kesin mühlet içinde uygun görülecek bir zamanda yedi alacaklıyı geçmemek, herhangi bir ücret takdir edilmemek ve tek sayıda olmak kaydıyla ayrıca bir alacaklılar kurulu oluşturulabilir. Bu durumda alacaklı, hukuki nitelik itibarıyla birbirinden farklı olan alacaklı sınıfları ve varsa rehinli alacaklılar, alacaklılar kurulunda hakkaniyete uygun şekilde temsil edilir. Alacaklılar kurulu oluşturulurken komiserin de görüşü alınır. Alacaklılar kurulu her ay en az bir kere toplanır ve hazır bulunanların oy çokluğuyla karar alır. Komiser bu toplantıda hazır bulunarak alınan kararları toplantıya katılanların imzasını almak suretiyle tutanağa bağlar.

Alacaklı sayısı, alacak miktarı ve alacakların çeşitliliği dikkate alınarak alacaklılar kurulunun zorunlu olarak oluşturulacağı hâller ile alacaklılar kuruluna ilişkin diğer hususlar Adalet Bakanlığınca yürürlüğe konulan yönetmelikte gösterilir.

Güçlük arz eden özel durumlarda kesin mühlet, komiserin bu durumu açıklayan gerekçeli raporu ve talebi üzerine mahkemeye altı aya kadar uzatılabilir. Borçlu da bu fıkra uyarınca uzatma talebinde bulunabilir; bu takdirde komiserin de görüşü alınır. Her iki hâlde de uzatma talebi kesin mühletin sonra ermesinden önce yapılır ve uzatma kararı vermeden önce, varsa alacaklılar kurulunun da görüşü alınır.

Kesin mühlet verilmesine, kesin mühletin uzatılmasına ve kesin mühletin kaldırılarak konkordato talebinin reddine ilişkin kararlar, 288 inci madde uyarınca ilân edilir ve ilgili yerlere bildirilir.

MADDE 48 – 11/2/1959 tarihli 7201 sayılı Tebligat Kanununun 7/a maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

MADDE 7/a – *Aşağıda belirtilen gerçek ve tüzel kişilere tebligatın elektronik yolla yapılması zorunludur.*

1. 10/12/2003 tarihli 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli (I), (II), (III) ve (IV) sayılı cetvellerde yer alan kamu idareleri ile bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşlar.

2. 5018 sayılı Kanunda tanımlanan mahallî idareler.

3. Özel kanunla kurulmuş diğer kamu kurum ve kuruluşları ile kanunla kurulan fonlar ve kefalet sandıkları.

4. Kamu iktisadi teşebbüsleri ile bunların bağlı ortaklıkları, müessese ve işletmeleri.

5. Sermayesinin yüzde ellisinden fazlası kamuya ait diğer ortaklıklar.

6. Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve üst kuruluşları.

7. Kanunla kurulanlar da dahil olmak üzere tüm özel hukuk tüzel kişileri.

8. Noterler.

9. Baro levhasına yazılı avukatlar.

10. Sicile kayıtlı arabulucular ve bilirkişiler.

11. İdareleri, kamu iktisadi teşebbüslerini veya sermayesinin yüzde ellisinden fazlası kamuya ait diğer ortaklıkları; adli ve idari yargı mercileri, icra müdürlükleri veya hakemler nezdinde vekil sıfatıyla temsile yetkili olan kişilerin bağlı bulunduğu birim.

Birinci fıkra kapsamı dışında kalan gerçek ve tüzel kişilere, talepleri hâlinde elektronik tebligat adresi verilir. Bu durumda bu kişilere tebligatın elektronik yolla yapılması zorunludur.

Birinci ve ikinci fıkra hükümlerine göre elektronik yolla tebligatın zorunlu bir sebeple yapılamaması hâlinde bu Kanunda belirtilen diğer usullerle tebligat yapılır.

Elektronik yolla tebligat, muhatabın elektronik adresine ulaştığı tarihi izleyen beşinci günün sonunda yapılmış sayılır.

MADDE 50 – 11.02.1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

Elektronik Tebligat Adreslerinin Verilmesi

GEÇİCİ MADDE 2 – *Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir ay içinde Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketi, elektronik tebligat adreslerini oluşturmak amacıyla ihtiyaç duyduğu tüm bilgi ve belgeleri;*

1. *İlgili kamu kurum veya kuruluşundan,*
2. *Mahallî idareler bakımından İçişleri Bakanlığından,*
3. *İlgili kamu iktisadi teşebbüsünden,*
4. *İlgili kamuya ait ortaklıktan,*
5. *Şirketler ve kooperatifler bakımından Gümrük ve Ticaret Bakanlığından,*
6. *İlgili kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşu veya üst kuruluşundan,*
7. *Türkiye Noterler Birliğinden,*
8. *Türkiye Barolar Birliğinden ister.*

İlgili kurum, kuruluş veya birlik, talep edilen bilgileri bir ay içinde Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketine bildirmek zorundadır. Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketi, elektronik tebligat adreslerini, bu bilgileri esas almak suretiyle üç ay içinde oluşturur.

Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketi oluşturulan elektronik tebligat adreslerini, adres sahiplerine teslim edilmek üzere, ilgili kurum, kuruluş veya birliğe gönderir ve teslim işlemi gerçekleştikten sonra bu adresleri, 1 inci madde uyarınca tebligat çıkarmaya yetkili makam ve mercilerin kullanımına sunar.

Bu kanun ile 10 kanunda toplam 106 madde değiştirilmiş ve 6 madde yürürlükten kaldırılmıştır.

(9). 21.03.2018 tarihli 7103 sayılı Vergi Kanunları ile Bazı Kanun ve Kanun Hükümünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun:

Özeti

Bu kanun ile;

- Yatırım ve üretimin teşviki amacıyla; organize sanayi bölgeleri ve küçük sanayi sitelerinin altyapı yatırımları ile küçük sanayi sitelerinin işyeri yapımına ilişkin mal ve hizmet alımlarının KDV’den istisna tutulması suretiyle sanayicilere destek verilmekte,
- 2018 ve 2019 yıllarında imalat sanayii ile Ar-Ge, yenilik ve tasarım faaliyetlerine yönelik makine ve teçhizat alımlarında KDV istisnası ve amortisman uygulama süresi kısaltılmakta,
- İstihdamın teşvik edilmesi amacıyla; asgari ücretin yıl boyunca vergi dilimi değişikliklerinden etkilenmemesini sağlayacak kalıcı düzenleme yapılmakta,
- İşverenlere asgari ücret desteği verilmesi uygulamasına 2018 yılında da devam edilmekte,
- Amatör sporun desteklenmesi amacıyla; Spor Genel Müdürlüğü, Türkiye Futbol Federasyonu ve özerk spor federasyonlarına tescil edilmiş spor kulüpleri tarafından sporculara yapılan ücret ödemeleri üzerinden kesilen gelir vergisinin, amatör spor faaliyetlerinde kullanılması yönünde düzenleme yapılmakta,
- Vergi tabanının genişletilmesi amacıyla; elektrik motorlu taşıtların Motorlu Taşıtlar Vergisi, akaryakıt olarak kullanılabilen bazı mallar, ÖTV’nin kapsamına alınmakta,
- Ekonomik canlılığın ve tasarrufların artırılması amacıyla; Konut Hesabı Sistemine işlerlik kazandırılmakta, Bireysel Emeklilik Sisteminin etkinliği artırılmakta, yeni araç alımının teşvik edilmesi yönünde düzenleme yapılmakta, iş yapma kolaylığı artırılmakta, kamu taşınmazlarının değerlendirilmesi, enerji verimliliği ve

tasarruf sağlayıcı yatırımlar teşvik edilmekte, koruma ve bakım altındaki çocukların istihdamı iyileştirilmekte, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı teşkilat yapısı, bazı daire başkanlıkları birleştirilmek ve yeniden isimlendirilmek suretiyle yeniden düzenlenmekte ve çeyiz hesabı açtıranlara ödenen Devlet katkısının oranı ile azami tutar artırılmaktadır.

İçeriği

MADDE 12 – 04.01.1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 353 üncü maddesinin birinci fıkrasının (1) ve (2) numaralı bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

1. *Elektronik belge olarak düzenlenmesi gerekenler de dâhil olmak üzere, verilmesi ve alınması icabeden fatura, gider pusulası, müstahsil makbuzu ile serbest meslek makbuzlarının verilmemesi, alınmaması, düzenlenen bu belgelerde gerçek meblağdan farklı meblağlara yer verilmesi, bu belgelerin elektronik belge olarak düzenlenmesi gerekirken Maliye Bakanlığınca belirlenen zorunlu haller hariç olmak üzere kâğıt olarak düzenlenmesi ya da bu Kanunun 227 nci ve 231 inci maddelerine göre hiç düzenlenmemiş sayılması halinde; bu belgeleri düzenlemek ve almak zorunda olanların her birine, her bir belge için 240 Türk lirasından aşağı olmamak üzere bu belgelere yazılması gereken meblağın veya meblağ farkının %10'u nispetinde özel usulsüzlük cezası kesilir.*

Bir takvim yılı içinde her bir belge nevine ilişkin olarak tespit olunan yukarıda yazılı özel usulsüzlükler için kesilecek cezanın toplamı 120.000 Türk lirasını geçemez.

2. *Elektronik belge olarak düzenlenmesi gerekenler de dâhil olmak üzere, perakende satış fişi, ödeme kaydedici cihazla verilen fiş, giriş ve yolcu taşıma bileti, sevk irsaliyesi, taşıma irsaliyesi, yolcu listesi, günlük müşteri listesi ile Maliye Bakanlığınca düzenlenme zorunluluğu getirilen belgelerin; düzenlenmediğinin, kullanılmadığının, bulundurulmadığının, düzenlenen belgelerin aslı ile örneğinde farklı meblağlara yer verildiğinin, gerçeğe aykırı olarak düzenlendiğinin veya elektronik belge olarak düzenlenmesi gerekirken Maliye Bakanlığınca belirlenen zorunlu haller hariç olmak üzere kâğıt olarak düzenlendiğinin tespiti ya da bu belgelerin bu Kanunun 227 nci maddesine göre hiç düzenlenmemiş*

sayılması halinde, her bir belge için 240 Türk lirası özel usulsüzlük cezası kesilir.

Ancak, her bir belge nevine ilişkin olarak kesilecek özel usulsüzlük cezasının toplamı her bir tespit için 12.000 Türk lirasını, bir takvim yılı içinde ise 120.000 Türk lirasını geçemez.

MADDE 23 – 6/1/1982 tarihli ve 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 9 – *Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla, kaldırılan Askeri Yüksek İdare Mahkemesinin tarafsız ve bağımsız olmadığı iddiasıyla Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine yaptığı başvuru derdest olanlar, bu tarihten itibaren üç ay içinde Ankara idare mahkemelerinden yargılamanın yenilenmesini isteyebilirler. Bu süre içinde istemde bulunmayanlar, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesince münhasıran iç hukuk yollarının tüketilmediği gerekçesiyle verilen kabul edilemezlik kararının kendilerine tebliğinden itibaren üç ay içinde de istemde bulunabilirler. Süresinde istemde bulunulması halinde yargılama yeniden yapılarak karar verilir.*

MADDE 27 – 4/11/1983 tarihli ve 2942 sayılı Kamulaştırma Kanununun 12 nci maddesinin altıncı fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Baraj inşası için yapılan kamulaştırmalar sonunda kamulaştırma sahasına mücavir taşınmaz mallar, kamulaştırma işleminin tamamlandığına ilişkin ilanın indirildiği tarihten itibaren bir yıl içinde sahiplerinin yazılı başvurusu üzerine çevrenin sosyal, ekonomik veya yerleşme düzeninin bozulup bozulmadığı, ekonomik veya sosyal yönden yararlanılmasının mümkün olup olmadığı yönlerinden ilgili valilikte kurulan komisyon tarafından incelenir. Komisyonca yapılan inceleme sonucunda çevrenin sosyal, ekonomik veya yerleşme düzeninin bozulduğuna ve taşınmaz maldan yararlanılmasının mümkün olmadığına karar verilmesi halinde taşınmaz mal kamulaştırmaya tabi tutulur. Taşınmaz mal sahibinin bu kapsamda açacağı davalarda ilgili valilik komisyonuna başvurulması dava şartıdır.

(1) SAYILI LİSTE

KURUMU: ÖZELLEŞTİRME İDARESİ BAŞKANLIĞI

TEŞKİLATI: MERKEZ

İPTAL EDİLEN KADROLAR

SINIFI	UNVANI	DERECESİ	SERBEST KADRO ADEDİ	TOPLAMI
GiH	Başkan Yardımcısı	1	2	2
GiH	Sermaye Piyasaları Daire Başkanı	1	1	1
GiH	Finansman Fon Yönetimi Daire Başkanı	1	1	1
GiH	Danışmanlık Hizmetleri Daire Başkanı	1	1	1
GiH	İhale Hizmetleri Daire Başkanı	1	1	1
GiH	Personel ve Eğitim Daire Başkanı	1	1	1
GiH	İstihdam ve Sosyal Hizmetler Daire Başkanı	1	1	1
TOPLAM			8	8

(2) SAYILI LİSTE

KURUMU: ÖZELLEŞTİRME İDARESİ BAŞKANLIĞI

TEŞKİLATI: MERKEZ

İHDAS EDİLEN KADROLAR

SINIFI	UNVANI	DERECESİ	SERBEST KADRO ADEDİ	TOPLAMI
GiH	Finansman Fon Yönetimi ve Sermaye Piyasaları Daire Başkanı	1	1	1
GiH	İhale ve Danışmanlık Hizmetleri Daire Başkanı	1	1	1
GiH	Personel, Eğitim ve İstihdam Daire Başkanı	1	1	1
TOPLAM			3	3

Bu kanun ile 38 kanun ve 3 kanun hükmünde kararnamede toplam 143 madde değiştirilmiş, 4 madde yürürlükten kaldırılmış, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı Merkez teşkilatından 8 kadro iptal, 3 kadro ihdas edilmiştir.

(10). 29.03.2018 tarihli 7104 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 178 Sayılı KHK’de Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun:

Özeti

Bu kanun ile;

- Mükelleflerin alışları nedeniyle ödediği katma değer vergisinin, hesaplanan katma değer vergisi ile telafi edilememesi nedeniyle oluşan ve sonraki döneme sürekli devreden KDV’nin belli bir süreden fazla devretmesi durumunda mükellefe iade edilmesi hüküm altına alınmakta, mükelleflerin KDV iadelerini üç ay içerisinde alabilmelerine, aksi takdirde kendilerine faiz ödenmesine imkan sağlanmakta,
- İhraç edilen mallar nedeniyle yüklenilen KDV’nin iadesinde genel oranın geçilmemesi kaydıyla ihracat bedelinin belli bir oranına kadar iade yapılması sağlanmakta,
- İşletme hesabı esasına göre defter tutan küçük işletmeler ile serbest meslek erbabının, satışları nedeniyle hesaplanan KDV dahil toplam hasılatlarına, sabit bir oran uygulayacakları “*hasılat esaslı vergileme sistemi*” getirilmekte ve bunlara aylık KDV beyannamelerine göre tahakkuk eden vergiyi, normal vade tarihini takip eden ikinci ayın sonuna kadar ödeme imkanı getirilmekte,
- Grup şirketlerine, aralarında en az %50 oranında iştirak ilişkisi bulunmak kaydıyla KDV açısından grup KDV mükellefiyeti tesis edilebilmesi konusunda idareye yetki verilmekte,
- Kısmi istisna kapsamına giren bazı işlemler için yüklenilen KDV’ye indirim imkanı getirilmekte,
- Ar-Ge, yenilik ve tasarım faaliyetlerine yönelik makine ve teçhizat alımlarına ilişkin KDV istisnası kalıcı hale getirilmekte,

- Teknokentlerde yapılan oyun yazılımları KDV istisnası kapsamına alınmakta,
- Türkiye’de ikamet etmeyen yabancılara verilen sağlık hizmetleri istisna kapsamına alınmakta,
- Hurda ve atık mahiyetinde olan konfeksiyon kırpıntılarının kayıt altına alınması ve tekrar ekonomiye kazandırılması için bunların teslimleri KDV’den istisna tutulmakta,
- Arsa karşılığı inşaat işlerinde, arsa payı teslimi karşılığında konut veya işyeri teslimini esas alan yeni bir uygulamaya geçilmekte,
- Gümrüksüz satış mağazalarına veya bunların depolarına yapılan teslimler KDV’den ve özel tüketim vergisinden istisna tutulmaktadır.

İçeriği

MADDE 16 – 26/10/1990 tarihli 3671 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyelerinin Ödenek, Yolluk ve Emekliliklerine Dair Kanunun 4 üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri ve bu üyeliği sona erenler ile dışarıdan atanan bakanlar, kamu kurum ve kuruluşlarının tüm sosyal tesis ve imkanlarından, bu tesislerin kullanımına ilişkin ilgili kamu kurum ve kuruluşları tarafından belirlenmiş en uygun esas ve usuller dâhilinde yararlanırlar.

MADDE 17 – 27/6/1989 tarihli 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

EK MADDE 22 – Genelkurmay Başkanı, Kara Kuvvetleri Komutanı, Deniz Kuvvetleri Komutanı, Hava Kuvvetleri Komutanı, Jandarma Genel Komutanı ve Sahil Güvenlik Komutanı olarak atanmış olanlar ile Orgeneral/Oramiral rütbelerinde bulunanlardan aylıklarını 27/7/1967 tarihli ve 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununa göre almakta olanlar ve bunların emeklileri ile bakmakla yükümlü oldukları aile fertlerinin sağlık giderleri, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin tabi olduğu hükümler ve esaslar çerçevesinde ilgili kurum bütçelerinden ödenir.

(1) SAYILI LİSTE

KURUMU: GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

TEŞKİLATI: MERKEZ

İHDAS EDİLEN KADROLAR

SINIFI	UNVANI	DERECESİ	SERBEST KADRO ADEDİ
GiH	Gelir İdaresi Daire Başkanı	1	5
GiH	Gelir İdaresi Grup Başkanı	1	10
GiH	Devlet Gelir Uzman Yardımcısı	9	1000
TOPLAM			1015

(2) SAYILI LİSTE

KURUMU: MALİYE BAKANLIĞI

TEŞKİLATI: MERKEZ

İHDAS EDİLEN KADROLAR

SINIFI	UNVANI	DERECESİ	SERBEST KADRO ADEDİ
GiH	Vergi Müfettiş Yardımcısı	9	1000
TOPLAM			1000

Bu kanun ile 9 kanun ve 2 kanun hükmünde kararnamede toplam 52 madde değiştirilmiş, Gelir İdaresi Başkanlığı Merkez teşkilatına 1.015 kadro; Maliye Bakanlığı Merkez teşkilatına 1.000 kadro ihdas edilmiştir.

(11). 19.04.2018 tarihli 7139 sayılı DSİ Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda ve Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında KHK’de Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun:

Özeti

Bu kanun ile;

- Baraj, gölet ve kanal gibi su yüzeyleri ile rezervuar alanında azami su kotu ile işletme kotu arasında kalan yerlerde güneş enerji sistemleri kurulmasına yönelik taleplerden uygun görülenleri bedeli karşılığında kiralama, su tahsislerini yapma, arazi toplulaştırma ve tarla içi geliştirme hizmetlerini yürütme görevleri Devlet Su İşleri (DSİ) Genel Müdürlüğüne verilmekte,
- Arazi toplulaştırma ve tarla içi geliştirme hizmetlerini yürütmek üzere yeni Daire Başkanlıkları kurulmakta, yeni kadrolar ihdas edilmekte ve Genel Müdür Yardımcı sayısı dörtten beşe çıkarılmakta,
- DSİ Genel Müdürlüğü tarafından yapılacak arazi toplulaştırma işlemleri ile sulama maksatlı tesislere su temin eden tesisler için sarf olunacak meblağların amortismanına tabi olmaması hüküm altına alınmakta,
- Arazi toplulaştırma ve tarla içi geliştirme hizmetlerinin DSİ Genel Müdürlüğüne geçmesi sebebiyle çeşitli geçiş hükümleri düzenlenmekte,
- 1053 sayılı Kanun kapsamında DSİ Genel Müdürlüğüne belediyeler tarafından borçlanılan tutarlara karşılık bu belediyeler adına her ay genel bütçe vergi gelirleri tahsilatı toplamı üzerinden ayrılan paylardan kesinti yapılarak DSİ Genel Müdürlüğü hesabına aktarılması sağlanmakta,
- Orman Kanunu’nda öngörülen değişiklikler çerçevesinde, kadastrо komisyonlarının yapısı sadeleştirilmekte, kadastrо sırasında karşılaşılan teknik eksiklikler giderilmekte, devlet ormanlarında dikili ağaç satışına imkan tanınmakta, amenajman planlarına göre yıllara sari satış hükmü getirilmekte, sınırları içinde devlet

ormanı bulunan köy ve kasabalardaki kooperatifler ile köy halkına yaptırılan üretim işlerine ait istihkak tutarlarının orman idaresince %7 fazlasıyla ödenmesi hükmü getirilmekte,

- Meteoroloji Genel Müdürlüğünün gözlem sahalarının başka maksatlarla imara açılmaması şartı getirilmekte,
- 2873 sayılı Milli Parklar Kanunu'na tabi alanlara gelen ziyaretçilere uygulanacak giriş ücretlerinin tahsiline ilişkin düzenlemeler yapılmaktadır.

İçeriği

MADDE 2 – 18/12/1953 tarihli ve 6200 sayılı Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (r) bendine “baraj, gölet ve kanal gibi su yüzeyleri ile rezervuar alanında azami su kotu ile işletme kotu arasında kalan yerlerde güneş enerjisi sistemlerinin kurulmasına yönelik taleplerden uygun görülenleri bedeli karşılığında kiralamak” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 9 – 31/8/1956 tarihli ve 6831 sayılı Orman Kanununun 7 nci maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Orman kadastro komisyonları, Orman Genel Müdürlüğünce atanacak bir orman yüksek mühendisi veya orman mühendisinin başkanlığında, bir orman yüksek mühendisi veya orman mühendisi veya bunların bulunmaması halinde orman teknikeri, bir ziraat yüksek mühendisi veya ziraat mühendisi veya bunların bulunmaması halinde ziraat teknisyeni ile beldelerde belediye encümenince, mahalle ve köylerde muhtarlıkça bildirilecek bir temsilci olmak üzere bir başkan ve üç üyeden teşekkül eder.

MADDE 11 – 31.8.1956 tarihli ve 6831 sayılı Orman Kanununun 18 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

MADDE 18 – *Devlet ormanlarında; arkeolojik kazı ve restorasyon yapılmasına ve bu alanların kullanımına, tarihi eserlerin restorasyonu ve korunması için gerekli tesislere, odun kömürü, terebentin, katran, sakız gibi işletilmesinde ağaç kullanılan ocakların açılmasına, balık üretmek üzere tesis kurulmasına ve göl, baraj ve deniz yüzeyinde yapılan balık üretimi için karada yapılması mecburi tesislere ve yeraltında depolama alanı kurulmasına Orman Genel Müdürlüğünce bedeli alınarak*

yirmidokuz yıla kadar izin verilebilir. Bu süre sonunda her türlü bina ve tesis eksiksiz ve bedelsiz olarak Orman Genel Müdürlüğü tasarrufuna geçer ve söz konusu bina ve tesisler Orman Genel Müdürlüğü ihtiyaçları için kullanılabilir veya kiraya verilmek suretiyle değerlendirilebilir.

Genel bütçe kapsamındaki kamu kurum ve kuruluşlarına bu madde kapsamında verilen izinlerden bedel alınmaz. Ancak bedelsiz izne konu tesisler de dâhil olmak üzere tesislerin; izin sahibince üçüncü kişilere kiralanması halinde orman sayılan alana isabet eden kira bedelinin yüzde ellisi her yıl Orman Genel Müdürlüğü bütçesine gelir kaydedilmek üzere ilgili muhasebe birimi hesabına izin sahibi tarafından yatırılır.

MADDE 34 – 3234 sayılı Kanuna aşağıdaki ek maddeler eklenmiştir.

EK MADDE 2 – *Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu ile ulusal, bölgesel ve yerel yayın yapan özel televizyon kuruluşları ve radyolar ayda en az doksan dakika olmak üzere orman kaynaklarının usulsüz müdahalelere, tabii afetlere, orman yangınlarına karşı korunması, gerekli tedbirlerin alınması, su kaynaklarının muhafazası ve kirliliğinin önlenmesi, tabiat sevgisi ve bilincinin artırılması, çölleşme ile mücadele, hayvanların ve tabii hayatın korunması konularında uyarıcı ve eğitici mahiyette yayınlar yapmak zorundadır. Bu yayınlar, asgari otuz dakikas 17:00-22:00 saatleri arasında olmak üzere, 08:00-22:00 saatleri arasında yapılır ve yayınların kopyaları her ay düzenli olarak Radyo ve Televizyon Üst Kuruluna teslim edilir. Bu saatler dışında yapılan yayınlar, aylık doksan dakikalık süreye dâhil edilmez. Bu programlar, Orman ve Su İşleri Bakanlığı ile Orman Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanır veya hazırlatılır. Hazırlanan programların Radyo ve Televizyon Üst Kurulu tarafından radyo ve televizyonlarda yayınlanması sağlanır. Bu fıkra kapsamında yapılan yayınlar için herhangi bir bedel ödenmez. Bu yayınların ve sürelerinin denetimi Radyo ve Televizyon Üst Kurulunca yapılır.*

(1) SAYILI LİSTE

KURUMU: DEVLET SU İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ, TEŞKİLATI: MERKEZ

İHDAS EDİLEN KADROLAR				
SINIFI	UNVANI	DERECESİ	SERBEST KADRO ADEDİ	TOPLAMI
GiH	Genel Müdür Yardımcısı	1	1	1
GiH	Arazi Topplulaştırma ve Tarla İçi Geliştirme Hizmetleri Dairesi Başkanı	1	1	1
GiH	Arazi Topplulaştırması Etüt ve Projelendirme Dairesi Başkanı	1	1	1
GiH	Değerlendirme ve Destekleme Dairesi Başkanı	1	1	1
GiH	Müfettiş	1	7	7
GiH	Müfettiş	3	3	3
AH	Müfettiş Yardımcısı	7	10	10
GiH	Avukat	6	6	6
GiH	Şube Müdürü	1	24	24
GiH	Şef	3	4	4
GiH	Memur	10	30	30
GiH	Bilgisayar İşletmeni	5	8	8
SH	Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	5	20	20
TH	Sosyal Çalışmacı	2	2	2
TH	İstatistikçi	5	2	2
TH	Mühendis	1	20	20
TH	Mühendis	2	20	20
TH	Mühendis	3	18	18
TH	Mühendis	4	6	6
TH	Mühendis	5	45	45
TH	Tekniker	10	20	20
TH	Teknisyen	12	10	10
TOPLAM			259	259

(2) SAYILI LİSTE

KURUMU: DEVLET SU İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

TEŞKİLATI: TAŞRA

İHDAS EDİLEN KADROLAR				
SINIFI	UNVANI	DERECESİ	SERBEST KADRO ADEDİ	TOPLAMI
GiH	Şube Müdürü	1	48	48
TH	Mühendis	1	48	48
TH	Mühendis	2	48	48
TH	Mühendis	3	48	48
TH	Mühendis	5	48	48
TH	Tekniker	10	48	48
TH	Teknisyen	12	48	48
TOPLAM			736	736

105

(3) SAYILI LİSTE

KURUMU: GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI

TEŞKİLATI: MERKEZ

İHDAS EDİLEN KADROLAR				
SINIFI	UNVANI	DERECESİ	SERBEST KADRO ADEDİ	TOPLAMI
GiH	Tütün ve Alkol Dairesi Başkanı	1	1	1
GiH	Şeker Dairesi Başkanı	1	1	1
TOPLAM			2	2

Bu kanun ile 26 kanun ve 1 kanun hükmünde kararnamede toplam 110 madde değiştirilmiş ve 24 madde yürürlükten kaldırılmıştır. DSİ Genel Müdürlüğü Merkez teşkilatına 259; taşra teşkilatına 736; Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Merkez teşkilatına 2 kadro ihdas edilmiştir.

(12). 09.05.2018 tarihli 7141 sayılı Yükseköğretim Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun:

Özeti

Bu kanun ile;

- Özel okullar ile özel öğrenci yurtları ve benzeri kurumların taşınır ve taşınmaz mallarının haczi yapılırken bu kurumların borçlarına ilişkin haciz işlemleri eğitim ve öğretim yılı sonuna bırakılmakta,
- Kamu kurum ve kuruluşlarının merkez teşkilatlarında görevli müfettiş, denetçi ve alanında uzman personel iki yıla kadar Yükseköğretim Denetleme Kurulunda görevlendirilebilmekte,
- Vakıf yükseköğretim kurumlarının mali ve finansal ilişkilerinin denetimi düzenlenmekte,
- Bu kurumların satım, kiralama, mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinde uyulacak usuller Yükseköğretim Kurulunca çıkarılacak yönetmelikle belirlenmekte,
- Yükseköğretim Kurulunda ihtiyaç duyulan uzman personelin üç yıllık süre zarfında diğer kurumlardan temin edilmesine ilişkin hususlar düzenlenmekte,
- Bazı üniversitelerin isimleri değiştirilmekte, **15** yeni üniversite kurulmakta, bu meyanda;
  - Gaziantep Bilim ve Teknoloji Üniversitesi,
  - Konya Üniversitesi,
  - Kütahya Sağlık Üniversitesi,
  - Malatya Turgut Özal Üniversitesi,
  - İstanbul İbn Sina Üniversitesi,
  - Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi,
  - Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi,
  - Samsun Üniversitesi,
  - Sivas Bilim ve Teknoloji Üniversitesi,

- Tarsus Üniversitesi,
  - Trabzon Üniversitesi,
  - Kayseri Üniversitesi ve
  - Kahramanmaraş İstiklal Üniversitesi adıyla 13 yeni üniversite kurulmuş,
  - İzmir Tınaztepe Üniversitesi ve İstanbul Tuna Üniversitesi adıyla iki yeni vakıf üniversitesi kurulmuş,
  - Erzincan Üniversitesinin adı Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi şeklinde değiştirilmiştir.
- 3308 sayılı Kanun uyarınca hak kazanılan denklik belgeleri ile alınmış kalfalık, ustalık, işyeri açma ve usta öğreticilik belgeleri geçerli sayılmakta,
  - Özel öğretim kurumlarının gerçek kişi kurucularının, tüzel kişi kurucularının yönetim organlarının, kurucu temsilcilerinin ve personelinin Devletin millî güvenliğine karşı faaliyette bulunduğuna karar verilen yapı, oluşum veya gruplara üyeliği, mensubiyeti ya da iltisakı yahut bunlarla irtibatı olmaması ve maddede sayılan suçlardan mahkûmiyetinin bulunmaması şartlarına ilişkin hususlar düzenlenmekte,
  - 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu kapsamında faaliyet gösteren kurumlarda Millî Eğitim Bakanlığınca belirlenen programları başarıyla tamamlayanların aldıkları kurs bitirme belgeleriyle tamamladıkları programlara ilişkin işyerlerinde çalışabilmeleri ve işyeri açabilmeleri sağlanmaktadır.

İçeriği

MADDE 1 – 9/6/1932 tarihli 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununa 362 nci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki 362/a maddesi eklenmiştir.

Özel Okullar ile Özel Öğrenci Yurt ve Benzeri Kurumların Taşınır ve Taşınmaz Mallarının Haczi:

MADDE 362/a – 8/2/2007 tarihli ve 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu kapsamında faaliyet gösteren okullar ile 24/3/1950

tarihli ve 5661 sayılı Yüksek Öğrenim Öğrenci Yurtları ve Aşevleri Hakkındaki Kanuna Ek Kanun kapsamında faaliyet gösteren özel öğrenci barınma hizmetleri veren yurt ve benzeri kurumların taşınır ve taşınmaz malları, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanuna göre yapılan takipler hariç olmak üzere içinde bulunulan eğitim ve öğretim yılı sonunda haczedilir.

MADDE 7 – 2809 sayılı Kanuna aşağıdaki ek maddeler eklenmiştir.

EK MADDE 177 – *Toplam öğrenci sayısının en az yüzde 50'si tam burslu olup ayrıca herhangi bir adla ücretlendirilmeyen ve toplam öğrenci sayısının en az yüzde 50'si tezli yüksek lisans ve doktora programlarındaki öğrencilerden oluşan vakıf yükseköğretim kurumlarının tüm personelinin ücretlerinden, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihi takip eden ay başından itibaren kesilecek gelir vergisi tutarı özel bir hesaba aktarılır.*

EK MADDE 178 – *Gaziantep'te Gaziantep Bilim ve Teknoloji Üniversitesi adıyla yeni bir üniversite kurulmuştur.*

EK MADDE 179 – *Konya'da Konya Teknik Üniversitesi adıyla yeni bir üniversite kurulmuştur.*

EK MADDE 180 – *Kütahya'da Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi adıyla yeni bir üniversite kurulmuştur.*

EK MADDE 181 – *Malatya'da Malatya Turgut Özal Üniversitesi adıyla yeni bir üniversite kurulmuştur.*

EK MADDE 182 – *İstanbul'da İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa adıyla yeni bir üniversite kurulmuştur.*

EK MADDE 183 – *Ankara'da Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi adıyla yeni bir üniversite kurulmuştur.*

EK MADDE 184 – *Sakarya'da Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi adıyla yeni bir üniversite kurulmuştur.*

EK MADDE 185 – *Samsun'da Samsun Üniversitesi adıyla yeni bir üniversite kurulmuştur.*

EK MADDE 186 – *Sivas'ta Sivas Bilim ve Teknoloji Üniversitesi adıyla yeni bir üniversite kurulmuştur.*

EK MADDE 187 – *Tarsus’da Tarsus Üniversitesi adıyla yeni bir üniversite kurulmuştur.*

EK MADDE 188 – *Trabzon Akçaabat’da, Trabzon Üniversitesi adıyla yeni bir üniversite kurulmuştur.*

EK MADDE 189 – *Kayseri’de Kayseri Üniversitesi adıyla yeni bir üniversite kurulmuştur.*

EK MADDE 190 – *Kahramanmaraş’ta Kahramanmaraş İstiklal Üniversitesi adıyla yeni bir üniversite kurulmuştur.*

EK MADDE 191 – *İstanbul’da Türk Balkan Eğitim Kültür ve Sağlık Vakfı tarafından 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun vakıf yükseköğretim kurumlarına ilişkin hükümlerine tabi olmak üzere, kamu tüzel kişiliğine sahip İstanbul Atlas Üniversitesi adıyla bir vakıf üniversitesi kurulmuştur.*

EK MADDE 193 – *Eskişehir’de Eskişehir Teknik Üniversitesi adıyla yeni bir üniversite kurulmuştur.*

EK MADDE 194 – *Isparta’da Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi adıyla yeni bir üniversite kurulmuştur.*

EK MADDE 195 – *Afyonkarahisar’da Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi adıyla yeni bir üniversite kurulmuştur.*

EK MADDE 196 – *İstanbul’da Hacegan Vakfı tarafından 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun vakıf yükseköğretim kurumlarına ilişkin hükümlerine tabi olmak üzere, kamu tüzel kişiliğine sahip Semerkand Bilim ve Medeniyet Üniversitesi adıyla bir vakıf üniversitesi kurulmuştur.*

EK MADDE 197 – *Ankara’da Türkiye Eğitim, Sağlık, Bilim ve Araştırma Vakfı tarafından 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun vakıf yükseköğretim kurumlarına ilişkin hükümlerine tabi olmak üzere, kamu tüzel kişiliğine sahip Ankara Medipol Üniversitesi adıyla bir vakıf üniversitesi kurulmuştur.*

EK MADDE 198 – *23/12/2017 tarihli ve 7066 sayılı 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununda, 78 sayılı Yükseköğretim Kurumları Öğretim Elemanlarının Kadroları Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede, 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede ve diğer mevzuatta Abant İzzet Baysal Üniversitesine,*

Adnan Menderes Üniversitesine, Ahi Evran Üniversitesine, Bozok Üniversitesine, Bülent Ecevit Üniversitesine, Cumhuriyet Üniversitesine, Dumlupınar Üniversitesine, Erzincan Üniversitesine, Gaziosmanpaşa Üniversitesine, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesine, Mustafa Kemal Üniversitesine, Namık Kemal Üniversitesine ve Uludağ Üniversitesine yapılmış olan atıflar, ilgisine göre Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesine, Aydın Adnan Menderes Üniversitesine, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesine, Yozgat Bozok Üniversitesine, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesine, Sivas Cumhuriyet Üniversitesine, Kütahya Dumlupınar Üniversitesine, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesine, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesine, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesine, Hatay Mustafa Kemal Üniversitesine, Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesine ve Bursa Uludağ Üniversitesine yapılmış sayılır.”

İhdası Uygun Görülen Kadro	
Gaziantep Bilim ve Teknoloji Üniversitesi	1.680
Konya Teknik Üniversitesi	404
Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi	650
Malatya Turgut Özal Üniversitesi	400
İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa	418
Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi	416
Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi	598
Samsun Üniversitesi	420
Sivas Bilim ve Teknoloji Üniversitesi	651
Tarsus Üniversitesi	666
Trabzon Üniversitesi	675
Kayseri Üniversitesi	416
Kahramanmaraş İstiklal Üniversitesi	491
Eskişehir Teknik Üniversitesi	470
İsparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi	550
Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi	585
TOPLAM	9.490

Bu kanun ile 6 kanun ve 2 kanun hükmünde kararnamede toplam 93 madde değiştirilmiş, 17 üniversiteye 9.490 kadro ihdas edilmiştir.

(13). 11.05.2018 tarihli 7143 sayılı Vergi ve Diğer Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun:

Özeti

Bu kanun ile;

- Kamuya olan borçların yapılandırılarak ödenmesi sağlanmakta,
- Mevcut ve muhtemel ihtilafların sulh yoluyla sonlandırılması hükmü getirilmekte,
- Matrah ve vergi artırımı yoluyla vergilemede öngörülebilirliğin artırılarak geçmiş vergilendirme dönemleri ile ilgili olası riskler ortadan kaldırılmakta,
- İşletme kayıtlarının fiili durumlarına uygun hale getirilerek kayıtlı ekonomiye geçiş teşvik edilmekte,
- Mali yükümlülükleri yerine getirilmeden yapılmış kaçak yapılar, yapılan düzenleme ile Yapı Kayıt Belgesi altında kayıt altına alınmakta,
- Yapı denetim sisteminde teknik öğretmen, tekniker ve teknisyenlerin belirli sınırlar içerisinde denetim görevi almasını teminen yardımcı kontrol elemanı tanımına yer verilmekte,
- Yapı denetimi hizmet bedeli oranı sabitlenerek farklı fiyat uygulamalarının önüne geçilmekte ve böylece yapı sahiplerinin mağduriyetinin engellenmekte,
- İstanbul ili Sultanbeyli ilçesinin meskun alanının yaklaşık %50'sini oluşturan, ilçe merkezinin de aralarında bulunduğu ve üzerinde yaklaşık 200 bin kişinin yaşadığı ve büyük bir kısmının tapu malikleriyle üzerindeki fiilî kullanıcılarının farklı kişiler olması nedeniyle ortaya çıkan mülkiyet sorununun iyileştirme, yenileme ve dönüşüm uygulamaları ve yapılacak imar uygulamalarıyla kısa sürede çözülmesi, yürütülen trampa işlemleri sonucunda, fiilî

kullanıcıların kullandıkları alanları 19/4/2012 tarihli 6292 sayılı Orman Köylülerinin Kalkınmalarının Desteklenmesi ve Hazine Adına Orman Sınırları Dışına Çıkarılan Taşınmazların Değerlendirilmesi ile Hazineye Ait Tarım Arazilerinin Satışı Hakkında Kanunun 6 ncı maddesi hükümlerine göre satın almalarının yasal zemine kavuşturulması sağlanmaktadır.

İçeriği

Kanun içeriğinde aşağıda belirtilen bölümler yer almaktadır;

- **Madde 1** – Kapsam ve tanımlar
- **Madde 2** – Kesinleşmiş alacaklar
- **Madde 3** – Kesinleşmemiş veya dava safhasında bulunan alacaklar
- **Madde 4** – İnceleme ve tarhiyat safhasında bulunan işlemler
- **Madde 5** – Matrah ve vergi artırımı
- **Madde 6** – İşletme kayıtlarının düzeltilmesi
- **Madde 7** – Kesinleşmiş Sosyal Güvenlik Kurumu alacakları
- **Madde 8** – Ön değerlendirme, araştırma veya tespit aşamasında olan eksik işçilik prim tutarları ile kesinleşmemiş idari para cezaları
- **Madde 9** – Ortak hükümler
- **Madde 10** – Diğer hükümler
- **Madde 11** – Mücbir sebep hali sonlandırılan bazı yerlerdeki beyan ve bildirimler

Kesinleşmiş Alacaklar

MADDE 2 – (1) Maliye Bakanlığına, il özel idarelerine ve belediyelere bağlı tahsil daireleri tarafından takip edilen alacaklardan bu Kanunun yayımı tarihi itibarıyla (bu tarih dâhil);

a) Vadesi geldiği hâlde ödenmemiş ya da ödeme süresi henüz geçmemiş bulunan vergilerin ödenmemiş kısmının tamamı ile bunlara bağlı gecikme faizi ve gecikme zammı gibi fer'i amme alacakları yerine bu Kanunun yayımı tarihine kadar **Yİ-ÜFE** aylık değişim oranları esas

alınarak hesaplanacak tutarın; ödenmemiş alacağın sadece fer'i alacaktan ibaret olması hâlinde fer'i alacak yerine **Yİ-ÜFE** aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın, bu Kanunda belirtilen süre ve şekilde tamamen ödenmesi şartıyla vergilere bağlı gecikme faizi ve gecikme zammı gibi fer'i amme alacakları ile aslı bu Kanunun yayımı tarihinden önce ödenmiş olanlar dâhil olmak üzere asla bağlı olarak kesilen vergi cezaları ve bu cezalara bağlı gecikme zamlarının tamamının,

b) Vadesi geldiği hâlde ödenmemiş ya da ödeme süresi henüz geçmemiş bulunan ve bir vergi aslına bağlı olmaksızın kesilmiş vergi cezaları ile iştirak nedeniyle kesilmiş vergi cezalarının %50'si ve bu tutara gecikme zammı yerine, bu Kanunun yayımı tarihine kadar **Yİ-ÜFE** aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın; ödenmemiş alacağın sadece gecikme zammından ibaret olması hâlinde gecikme zammı yerine **Yİ-ÜFE** aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın, bu Kanunda belirtilen süre ve şekilde tamamen ödenmesi şartıyla cezaların kalan %50'sinin ve bu cezalara bağlı gecikme zamlarının tamamının,

c) Vadesi geldiği hâlde ödenmemiş ya da ödeme süresi henüz geçmemiş bulunan ve bu Kanunun 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında olan idari para cezalarının tamamı ile bunlara bağlı faiz, gecikme faizi, gecikme zammı gibi fer'i amme alacakları yerine, bu Kanunun yayımı tarihine kadar **Yİ-ÜFE** aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın; ödenmemiş alacağın sadece fer'i alacaktan ibaret olması hâlinde fer'i alacak yerine **Yİ-ÜFE** aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın, bu Kanunda belirtilen süre ve şekilde tamamen ödenmesi şartıyla cezaya bağlı fer'ilerin tamamının,

ç) Vadesi geldiği hâlde ödenmemiş ya da ödeme süresi henüz geçmemiş bulunan ve yukarıdaki bentlerin dışında kalan asli amme alacaklarının ödenmemiş kısmının tamamı ile bu alacaklara bağlı faiz, cezai faiz, gecikme faizi, gecikme zammı gibi fer'i amme alacakları yerine bu Kanunun yayımı tarihine kadar **Yİ-ÜFE** aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın; ödenmemiş alacağın sadece fer'i alacaktan ibaret olması hâlinde fer'i alacak yerine **Yİ-ÜFE** aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın, bu Kanunda belirtilen süre ve şekilde tamamen ödenmesi şartıyla uygulanan faiz, cezai faiz, gecikme faizi, gecikme zammı gibi fer'i amme alacaklarının tamamının,

d) 20/2/2008 tarihli ve 5736 sayılı Bazı Kamu Alacaklarının Uzlaşma Usulü ile Tahsili Hakkında Kanunun 1 inci ve 2 nci maddeleri gereğince ödenmesi gerektiği hâlde bu Kanunun yayımı tarihine kadar ödenmemiş olan tutarların bu madde kapsamında ödenmesi hâlinde 5736 sayılı Kanun gereğince hesaplanan binde iki oranındaki faiz alacaklarının tamamının tahsilinden vazgeçilir.

(2) Gümrük ve Ticaret Bakanlığına bağlı tahsil daireleri tarafından takip edilen alaclardan bu Kanunun yayımı tarihi itibarıyla *(bu tarih dâhil)*;

a) Vadesi geldiği hâlde ödenmemiş ya da ödeme süresi henüz geçmemiş bulunan gümrük vergilerinin ödenmemiş kısmının tamamı ile bunlara bağlı faiz, gecikme faizi, gecikme zammı gibi fer'i amme alacakları yerine bu Kanunun yayımı tarihine kadar **Yİ-ÜFE** aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın; ödenmemiş alacağın sadece fer'i alaktan ibaret olması hâlinde fer'i alacak yerine **Yİ-ÜFE** aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın, bu Kanunda belirtilen süre ve şekilde tamamen ödenmesi şartıyla gümrük vergilerine bağlı faiz, gecikme faizi, gecikme zammı gibi fer'i amme alacakları ve aslı bu Kanunun yayımı tarihinden önce ödenmiş olanlar dâhil olmak üzere asla bağlı olarak kesilen idari para cezalarının tamamının,

b) Vadesi geldiği hâlde ödenmemiş ya da ödeme süresi henüz geçmemiş bulunan ve 4458 sayılı Kanun ve ilgili diğer kanunlar kapsamında gümrük yükümlülüğü nedeniyle gümrük vergileri asıllarına bağlı olmaksızın kesilmiş idari para cezaları ile 30/3/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanununun iştirak hükümleri nedeniyle kesilmiş idari para cezalarının %50'sinin, bu Kanunda belirtilen süre ve şekilde tamamen ödenmesi şartıyla cezaların kalan %50'sinin,

c) Eşyanın gümrüklenmiş değerine bağlı olarak kesilmiş idari para cezalarının %30'u ve varsa gümrük vergileri aslının tamamı ile bunlara bağlı faiz, gecikme faizi, gecikme zammı gibi fer'i amme alacakları yerine bu Kanunun yayımı tarihine kadar **Yİ-ÜFE** aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın bu Kanunda belirtilen süre ve şekilde tamamen ödenmesi şartıyla cezaların kalan %70'i ile alacak asıllarına bağlı faiz, gecikme faizi, gecikme zammı gibi fer'i amme alacaklarının tamamının tahsilinden vazgeçilir.

(3) İhtirazi kayıtlarla verilen beyannameler üzerine tahakkuk etmiş olan vergiler hakkında bu maddenin birinci ve ikinci fıkralarının (a) bendi hükmü uygulanır.

(4) Bu Kanun kapsamında ödenecek olan motorlu taşıtlar vergisi ve bu vergiye bağlı gecikme faizi ve gecikme zammı yerine bu Kanunun yayımı tarihine kadar **Yİ-ÜFE** aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın ait olduğu taşıt için, bu Kanun hükümlerinin ihlal edilmemiş olması koşuluyla, bu Kanunda belirtilen ödeme süresi sonuna kadar 18/2/1963 tarihli ve 197 sayılı Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanununun 13 üncü maddesinin (d) fıkrası hükmü uygulanmaz.

(5) Bu Kanunun kapsadığı dönemlere ilişkin olup bu Kanunun yayımı tarihi itibarıyla yargı kararı ile kesinleştiği hâlde mükellefe ödemeye yönelik tebligatın yapılmadığı alacaklar için mükelleflerce bu Kanunda öngörülen süre ve şekilde başvuruda bulunulması koşuluyla bu alacaklar da bu madde kapsamında yapılandırılır. Bu hüküm kapsamına giren alacaklar için ayrıca tebligat yapılmaz ve alacakların vade tarihi olarak Kanunun yayımı tarihi kabul edilir. Bu kapsamda yapılandırılan tutarların bu Kanunda öngörülen süre ve şekilde ödenmemesi hâlinde de vade tarihinde değişiklik yapılmaz.

(6) 2464 sayılı Kanunun 97 nci maddesine göre tahsili gereken ücretler ile su, atık su ve katı atık ücreti alacaklarından vadesi 31/3/2018 tarihinden (*bu tarih dâhil*) önce olduğu hâlde bu Kanunun yayımı tarihi itibarıyla ödenmemiş olanlar ile bunlara bağlı fer'iler (*sözleşmelerde düzenlenen her türlü zamlar dâhil*) hakkında bu maddenin birinci fıkrasının (ç) bendi hükümlerine göre yapılacak hesaplamalar sonucu belirlenen tutarların aynı fıkra hükümleri çerçevesinde ödenmesi hâlinde bu alacaklara bağlı cezaların ve fer'ilerin (*sözleşmelerde düzenlenen her türlü ceza ve zamlar dâhil*) tahsilinden vazgeçilir.

(7) Büyükşehir belediyelerinin, 2872 sayılı Kanunun 11 inci maddesine göre vadesi 31/3/2018 tarihinden (*bu tarih dâhil*) önce olduğu hâlde bu Kanunun yayımı tarihi itibarıyla ödenmemiş bulunan katı atık ücreti alacak asıllarının tamamı ile bunlara bağlı faiz, gecikme faizi, gecikme zammı gibi fer'iler (*sözleşmelerde düzenlenen her türlü zamlar dâhil*) hakkında bu maddenin birinci fıkrasının (ç) bendi hükümlerine göre yapılacak hesaplamalar sonucu belirlenen tutarların aynı fıkra hükümleri

çerçevesinde ödenmesi hâlinde bu alacaklara bağlı cezaların ve gecikme faizi, gecikme zammı gibi fer'ilerin (*sözleşmelerde düzenlenen her türlü ceza ve zamlar dâhil*) tahsilinden vazgeçilir.

(8) 2560 sayılı Kanun kapsamında büyükşehir belediyeleri su ve kanalizasyon idarelerinin, vadesi 31/3/2018 tarihinden (*bu tarih dâhil*) önce olduğu hâlde bu Kanunun yayımı tarihi itibarıyla ödenmemiş bulunan; su ve atık su bedeli alacak asıllarının tamamı ile bunlara bağlı faiz, gecikme faizi, gecikme zammı gibi fer'iler (*sözleşmelerde düzenlenen her türlü zamlar dâhil*) hakkında bu maddenin birinci fıkrasının (ç) bendi hükümlerine göre yapılacak hesaplamalar sonucu belirlenen tutarların aynı fıkra hükümleri çerçevesinde ödenmesi hâlinde bu alacaklara bağlı cezaların ve gecikme faizi, gecikme zammı gibi fer'ilerin (*sözleşmelerde düzenlenen her türlü ceza ve zamlar dâhil*) tahsilinden vazgeçilir.

(9) YİKOB'ların, vadesi 31/3/2018 tarihinden (*bu tarih dâhil*) önce olduğu hâlde bu Kanunun yayımı tarihi itibarıyla ödenmemiş bulunan taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı payı ile buna bağlı fer'i alacakları hakkında bu maddenin birinci fıkrasının (ç) bendi hükümlerine göre yapılacak hesaplamalar sonucu belirlenen tutarların aynı fıkra hükümleri çerçevesinde ödenmesi hâlinde bu alacaklara bağlı fer'i alacakların tahsilinden vazgeçilir.

(10) Bu madde hükmünden yararlanmak isteyen borçluların maddede belirtilen şartların yanı sıra dava açmamaları, açılmış davalardan vazgeçmeleri ve kanun yollarına başvurmamaları şarttır.

MADDE 15 – 2547 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 78 – Yükseköğretim kurumlarında hazırlık dâhil bütün sınıflarda intibak, önlisans, lisans tamamlama, lisans, lisansüstü öğrenimi gören öğrencilerden bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar, kendi isteğiyle ilişkileri kesilenler dâhil, terör suçundan hüküm giyenler ile terör örgütlerine veya Milli Güvenlik Kurulunca Devletin milli güvenliğine karşı faaliyette bulunduğu karar verilen yapı, oluşum veya gruplara üyeliği, mensubiyeti veya iltisakı yahut bunlarla irtibatı nedeniyle ilişkisi kesilenler hariç, her ne sebeple olursa olsun ilişkisi kesilenler ile bir programı kazandıkları halde kayıt yaptırmayanlar bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren dört ay içinde ilişkilerinin kesildiği

yükseköğretim kurumuna başvuruda bulunmaları şartıyla bu Kanunun 44 üncü maddesinde belirtilen esaslara göre 2018-2019 eğitim-öğretim yılında öğrenimlerine başlayabilirler.

Müracaat süresi içinde askerlik zamanı gelmiş olanların askerlikleri tecil edilmiş sayılır. Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte askerlik görevini yapmakta olanlar terhislerini takip eden 2 ay içinde ilgili yükseköğretim kurumuna başvurmaları halinde bu maddede belirtilen haklardan yararlandırılır.

Bu maddede yer alan hükümlerden yararlanarak ayrıldığı yükseköğretim kurumuna kayıt yaptırıp işi veya ikametinin başka bir ilde bulunduğunu belgeleyenler, üniversiteye giriş yılı itibarıyla geçmek istediği üniversitenin taban puanını sağlamaları ve ikamet ettikleri ildeki yükseköğretim kurumlarının senatolarının da uygun görmesi halinde, senatolar tarafından belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde ikamet ettikleri ildeki üniversitelerdeki eşdeğer diploma programlarına yatay geçiş yapabilirler.

Bu maddeden yararlanıp bir yükseköğretim kurumunda öğrenci statüsü kazananlar başvurmaları halinde Anadolu Üniversitesi, Atatürk Üniversitesi ve İstanbul Üniversitesi bünyesindeki açık öğretim önlisans veya lisans düzeyindeki eşdeğer bölümlere yatay geçiş yapabilirler. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Yükseköğretim Kurulu yetkilidir.

Öğretim Üyesi Yetiştirme Programı kapsamında 33 üncü maddenin (a) fıkrası uyarınca araştırma görevlisi kadrosuna atanmış olup statüleri 50 nci maddenin birinci fıkrasının (d) bendinde belirtilen statüye dönüştürülmüş sayılan ve ek 30 uncu madde uyarınca 33 üncü maddenin (a) fıkrasına göre yeniden ataması yapılmayanlardan bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte;

a) Başarısızlık ile Öğretim Üyesi Yetiştirme Programı kapsamında süresi içinde lisansüstü eğitimlerini tamamlayamama veya terör örgütlerine veya Milli Güvenlik Kurulunca Devletin milli güvenliğine karşı faaliyette bulunduğu karar verilen yapı, oluşum veya gruplara üyeliği, mensubiyeti veya iltisakı yahut bunlarla irtibatı olmaları nedeniyle araştırma görevlisi kadrosuyla ilişkisi kesilenler hariç olmak üzere, Devlet

yükseköğretim kurumlarının öğretim elemanı kadrolarında bulunmayan ancak doktora veya sanatta yeterlik eğitimini tamamlayanlar bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir ay içerisinde,

b) Öğretim Üyesi Yetiştirme Programı kapsamında lisansüstü eğitime devam eden araştırma görevlilerinin maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir ay içerisinde, kadrosunun bulunduğu yükseköğretim kurumuna müracaat etmeleri hâlinde 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 48 inci maddesinde belirtilen genel şartları taşımaları kaydıyla ilgili üniversite tarafından 33 üncü maddenin (a) fıkrası kapsamında yeniden atamaları yapılır. Öğretim Üyesi Yetiştirme Programı kapsamında eğitimlerini tamamlayan araştırma görevlileri ihtiyaç halinde başka üniversitelerde de görevlendirilir. Görevlendirmeden itibaren üç ay içerisinde görevine başlamayanlar müstafi sayılır.

MADDE 16 – 3/5/1985 tarihli ve 3194 sayılı İmar Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 16 – Afet risklerine hazırlık kapsamında ruhsatsız veya ruhsat ve eklerine aykırı yapıların kayıt altına alınması ve imar barışının sağlanması amacıyla, 31/12/2017 tarihinden önce yapılmış yapılar için Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ve yetkilendireceği kurum ve kuruluşlara 31/10/2018 tarihine kadar başvurulması, bu maddedeki şartların yerine getirilmesi ve 31/12/2018 tarihine kadar kayıt bedelinin ödenmesi halinde Yapı Kayıt Belgesi verilebilir. Başvuruya konu yapının ve arsasının mülkiyet durumu, yapı sınıf ve grubu ve diğer hususlar Bakanlık tarafından hazırlanan Yapı Kayıt Sistemine yapı sahibinin beyanına göre kaydedilir.

Yapının bulunduğu arsanın 29/7/1970 tarihli ve 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununa göre belirlenen emlak vergi değeri ile yapının Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca belirlenen yaklaşık maliyet bedelinin toplamı üzerinden konutlarda yüzde üç, ticari kullanımlarda yüzde beş oranında alınacak kayıt bedeli başvuru sahibi tarafından genel bütçenin (B) işaretli cetveline gelir kaydedilmek üzere merkez muhasebe birimi hesabına yatırılır. 6306 sayılı Kanun kapsamında kullanılmak üzere kaydedilen gelirler karşılığı Bakanlık bütçesine ödenek eklemeye Maliye Bakanı yetkilidir. Bu ödenek, dönüşüm projeleri özel hesabına aktararak kullanılır. Kayıt bedeline ilişkin oranı iki katına kadar artırmaya,

yarısına kadar azaltmaya, yapının niteliğine ve bölgelere göre kademelelendirmeye, ayrıca başvuru ve ödeme süresini bir yıla kadar uzatmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir.

Yapı Kayıt Belgesi yapının kullanım amacına yöneliktir. Yapı Kayıt Belgesi alan yapılara, talep halinde ilgili mevzuatta tanımlanan ait olduğu abone grubu dikkate alınarak geçici olarak su, elektrik ve doğalgaz bağlanabilir.

Yapı Kayıt Belgesi verilen yapılarla ilgili bu Kanun uyarınca alınmış yıkım kararları ile tahsil edilemeyen idari para cezaları iptal edilir.

Yapı ruhsatı alıp da yapı kullanma izin belgesi almamış veya yapı ruhsatı bulunmayan yapılarda, Yapı Kayıt Belgesi ile maliklerin tamamının muvafakatinin bulunması ve imar planlarında umumi hizmet alanlarına denk gelen alanların terk edilmesi halinde yapı kullanma izin belgesi aranmaksızın cins değişikliği ve kat mülkiyeti tesis edilebilir. Bu durumda, ikinci fıkrada belirtilen bedelin iki katı ödenir.

Beşinci fıkra uyarınca kat mülkiyetine geçilmiş olması 6306 sayılı Kanunun ek 1 inci maddesinin uygulanmasına engel teşkil etmez.

Yapı Kayıt Belgesi alınan yapıların, Hazineye ait taşınmazlar üzerine inşa edilmiş olması halinde, bu taşınmazlar Bakanlığa tahsis edilir. Yapı Kayıt Belgesi sahipleri ile bunların kanuni veya akdi haleflerinin talepleri üzerine taşınmazlar Bakanlıkça rayiç bedel üzerinden doğrudan satılır. Bu durumda elde edilen gelirler bu maddenin ikinci fıkrasına göre genel bütçeye gelir kaydedilir. Ayrıca bu gelirler hakkında 29/6/2001 tarihli ve 4706 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 5 inci maddesinin beşinci fıkrası hükmü uygulanmaz.

Yapı Kayıt Belgesi alınan yapıların belediyelere ait taşınmazlar üzerine inşa edilmiş olması halinde, Yapı Kayıt Belgesi sahipleri ile bunların kanuni veya akdi haleflerinin talepleri üzerine bedeli ilgili belediyesine ödenmek kaydıyla taşınmazlar rayiç bedel üzerinden belediyelerce doğrudan satılır.

Üçüncü kişilere ait özel mülkiyete konu taşınmazlarda bulunan yapılar ile Hazineye ait sosyal donatı için tahsisli araziler üzerinde bulunan yapılar bu madde hükümlerinden yararlandırılmaz.

Yapı Kayıt Belgesi, yapının yeniden yapılmasına veya kentsel dönüşüm uygulamasına kadar geçerlidir. Yapı Kayıt Belgesi düzenlenen yapıların yenilenmesi durumunda yürürlükte olan imar mevzuatı hükümleri uygulanır. Yapının depreme dayanıklılığı hususu malikin sorumluluğundadır.

Bu madde hükümleri, 18/11/1983 tarihli ve 2960 sayılı Boğaziçi Kanununda tanımlanan Boğaziçi sahil şeridi ve öngörünüm bölgesi içinde ekli kroki ile listede sınır ve koordinatları gösterilen alan ile İstanbul tarihi yarımada içinde ekli kroki ile listede sınır ve koordinatları gösterilen alanlarda ve ayrıca 19/6/2014 tarihli ve 6546 sayılı Çanakkale Savaşları Gelibolu Tarihi Alan Başkanlığı Kurulması Hakkında Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendinde belirlenmiş Tarihi Alanda uygulanmaz.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlık ve Maliye Bakanlığı tarafından müştereken belirlenir.

120

MADDE 17 – 29/6/2001 tarihli 4706 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

EK MADDE 6 – İmar planı bulunmayan veya imar planında tarımsal amaca ayrılan Hazineye ait tarım arazilerini en az üç yıldan beri tarımsal amaçla kullandığı 31/12/2017 tarihinden önce Bakanlıkça tespit edilen ve başvuru tarihi itibarıyla kullanımlarının halen devam ettiği belirlenen kullanıcılardan; bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içerisinde bu arazileri doğrudan kiralamak için başvuruda bulunanlara, ecrimisil borçları bulunmaması şartıyla, cari yıl ecrimisil bedelinin yarısı üzerinden on yıla kadar doğrudan kiralanabilir.

Kira süresi sonunda yükümlülüklerini yerine getirdiği tespit edilen ve talepte bulunan kiracıların kira süresi uzatılabilir veya bu araziler sözleşme hükümleri çerçevesinde on yıllık kullanımı müteakip kiracılarına doğrudan satılabilir. Bu arazilerin satışında 26/4/2012 tarihi itibarıyla belediye ve mücavir alan sınırları içinde yer alan araziler için bu Kanunun 4 üncü maddesinin onikinci fıkrası, bu tarih itibarıyla belediye ve mücavir alan sınırları dışında yer alan araziler için ise 6292 sayılı Kanunun Hazineye ait tarım arazilerinin satışına ilişkin hükümleri kıyasen uygulanır.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.

MADDE 18 – 29/6/2001 tarihli ve 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanunun 1 inci maddesinin ikinci fıkrasının dördüncü, beşinci ve altıncı cümleleri yürürlükten kaldırılmış, üçüncü fıkrasının (f) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve fıkraya aşağıdaki bent eklenmiştir.

f) *Hizmet bedeline esas yapı yaklaşık maliyeti: Binalarda, yapı inşaat alanının, Bakanlıkça Yönetmelik ile belirlenen birim maliyeti veya birim maliyetleri ile çarpımından elde edilen bedeli,*

n) *Yardımcı kontrol elemanı: Denetçi mimar ve mühendislerin sevk ve idaresi altında görev yapacak olan mimar ve mühendisler ile Bakanlıkça sınırları belirlenen yapı grubu ve inşaat alanına kadar olan yapılarda mimar ve mühendisler yerine yapı denetimi faaliyetlerine katılabilen teknik öğretmen, yüksek tekniker, tekniker ve teknisyenleri,*

MADDE 19 – 4708 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrası ile beşinci fıkrasının ikinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Yapı denetim hizmet sözleşmeleri, yapı sahipleri ile Bakanlıkça yayımlanacak usul ve esaslara göre elektronik ortamda belirlenen yapı denetim kuruluşları arasında akdedilir. Bu sözleşmenin bir sureti taahhütname ekinde ilgili idareye verilir. Yapı denetim hizmet sözleşmeleri Bakanlıkça belirlenen haller dışında feshedilemez.

Bu bedel, hizmet bedeline esas yapı yaklaşık maliyetinin %1,5'i kadardır.

MADDE 20 – 4708 sayılı Kanunun 12 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “*yapı denetimi hizmet sözleşmesinin esasları, asgarî hizmet bedelinin belirlenmesi ve*” ibaresi “*yapı denetimi hizmet sözleşmesine ve feshine ilişkin esaslar;*” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 21 – 4708 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 4 – Yapı denetimi hizmet sözleşmesini imzalayacak kuruluşların Bakanlıkça yayımlanacak usul ve esaslara göre belirlenmesine veya atanmasına başlanacağı tarihten önce imzalanan yapı denetim hizmet sözleşmeleri geçerli olup, bu işler için sözleşme hükümlerine göre işlemlere devam edilir.

MADDE 22 – 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 81 inci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

k) 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun mükerrer 20 nci maddesi kapsamında genç girişimcilerde kazanç istisnasından faydalanan ve mükellefiyet başlangıç tarihi itibarıyla 18 yaşını doldurmuş ve 29 yaşını doldurmamış olanlardan, bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının **(b)** bendinin **(1)** numaralı alt bendi kapsamında 1/6/2018 tarihinden itibaren ilk defa sigortalı sayılan gerçek kişilerin primleri, 1 yıl süreyle 82 nci madde uyarınca belirlenen prime esas kazanç alt sınır üzerinden Hazinece karşılanır. Adi ortaklıklar ve şahıs şirketi ortaklıklarında sadece bir ortak bu fıkra hükmünden yararlandırılır.

MADDE 23 – 5510 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

EK MADDE 18 – Kurumca bu Kanun ve ilgili mevzuat uyarınca gelir ve aylık ödemesi yapılanlara, ödemenin yapılacağı tarihte gelir ve aylık alma şartıyla, Ramazan Bayramı ve Kurban Bayramında **1.000**'er TL tutarında bayram ikramiyesi ödenir.

Birinci fıkarda belirtilen ödemenin yapılmasında;

a) İş kazaları ve meslek hastalıkları sigortasından sürekli iş göremezlik geliri almakta olanlara, gelir bağlanmasına esas olan sürekli iş göremezlik derecesi oranı,

b) Hak sahiplerinin hisseleri oranı,

c) İş kazası veya meslek hastalığı sonucu meslekte kazanma gücünü %50 oranının altında kaybetmesi nedeniyle sürekli iş göremezlik geliri bağlanmış iken ölenlerden, ölümü iş kazası veya meslek hastalığına bağlı olmayanların hak sahiplerine, sigortalıya gelir bağlanmasına esas olan sürekli iş göremezlik derecesi üzerinden hak sahiplerinin hisseleri oranı,

ç) Yabancı ülkelerle akdedilen sosyal güvenlik sözleşmeleri uyarınca kısmi gelir veya aylık alanlara, ülkemiz mevzuatına tabi olarak geçen prim ödeme gün sayılarının, sosyal güvenlik sözleşmesine göre nazara alınan toplam prim ödeme gün sayısına olan oranı esas alınır.

Birden fazla dosyadan gelir ve aylık alanlara en fazla ödemeye imkân veren bir dosya üzerinden ödeme yapılır.

Bu madde kapsamında yapılan ödemeler evlenme ödeneği hesabında dikkate alınmaz.

Bu madde kapsamında yapılan ödemelerden kesinti yapılamaz ve bu ödemeler haczedilemez.

Yersiz yapıldığı anlaşılan ödemeler, ilgilinin varsa almakta olduğu gelir veya aylıklarından %25 oranında kesilmek suretiyle, yoksa genel hükümlere göre geri alınır.

Bu madde kapsamında yapılacak ödemeleri karşılamak amacıyla gerekli olan tutar, yazılı talebe istinaden ayrıca fatura aranmaksızın Hazinece Kuruma ödenir.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar ile ödeme tarihlerini belirlemeye Kurum yetkilidir.

MADDE 24 – 5510 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 76 – Köy ve mahalle muhtarları, kendi adına ve hesabına bağımsız çalışanlarla tarımda kendi adına ve hesabına bağımsız çalışanlardan, Kuruma kayıt ve tescilleri yapıldığı hâlde, 31/5/2018 tarihi itibarıyla prim borcu bulunanların, bu tarihten önceki sürelerle ilişkin prim borçlarını, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihi takip eden ikinci ayın sonuna kadar ödememeleri veya ilgili Kanunları uyarınca yapılandırmamaları halinde, prim ödemesi bulunan sigortalıların daha önce ödedikleri primlerin tam olarak karşıladığı ayın sonu itibarıyla, prim ödemesi bulunmayan sigortalıların ise tescil tarihi itibarıyla sigortalılığı durdurulur. Durdurulan süreler sigortalılık süresi olarak değerlendirilmez ve bu sürelerle ilişkin Kurum alacakları takip edilmeyerek bunlara Kurum alacakları arasında yer verilmez. Sigortalılıkları durdurulandan bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında çalışmaya devam edenlerin sigortalılıkları 1/6/2018 tarihi itibarıyla yeniden başlatılır.

Ancak, daha sonra sigortalı ya da hak sahipleri tarafından talep edilmesi hâlinde durdurulan sigortalılık sürelerinin tamamı, talep tarihinde 80 inci maddenin ikinci fıkrasına göre belirlenecek prime esas kazanç tutarı üzerinden borç tutarı hesaplanarak ihya edilir. Hesaplanan borç tutarının tamamını, borcun tebliğ tarihinden itibaren üç ay içinde ödedikleri takdirde, bu süreler sigortalılık süresi olarak değerlendirilir.

Tebliğ edilen borç tutarının bu süre içinde tamamen ödenmemesi hâlinde bu süreler sigortalılık süresi olarak değerlendirilmez ve bu madde kapsamında ödenmiş olan tutarlar ilgilinin prim ve prime ilişkin borcunun bulunmaması kaydıyla faizsiz olarak iade edilir. İhya edilerek kazanılan hizmet süreleri borcun ödendiği tarihten itibaren geçerli sayılır.

Birinci fıkraya göre sigortalılıkları durdurulanlar ile bunların bakmakla yükümlü olduğu kişiler hakkında 1/1/2012 tarihinden bu maddenin yürürlük tarihine kadar durdurulan süreler için genel sağlık sigortası hükümleri uygulanmaz.

Sigortalılıkları önceki kanunlara göre durdurulanlar için de bu maddenin ikinci fıkrası hükmü uygulanır.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Kurum tarafından belirlenir.

MADDE 25 – 19/9/2006 tarihli ve 5543 sayılı İskân Kanununun 21 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

MADDE 21 – (1) *Bu Kanuna göre verilen taşınmaz mallar, temlik tarihinden itibaren borcun tamamı ödenmeden önce hiçbir suretle satılamaz, bağışlanamaz, rehin edilemez, tapu kütüğüne satış vaadi şerhi konulamaz ve haczolunamaz. Bu taşınmazların tapu kütüklerinin beyanlar hanesine bu yönde belirtme yapılır. Ancak, temlik tarihinden itibaren beşinci yılın sonunda başlamak üzere, borçlandırma bedelinin tamamını ödeyenlerin tapu kaydına yapılan belirtme kaldırılır.*

(2) *Bu Kanuna göre hak sahiplerine verilen taşınmazların takyit süresi içinde belgelendirilmiş olmak koşuluyla ticari faaliyet dahil geçim imkanının temini, eğitim, yurt dışına çıkış, askerlik, tutukluluk, afet ve uzun hastalık gibi geçerli bir özrü olmaksızın kullanılmadığı, bağışlandığı veya satıldığı tespit olunduğunda, Mahalli İskân Komisyonunca hak sahiplilik durumu iptal edilir, iskân amaçlarında kullanılmak üzere tapu kaydının iptali ile Hazine adına tescili mahkemeden istenir.*

MADDE 26 – 1/12/2011 tarihli ve 6253 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı İdari Teşkilatı Kanununun 29 uncu maddesinin sekizinci fıkrasında yer alan “ve (C)”, “ve geçici” ibareleri madde metninden çıkarılmış, aynı fıkra da yer alan “fıkralarına” ibaresi “fıkrasına” ve aynı fıkranın son cümlesinde yer alan “(C)” ibaresi “(B)” şeklinde değiştirilmiş,

geçici 4 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “ve (C)” ibaresi madde metninden çıkarılmış, aynı fıkra da yer alan “fıkralarına” ibaresi “fıkrasına” şeklinde değiştirilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) 26/9/2011 tarihli ve 2011/2266 sayılı Bakanlar Kurulu Kararına ekli kroki ile sınırları gösterilen alanda bulunan ve iyileştirme, yenileme ve dönüşüm uygulamaları kapsamında bulunan taşınmazlar bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla iyileştirme, yenileme ve dönüşüm uygulamaları yapılarak fiili kullanıcılara devredilmek üzere talebi halinde tapuda aynı ve şahsi haklar ile temlik hakkını kısıtlayan veya yasaklayan şerhe ilişkin muvafakat aranmaksızın Sultanbeyli Belediyesi adına tescil edilir. Bu taşınmazlarla birlikte daha önce bu kapsamda Maliye Bakanlığınca Belediyeye devredilen taşınmazlar, zilyetleri veya fiili kullanıcıları tespit edilmek ve varsa üzerindeki muhdesatın kime veya kimlere ait olduğu ve kim veya kimler tarafından kullanıldığı kadastro tutanağının beyanlar hanesinde gösterilmek suretiyle 21/6/1987 tarihli ve 3402 sayılı Kadastro Kanununun ek 4 üncü maddesi hükümlerine göre kadastrosu yapılarak Belediye adına tescil edilir.

(2) Bu kapsamda bulunan taşınmazların kullanıcılarına ve/veya muhdesat sahiplerine satış işlemlerinde 19/4/2012 tarihli ve 6292 sayılı Orman Köylülerinin Kalkınmalarının Desteklenmesi ve Hazine Adına Orman Sınırları Dışına Çıkarılan Yerlerin Değerlendirilmesi ile Hazineye Ait Tarım Arazilerinin Satışı Hakkında Kanunun 6 ncı maddesi hükümleri hak sahipliğinin düşürülmesine ilişkin hükümler haricinde kıyasen uygulanır. Satışa konu edilecek taşınmazların rayiç bedellerinin belirlenmesinde; varsa üzerindeki muhdesata bedel belirlenmeksizin 6292 sayılı Kanuna göre daha önce Maliye Bakanlığınca satılan taşınmazların rayiç bedelleri emsal alınır.

(3) Bu madde kapsamında kalan taşınmazlardan; fiili kullanımı bulunan tapu maliklerine fiilen kullandıkları alanlar, Belediyeye devredilen hisselerinden yüzde kırk oranında kesinti yapılmak suretiyle, fiilen kullanımı bulunmayan veya kullandığı alandan fazla hisseye sahip olan tapu maliklerine ise, Belediyeye devredilen hisselerinden yüzde kırk oranında kesinti yapılmak suretiyle öncelikle kullanıcısı olmayan parseller tam ve/veya hisseli olarak Belediyece bedelsiz olarak doğrudan

devredilir. Bu alanların yetmemesi halinde kalan hisseler hakkında 4/11/1983 tarihli ve 2942 sayılı Kamulaştırma Kanununun acele kamulaştırmaya ilişkin hükümleri uygulanır. Bu yerlerden 3/5/1985 tarihli ve 3194 sayılı İmar Kanununun 18 inci maddesine göre bir daha kesinti yapılmaz. Uygulama sonucunda tahsil edilen bedellerden Hazine payına isabet eden tutar kamulaştırma için yapılan masraflar düşüldükten sonra ilgili Hazine hesaplarına aktarılır.

(4) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Belediye yetkilidir.

Bu kanun ile 9 kanunda toplam 22 madde değiştirilmiş ve 3 madde yürürlükten kaldırılmıştır.

(14). 16.05.2018 tarihli 7144 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun:

Özeti

Bu kanun ile;

- 1567 sayılı Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanunun uygulanmasındaki tereddütlerin giderilmekte, ayrıca cezai yaptırımlar yeniden düzenlenmekte, Hazine Müsteşarlığına 1567 sayılı Kanunun uygulaması ile ilgili olarak bilgi ve belge isteme yetkisi verilmekte ve işlevini yitirmiş iki ek madde yürürlükten kaldırılmakta,
- Vakıfların, toplu iş sözleşmesi kapsamıyla ilgili olmak üzere, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Sosyal Yardımlar Genel Müdürlüğünce veya yetkili kıldığı işveren sendikasıncı imzalanan işletme toplu iş sözleşmesi kapsamındaki kamu işyerleri olduğu açıklığa kavuşturulmakta,
- Taşkömürü havzası dahilindeki taşınmazların 3303 sayılı Kanunun ek 1 inci maddesi kapsamında hak sahibi olanlardan ecrimisil alınmaması, tahakkuk ettirilen ecrimisillerin terkin edilmesi ve son beş yıl içinde tahsil edilen ecrimisil bedellerinin satış bedelinden mahsup edilmesi hüküm altına alınmakta,

- Kooperatiflerce kurulacak sarmalık kıyılmış tütün mamulü üretim tesislerinde, tam ve yeni teknoloji ile tesis kurma şartının aranmaması hükmü getirilmekte,
- Sosyal Güvenlik Kurumuna verilmesi gereken bildirge, belge veya defterlerdeki tutarlarda hesap hatalarından kaynaklanan eksikliklerin giderilmesi sağlanmakta,
- Büyükşehir statüsündeki illere bağlı ilçelerde faaliyet gösteren ve ilçelerinde oda bulunmayan esnaf ve sanatkârların, il merkezindeki odalara kayıt edilmeleri nedeniyle yaşadıkları zaman, masraf ve iş kaybı bertaraf edilmekte,
- Hasılat esaslı vergilendirme usulü kapsamına dahil edilebilecek bilanço esasına göre defter tutan mükelleflere ilişkin Bakanlar Kuruluna verilen yetkinin kapsamı belirlenmekte,
- Bilanço esasına göre defter tutan tam mükellef gelir veya kurumlar vergisi mükelleflerinin aktiflerinde yer alan taşınmazlarının değerleri **Yİ-ÜFE** değerindeki artış oranı dikkate alınarak yeniden belirlenebilmekte,
- 2510 sayılı İskân Kanununa göre Diyarbakır-Bismil-Çeltikli ilçesinde iskân edilmelerine karar verilen hak sahibi ailelerin iskânı için öngörülen konut ve işletme binalarında yaşanan sorunların giderilerek, mevcut yargı yükünün azaltılması ve vatandaşların mağduriyetlerinin giderilmesi sağlanmakta,
- Yap-işlet-devret modeli ile işletilen otoyollar ile erişme kontrollü yollarda geçiş ücreti ödmeden ihlalli geçiş yapanlara kesilen para cezalarının yüzde 60'ı silinerek vatandaşlara gerekli ödeme kolaylığı sağlanmakta,
- 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun yürürlüğe girmesi ile birlikte büyükşehir bulunan yerlerde, uygulamada özellikle nüfus bakımından düşük ve kent merkezine uzak yerlere sağlanan ulaşım hizmetlerinin Büyükşehir belediyesi tarafından merkezden ve tek elden verilmesi hizmetlerin verimliliğini düşürmesi ve aksaklıklara yol açması nedeniyle Büyükşehir belediye meclislerine yetki verilmekte ve tespit edilen yerlerde kurulu kooperatif veya taşıma birliklerinin ulaşım hizmetini sağlamasına imkân tanınmaktadır.

İçeriği

MADDE 3 – 24/3/1950 tarihli 5659 sayılı Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğü Kuruluş Kanununun ek 1 inci maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının uygun görüşü ile Atatürk Orman Çiftliği arazilerinin, ekli (2) numaralı Sınır Krokisinde koordinatları belirlenen arazisi, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ile Atatürk Orman Çiftliği tüzel kişiliğine bir külfet ve yükümlülük getirmemek kaydıyla, Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğü ve Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı arasında yapılacak bir protokolle Ankara Büyükşehir Belediyesine; hayvanat bahçesi, tema park, rekreasyon alanları ile buralara gelecek ziyaretçilerin günübirlik ihtiyaçlarını karşılayacak yapılar yapılmak üzere yirmi dokuz yıllığına ve bedelsiz olarak tahsis edilir. Tahsis süresinin sonunda, alan içerisindeki her türlü yapı tesis ve malzeme bedelsiz olarak Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğüne devredilir.

Tahsis edilen bu alan, Ankara Büyükşehir Belediyesince tespit edilecek şartlarla yirmi dokuz yıla kadar üçüncü kişilere kiraya veya işletmeye verilebilir. Kiraya veya işletmeye verilen bu alanlar, bu maddenin beşinci fıkrasındaki kısıtlamalara tabi değildir.

MADDE 20 – 19/4/2012 tarihli ve 6292 sayılı Orman Köylülerinin Kalkınmalarının Desteklenmesi ve Hazine Adına Orman Sınırları Dışına Çıkarılan Yerlerin Değerlendirilmesi ile Hazineye Ait Tarım Arazilerinin Satışı Hakkında Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

Başvuru ve Ödeme Sürelerinin Uzatımı

GEÇİCİ MADDE 7 – (1) 2/B alanlarında bulunan taşınmazlar ile Hazineye ait tarım arazilerinin bu Kanun kapsamında satışına ilişkin olarak;

a) Bu Kanunun 6 ncı maddesi kapsamında hak sahibi olup başvuru yapmayanların başvuru süresi,

b) Kendilerine yapılan tebligatta belirtilen süre içinde taşınmaz bedelini ödemeyenlerin ödeme süresi,

c) Taksitli satışlarda, sözleşmesinde belirtilen taksitlerden ikiden fazlasını vadesinde ödemeyenlerin ödeme süresi 30/11/2018 tarihine kadar uzatılmıştır.

(2) Birinci fıkranın (a) bendi kapsamında kalan 2/B taşınmazları için satış bedeli; bu Kanunun 6 ncı maddesinde belirtilen başvuru sürelerinin son gününü izleyen üç aylık sürenin bittiği günden, bu Kanun kapsamında ödeme yapmak amacıyla idareye başvurulduğu güne kadar geçecek süre için Türkiye İstatistik Kurumunun her ay için belirlediği tüketici fiyatları endeksi (TÜFE) aylık değişim oranları toplamında artırılarak hesaplanır.

(3) Birinci fıkranın (b) bendi kapsamında kalanlar için satış bedeli; kendilerine yapılan tebligatta belirtilen ödeme süresinin son gününü izleyen günden, bu Kanun kapsamında ödeme yapmak amacıyla idareye başvurulduğu güne kadar geçecek süre için Türkiye İstatistik Kurumunun her ay için belirlediği tüketici fiyatları endeksi (TÜFE) aylık değişim oranları toplamında artırılarak hesaplanır.

(4) İkinci ve üçüncü fıkralar uyarınca yapılacak hesaplamalarda ay kesirleri dikkate alınmaz.

Bu kanun ile 19 kanunda toplam 29 madde değiştirilmiş ve 2 madde yürürlükten kaldırılmıştır.

f. Bütçe Kanunları:

(1). 23.12.2017 tarihli 7066 sayılı 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu:

Özeti

Bu kanun ile;

- Büyüme potansiyelinin ve istihdamın artırılması, mali disiplinin sürdürülmesi, kamu dengelerinin iyileştirilmesi, maliye politikasının sürdürülebilirliğinin gözetilmesi ve kamu maliyesi alanında elde edilen kazanımların gelecek dönemde de korunması amacıyla 2018 yılı için hükümete gelir toplama ve harcama yapma yetkisi verilmekte,

- Gider olarak kamu idareleri, özel bütçeli idareler ile düzenleyici ve denetleyici kurumlara toplam **844.501.582.000** Türk lirası ödenek verilmekte,
- Gelir ve finansman olarak, genel bütçenin gelirleri **684.402.835.000** Türk lirası, özel bütçeli idarelerin gelirleri (*öz gelir + Hazine yardımı*) **89.501.691.000** Türk lirası, düzenleyici ve denetleyici kurumların gelirleri (*öz gelir+ Hazine yardımı*) **4.673.105.000** Türk lirası, özel bütçeli idarelerin finansmanı **16.000.000** Türk lirası olarak toplam **778.593.631.000** Türk lirası tahmin edilmekte,
- Ödenekler ile gelir ve finansman arasındaki fark olan **66.896.830.000** Türk lirasının net borçlanma ile karşılanacağı belirtilmektedir.

İçeriği

BİRİNCİ BÖLÜM

Gider, Gelir, Finansman ve Denge

Gider

MADDE 1 – (1) Bu Kanuna bağlı (A) işaretli cetvellerde gösterildiği üzere, 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli;

a) (I) sayılı cetvelde yer alan genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerine **751.299.665.000** Türk lirası,

b) (II) sayılı cetvelde yer alan özel bütçeli idarelere **88.528.812.000** Türk lirası,

c) (III) sayılı cetvelde yer alan düzenleyici ve denetleyici kurumlara **4.673.105.000** Türk lirası ödenek verilmiştir.

Gelir ve Finansman

MADDE 2 – (1) Gelirler: Bu Kanuna bağlı (B) işaretli cetvellerde gösterildiği üzere, 5018 sayılı Kanuna ekli;

a) (I) sayılı cetvelde yer alan genel bütçenin gelirleri **684.402.835.000** Türk lirası,

b) (II) sayılı cetvelde yer alan özel bütçeli idarelerin gelirleri **10.870.759.000** Türk lirası öz gelir, **78.630.932.000** Türk lirası Hazine yardımı olmak üzere toplam **89.501.691.000** Türk lirası,

c) (III) sayılı cetvelde yer alan düzenleyici ve denetleyici kurumların gelirleri **4.608.757.000** Türk lirası öz gelir, **64.348.000** Türk lirası Hazine yardımı olmak üzere toplam **4.673.105.000** Türk lirası olarak tahmin edilmiştir.

(2) **Finansman:** Bu Kanuna bağlı (F) işaretli cetvellerde gösterildiği üzere, 5018 sayılı Kanuna ekli (II) sayılı cetvelde yer alan özel bütçeli idarelerin net finansmanı **16.000.000** Türk lirası olarak tahmin edilmiştir.

Denge

MADDE 3 – (1) 1 inci maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen ödenekler toplamı ile 2 nci maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan tahmini gelirler toplamı arasındaki fark, net borçlanma ile karşılanır.

İKİNCİ BÖLÜM

Bütçe Düzenine ve Uygulamasına İlişkin Hükümler

Bağlı Cetveller

MADDE 4 – (1) Bu Kanuna bağlı cetveller aşağıda gösterilmiştir:

a) 1 inci madde ile verilen ödeneklerin dağılımı (A)

b) Merkezi yönetim kapsamındaki kamu idareleri tarafından ilgili mevzuata göre tahsiline devam olunacak gelirler (B)

c) Merkezi yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin gelirlerine dayanak teşkil eden temel hükümler (C)

ç) Bazı ödeneklerin kullanımına ve harcamalara ilişkin esaslar (E)

d) 5018 sayılı Kanuna ekli (II) ve (III) sayılı cetvellerde yer alan idare ve kurumların nakit imkânları ile bu imkânlardan harcanması öngörülen tutarlar (F)

e) 10/2/1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümleri uyarınca verilecek gündelik ve tazminat tutarları (H)

f) Çeşitli kanun ve kanun hükmünde kararnamelere göre bütçe kanununda gösterilmesi gereken parasal ve diğer sınırlar (İ)

g) Ek ders, konferans ve fazla çalışma ücretleri ile diğer ücret ödemelerinin tutarları (K)

ğ) 11/8/1982 tarihli ve 2698 sayılı Millî Eğitim Bakanlığı Okul Pansiyonları Kanununun 3 üncü maddesi gereğince Millî Eğitim Bakanlığı tarafından yönetilen okul pansiyonlarının öğrencilerinden alınacak pansiyon ücretleri (M)

h) 7/6/1939 tarihli ve 3634 sayılı Millî Müdafaa Mükellefiyeti Kanunu uyarınca millî müdafaa mükellefiyeti yoluyla alınacak hayvanların alım değerleri (O)

ı) 3634 sayılı Kanun uyarınca millî müdafaa mükellefiyeti yoluyla alınacak motorlu taşıtların ortalama alım değerleri ile günlük kira bedelleri (P)

İ) 5018 sayılı Kanuna ekli (I), (II) ve (III) sayılı cetvellerde yer alan kamu idarelerinin yıl içinde edinebilecekleri taşıtların cinsi, adedi, hangi hizmette kullanılacağı ve kaynağı ile 5/1/1961 tarihli ve 237 sayılı Taşıt Kanununa tabi kurumların yıl içinde satın alacakları taşıtların azami satın alma bedelleri (T)

j) Kanunlar ve kararnamelerle bağlanmış vatani hizmet aylıkları (V)

Gerektiğinde Kullanılabilecek Ödenekler

MADDE 5 – (1) Personel Giderlerini Karşılama Ödeneği:

Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile özel bütçeli idarelerin bütçelerine konulan ödeneklerin yetmeyeceği anlaşıldığı takdirde, ilgili mevzuatının gerektirdiği giderler için “Personel Giderleri” ve “Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri” ile ilgili mevcut veya yeni açılacak tertiplere, Maliye Bakanlığı bütçesinin 12.01.31.00-01.1.2.00-1-09.1 tertibinde yer alan ödenekten aktarma yapmaya,

(2) Yedek Ödenek:

Maliye Bakanlığı bütçesinin 12.01.31.00-01.1.2.00-1-09.6 tertibinde yer alan ödenekten, genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile özel bütçeli idarelerin bütçelerinde mevcut veya yeni açılacak (01),

(02), (03), (05) ve (08) ekonomik kodlarını içeren tertipler ile çok acil ve zorunlu hâllerde (06) ve (07) ekonomik kodlarını içeren tertiplere aktarma yapmaya,

(3) Yatırımları Hızlandırma Ödeneği:

Maliye Bakanlığı bütçesinin 12.01.31.00-01.1.2.00-1-09.3 tertibinde yer alan ödenekten, 2018 Yılı Programının Uygulanması, Koordinasyonu ve İzlenmesine Dair Karar esaslarına uyularak 2018 Yılı Yatırım Programının uygulama durumuna göre gerektiğinde öncelikli sektörlerde yer alan yatırımların hızlandırılması veya yılı içinde gelişen şartlara göre öncelikli sektör ve alt sektörlerde yer alan ve programa yeni alınması gereken projelere ödenek tahsisi veya ödeneklerinin artırılmasında kullanılmak üzere genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile özel bütçeli idarelerin projelerine ilişkin mevcut veya yeni açılacak tertiplere aktarma yapmaya,

(4) Doğal Afet Giderlerini Karşılama Ödeneği:

Maliye Bakanlığı bütçesinin 12.01.31.00-01.1.2.00-1-09.5 tertibinde yer alan ödenegi, yatırım nitelikli giderler açısından yılı yatırım programı ile ilişkilendirilmek kaydıyla genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile özel bütçeli idarelerin her türlü doğal afet giderlerini karşılamak amacıyla mevcut veya yeni açılacak tertiplerine aktarmaya Maliye Bakanı yetkilidir.

133

Aktarma, Ekleme, Devir ve İptal İşlemleri

MADDE 6 – (1) a) Bu Kanunla verilen ödeneklerin etkin ve verimli bir şekilde kullanılması amacıyla, kamu idarelerinin yıl içinde ortaya çıkabilecek ihtiyaç fazlası ödeneklerinin diğer kamu idarelerinin ödenek ihtiyacının karşılanmasında kullanılmasını temin etmek veya ödeneklerin öncelikli hizmetlerde kullanılmasını sağlamak üzere genel bütçe ödeneklerinin yüzde 10'unu aşmamak kaydıyla; genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile özel bütçeli idarelerin bütçelerine konulan (01), (02), (03), (05), (06), (07), (08) ve (09) ekonomik kodlarındaki ödenekleri kamu idareleri bütçeleri arasında veya Maliye Bakanlığı bütçesinin “Yedek Ödenek” tertibine aktarmaya,

b) Kamu idarelerinin yeniden teşkilatlanması sonucu, bütçe kanunlarının uygulanması ve kesin hesapların hazırlanması ile ilgili olarak gerekli

görülen her türlü bütçe ve muhasebe işlemleri için gerekli düzenlemeleri yapmaya Maliye Bakanı yetkilidir.

(2) Genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinden hizmeti yaptıracak olan kamu idaresi, yıl içinde hizmeti yürütecek olan idarenin bütçesine, fonksiyonel sınıflandırma ayırımına bakılmaksızın ödenek aktarmaya yetkilidir.

(3) Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri, 29/6/2011 tarihli ve 644 sayılı Çevre ve Şehircilik Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname kapsamında Çevre ve Şehircilik Bakanlığına yaptıracığı işlere ilişkin ödeneklerini Çevre ve Şehircilik Bakanlığı bütçesine aktarmaya yetkilidir.

(4) Millî Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü ve Sahil Güvenlik Komutanlığı bütçelerinde yer alan ve tek merkezden yönetilmesi gereken ikmal ve tedarik hizmetleri ile bir fonksiyona ait bir hizmetin diğer bir fonksiyon tarafından yürütülmesi hâlinde ilgili ödeneği, fonksiyonlar arasında karşılıklı olarak aktarmaya ilgili kurumlar yetkilidir.

(5) Özel bütçeli idareler ile düzenleyici ve denetleyici kurumların (B) işaretli cetvellerinde belirtilen tahmini tutarlar üzerinde gerçekleşen gelirler ile (F) işaretli cetvellerinde belirtilen net finansman tutarlarını aşan finansman gerçekleşme karşılıklarını, idare ve kurumların bütçelerinin mevcut veya yeni açılacak tertiplerine ödenek olarak eklemeye Maliye Bakanlığınca belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde kamu idareleri yetkilidir. Hazine yardımı alan özel bütçeli idarelerin 2017 yılında “06- Sermaye Giderleri” ve “07- Sermaye Transferleri” giderlerine finansman sağlamak üzere genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri bütçelerinden tahakkuka bağlanan Hazine yardımlarının bu idarelerce kullanılmayan kısımları, 2018 Yılı Programının Uygulanması, Koordinasyonu ve İzlenmesine Dair Karara uygun olarak mevcut veya yeni projelerin ödenek ihtiyacının karşılanmasında kullanılır.

(6) Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri arasındaki kaynak transferleri ödenek aktarma suretiyle yapılır. Merkezi yönetim bütçesi kapsamındaki idareler ve kurumlar arasındaki diğer kaynak transferleri tahakkuk işlemleriyle gerçekleştirilir. Bu işlemler karşılığı tahsil edilen

tutarlar, ilgili kamu idaresince bir yandan (B) işaretli cetvellere gelir, diğer yandan (A) işaretli cetvellere ödenek kaydedilir.

(7) a) Millî Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı ve Emniyet Genel Müdürlüğü bütçelerinin *(özel ödenekler ve “03.9 Tedavi ve Cenaze Giderleri” ekonomik kodu ile “03.1.1.01 Emniyet Genel Müdürlüğü Güvenlik Hizmetleri Yatırımları” fonksiyonunu içeren tertipler hariç)* mal ve hizmet alım giderleri ve sermaye giderleri ile ilgili tertiplerinde yer alan ödeneklerden yılı içinde harcanmayan kısımları, hizmetin devamlılığını sağlamak amacıyla bu tertiplere bütçe ile tahsis edilen ödeneklerin toplamının yüzde 30’unu aşmamak üzere ertesi yıl bütçesine devren ödenek kaydetmeye,

b) 12/3/1982 tarihli ve 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanununun 21 inci maddesinin ikinci fıkrası gereğince Kültür ve Turizm Bakanlığı bütçesinin 21.01.36.00 ve 21.01.36.63 kurumsal kodu altında bulunan (03) ekonomik kodunu içeren tertiplerinde yer alan tanıtma amaçlı ödeneklerden harcanmayan kısımları ertesi yıl bütçesinin aynı tertiplerine devren ödenek kaydetmeye,

c) Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu bütçesinin 40.08.33.00-01.4.1.00-2-07.1 tertibinde yer alan ödenekten harcanmayan kısımları ertesi yıl bütçesinin aynı tertibine devren ödenek kaydetmeye,

ç) Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı bütçesinin 26.01.31.00-04.8.1.02-1-07.1, 26.01.31.00-04.8.1.04-1-05.4, 26.01.31.00-04.8.1.06-1-05.4, 26.01.31.00-04.8.1.07-1-05.4, 26.01.31.00-04.8.1.08-1-05.4 ve 26.01.31.00-04.8.1.09-1-05.4 tertiplerinde yer alan ödeneklerden harcanmayan kısımları ertesi yıl bütçesinin aynı tertiplerine devren ödenek kaydetmeye,

d) Hazine Müsteşarlığı bütçesinin 07.82.32.00-04.1.1.00-1-07.2, 07.82.32.00-04.1.1.00-1-05.6 ve 07.82.32.00-01.2.1.00-1-08.2 tertiplerinde yer alan ödeneklerden harcanmayan kısımları ertesi yıl bütçesinin aynı tertiplerine devren ödenek kaydetmeye,

e) Emniyet Genel Müdürlüğü bütçesinin “03.1.1.01 Emniyet Genel Müdürlüğü Güvenlik Hizmetleri Yatırımları” fonksiyonu altında yer

alan yatırım ödeneklerinden harcanmayan kısımları ertesi yıl bütçesinin aynı tertibine devren ödenek kaydetmeye,

f) İlgili mevzuatı gereğince özel gelir kaydedilmek üzere tahsil edilen tutarları, idare bütçelerinde söz konusu mevzuatta belirtilen amaçlar için tertiplenen ödenekten kullanılmak üzere genel bütçenin (B) işaretli cetveline gelir kaydetmeye ve bütçelenen ödenekten gelir gerçekleşmesine göre ilgili tertiplere aktarma yapmaya, yılı içinde harcanmayan ödenekleri (2017 yılından devredenler de dâhil) ertesi yıl bütçesine devren gelir ve ödenek kaydetmeye, bu hükümler çerçevesinde yapılacak işlemlere ilişkin usul ve esaslar belirlemeye Maliye Bakanı yetkilidir.

Diğer Bütçe İşlemleri

MADDE 7 – (1) Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı bütçesinin 38.01.02.00-09.4.2.20-2-05.2 (Öğretim Üyesi Yetiştirme Programı) tertibinde yer alan ödenek, bu Program kapsamında lisansüstü eğitim veren yükseköğretim kurumlarına, mal ve hizmet alımlarında kullanılmak üzere görevlendirilen öğrencilerin sayıları ve öğrenim alanları dikkate alınarak tahakkuk ettirilmek suretiyle ödenir. Ödenen bu tutar karşılığını bir yandan ilgili yükseköğretim kurumunun (B) işaretli cetveline öz gelir, diğer yandan (A) işaretli cetveline ödenek kaydetmeye ilgili yükseköğretim kurumu yetkilidir.

(2) 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 43 üncü maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi, 44 üncü, 46 ncı, 58 inci, ek 25 inci, ek 26 ncı ve ek 27 nci maddeleri ile 19/11/1992 tarihli ve 3843 sayılı Kanunun 7 nci maddesi uyarınca tahsil edilen tutarlar ve diğer gelirler, yükseköğretim kurumları bütçelerine özel gelir ve özel ödenek olarak kaydedilmez. Tahsil edilen bu tutar ve gelirler, ilgili yükseköğretim kurumu bütçesine öz gelir olarak kaydedilir. Kaydedilen bu tutarlar karşılığı olarak ilgili yükseköğretim kurumu bütçesine konulan ödenekler, gelir gerçekleştirmelerine göre kullanılır.

(3) Öz gelir karşılığı olarak ilgili yükseköğretim kurumu bütçesinin (A) işaretli cetvelinde fonksiyonel sınıflandırmanın dördüncü düzeyinde tertiplenen ödenekler arasında (09.6.0-Eğitime Yardımcı Hizmetler fonksiyonu altında öz gelir karşılığı tefrik edilen ödenekler arasında yapılacak aktarmalar hariç) aktarma yapılamaz.

(4) Maliye Bakanı;

a) Emniyet Genel Müdürlüğünün öğrenim ve eğitim müesseselerinde okutulan ve eğitim gören yabancı uyruklu öğrenci ve personele yapılan giderler karşılığında ilgili devletler veya uluslararası kuruluşlar tarafından ödenen tutarları,

b) NATO makamlarınca yapılan anlaşma gereğince yedek havaalanlarının bakım ve onarımları için ödenecek tutarları,

c) Gümrük idarelerince tahsil edilerek Türkiye Radyo-Televizyon Kurumuna intikal ettirilen bandrol ücretlerinin yüzde 2'si oranında Gümrük ve Ticaret Bakanlığı hizmetleri için söz konusu Kurumca ödenecek tutarları, aynı amaçla kullanılmak üzere bir yandan genel bütçeye gelir, diğer yandan ilgili idare bütçelerinde açılacak özel tertiplere ödenek kaydetmeye ve bu suretle ödenek kaydedilen tutarlardan yılı içinde harcanmayan kısımları ertesi yıla devretmeye yetkilidir.

Mali Kontrole İlişkin Hükümler

MADDE 8 – (1) 5018 sayılı Kanuna ekli (I) ve (II) sayılı cetvellerde yer alan kamu idareleri;

a) Arızı nitelikteki işleriyle sınırlı kalmak koşuluyla yıl içinde bir ayı aşmayan sürelerle hizmet satın alınacak veya çalıştırılacak kişilere yapılacak ödemeleri,

b) İlgili mevzuatı uyarınca kısmi zamanlı hizmet satın alınan kişilere yapılacak ödemeleri,

c) 5/6/1986 tarihli ve 3308 sayılı Meslekî Eğitim Kanununun 25 inci maddesi gereğince aday, çırak ve işletmelerde meslek eğitimi gören öğrencilere yapılacak ödemeleri,

ç) 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 4 üncü maddesinin (C) fıkrası gereğince çalıştırılan geçici personele yapılacak ödemeleri bütçelerinin (01.4) ekonomik kodunda yer alan ödenekleri aşmayacak şekilde yaparlar ve söz konusu ekonomik kodu içeren tertiplere ödenek eklenemez, bütçelerin başka tertiplerinden (bu ekonomik kodu içeren tertiplerin kendi arasındaki aktarmalar ile 6 ncı maddenin ikinci fıkrası kapsamında yapılan aktarmalar hariç) ödenek aktarılamaz ve ödenek üstü harcama yapılamaz. Ancak, özelleştirme uygulamaları nedeniyle

iş akitleri feshedilenlerden 657 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin (C) fıkrası hükmü çerçevesinde anılan kamu idarelerinde istihdam edilecek personel ile bu ekonomik kodu içeren tertiplerden yapılması gereken akademik jüri ücreti ödemeleri için gerekli olan tutarları ilgili tertiplere aktarmaya Maliye Bakanı yetkilidir.

(2) Bu Kanuna bağlı (T) işaretli cetvelde yer alan taşıtlar, ancak çok acil ve zorunlu hâllere münhasır olmak kaydıyla ilgili bakanlığın teklifi üzerine Bakanlar Kurulu kararı ile edinilebilir.

(3) 5018 sayılı Kanuna ekli (I) ve (II) sayılı cetvellerde yer alan kamu idareleri, sürekli işçileri ile 4/4/2007 tarihli ve 5620 sayılı Kanuna göre çalıştıracakları geçici işçileri, bütçelerinin (01.3) ile (02.3) ekonomik kodlarını içeren tertiplerde yer alan ödenekleri aşmayacak sayı ve/veya süreyle istihdam edebilirler. Bu işçilerle ilgili toplu iş sözleşmelerinden doğacak yükümlülükler, ihbar ve kıdem tazminatı ödemeleri, asgari ücret ve sigorta prim artışı nedeniyle meydana gelecek ödenek ihtiyaçlarını ödenek aktarmak suretiyle karşılamaya Maliye Bakanı yetkilidir. Bu fıkra da belirtilen ekonomik kodlara bu durumlar dışında (söz konusu ekonomik kodlar arasındaki aktarmalar ile bu kodlar için birimler arası aktarmalar hariç) hiçbir şekilde ödenek aktarması yapılamayacağı gibi bütçenin başka tertiplerinden işçi ücreti ve fazla süreli çalışma ve/veya fazla çalışma ücreti de ödenemez. Bu fıkradaki ödenek aktarmasına ilişkin kısıtlamalar, kendi bütçe tertiplerinden aktarma yapılması koşuluyla **TÜBİTAK** için uygulanmaz.

(4) 5018 sayılı Kanuna ekli (I) ve (II) sayılı cetvellerde yer alan kamu idarelerinin harcama yetkilileri, sürekli işçiler ile 5620 sayılı Kanuna göre çalıştıracakları geçici işçilerin fazla çalışmaları karşılığı öngörülen ödeneğe göre iş programlarını yapmak, bu ödeneği aşacak şekilde fazla süreli çalışma ve/veya fazla çalışma yaptırmamak ve ertesi yıla fazla süreli çalışma ve/veya fazla çalışmadan dolayı borç bıraktırmamakla yükümlüdürler. Deprem, yangın, su baskını, yer kayması, kaya düşmesi, çığ ve benzeri afetler nedeniyle yürürlüğe konulacak Bakanlar Kurulu kararları uyarınca yaptırılacak fazla çalışmalar ile fazla çalışma ücret ödemelerine ilişkin ilama bağlı borçlar için yapılacak aktarmalar hariç fazla süreli çalışma ve/veya fazla çalışma ücret ödemeleri için hiçbir şekilde ödenek aktarması yapılamaz.

(5) Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile özel bütçeli idareler tarafından uluslararası anlaşma, kanun ve kararnameler gereği üye olanlar dışındaki uluslararası kuruluşlara, gerekli ödeneğin temini hususunda Maliye Bakanlığının uygun görüşü alınmadan üye olunamaz ve katılma payı ile üyelik aidatı adı altında herhangi bir ödeme yapılamaz.

(6) Ekonomi Bakanlığı ve Hazine Müsteşarlığının uluslararası anlaşma, kanun ve kararnamelerle Türkiye Cumhuriyeti adına üye olduğu uluslararası kuruluşlara ilişkin işlemlerine (*katılma payı ödemeleri dâhil*) beşinci fıkra hükmü uygulanmaz.

(7) Merkezi yönetim kapsamındaki kamu idarelerince işletilen eğitim ve dinlenme tesisi, misafirhane, çocuk bakımevi, kreş, spor tesisi ve benzeri sosyal tesislerin giderleri, münhasıran bu tesislerin işletilmesinden elde edilen gelirlerden karşılanır. Bu yerlerde, merkezi yönetim bütçesi ile döner sermaye ve fonlardan ücret ödenmek üzere 2018 yılında ilk defa istihdam edilecek yeni personel görevlendirilmez.

(8) Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile özel bütçeli idareler, gerekli tedbirleri alarak bütçelerinin “03.3- Yolluk Giderleri”, “03.6- Temsil ve Ağırhlama Giderleri” ile “03.7- Menkul Mal, Gayrimaddi Hak Alım, Bakım ve Onarım Giderleri” ekonomik kodlarını içeren tertiplerine tahsis edilen ödeneği aşmayacak şekilde harcama yaparlar. Söz konusu idarelerce anılan tertiplere bütçelerinin diğer tertiplerinden aktarılabacak ödenek tutarları ile bu Kanunun 6 ncı maddesinin beşinci fıkrası kapsamında eklenecek ödenek tutarları toplamı bu tertiplerin başlangıç ödeneklerinin yüzde 10’unu aşamaz. Ancak, ihtiyaç hâlinde söz konusu ekonomik kodları içeren tertiplerin başlangıç ödeneklerinin yüzde 10’unu aşan aktarma ve bu Kanunun 6 ncı maddesinin beşinci fıkrası kapsamında ödenek ekleme işlemlerini yapmaya Maliye Bakanı yetkilidir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Yatırım Harcamaları, Mahalli İdareler ve Fonlara İlişkin Hükümler *Yatırım Harcamaları*

MADDE 9 – (1) 2018 Yılı Yatırım Programına ek yatırım cetvellerinde yer alan projeler dışında herhangi bir projeye harcama yapılamaz. Bu cetvellerde yer alan projeler ile ödeneği toplu olarak verilmiş projeler kapsamındaki yıllara sari işlere (Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığınca gerçekleştirilecek şehir içi raylı ulaşım sistemleri ve metro yapım projeleri ile diğer demiryolu yapımı ve çeken araç projeleri hariç) 2018 yılında başlanabilmesi için proje veya işin 2018 yılı yatırım ödeneği, proje maliyetinin yüzde 10’undan az olamaz. Bu oranın altında kalan proje ve işler için gerektiğinde projeler, 2018 Yılı Programının Uygulanması, Koordinasyonu ve İzlenmesine Dair Karar esaslarına uyulmak ve öncelikle kurumların yatırım ödenekleri içinde kalmak suretiyle revize edilebilir.

(2) Merkezi yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin, yatırım programında ödenekleri toplu olarak verilmiş yıllık projelerinden makine-teçhizat, büyük onarım, idame-yenileme, tamamlama ile bilgisayar yazılımı ve donanımı projelerinin detay programları ile alt projeleri itibarıyla tadat edilen ve edilmeyen toplulaştırılmış projeler ile ilgili işlemlerde 2018 Yılı Programının Uygulanması, Koordinasyonu ve İzlenmesine Dair Karar esasları uygulanır.

(3) Merkezi yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin bütçelerine yatırım projeleri ile ilgili olarak yapılacak ödenek ekleme, devir ve aktarma işlemleri 2018 Yılı Programının Uygulanması, Koordinasyonu ve İzlenmesine Dair Kararda yer alan usul ve esaslara göre yatırım programı ile ilişkilendirilir.

(4) 2018 Yılı Yatırım Programına ek yatırım cetvellerinde yıl içinde yapılması zorunlu değişiklikler için 2018 Yılı Programının Uygulanması, Koordinasyonu ve İzlenmesine Dair Kararda yer alan usullere uyulur.

(5) 14/2/1985 tarihli ve 3152 sayılı İçişleri Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun 28/A maddesi ve geçici 10 uncu maddesi gereği 2018 yılı bütçesine devren kaydedilecek ödenekler, Kalkınma

Bakanlığına bilgi vermek kaydıyla proje sahibi ilgili kurum tarafından Yatırım Programında yer alan projelerle ilişkilendirilir.

Mahalli İdarelere İlişkin İşlemler

MADDE 10 – (1) Maliye Bakanlığı bütçesinin;

a) 12.01.31.00-06.1.0.07-1-05.2 tertibinde yer alan ödenek, 13/1/2005 tarihli ve 5286 sayılı Kanun uyarınca il özel idarelerine devredilen personelin aylık ve diğer her türlü mali ve sosyal haklarına ilişkin ödemelerini karşılamak üzere il özel idarelerine,

b) 12.01.31.00-06.1.0.08-1-07.1 tertibinde yer alan ödenek, Köylerin Altyapısının Desteklenmesi Projesi (**KÖYDES**) kapsamında köylerin altyapı ihtiyaçları için il özel idareleri ve/veya köylere hizmet götürme birliklerine,

c) 12.01.31.00-06.1.0.09-1-07.1 tertibinde yer alan ödenek, **Su Kanalizasyon ve Altyapı Projesi (SUKAP)** kapsamında belediyelerin içme suyu ve atık su projelerini gerçekleştirmek üzere İller Bankası Anonim Şirketine, tahakkuk ettirmek suretiyle kullanılır. **SUKAP** kapsamında ihtiyaç olması hâlinde genel bütçe kapsamındaki ilgili kamu idaresi bütçesine veya özel bütçeli idare bütçesine ödenek aktarılabilir. Bu fıkra kapsamında ilgili idarelere yapılan Hazine yardımları haczedilemez ve üzerine ihtiyati tedbir konulamaz.

(2) Birinci fıkranın (a) bendine göre yapılacak ödemelere ilişkin usul ve esaslar İçişleri Bakanlığı ve Maliye Bakanlığı tarafından birlikte belirlenir.

(3) Birinci fıkranın (b) ve (c) bentlerinde yer alan ödeneklerin, 2018 Yılı Yatırım Programında belirlenmesini müteakip, **KÖYDES** Projesi için iller bazında; **SUKAP** için ise belediyeler bazında dağılımı, kullanılması, izlenmesi ve denetimine ilişkin usul ve esaslar Yüksek Planlama Kurulu tarafından karara bağlanır.

Fonlara İlişkin İşlemler

MADDE 11 – (1) Türk Silahlı Kuvvetlerinin stratejik hedef planı ile Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığının ihtiyaç planları uyarınca temini gerekli modern silah, araç ve gereçler ile gerçekleştirilecek savunma ve **NATO** altyapı yatırımları için yıl içinde

yapılacak harcamalar; 7/11/1985 tarihli ve 3238 sayılı Kanunla kurulan Savunma Sanayii Destekleme Fonunun kaynakları, bu amaçla bütçeye konulan ödenekler ve diğer aynı ve nakdî imkânlar birlikte değerlendirilmek suretiyle Savunma Sanayii İcra Komitesince tespit edilecek esaslar çerçevesinde karşılanır.

(2) Millî Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığına bütçe ile tahsis edilen mevcut ödeneklerden birinci fıkra hükümleri gereğince tespit edilecek tutarları; Emniyet Genel Müdürlüğüne bütçe ile tahsis edilen mevcut ödeneklerden zırhlı araç, uçak ve helikopter, insansız hava araçları (**İHA**), uçuş simülatörü ve Elektronik Harp (**HEWS**) ile Haberleşme ve Kent Güvenlik Yönetim Sistemleri (**KGYS**) projelerine ilişkin tutarları; Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğüne bütçe ile tahsis edilen mevcut ödenekler ile bu Genel Müdürlük bütçesine kaydedilen ödeneklerden motorbot alımına yönelik tutarları; Orman Genel Müdürlüğüne bütçe ile tahsis edilen mevcut ödenekler ile bu Genel Müdürlük bütçesine kaydedilen ödeneklerden Helikopter Alım Projesine ilişkin tutarları; Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğüne bütçe ile tahsis edilen mevcut ödenekler ile bu Genel Müdürlük bütçesine kaydedilen ödeneklerden araştırma gemisi alımına yönelik tutarları; Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı bütçesi ödeneklerinden petrol ve doğalgaz boru hatları entegre güvenlik sistemi tedarikine ilişkin tutarları; Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığına bütçe ile tahsis edilen mevcut ödeneklerden Afet Sonrası Görüntü İşleme İstasyonu Kurulması Projesine ilişkin tutarları; Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumuna bütçe ile tahsis edilen mevcut ödenekler ile bu Kurum bütçesine kaydedilen ödeneklerden yüksek hızlı rüzgar tüneli yapımına yönelik tutarları; Sivil Havacılık Genel Müdürlüğüne bütçe ile tahsis edilen ödenekler ile bu Genel Müdürlük bütçesine kaydedilen ödeneklerden Özgün Helikopter Projesi Sertifikasyonu, Bölgesel Sivil Uçak Projesi Sertifikasyonu ve diğer sertifikasyon faaliyetlerine dair projelere ilişkin tutarları; ilgili hizmetleri gerçekleştirmek üzere Savunma Sanayii Destekleme Fonuna ödemeye ilgisine göre; Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığından sorumlu Başbakan Yardımcısı, Millî Savunma Bakanı, İçişleri Bakanı, Sağlık Bakanı, Orman ve Su İşleri Bakanı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı veya Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı yetkilidir.

(3) Savunma Sanayii Destekleme Fonundan Hazineye yatırılacak tutarları bir yandan genel bütçeye gelir, diğer yandan Millî Savunma Bakanlığı bütçesinin ilgili tertiplerine ödenek kaydetmeye ve geçen yıllar ödenek bakiyelerini devretmeye Maliye Bakanı yetkilidir.

(4) İlgili yıllar bütçe kanunları uyarınca, yürütülmesi öngörülen projeler için Savunma Sanayii Destekleme Fonuna aktarılan tutarlardan kullanılmayan kısımlar, Savunma Sanayii Destekleme Fonundan ilgili genel bütçeli idarenin merkez muhasebe birimi hesabına; özel bütçeli idarelerde ise muhasebe birimi hesabına yatırılır ve ilgili idarenin (B) işaretli cetveline gelir kaydedilir. Gelir kaydedilen tutarlar karşılığını ilgili idare bütçesine ödenek kaydetmeye genel bütçeli idarelerde Maliye Bakanı, özel bütçeli idarelerde ise ilgili özel bütçeli idare yetkilidir. Millî Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı dışındaki idarelerde ödenek kaydı yılı yatırım programı ile ilişkilendirilerek yapılır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

Hazine Garantili İmkân ve Dış Borcun İkras Limiti ile Borç Üstlenim Taahhüt Limiti ve Borçlanmaya İlişkin İşlemler

MADDE 12 – (1) 2018 yılında, 28/3/2002 tarihli ve 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanuna göre sağlanacak; garantili imkân ve dış borcun ikraz limiti 4,5 milyar ABD dolarını aşamaz.

(2) 1 inci maddenin birinci fıkrasının (a) bendi ile belirlenen başlangıç ödeneklerinin yüzde 1'ine kadar ikrazen özel tertip Devlet iç borçlanma senedi ihraç edilebilir.

(3) 2018 yılında 4749 sayılı Kanunun 8/A maddesi çerçevesinde Hazine Müsteşarlığınca sağlanacak borç üstlenim taahhüdü 4 milyar ABD dolarını aşamaz.

Gelir ve Giderlere İlişkin Diğer Hükümler

MADDE 13 – (1) 22/2/2005 tarihli ve 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanununun 51 inci maddesinin birinci fıkrasının **(f)** bendi ile 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanununun 68 inci maddesinin birinci fıkrasının **(f)** bendi uyarınca il özel idareleri ve belediyelerin ileri teknoloji ve büyük tutarda maddi kaynak gerektiren altyapı yatırımlarında Kalkınma Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca kabul edilen projeleri için yapılacak borçlanmalar, 5302 sayılı Kanunun 51 inci maddesinin birinci fıkrasının **(d)** bendi ile 5393 sayılı Kanunun 68 inci maddesinin birinci fıkrasının **(d)** bendi kapsamında hesaplanan faiz dâhil borç limitinin hesaplanmasına dâhil edilir. Ancak, il özel idareleri, belediyeler ve bunların bağlı kuruluşları ile sermayesinin yüzde 50'sinden fazlasına sahip oldukları şirketler tarafından Avrupa Birliği ile katılım öncesi mali iş birliği çerçevesinde desteklenen projelerin finansmanı için yapılan borçlanmalar, çok taraflı yatırım ve kalkınma bankalarından doğrudan veya İller Bankası Anonim Şirketi aracılığıyla yapılan borçlanmalar ile **SUKAP** kapsamında yürütülecek işler için İller Bankası Anonim Şirketinden yapılan borçlanmalarda söz konusu borç stoku limitine uyma şartı aranmaz.

(2) Türkiye İhracat Kredi Bankası Anonim Şirketinin politik risk kapsamında yapacağı tahsilatın ve Bankanın faaliyet kârlarından Hazineye tekabül eden temettü tutarlarının ve olağanüstü yedek akçelerinin tamamı veya bir kısmı, Bankanın politik risk alacağına mahsup edilebilir. Söz konusu mahsup işlemlerine Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakan; mahsup işlemlerini Hazine Müsteşarlığının teklifi üzerine mahiyetlerine göre ilgili Devlet hesaplarına kaydettirmeye ve bu işlemlere karşılık gelen tutarları bir yandan bütçeye gelir, diğer yandan da Hazine Müsteşarlığı bütçesinin ilgili tertibine ödenek kaydetmeye Maliye Bakanı yetkilidir.

(3) 2006 yılından önce katma bütçeli olan idarelerden 5018 sayılı Kanunla genel bütçe kapsamına alınanların ilgili mevzuatında belirtilen kurum gelirleri, genel bütçe geliri olarak tahsil edilir.

(4) 4/12/1984 tarihli ve 3096 sayılı Türkiye Elektrik Kurumu Dışındaki Kuruluşların Elektrik Üretimi, İletimi, Dağıtımı ve Ticareti ile Görevlendirilmesi Hakkında Kanun kapsamındaki tabii kaynakların

ve tesislerin işletme haklarının devrinden elde edilen gelirlerin tamamı genel bütçeye gelir kaydedilir.

Yürürlük

MADDE 14 – (1) Bu Kanun 1/1/2018 tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 15 – (1) Bu Kanunun;

a) Türkiye Büyük Millet Meclisi ile ilgili hükümlerini Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı,

b) Cumhurbaşkanlığı ile ilgili hükümlerini Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri,

c) Milli İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı ile ilgili hükümlerini Milli İstihbarat Teşkilatı Müsteşarı,

ç) Sayıştay Başkanlığı ile ilgili hükümlerini Sayıştay Başkanı,

d) Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile ilgili hükümlerini ilgili bakanlar ve Maliye Bakanı,

e) Özel bütçeli idarelere ilişkin hükümlerini idarelerin bağlı veya ilgili olduğu bakanlar ve Maliye Bakanı,

f) Düzenleyici ve denetleyici kurumlara ilişkin hükümlerini kendi kurulları ve/veya kurum başkanları,

g) Diğer hükümlerini Maliye Bakanı yürütür.

(2). 23.12.2017 tarihli 7067 s. 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu:

Özeti

Bu kanun ile;

- 6682 sayılı 2016 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu uygulama sonuçları çerçevesinde genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri, özel bütçeli idareler ve düzenleyici ve denetleyici kurumların gider ve gelir bütçesi, bütçe dengesi ve devredilen, iptal edilen ve

tamamlayıcı ödeneklerin gerçekleşmelerine dair kesin hesapları kabul edilmekte,

- 2016 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu kapsamında (kamu idareleri + özel bütçe idareleri + düzenleyici ve denetleyici kurumlar) için **633.511.585.000** Türk lirası ödenek tahsis edilmiştir.
- Eklenen ve düşülen ödenekler sonrası 2016 Yılı Merkezi Yönetim kesin hesap bütçe giderleri (kamu idareleri + özel bütçe idareleri + düzenleyici ve denetleyici kurumlar) **658.144.154.660,42** Türk lirası olarak gerçekleşmiştir.
- 2016 Yılı Merkezi Yönetim net bütçe gideri ise **584.071.430.611,73** Türk lirasıdır.
- 2016 Yılı Merkezi Yönetim bütçe kanunu kapsamında (kamu idareleri + özel bütçe idareleri + düzenleyici ve denetleyici kurumlar) için **603.823.457.000** Türk lirası gelir tahmin edilmiştir.
- 2016 Yılı Merkezi Yönetim kesin hesap gelir cetvellerine göre bütçe geliri (kamu idareleri + özel bütçe idareleri + düzenleyici ve denetleyici kurumlar) **626.847.792.772,63** Türk lirası olarak gerçekleşmiştir.
- 2016 Yılı Merkezi Yönetim net bütçe geliri **554.139.501.787,16** Türk lirasıdır.
- 2016 Yılı bütçe giderleri ile bütçe gelirleri toplamı arasında, kamu idarelerinin **32.853.909.815,16** Türk lirası bütçe gider fazlası, özel bütçeli idarelerin **1.452.419.820,65** Türk lirası bütçe gelir fazlası, düzenleyici ve denetleyici kurumların **105.128.106,72** Türk lirası bütçe gelir fazlası gerçekleşmiştir.
- 2016 yılı merkezi yönetim net bütçe gider fazlası **29.931.928.824,57** Türk lirasıdır.
- 2016 yılı sonu itibarıyla; **468.644.329.253,18** Türk lirası orta ve uzun vadeli Devlet iç borcu; **290.497.627.718,22** Türk lirası Devlet dış borcu; **60.748.718.224,00** Türk lirası Hazine garantili borç olmak üzere toplam **819.890.675.195,40** Türk lirası devlet borcu mevcuttur.

İçeriği

Gider Bütçesi

MADDE 1 – (1) 9/3/2016 tarihli ve 6682 sayılı 2016 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli;

a) (I) sayılı cetvelde yer alan genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerine **560.782.309.000** Türk lirası,

b) (II) sayılı cetvelde yer alan özel bütçeli idarelere **68.938.657.000** Türk lirası,

c) (III) sayılı cetvelde yer alan düzenleyici ve denetleyici kurumlara **3.790.619.000** Türk lirası ödenek verilmiştir.

(2) Kanunların verdiği yetkiye dayanarak yıl içerisinde eklenen ve düşülen ödenekler sonrası 2016 yılı merkezi yönetim kesin hesap gider cetvellerinde gösterildiği üzere, 5018 sayılı Kanuna ekli;

a) (I) sayılı cetvelde yer alan genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinin bütçe giderleri **569.116.634.971,73** Türk lirası,

b) (II) sayılı cetvelde yer alan özel bütçeli idarelerin bütçe giderleri **85.186.707.816,27** Türk lirası,

c) (III) sayılı cetvelde yer alan düzenleyici ve denetleyici kurumların bütçe giderleri **3.840.811.872,42** Türk lirası olarak gerçekleşmiştir.

(3) 2016 yılı merkezi yönetim net bütçe gideri **584.071.430.611,73** Türk lirasıdır.

Gelir Bütçesi

MADDE 2 – (1) 2016 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile 5018 sayılı Kanuna ekli;

a) (I) sayılı cetvelde yer alan genel bütçenin gelirleri **530.402.940.000** Türk lirası,

b) (II) sayılı cetvelde yer alan özel bütçeli idarelerin gelirleri **8.733.356.000** Türk lirası öz gelir, **60.896.542.000** Türk lirası Hazine yardımı olmak üzere toplam **69.629.898.000** Türk lirası,

c) (III) sayılı cetvelde yer alan düzenleyici ve denetleyici kurumların gelirleri **3.768.054.000** Türk lirası öz gelir, **22.565.000** Türk lirası Hazine yardımı olmak üzere toplam **3.790.619.000** Türk lirası olarak tahmin edilmiştir.

(2) 2016 yılı merkezi yönetim kesin hesap gelir cetvellerinde gösterildiği üzere, 5018 sayılı Kanuna ekli;

a) (I) sayılı cetvelde yer alan genel bütçenin gelirleri **536.262.725.156,57** Türk lirası,

b) (II) sayılı cetvelde yer alan özel bütçeli idarelerin gelirleri **17.086.603.844,96** Türk lirası öz gelir, **69.552.523.791,96** Türk lirası Hazine yardımı olmak üzere toplam **86.639.127.636,92** Türk lirası,

c) (III) sayılı cetvelde yer alan düzenleyici ve denetleyici kurumların gelirleri **3.924.939.979,14** Türk lirası öz gelir, **21.000.000** Türk lirası Hazine yardımı olmak üzere toplam **3.945.939.979,14** Türk lirası olarak gerçekleşmiştir.

(3) 2016 yılı merkezi yönetim net bütçe geliri **554.139.501.787,16** Türk lirasıdır.

Denge

MADDE 3 – (1) 2016 yılı bütçe giderleri ile bütçe gelirleri toplamaları arasında, 5018 sayılı Kanuna ekli;

a) (I) sayılı cetvelde yer alan genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinin **32.853.909.815,16** Türk lirası gider fazlası,

b) (II) sayılı cetvelde yer alan özel bütçeli idarelerin **1.452.419.820,65** Türk lirası gelir fazlası,

c) (III) sayılı cetvelde yer alan düzenleyici ve denetleyici kurumların **105.128.106,72** Türk lirası gelir fazlası gerçekleşmiştir.

(2) 2016 yılı merkezi yönetim net bütçe gider fazlası **29.931.928.824,57** Türk lirasıdır.

Devredilen, İptal Edilen ve Tamamlayıcı Ödenek

MADDE 4 – (1) 2016 yılı merkezi yönetim kesin hesap gider cetvellerinde gösterildiği üzere, 5018 sayılı Kanuna ekli;

a) (I) sayılı cetvelde yer alan genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinin harcanmayan toplam **732.736.867,80** Türk lirası,

b) (II) sayılı cetvelde yer alan özel bütçeli idarelerin harcanmayan toplam **239.165.721,20** Türk lirası ödeneği ertesi yıla devredilmiştir.

(2) Merkezi yönetim kesin hesap gider cetvellerinde gösterildiği üzere, 2016 yılı içinde kullanılan ve ertesi yıla devredilen özel ödenekler dışında kalan ödeneklerden, 5018 sayılı Kanuna ekli;

a) (I) sayılı cetvelde yer alan genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinin **34.215.590.260,58** Türk lirası,

b) (II) sayılı cetvelde yer alan özel bütçeli idarelerin **6.077.834.155,66** Türk lirası,

c) (III) sayılı cetvelde yer alan düzenleyici ve denetleyici kurumların **394.896.104,45** Türk lirası ödeneği iptal edilmiştir.

(3) Merkezi yönetim kesin hesap gider cetvellerinde gösterildiği üzere, kamu idarelerinin 2016 yılı ödenek üstü giderlerini karşılamak üzere, 5018 sayılı Kanuna ekli;

a) (I) sayılı cetvelde yer alan genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri için **21.255.601.867,78** Türk lirası,

b) (II) sayılı cetvelde yer alan özel bütçeli idareler için **3.672.129,14** Türk lirası tamamlayıcı ödenek kabul edilmiştir.

Devlet Borçları

MADDE 5 – (1) Devlet borçlarına ilişkin cetvellerde gösterildiği üzere 2016 yılı sonu itibarıyla;

a) **468.644.329.253,18** Türk lirası kısa, orta ve uzun vadeli Devlet iç borcu,

b) **290.497.627.718,22** Türk lirası Devlet dış borcu,

c) **60.748.718.224,00** Türk lirası Hazine garantili borç mevcuttur.

**g. TBMM 26 ncı Dönem 3 üncü Yasama Yılı
Yasama Faaliyetinin Değerlendirilmesi:**

26 ncı Dönem 3 üncü Yasama Yılına ilişkin yasama faaliyeti incelendiğinde;

- Dönem içinde yayımlanan **1** kod kanun kapsamında, **3** kanun ve **2** kanun hükmünde kararnamenin **8** maddesinin değiştirildiği,
- Kanunlaşan **13** torba kanunla, **217** kanun ve **12** kanun hükmünde kararnamenin **999** maddesinin değiştirildiği, **75** maddesinin ve **1 kanunun (5521 s.Kanun) yürürlükten kaldırıldığı görülmektedir.**

Kanun tipleri içinde aynı kanunda yapılan değişiklikler dikkate alınarak ayıklama yapıldığında inceleme yapılan dönem içinde yukarıda belirtilen **1** kod kanun ve **13** torba kanun çerçevesinde;

- Değiştirilen kanun sayısı: **152**
- Değiştirilen kanun hükmünde kararname sayısı: **7**
- Değiştirilen madde sayısı: **1.007**
- Yürürlükten kaldırılan madde sayısı: **75**
- Yürürlükten kaldırılan kanun sayısı: **1** (30.01.1950 tarihli 5521 s. İş Mahkemeleri Kanunu)
- İhdas edilen kadro sayısı: **14.165** personel kadrosu
- İptal edilen kadro sayısı: **8** personel kadrosudur.

Dönem içinde yayımlanan Olağanüstü Hal (OHAL) mevzuatı (**3** OHAL Kararı, **3** OHAL KHK, **26** OHAL Kanunu) ile Anayasa Değişikliği mevzuatı (**2** Anayasa değişikliği kararı, **4** Anayasa değişikliği kanunu) kitabımızın içeriğinde ayrı bir başlık altında ayrıntılı olarak incelenmiş ve tekrardan kaçınmak amacıyla anılan mevzuata bu bölümde yer verilmemiştir.

En fazla değişiklik yapılan kanun tipleri ele alındığında;

- 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun **80 maddesi değiştirilmiş, 6 maddesi yürürlükten kaldırılmış,**

- 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanununun **58 maddesi değiştirilmiş,**
- 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanununun **50 maddesi değiştirilmiş, 6 maddesi yürürlükten kaldırılmış,**
- 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun **46 maddesi değiştirilmiş,**
- 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun **30 maddesi değiştirilmiş, 9 maddesi yürürlükten kaldırılmış,**
- 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun **32 maddesi değiştirilmiş,**
- 6325 sayılı Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanununun **27 maddesi değiştirilmiş, 1 maddesi yürürlükten kaldırılmış,**
- 197 sayılı Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanununun **21 maddesi değiştirilmiş,**
- 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununun **24 maddesi değiştirilmiş,**
- 6172 sayılı Sulama Birlikleri Kanununun **12 maddesi değiştirilmiş, 12 maddesi yürürlükten kaldırılmış,**
- 6200 sayılı **DSİ** Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun **22 maddesi değiştirilmiş, 1 maddesi yürürlükten kaldırılmış,**
- 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun **23 maddesi değiştirilmiş,**
- 213 sayılı Vergi Usul Kanununun **23 maddesi değiştirilmiştir.**

Yukarıda belirtilen sayısal verileri anlamlandırmak bağlamında siyasi, sosyal ve çalışma hayatını etkileyen önemli olayları hatırlamakta fayda mütalaa edilmektedir. 26 ncı Dönem 3 üncü Yasama Yılı çalışmalarını etkileyen önemli gelişmeler aşağıya çıkarılmıştır;

26 ncı Dönem 3 üncü Yasama Yılı yasama faaliyetlerini etkileyen husus; Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemine geçildikten sonra yeni sistemin ilk cumhurbaşkanı ile ilk parlamento üyelerinin 24 Haziran

2018 tarihinde gerçekleştirilen genel seçimle belirlenmesi olmuştur. Bu bağlamda; **TBMM** Genel Kurulunun seçime endeksli yasama faaliyetlerine yoğunlaştığı dikkat çekmektedir. Bu cümleden hareketle 3 üncü yasama yılına konu olan yasaların dört grupta sınıflandırılmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.

Ülke ekonomisini canlandırmaya yönelik yasalar;

- 7061 sayılı Bazı Vergi Kanunları ile Diğer Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun,
- 7099 sayılı Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun,
- 7101 sayılı İcra ve İflas Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun,
- 7103 sayılı Vergi Kanunları ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun,
- 7104 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 178 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun,
- 7143 sayılı Vergi ve Diğer Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun,
- 7144 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun,

Genel seçime ve seçim kurallarını düzenlemeye yönelik yasalar;

- 7062 sayılı Yüksek Seçim Kurulunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun,
- 7102 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun,
- 1183 sayılı **TBMM** Genel Seçimlerinin Yenilenmesine Dair Karar,
- 7140 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun,

- 1187 sayılı **TBMM**'nin Tatile Girmesine İlişkin Karar

Türkiye Cumhuriyeti Anayasasındaki Değişikliklere Uyum Sağlamaya Yönelik Yasalar;

- 7142 sayılı 6771 sayılı Kanunla Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Yapılan Değişikliklere Uyum Sağlanması Amacıyla Çeşitli Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Konusunda Yetki Kanunu,

Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Tedbirler Alınması Yönünde Yayımlanan Kanunlar, Kararlar ve Kanun Hükmünde Kararnameler;

- **Kanunlar (26 kanun);** 7068, 7069, 7070, 7071, 7072, 7073, 7074, 7075, 7076, 7077, 7078, 7079, 7080, 7081, 7082, 7083, 7084, 7085, 7086, 7087, 7088, 7089, 7090, 7091, 7092, 7098 sayılı OHAL Kanunları,
- **OHAL'in uzatılmasına ilişkin kararlar (3 karar);** 1165, 1178, 1182 sayılı kararlar
- **Kanun Hükmünde Kararnameler (3 KHK);** 695, 696, 697 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameler

Yukarıda belirtilen hususlar çerçevesinde 26 ncı Dönem 3 üncü Yasama Yılında TBMM Genel Kurulunda görüşülen ve yürürlüğe giren yasalarla;

- Olağanüstü Hal koşullarında seçime gidildiği,
- Seçim esaslarının yeniden düzenlendiği,
- Seçim ekonomisini teşvike yönelik yasaların çıkarılmasının dikkat çektiği,
- Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine göre denge ve dengeleme sisteminde esaslı değişiklikler yapıldığı gözlenmektedir.

26. Dönem 3. Yasama Yılı Yasama Faaliyeti Çizelgesi

Kanun Tipi	Kanun Künyesi	Dğ. Kan.	Dğ. KHK	Dğş. Mad.	YK. Mad.	YK. Kanun
Kod K.	01.11.2017/7060s.K.	3	2	8	-	-
Torba K. (13 adet kanun)		217	12	999	75	1 (5521s.K)
1	12.10.2017/7036s.K.	4	1	49	1	1 (5521s.K)
2	19.10.2017/7039s.K.	3	-	60	7	-
3	28.11.2017/7061s.K.	64	-	204	6	-
4	06.12.2017/7063s.K.	7	-	18	-	-
5	15.02.2018/7099s.K.	14	-	37	6	-
6	22.02.2018/7100s.K.	8	3	76	16	-
7	28.02.2018/7101s.K.	10		106	6	-
8	21.3.2018/7103s.K.	38	3	143	4	-
9	29.3.2018/7104s.K.	9	2	52		-
10	19.4.2018/7139s.K.	26	1	110	24	-
11	09.5.2018/7141s.K.	6	2	93		-
12	11.5.2018/7143s.K.	9		22	3	-
13	16.5.2018/7144s.K.	19		29	2	-
TOPLAM		220	14	1.007	75	1
TOPLAM*		152	7	1.007	75	1
* Kanun tipleri içinde aynı kanunda yapılan değişiklikler birleştirilerek yapılan toplamdır.						

TBMM 27. Dönem

Yasama Faaliyeti

(25 Haziran 2018 – 30 Eylül 2018)

27. Dönem	1. Yasama Yılı	(25.06.2018 – 30.09.2018)

1. TBMM 27 nci Dönem 1 inci Yasama Yılı Yasama Faaliyeti (25 Haziran 2018 – 30 Eylül 2018):

27 nci Dönem 1 inci Yasama Yılı, 25.6.2018 – 30.9.2018 tarihleri arasındaki yasama faaliyetini ihtiva etmektedir.

a. 27 nci Dönem 1 inci Yasama Yılı Yasama Faaliyeti Sayısal Bilgileri:

Anayasa Değişikliği KHK	5
Olağanüstü Hal KHK	1
Torba kanun	2
Karar	10
TOPLAM KANUN VE KARAR	18

b. 27 nci Dönem 1 inci Yasama Yılı Olağanüstü Hal Kanun Hükmünde Kararnamesi ile Anayasa Değişikliği Kanun Hükmünde Kararnameleri:

Aşağıda sıralanan kanun hükmünde kararnamelerin ayrıntıları kitabın “*Olağanüstü Hal Yasama Faaliyetinin Değerlendirilmesi*” ile “*T.C. Anayasa Değişikliği Yasama Faaliyetinin Değerlendirilmesi*” bölümlerinde açıklanmıştır.

(1). Olağanüstü Hal Kanun Hükmünde Kararnamesi (1 KHK):

(a). 04.6.2018 tarihli 701 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Tedbirler Alınması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname

(2). Anayasa Değişikliği Kanun Hükmünde Kararnameleri (5 KHK):

(a). 02.7.2018 tarihli 698 sayılı 477s. Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname,

(b). 14.6.2018 tarihli 699 sayılı Cumhurbaşkanı Seçimi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname,

(c). 02.7.2018 tarihli 700 sayılı Anayasada Yapılan Değişikliklere Uyum Sağlanması Amacıyla Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname,

(ç). 02.7.2018 tarihli 702 sayılı Nükleer Düzenleme Kurumunun Teşkilat ve Görevleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname,

(d). 02.7.2018 tarihli 703 sayılı Anayasada Yapılan Değişikliklere Uyum Sağlanması Amacıyla Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname

c. 27 nci Dönem 1 inci Yasama Yılı TBMM Kararları:

(1). 12.7.2018 tarihli 1188 s.Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına İzmir Milletvekili Binali YILDIRIM'ın Seçildiğine Dair Karar :

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına, Genel Kurulun 12.07.2018 tarihli 4 üncü Birleşiminde İzmir Milletvekili Binali YILDIRIM seçilmiştir.

(2). 16.7.2018 tarihli 1189 s. Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanı Üyelikleri İçin Yapılan Seçime Dair Karar:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanının; Başkanvekillikleri, Kâtip Üyelikler ve İdare Amirliklerine Genel Kurulun 16.07.2018 tarihli 6 ncı Birleşiminde yapılan seçim sonucunda, aşağıdaki listede adları ve seçim bölgeleri yazılı milletvekilleri seçilmiştir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanının Başkanvekillikleri, Kâtip Üyelikler Ve İdare Amirliklerine Seçilen Üyelere Ait Listesi

BAŞKANVEKİLLERİ	İLİ	PARTİSİ
Levent GÖK	Ankara	CHP
Celal ADAN	İstanbul	MHP
Mithat SANCAR	Mardin	HDP
Mustafa ŞENTOP	Tekirdağ	AK PARTİ

KÂTİP ÜYELER	İLİ	PARTİSİ
Burcu KÖKSAL	Afyonkarahisar	CHP
İsmail OK	Balıkesir	İYİ PARTİ
Bayram ÖZÇELİK	Burdur	AK PARTİ

Rümeysa KADAK	İstanbul	AK PARTİ
Emine Sare AYDIN YILMAZ	İstanbul	AK PARTİ
Fatma KAPLAN HÜRRİYET	Kocaeli	CHP
İshak GAZEL	Kütahya	AK PARTİ
Şeyhmus DİNÇEL	Mardin	AK PARTİ
Mustafa AÇIKGÖZ	Nevşehir	AK PARTİ
Barış KARADENİZ	Sinop	CHP

İDARE AMİRLERİ	İLİ	PARTİSİ
Erkan HABERAL	Ankara	MHP
Orhan YEGIN	Ankara	AK PARTİ
Mahmut TOĞRUL	Gaziantep	HDP
Hasan TURAN	İstanbul	AK PARTİ
Halil ÖZCAN	Şanlıurfa	AK PARTİ
Kadim DURMAZ	Tokat	CHP

(3).16.7.2018 tarihli 1190 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Komisyonları Üyeliklerine Yapılan Seçime Dair Karar:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Komisyonları üyeliklerine, Genel Kurulun 16.07.2018 tarihli 6 ncı Birleşiminde yapılan seçimler sonucunda, aşağıdaki listede adları ve seçim bölgeleri yazılı milletvekilleri seçilmişlerdir.

ANAYASA KOMİSYONU (26)	
BAŞKAN	İLİ
Bekir BOZDAĞ	Yozgat
BAŞKANVEKİLİ	
Ali ÖZKAYA	Afyonkarahisar
SÖZCÜ	
Emine ZEYBEK	Kocaeli
KÂTİP	
Zeynep GÜL YILMAZ	Mersin
Adalet ve Kalkınma Partisi (13)	
İbrahim Halil FIRAT	Adıyaman

Cengiz AYDOĞDU	Aksaray
Mustafa KÖSE	Antalya
Osman MESTEN	Bursa
Recep ÖZEL	Isparta
Ahmet ÖZDEMİR	Kahramanmaraş
Metin ÇELİK	Kastamonu
İsmail BİLEN	Manisa
Yusuf BEYAZIT	Tokat

Cumhuriyet Halk Partisi (6)

Abdurrahman TUTDERE	Adıyaman
Murat EMİR	Ankara
Aysu BANKOĞLU	Bartın
Nurhayat ALTACA KAYIŞOĞLU	Bursa
İbrahim Özden KABOĞLU	İstanbul
Ali Mahir BAŞARIR	Mersin

Halkların Demokratik Partisi (3)

Necdet İPEKYÜZ	Batman
Erdal AYDEMİR	Bingöl
Erkan BAŞ	İstanbul

Milliyetçi Hareket Partisi (2)

Feti YILDIZ	İstanbul
Muhammed Levent BÜLBÜL	Sakarya

İyi Parti (2)

Feridun BAŞŞİ	Antalya
Ahmet Kamil EROZAN	Bursa

ADALET KOMİSYONU (26)

BAŞKAN	
Hakkı KÖYLÜ	Kastamonu
BAŞKANVEKİLİ	
Yılmaz TUNÇ	Bartın

SÖZCÜ	
Gülay SAMANCI	Konya
KÂTİP	
Belgin UYGUR	Balıkesir
Adalet ve Kalkınma Partisi (13)	
Emine YAVUZ GÖZGEÇ	Bursa
Sabri ÖZTÜRK	Giresun
Abdulkadir ÖZEL	Hatay
Abdullah GÜLER	İstanbul
Mahmut Atilla KAYA	İzmir
Ramazan CAN	Kırıkkale
Orhan KIRCALI	Samsun
Mustafa ARSLAN	Tokat
Yusuf BAŞER	Yozgat
Cumhuriyet Halk Partisi (6)	
Rafet ZEYBEK	Antalya
Süleyman BÜLBÜL	Aydın
Tufan KÖSE	Çorum
Turan AYDOĞAN	İstanbul
Zeynel EMRE	İstanbul
Alpay ANTMEN	Mersin
Halkların Demokratik Partisi (3)	
Abdullah KOÇ	Ağrı
Ayşe ACAR BAŞARAN	Batman
Ahmet ŞIK	İstanbul
Milliyetçi Hareket Partisi (2)	
Halil ÖZTÜRK	Kırıkkale
Yücel BULUT	Tokat
İyi Parti (2)	
Hasan SUBAŞI	Antalya
Ayhan EREL	Aksaray

MİLLİ SAVUNMA KOMİSYONU (26)	
BAŞKAN	İLİ
İsmet YILMAZ	Sivas
BAŞKANVEKİLİ	
Refik ÖZEN	Bursa
SÖZCÜ	
Cemal BEKLE	İzmir
KÂTİP	
Mustafa Hidayet VAHAPOĞLU	Bursa
Adalet ve Kalkınma Partisi (13)	
Feyzi BERDİBEK	Bingöl
Yasin UĞUR	Burdur
Zülfü Tolga AĞAR	Elazığ
Mehmet Sait KIRAZOĞLU	Gaziantep
Mehmet Uğur GÖKGÖZ	Isparta
Mehmet Ali ÖZKAN	Manisa
Mehmet Yavuz DEMİR	Muğla
Yücel MENEKŞE	Nevşehir
İsmail KAYA	Osmaniye
Mehmet Ali CEVHERİ	Şanlıurfa
Cumhuriyet Halk Partisi (6)	
Özgür CEYLAN	Çanakkale
Haşim Teoman SANCAR	Denizli
Bayram YILMAZKAYA	Gaziantep
Mehmet Ali ÇELEBİ	İzmir
Ahmet ÖNAL	Kırıkkale
Polat ŞAROĞLU	Tunceli
Halkların Demokratik Partisi (3)	
Kemal BÜLBÜL	Antalya
İmam TAŞÇIER	Diyarbakır
Nimetullah ERDOĞMUŞ	Şanlıurfa

Milliyetçi Hareket Partisi (2)	
Saffet SANCAKLI	Kocaeli
İyi Parti (2)	
Koray AYDIN	Ankara
Dursun Müsavat DERVİŞOĞLU	İzmir

İÇİŞLERİ KOMİSYONU (26)	
Başkan	
Celalettin GÜVENÇ	Kahramanmaraş
Başkanvekili	
Sermet ATAY	Gaziantep
Sözcü	
Alev DEDEGİL	İstanbul
Kâtip	
Müslüm YÜKSEL	Gaziantep

Adalet ve Kalkınma Partisi (13)	
Atay USLU	Antalya
Selim YAĞCI	Bilecik
Oğuzhan KAYA	Çorum
Sermin BALIK	Elazığ
Kadir AYDIN	Giresun
Tülay KAYNARCA	İstanbul
Mustafa Hilmi DÜLGER	Kilis
Cemil YAMAN	Kocaeli
Ahmet ÇAKIR	Malatya
Mustafa YEL	Tekirdağ

Cumhuriyet Halk Partisi (6)	
Nihat YEŞİL	Ankara
Ensar AYTEKİN	Balıkesir
Yaşar TÜZÜN	Bilecik
Tanju ÖZCAN	Bolu

Ali ÖZTUNÇ	Kahramanmaraş
Faruk SARIASLAN	Nevşehir
Halkların Demokratik Partisi (3)	
Zeynel ÖZEN	İstanbul
Mensur IŞIK	Muş
Hasan ÖZGÜNEŞ	Şırnak
Milliyetçi Hareket Partisi (2)	
Ümit YILMAZ	Düzce
İyi Parti (2)	
Mehmet Metanet ÇULHAOĞLU	Adana
Ahmet ÇELİK	İstanbul

DIŞİŞLERİ KOMİSYONU (26)	
Başkan	
Volkan BOZKIR	İstanbul
Başkanvekili	
Ahmet YILDIZ	Denizli
Sözcü	
Sena Nur ÇELİK	Antalya
Kâtip	
Ceyda BÖLÜNMEZ ÇANKIRI	İzmir
Adalet ve Kalkınma Partisi (13)	
Asuman ERDOĞAN	Ankara
Mustafa CANBEY	Balıkesir
Atilla ÖDÜNÇ	Bursa
Ali ŞAHİN	Gaziantep
Aziz BABUŞCU	İstanbul
Ahmet Hamdi ÇAMLI	İstanbul
Ahmet Berat ÇONKAR	İstanbul
Niyazi GÜNEŞ	Karabük
Radiye Sezer KATIRCIOĞLU	Kocaeli

Cumhuriyet Halk Partisi (6)	
Öztürk YILMAZ	Ardahan
Utku ÇAKIRÖZER	Eskişehir
Mehmet GÜZELMANSUR	Hatay
Ahmet Ünal ÇEVİKÖZ	İstanbul
Yunus EMRE	İstanbul
Oğuz Kaan SALICI	İstanbul
Halkların Demokratik Partisi (3)	
Tulay HATIMOĞULLARI ORUÇ	Adana
Hişyar ÖZSOY	Diyarbakır
Bedia ÖZGÖKÇE ERTAN	Van
Milliyetçi Hareket Partisi (2)	
Kamil AYDIN	Erzurum
İsmail ÖZDEMİR	Kayseri
İyi Parti (2)	
Ümit ÖZDAĞ	İstanbul
Aydın Adnan SEZGİN	Aydın
MİLLÎ EĞİTİM, KÜLTÜR, GENÇLİK VE SPOR KOMİSYONU (26)	
Başkan: Numan KURTULMUŞ	İstanbul
Başkanvekili: Kamil AYDIN	Erzurum
Sözcü: Orhan ERDEM	Konya
Kâtip: Nazım MAVİŞ	Sinop
Adalet ve Kalkınma Partisi (13)	
Hasan ÇİLEZ	Amasya
Zeynep YILDIZ	Ankara
Cemal TAŞAR	Bitlis
Ahmet Mücahit ARINÇ	İstanbul
Fehmi Alpay ÖZALAN	İzmir
Mehmet Akif YILMAZ	Kocaeli
Hacı Ahmet ÖZDEMİR	Konya
Ceyda ÇETİN ERENLER	Kütahya

Kenan SOFUOĞLU	Sakarya
Osman ÖREN	Siirt
Cumhuriyet Halk Partisi (6)	
Yıldırım KAYA	Ankara
Serkan TOPAL	Hatay
Suat ÖZCAN	Muğla
Mustafa ADIGÜZEL	Ordu
Özcan ÖZEL	Yalova
Ali KEVEN	Yozgat
Halkların Demokratik Partisi (3)	
Mehmet Ruştü TIRYAKİ	Batman
Dersim DAĞ	Diyarbakır
Barış Atay MENGÜLLÜOĞLU	Hatay
Milliyetçi Hareket Partisi (2)	
Yaşar KARADAĞ	Iğdır
İyi Parti (2)	
İsmail KONCUK	Adana
Fatih Mehmet ŞEKER	İstanbul
BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU (26)	
Başkan: Tahir AKYÜREK	Konya
Başkanvekili: Metin YAVUZ	Aydın
Sözcü: Jülide İSKENDEROĞLU	Çanakkale
Kâtip: Burhan ÇAKIR	Erzincan
Adalet ve Kalkınma Partisi (13)	
Ahmet ZENBİLCİ	Adana
Ertuğ Erkan BALTA	Artvin
Ahmet UZER	Gaziantep
Şamil AYRIM	İstanbul
Hulusi ŞENTÜRK	İstanbul
Necip NASIR	İzmir
İlyas ŞEKER	Kocaeli

Recep UNCÜOĞLU	Sakarya
Hamdi UÇAR	Zonguldak
Cumhuriyet Halk Partisi (6)	
Hüseyin YILDIZ	Aydın
İsmet TOKDEMİR	Hatay
Gökhan ZEYBEK	İstanbul
Hasan BALTAÇI	Kastamonu
Mürsel ALBAN	Muğla
Ulaş KARASU	Sivas
Halkların Demokratik Partisi (3)	
Mahmut Celadet GAYDALI	Bitlis
Dilşat CANBAZ KAYA	İstanbul
Nuran İMİR	Şırnak
Milliyetçi Hareket Partisi (2)	
Ahmet ERBAŞ	Kütahya
Baki ŞİMŞEK	Mersin
İyi Parti (2)	
İbrahim Halil ORAL	Ankara
Hayrettin NUHOĞLU	İstanbul
ÇEVRE KOMİSYONU (26)	
Başkan: Muhammet BALTA	Trabzon
Başkanvekili: Muhammet Müfit AYDIN	Bursa
Sözcü: Sadir DURMAZ	Ankara
Kâtip: Barış AYDIN	Ankara
Adalet ve Kalkınma Partisi (13)	
Hacı TURAN	Ankara
Hacı Osman AKGÜL	Gümüşhane
Husret DİNÇ	Hakkâri
Eyüp ÖZSOY	İstanbul
Cengiz DEMİRKAYA	Mardin
Mehmet Emin ŞİMŞEK	Muş

Yusuf Ziya YILMAZ	Samsun
Mehmet Habib SOLUK	Sivas
Ahmet AKAY	Şanlıurfa
Abdulahat ARVAS	Van
Cumhuriyet Halk Partisi (6)	
Aydın ÖZER	Antalya
Mehmet GÖKER	Burdur
Erdin BİRCAN	Edirne
Murat BAKAN	İzmir
Mahir POLAT	İzmir
Vecdi GÜNDOĞDU	Kırklareli
Halkların Demokratik Partisi (3)	
Oya ERSOY	İstanbul
Murat ÇEPNİ	İzmir
Muazzez ORHAN	Van
Milliyetçi Hareket Partisi (2)	
Ayşe Sibel ERSOY	Adana
İyi Parti (2)	
Tamer AKKAL	Manisa
Metin ERGUN	Muğla
SAĞLIK, AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONU (26)	
Başkan: Şenel YEDİYILDIZ	Ordu
Başkanvekili: Müşerref Pervin Tuba DURGUT	İstanbul
Sözcü: Arife POLAT DÜZGÜN	Ankara
Kâtip: Sefer AYCAN	Kahramanmaraş
Adalet ve Kalkınma Partisi (13)	
Vildan YILMAZ GÜREL	Bursa
Hacı Bayram TÜRKOĞLU	Hatay
Recep ŞEKER	Karaman
İsmail TAMER	Kayseri

Abdullah AĞRALI	Konya
Halil ETYEMEZ	Konya
Selim GÜLTEKİN	Niğde
Ahmet DEMİRCAN	Samsun
Ahmet Eşref FAKİBABA	Şanlıurfa
Rizgin BİRLİK	Şırnak
Cumhuriyet Halk Partisi (6)	
Burhanettin BULUT	Adana
Ali ŞEKER	İstanbul
Kani BEKO	İzmir
Ali Fazıl KASAP	Kütahya
Neslihan HANCIOĞLU	Samsun
Ünal DEMİRTAŞ	Zonguldak
Halkların Demokratik Partisi (3)	
Semra GÜZEL	Diyarbakır
Habip EKSİK	Iğdır
Serpil KEMALBAY PEKGÖZEGÜ	İzmir
Milliyetçi Hareket Partisi (2)	
Ali Muhittin TAŞDOĞAN	Gaziantep
İyi Parti (2)	
Arslan KABUKCUOĞLU	Eskişehir
Hayati ARKAZ	İstanbul
TARIM, ORMAN VE KÖYİŞLERİ KOMİSYONU (26)	
Başkan : Yunus KILIÇ	Kars
Başkanvekili: Hasan KALYONCU	İzmir
Sözcü: Fatma AKSAL	Edirne
Kâtip: Zafer IŞIK	Bursa
Adalet ve Kalkınma Partisi (13)	
Abdullah DOĞRU	Adana
Yakup TAŞ	Adıyaman
Rıza POSACI	Aydın

Salim ÇİVİTCİOĞLU	Çankırı
Ahmet Sami CEYLAN	Çorum
Ebubekir BAL	Diyarbakır
Cihan PEKTAŞ	Gümüşhane
Hüseyin ŞANVERDİ	Hatay
Selahattin MİNSOLMAZ	Kırklareli
İbrahim Halil YILDIZ	Şanlıurfa
Cumhuriyet Halk Partisi (6)	
Ayhan BARUT	Adana
Orhan SARIBAL	Bursa
Okan GAYTANCIOĞLU	Edirne
Bekir BAŞEVİRGİN	Manisa
Cengiz GÖKÇEL	Mersin
İlhami Özcan AYGUN	Tekirdağ
Halkların Demokratik Partisi (3)	
Rıdvan TURAN	Mersin
Nusrettin MAÇIN	Şanlıurfa
Ayşe SÜRÜCÜ	Şanlıurfa
Milliyetçi Hareket Partisi (2)	
Muharrem VARLI	Adana
İyi Parti (2)	
Orhan ÇAKIRLAR	Edirne
Dursun ATAŞ	Kayseri
SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU (26)	
Başkan: Mustafa ELİTAŞ	Kayseri
Başkanvekili: Fahri ÇAKIR	Düzce
Sözcü: Ahmet ÇOLAKOĞLU	Zonguldak
Kâtip: İffet POLAT	İstanbul
Adalet ve Kalkınma Partisi (13)	
Vahit KİLER	Bitlis

Şahin TİN	Denizli
Metin BULUT	Elazığ
Mehmet ERDOĞAN	Gaziantep
Osman BOYRAZ	İstanbul
Mehmet Cihat SEZAL	Kahramanmaraş
Semra KAPLAN KIVIRCIK	Manisa
Hacı ÖZKAN	Mersin
Fuat KÖKTAŞ	Samsun
Cumhuriyet Halk Partisi (6)	
Müzeyyen ŞEVKİN	Adana
Ahmet AKIN	Balıkesir
Kazım ARSLAN	Denizli
Tacettin BAYIR	İzmir
Tahsin TARHAN	Kocaeli
Ahmet Vehbi BAKIRLIOĞLU	Manisa
Halkların Demokratik Partisi (3)	
Musa FARİSOĞULLARI	Diyarbakır
Ali KENANOĞLU	İstanbul
Ömer ÖCALAN	Şanlıurfa
Milliyetçi Hareket Partisi (2)	
Abdurrahman BAŞKAN	Antalya
İzzet Ulvi YÖNTER	İstanbul
İyi Parti (2)	
Yasin ÖZTÜRK	Denizli
Enez KAPLAN	Tekirdağ
DİLEKÇE KOMİSYONU (12)	
Başkan: Mihrimah Belma SATIR	İstanbul
Başkanvekili: Canan KALSIN	İstanbul
Sözcü: Zülfü DEMİRBAĞ	Elazığ
Kâtip: Fehmi KÜPÇÜ	Bolu

Adalet ve Kalkınma Partisi (6)	
Mustafa KENDİRLİ	Kırşehir
Ahmet Salih DAL	Kilis
Cumhuriyet Halk Partisi (3)	
Özcan PURÇU	İzmir
Hüseyin Avni AKSOY	Karabük
Metin İLHAN	Kırşehir
Halkların Demokratik Partisi (1)	
Hüda KAYA	İstanbul
Milliyetçi Hareket Partisi (1)	
Mehmet TAYTAK	Afyonkarahisar
İyi Parti (1)	
Aytun ÇIRAY	İzmir
PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU (30)	
Başkan: Süreyya Sadi BİLGİÇ	İsparta
Başkanvekili: İsmail Faruk AKSU	İstanbul
Sözcü: Abdullah Nejat KOÇER	Gaziantep
Kâtip: Şirin ÜNAL	İstanbul
Adalet ve Kalkınma Partisi (15)	
Ekrem ÇELEBİ	Ağrı
İbrahim AYDIN	Antalya
Bekir Kuvvet ERİM	Aydın
Nilgün ÖK	Denizli
Ayşe KEŞİR	Düzce
İbrahim AYDEMİR	Erzurum
Cemal ÖZTÜRK	Giresun
Yaşar KIRKPINAR	İzmir
Sami ÇAKIR	Kocaeli
Uğur AYDEMİR	Manisa
Salih CORA	Trabzon
İsmail GÜNEŞ	Uşak

Cumhuriyet Halk Partisi (7)	
Bülent KUŞOĞLU	Ankara
Cavit ARI	Antalya
Mehmet BEKAROĞLU	İstanbul
Emine Gülizar EMECAN	İstanbul
Kamil Okyay SINDIR	İzmir
Abdullatif ŞENER	Konya
Süleyman GİRGİN	Muğla
Halkların Demokratik Partisi (3)	
Garo PAYLAN	Diyarbakır
Erol KATIRCIOĞLU	İstanbul
Hüseyin KAÇMAZ	Şırnak
Milliyetçi Hareket Partisi (3)	
Mustafa Baki ERSOY	Kayseri
Mustafa KALAYCI	Konya
İyi Parti (2)	
Durmuş YILMAZ	Ankara
İsmail TATLIOĞLU	Bursa
KAMU İKTİSADİ TEŞEBBÜSLERİ KOMİSYONU (35)	
Başkan: Mustafa SAVAŞ	Aydın
Başkanvekili: Nevzat ŞATIROĞLU	İstanbul
Sözcü: Mevlüt KARAKAYA	Ankara
Kâtip: Yavuz SUBAŞI	Balıkesir
Adalet ve Kalkınma Partisi (17)	
Tamer DAĞLI	Adana
Nevzat CEYLAN	Ankara
Kemal ÇELİK	Antalya
Mustafa ESGİN	Bursa
Ahmet KILIÇ	Bursa
Cumhur ÜNAL	Karabük
Selman Oğuzhan ESER	Karaman

Ahmet TAN	Kütahya
Metin GÜNDOĞDU	Ordu
Ergün TAŞCI	Ordu
Mücahit DURMUŞOĞLU	Osmaniye
Osman Nuri GÜLAÇAR	Van
İrfan KARTAL	Van
Polat TÜRKMEN	Zonguldak
Cumhuriyet Halk Partisi (8)	
Orhan SÜMER	Adana
Mustafa TUNCER	Amasya
Sevda ERDAN KILIÇ	İzmir
Atila SERTEL	İzmir
Baha ÜNLÜ	Osmaniye
Kemal ZEYBEK	Samsun
Ahmet KAYA	Trabzon
Deniz YAVUZYILMAZ	Zonguldak
Halkların Demokratik Partisi (4)	
Kemal PEKÖZ	Adana
Salihe AYDENİZ	Diyarbakır
Sait DEDE	Hakkâri
Murat SARISAÇ	Van
Milliyetçi Hareket Partisi (3)	
Lütfi KAŞIKÇI	Hatay
Esin KARA	Konya
İyi Parti (3)	
Şenol BAL	Ankara
Ümit DİKBAYIR	Sakarya
Bedri YAŞAR	Samsun
İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU (26)	
Başkan: Hakan ÇAVUŞOĞLU	Bursa
Başkanvekili: Hüseyin YAYMAN	Hatay

Başkanvekili: Mustafa Sezgin TANRIKULU	İstanbul
Sözcü: Leyla ŞAHİN USTA	Konya
Kâtip: Meral DANIŞ BEŞTAŞ	Siirt
Adalet ve Kalkınma Partisi (13)	
İbrahim YURDUNUSEVEN	Afyonkarahisar
Emrullah İŞLER	Ankara
Atay USLU	Antalya
Pakize Mutlu AYDEMİR	Balıkesir
Ziver ÖZDEMİR	Batman
Erol KAVUNCU	Çorum
Oya ERONAT	Diyarbakır
Halis DALKILIÇ	İstanbul
Hakan KAHTALI	Malatya
Meliha AKYOL	Yalova
Cumhuriyet Halk Partisi (6)	
Ali Haydar HAKVERDİ	Ankara
Servet ÜNSAL	Ankara
İrfan KAPLAN	Gaziantep
Mahmut TANAL	İstanbul
Aziz AYDINLIK	Şanlıurfa
Halkların Demokratik Partisi (3)	
Ömer Faruk GERGERLİOĞLU	Kocaeli
Ebrü GÜNAY	Mardin
Milliyetçi Hareket Partisi (2)	
Metin Nurullah SAZAK	Eskişehir
Memet Bülent KARATAŞ	İstanbul
İyi Parti (2)	
Ümit BEYAZ	İstanbul
Fahrettin YOKUŞ	Konya
AVRUPA BİRLİĞİ UYUM KOMİSYONU (26)	
Başkan: Mehmet Kasım GÜLPINAR	Şanlıurfa

Başkanvekili: Markar ESEYAN	İstanbul
Başkanvekili: Özkan YALIM	Uşak
Sözcü: Zehra TAŞKESENLİOĞLU	Erzurum
Kâtip: Zeynel ÖZEN	İstanbul
Adalet ve Kalkınma Partisi (13)	
Muhammed Fatih TOPRAK	Adıyaman
Süleyman KARAMAN	Erzincan
Mustafa DEMİR	İstanbul
Erkan KANDEMİR	İstanbul
Zafer SIRAĞAYA	İstanbul
Mustafa YENEROĞLU	İstanbul
İsmail Emrah KARAYEL	Kayseri
Ziya ALTUNYALDIZ	Konya
Selman ÖZBOYACI	Konya
Muhammed AVCI	Rize
Cumhuriyet Halk Partisi (6)	
Fikret ŞAHİN	Balıkesir
Özgür KARABAT	İstanbul
Sibel ÖZDEMİR	İstanbul
Türabi KAYAN	Kırklareli
Burak ERBAY	Muğla
Halkların Demokratik Partisi (3)	
Feleknas UCA	Batman
Tuma ÇELİK	Mardin
Milliyetçi Hareket Partisi (2)	
Cemal ÇETİN	İstanbul
Arzu ERDEM	İstanbul
İyi Parti (2)	
İmam Hüseyin FİLİZ	Gaziantep
Aylin CESUR	İsparta

KADIN ERKEK FIRSAT EŞİTLİĞİ KOMİSYONU (26)	
Başkan: Jülide SARİEROĞLU	Adana
Başkanvekili: Habibe ÖÇAL	Kahramanmaraş
Başkanvekili: Candan YÜCEER	Tekirdağ
Sözcü: Zemzem Gülender AÇANAL	Şanlıurfa
Adalet ve Kalkınma Partisi (13)	
Arzu AYDIN	Bolu
Derya BAKBAK	Gaziantep
Sabahat ÖZGÜRSOY ÇELİK	Hatay
Fatih Süleyman DENİZOLGUN	İstanbul
İmran KILIÇ	Kahramanmaraş
Hülya NERGİS	Kayseri
Yelda EROL GÖKCAN	Muğla
Semiha EKİNCİ	Sivas
Çiğdem KONCAGÜL	Tekirdağ
Bahar AYVAZOĞLU	Trabzon
Cumhuriyet Halk Partisi (6)	
Gamze TAŞCIER	Ankara
Jale Nur SÜLLÜ	Eskişehir
Necati TİĞLİ	Giresun
Suzan ŞAHİN	Hatay
Saliha Sera KADIGİL SÜTLÜ	İstanbul
Halkların Demokratik Partisi (3)	
Dirayet Dilan TAŞDEMİR	Ağrı
Filiz KERESTECİOĞLU DEMİR	Ankara
Züleyha GÜLÜM	İstanbul
Milliyetçi Hareket Partisi (2)	
Nevin TAŞLIÇAY	Ankara
Arzu ERDEM	İstanbul
İyi Parti (2)	
Tuba VURAL ÇOKAL	Antalya

Muhammet Naci CİNİSLİ	Erzurum
GÜVENLİK VE İSTİHBARAT KOMİSYONU (17)	
Başkan: Selami ALTINOK	Erzurum
Başkanvekili: Mehmet ALTAY	Uşak
Sözcü: Murat BAYBATUR	Manisa
Kâtip: Serkan BAYRAM	İstanbul
Adalet ve Kalkınma Partisi (8)	
Adil ÇELİK	Balıkesir
Fetani BATTAL	Bayburt
Ali Cumhur TAŞKIN	Mersin
Adnan GÜNNAR	Trabzon
Cumhuriyet Halk Partisi (4)	
Yüksel ÖZKAN	Bursa
Yüksel Mansur KILINÇ	İstanbul
Bedri SERTER	İzmir
İsmail Atakan ÜNVER	Karaman
Halkların Demokratik Partisi (2)	
Adnan Selçuk MIZRAKLI	Diyarbakır
Şevin COŞKUN	Muş
Milliyetçi Hareket Partisi (2)	
Mustafa Hidayet VAHAPOĞLU	Bursa
Tamer OSMANAĞAOĞLU	İzmir
İyi Parti (1)	
Behiç ÇELİK	Mersin

(4).17.7.2018 tarihli 1191 sayılı Dilekçe Komisyonunun Türkiye Büyük Millet Meclisinin Tatili ve Aravermesi Sırasında Çalışabilmesine İlişkin Karar:

Dilekçe Komisyonunun, Türkiye Büyük Millet Meclisinin tatilde ve aravermede bulunduğu sürede de çalışabilmesine, Genel Kurulun 17.07.2018 tarihli 7 nci Birleşiminde karar verilmiştir.

(5). 17.7.2018 tarihli 1192 sayılı Plan ve Bütçe Komisyonunun Türkiye Büyük Millet Meclisinin Tatili ve Aravermesi Sırasında Çalışabilmesine İlişkin Karar:

Plan ve Bütçe Komisyonunun, Türkiye Büyük Millet Meclisinin tatilde ve aravermede bulunduğu sürede de çalışabilmesine, Genel Kurulun 17.07.2018 tarihli 7 nci Birleşiminde karar verilmiştir.

(6). 17.7.2018 tarihli 1193 sayılı Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonunun Türkiye Büyük Millet Meclisinin Tatili ve Aravermesi Sırasında Çalışabilmesine İlişkin Karar:

Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonunun, Türkiye Büyük Millet Meclisinin tatilde ve aravermede bulunduğu sürede de çalışabilmesine, Genel Kurulun 17.07.2018 tarihli 7 nci Birleşiminde karar verilmiştir.

(7). 17.7.2018 tarihli 1194 sayılı İnsan Haklarını İnceleme Komisyonunun Türkiye Büyük Millet Meclisinin Tatili ve Aravermesi Sırasında Çalışabilmesine İlişkin Karar:

İnsan Haklarını İnceleme Komisyonunun, Türkiye Büyük Millet Meclisinin tatilde ve aravermede bulunduğu sürede de çalışabilmesine, Genel Kurulun 17.07.2018 tarihli 7 nci Birleşiminde karar verilmiştir.

(8). 17.7.2018 tarihli 1195 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonunun Türkiye Büyük Millet Meclisinin Tatili ve Aravermesi Sırasında Çalışabilmesine İlişkin Karar:

Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonunun, Türkiye Büyük Millet Meclisinin tatilde ve aravermede bulunduğu sürede de çalışabilmesine, Genel Kurulun 17.07.2018 tarihli 7 nci Birleşiminde karar verilmiştir.

(9). 25.7.2018 tarihli 1196 sayılı Kişisel Verileri Koruma Kurulu Üyeliği İçin Yapılan Seçime Dair Karar:

24.03.2016 tarihli ve 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nun 21'inci maddesinin hükümlerine göre, Kişisel Verileri Koruma Kurulunda boş bulunan bir üyelik için, Genel Kurulun 25.07.2018 tarihli 10 uncu Birleşiminde yapılan seçim sonucunda

aşağıda adı ve soyadı yazılı aday Kişisel Verileri Koruma Kurulu üyeliğine seçilmiştir.

ADI VE SOYADI	ADAY GÖSTEREN SİYASİ PARTİ GRUBU
Abbas KILIÇOĞLU	Halkların Demokratik Partisi Grubu

(10). 26.7.2018 tarihli 1197 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisinin Tatile Girmesine İlişkin Karar:

Türkiye Büyük Millet Meclisinin, 26 Temmuz 2018 Perşembe gününden başlamak ve 1 Ekim 2018 Pazartesi günü saat 14.00'te toplanmak üzere tatile girmesine, Genel Kurulun 25 Temmuz 2018 tarihli 10 uncu Birleşiminde karar verilmiştir.

ç. 27nci Dönem 1 inci Yasama Yılı Torba Kanunlar:

(1). 27nci Dönem 1 inci Yasama Yılı Torba Kanunlarla Değiştirilen ve Yürürlükten Kaldırılan Kanun Maddeleri:

(a). 25.7.2018 tarihli 7145 s. Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (Bu kanun ile 15 kanun ve 1 kanun hükmünde kararnamede toplam 34 madde değiştirilmiş, 2 madde ile 1 kanun (1402 s.K) yürürlükten kaldırılmıştır.):

- 10.6.1949 tarihli 5442 s. İl İdaresi Kanununa ilişkin **3 maddede değişiklik, 1 madde yürürlükten kaldırılmıştır,**
- 04.01.1961 tarihli 211 s. TSK İç Hizmet Kanununa ilişkin **2 maddede değişiklik,**
- **13.05.1971 tarihli 1402 s. Sıkıyönetim Kanunu yürürlükten kaldırılmıştır,**
- 06.01.1982 tarihli 2577 s. İdari Yargılama Usulü Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 09.7.1982 tarihli 2692 s. Sahil Güvenlik Komutanlığı Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 10.03.1983 tarihli 2803 sayılı Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanununa ilişkin **2 maddede değişiklik,**

- 06.10.1983 tarihli 2911 s. Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanununa ilişkin **2 maddede değişiklik**,
- 01.11.1983 tarihli 2937 s. Devlet İstihbarat Hizmetleri ve Milli İstihbarat Teşkilatı Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik**,
- 04.11.1983 tarihli 2941 s. Seferberlik ve Savaş Hali Kanununa ilişkin **4 maddede değişiklik, 1 madde yürürlükten kaldırılmıştır**,
- 12.4.1991 tarihli 3713 s. Terörle Mücadele Kanununa ilişkin **2 maddede değişiklik**,
- 04.12.2004 tarihli 5271 s. Ceza Muhakemesi Kanununa ilişkin **8 maddede değişiklik**,
- 12.01.2011 tarihli 6100 s. Hukuk Muhakemeleri Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik**,
- 09.01.2013 tarihli 6384 s. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine Yapılmış Bazı Başvuruların Tazminat Ödenmek Suretiyle Çözümüne Dair Kanuna ilişkin **1 maddede değişiklik**,
- 18.10.2016 tarihli 6749 s. Olağanüstü Hal Kapsamında Alınan Tedbirlere İlişkin Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabul Edilmesine Dair Kanuna ilişkin **1 maddede değişiklik**,
- 01.02.2018 tarihli 7075 s. Olağanüstü Hal İşlemleri İnceleme Komisyonu Kurulması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabul Edilmesine Dair Kanuna ilişkin **3 maddede değişiklik**,
- 27.6.1989 tarihli 375 s. Kanun Hükmünde Kararnameye ilişkin **2 maddede değişiklik**,

(b).26.7.2018 tarihli 7146 s. Askerlik Kanunu ile Diğer Bazı Kanunlarda ve 663 s. Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (Bu kanun ile 11 kanun ve 1 kanun hükmünde kararnamede toplam 24 madde değiştirilmiş, 1 madde yürürlükten kaldırılmıştır.):

- 21.06.1927 tarihli 1111 s. Askerlik Kanununa ilişkin **2 maddede değişiklik**,

- 11.4.1928 tarihli 1219 s. Tababet ve Şuabatı San'atlarının Tarzı İcrasına Dair Kanuna ilişkin **2 maddede değişiklik,**
- 08.6.1949 tarihli 5434 s. Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 04.01.1961 tarihli 209 s. Sağlık Bakanlığına Bağlı Sağlık Kurumları ile Esenlendirme (Rehabilitasyon) Tesislerine Verilecek Döner Sermaye Hakkında Kanuna ilişkin **2 maddede değişiklik,**
- 27.07.1967 tarihli 926 s. Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununa ilişkin **2 maddede değişiklik,**
- 04.11.1981 tarihli 2547 s. Yükseköğretim Kanununa ilişkin **3 maddede değişiklik,**
- 08.6.1994 tarihli 3996 s. Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yapıtırılması Hakkında Kanuna ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 11.5.2000 tarihli 4566 s. Harp Okulları Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 31.5.2006 tarihli 5510 s. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa ilişkin **2 maddede değişiklik, 1 madde yürürlükten kaldırılmıştır,**
- 14.03.2007 tarihli 5602 s. Şans Oyunları Hasılatından Alınan Vergi, Fon ve Payların Düzenlenmesi Hakkında Kanuna ilişkin **3 maddede değişiklik,**
- 21.02.2008 tarihli 5738 s. Spor Müsabakalarına Dayalı Sabit İhtimalli ve Müşterek Bahis Oyunlarının Özel Hukuk Tüzel Kişilerine Yapıtırılması Hakkında Kanuna ilişkin **4 maddede değişiklik,**
- 11.10.2011 tarihli 663 s. Sağlık Alanında Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye ilişkin **1 maddede değişiklik,**

(2). 25.07.2018 tarihli 7145 s. Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun:

Özeti

Bu kanun ile olağanüstü halin uzatılmamasına bağlı olarak terör örgütleriyle olağan dönemde hukuk devleti ilişkileri çerçevesinde etkin mücadele edilebilmesi ve son darbe teşebbüsüne benzer bir müdahale girişiminin tekrar yaşanmaması amacıyla anayasal güvence altındaki temel hak ve özgürlüklerin korunması suretiyle;

- Soruşturma ve kovuşturmalar ile disiplin soruşturmaları bakımından gerekli olan hükümler ve ihtiyaç duyulan idari tedbirler düzenlenmekte,
- Valilere kamu düzeni ve güvenliğinin olağan hayatı etkileyecek düzeyde bozulduğu durumlarda kamu düzenini sağlamaya yönelik önlemler çerçevesinde kamu güvenliğini bozma şüphesi bulunan kişiler için belli yerlere giriş ve çıkışı sınırlayabilme, belli yer ve saatlerde toplanmayı engelleme, silah ve mermi taşımayı yasaklama yetkisi verilmekte,
- Askerî mahallerde arama ve kontrole ilişkin esaslar belirlenmekte,
- Kamu görevinden, meslekten veya görev yapılan teşkilattan çıkarılan veya ilişkisi kesilenlere ilişkin yeni düzenlemeler getirilmekte,
- Olağanüstü halden olağan döneme geçiş sürecine ilişkin geçiş düzenlemeleri yapılmaktadır.

İçeriği

MADDE 1 – 10/6/1949 tarihli ve 5442 sayılı İl İdaresi Kanununun 11 inci maddesinin (C) fıkrasının birinci paragrafına aşağıdaki cümle eklenmiş, mevcut ikinci paragrafının birinci cümlesi yürürlükten kaldırılmış, ikinci cümlesinde yer alan “*Bu hususta*” ibaresi “*Bu fıkra kapsamında*” şeklinde değiştirilmiş ve aynı fıkraya birinci paragrafından sonra gelmek üzere aşağıdaki paragraf eklenmiştir.

“Bunları sağlamak için vali gereken karar ve tedbirleri alır.”

“Vali, kamu düzeni veya güvenliğinin olağan hayatı durduracak veya kesintiye uğratacak şekilde bozulduğu ya da bozulacağına ilişkin ciddi belirtilerin bulunduğu hâllerde on beş günü geçmemek üzere ildeki belirli yerlere girişi ve çıkışı kamu düzeni ya da kamu güvenliğini bozabileceği şüphesi bulunan kişiler için sınırlandırabilir; belli yerlerde veya saatlerde kişilerin dolaşmalarını, toplanmalarını, araçların seyirlerini düzenleyebilir veya kısıtlayabilir ve ruhsatlı da olsa her çeşit silah ve merminin taşınması ve naklini yasaklayabilir.”

MADDE 2 – 4/1/1961 tarihli ve 211 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanununa 56 ncı maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki 56/A ve 56/B maddeleri eklenmiştir.

Önleme Araması

MADDE 56/A – Tehlikenin veya suç işlenmesinin önlenmesi amacıyla usulüne göre verilmiş sulh ceza hâkimi kararı veya bu sebeplere bağlı olarak gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde askerî birlik komutanının veya askerî kurum amirinin ya da hukuk hizmetleri başkanı veya birim amirinin yazılı emri üzerine, askerî mahallerde özel kanun hükümleri saklı kalmak kaydıyla kişilerin üstü, araçları, özel kâğıtları ve eşyası aranır, gerekli tedbirler alınır, suç delilleri koruma altına alınarak 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu hükümlerine göre gerekli işlemler yapılır.

Arama talep yazısında, arama için makul sebeplerin oluştuğunun gerekçeleriyle birlikte gösterilmesi gerekir. Arama kararında veya emrinde; aramanın sebebi, konusu ve kapsamı ile yapılacağı yer, zaman ve geçerli olacağı süre belirtilir.

Aramanın sonucu, arama kararı veya emri veren merci ya da makama bir tutanakla bildirilir. Konutta ve yerleşim yerinde ve eklentilerinde önleme araması yapılamaz. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Milli Savunma Bakanlığı tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.

Askerî Mahallerde Kontrol

MADDE 56/B – Özel kanun hükümleri saklı kalmak kaydıyla, asker kişiler dâhil askerî mahallere girmek veya çıkmak isteyenler duyarlı

kapıdan geçmek zorundadır. Bu kişilerin üstleri, duyarlı kapının ikaz vermesi hâlinde, metal dedektörle kontrol edilir; eşyaları teknik cihazlardan ve güvenlik sistemlerinden geçirilir; aracı, teknik cihazlarla, gerektiğinde el ile kontrol edilir. Şüpheli hâlinde veya bu cihazların bulunmadığı yerlerde, herhangi bir emir veya karar olmasına bakılmaksızın, kontrol elle yapılabilir. Teknik cihazların ikazının sürmesi hâlinde, bu kişiler ancak elle kontrolü kabul ettikleri takdirde askerî mahallere girebilirler. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Milli Savunma Bakanlığı tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.

MADDE 3 – 13/5/1971 tarihli ve 1402 sayılı Sıkıyönetim Kanunu yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 10 – 1/11/1983 tarihli ve 2937 sayılı Devlet İstihbarat Hizmetleri ve Milli İstihbarat Teşkilatı Kanununun 30 uncu maddesine aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

MİT'in tarafı olduğu hukuk uyumsuzluklarında, dava şartı olarak öngörülen arabuluculuk dâhil, arabuluculuk usulü uygulanmaz.

MİT, 9/10/2003 tarihli ve 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu kapsamı dışındadır.

MADDE 11 – 4/11/1983 tarihli ve 2941 sayılı Seferberlik ve Savaş Hali Kanununun 17 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “1402 sayılı Sıkıyönetim Kanununun 15 inci maddesinde yazılı suçları işleyenler” ibaresi “26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 109, 124, 148, 149, 170 ila 172, 179, 185 ila 188, 190, 202, 213 ila 217, 220, 223, 240, 299 ila 339 uncu maddelerinde belirtilen suçları işleyenler” şeklinde değiştirilmiş, fıkranın ikinci cümlesi yürürlükten kaldırılmış ve maddeye aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

Bu Kanunda belirtilen suçlardan dolayı aşağıda yazılı kişiler hakkında bölgede yetkili kılınan komutanın kovuşturma yapabilmesi;

1. Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlar hakkında Cumhurbaşkanının,

2. Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri hakkında Türkiye Büyük Millet Meclisinin,

3. General ve amiraller hakkında Genelkurmay Başkanının,

4. Bakan yardımcılar hakkında ilgili bakanların,

5. Valiler ve kaymakamlar ile Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığında görevli general ve amiraller hakkında İçişleri Bakanının,

6. Anayasa Mahkemesi, Yargıtay, Danıştay, Hâkimler ve Savcılar Kurulu, Sayıştay Başkan ve üyeleri, hâkimler ve savcılar ve bu sınıftan sayılanlar hakkında özel kanunlarına göre yetkili kurul ve makamların, iznine ve yargılama usulüne bağlıdır.

MADDE 13 – 3713 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 19 – Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç yıl süreyle; 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun İkinci Kitap Dördüncü Kısım Dördüncü, Beşinci, Altıncı ve Yedinci Bölümünde tanımlanan suçlar ile 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamına giren suçlar veya örgüt faaliyeti çerçevesinde işlenen suçlar bakımından:

a) Gözaltı süresi, yakalama yerine en yakın hâkim veya mahkemeye gönderilmesi için zorunlu süre hariç, yakalama anından itibaren kırk sekiz saati, toplu olarak işlenen suçlarda dört günü geçemez. Delillerin toplanmasındaki güçlük veya dosyanın kapsamlı olması nedeniyle gözaltı süresi, birinci cümlede belirtilen sürelerle bağlı kalmak kaydıyla, en fazla iki defa uzatılabilir. Gözaltı süresinin uzatılmasına ilişkin karar, Cumhuriyet savcısının istemi üzerine yakalanan kişi dinlenilmek suretiyle hâkim tarafından verilir. Yakalama emri üzerine yakalanan kişi hakkında da bu bent hükümleri uygulanır.

b) Şüphelinin aynı olayla ilgili olarak yeniden ifadesinin alınması ihtiyacı ortaya çıktığında bu işlem, Cumhuriyet savcısı veya Cumhuriyet savcısının yazılı emri üzerine kolluk tarafından yapılabilir.

c) 1. Tutukluluğa itiraz ve tahliye talepleri dosya üzerinden karara bağlanabilir.

2. Tahliye talepleri en geç otuzar günlük sürelerle tutukluluğun incelenmesi ile birlikte dosya üzerinden karara bağlanabilir.

3. 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 108 inci maddesi uyarınca yapılan tutukluluğun incelenmesi en geç,

otuzar günlük sürelerle dosya üzerinden, doksanan günlük sürelerle kişi veya müdafî dinlenilmek suretiyle resen yapılır.

MADDE 14 – 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 119 uncu maddesinin beşinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

(5) Askerî mahallerde yapılacak arama, Cumhuriyet savcısının nezaretinde askerî makamların katılımıyla adli kolluk görevlileri tarafından yerine getirilir. Gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde Cumhuriyet savcısının yazılı emriyle de askerî makamların katılımıyla adli kolluk görevlileri tarafından arama yapılabilir.

MADDE 15 – 5271 sayılı Kanunun 127 nci maddesinin altıncı fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

(6) Askerî mahallerde yapılacak elkoyma işlemi, Cumhuriyet savcısının nezaretinde askerî makamların katılımıyla adli kolluk görevlileri tarafından yerine getirilir. Gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde Cumhuriyet savcısının yazılı emriyle de askerî makamların katılımıyla adli kolluk görevlileri tarafından elkoyma işlemi yapılabilir.

MADDE 16 – 5271 sayılı Kanunun 134 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Cumhuriyet savcısının istemi üzerine” ibaresi “hâkim veya gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde Cumhuriyet savcısı tarafından” şeklinde değiştirilmiş, fıkra da yer alan “hâkim tarafından” ibaresi madde metninden çıkarılmış, fıkra ya aşağıdaki cümleler eklenmiş ve ikinci fıkrasına “bilgilere ulaşılamaması” ibaresinden sonra gelmek üzere “ya da işlemin uzun sürecektir olması” ibaresi eklenmiştir.

Cumhuriyet savcısı tarafından verilen kararlar yirmi dört saat içinde hâkim onayına sunulur. Hâkim kararını en geç yirmi dört saat içinde verir. Sürenin dolması veya hâkim tarafından aksine karar verilmesi hâlinde çıkarılan kopyalar ve çözümü yapılan metinler derhâl imha edilir.

Bu kanun ile 15 kanun ve 1 kanun hükmünde kararnamede toplam 34 madde değiştirilmiş, 2 madde ve 1 kanun (1402 s. Sıkıyönetim K.) yürürlükten kaldırılmıştır.

(3). 26.07.2018 tarihli 7146 s. Askerlik Kanunu ile Diğer Bazı Kanunlarda ve 663 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun:

Özeti

Bu kanun ile,

- 31 Aralık 1993 tarihinden önce doğan yükümlüler bedel ödemek ve 28 günlük temel askerlik eğitimine tabi tutulmak suretiyle askerlik yükümlülüğünü yerine getirmiş sayılmakta,
- Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununda düzenleme yapılarak dış kaynaktan alınacak pilot ve pilot adaylarına ilişkin usul ve esaslar düzenlenmekte,
- Sağlık personelinin adil ve dengeli dağıtılması amacı doğrultusunda birden fazla sağlık kurum ve kuruluşunda istihdam planlamalarının yapılabilmesine olanak tanınmakta,
- Kamu ve özel sektörün sağlık turizmine yönelik çalışmaları teşvik edilmekte,
- Tabip ve dış hekimi emeklilerine emekli aylıklarına ek bir ödeme yapılmakta,
- Uluslararası alanda ülkemizde yürütülen sağlık hizmetlerinin tanıtımının yapılması için Sağlık Bakanlığına bağlı bir anonim şirket kurulmakta,
- Spor Müsabakalarına Dayalı Sabit İhtimalli ve Müşterek Bahis Oyunlarının Özel Hukuk Tüzel Kişilerine Yaptırılması Hakkında Kanun'da yer alan pazarlıkla temin usulüne ilişkin düzenleme yapılmakta,
- Yasadışı bahisle mücadele yönünde önlemler alınmaktadır.

İçeriği

MADDE 1 – 21/6/1927 tarihli ve 1111 sayılı Askerlik Kanununun ek 1 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Oturma veya çalışma iznine sahip olarak işçi, işveren sıfatıyla veya bir meslek ya da sanatı icra ederek, yurt içinde geçirilen süreler hariç

olmak üzere, toplam en az üç yıl süre ile fiilen yabancı ülkelerde bulunan, bu Kanun ile 1076 sayılı Yedek Subaylar ve Yedek Askeri Memurlar Kanununa tabi yükümlüler, durumlarını ispata yarayan belgelerle birlikte bağlı bulundukları Türk konsoloslukları aracılığı ile askerlik şubelerine başvurmaları, **2.000** Avro veya karşılığı kadar yönetmelikte belirtilecek yabancı ülke parasını başvuru tarihinde defaten ödemeleri ve Millî Savunma Bakanlığınca verilecek uzaktan eğitimi almaları hâlinde muvazzaf askerlik hizmetini yerine getirmiş sayılırlar. Uzaktan eğitime ilişkin usul ve esaslar Millî Savunma Bakanlığınca belirlenir.

MADDE 2 – 1111 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 55 – Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte her ne sebeple olursa olsun henüz fiili askerlik hizmetine başlamamış ve 1 Ocak 1994 tarihinden (bu tarih dâhil) önce doğan 1076 sayılı Kanun ile bu Kanuna tabi yükümlüler; istekleri hâlinde, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içinde askerlik şubelerine veya yurt dışı temsilciliklerine başvurmaları, **15.000** Türk lirası veya Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası döviz satış kuruna göre ödeme tarihindeki karşılığı kadar konvertibl yabancı ülke parasını defaten ödemeleri ve 21 gün temel askerlik eğitimini yerine getirmeleri şartıyla askerlik hizmetini yerine getirmiş sayılırlar.

Her ne sebeple olursa olsun daha önce bedelli veya dövizli askerlik hizmeti kapsamından çıkarılanlardan yaş şartını taşıyanlar, istekleri halinde birinci fıkra hükümlerinden yararlanırlar.

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce sağlık sebebiyle haklarında verilen askerliğe elverişli olmadıklarına dair kararlardan dolayı askerlik hizmetinden muaf tutulanlar da istekleri hâlinde yaş şartı aranmaksızın ve temel askerlik eğitimine tabi olmaksızın birinci fıkra hükümlerinden yararlanırlar.

Bu madde hükümlerinden yararlananlar temel askerlik eğitimi süresince çalıştıkları iş yeri, kurum ve kuruluşlar tarafından aylıksız veya ücretsiz izinli sayılırlar.

Bu uygulama kapsamında tahsil edilen tutarlar genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere Hazine ve Maliye Bakanlığı merkez muhasebe birimi hesabına yatırılır. Yatırılan bu tutarlar karşılığı Savunma Sanayii

Des-tekleme Fonuna aktarılmak üzere Hazine ve Maliye Bakanlığı bütçesine ödenek eklemeye Cumhurbaşkanı yetkilidir.

Bu madde hükümlerinden yararlanan yükümlüler hakkında saklı, yoklama kaçağı ve bakayadan dolayı idari ve adli soruşturma ve kovuşturma yapılmaz, başlatılmış olanlar sona erdirilir ve bu suçlara ilişkin kesinleşmiş idari para cezaları tahsil edilmez.

Bedelin ödenmesi ve uygulamaya ilişkin usul ve esaslar Millî Savunma Bakanlığınca belirlenir.

MADDE 5 – 4/1/1961 tarihli ve 209 sayılı Sağlık Bakanlığına Bağlı Sağlık Kurumları ile Esenlendirme (*Rehabilitasyon*) Tesislerine Verilecek Döner Sermaye Hakkında Kanunun 5 inci maddesinin ikinci fıkrasının ikinci cümlesindeki “*bir kat*” ibaresi “*beş kat*” olarak değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

Uluslararası sağlık hizmetleri kapsamında elde edilen gelirin yüzde 50’sine kadar olan kısmı bu hizmetlerde görev alan personele ek ödeme olarak dağıtılabilir. Bu ödemede, profesör ve doçentler ile uzman tabip ve tıpta uzmanlık mevzuatına göre uzman olanlar ve uzman dış tabipleri için, ikinci fıkranın birinci cümlesinde belirtilen yüzde 800 ve yüzde 700 tavan oranları; uluslararası sağlık hizmetleri kapsamında olmayan çalışmalarından hak ettikleri ek ödemenin bu oranların yüzde 60’ını geçmesi halinde bir kat, yüzde 80’ini geçmesi halinde iki kat olarak uygulanır.

MADDE 6 – 27/7/1967 tarihli ve 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun 14/A maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

MADDE 14/A – *En az dört yıl süreli eğitim veren fakülte veya yüksekokullardan pilot olarak mezun olanlar ile ticari pilot lisansı veya havayolu nakliye pilotu lisansı bulunanlar öncelikli olmak üzere en az dört yıl süreli mühendislik eğitimi veren fakülte veya yüksekokullardan mezun olan kadın veya erkeklerden muvazzaf subay olmak için başvurular; düzeltilmemiş nüfus kaydına göre müracaat yapılan yılın ocak ayının ilk günü itibarıyla azami otuziki yaşını bitirmemek kaydıyla Millî Savunma Bakanlığı tarafından belirlenecek yaş aralığında olmak, yedek subay olma koşulları ile uçuş için gerekli şartları taşımak ve sınavlar ile uygulanacak temel askerlik ve subaylık anlayışını kazandırma*

eğitiminde başarılı olmak şartıyla muvazzaf subaylığa nasbedilerek pilotaj eğitimine başlatılırlar.

Bunlardan pilotaj eğitiminde başarısız olanlar, Kuvvet Komutanlıklarınca uygun görülen diğer sınıflara nakledilirler ve nakledildikleri sınıfları ile ilgili subay sınıf okulları temel eğitime, sınıfları ile ilgili subay sınıf okulları olmayanlar ise özel askerî eğitime tabi tutulurlar. Başarı gösteremeyenler sonraki dönem aynı eğitime tekrar alınırlar. İkinci eğitimde de başarı gösteremeyenlerin Türk Silâhlı Kuvvetlerinden ilişkileri kesilir.

Türk Silâhlı Kuvvetlerinde görev yapamaz şeklinde sağlık raporu alanlar ile harp ve vazife malulleri hariç olmak üzere bu madde kapsamında verilen eğitimler süresince herhangi bir nedenle ilişkisi kesilenlerden temel askerlik eğitimine başladıkları tarihten ilişkilerinin kesildiği tarihe kadar aldıkları aylıkları dışında Devletçe bunlara yapılan masraflar, kanuni faizleriyle birlikte kendilerinden tahsil olunur.

Bu madde kapsamında subay nasbedilenler hakkında deneme süresi uygulanmaz. Bunlardan Türk Silâhlı Kuvvetlerinde görev yapamaz şeklinde sağlık raporu alanlar ile harp ve vazife malulleri hariç olmak üzere ilişkisi kesilenler verilen eğitimler sonucunda elde ettikleri diploma, sertifika, uzmanlık belgesi ile kurs bitirme belgesini kalan yükümlülük süresince kullanamazlar ve bunlara bağlı herhangi bir meslek icra edemezler.

Bu kanun ile 11 kanun ve 1 kanun hükmünde kararnamede toplam 24 madde değiştirilmiş ve 1 madde yürürlükten kaldırılmıştır.

d. TBMM 27 nci Dönem 1 inci Yasama Yılı Yasama Faaliyetinin Değerlendirilmesi:

27 nci Dönem 1 inci Yasama Yılına ilişkin yasama faaliyeti incelendiğinde;

- Kanunlaşan 2 torba kanunla, 26 kanun ve 2 kanun hükmünde kararnamenin **58 maddesinin değiştirildiği, 3 maddesinin ve 1 kanunun (1402 s.Kanun) yürürlükten kaldırıldığı görülmektedir.**

- Aynı kanunda yapılan değişiklikler birleştirilerek yapılan toplamda değiştirilen kanun sayısı 25 olmaktadır.

Dönem içinde yayımlanan Olağanüstü Hal (OHAL) mevzuatı (1 OHAL KHK) ile Anayasa Değişikliği mevzuatı (5 Anayasa değişikliği kanun hükmünde kararnamesi) kitabımızın içeriğinde ayrı bir başlık altında ayrıntılı olarak incelenmiş ve tekrardan kaçınmak amacıyla anılan mevzuata bu bölümde yer verilmemiştir.

En fazla değişiklik yapılan kanun tipleri ele alındığında;

- 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun **8 maddesi değiştirilmiş,**
- 2941 sayılı Seferberlik ve Savaş Hali Kanununun **4 maddesi değiştirilmiş, 1 maddesi yürürlükten kaldırılmış,**
- 5442 sayılı İl İdaresi Kanununun **3 maddesi değiştirilmiş, 1 maddesi yürürlükten kaldırılmış,**
- 5738 sayılı Spor Müsabakalarına Dayalı Sabit İhtimalli ve Müşterek Bahis Oyunlarının Özel Hukuk Tüzel Kişilerine Yaptırılması Hakkında Kanununun **4 maddesi değiştirilmiş,**
- 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun **3 maddesi değiştirilmiş,**
- 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun **2 maddesi değiştirilmiş, 1 maddesi yürürlükten kaldırılmış,**
- 5602 sayılı Şans Oyunları Hasılatından Alınan Vergi, Fon ve Payların Düzenlenmesi Hakkında Kanununun **3 maddesi değiştirilmiştir.**

Yukarıda belirtilen sayısal verileri anlamlandırmak bağlamında siyasi, sosyal ve çalışma hayatını etkileyen önemli olayları hatırlamakta fayda mütalaa edilmektedir. 27 nci Dönem 1 inci Yasama Yılı çalışmalarını etkileyen önemli gelişmeler aşağıya çıkarılmıştır;

Yüksek Seçim Kurulu (YSK) 24 Haziran Cumhurbaşkanı ve Milletvekili Genel Seçimi'nin kesin sonuçlarını 5 Temmuz Perşembe günü açıklamıştır. TBMM İçtüzüğü'ne göre, TBMM Genel Kurulu'nun, milletvekili genel seçimi kesin sonuçlarının Yüksek Seçim Kurulunca ilanını takip eden üçüncü gün saat 14.00'te çağrısız olarak toplanması

uyarınca; Genel Kurul, milletvekillerinin andıçme töreni için 8 Temmuz Pazar günü saat 14.00’de en yaşlı üye sıfatıyla **TBMM** Geçici Başkanı Deniz BAYKAL’ın başkanlığında toplanmıştır.

Milletvekilleri ve Cumhurbaşkanının And İçmesini Müteakip **TBMM** Genel Kurulu’nda;

- Meclis Başkanı, Başkanlık Divanı, Komisyon üyeliklerinin belirlenmesi,
- T.C. Anayasasında yapılan değişikliklere uyum sağlamaya yönelik kanun hükmünde kararnamelerin görüşülmesi,
- Seçim vaatleri içinde yer alan ve kamuoyunda beklenti oluşturan “*bedelli askerlik*” kanuni düzenlemesinin görüşülerek kanunlaştırılmasını takiben 26 Temmuz 2018 gününden başlamak ve 01 Ekim 2018 saat 14.00’da toplanmak üzere tatile girilmesi kararlaştırılmıştır.

Değerlendirmenin bu bölümünde Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemine geçildikten sonra Anayasa değişikliği çerçevesinde **TBMM**’nin işlevi, yetkileri ve görevlerini hatırlamakta fayda mütalaa edilmektedir;

Yeni sistemde kanun yapma yetkisini elinde bulunduran **TBMM**’nin yanı sıra, cumhurbaşkanı da doğrudan anayasadan aldığı yetkiye dayanarak, meclisten bir yetki kanunu çıkarılmasına ihtiyaç duymaksızın kararname çıkarabilmektedir. Önceki durumda Bakanlar Kurulu, kanun hükmünde kararname çıkarırken bunu **TBMM**’den alınan yetki kanununa dayandırmak zorundaydı. Anayasada yapılan değişiklikle artık Meclis, Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin yayım sürecinin tamamen dışında kalmaktadır.

Parlamente ve yeni sistem arasında cumhurbaşkanlığı kararnameleri açısından bir bağ kurmak gerekirse, kararnamelerin “*olağan dönemde çıkarılan*” kanun hükmünde kararnamelere benzer olduğunu söylemek mümkündür. Ancak, bu kararnamelerin olağanüstü hal kanun hükmünde kararnamelerinden de farklı özellikte olduklarını ifade etmek gerekmektedir. Olağan KHK’lar ve onların yerini alan cumhurbaşkanlığı kararnameleri ile sadece ekonomik, sosyal ve kültürel haklar alanında düzenlemeler yapılabilmekte; kişisel ve siyasal haklar ise düzenlenememektedir.

Ancak bu sınırlamaların yetersizliği ve belirsizliği kararnamelerin kanun yerine geçmesine neden olabilecektir. Örneğin “yürütmenin alanına giren konular”ın sınırları hiçbir yerde tarif edilmemektedir. Anayasada kanunla düzenlenmesi zorunlu kılınan konular ise oldukça sınırlıdır. Örneğin;

- Anayasa’nın **13. maddesi**ne göre temel haklar ve hürriyetler kanunla düzenlenmek zorundadır.
- Anayasa’nın **38. maddesi** “ceza ve ceza yerine geçen güvenlik tedbirleri”nin ancak kanunla düzenlenebileceğini söylemektedir.
- Anayasa’nın **68. maddesi** “yükseköğretim kurumları elemanlarının siyasi partilere üye olmaları ancak kanunla düzenlenir” ifadesine yer vermektedir.

Yukarıda belirtildiği gibi Anayasa’da kanunla düzenlenmesi zorunlu kılınan alan sayısı oldukça azdır ve sınırlıdır. Dolayısıyla bu koşul Cumhurbaşkanlığı kararnamesi gibi bir düzenleme için yeterli bir sınırlama değildir. Kararnamelerin karşısında, yasama organına ait tek dengeleyici unsur kanun gibi gözükmemektedir çünkü kararnameler ancak aynı konuda Meclis tarafından çıkarılan bir kanun ile geçersiz kılınabilmektedir. Bu durum, Cumhurbaşkanlığı kararnameleri ile kanunların aynı statüde olduğunu işaret etmektedir.

Yeni sistemde artık yürütme organı, yani Cumhurbaşkanı kanun öneremeyecektir. Bu durumda eğer Meclis hiç kanun yapmazsa cumhurbaşkanı, kanunla düzenlenmeyen ve kanunla düzenlenmesi konusunda anayasal bir zorunluluk bulunmayan her konuyu kararname ile düzenleyebilir hale gelecektir. Bu durum denge ve denetlemenin temel ilkelerine aykırıdır, yürütme organının yasamanın yetki alanına müdahalesi riskini taşımaktadır.

Yeni sistemde cumhurbaşkanının çıkardığı bir kararname ile ilgili olarak **TBMM** başka bir kanun çıkarırsa, Meclis’in çıkardığı kanun geçerli olacaktır. Dolayısıyla **TBMM**, çıkaracağı kanun ile kararnameyi etkisiz kılabilir.

Mevcut yasalarla düzenlenmiş konularla ilgili herhangi yeni bir kararname çıkarılamayacaktır.

Cumhurbaşkanlığı kararnameleri ve kanunlarda farklı hükümler bulunması halinde kanun hükümleri uygulanacaktır.

Ayrıca yeni sistemde Bakanlar Kurulu olmayacağından, Bakanlar Kurulu tarafından sunulan “*kanun tasarıları*” ortadan kalkmakta; Milletvekilleri tarafından sunulan kanun teklifleri ise aynen geçerliliğini korumaktadır.

Yürütmeyi elinde bulunduran cumhurbaşkanının partili olduğu düşünüldüğünde ise pratikte yürütmenin “*yasa teklifi sunmasının*” önünde herhangi bir engel bulunmamaktadır. Cumhurbaşkanının dolayısıyla Meclis’teki çoğunluk aracılığıyla yasama işlemine de dolaylı yoldan katılma imkanına sahip olduğunu ifade etmek mümkündür.

Kanunların yayımlanma yetkisi yeni sistemde de cumhurbaşkanına aittir. Ancak değişiklik, cumhurbaşkanının bir kanunu **TBMM**’de yeniden tartışılması için geri göndermesinden sonra başlamaktadır. Eğer cumhurbaşkanı kanunu **TBMM**’ye geri gönderirse, kanunun aynen yayımlanabilmesi için eskisinden farklı olarak Meclis’in salt çoğunluğu tarafından kabul edilmesi gerekmektedir. Oysa parlamenter sistemde geri gönderilen kanunun, kanunu imzalayan milletvekillerce yeniden imzalanması yeterli olmaktadır. Dolayısıyla cumhurbaşkanı tarafından veto edilen kanunların kabulü için, üye tam sayısının **(600)** salt çoğunluğunun **(301)** kararı gerekmektedir. Bu durum; cumhurbaşkanının kanunları kabulü konusundaki yetkisinin “*geciktirici veto*” yetkisinden “*güçleştirici veto*” yetkisine yükseltildiği şeklinde değerlendirilmektedir. Cumhurbaşkanı bir yandan kararnameler ile **TBMM**’ye paralel bir yasama yetkisi kullanırken, diğer yandan yasamanın Meclis ayağında müdahale gücünü de elinde bulundurmaktadır.

Diğer taraftan, Cumhurbaşkanlığı sistemi ve OHAL dönemi arasında yönetsel ve sınırlandırılan kişi hak ve özgürlükleri açısından önemli farklar bulunmaktadır.

Anayasa değişikliği öncesinde, OHAL KHK’ları “*geçici*” nitelik taşıyor; sadece olağanüstü dönemde uygulanmak üzere çıkarılıyor ve OHAL sona erince de kendiliğinden yürürlükten kalkıyordu. Dolayısıyla olağan dönemin kanunlarında değişiklik yapılamıyor, kalıcı durum yaratılamıyordu. Anayasa’ya göre OHAL KHK’ları ile kanunda kalıcı bir değişiklik

yapılmaması da açıkça belirtiliyordu. Eğer OHAL KHK'ları **TBMM** tarafından onaylanırsa, sadece olağanüstü dönemlerde uygulanmak üzere OHAL Kanunu'nun bir parçası haline gelmekteydi.

Ancak Türkiye'nin son OHAL tecrübesine bakıldığında, çıkarılan KHK'ların süresini ve kapsamını aşan pek çok düzenlenme ve değişiklik olduğu görülmektedir. Bu bağlamda; OHAL rejiminin düzenlemeleri olağan dönemin birer parçası haline getirilmiş, kanunlarda değişiklik yapılmış ve süreklilik kazanmıştır. CHP'nin söz konusu KHK'ların iptali istemiyle Anayasa Mahkemesi'ne (**AYM**) yaptığı başvuru da, yüksek mahkeme tarafından bu konuda yetkisi olmadığı gerekçesiyle reddedilmiştir.

Bu çerçevede; teknik olarak Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin OHAL KHK'larına benzer konularda olamayacağı ve Anayasa'ya aykırı olamayacağını söylemekle beraber, Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminde **TBMM** ile yetki karmaşası yaşanması halinde, Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile ilgili olarak başvurulacak **AYM**'de konuyu görüşecek 15 üyeden 13'ünün dolaylı ya da doğrudan partili bir Cumhurbaşkanı tarafından atandığını hatırlamakta fayda mütalaa edilmektedir.

Anayasa değişikliği kapsamında; Anayasa'nın **87. maddesinde** belirtilen **TBMM**'nin görev ve yetkileri arasından; "*Bakanlar Kurulu'nu ve bakanları denetlemek*", "*Bakanlar Kurulu'na belli konularda kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi vermek*" ve "*bütçe ve kesin hesap kanun tasarılarını görüşüp kabul etmek*" ifadeleri artık yer almamaktadır. İlk bakışta, Anayasa'dan çıkarılan bu maddeleri, "*yeni sistemde Bakanlar Kurulu olmaması*" gerekçesiyle açıklamak mümkündür. Ancak bu değişikliğin esasını artık Meclis'in yürütme organı üzerinde anayasal araçlar yoluyla herhangi bir siyasi denetim sahibi olamayacağı anlamına geldiği şeklinde değerlendirmek gerekmektedir. Çünkü Anayasa değişikliğine göre; kaldırılan Bakanlar Kurulu yerine yürütme yetkilerinin tek elde toplandığı Cumhurbaşkanlığı makamına karşı Meclis'in "*denetleme*" yetkileri devredilmemektedir.

Anayasa'nın **162. maddesinde** yapılan değişiklikle bütçe kanun teklini hazırlayıp **TBMM**'ye sunma yetkisi Cumhurbaşkanına, kabul etme yetkisi ise **TBMM**'ye verilmiştir. Bütçe kanunun süresinde yürürlüğe konulamaması halinde, önce geçici bütçe hazırlanacağı ve bunun da

yetişememesi durumunda bir önceki yılın bütçesinin yeniden değerlendirilme oranına göre artırılarak yürürlüğe konulabileceğini belirtilmektedir.

Yasamanın, yürütme üzerindeki en etkili denetim araçlarından biri, bütçedir. Meclis bütçeyi onaylamadığı sürece yürütme icraatta bulunamaz. Ancak anayasa değişikliği çerçevesinde artık Meclis'in bu denetim yetkisi de geçerliliğini kaybetmektedir. Anayasa değişikliği çerçevesinde bütçe kanununun süresinde yürürlüğe konulamaması durumunda, geçici bütçe kanunu çıkarılması, bunun da yapılamaması durumunda, yeni bütçe kanunu kabul edilinceye kadar, bir önceki yılın bütçesinin yeniden değerlendirilme oranına göre artırılarak uygulanması hükmü getirilmiştir. Ayrıca yine kesin hesap kanunu teklifinin yeni yıl bütçe kanunu teklifiyle birlikte görüşülerek karara bağlanacağı belirtilmektedir. Bir önceki yılın bütçesinin, yeniden değerlendirilme oranına göre artırılarak devamını öngörmek, yasanın bütçe gücünü zayıflatmak anlamına gelmektedir. Bu durum **TBMM**'nin yürütme karşısında etkin denetim yapmasını engellemektedir.

Meclis'in değişen görev ve yetkileri arasında erken seçim kararı da yer almaktadır. **TBMM** artık basit çoğunlukla erken seçim kararı alamayacak, nitelikli çoğunluğa **(360 oya)** ihtiyaç duyacaktır.

Genel ya da öz af konusunda meclisin eski yetkileri ise aynen devam etmektedir. Yine üye tam sayısının beşte üç çoğunluğunun kararı **(360 oy)** ile genel ya da özel af ilan edebilecektir.

TBMM; *Meclis araştırması, Genel görüşme, Meclis soruşturması ve Yazılı soru* yollarıyla bilgi edinme ve denetleme yetkisini kullanacaktır. *Gensoru yetkisi artık bulunmamaktadır*, Meclis soruşturması ise cumhurbaşkanı yardımcısı ve bakanlar hakkında yapılan soruşturma yetkisinden ibaret bulunmaktadır. Dolayısıyla yürütmenin cumhurbaşkanında toplandığı yeni sistemde, yasama organı olan Meclis'in cumhurbaşkanına soru sorma veya onun faaliyetlerini denetleme yetkisi bulunmamaktadır. Aynı durumu Meclis'in yazılı soru sorma yetkisinde de görmek mümkündür. Milletvekilleri bundan böyle "*Başbakan ve bakanlar kurulu*" yerine ancak "*Cumhurbaşkanı yardımcılara ve bakanlara*" yazılı soru sorabileceklerdir.

Dolayısıyla **TBMM** hiçbir biçimde yeni sistemde yürütmenin kendisi olan cumhurbaşkanına soru soramayacak, hakkında **TBMM** soruşturması başlatamayacaktır.

Meclis'in Genel görüşme yetkisi de Anayasa değişikliği görüşmelerinde tartışılmış ve **TBMM** Anayasa Komisyonu'nda yapılan değişiklik sonrası önceki haliyle kabul edilmiştir. *Genel görüşme*, toplumu ve Devlet faaliyetlerini ilgilendiren belli bir konunun Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda görüşülmesi olduğunu hatırlatmakta fayda mütalaa edilmektedir.

Anayasa değişikliği ile getirilen *Yazılı soru* konusunda ise; Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanların yazılı soruya yanıt vermelerini zorunlu kılacak bir yaptırım bulunmamaktadır.

Meclis soruşturması açılabilmesi için gerekli oranlar ise çok yüksektir. Eğer Meclisin başka etkin denetim mekanizmaları olabilseydi tek başına bu oranların yüksekliği büyük bir sorun teşkil etmeyebilirdi ancak Anayasa değişikliği sonucunda Meclisin elinde bulunan diğer denetim araçları son derece etkisiz denetim araçlarıdır.

Her şeyden önemlisi ise, Meclisin bu denetim yetkilerini kullanabilmesi için, yürütmenin tesiri altında kalmadan teşekkül etmesi, yani seçim sisteminin ve siyasi partilerin işleyiş biçiminin değişmesinin gerekli olduğu değerlendirilmektedir.

27. Dönem 1. Yasama Yılı Yasama Faaliyeti Çizelgesi

Kanun Tipi	Kanun Künyesi	Dğ. Kan.	Dğ. KHK	Dğş. Md.	YK. Md.	YK. Kanun
	Torba K. (2 adet kanun)	26	2	58	3	1 (1402s.K)
1	25.7.2018/7145 s.K.	15	1	34	2	1 (1402s.K)
2	26.7.2018/7146 s.K.	11	1	24	1	-
TOPLAM		26	2	58	3	1
TOPLAM*		25	2	58	3	1
* Kanun tipleri içinde aynı kanunda yapılan değişiklikler birleştirilerek yapılan toplamdır.						

TBMM 27. Dönem

Yasama Faaliyeti

(01 Ekim 2018 – 19 Temmuz 2019)

27. Dönem	2. Yasama Yılı	(01.10.2018 – 19.07.2019)

1. TBMM 27 nci Dönem 2 nci Yasama Yılı Yasama Faaliyeti (01 Ekim 2018 – 19 Temmuz 2019):

27 nci Dönem 2 nci Yasama Yılı, 01.10.2018 – 19.7.2019 tarihleri arasındaki yasama faaliyetini ihtiva etmektedir.

a. 27 nci Dönem 2 nci Yasama Yılı Yasama Faaliyeti Sayısal Bilgiler:

Kod kanun	2
Çerçeve kanun	8
Torba kanun	14
Bütçe kanunu	2
Karar	29
Uluslararası metin	13
OHAL Kanunu	1
TOPLAM KANUN VE KARAR	69

b. 27 nci Dönem 2 nci Yasama Yılı Olağanüstü Hal Kanunu (1 Kanun):

Aşağıda belirtilen kanunun ayrıntıları kitabın “*Olağanüstü Hal Yasama Faaliyetinin Değerlendirilmesi*” bölümünde açıklanmıştır.

(1). 31.10.2018 tarihli 7150 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Tedbirler Alınması Hakkında 701 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabul Edilmesine Dair Kanun

c. 27 nci Dönem 2 nci Yasama Yılı Çerçeve Kanunlar:

(1). 27 nci Dönem 2 nci Yasama Yılı Çerçeve Kanunlarla Değiştirilen ve Yürürlükten Kaldırılan Kanun Maddeleri:

(a). 11.10.2018 tarihli 7147 s.Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanun (Bu kanun ile 1 kanun (4456 s.Kanun) yürürlükten kaldırılmıştır.):

- 14.10.1999 tarihli 4456 s. Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketinin Kuruluşu Hakkında Kanun yürürlükten kaldırılmıştır,**

(b). 24.10.2018 tarihli 7149 s. Türk Silahlı Kuvvetlerini Güçlendirme Vakfı Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun (Bu kanun ile 1 kanunda toplam 3 madde değiştirilmiştir.):

- 17.6.1987 tarihli 3388 s. Türk Silahlı Kuvvetlerini Güçlendirme Vakfı Kanununa ilişkin **3 maddede değişiklik,**

(c). 21.11.2018 tarihli 7152 s. Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanunu ile Esnaf ve Sanatkarlar Meslek Kuruluşları Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (Bu kanun ile 2 kanunda toplam 2 madde değiştirilmiştir.):

- 18.05.2004 tarihli 5174 s. Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 07.06.2005 tarihli 5362 s. Esnaf ve Sanatkarlar Meslek Kuruluşları Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik,**

(ç). 18.01.2019 tarihli 7163 s. Sinema Filmlerinin Değerlendirilmesi ve Sınıflandırılması ile Desteklenmesi Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (Bu kanun ile 1 kanunda toplam 18 madde değiştirilmiş ve 7 madde yürürlükten kaldırılmıştır.).

- 14.7.2004 tarihli 5224 s. Sinema Filmlerinin Değerlendirilmesi ve Sınıflandırılması ile Desteklenmesi Hakkında Kanuna ilişkin **18 maddede değişiklik, 7 madde yürürlükten kaldırılmıştır,**

(d). 23.5.2019 tarihli 7167 s. Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu ile Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (Bu kanun ile 2 kanunda toplam 4 madde değiştirilmiştir.)

- 28.03.1983 tarihli 2809 s. Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanununa ilişkin **3 maddede değişiklik,**
- 10.12.2003 tarihli 5018 s. Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik,**

(e). 23.5.2019 tarihli 7175 s. Turizm Teşvik Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (Bu kanun ile 1 kanunda toplam 18 madde değiştirilmiş ve 1 madde yürürlükten kaldırılmıştır.):

- 12.03.1982 tarihli 2634 s. Turizm Teşvik Kanununa ilişkin **18 maddede değişiklik, 1 madde yürürlükten kaldırılmıştır,**

(f). 25.6.2019 tarihli 7179 s. Askeralma Kanunu (Bu kanun ile 20 kanun ve 1 kanun hükmünde kararnamede toplam 38 madde değiştirilmiş ve 2 kanun (1111 s.Kanun ve 1076 s.Kanun) yürürlükten kaldırılmıştır.)

- 22.05.1930 tarihli 1632 s. Askeri Ceza Kanununa ilişkin **5 maddede değişiklik,**
- 08.06.1949 tarihli 5434 s. Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununa ilişkin **5 maddede değişiklik,**
- 03.01.1961 tarihli 205 s. Ordu Yardımlaşma Kurumu Kanununa ilişkin **2 maddede değişiklik,**
- 04.01.1961 tarihli 211 s. Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanununa ilişkin **4 maddede değişiklik,**
- 23.02.1961 tarihli 257 s. Er ve Erbaş Harçlıkları Kanununa ilişkin **4 maddede değişiklik,**
- 25.10.1963 tarihli 353 s. Askeri Mahkemeler Kuruluşu ve Yargılama Usulü Kanununa ilişkin **2 maddede değişiklik,**
- 16.06.1964 tarihli 477 s. Disiplin Mahkemeleri Kuruluşu, Yargılama Usulü ve Disiplin Suç ve Cezaları Hakkında Kanuna ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 14.07.1964 tarihli 500 s. Kıbrıs'a Gönderilecek Türk Askeri Birliği Mensuplarının Aylık ve Ücretleriyle Çeşitli İstihkakları ve Birliğin Başka Giderleri Hakkında Kanuna ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 14.07.1965 tarihli 657 s. Devlet Memurları Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 27.07.1967 tarihli 926 s. Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununa ilişkin **11 maddede değişiklik,**

- 03.11.1980 tarihli 2330 s. Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanuna ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 03.11.1980 tarihli 2330 s. Uçuş, Paraşüt, Denizaltı, Dalgıç ve Kurbağa Adam Hizmetleri Tazminat Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 12.04.1991 tarihli 3713 s. Terörle Mücadele Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 13.06.2001 tarihli 4678 s. Türk Silahlı Kuvvetlerinde İstihdam Edilecek Sözleşmeli Subay ve Astsubaylar Hakkında Kanuna ilişkin **2 maddede değişiklik,**
- 21.04.2004 tarihli 5143 s. Türk Silahlı Kuvvetlerinde İlk Nasıp İstihkakına İlişkin Kanuna ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 13.12.2004 tarihli 5275 s. Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanuna ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 31.05.2006 tarihli 5510 s. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa ilişkin **9 maddede değişiklik,**
- 31.01.2013 tarihli 6413 s. Türk Silahlı Kuvvetleri Disiplin Kanununa ilişkin **4 maddede değişiklik,**
- 27.06.1989 tarihli 375 s. 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu, 926 Sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu, 2802 Sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanunu, 2914 Sayılı Yükseköğretim Personel Kanunu, 5434 Sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanunu ile Diğer Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması, Devlet Memurları ve Diğer Kamu Görevlilerine Memuriyet Taban Aylığı ve Kıdem Aylığı ile Ek Tazminat Ödenmesi Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye ilişkin **2 maddede değişiklik,**
- **21.06.1927 tarihli 1111 s. Askerlik Kanunu yürürlükten kaldırılmıştır,**
- **16.06.1927 tarihli 1076 s. Yedek Subaylar ve Yedek Askeri Memurlar Kanunu yürürlükten kaldırılmıştır,**

(g). 04.7.2019 tarihli 7182 s. Sporda Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesine Dair Kanun ile Başarılı Sporculara Aylık Bağlanması ile Devlet Sporcusu Unvanı Verilmesi Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun (Bu kanun ile 2 kanunda toplam 89 madde değiştirilmiş ve 1 madde yürürlükten kaldırılmıştır.)

- 31.03.2011 tarihli 6222 s. Sporda Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesine Dair Kanuna ilişkin **88 maddede değişiklik, 1 madde yürürlükten kaldırılmıştır,**
- 24.06.2008 tarihli 5774 s. Başarılı Sporculara Aylık Bağlanması ile Devlet Sporcusu Unvanı Verilmesi Hakkında Kanuna ilişkin **1 maddede değişiklik yapılmıştır.**

(2). 11.10.2018 tarihli 7147 s. Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanun:

Özeti

Bu kanun ile,

- Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketinin (*Banka*) çağdaş kalkınma ve yatırım bankacılığı araçlarını kullanarak, tüm kalkınma ve yatırım bankacılığı işlevlerini rekabetçi, dinamik ve etkin bir şekilde yerine getirebilmesi sağlanmakta,
- Bankanın merkezi, amacı, sermaye yapısı ve faaliyet konuları esas sözleşmesinde belirlenmekte,
- Kanun ya da Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle kalkınma planı, programı ve stratejik planlar doğrultusunda kaynağı tahsis edilmek suretiyle Banka görevlendirilmekte,
- Banka personelinin 4857 sayılı İş Kanunu hükümlerine göre iş sözleşmesi ile istihdam edilmesi hüküm altına alınmakta,
- Türkiye Kalkınma Fonu kurulmakta,
- Fon'un Sermaye Piyasası Kanunu ile bu Kanun uyarınca yürürlüğe konulan ikincil mevzuata tabi olmaması hükmü getirilmekte,
- Fon ve altında kurulacak alt fonlar gelir ve kurumlar vergisinden muaf tutulmakta,

- Fon tarafından iştirak edilen şirketler ve fonların, kamu iktisadi teşebbüsleri de dâhil, sermayesinin yarısından fazlası kamuya ait olan veya özel kanunla kurulan kamu kurum, kuruluş ve ortaklıklarına uygulanan mevzuat, uygulama ve kısıtlamalara tabi olmaması sağlanmakta,
- Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu tarafından belirlenen kredilerin sınıflanması, izlenmesi, takibe alınması, karşılık oranları ve teminatlara ilişkin usul ve esasların Banka Yönetim Kurulunca belirlenmesine ilişkin yetki verilmekte,
- Bankanın her türlü ihtiyati tedbir, ihtiyati haciz ve icranın geri bırakılması taleplerinde teminat şartı aranmamakta,
- 4456 sayılı Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketinin Kuruluşu Hakkında Kanun yürürlükten kaldırılmaktadır.

İçeriği

MADDE 1 – (1) Bu Kanunun amacı; Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası Anonim Şirketinin (*Banka*), çağdaş kalkınma ve yatırım bankacılığı araçlarını kullanarak, ülkemizin kalkınma hedefleri doğrultusunda, sürdürülebilir büyümeye yönelik yatırımların ve projelerin desteklenmesi, sermaye ve fon kaynaklarının etkin kullanımının sağlanması, yurt içi, yurt dışı ve uluslararası ortak yatırımların finanse edilmesi ile kâr ortaklığı veya kiralama esaslı kredi işlemleri dâhil, tüm kalkınma ve yatırım bankacılığı işlevlerinin rekabetçi, dinamik ve etkin bir şekilde yerine getirebilmesini sağlamaktır.

MADDE 2 – (1) Bankanın merkezi, amacı, kaynakları, sermaye yapısı, organları, hesapları, faaliyet konuları ile kârının dağıtımına ilişkin hususlar esas sözleşmesinde belirlenir.

(2) Bu Kanun ile yürürlükten kaldırılan 14/10/1999 tarihli ve 4456 sayılı Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketinin Kuruluşu Hakkında Kanun ile kurulan Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketi, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası Anonim Şirketi unvanıyla kalkınma ve yatırım bankası olarak hiçbir hukuki muameleye tabi olmaksızın faaliyetlerine devam eder.

MADDE 3 – (1) Banka; kanun ya da Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle, kalkınma planı, programı ve stratejik planlar doğrultusunda kaynağı tahsis edilmek suretiyle görevlendirilebilir. Bu görevlendirmelere ilişkin usul ve esaslar ile görevlendirme kapsamında ihtiyaç duyulan kaynağın hangi kurum veya kuruluş bütçesinden karşılanacağı Cumhurbaşkanınca belirlenir.

MADDE 8 – (1) 14/10/1999 tarihli ve 4456 sayılı Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketinin Kuruluşu Hakkında Kanun yürürlükten kaldırılmıştır. Diğer mevzuatta 4456 sayılı Kanuna yapılan atıflar bu Kanuna yapılmış sayılır.

Bu kanun ile 14.10.1999 tarihli 4456 sayılı Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketinin Kuruluşu Hakkında Kanun yürürlükten kaldırılmıştır.

(3). 24.10.2018 tarihli 7149 s. Türk Silahlı Kuvvetlerini Güçlendirme Vakfı Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun:

209

Özeti

Bu kanun ile,

- Türk Silahlı Kuvvetlerini Güçlendirme Vakfı Mütevelli Heyet üyeleri arasına Cumhurbaşkanı Yardımcısı ve Genelkurmay Başkanı dâhil edilmekte,
- Millî Savunma Bakanlığı Müsteşarının heyet üyeliğine son verilmekte,
- Vakıf Yönetim Kurulunun Mütevelli Heyet tarafından seçilen en az üç üyeden oluşması ile Vakıf senedinde yapılacak değişikliklerin Vakıf senedinin tescil işlemleri tamamlanıncaya kadar uygulanabilmesinin temini için geçici bir madde ihdas edilmektedir.

İçeriği

MADDE 1 – 17/6/1987 tarihli ve 3388 sayılı Türk Silahlı Kuvvetlerini Güçlendirme Vakfı Kanununun 2/A maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve üçüncü fıkrasında yer alan “üç” ibaresi “*en az üç, en fazla yedi*” şeklinde değiştirilmiştir.

“Vakıf Mütevelli Heyeti, Cumhurbaşkanlığı başkanlığında, Cumhurbaşkanının görevlendireceği Cumhurbaşkanlığı yardımcısı, Milli Savunma Bakanı, Genelkurmay Başkanı ve Savunma Sanayii Başkanından oluşur.”

MADDE 2 – 3388 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 4 – *Mütevelli Heyet ile Yönetim Kuruluna ilişkin olarak bu maddeyi ihdas eden Kanunla 2/A maddesinde yapılan düzenleme uyarınca Vakıf senedinde yapılacak değişiklikler 4721 sayılı Kanun hükümleri doğrultusunda tescil ettirilir. Ancak tescil işleminin tamamlanması beklenmeksizin 2/A maddesinin değiştirilen hükümleri uygulanır.*

Bu kanun ile 1 kanunda toplam 3 madde değiştirilmiştir.

(4). 21.11.2018 tarihli 7152 s. Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanunu ile Esnaf ve Sanatkarlar Meslek Kuruluşlar Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun:

Özeti

Bu Kanun ile,

- Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanununda düzenleme yapılarak milletvekili ve mahalli idareler genel ve ara seçimlerinde adaylık için görevinden ayrılan Birlik Başkanı ve Birlik Yönetim Kurulu üyeleri ile oda ve borsa yönetim kurulu başkan ve üyelerine, aday olamamaları veya seçilememeleri halinde eski görevlerine dönme imkânı tanınmaktadır.

İçeriği

MADDE 1 – 18/5/2004 tarihli ve 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

EK MADDE 1 – *Milletvekili ve mahalli idareler genel ve ara seçimlerinde adaylık için görevinden ayrılan Birlik Başkanı ve Birlik Yönetim Kurulu üyeleri ile oda ve borsa yönetim kurulu başkan ve üyeleri, aday olamadıkları veya seçilemedikleri takdirde en geç Yüksek Seçim Kurulunca seçim sonuçlarının ilanını takip eden bir ay içinde eski görevlerine*

dönebilirler. Bu süreçte, Birlik Başkanı ile oda ve borsa yönetim kurulu başkanının yerine seçim yapılmaz; yönetim kurulu üyelerinin yerine ise yedek üye çağrılır. Birlik Başkanı ile oda veya borsa yönetim kurulu başkanının eski görevlerine dönmeleri için öngörülen sürenin sonuna kadar en yaşlı başkan yardımcısı, bunun yokluğunda en yaşlı üye geçici olarak başkanlık görevini yürütür.

Diğer kanunların bu maddeye aykırı hükümleri uygulanmaz.

MADDE 2 – 7/6/2005 tarihli ve 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar Meslek Kuruluşları Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

EK MADDE 1 – *Milletvekili ve mahalli idareler genel ve ara seçimlerinde adaylık için görevinden ayrılan esnaf ve sanatkarlar meslek kuruluşları genel başkanı ve başkanları ile yönetim ve denetim kurulu üyeleri, aday olamadıkları veya seçilemedikleri takdirde en geç Yüksek Seçim Kurulunca seçim sonuçlarının ilanını takip eden bir ay içinde eski görevlerine dönebilirler. Bu süreçte, genel başkanın ve başkanların yerine seçim yapılmaz; yönetim ve denetim kurulu üyelerinin yerine ise yedek üyeler çağrılır.*

Genel başkanın ve başkanların eski görevlerine dönmeleri için öngörülen sürenin sonuna kadar başkan vekilleri, yoksa en yaşlı yönetim kurulu üyesi başkanlık görevini yürütür.

Bu kanun ile 2 kanunda toplam 2 madde değiştirilmiştir.

(5). 18.01.2019 tarihli 7163 s. Sinema Filmlerinin Değerlendirilmesi ve Sınıflandırılması ile Desteklenmesi Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun:

Özeti

Bu kanun ile,

- Sinema türlerinin kısa film ve animasyon film gibi çeşitli sınıflandırmalarda değerlendirilebilmesi ve desteklenebilmesi için karar verecek komisyon sayısı artırılmakta, dizi filmleri destekleme kapsamına alınmakta ve dizi filmler ile yabancı sinema filmleri için ayrı bir “Dizi ve Yabancı Filmleri Destekleme Komisyonu” oluşturulmakta,

- İzleyicilerin doğru bilgilendirilmesi amacıyla uyarıcı işaret ve ibarelerin her türlü gösteri ve tanıtım alanında kullanılması zorunlu hale getirilmekte ve bu işaretlere uygun olarak gösterim yapılması sağlanmakta,
- İlgili projelerin hangi oranda desteklenebileceği belirlenmekte ve belirlenen şartlara uyulmaması durumunda sağlanan destekler geri alınmakta,
- Bakanlığın sinema sektöründe çeşitli faaliyetler düzenleyebilmesi, ödüller verebilmesi, sinema gösterim imkanının sınırlı olduğu yerlerde kamu kurumlarına sinema gösterimi için donanım desteği sağlayabilmesi ve ihtiyaç sahibi olduğu değerlendirilen sinema sanatçılarına destek olabilmesi hüküm altına alınmakta,
- Sinema alanındaki eserlerin korunabilmesine ve gelecek kuşaklara aktarılabilmesine yönelik arşiv ve müze oluşturulması için ihtiyaç duyulan satın almalar gerçekleştirilmekte,
- Sağlanan desteklerin geri ödemesiz hale dönüştürülmesi nedeniyle geri ödemeler gelirlerden çıkarılmakta ve destekler birden fazla yıla yayılmış olarak sağlanabilmekte,
- Sinema ve dizi film çekimlerine ilişkin ihtiyaç ve çözümlerin tespiti ile kamuya ait alanlardaki çekim ücret tarifesini belirlemek amacıyla ihtiyaç duyulan illerde komisyonlar oluşturulabilmesi;
- İlgili kurul ve komisyonların kurulmasının ve uygulamaya yönelik yönetmeliğin en geç altı ay içerisinde çıkarılması sağlanmakta,
- 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu kapsamında düzenlenmesi nedeniyle sinema ve müzik eserleri yapımcı belgesi ile tescil ve bandrol işlemlerine yönelik belgeler yürürlükten kaldırılmaktadır.

İçeriği

MADDE 8 – 14.07.2004 tarihli ve 5224 sayılı Sinema Filmlerinin Değerlendirilmesi ve Sınıflandırılması ile Desteklenmesi Hakkında Kanunun 13 üncü maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

İşaret ve İbarelerin Kullanılmaması ve Denetim

MADDE 13 – *Değerlendirme ve sınıflandırma yükümlülüğüne uyulmaması, zorunlu tutulan işaret ve ibarelerin değerlendirme ve sınıflandırma sonrasında her türlü tanıtım ve gösterim alanında ve taşıyıcı materyal üzerinde kullanılmaması veya yanıltıcı şekilde kullanılması halinde mahallin mülki idare amiri tarafından filmlerin gösterim ve dağıtımı, işaret ve ibareler kullanılıncaya kadar durdurulur ve ilgililer hakkında bu maddede öngörülen idari para cezaları uygulanır.*

Sinema filmi öncesinde gösterilen reklamların süresi en fazla on dakikadır. Fragman gösterim süresi en az üç, en fazla beş dakikadır. Kamu spotları ve sosyal sorumluluk projelerine ilişkin gösterimler belirtilen sürelerle dahil edilmez. Sinema filmi gösterim arası on beş dakikayı aşamaz.

Sinema salonu işletmecileri, filmin yapımcısı ve varsa dağıtımıcısı ile yapılacak sözleşme ile belirlenecek indirimli bilet fiyatlandırmaları hariç olmak üzere sinema biletini içeren abonelik, promosyon, kampanya ve toplu satış faaliyetleri gerçekleştiremez.

Sinema salon işletmecileri, sinema filmi bileti ile birlikte başka bir ürünün satışını aynı anda yapamaz.

Sinema salonu işletmecileri, film gösterimleri ile ilgili bilgileri Bakanlığa iletmek üzere Bakanlıkça belirlenen donanım ve yazılımı işler halde bulundurmakla yükümlüdür. Yapılan denetimlerde belirlenen eksiklerin giderilmesi için sinema salonu işletmecilerine altmış gün süre verilir.

Bu Kanun Hükmüne Aykırı Olarak;

a) *Değerlendirme ve sınıflandırma yükümlülüğüne uymayan, zorunlu tutulduğu halde gerekli işaret ve ibareleri kullanmayan veya yanıltıcı şekilde kullanan film yapımcısına yirmi bin Türk lirası,*

b) *Değerlendirme ve sınıflandırma yükümlülüğüne uyulmayan filmlerin dağıtımını yapanlara yirmi bin Türk lirası,*

c) *Değerlendirme ve sınıflandırma yükümlülüğüne uyulmayan filmlerin gösterimini yapanlar ile gerekli işaret ve ibareleri kullanmadan veya yanıltıcı şekilde kullanarak film gösterimi yapanlara elli bin Türk lirası,*

d) *Gösterim ve tanıtım alanlarında gerekli işaret ve ibareleri kullanmadan etkinlik düzenleyenlere film başına yirmi bin Türk lirası,*

e) Reklam, fragman ve film arası sürelerine uymadan gösterim yapan sinema salonu işletmecilerine salon başına elli bin Türk lirası,

f) Üçüncü ve dördüncü fıkra hükümlerine aykırı hareket eden sinema salonu işletmecilerine işletmenin sahibi olduğu salon başına elli bin Türk lirası,

g) Beşinci fıkra da yer alan yükümlülüğü yerine getirmeyen sinema salonu işletmecilerine salon başına elli bin Türk lirası idari para cezası verilir.

Bu maddede öngörülen idari para cezaları mahallin mülki idare amiri tarafından verilir. İdari para cezaları, tebliğinden itibaren bir ay içinde ödenir. İdari para cezasının ödenmiş olması yükümlülükleri ortadan kaldırmaz.

Bu kanun ile 1 kanunda toplam 18 madde değiştirilmiş ve 7 madde yürürlükten kaldırılmıştır.

(6). 23.5.2019 tarihli 7167 s. Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu ile Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun:

Özeti

Bu kanun ile,

- Adana Bilim ve Teknoloji Üniversitesinin adı Adana Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi şeklinde değiştirilmekte,
- Bu değişikliğe bağlı geçiş hükümleri düzenlenmektedir.

İçeriği

MADDE 1 – 28/3/1983 tarihli ve 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanununun ek 143 üncü maddesinin başlığında ve birinci fıkrasında yer alan “Adana Bilim ve Teknoloji Üniversitesi” ibareleri “Adana Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 2 – 2809 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

EK MADDE 200 – *Mevzuatta Adana Bilim ve Teknoloji Üniversitesine yapılan atıflar Adana Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesine yapılmış sayılır.*

MADDE 3 – 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli (II) sayılı Cetvelin “A) Yükseköğretim Kurulu, Üniversiteler ve Yüksek Teknoloji Enstitüleri” bölümünün 105 inci sırası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

105) Adana Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi

Bu kanun ile 2 kanunda toplam 4 madde değiştirilmiştir.

(7). 23.5.2019 tarihli 7175 s. Turizm Teşvik Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun:

Özeti

Bu kanun ile, turizm sektöründeki yatırımların ivedilikle hayata geçirilebilmesi amacıyla;

- Turizm işletmesi belgeli tesisler için yapılan sınıflandırma çalışmaları sırasında sektör temsilcisinin bulunmadığı hallerde üç Bakanlık kontrolörü yerine iki Bakanlık kontrolörünün katılımıyla Sınıflandırma Komisyonu oluşturulabilmesine imkân sağlanmakta,
- Tahsis edilen kamu taşınmazları üzerinde yer alan turizm tesislerinde çalışan personelin konaklama ihtiyaçlarının giderilmesine yönelik personel lojmanı alanlarının yatırımcılara tahsisine ilişkin temel ilkeler belirlenmekte,
- Kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri ve turizm merkezlerinde bulunan ve Bakanlık tarafından turizm amaçlı değerlendirilmesinde yarar görülen taşınmazlardan, kamu hizmetlerinde kullanılanlar ile üzerinde irtifak hakkı tesis edilenler hariç olmak üzere, Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca uygun görülenlerin iki ay içinde Bakanlığa tahsis edilmesi sağlanmakta,
- Turizmin gelişimine katkı sağlamak amacıyla kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri ile turizm merkezleri sınırları içinde

altyapı yatırımlarının Kültür ve Turizm Bakanlığınca yapılabilmesi hüküm altına alınmakta,

- Belge almadan faaliyette bulunan deniz turizmi araçları ve işletmelerine uygulanacak müeyyideler, cezalar ve belge iptaline ilişkin düzenlemeler yapılmakta,
- Türk bayraklı yatların rekabet gücünün arttırılması ve yabancı bayraklı yatların ticari faaliyetlerinden dolayı Devletimizin vergi kaybının önlenmesi için ülkemiz karasularında yabancı bayraklı yatların ticari faaliyetlerine izin verilmemesi hükmü getirilmekte,
- Orman Genel Müdürlüğü sabit kıymetlerine alınan tesislerden konaklama amaçlı kullanılması mümkün olanlar ile mesire yerleri içerisindeki her tür ve kapasitede konaklama tesislerini tahsis etme yetkisi, ülkemiz turizm politikasının belirleyici ve uygulayıcısı olan Kültür ve Turizm Bakanlığınca verilmektedir.

İçeriği

MADDE 2 – 2634 sayılı Kanunun 8 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

Kamu hizmetlerinde kullanılanlar ile üzerinde irtifak hakkı tesis edilenler hariç, Hazinesin özel mülkiyetinde bulunan taşınmazlardan Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca uygun görülenler iki ay içerisinde tahsis edilir, bu süre içinde tahsisin yapılmaması veya olumsuz görüş bildirilmemesi halinde tahsis yapılmış sayılır. Tapuya tescili mümkün olan Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki tescil harici yerler ile kapanan yollar ve yol fazlaları ise talep tarihinden başlayarak en geç bir ay içinde Hazine adına tescil edilir ve tescili müteakip Bakanlığa aynı usulle tahsis yapılır.

M. Personel lojman alanları; tahsise ilişkin diğer hususların sağlanması şartı ile Bakanlık tarafından aynı bölgede adına kamu taşınmazı tahsis edilen yatırımcılara, ana tahsisin süresiyle eş zamanlı olacak şekilde ilanlı olarak sosyal ve teknik alt yapı hizmetlerine katılım payı alınması şartıyla tahsis edilebilir. Tahsis edilen bu alanlar, amacı dışında kullanılamaz ve ana tahsisten ayrı olarak devredilemez, üzerinde inşa edilen bina ve tesislerin asli unsuru üçüncü kişilere kiralanamaz veya işletme hakkı devredilemez. Bu koşullara uyulmaması halinde, bu alanların tahsisleri

iptal edilir. Bu alanlar üzerinde bağımsız ve sürekli nitelikte olmayan irtifak hakkı tesis edilir. Daha önce adına personel lojman alanı tahsisi yapılanlara aynı ana tahsise bağlı olarak yeniden tahsis yapılmaz.

MADDE 10 – 2634 sayılı Kanuna aşağıdaki ek maddeler eklenmiştir.

EK MADDE 5 – *Ormanlık alanlar üzerinde bulunan ve 6831 sayılı Orman Kanununun 17 nci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca Orman Genel Müdürlüğü sabit kıymetlerine alınan tesislerden konaklama amaçlı kullanılması mümkün olanlar ile içerisinde her tür ve kapasitede konaklama tesisi bulunan mesire yerlerini tahsis etmeye, gelirleri Orman Genel Müdürlüğüne ait olmak üzere Bakanlık yetkilidir. Bu madde kapsamında kalan yerlerin Bakanlığa tahsisi ile Bakanlık tarafından yatırımcılara tahsis edilmesinde 8 inci madde hükümleri uygulanır.*

EK MADDE 6 – *Su altında korunması gerekli kültür ve tabiat varlıklarının bulunduğu bölgelerden Bakanlıkça belirlenen yerlerde turizm ve sportif amaçlı dalış yapılabilir. Askerî yasak bölgeler ve güvenlik bölgelerinde ise Millî Savunma Bakanlığının uygun görüşü alınarak turizm ve sportif amaçlı dalış yapılabilir. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar, Millî Savunma Bakanlığının uygun görüşü alınarak Bakanlıkça yürürlüğe konulacak yönetmelikle belirlenir.*

217

**Bu kanun ile 1 kanunda toplam 18 madde değiştirilmiş ve
1 madde yürürlükten kaldırılmıştır.**

(8). 25.6.2019 tarihli 7179 s. Askeralma Kanunu:

Özeti

Bu kanun ile,

- Askerlik yükümlülüğünün genel esasları belirlenmekte,
- Askerlik hizmetinin yedek subay, yedek astsubay, erbaş ve er olarak yerine getirileceği belirtilmekte,
- Muvazzaf askerlik süresi erbaş ve erler için 6 ay, yedek subay ve yedek astsubaylar için 12 ay olarak belirlenmekte,

- Erbaş ve erlerden istekli olanlara, gerekli şartları taşımaları halinde 6 ay süre ile sınırlı olmak üzere askerlik hizmetlerine devam edebilme imkanı getirilmekte,
- Dört yıl veya daha fazla süreli yükseköğretim kurumlarından mezun olanlardan ihtiyaç miktarı kadarına askerlik hizmetini yedek subay olarak yerine getirebilme şartı getirilmekte,
- Yedek astsubaylar iki veya üç yıl süreli yükseköğretim kurumlarından mezun olanlar ile dört yıl veya daha fazla süreli yükseköğretim kurumlarından mezun olup istekli olanlar arasından seçileceği hükmü getirilmekte,
- İstekli olanlardan Millî Savunma Bakanlığınca belirlenecek sayıda yükümlüye, **240.000** gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak bedel miktarını, silahaltına alınmadan önce peşin ödemeleri ve bir aylık temel askerlik eğitimini tamamlamaları halinde askerlik hizmetini yerine getirmiş sayılmakta,
- İstekli miktarının bedelli askerlikten yararlandırılacak miktardan fazla olması halinde, bedelli askerlik hizmeti yapacak olanlar kura ile belirlenmekte,
- Bedelli askerlik için tahsil edilen tutarlar genel bütçeye gelir kaydedilmekte,
- Millî Savunma Bakanlığının uygun görmesi üzerine yedek subay adayı olarak silahaltına alınacaklardan, Millî Eğitim Bakanlığı tarafından öğretmenlik mesleğini fiilen icra edenler arasından bildirilenler, temel askerlik eğitimini takiben Millî Eğitim Bakanlığı emrine verilmekte,
- Emniyet Hizmetleri Sınıfına mensup personel ile polis eğitim ve öğretim kurumlarında öğrenim görenlerin veya bu kurumların giriş sınavını kazananların her türlü askerlik işlemleri ertelenmekte,
- Emniyet hizmetleri sınıfında on yıllık hizmet süresini tamamlayanlar askerlik hizmetini tamamlamış sayılmaktadır.

İçeriği

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Kanunun amacı, yükümlülük esasına göre silahaltına alınacakların yoklama, sınıflandırma, celp, sevk, erteleme, muafiyet, muvazzafılık işlemleri ile cezalı yükümlülere yapılacak işlemler, Türk Silahlı Kuvvetlerinden çeşitli statülerde görev yaparken ayrılan personel dâhil olmak üzere yedeklik dönemleri ile Türk Silahlı Kuvvetlerine çeşitli statülerde katılan personelin askerlik yükümlülüğünü yerine getirmiş sayılması ve bunlardan askerlik hizmetini tamamlamamış bulunanların işlemlerine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Askerlik Yükümlülüğü

MADDE 4 – (1) Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olan her erkek, askerlik hizmeti yapmaya mecburdur.

(2) Askerlik hizmeti bu Kanun hükümlerine göre yedek subay, yedek astsubay, erbaş ve er olarak yerine getirilir.

(3) Askeralma işlemleri Bakanlıkça yürütülür.

(4) Savaş veya savaşı gerektirecek bir durumun baş göstermesi hâlinde, bu Kanuna tabi yükümlülerin askerlik hizmetini yerine getirmek üzere silahaltına alınmalarının esasları Cumhurbaşkanı tarafından belirlenir.

Askerlik Çağı ve Hizmet Süresi

MADDE 5 – (1) Askerlik çağı; yoklama, muvazzafılık ve yedeklik olmak üzere üç döneme ayrılır.

(2) Hizmet süresi; erbaş ve erler için 6 ay, yedek subay ve yedek astsubaylar için 12 aydır. Hizmet sürelerini, ihtiyaca göre bir katına kadar artırmaya veya yarısına kadar azaltmaya Cumhurbaşkanınca karar verilebilir. Bu şekilde belirlenen hizmet süresi altı aydan az olamaz.

Yedek Subay Seçimi

MADDE 7 – (1) Dört yıl veya daha fazla süreli yükseköğretim kurumlarından mezun olanlar ile yetkili makamlarca dengi olduğu kabul edilen

yurt dışı öğrenim kurumu mezunu olanlardan, Türk Silahlı Kuvvetlerinin ihtiyaç miktarı kadarı yedek subay adayı olarak ayrılır.

Türk Silahlı Kuvvetlerinin ihtiyaç duyduğu yedek subay miktarından fazla olan yükümlülerden; istekli olanlardan ihtiyaç miktarı kadarı askerlik hizmetini yedek astsubay, diğerleri erbaş ve er olarak yerine getirir.

Yedek Astsubay Seçimi

MADDE 8 – (1) Türk Silahlı Kuvvetlerinin ihtiyacı kadar yedek astsubay adayları;

a) İki veya üç yıl süreli yükseköğretim kurumlarından mezun olanlar ile yetkili makamlarca dengi olduğu kabul edilen yurt dışı öğrenim kurumu mezunu olanlar,

b) Dört yıl ve daha fazla süreli yükseköğretim kurumlarından mezun olanlar ile yetkili makamlarca dengi olduğu kabul edilen yurt dışı öğrenim kurumu mezunlarından istekli olanlar, arasından seçilir. Türk Silahlı Kuvvetlerinin ihtiyaç duyduğu yedek astsubay miktarından fazla olan yükümlüler askerlik hizmetini erbaş ve er olarak yerine getirir.

(2) Yükümlülerin yedek astsubay adayı statüsüne ayrılmasında öncelikle Türk Silahlı Kuvvetlerinin ihtiyacı olmak üzere yükümlülerin istekleri de dikkate alınır.

Bedelli Askerlik

MADDE 9 – (1) İstekli olanlardan Türk Silahlı Kuvvetlerinin ihtiyacı dikkate alınarak Bakanlıkça belirlenecek sayıda yükümlü, **240.000** gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak bedel tutarını silahlaltına alınmadan önce Bakanlıkça belirlenecek sürede peşin ödemeleri ve bir aylık temel askerlik eğitimini tamamlamaları hâlinde askerlik hizmetini yerine getirmiş sayılırlar.

(2) İstekli sayısının bedelli askerlik için belirlenen sayıdan fazla olması hâlinde, bedelli askerlikten yararlanabilecek olanlar kura ile seçilir. İstekli sayısının yararlandırılacak sayısından az olması durumunda kura çekimi yapılmadan tüm istekliler bedelli askerlik hizmeti için seçilir. Yararlanma şartlarını haiz olanlar yasal erteleme hakları devam ettiği sürece seçime tabi

tutulur. Bedelli askerlikten yararlanma hakkı elde edip de vazgeçenlere yeni bir hak verilmez.

(3) Bu uygulama kapsamında tahsil edilen tutarlar genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere Bakanlık merkez muhasebe birimi hesabına yatırılır.

Emniyet Hizmetleri Sınıfı Mensuplarının Askerlik Hizmeti

MADDE 11 – (1) Emniyet Teşkilatı kadrolarında kadro ve/veya rütbeleri ile ilişkisi devam eden Emniyet Hizmetleri Sınıfına mensup personel ile polis eğitim ve öğretim kurumlarında öğrenim görenler veya bu kurumların giriş sınavlarını kazananlardan askerlik hizmetini yapmamış olanların her türlü askerlik işlemleri ertelenir.

(2) Birinci fıkra kapsamındakilerden, Emniyet Hizmetleri Sınıfında on yıllık hizmet süresini, kamu görevinden sayılmayacak hâller hariç olmak üzere tamamlayanlar askerlik hizmetini yerine getirmiş sayılır. Geçici süreli görevlendirmeler, yurt dışı misyon koruma, yurt dışında eğitim ve diğer görevler sebebiyle geçirilen süreler de on yıllık hizmet süresinin hesabında dikkate alınır. Bu yükümlüler ile ilgili bilgiler, İçişleri Bakanlığınca Bakanlığa bildirilir.

(3) On yıllık süre, birinci fıkra kapsamındaki eğitim ve öğretim kurumlarından mezun olarak fiilen göreve başlanılan tarihte başlar. On yıllık süreyi tamamlamadan herhangi bir nedenle Emniyet Hizmetleri Sınıfından ayrılan, başka kuruma nakledilen veya bu süre içinde meslekten ilişigi kesilen personel, bu Kanun hükümlerine göre askerlik hizmetini yerine getirir.

Jandarma Genel Komutanlığı ile Sahil Güvenlik Komutanlığı Mensuplarının Askerlik Hizmeti

MADDE 12 – (1) Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisinde veya Jandarma Genel Komutanlığı ile Sahil Güvenlik Komutanlığı adına üniversite, fakülte veya yüksekokullar ile meslek yüksekokullarında öğrenim görenler veya bu kurumların giriş sınavlarını kazananlardan askerlik hizmetini yapmamış olanların her türlü askerlik işlemleri ertelenir.

(2) Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı kadrolarında görevli muvazzaf ve sözleşmeli subay veya astsubaylar ile

uzman erbaş ve sözleşmeli erbaş ve erlerin hizmette geçirdikleri sürelerin görevlerinden ayrıldıktan ve ilişkileri kesildikten sonra askerlik yükümlülüğünden sayılmasına ilişkin 48 inci madde hükümleri uygulanır.

Tabiplerin Askerlik Hizmeti

MADDE 13 – (1) Bakanlık ile Sağlık Bakanlığınca her celp ve/veya atama döneminde müştereken belirlenen yer ve miktarda yedek subay aday adayı olarak silahaltına alınacak tabipler temel askerlik eğitimini takiben Devlet hizmeti yükümlülüğünü yapmak üzere Sağlık Bakanlığı emrine verilir ve bu yükümlülüğü yerine getirinceye kadar geçici terhis edilir.

Bunların her türlü özlük işleri Devlet hizmeti yükümlülüğünün devamı süresince Sağlık Bakanlığınca yürütülür. Bunlardan usulüne uygun olarak Devlet hizmeti yükümlülüğünü yerine getirdikleri Sağlık Bakanlığınca Bakanlığa bildirilenler askerlik hizmetini yerine getirmiş sayılır ve asteğmen olarak terhis edilir. Sağlık Bakanlığındaki bu görevleri sırasında usulüne göre tabiplik mesleği ile ilişkileri kesilenler kalan hizmetlerini er olarak tamamlamak üzere Sağlık Bakanlığı ile ilişkileri kesilerek Bakanlığa bildirilir. Devlet hizmeti yükümlülüğünü usulüne uygun olarak tamamlamayanlar hakkında 35 inci madde hükümleri uygulanır. Noksan hizmetin hesabında Devlet hizmeti yükümlülüğünde geçen süre dikkate alınmaz.

Bu kanun ile 20 kanun ve 1 kanun hükmünde kararnamede toplam 38 madde değiştirilmiş ve 2 kanun (1111 s. Kanun ve 1076 s. Kanun) yürürlükten kaldırılmıştır.

(9). 04.07.2019 tarihli 7182 s. Sporda Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesine Dair Kanun ile Başarılı Sporculara Aylık Bağlanması ile Devlet Sporcusu Unvanı Verilmesi Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun:

Özeti

Bu kanun ile,

- 3289 sayılı Gençlik ve Spor Hizmetleri Kanunu ile uyum sağlanması için gerekli değişiklikler yapılmakta,

- Biyometrik yöntemlerle kimlik doğrulama sistemi kurulmakta,
- Elektronik karta ilişkin hükümler belirlenmekte,
- Federasyonların da özel güvenlik hizmeti satın alabilmelerine imkan tanınmakta,
- Artan terör olaylarına karşı tedbir alınmakta ve müsabakalar-daki güvenlik önlemlerinin aksamamasına yönelik düzenlemeler yapılmakta,
- Kamu kurum ve kuruluşlarına, Kanun kapsamındaki suçlarla ilgili olarak Gençlik ve Spor Bakanlığı denetim elemanlarına gerekli bilgi ve belgeleri ibraz etme zorunluluğu getirilmektedir.

İçeriği

MADDE 3 – 31/3/2011 tarihli ve 6222 sayılı Sporda Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesine Dair Kanunun 5 inci maddesinin (ç) bendi ile dördüncü fıkrasının birinci cümlesi ile altıncı fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

ç) *Seyir alanlarında seyircilerin oturma yerleri numaralandırılır. Bilet satışları koltuk numarasıyla ilişkilendirilerek yapılır. Seyircilerin ayakta seyredebileceği şekilde düzenlenmiş numaralı alanla ilişkilendirmek suretiyle de bilet satışı yapılabilir. Bu uygulamaya, ilgili federasyon ve İçişleri Bakanlığının görüşü alınarak Bakanlıkça karar verilir. Seyir alanlarına kapasitenin üzerinde veya biletsiz seyirci alınamaz.*

Futbol dalında en üst lig ile bir altındaki ligde seyir alanlarına girişi sağlayacak biletler, elektronik sistem üzerinden usul ve esasları Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirlenen şekilde elektronik olarak oluşturulur.

(6) *Futbol dalında en üst lig ile bir altındaki ligde bulunan kulüpler, dördüncü ve beşinci fıkralardaki sistemle ilgili teknik donanımları kendi kullanımındaki müsabaka ve seyir alanlarında kurmakla yükümlüdür.*

Aynı yükümlülükler basketbol, voleybol ve hentbol dallarındaki en üst ligde bulunan kulüplerin kendi kullanımındaki müsabaka ve seyir alanları bakımından da geçerlidir; ancak bu spor dallarında dördüncü fıkra da öngörülen elektronik kart ve elektronik bilete ilişkin hükümlerin uygulanmasına ilgili federasyonun görüşü alınarak Bakanlık tarafından;

en üst iki futbol ligi dışındaki liglerde ise Türkiye Futbol Federasyonu tarafından karar verilir.

Spor müsabakaları için ilgili federasyon, spor kulüpleri ve yetkili diğer kişiler tarafından uygun görülen yerler ve görevliler dışında, her ne suretle olursa olsun bilet satışı yapılamaz.

İlgili federasyonlar elektronik kart almak amacıyla verilen bilgileri, bu Kanun kapsamındaki faaliyet alanıyla sınırlı olarak kulüpler adına paylaşabilir. Paylaşılan bilgiler 24/3/2016 tarihli ve 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununa aykırı olarak işlenemez ve kullanılamaz.

MADDE 7 – 6222 sayılı Kanunun 13 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

MADDE 13 – (1) *Bulundurulması esasen suç oluşturan silahları müsa-baka, seyir, özel seyir ve antrenman alanları ile takım veya taraftarların toplu olarak seyahat ettikleri araçlara sokan kişi hakkında, 10/7/1953 tarihli ve 6136 sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanunun ek 1 inci maddesi hükümlerine göre cezaya hükmolunur.*

(2) *Esasen bulundurulması suç oluşturmamakla beraber 12 nci maddenin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamına giren alet veya maddeleri müsabaka, seyir, özel seyir ve antrenman alanları ile takım veya taraftarların toplu olarak seyahat ettikleri araçlara sokan kişi, altı aydan iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.*

(3) *12 nci maddenin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamına giren alet veya maddeleri seyircilere temin etmek amacıyla müsabaka, seyir, özel seyir ve antrenman alanları ile takım veya taraftarların toplu olarak seyahat ettikleri araçlara sokan veya bu yerlerde seyircilere temin eden kişi, iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.*

(4) *12 nci maddenin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamına giren alet veya maddeleri müsabaka, seyir veya antrenman alanlarında kullanarak müsabaka veya antrenman düzeninin bozulmasına sebebiyet veren kişi, fiili daha ağır cezayı gerektiren başka bir suç oluşturmadığı takdirde, bir yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.*

(5) Müsabaka, seyir veya antrenman alanlarına sokulması yasak olmayan maddeleri kullanarak müsabaka veya antrenman düzeninin bozulmasına sebebiyet veren kişi, fiili daha ağır bir cezayı gerektiren başka bir suç oluşturmadığı takdirde, yüz gün adli para cezasıyla cezalandırılır.

(6) Müsabaka, seyir, özel seyir ve antrenman alanları ile takım veya taraftarların toplu olarak seyahat ettikleri araçlara müsabaka öncesinde veya sırasında uyuşturucu veya uyarıcı madde ya da 12 nci maddenin birinci fıkrasının ikinci cümlesine aykırı olarak müsabaka, seyir ve antrenman alanlarına alkollü içecek sokan kişi, fiili daha ağır bir cezayı gerektiren başka bir suç oluşturmadığı takdirde, otuz gün adli para cezası ile cezalandırılır.

MADDE 20 – 24/6/2008 tarihli ve 5774 sayılı Başarılı Sporculara Aylık Bağlanması ile Devlet Sporcusu Unvanı Verilmesi Hakkında Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

EK MADDE 1 – (1) *Tarihî Kırkpınar Yağlı Güreşlerinde üst üste üç defa altın kemer kazanarak altın kemerin devamlı sahibi olanlara 7 nci madde uyarınca Devlet Sporcusu unvanı verilir. Bunlar hakkında Devlet sporcularına ilişkin olarak bu Kanunda yer alan hükümler uygulanır.*

Bu kanun ile 2 kanunda toplam 89 madde değiştirilmiş ve 1 madde yürürlükten kaldırılmıştır.

ç. 27 nci Dönem 2 nci Yasama Yılı Kod Kanunlar:

(1). 23.5.2019 tarihli 7174 s. Kapadokya Alanı Hakkında Kanun:

Özeti

Bu kanun ile;

- Kapadokya Alanının tarihi ve kültürel değerleri ile jeolojik/jeomorfolojik dokusunun ve doğal kaynak değerlerinin korunması, yaşatılması, geliştirilmesi ve tanıtılması amacıyla; alanda bulunan Hazine ile kamu kurum ve kuruluşlarının özel mülkiyetindeki ve Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki taşınmazlara ilişkin tasarruf işlemlerinin ne şekilde yapılacağı düzenlenmekte,

- Alandaki plan hazırlık ve onama sürecinde yaşanan yetki karmaşasının ortadan kaldırılması amacıyla Alanın bütününe ilişkin üst ölçekli planları hazırlama/hazırlatma yetkisi Alanın korunması amacıyla kurulmuş olan İdareye, onama yetkisi Kültür ve Turizm Bakanı'na verilmekte,
- Kapadokya Alan Komisyonu kurulmakta ve Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu ile kültür varlıklarını koruma bölge kurulları ile tabiat varlıklarını koruma bölge komisyonlarına verilen görev ve yetkiler Kapadokya Alan Komisyonuna devredilmekte,
- İdareye aktarılabacak gelirler belirlenmekte,
- İdarenin bu Kanundan doğan görevlerini ivedilikle uygulayabilmesini teminen bazı kanunlardan muaf tutulmakta ve bazı indirimlerden yararlanmakta,
- Kapadokya Alanının ve Alandaki kültür ve tabiat varlıklarının korunmasına yönelik hükümlere aykırılık halinde uygulanacak ceza hükümleri ile idari para cezalarına ilişkin düzenleme yapılmakta,
- Kapadokya Alanı sınırları içerisinde kalan kamu taşınmazlarının talebi halinde İdareye tahsisi ile İdare personelinin özlük hakları belirlenmekte,
- Kanunun yürürlüğe girmesi ile teşkilatlanmanın tamamlanmasından itibaren Kanun hükümlerinin süratle ve etkin bir biçimde uygulanmasını sağlamak amacıyla geçiş hükümleri düzenlenmektedir.

İçeriği

Kanun aşağıda belirtilen bölümlerden oluşmaktadır;

- **Birinci bölüm:** Amaç, kapsam, tanımlar ve genel esaslar
- **İkinci bölüm:** Kapadokya alanı yapılaşma esasları
- **Üçüncü bölüm:** Mali ve cezai hükümler
- **Dördüncü bölüm:** Çeşitli ve son hükümler

- **Yürürlük**
- **Yürütme**

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Tanımlar ve Genel Esaslar

Amaç ve Kapsam

MADDE 1 – (1) Bu Kanunun amacı; Kapadokya Alanının tarihî ve kültürel değerleri ile jeolojik/jeomorfolojik dokusunun ve doğal kaynak değerlerinin korunması, yaşatılması, geliştirilmesi, tanıtılması, gelecek kuşaklara aktarılması, planlanması, yönetilmesi ve denetlenmesine ilişkin hususları düzenlemektir.

Genel Esaslar

MADDE 3 – (1) Kapadokya Alanında geçiş dönemi koruma esasları ve kullanma şartları ile meri planlara ve Komisyon kararlarına aykırı uygulama yapılamaz. Bu Alanda her türlü aykırı uygulamanın giderilmesini sağlamak, gerektiğinde aykırı uygulamaya konu yapı ve tesisleri yıkmak veya yıktırmak İdarenin yetkisindedir.

(2) Kapadokya Alanında bulunan Hazine ile kamu kurum ve kuruluşlarının özel mülkiyetindeki taşınmazların satışı, trampası, arsa veya kat karşılığı inşaat yaptırılması, kiraya verilmesi, ön izin verilmesi ve üzerlerinde irtifak hakkı kurulması, Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin kiraya verilmesi, ön izin ve kullanma izni gibi işlemler İdarenin uygun görüşü alınarak yapılır. Ancak, Vakıflar Genel Müdürlüğünün idaresi ve denetiminde bulunan mazbut vakıflar ile temsilen yönetilen mülhak vakıflara ait taşınmazlar hakkında bu fıkra hükümleri uygulanmaz.

(3) Bu Kanunda hüküm bulunmayan hâllerde 21/7/1983 tarihli ve 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu, 3/5/1985 tarihli ve 3194 sayılı İmar Kanunu, 12/3/1982 tarihli ve 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu ile ilgili diğer mevzuat hükümleri uygulanır.

İKİNCİ BÖLÜM

Kapadokya Alanı Yapılaşma Esasları

Kapadokya Alan Planları

MADDE 4 – (1) Kapadokya Alanında yapılacak uygulamalar, meri planlar ile geçiş dönemi koruma esasları ve kullanma şartlarına göre yürütülür.

(2) Kapadokya Alanının bütününe ilişkin üst ölçekli plan İdarece hazırlanır ya da hazırlatılır. Bu plan, Komisyonun uygun görüşü ve Bakan onayı ile yürürlüğe girer. Üst ölçekli planlara uygun olarak hazırlanan ya da hazırlatılan nazım ve uygulama imar planları ise, Komisyonun uygun görüşü ve İdarenin onayı ile yürürlüğe girer.

(3) Kapadokya Alanında diğer kamu kurum ve kuruluşlarına ilgili mevzuatla verilen plan yapma, yaptırma, onama ve resen onama yetkisi bu maddede belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde yürütülür.

(4) Kapadokya Alanında bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra ilgili diğer idarelerce yeni plan onaylanamaz.

(5) Kapadokya Alan planı yapımı ve yürürlüğüne ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça çıkarılan yönetmelik ile belirlenir.

Kapadokya Alan Komisyonu

MADDE 5 – (1) Komisyon aşağıda belirtilen üyelerden oluşur:

a) Üniversitelerin arkeoloji, sanat tarihi, mimarlık, şehir planlama/şehir ve bölge planlama, jeoloji ve hukuk ile biyoloji veya kimya bölümlerinden lisans eğitimlerini tamamlayarak mezun olmuş, Bakanlıkça görevlendirilecek, alanında uzman ve en az on yıl deneyime sahip yedi üye

b) Nevşehir İl Özel İdaresi Genel Sekreteri veya Nevşehir İl Özel İdaresinden görevlendireceği bir üye

c) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü ile Tarım ve Orman Bakanlığı Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğüne görevlendirilecek, alanlarında uzman birer üye

ç) Nevşehir Ticaret ve Sanayi Odasınca görevlendirilecek bir üye

d) Görüşülecek konu ile ilgili yer belediye başkanlığından görevlendirilecek bir temsilci üye

e) Görüşülecek konu Vakıflar Genel Müdürlüğü ile ilgili ise Vakıflar Bölge Müdürü veya Vakıflar Bölge Müdürlüğünden görevlendireceği bir temsilci üye

(2) Komisyonunda görüşülecek konunun niteliğine göre oy hakkı olmamak kaydıyla ilgili kurum ve kuruluşlardan uzman çağrılabilir. Komisyonun gündemiyle ilgili meslek odaları İdarenin davetiyle toplantıya gözlemci olarak katılabilir.

(3) Birinci fıkranın **(a)** bendi uyarınca görevlendirilen Komisyon üyelerinin görev süresi iki yıldır. Yeni üyeler görevlendirilene kadar mevcut üyeler görevine devam eder.

(4) Kapadokya Alanında, 2863 sayılı Kanun ile kültür varlıklarını koruma bölge kurulları ile tabiat varlıklarını koruma bölge komisyonlarına verilen yetki ve görevler Komisyon tarafından kullanılır. Ayrıca, Komisyon Kapadokya Alanı içerisinde doğal sit alanlarının tescili, sınır değişiklikleri ve yeniden değerlendirilmesine yönelik karar almaya yetkilidir.

(5) Komisyon, Kapadokya Alanında geçiş dönemi koruma esasları ve kullanma şartları ile meri planlara ilişkin her türlü fiziki ve inşai uygulamaya yönelik karar almaya yetkilidir.

(6) 2863 sayılı Kanunda ve diğer mevzuatta kültür varlıklarını koruma bölge kurulları ile tabiat varlıklarını koruma bölge komisyonlarına yapılan atıflar Kapadokya Alanı bakımından Komisyona yapılmış sayılır.

(7) Kamu kurum ve kuruluşları, belediyeler ile gerçek ve tüzel kişiler Komisyon kararlarına uymak zorundadır.

(8) Komisyonun kuruluşu, görevleri, çalışma usul ve esasları ile Komisyon üyelerinin atanması ve üyeliklerinin sona erdirilmesi Bakanlıkça çıkarılan yönetmelik ile belirlenir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Mali ve Cezai Hükümler

İdareye Aktarılabak Gelirler

MADDE 6 – (1) İdareye aktarılabak gelirler şunlardır:

a) Nevşehir İl Özel İdaresi, Kapadokya Alanı sınırları içerisindeki belediyeler, Ürgüp Ticaret ve Sanayi Odası ve Nevşehir Ticaret ve Sanayi Odasının bir önceki yıl kesinleşmiş bütçe gelirlerinden en az yüzde bir oranında ayrılacak paylar

b) İdarece verilecek idari para cezalarından elde edilecek gelirler

c) Bakanlık Döner Sermaye İşletmesi Merkez Müdürlüğü bütçesinden aktarılabak tutarlar

(2) Birinci fıkranın (a) bendinde belirtilen pay oranını iki katına kadar artırmaya Cumhurbaşkanını yetkilidir.

Muafiyet ve İndirimler

MADDE 7 – (1) İdare, bu Kanunda ve ilgili mevzuatında sayılan faaliyetleri dolayısıyla yapılan işlemler yönünden 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanunu ile 26/5/1981 tarihli ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu gereğince alınan harçlardan ve harcamalara katılma paylarından, düzenlenen kâğıtlar yönünden damga vergisinden, kendisine yapılan bağış ve yardımlar nedeniyle veraset ve intikal vergisinden, sahip olduğu taşınmazlar dolayısıyla emlak vergisinden ve tapu ve kadaströ döner sermaye hizmet bedelinden muafır.

(2) İdareye yapılan her türlü nakdî ve ayni bağış ve yardımlar ile sponsorluk harcamalarının tamamını, 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu ile 13/6/2006 tarihli ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu hükümleri çerçevesinde gelir veya kurumlar vergisi matrahının tespitinde, gelir veya kurumlar vergisi beyannamesi üzerinde ayrıca gösterilmek şartıyla beyan edilen gelirden veya kurum kazancından indirilebilir.

(3) İdarenin bu Kanunda ve ilgili mevzuatında sayılan görevleriyle ilgili faaliyetlerinden elde ettiğı gelirleri dolayısıyla iktisadi işletme oluşmuş sayılmaz.

(4) İdarenin görevlerine ilişkin mal ve hizmet alımları ile yapım işleri 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununa tabi değildir. Bu istisna, ceza ve ihalelere katılmaktan yasaklama hükümleri ile İdarenin Kapadokya Alanına ilişkin faaliyetleri içinde olmayan, İdarenin idari ihtiyaçları ile ilgili mal ve hizmet alımları ile yapım işlerini kapsamaz. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınarak Bakanlıkça çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.

Cezalar

MADDE 8 – (1) Kapadokya Alanının tarihî ve kültürel değerleri ile jeolojik/jeomorfolojik dokusunun ve doğal kaynak değerlerinin korunmasına ve yaşatılmasına yönelik alınan tedbirlere aykırı davranılması hâlinde elli bin Türk lirasından iki yüz bin Türk lirasına kadar idari para cezası uygulanır.

(2) Birinci fıkra kapsamına girmeyen, Kapadokya Alanının mevcut durumunu bozmayan ve yapısal uygulamalar içermeyen konulara ilişkin belirlenecek tedbirlere aykırılık hâlinde ise beş yüz Türk lirasından beş bin Türk lirasına kadar idari para cezası uygulanır.

(3) Birinci ve ikinci fıkra kapsamında idari para cezası uygulanacak fiiller ile bu fiillerin aykırılık durumuna göre uygulanacak idari para cezasının miktarı İdarece çıkarılan yönetmelikle belirlenir.

(4) Birinci, ikinci ve üçüncü fıkralar uyarınca İdarece belirlenen fiiller dışında kalan ve 31/8/1956 tarihli ve 6831 sayılı Orman Kanunu, 9/8/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanunu, 1/7/2003 tarihli ve 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu ile 22/3/1971 tarihli ve 1380 sayılı Su Ürünleri Kanununda yasaklanan fiillerin Kapadokya Alanı sınırları içerisinde işlenmesi hâlinde bu kanunlarda tanımlanmış idari para cezaları iki misli artırılır ve bu kanunlarda yetkili kılınan ilgili idarelerin yetkili personelinin katılımı ile tespiti yapılarak İdarece uygulanır.

(5) Bu madde uyarınca verilen idari para cezaları Başkan tarafından uygulanır ve İdareye gelir kaydedilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Çeşitli Hükümler

MADDE 9 – (1) 2863 sayılı Kanun kapsamında kültür varlıklarını koruma bölge kurulu müdürlüklerine, koruma, uygulama ve denetim büroları ile çevre ve şehircilik il müdürlüklerine verilen görev ve yetkiler Kapadokya Alanında, İdare tarafından yürütülür.

(2) İdare tarafından talep edilmesi hâlinde Kapadokya Alanı sınırları içerisinde kalan Hazinesin özel mülkiyetindeki veya Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki taşınmazlar, ormanlık alanlar dâhil tahsisli olanların tahsisleri kaldırılarak bu Kanunda belirtilen amaçlara uygun olarak kullanılmak üzere bedelsiz olarak İdareye tahsis edilir. Genel kolluk kuvvetlerine tahsisli veya bunların kullanımında olan taşınmazlar hakkında bu fıkra hükümleri uygulanmaz.

(3) Kapadokya Alanının sınırları bölgenin kültürel ve doğal varlıkları ile turizm potansiyeli göz önüne alınarak İdarenin teklifi ve Bakanlığın uygun görüşü üzerine Cumhurbaşkanının kararı ile değiştirilebilir.

(4) Kapadokya Alanında 2863 sayılı Kanunun 15 inci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde tanımlanan nitelikteki taşınmazların Hazine taşınmazları ile değiştirilmesi işlemleri 2863 sayılı Kanun ve ikincil mevzuatı hükümlerine göre İdarece yürütülür.

(5) İdareye ait taşınır ve taşınmazlar Devlet malı hükmündedir. Bunlar aleyhine suç işleyenler Devlet malları aleyhine suç işleyenler gibi cezalandırılır.

(6) Kamu kurum ve kuruluşlarında istihdam edilen Devlet memurları, kamuda çalışan sürekli işçiler ile öğretim elemanlarından gerekli nitelikleri taşıyanlar, kendilerinin isteği ve kurumlarının muvafakatiyle İdare kadrolarında istihdam edilebilir. Bunların kurumlarıyla olan ilişkileri, iş sözleşmesinin yapılmasıyla son bulur. İdarede bu fıkra uyarınca istihdam edilmeye başlananlara, önceki kurumlarıyla ilişkilerinin kesilmesinden dolayı emekli ikramiyesinin hesabına esas toplam hizmet süresi on beş yıldan az olanlara emekli ikramiyesi ödenmez ve ödenmeyen emekli ikramiyesinin hesabına esas hizmet süreleri İdarede geçecek hizmet süreleriyle birleştirilmek suretiyle kıdem tazminatının hesabına esas hizmet sürelerine

dâhil edilir. Ayrıca, bu şekilde kıdem tazminatının hesabına esas hizmet süresine dâhil edilecek süreler ile emekli ikramiyesinin hesabı açısından on beş yıldan fazla hizmeti olanların bu hizmet süreleri kıdem süresine bağlı diğer hakların tespitinde de dikkate alınır. Bu şekilde istihdam edilenlerden, sosyal güvenlik kuruluşlarından aylık bağlanması veya iş sözleşmesinin işveren tarafından haklı nedenle derhâl feshi kapsamında iş sözleşmesi sona erenler hariç olmak üzere, İdaredeki görevleri sona erenlerden, önceki kurumlarındaki ilgili kadrolara atanma şartlarını kaybetmemiş olanlar; önceki kurumlarında yürürlükteki mevzuat hükümlerine uygun olarak öğrenim durumları, hizmet yılı ve kazanılmış hak aylık derecelerine uygun boş bir kadroya en geç bir ay içinde atanırlar ve herhangi bir işleme gerek kalmaksızın en geç bir ay içinde göreve başlatılırlar. Bu fıkra uyarınca önceki kurumlarına dönen kişilerin İdarede geçen hizmetleri kazanılmış hak aylık derece ve kademeleri ile kıdeme bağlı haklarında değerlendirilir. Önceki kurumlarına tekrar atananlara iş sözleşmesinin sona ermiş olmasından dolayı İdarece kıdem tazminatı veya başkaca bir tazminat ödenmez ve bu süreler sonraki hizmetlerine göre hak kazanacakları emekli ikramiyesi hesabında dikkate alınır.

Geçiş Dönemi Bütçesi ve Diğer İşlemler

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) İdarenin 2019 mali yılı harcamaları yeni bir düzenleme yapılmıncaya kadar Bakanlığın 2019 yılı bütçesinde yer alan ödeneklerden karşılanır.

(2) Kapadokya Alanına ilişkin olarak bu Kanunla İdareye devredilen yetki ve görevler kapsamında kalan ve Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce ilgili idarelerce sözleşmeye bağlanmış olan işler, İdare teşkilatı kuruluncaya kadar bu idarelerce yürütülür. İdare teşkilatı kurulduğu tarih itibarıyla bu sözleşmeler ilgili idarelerce hak, alacak ve borçlarıyla birlikte İdareye devredilmiş sayılır.

(3) İkinci fıkra uyarınca İdareye devredilen sözleşmelerden dolayı ilgili idarelerce taraf olunan davalar, Kapadokya Alanı ile ilgili kültür varlıklarını koruma bölge kurulu kararları ve tabiat varlıklarını koruma bölge komisyonu kararlarına karşı açılan davalar ile başlatılmış olan takiplerde İdare kendiliğinden taraf sıfatını kazanır. Bu sözleşmelere ilişkin olarak

bu maddenin yürürlüğe girmesinden önce ilgili idarelerce yapılmış iş ve işlemler sebebiyle açılacak dava ve takipler İdareye yöneltilir.

(4) 4 üncü madde uyarınca Kapadokya Alanında uygulamaya yönelik imar planları yürürlüğe girene kadar geçerli olmak üzere, Kapadokya Alanının ihtiyaçları göz önünde bulundurularak belirlenecek geçiş dönemi koruma esasları ve kullanma şartları, İdarenin teşkilatlanmasını müteakip üç ay içerisinde İdarenin teklifi ve Komisyonun onayı ile yürürlüğe girer.

(5) Kapadokya Alanı içerisinde meri tüm planların uygulaması, geçiş dönemi koruma esasları ve kullanma şartları belirlenene kadar devam eder. Geçiş dönemi koruma esasları ve kullanma şartlarının belirlenmesi ile meri planların uygulanması durdurulur. Üst ölçek planların hazırlanması sürecinde uygulanması durdurulmuş olan mevcut planlar İdarece incelenerek Komisyonun uygun görüşü ile yeniden yürürlüğe konulabilir.

(6) Bu Kanunun uygulanmasına dair yönetmelikler, İdarenin teşkilatlanmasının tamamlanmasını müteakip en geç üç ay içinde yürürlüğe konulur. Bu Kanunda öngörülen Kapadokya Alan planları iki yıl içinde Komisyona sunulur.

(2). 11.7.2019 tarihli 7183 s. Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı Hakkında Kanun:

Özeti

Bu kanun ile;

- Türkiye'nin turistik değerlerinin yurt içi ve yurt dışında tanıtılmasını sağlamak, ülkemize gelen ziyaretçi sayısını ve buna bağlı olarak turizm gelirlerini artırmak, büyük turizm projelerine yatırımcı çekmek ve destek olmak amacıyla Kültür ve Turizm Bakanlığının ilgili kuruluşu olarak Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansının kurulmakta,
- Ajansın, faaliyetlerini Kültür ve Turizm Bakanlığınca belirlenen turizm strateji ve politikaları doğrultusunda yürütmesi hüküm altına alınmakta,
- Ajans gelirlerinin, sektör temsilcilerinin turizm faaliyetleri üzerinden alınan turizm payı, genel bütçeden aktarılan tutarlar, her

türlü bağış ve yardımlar ile elde edilen diğer gelirlerden oluşması sağlanmakta,

- Ajans kaynaklarının en az yüzde yetmişinin ülke tanıtımının finansmanında, kalanının ise çeşitli nedenlerle yatırım yapılmayan bölgelerde yerli ve yabancı turizm yatırımcılarına iştirak edilerek yatırım yapılmasında kullanılacağı belirtilmekte,
- Birleşik tesisler ile konaklama tesislerinin, Bakanlıktan belgeli yeme, içme ve eğlence tesislerinin, deniz turizmi tesisleri ile Bakanlıktan belgeli deniz turizmi araçlarının, seyahat acentalarının, havayolları işletmelerinin ve Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü tarafından işletilenler hariç olmak üzere havalimanı işletmelerinin yatırımcısı veya işletmecisi olan gerçek veya tüzel kişilerin, bu işletmelerdeki faaliyetleri sonucunda elde ettikleri net satış ve kira gelirlerinin toplamı üzerinden ve farklı oranlarda turizm payı alınması hükmü getirilmekte,
- Ajansın ve Ajansın iştirak ettiği şirketlerin yıllık mali tablolarının bağımsız denetiminin, İcra Kurulu tarafından bağımsız denetim firmalarının en az üçünden teklif alınarak yapılması sağlanmakta,
- Ajans faaliyetleri bazı vergilerden muaf tutulmakta ve istisna getirilmekte, bazı uygulama ve kısıtlamalara tabi olmayacağı belirtilmektedir.

İçeriği

Kanun aşağıda belirtilen bölümlerden oluşmaktadır;

- **Birinci bölüm:** Amaç, kapsam, tanımlar
- **İkinci bölüm:** Kuruluş, faaliyet alanı ve gelirler
- **Üçüncü bölüm:** Son hükümler
- **Yürürlük**
- **Yürütme**

Amaç ve Kapsam

MADDE 1 – (1) Bu Kanunun amacı; Türkiye'nin turizm hedeflerine ulaşmasını teminen; turizm imkân ve fırsatlarının dünyada tanıtılmasına,

turizm potansiyelinin tüm yönleri ile değerlendirilerek ülke ekonomisine kazandırılmasına, turizm yatırımlarının, turizmin ülke ekonomisindeki payının ve turizm sektörünün hizmet kalitesinin artırılmasına yönelik faaliyetlerde bulunmak, destek ve kaynak sağlamak amacıyla Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansının kurulması, yönetimi, denetimi, gelirleri ve faaliyetlerine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

(2) Bu Kanun; Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansının kuruluşu, yönetimi, denetimi, faaliyet konuları ve gelirlerine ilişkin usul ve esasları kapsar.

Kuruluş

MADDE 3 – (1) Bu Kanunda yazılı olan görevleri yerine getirmek ve yetkileri kullanmak üzere Bakanlıkla ilgili, tüzel kişiliği haiz, bu Kanunda belirtilen hususlar dışında özel hukuk hükümlerine tabi, Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı kurulmuştur.

(2) Ajansın organları; Yönetim Kurulu, İcra Kurulu ve Danışma Kuruludur.

(6) Ajansın Yönetim Kurulu, İcra Kurulu ve Danışma Kurulunun yetki ve görevleri, Ajans yöneticisinin atanması, Ajansın teşkilat yapısı ile çalışmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlık tarafından yürürlüğe konulan yönetmelikle belirlenir.

(7) Yönetim Kurulu, İcra Kurulu ve Danışma Kurulu üyelerine bu görevlerinden dolayı herhangi bir ücret veya huzur hakkı ödenmez.

Faaliyet Alanları

MADDE 4 – (1) Ajans, Bakanlıkça belirlenen turizm strateji ve politikaları doğrultusunda;

a) Türkiye'nin turizm hedeflerine ulaşmasına ve turizm olanaklarının dünyada tanıtılmasına ve pazarlanmasına ilişkin strateji geliştirir ve tanıtım faaliyetlerini yürütür.

b) Turizm sektörü ve pazarının ihtiyaçlarını ve eğilimlerini belirleyerek ilgililere tavsiyelerde bulunur.

c) Turizm potansiyelinin tüm yönleri ile değerlendirilerek ülke ekonomisine kazandırılmasına, turizm yatırımlarının ve turizmin ülke ekonomisindeki payının artırılmasına yönelik çalışmaları yapar.

ç) Turizm sektörünün hizmet kalitesinin ve niteliğinin artırılması amacıyla gerekli tüm çalışmaları yürütür.

d) Turizmin ülke ekonomisindeki payının artırılması amacıyla bu Kanunda belirtilen amaçları gerçekleştirmek üzere diğer her türlü faaliyet, iş ve işlemleri yapabilir, destek ve kaynak sağlayabilir.

(2) Ajans, faaliyetleri ile ilgili olarak yurt içi ve yurt dışından hibe alabilir.

Ajansın Gelirleri

MADDE 5 – (1) Ajansın gelirleri;

- a) Genel bütçeden aktarılan tutarlardan,
- b) 6 ncı maddeye göre alınacak turizm paylarından,
- c) Her türlü bağış ve yardımlardan,
- ç) Ajansın faaliyetlerinden elde edilen gelirlerden,
- d) Diğer gelirlerden oluşur.

(2) Ajansın gelirlerinin en az yüzde seksen beşi, ülke turizminin tanıtılmasına yönelik faaliyetlerin, kalan kısmı ise diğer faaliyetlerin finansmanında kullanılır.

Turizm Payı

MADDE 6 – (1) Ajansın kuruluş amaçlarının gerçekleştirilmesi ve faaliyetlerin finansmanında kullanılmak üzere turizm payı alınır.

(2) Turizm payı;

- a) Bileşik tesisler ile konaklama tesislerinden binde yedi buçuk,
- b) Bakanlıktan belgeli yeme-içme ve eğlence tesislerinden binde yedi buçuk,
- c) Deniz turizmi tesisleri ile Bakanlıktan belgeli deniz turizmi araçlarından binde yedi buçuk,

ç) Seyahat acentalarından (*münferit uçak bileti satışları hariç*) on binde yedi buçuk,

d) Havayolu işletmelerinden (*ticari yolcu taşımacılığı faaliyetlerinden*) on binde yedi buçuk,

e) Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü tarafından işletilenler hariç olmak üzere havalimanı ve terminal işletmelerinden binde iki oranında olmak üzere bu ticari işletmelerin yatırımcısı veya işletmecisi olan gerçek veya tüzel kişilerin bu işletmelerdeki faaliyetleri sonucunda elde ettikleri net satış ve kira gelirlerinin toplamı üzerinden alınır. Kış, termal, sağlık, kırsal ve nitelikli spor turizmi gibi Bakanlık tarafından teşvik edilmesi uygun görülen turizm türlerinde faaliyet gösteren tesisler için bu oranlar yüzde elli indirimli olarak uygulanır.

Muafiyet ve İstisnalar

MADDE 8 – (1) Ajans, her türlü dava ve icra işleminde teminat yatırma mükellefiyetlerinden muaftır.

(2) Ajans, bu Kanun kapsamındaki faaliyetleri nedeniyle düzenlenecek kâğıtlara ilişkin damga vergisinden muaftır.

(3) Ajans, 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununa ve bu Kanunun 7 nci maddesinin ikinci fıkrası hükmü hariç 3/12/2010 tarihli ve 6085 sayılı Sayıştay Kanununa tabi değildir.

(4) Ajansta, 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununa tabi personel istihdam edilir. Kamu kurum ve kuruluşlarına personel alınmasına dair mevzuat hükümleri Ajans tarafından istihdam edilecek personel hakkında uygulanmaz.

d. 27 nci Dönem 2 nci Yasama Yılı Uluslararası Metinler
(1). Uluslararası Metinlerin Tiplerine Göre Dağılımı

Anlaşma	5
Anlaşma + Protokol	1
Protokol	5
Mutabakat muhtırası	1
Tüzük onayı	1
TOPLAM	13

(2). Uluslararası Metinlerin Konularına Göre Dağılımı

Teknoloji	1
Mali	1
Ekonomik	2
Sağlık	2
Gıda	1
Sosyal güvenlik	1
Adli	1
Ulaştırma	2
Savunma	2
TOPLAM	13

(3). Uluslararası Metinlerin Ülke / Kıta / Kurumlara Göre Dağılımı

Balkan ülkeleri	2
Orta Doğu ülkeleri	1
Birleşmiş Milletler	2
Afrika	1
KKTC	2
Asya	3
Kafkasya	1
İslam İşbirliği Teşkilatı	1
TOPLAM	13

(4). 29.11.2018 tarihli 7154 s. Türkiye Cumhuriyeti ve Birleşmiş Milletler Arasında En Az Gelişmiş Ülkeler İçin Teknoloji Bankası Kurulmasına Yönelik Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun:

MADDE 1 – (1) 22 Eylül 2017 tarihinde New York'ta imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti ve Birleşmiş Milletler Arasında En Az Gelişmiş Ülkeler İçin Teknoloji Bankası Kurulmasına Yönelik Anlaşma”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

(5). 25.12.2018 tarihli 7158 s. Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması ile Anlaşmaya Dair Protokol ve Mektupların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun:

MADDE 1 – (1) 18 Aralık 2016 tarihinde Trabzon'da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması” ile Anlaşmaya dair “Protokol” ve “Mektuplar”ın onaylanması uygun bulunmuştur.

(6). 08.01.2019 tarihli 7160 s. Türkiye Cumhuriyeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Arasında Serbest Ticaret Anlaşması'na Ait Protokol I'nin Yerini Alan 30 Ocak 2018 Tarihli “Protokol I”, Anlaşmanın “Menşeli Ürünler” Kavramının Tanımı ve İdari İş Birliği Yöntemlerine İlişkin Protokol II'sini Değiştiren 17 Ocak 2017 Tarihli ve 1/2017 Sayılı Ortak Komite Kararı ve Anlaşmaya Eklenen Hizmet Ticareti Hakkında 30 Ocak 2018 Tarihli “Protokol III”ün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna ve Anlaşmanın Protokoller ve Eklerine İlişkin Değişikliklerin Cumhurbaşkanınca Doğrudan Onaylanmasına Dair Yetki Verilmesine İlişkin Kanun:

MADDE 1 – (1) 1 Haziran 2009 tarihinde imzalanan Türkiye Cumhuriyeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Arasında Serbest Ticaret Anlaşması'na Ait Protokol I'nin yerini alan 30 Ocak 2018 tarihli “Protokol I”, Anlaşmanın “Menşeli Ürünler” Kavramının Tanımı ve İdari İş Birliği Yöntemlerine İlişkin Protokol II'sini değiştiren 17 Ocak 2017 tarihli ve 1/2017 Sayılı Ortak Komite Kararı ve Anlaşmaya eklenen Hizmet Ticareti hakkında 30 Ocak 2018 tarihli “Protokol III”ün onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2 – 2/3/2010 tarihli ve 5954 sayılı Türkiye Cumhuriyeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Arasında Serbest Ticaret Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanunun 1 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(2) Birinci fıkrada belirtilen Anlaşmanın ekleri ve protokollerine ilişkin değişiklikleri onaylamaya Cumhurbaşkanı yetkilidir.”

(7). 07.05.2019 tarihli 7168 s. Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Nijer – Türkiye Dostluk Hastanesinin Açılması, Ortak İşletilmesi ve Devredilmesi ile İlgili Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun:

“Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Nijer-Türkiye Dostluk Hastanesinin Açılması, Ortak İşletilmesi ve Devredilmesi ile İlgili Protokol” 19 Nisan 2018 tarihinde İstanbul’da imzalanmıştır.

Söz konusu Protokolün yürürlüğe girmesi ile inşası **TİKA** tarafından tamamlanan 44 yataklı Nijer-Türkiye Dostluk Hastanesinin 3 yıl süreyle Türkiye ve Nijer arasında ortak işletme modeliyle hizmet vermesi ve 3 yılın sonunda Hastanesinin Nijer Sağlık Bakanlığına devredilmesi yoluyla işletilmesi mümkün olabilecektir.

(8). 07.05.2019 tarihli 7169 s. Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşmiş Milletler Dünya Gıda Programı Arasında Temel Anlaşmaya Ek Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun:

Merkezi Roma’da bulunan Dünya Gıda Programı (**DGP**), 1961 yılında kuruluşundan bu yana çok sayıda ülkede açlıkla mücadele amacıyla programlar yürütmektedir. Ülkemiz, kuruluşundan bu yana örgütle yakın ilişki içinde olmuş ve kayda değer gönüllü katkı sağlamıştır. 10 Temmuz 2003 tarihinde *“Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşmiş Milletler Dünya Gıda Programı Arasında Temel Anlaşma”* imzalanmıştır.

2003 yılında başlatılan bu işbirliğinin diğer komşu ülkeleri de kapsayacak şekilde genişletilmesi amacıyla, Temel Anlaşma’da değişiklik yapılması ihtiyacı doğmuştur. Bu çerçevede, 25 Mayıs 2005 tarihinde **DGP** ile mevcut işbirliğimize esneklik tanıyacak ve Türkiye’nin, **DGP**

ile birlikte bölgeye yönelik yardım faaliyetlerinde bulunmasına olanak sağlayacak Temel Anlaşmayı tadil eden bir Ek Protokol imzalanmıştır.

DGP'nin ülkemizde geçici koruma altındaki Suriye vatandaşları için Türk Kızılayı ile işbirliği halinde gerçekleştirdiği çalışmalar çerçevesinde başlattığı gıda yardımı projesinin yürütülebilmesi için **DGP** Temsilciliğinin ülkemizde alt ofisler kurmak istediği bildirilmiştir.

Kuruluşundan itibaren yakın ilişkiler içinde olduğumuz, görev alanındaki konular Türkiye için önem taşıyan, her yıl ülkemizden önemli miktarda gıda alımı yapan, ülkemizle ilişkilerini İstanbul'da bir ofis açmak da dâhil olmak üzere geliştirme isteğinde olan örgütün, ülkemizdeki Suriyelilere yönelik çalışmaları da dikkate alınarak söz konusu talebi olumlu değerlendirilmiştir.

Temel Anlaşma'da **DGP**'nin ülke ofisine bağlı olarak bir alt ofis kurmasına yönelik herhangi bir hüküm yer almaması nedeniyle, Temel Anlaşma'nın tadil edilerek ülke ofisine bağlı alt ofisler kurulmasına imkân veren bir hükmün Temel Anlaşma'ya eklenmesi gereği ortaya çıkmıştır. Bu itibarla, "*Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşmiş Milletler Dünya Gıda Programı Arasında Temel Anlaşma'ya Ek Protokol*" 8 Mayıs 2018 tarihinde Ankara'da imzalanmıştır.

Söz konusu Ek Protokol ile **DGP**'nin alt ofislerinin hukuki statüsü düzenlenmekte ve yabancı uyruklu çalışanların bağışıklık ve ayrıcalıklarına ilişkin düzenlemeler getirilmektedir.

(9). 07.05.2019 tarihli 7170 s. Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun:

"Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşması" 23 Şubat 2017 tarihinde Ankara'da imzalanmıştır.

Her iki ülkenin vatandaşları ve çalışanlarının sosyal güvenlik haklarının mütekabiliyet esasları çerçevesinde korunması ve güvence altına alınabilmesi amacıyla imzalanan söz konusu Anlaşma yürürlüğe girdiğinde;

a) Her iki akit taraf mevzuatına tabi olanlar sosyal güvenlik hak ve yükümlülükleri bakımından eşit işlem göreceklidir.

b) Tarafların mevzuatında öngörülen sosyal güvenlik yardımlarına hak kazanılması için akit taraf devletlerde geçen hizmet sürelerinin birleştirilmesi mümkün olacaktır.

c) Geçici olarak diğer akit tarafta çalışanların, kendi nam ve hesabına çalışan ve diğer akit taraf ülkesinde bulunanların, diplomatik misyon mensuplarının ve devlet hizmeti görmek üzere diğer akit taraf ülkesinde bulunanların tabi olacağı sosyal güvenlik mevzuatı belirlenecek ve böylece mükerrer sigortalılık önlenecektir.

ç) Her iki akit taraf sigortalıları ve aile bireylerinin sağlık yardımları güvence altına alınacaktır.

d) Aylık veya gelir almaktayken diğer akit taraf ülkesinde ikamet edenlerin aylık ve gelirleri yeni ikamet yerinde de ödenecektir.

e) Her iki akit taraf sigortalılarının geçici iş göremezlik hallerinde sağlık yardımlarından yararlanmaları mümkün olabilecektir.

f) Her iki taraf yetkili makam ve kurumları sosyal güvenlik alanında birbirlerine her türlü yardımı sağlayacak, gereken kolaylığı gösterecektir.

(10). 08.05.2019 tarihli 7171 s. Türkiye Cumhuriyeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Arasında Suçluların İadesi Andlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun:

MADDE 1 – (1) 30 Nisan 2018 tarihinde Taşkent’te imzalanan “*Türkiye Cumhuriyeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Arasında Suçluların İadesi Andlaşması*”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

(11). 08.05.2019 tarihli 7172 s. Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında 23 Haziran 1994 Tarihinde Akdedilen Hava Taşımacılığı Anlaşması’nı Tadil Eden Protokol’ün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun:

MADDE 1 – (1) 30 Nisan 2018 tarihinde Taşkent’te imzalanan “*Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında 23 Haziran 1994 Tarihinde Akdedilen Hava Taşımacılığı Anlaşması’nı Tadil Eden Protokol*”ün onaylanması uygun bulunmuştur.

(12). 08.05.2019 tarihli 7173 s. Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kırgız Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun:

MADDE 1 – (1) 9 Nisan 2018 tarihinde Ankara’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti ile Kırgız Cumhuriyeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

(13). 30.05.2019 tarihli 7177 s. Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti, Gürcistan Hükümeti ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Alanında İşbirliği Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun:

“Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti, Gürcistan Hükümeti ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Alanında İşbirliği Mutabakat Muhtırası” 31 Mart 2018 tarihinde Giresun’da imzalanmıştır. Söz konusu Mutabakat Muhtırası ile üç ülke arasında savunma alanında işbirliğinin esas ve ilkelerinin belirlenerek, işbirliğinin daha ileri seviyeye taşınması amaçlanmaktadır. Bu kapsamda; savunma sanayi işbirliği ile savunma araştırma, geliştirme ve teknoloji alanında işbirliği yapılması, ortak tatbikatlar icra edilmesi ve ortak tatbikatlara katılım sağlanması, savunma alanında siber güvenlik ile elektronik harp alanında işbirliği yapılması, sivil-askerî işbirliği ile Mutabakat Muhtırası kapsamında bilgi ve tecrübe mübadelesi, silahların kontrolü ile tedarik ve lojistik alanında işbirliği yapılması, askerî ve sivil personelin eğitimi ve öğretimi öngörülmektedir.

Söz konusu Mutabakat Muhtırasının, taraflar arasındaki mevcut dostane ilişkilerin uluslararası kurallar ve anlaşmalara uygun olarak geliştirilmesini sağlayacağı değerlendirilmektedir.

MADDE 1 – (1) 31 Mart 2018 tarihinde Giresun’da imzalanan “Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti, Gürcistan Hükümeti ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Alanında İş Birliği Mutabakat Muhtırası”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

(14). 30.05.2019 tarihli 7178 s. Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ulusal Sürücü Belgelerinin/ Sürüş Ehliyetlerinin Karşılıklı Olarak Tanınması ve Değişimi Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun:

13/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 39 uncu maddesi ve Karayolları Trafik Yönetmeliğinin 88 inci maddesi uyarınca; yabancı ülkeler tarafından düzenlenen sürücü belgelerinin ülkemiz sürücü belgeleri ile değiştirilebilmesi için, sürücü belgelerinin düzenlendiği ülkenin Karayolu Trafik Konvansiyonuna taraf olması veya sürücü belgelerinin karşılıklı olarak tanınması ve değişimine ilişkin bu ülke ile ikili anlaşmanın akdedilmiş olması gerekmektedir.

Bu itibarla “*Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ulusal Sürücü Belgelerinin/Sürüş Ehliyetlerinin Karşılıklı Olarak Tanınması ve Değişimi Anlaşması*” 23 Ocak 2019 tarihinde Ankara’da imzalanmıştır.

Söz konusu Anlaşma ile; her iki devletin yetkili makamları tarafından ülkede yasal olarak ikamet eden şahıslara verilen ulusal sürücü belgeleri karşılıklı olarak tanınmakta ve sürücü belgesi hamilinin ulusal mevzuatta belirlenen süre boyunca sürücü belgesini geçici olarak kullanması sağlanmakta; sürenin sonunda Anlaşmada belirlenen usuller çerçevesinde sürücü belgelerinin ikamet edilen devletin sürücü belgesiyle değiştirilmesi mümkün olmaktadır.

Bahse konu Anlaşmanın, Türkiye Cumhuriyeti ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti arasında yakın işbirliğine dayalı ikili ilişkilerin geliştirilmesine katkı sağlayacağı değerlendirilmektedir.

MADDE 1 – (1) 23 Ocak 2019 tarihinde Ankara’da imzalanan “*Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ulusal Sürücü Belgelerinin/ Sürüş Ehliyetlerinin Karşılıklı Olarak Tanınması ve Değişimi Anlaşması*”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

**(15). 11.07.2019 tarihli 7184 s. Kuzey Atlantik Antlaşmasına
Kuzey Makedonya Cumhuriyetinin Katılımına İlişkin Protokol’ün
Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun:**

Kuzey Atlantik Antlaşması Teşkilatının (NATO) Soğuk Savaş sonrası genişlemesi sürecinde Polonya, Çek Cumhuriyeti ve Macaristan 1999 yılında, Bulgaristan, Estonya, Letonya, Litvanya, Romanya, Slovakya ve Slovenya 2004 yılında, Arnavutluk ve Hırvatistan 2009 yılında ve son olarak Karadağ 2017 yılında NATO’ya üye olmuştur.

2-4 Nisan 2008 tarihlerinde düzenlenen Bükreş Zirvesinde (*eski adıyla*) Makedonya’nın, Yunanistan ile arasındaki “*isim sorunu*”na Birleşmiş Milletler çerçevesinde karşılıklı olarak kabul edilebilir bir çözüm bulunduğu NATO’ya katılmaya davet edilmesi kararlaştırılmıştır. Bahse konu Zirvede alınan karar uyarınca Makedonya ile Yunanistan, isim sorununun çözümüne yönelik temasları sonucunda 2018 yılında Prespa Anlaşmasını imzalamışlardır. Söz konusu Anlaşma, Makedonya Parlamentosu tarafından 11 Ocak 2019 tarihinde, Yunanistan Parlamentosu tarafından ise 25 Ocak 2019 tarihinde onaylanmıştır. Anlaşma çerçevesinde, Makedonya Cumhuriyeti’nin anayasal ismi “*Kuzey Makedonya Cumhuriyeti*” olarak değiştirilmiştir.

Anlaşmanın her iki ülkenin parlamentosunda onaylanmasının ardından NATO’nun 2008 Bükreş Zirvesinde aldığı karar ve NATO Konseyinde Makedonya’nın “*Kuzey Makedonya Cumhuriyeti*” ismiyle NATO’ya üyelik sürecine ilişkin olarak kabul edilen plan temelinde, “*Kuzey Atlantik Antlaşmasına Kuzey Makedonya Cumhuriyetinin Katılımına İlişkin Protokol*” 6 Şubat 2019 tarihinde tüm NATO üyesi devletler tarafından Brüksel’de imzalanmıştır. Bahse konu Protokolün tüm üye ülkelerdeki onay süreçlerinin tamamlanarak yürürlüğe girmesinden sonra Kuzey Makedonya’nın Kuzey Atlantik Antlaşmasına taraf olmaya davet edilmesi ve söz konusu Antlaşmanın Kuzey Makedonya açısından yürürlüğe girmesiyle bu ülkenin NATO’nun 30 uncu üyesi olması beklenmektedir.

Bu itibarla, “*Kuzey Atlantik Antlaşmasına Kuzey Makedonya Cumhuriyetinin Katılımına İlişkin Protokol*”ün onaylanmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.

MADDE 1 – (1) 6 Şubat 2019 tarihinde Brüksel’de imzalanan “*Kuzey Atlantik Antlaşmasına Kuzey Makedonya Cumhuriyetinin Katılımına İlişkin Protokol*”ün onaylanması uygun bulunmuştur.

(16). 11.07.2019 tarihli 7185 s. İslam Gıda Güvenliği Teşkilatı Tüzüğü’nün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun:

İslam İşbirliği Teşkilatı’nın (İİT) 1969 yılından bu yana üyesi olan Türkiye, **İİT** bünyesinde faaliyet gösteren **İslam Ülkeleri İstatistik, Ekonomik, Sosyal Araştırma ve Eğitim Merkezi (SESRIK)**, **İslam Tarih, Sanat ve Kültür Araştırma Merkezi (IRCICA)**, **Ekonomik ve Ticari İşbirliği Daimi Komitesi (COMCEC)** ve **İslam Ülkeleri Standartlar ve Metroloji Enstitüsü (SMIIC)** gibi önemli kuruluşlara ev sahipliği yapmaktadır.

İİT bünyesinde ekonomi, eğitim, kültür ve sair alanlarda çeşitli kuruluşlar faaliyet göstermesine rağmen birçok üyesi için büyük önemi olan tarım ve gıda alanında uzmanlaşan bir kuruluşun bulunmaması **İİT**’yi bu alanda adım atmaya yöneltmiştir. Bu çerçevede, İstanbul’da 3-6 Ekim 2011 tarihleri arasında düzenlenen **İİT** 6. Tarım Bakanları Toplantısında Kazakistan **İİT** İslam Gıda Güvenliği Teşkilatı kurulmasını teklif etmiş ve bu teklif Toplantı deklarasyonunda yer almıştır.

İİT İslam Gıda Güvenliği Teşkilatı Tüzüğü, 9-11 Aralık 2013 tarihlerinde Konakri/Gine’de gerçekleştirilen **İİT** 40. Dışişleri Bakanları Konseyinde karara bağlanmış ve ülkemiz dâhil birçok **İİT** üyesi ülke tarafından imzalanmıştır.

Söz konusu Teşkilat, **İİT** ülkeleri arasında tarım ve gıda güvenliği alanında işbirliğinin güçlendirilmesi, üye ülkelerde sürdürülebilir tarım, kırsal kalkınma ve gıda güvenliğinin sağlanması bakımından önem arz etmektedir.

Türkiye, **İİT** bünyesinde bulunan **SESRIK**, **COMCEC** ve **SMIIC** gibi kuruluşlar çerçevesinde tarım alanında düzenlenen faaliyetlerde öncü rol üstlenmektedir. Bunun yanı sıra Türkiye’nin tarım ve gıda güvenliği alanında birçok **İİT** üyesi ülke ile ikili ilişkileri bulunmaktadır. Bu itibarla Türkiye, tarım ve gıda güvenliği alanında sahip olduğu potansiyeli İslam Gıda Güvenliği Teşkilatı vasıtasıyla **İİT** üyesi ülkelere aktarmayı ve onlara destek vermeyi amaçlamaktadır.

MADDE 1 – (1) “İslam Gıda Güvenliği Teşkilatı Tüzüğü” nün çekince ile birlikte onaylanması uygun bulunmuştur.

e. 27 nci Dönem 2 nci Yasama Yılı TBMM Kararları :

(1). 02.10.2018 tarihli 1198 s. Hudut, Şümül, Miktar ve Zamanı Hükümetçe Takdir ve Tespit Edilmek Üzere, Türk Silahlı Kuvvetlerinin, Birleşmiş Milletlerin Mali ve Orta Afrika Cumhuriyetinde İcra Ettiği Harekat ve Misyonlar Kapsamında Yurt Dışına Gönderilmesi ve Hükümet Tarafından Verilecek İzin ve Belirlenecek Esaslar Çerçevesinde Bu Kuvvetlerin Kullanılması için Hükümete Verilen İznin Süresinin Anayasanın 92 nci Maddesi Uyarınca 31.10.2018 Tarihinden İtibaren Bir Yıl Uzatılmasına Dair Karar:

Birleşmiş Milletler (BM) Güvenlik Konseyinin 25 Nisan 2013 tarihinde aldığı 2100 (2013) sayılı Kararla Mali’de **BM Çok Boyutlu Entegre İstikrar Misyonu’nun (MINUSMA)** kurulması oybirliğiyle kabul edilmiştir. **MINUSMA**’nın son olarak **BM** Güvenlik Konseyinin 29 Haziran 2015 tarihli ve 2227 sayılı Kararıyla tadil edilen görev yönergesinde, ülkede istikrarın sağlanması, ateşkes sürecinin desteklenmesi, izlenmesi ve denetlenmesi, barış süreci yol haritasının uygulanması, ulusal siyasi diyalog sürecine destek sağlanması, **BM** personeli ve sivil-lerin korunması, insan haklarının güvence altına alınması ve teşviki, insani yardım faaliyetleri ile kültürel varlıkların korunmasına destek vermesi ana görevleri olarak tanımlanmış ve **MINUSMA**’nın acil ve ciddi düzeyde tehdit altında olması durumunda, Genel Sekreter’in talebine binaen Fransız birliklerinin, bu Misyon’a destek vermek üzere müdahale etmesine imkân verilmiştir.

Diğer taraftan, **BM** Güvenlik Konseyinin 10 Nisan 2014 tarihli ve 2149 sayılı Kararıyla Orta Afrika Cumhuriyeti’nde **BM Çok Boyutlu Entegre İstikrar Misyonu (MINUSCA)** kurulmuştur. **MINUSCA**’nın görev yönergesinde, Misyon’un imkânları ölçüsünde ve konuşlandığı bölgelerde sivilleri korumak, sivil halka yönelik tehditleri tespit ve kaydetmek, ülkedeki geçiş sürecinde siyasal hayatın işleyişine ve devlet otoritesinin ülkede tesis edilmesine katkı sağlamak, ülkenin toprak bütünlüğünün korunması, insani yardımların ulaştırılmasının kolaylaştırılması, **BM** personelinin korunması, insan haklarının korunması

ve teşviki, silahsızlandırma ve ülkeye geri dönüşlere destek verilmesi ile Orta Afrika Cumhuriyeti'nde güvenliğin yeniden tesisi için reform çalışmalarının desteklenmesi gibi hususlar yer almaktadır.

BM tarafından ülkemize söz konusu Misyonlara katılım davetinde bulunulmuştur. Ayrıca BM 70. Genel Kurulu görüşmeleri sırasında düzenlenen Barışı Koruma Zirvesi'nde söz konusu **BM** Misyonları için ülkemizden katkı sağlanması talebinde bulunulmuştur.

Afrika'da bölgesel istikrar ve barış için tehdit oluşturan insani ve siyasi krizlerin çözümüne ülkemizce askeri katkıda bulunulmasının, bölgede ve genel olarak Afrika kıtasında izlemekte olduğumuz faal dış politika-mızın doğal bir uzantısını oluşturacağı değerlendirilmiş ve 02.08.2016 tarihinden itibaren bu katkımızın sağlanması için **TBMM** kararlarıyla Hükümete izin verilmiştir.

Bu yaklaşımdan hareketle; hudut, şümül, miktar ve zamanı Hükümetçe takdir ve tespit edilmek üzere, Türk Silahlı Kuvvetlerinin, **BM**'nin Mali ve Orta Afrika Cumhuriyeti'nde icra ettiği harekât ve Misyonlar kapsamında yurt dışına gönderilmesi ve Hükümetçe verilecek izin ve belirlenecek esaslar çerçevesinde bu kuvvetlerin kullanılması için Anayasanın 92'nci maddesi uyarınca Türkiye Büyük Millet Meclisinin son olarak 17.07.2017 tarihli ve 1156 sayılı Kararıyla verilen izin süresinin 31.10.2018 tarihinden itibaren bir yıl uzatılması Genel Kurulun 02.10.2018 tarihli 2'nci Birleşiminde kabul edilmiştir.

İLGİLİ KARARLAR

Karar no: 1119 (Karar tarihi: 02.08.2016)

Karar no: 1156 (Karar tarihi: 17.07.2017)

Karar no: 1198 (Karar tarihi: 02.10.2018)

Karar no: 1201 (Karar tarihi: 16.10.2018)

(2). 03.10.2018 tarihli 1199 s. Türkiye'nin Milli Güvenliğine Yönelik Ayrılıkçı Hareketler, Terör Tehdidi ve Her Türlü Güvenlik Riskine Karşı Uluslararası Hukuk Çerçevesinde Gerekli Her Türlü Tedbiri Almak, Irak ve Suriye'deki Tüm Terrorist Örgütlerden Ülkemize Yönelenebilecek Saldırıları Bertaraf Etmek ve Kitlemel Göç Gibi Diğer Muhtemel Risklere Karşı Ulusal Güvenliğimizin İdame Ettirilmesini Sağlamak İçin Hudut, Şümul, Miktar ve Zamanı Hükümetçe Takdir ve Tayin Olunacak Şekilde, Gerektiğinde Türk Silahlı Kuvvetlerinin Yabancı Ülkelere Gönderilmesi, Yabancı Silahlı Kuvvetlerin Türkiye'de Bulunması ve Bu Kuvvetlerin Hükümetin Belirleyeceği Esaslara Göre Kullanılması ile Hükümet Tarafından Belirlenecek Esaslara Göre Gerekli Düzenlemelerin Yapılması İçin Anayasa'nın 92 nci Maddesi Uyarınca TBMM'nin 02.10.2014 Tarihli ve 1071 Sayılı Kararıyla Hükümete Verilen ve Son Olarak 23.09.2017 Tarihli ve 1162 Sayılı Tbm Kararıyla 30.10.2018 Tarihine Kadar Uzatılan İzin Süresinin 30.10.2018 Tarihinden İtibaren Bir Yıl Uzatılmasına Dair Karar:

250

Türkiye'nin güney kara sınırlarına mücavir bölgelerde yaşanan gelişmeler ve süregiden çatışma ortamının millî güvenliğimiz açısından taşıdığı risk ve tehditler, artarak devam etmektedir.

Türkiye, komşumuz Irak'ın toprak bütünlüğünün, millî birliğinin ve istikrarının korunmasına büyük önem atfetmektedir. Diğer taraftan, Irak'ta PKK ve DEAŞ unsurlarının varlığını sürdürmesi, etnik temelli ayrılıkçılığa yönelik girişimler, bölgesel barışa, istikrara ve ülkemizin güvenliğine doğrudan tehdit oluşturmaktadır.

PKK/PYD-YPG ve DEAŞ başta olmak üzere, Suriye'de mevcudiyetini sürdüren terör örgütleri ülkemize yönelik eylemlerini sürdürmektedir. Diğer taraftan, Astana süreci ile başlayan ateşkesin kalıcı barışa ve çözüme ulaştırılması yönünde ülkemizin ilgili diğer ülkelerle yürüttüğü çalışmalarda kaydedilen önemli mesafe sonucunda ülkemiz, Suriye sınırları içerisinde ilan edilen gerginliği azaltma bölgelerinde terör faaliyetlerinin sonlandırılması ve huzur, barış ve güvenliğin sağlanması bağlamında yükümlülükler üstlenmiştir.

Bütün bu gelişmeler çerçevesinde, terör ile Irak ve Suriye'nin toprak bütünlüğünü bozmaya ve sahada gayrimeşru oldubittiler oluşturmaya yönelik, millî güvenliğimize tehlike oluşturabilecek her türlü risk, tehdit ve eyleme karşı, uluslararası hukuktan doğan haklarımız doğrultusunda

gerekli önlemlerin alınması millî güvenliğimiz açısından hayati önem arz etmektedir.

Ayrıca, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin 2170 (2014), 2178 (2014) ve 2249 (2015) sayılı kararlarıyla, Irak ve Suriye'nin toprak bütünlüğünün ve bağımsızlığının teyit edilmiş olmasının ve yine 2170 (2014) sayılı Kararda bu ülkelerdeki terör faaliyetlerinin kınanarak DEAŞ ve benzeri terör örgütlerinin faaliyetlerine karşı Birleşmiş Milletler üyesi tüm ülkelere 1373 (2001) sayılı Karar ve uluslararası hukuk çerçevesindeki sorumluluklarına uygun şekilde gerekli tedbirleri alma çağrısında bulunulmuş olmasının ışığında, Türkiye'nin DEAŞ ve diğer terör örgütleriyle mücadele amacıyla oluşturulan uluslararası koalisyon bünyesinde iştirak ettiği faaliyetlerin sürdürülmesi de önem taşımaktadır.

Bu mülahazalar ışığında, Türkiye'nin millî güvenliğine yönelik ayrılıkçı hareketler, terör tehdidi ve her türlü güvenlik riskine karşı uluslararası hukuk çerçevesinde gerekli her türlü tedbiri almak, Irak ve Suriye'deki tüm terör örgütlerinden ülkemize bundan sonra da yönelebilecek saldırıları bertaraf etmek ve kitlesel göç gibi diğer muhtemel risklere karşı millî güvenliğimizin idame ettirilmesini sağlamak, Türkiye'nin güney kara sınırlarına mücavir bölgelerde yaşanan ve hiçbir meşruiyeti olmayan tek taraflı bölücü girişimler ve bunlarla ilgili olabilecek gelişmeler istikametinde Türkiye'nin menfaatlerini etkili bir şekilde korumak ve kollamak, gelişmelerin seyrine göre ileride telafisi güç bir durumla karşılaşmamak için süratli ve dinamik bir politika izlenmesine yardımcı olmak üzere hudut, şümül, miktar ve zamanı Hükümetçe takdir ve tayin olunacak şekilde, Türk Silahlı Kuvvetlerinin gerektiği takdirde sınır ötesi harekât ve müdahalede bulunmak üzere yabancı ülkelere gönderilmesi ve aynı amaçlara matuf olmak üzere yabancı silahlı kuvvetlerin Türkiye'de bulunması, bu kuvvetlerin Hükümetin belirleyeceği esaslara göre kullanılması ile risk ve tehditlerin giderilebilmesi için her türlü tedbirin alınması ve bunlara imkân sağlayacak düzenlemelerin Hükümet tarafından belirlenecek esaslara göre yapılması için Anayasa'nın 92'nci maddesi uyarınca 2/10/2014 tarihli ve 1071 sayılı Türkiye Büyük Millet Kararı ile Hükümete verilen ve son olarak 23/9/2017 tarihli ve 1162 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Kararı ile 30/10/2018 tarihine kadar uzatılan izin süresinin 30/10/2018 tarihinden itibaren bir yıl uzatılması Genel Kurulun 03.10.2018 tarihli 3'üncü Birleşiminde kabul edilmiştir.

İlgili Kararlar

Karar no: 1071 (Karar tarihi: 02.10.2014)

Karar no: 1098 (Karar tarihi: 03.09.2015)

Karar no: 1128 (Karar tarihi: 01.10.2016)

Karar no: 1162 (Karar tarihi: 23.09.2017)

Karar no: 1199 (Karar tarihi: 03.10.2018)

(3). 09.10.2018 tarihli 1200 s. Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapılmasına Dair Karar:

MADDE 1 – 5/3/1973 tarihli ve 584 Karar numaralı Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 56 ncı maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Genel Kurul salonunda yer alan milletvekilleri, bakanlar, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı İdari Teşkilatı memurları ve diğer kamu personelinin erkekler, ceket ile pantolon giyer ve kravat takar, kadınlar ise ceket ve etek veya ceket ve pantolon giyerler.

MADDE 2 – Bu İçtüzük hükümleri yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3 – Bu İçtüzük hükümleri Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından yürütülür.

(4). 06.11.2018 tarihli 1204 s. Down Sendromu, Otizm ve Diğer Gelişim Bozukluklarının Yaygınlığının Tespiti ile İlgili Bireylerin ve Ailelerinin Sorunlarının Çözümü İçin Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Bir Meclis Araştırması Komisyonu Kurulmasına Dair Karar:

Down Sendromu, Otizm ve Diğer Gelişim Bozukluklarının Yaygınlığının Tespiti ile İlgili Bireylerin ve Ailelerinin Sorunlarının Çözümü İçin Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Anayasa'nın 98'inci, İçtüzük'ün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına, bu araştırmayı yapacak Komisyonun 12 üyeden kurulmasına, Komisyonun çalışma süresinin Başkan, Başkanvekili, Sözcü ve Kâtip seçimi tarihinden başlamak üzere 3 ay olmasına ve gerektiğinde Ankara dışında da çalışmasına, Genel Kurulun 06.11.2018 tarihli 14'üncü Birleşiminde karar verilmiştir.

(5). 07.11.2018 tarihli 1205 s. Tıbbi ve Aromatik Bitki Çeşitliliğinin Korunmasında, Bunların Üretiminde ve Pazarlanmasında Karşılaşılan Sorunlar ile Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Bir Meclis Araştırması Komisyonu Kurulmasına Dair Karar:

Tıbbi ve Aromatik Bitki Çeşitliliğinin Korunmasında, Bunların Üretiminde ve Pazarlanmasında Karşılaşılan Sorunlar ile Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Anayasa'nın 98'inci, İçtüzük'ün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına, bu araştırmayı yapacak Komisyonun 12 üyeden kurulmasına, Komisyonun çalışma süresinin Başkan, Başkanvekili, Sözcü ve Kâtip seçimi tarihinden başlamak üzere 3 ay olmasına ve gerektiğinde Ankara dışında da çalışmasına, Genel Kurulun 07.11.2018 tarihli 15'inci Birleşiminde karar verilmiştir.

(6). 25.12.2018 tarihli 1206 s. TSK Unsurlarının NATO'nun Afganistan'da İcra Etmekte Olduğu Kararlı Destek Misyonu ve Devamı Kapsamında Yurt Dışına Gönderilmesi, Aynı Amaçlara Yönelik Olmak Üzere Yabancı Silahlı Kuvvetlerin Anılan Misyona Katılmak Amacıyla Ülkemiz Üzerinden Afganistan'a İntikali ile Geri İntikali Kapsamında Türkiye'de Bulunması ve Bunlara İmkan Sağlayacak Düzenlemelerin Cumhurbaşkanı Tarafından Belirlenecek Esaslara Göre Yapılması İçin, 06.01.2015 tarihli 1079 s. TBMM Kararı ile Verilen ve 03.01.2017 tarihli 1133 s. TBMM Kararı ile Uzatılan İzin Süresinin Anayasa'nın 92 nci Maddesi Uyarınca 06.01.2019 Tarihinden İtibaren İki Yıl Uzatılmasına Dair Karar:

Birleşmiş Milletler (BM) Güvenlik Konseyinin 1368 (2001), 1373 (2001) ve 1386 (2001) sayılı kararları çerçevesinde ve 5 Aralık 2001 tarihli Bonn Konferansı sonuçları uyarınca, Afganistan Hükümetinin güvenlik durumunun iyileştirilmesi ve kendi güvenlik kabiliyetlerinin oluşturulmasına yardımcı olmak amacıyla 2001 yılında **Uluslararası Güvenlik ve Yardım Kuvveti (ISAF)** oluşturulmuş; 2003 yılında bu Kuvvetin sorumluluk alanı 1510 (2003) sayılı BM Güvenlik Konseyi Kararıyla Kabil'in ötesine genişletilerek, stratejik komuta, kontrol ve eşgüdümü Kuzey Atlantik Konseyinin 16 Nisan 2003 tarihli Kararıyla **NATO** tarafından üstlenilmiştir.

Türk Silahlı Kuvvetleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 10 Ekim 2001 tarihli ve 722 sayılı kararıyla verilen yetki temelinde Afganistan'da **ISAF** Harekâtının başlangıcından itibaren görev almaktadır.

NATO Devlet ve Hükümet Başkanları, 4-5 Eylül 2014 tarihlerinde gerçekleştirilen Galler Zirvesinde, Afganistan'ın mutabakatıyla **ISAF**'ın bitiminden sonra Afganistan'da muharip olmayan Kararlı Destek Misyonunun başlatılmasını kararlaştırmışlardır. Söz konusu Misyon ülke genelinde güvenlik sorumluluğunu üstlenen **Afgan Millî Savunma ve Güvenlik Kuvvetlerine (ANDSF)** eğitim, yardım ve danışmanlık sağlamaktadır.

Afganistan ile köklü kardeşlik ve dostluk ilişkileri bulunan Türkiye, Afganistan'ın milli birliğini, bütünlüğünü ve bağımsızlığını her zaman desteklemiş; Afgan halkının terörden uzak olarak barış, istikrar ve refah içinde yaşamasını teminen, her alanda Afganistan ile dayanışma içinde olmuştur. Cumhuriyet tarihinin en büyük dış yardım programlarından birini Afganistan'da yürütmekte olan ülkemiz, hâlihazırda 3 Ocak 2017 tarihli ve 1133 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Kararı uyarınca söz konusu Misyonla katkıda bulunmaktadır.

NATO Devlet ve Hükümet Başkanları, 11-12 Temmuz 2018 tarihlerinde gerçekleştirilen Brüksel Zirvesinde, Kararlı Destek Misyonunun **ANDSF**'nin eğitim, yardım ve danışma faaliyetlerini başarıyla sürdürdüğünü de belirterek Afganistan'da uzun vadeli güvenlik ve istikrarın teminine yönelik bağlılıklarını yinelemişler ve 2018 yılı sonrasında da Misyon kapsamında Afganistan'a sağlanmakta olan katkılarını sürdüreceklerini taahhüt etmişlerdir.

Bu mülahazalar ışığında hudut, şümul, miktar ve zamanı Cumhurbaşkanınca takdir ve tespit olunacak şekilde, Türk Silahlı Kuvvetleri unsurlarının **NATO**'nun Afganistan'da icra etmekte olduğu Kararlı Destek Misyonu ve devamı kapsamında yurtdışına gönderilmesi, aynı amaçlara yönelik olmak üzere yabancı silahlı kuvvetlerin anılan Misyonla katılmak amacıyla ülkemiz üzerinden Afganistan'a intikali ile geri intikali kapsamında Türkiye'de bulunması ve bunlara imkân sağlayacak düzenlemelerin Cumhurbaşkanı tarafından belirlenecek esaslara göre yapılması için, 6 Ocak 2015 tarihli ve 1079 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Kararı ile verilen ve 3 Ocak 2017 tarihli ve 1133 sayılı Türkiye Büyük

Millet Meclisi Kararı ile uzatılan izin süresinin 6 Ocak 2019 tarihinden itibaren iki yıl uzatılmasına Anayasanın 92'nci maddesi uyarınca Genel Kurulun 25.12.2018 tarihli 40'ıncı Birleşiminde karar verilmiştir.

(7). 05.02.2019 tarihli 1207 s. Türk Silahlı Kuvvetleri Deniz Unsurlarının; Korsanlık/Deniz Haydutluğu ve Silahlı Soygun Eylemleriyle Mücadele Amacıyla Yürütülen Uluslararası Çabalara Destek Vermek Üzere; Gereği, Kapsamı, Zamanı ve Süresi Hükümetçe Belirlenecek Şekilde Aden Körfezi, Somali Karasuları ve Açıkları, Arap Denizi ve Mücavir Bölgelerde Görevlendirilmesi ve Bununla İlgili Gerekli Düzenlemelerin Hükümet Tarafından Belirlenecek Esaslara Göre Yapılması İçin Türkiye Büyük Millet Meclisinin 10.02.2009 tarihli 934 s. Kararı ile Hükümete Verilen ve Son Olarak 07.02.2018 tarihli 1179 s. Karar ile Bir Yıl Uzatılan İzin Süresinin Anayasanın 92 nci Maddesi Uyarınca 10.02.2019 Tarihinden İtibaren Bir Yıl Daha Uzatılmasına Dair Karar:

Aden Körfezi, Somali karasuları ve açıkları, Arap Denizi ve mücavir bölgelerde vuku bulan deniz haydutluğu ve silahlı soygun eylemleri hakkında 2008 yılından bu yana kabul edilen Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi kararları ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin 10/2/2009 tarihli ve 934 sayılı Kararı ile bir yıl için verdiği, bilahare 2/2/2010 tarihli ve 956 sayılı, 7/2/2011 tarihli ve 984 sayılı, 25/1/2012 tarihli ve 1008 sayılı, 5/2/2013 tarihli ve 1031 sayılı, 16/1/2014 tarihli ve 1054 sayılı, 3/2/2015 tarihli ve 1082 sayılı, 9/2/2016 tarihli ve 1107 sayılı, 8/2/2017 tarihli ve 1136 sayılı ve 7/2/2018 tarihli ve 1179 sayılı kararları ile birer yıl süreyle uzattığı izin çerçevesinde, Türk Silahlı Kuvvetleri deniz unsurları konuşlandırılmak suretiyle, bölgede seyreden Türk bayraklı ve Türkiye bağlantılı ticari gemilerin emniyetinin etkin şekilde muhafaza edilmesi, uluslararası toplumca yürütülen deniz haydutluğu, silahlı soygun eylemleri ve denizde terörizmle müşterek mücadele harekâtlarına aktif katılımında bulunulması, anılan bölgelere yapılan insani yardım faaliyetlerine destek verilmesi, Türk Silahlı Kuvvetleri deniz unsurlarının harekât etkinliğinin ve bölgeye ilişkin tecrübesinin artırılması sağlanmış, bu alanda ilgili ülkelerle işbirliğinin sürdürülmesine yönelik millî politikanın desteklenmesi ve Birleşmiş Milletler sistemi içinde, bölgesel ve küresel ölçekte oynadığımız rolün ve görünürlüğümüzün pekiştirilmesi temin edilmiştir.

Anılan bölgelerde meydana gelmeye devam eden deniz haydutluğu ve silahlı soygun eylemleriyle uluslararası toplumca mücadele edilebilmesine cevaz veren Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin ilgili kararlarının süresi son olarak 6/11/2018 tarihli ve 2442 sayılı Kararla on üç ay daha uzatılmıştır.

Bu kapsamda, Türk Silahlı Kuvvetleri deniz unsurlarının Aden Körfezi, Somali karasuları ve açıkları, Arap Denizi ve mücavir bölgelerde görevlendirilmesi için 10/2/2009 tarihli ve 934 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Kararı ile verilen ve son olarak 7/2/2018 tarihli ve 1179 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Kararı ile 10/2/2018 tarihinden itibaren bir yıl uzatılan izin süresinin, anılan kararlarda belirlenen ilke ve esaslar dâhilinde, 10/2/2019 tarihinden itibaren bir yıl daha uzatılmasına, ayrıca denizde terörizmle mücadele harekâtlarına katkı sağlanabilmesi amacıyla unsurlarımızın bölge ülkeleri karasuları dışında denizde terörizmle mücadele görevi için yetkilendirilmelerine ve bununla ilgili gerekli düzenlemelerin Cumhurbaşkanı tarafından yapılması için izin verilmesine Anayasanın 92'nci maddesi uyarınca Genel Kurulun 5/2/2019 tarihli 48'inci Birleşiminde karar verilmiştir.

(8). 19.02.2019 tarihli 1209 s. Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin Çalışmalarına Ara Vermesine Dair Karar:

Türkiye Büyük Millet Meclisinin çalışmalarına, 12.03.2019 Salı gününden başlamak üzere on beş gün süreyle ara verilmesine, Genel Kurulun 19.02.2019 tarihli 54'üncü Birleşiminde karar verilmiştir.

(9). 20.02.2019 tarihli 1210 s. Hayvanların Haklarının Korunması ile Hayvanlara Eziyet ve Kötü Muamelelerin Önlenmesi İçin Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Bir Meclis Araştırması Komisyonu Kurulmasına Dair Karar:

Hayvanların Haklarının Korunması ile Hayvanlara Eziyet ve Kötü Muamelelerin Önlenmesi İçin Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Anayasa'nın 98'inci, İktüzük'ün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına, bu araştırmayı yapacak Komisyonun 12 üyeden kurulmasına, Komisyonun çalışma süresinin Başkan, Başkanvekili, Sözcü ve Kâtip seçimi tarihinden başlamak üzere

3 ay olmasına ve gerektiğinde Ankara dışında da çalışmasına, Genel Kurulun 20.02.2019 tarihli 55'inci Birleşiminde karar verilmiştir.

(10). 21.02.2019 tarihli 1211 s. Bilişim Teknolojileri Bağımlılığının Etkilerinin İncelenerek Olası Zararlarının Bertaraf Edilmesi ve Bu Teknolojilerin Kontrollü Kullanımının Sağlanması İçin Yapılması Gerekenlerin Saptanması Amacıyla Bir Meclis Araştırması Komisyonu Kurulmasına Dair Karar:

Bilişim Teknolojileri Bağımlılığının Etkilerinin İncelenerek Olası Zararlarının Bertaraf Edilmesi ve Bu Teknolojilerin Kontrollü Kullanımının Sağlanması İçin Yapılması Gerekenlerin Saptanması Amacıyla Anayasa'nın 98'inci, İçtüzük'ün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına, bu araştırmayı yapacak Komisyonun 12 üyeden kurulmasına, Komisyonun çalışma süresinin Başkan, Başkanvekili, Sözcü ve Kâtip seçimi tarihinden başlamak üzere 3 ay olmasına ve gerektiğinde Ankara dışında da çalışmasına, Genel Kurulun 21.02.2019 tarihli 56'ncı Birleşiminde karar verilmiştir.

257

(11). 24.02.2019 tarihli 1212 s. Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına Tekirdağ Milletvekili Mustafa ŞENTOP'un Seçildiğine Dair Karar:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına, Genel Kurulun 24.02.2019 tarihli 57'nci Birleşiminde Tekirdağ Milletvekili Mustafa ŞENTOP seçilmiştir.

(12). 18.06.2019 tarihli 1218 s. Türkiye Büyük Millet Meclisinin Çalışma Süresinin Uzatılmasına İlişkin Karar:

Anayasa'nın 93'üncü, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 5'inci maddelerine göre, 1 Temmuz 2019 Pazartesi günü tatile girmesi gereken Türkiye Büyük Millet Meclisinin tatile girmemesine ve çalışmalarına devam etmesine, Genel Kurulun 18.06.2019 tarihli 90'ıncı Birleşiminde karar verilmiştir.

(13). 17.07.2019 tarihli 1224 s. Rabia Naz VATAN Başta Olmak Üzere Şüpheli Çocuk Ölümlerinin Araştırılması ve Bu Konuda Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Bir Meclis Araştırma Komisyonu Kurulmasına Dair Kanun:

Rabia Naz VATAN Başta Olmak Üzere Şüpheli Çocuk Ölümlerinin Araştırılması ve Bu Konuda Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Anayasa'nın 98'inci, İçtüzük'ün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına, bu araştırmayı yapacak Komisyonun 12 üyeden kurulmasına, Komisyonun çalışma süresinin Başkan, Başkanvekili, Sözcü ve Kâtip seçimi tarihinden başlamak üzere 3 ay olmasına ve gerektiğinde Ankara dışında da çalışmasına, Genel Kurulun 17.07.2019 tarihli 104'üncü Birleşiminde karar verilmiştir.

(14).18.07.2019 tarihli 1225 s. On Birinci Kalkınma Planının (2019- 2023) Onaylandığına İlişkin Karar:

On Birinci Kalkınma Planı (2019-2023), 30.10.1984 tarihli ve 3067 sayılı Kanun gereğince, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunun 18.07.2019 tarihli 105'inci Birleşiminde onaylanmıştır.

(15).18.07.2019 tarihli 1226 s. Türkiye Büyük Millet Meclisinin Tatile Girmesine İlişkin Karar:

Türkiye Büyük Millet Meclisinin, 19 Temmuz 2019 Cuma gününden başlamak ve 1 Ekim 2019 Salı günü saat 15.00'te toplanmak üzere tatile girmesine, Genel Kurulun 18 Temmuz 2019 tarihli 105'inci Birleşiminde karar verilmiştir.

f. 27 nci Dönem 2 nci Yasama Yılı Torba Kanunlar:

(1). 27 nci Dönem 2 nci Yasama Yılı Torba Kanunlarla Değiştirilen ve Yürürlükten Kaldırılan Kanun Maddeleri:

(a). 18.10.2018 tarihli 7148 s. Karayolları Trafik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun (Bu kanun ile 18 kanunda toplam 110 madde değiştirilmiş ve 5 madde yürürlükten kaldırılmış, Hakkari ilinde Derecik adıyla bir ilçe ve aynı adla belediye kurulmuştur.):

- 04.06.1937 tarihli 3201 s. Emniyet Teşkilatı Kanununa ilişkin **2 maddede değişiklik, 1 madde yürürlükten kaldırılmıştır,**
- 10.02.1954 tarihli 6245 s. Harcırah Kanununa ilişkin **2 maddede değişiklik,**
- 15.5.1959 tarihli 7269 s. Umumi Hayata Müessir Afetler Dola-yısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanuna ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 23.02.1961 tarihli 257 s. Er ve Erbaş Harçlıkları Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 22.6.1978 tarihli 2155 s. Bazı Kamu Personeline Tayın Bedeli Verilmesi Hakkında Kanuna ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 09.07.1982 tarihli 2692 s. Sahil Güvenlik Komutanlığı Kanununa ilişkin **3 maddede değişiklik,**
- 10.03.1983 tarihli 2803 s. Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanununa ilişkin **8 maddede değişiklik,**
- 13.10.1983 tarihli 2918 s. Karayolları Trafik Kanununa ilişkin **32 maddede değişiklik, 1 madde yürürlükten kaldırılmıştır,**
- 28.5.1988 tarihli 3466 s. Uzman Jandarma Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 12.4.1991 tarihli 3713 s. Terörle Mücadele Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 26.10.1994 tarihli 4045 s. Güvenlik Soruşturması, Bazı Neden-lerle Görevlerine Son Verilen Kamu Personeli ile Kamu Görevine Alınmayanların Haklarının Geri Verilmesine ve 1402 numaralı Sıkıyönetim Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanunun **1 maddesinde değişiklik,**
- 25.02.1998 tarihli 4342 s. Mera Kanununa ilişkin **2 maddede değişiklik,**
- 26.5.2005 tarihli 5355 s. Mahalli İdare Birlikleri Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik,**

- 25.4.2006 tarihli 5490 s. Nüfus Hizmetleri Kanununa ilişkin **2 maddede değişiklik**,
- 21.3.2007 tarihli 5607 s. Kaçakçılıkla Mücadele Kanununa ilişkin **9 maddede değişiklik**,
- 07.5.2009 tarihli 5898 s. Uçucu Maddelerin Zararlarından İnsan Sağlığının Korunmasına Dair Kanuna ilişkin **1 maddede değişiklik**,
- 04.4.2013 tarihli 6458 s. Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanununa ilişkin **2 maddede değişiklik, 1 madde yürürlükten kaldırılmıştır**,
- 31.01.2018 tarihli 7068 s. Genel Kolluk Disiplin Hükümleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Kabul Edilmesine Dair Kanuna ilişkin **40 maddede değişiklik, 2 madde yürürlükten kaldırılmıştır**,
- **Hakkari ilinde Derecik adıyla bir ilçe ve aynı adla belediye kurulmuş, Şemdinli ilçesine bağlı Anadağ, Gelişen, Ortaklar ve Uslu köyleri yeni ilçeye bağlanmıştır**,

(b). 15.11.2018 tarihli 7151 s. Sağlıkla İlgili Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (Bu kanun ile 15 kanun ve 2 kanun hükmünde kararnamede toplam 60 madde değiştirilmiş ve 4 madde yürürlükten kaldırılmıştır.):

- 02.03.1927 tarihli 984 s. Ecza Ticarethaneleriyle Sanat ve Ziraat İşlerinde Kullanılan Zehirli ve Müessir Kimyevi Maddelerin Satıldığı Dükkanlara Mahsus Kanuna ilişkin **3 maddede değişiklik, 1 madde yürürlükten kaldırılmıştır**,
- 11.04.1928 tarihli 1219 s. Tababet ve Şuabatı San'atlarının Tarzı İcrasına Dair Kanuna ilişkin **3 maddede değişiklik**,
- 14.05.1928 tarihli 1262 s. İспенçiyari ve Tıbbi Müstahzarlar Kanununa ilişkin **3 maddede değişiklik**,
- 23.01.1953 tarihli 6023 s. Türk Tabipleri Birliği Kanununa ilişkin **4 madde yürürlükten kaldırılmıştır**,

- 04.01.1961 tarihli 209 s. Sağlık Bakanlığına Bağlı Sağlık Kurumları ile Esenlendirme (*Rehabilitasyon*) Tesislerine Verilecek Döner Sermaye Hakkında Kanuna ilişkin **4 maddede değişiklik**,
- 29.05.1979 tarihli 2238 s. Organ ve Doku Alınması, Saklanması, Aşılması ve Nakli Hakkında Kanuna ilişkin **4 maddede değişiklik**,
- 28.3.1983 tarihli 2809 s. Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanununa ilişkin **3 maddede değişiklik**,
- 07.6.1985 tarihli 3224 s. Türk Diş Hekimleri Birliği Kanununa ilişkin **2 maddede değişiklik**, **3 madde yürürlükten kaldırılmıştır**,
- 07.05.1987 tarihli 3359 s. Sağlık Hizmetleri Temel Kanununa ilişkin **5 maddede değişiklik**,
- 07.11.1996 tarihli 4207 s. Tütün Ürünlerinin Zararlarının Önlenmesi ve Kontrolü Hakkında Kanuna ilişkin **6 maddede değişiklik**,
- 24.11.2004 tarihli 5258 s. Aile Hekimliği Kanununa ilişkin **10 maddede değişiklik**,
- 31.5.2006 tarihli 5510 s. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik**,
- 11.4.2007 tarihli 5624 s. Kan ve Kan Ürünleri Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik**,
- 11.06.2010 tarihli 5996 s. Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununa ilişkin **4 maddede değişiklik**,
- 21.02.2013 tarihli 6428 s. Sağlık Bakanlığınca Kamu Özel İş Birliği Modeli ile Tesis Yapıtırılması, Yenilenmesi ve Hizmet Alınması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanuna ilişkin **2 maddede değişiklik**,
- 27.6.1989 tarihli 375 s. 657 s. Devlet Memurları Kanunu, 926 s. Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu, 2802 s. Hâkimler ve Savcılar Kanunu, 2914 s. Yükseköğretim Personel Kanunu, 5434 s. T.C. Emekli Sandığı Kanunu ile Diğer Bazı Kanun ve

Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması, Devlet Memurları ve Diğer Kamu Görevlilerine Memuriyet Taban Aylığı ve Kıdem Aylığı ile Ek Tazminat Ödenmesi Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye ilişkin **1 maddede değişiklik**,

- 11.10.2011 tarihli 663 s. Sağlık Alanında Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye ilişkin **4 maddede değişiklik**,

(c). 29.11.2018 tarihli 7153 s. Çevre Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (Bu kanun ile 40 kanunda toplam 174 madde değiştirilmiş ve 2 madde yürürlükten kaldırılmıştır.):

- 09.08.1983 tarihli 2872 s. Çevre Kanununa ilişkin **24 maddede değişiklik, 1 madde yürürlükten kaldırılmıştır**,
- 13.10.1983 tarihli 2918 s. Karayolları Trafik Kanununa ilişkin **4 maddede değişiklik**,
- 03.5.1985 tarihli 3194 s. İmar Kanununa ilişkin **16 maddede değişiklik**,
- 04.4.1990 tarihli 3621 s. Kıyı Kanununa ilişkin **4 maddede değişiklik**,
- 25.02.1998 tarihli 4342 s. Mera Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik**,
- 29.6.2001 tarihli 4706 s. Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanuna ilişkin **7 maddede değişiklik**,
- 16.05.2012 tarihli 6306 s. Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanuna ilişkin **29 maddede değişiklik**,
- 10.11.2016 tarihli 6758 s. OHAL Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabul Edilmesine Dair Kanuna ilişkin **1 maddede değişiklik**,
- 24.4.1930 tarihli 1593 s. Umumi Hıfzısıhha Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik**,

- 16.6.1939 tarihli 3645 s. İstanbul Elektrik, Tramvay ve Tünel İdareleri Teşkilat ve Tesisatının İstanbul Belediyesine Devrine Dair Kanuna ilişkin **1 maddede değişiklik**,
- 16.12.1942 tarihli 4325 s. Ankara Elektrik ve Havagazı ve Adana Elektrik Müesseselerinin İdare ve İşletmeleri Hakkında Kanuna ilişkin **2 maddede değişiklik**,
- 11.02.1959 tarihli 7201 s. Tebligat Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik**,
- 04.01.1961 tarihli 213 s. Vergi Usul Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik**,
- 20.7.1966 tarihli 775 s. Gecekondu Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik**,
- 03.7.1968 tarihli 1053 s. Belediye Teşkilatı Olan Yerleşim Yerlerine İçme, Kullanma ve Endüstri Suyu Temini Hakkında Kanuna ilişkin **1 maddede değişiklik**,
- 29.7.1970 tarihli 1319 s. Emlak Vergisi Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik**,
- 26.05.1981 tarihli 2464 s. Belediye Gelirleri Kanununa ilişkin **9 maddede değişiklik**,
- 20.11.1981 tarihli 2560 s. İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanuna ilişkin **2 maddede değişiklik**,
- 21.7.1983 tarihli 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununa ilişkin **4 maddede değişiklik**,
- 09.8.1983 tarihli 2872 s. Çevre Kanununa ilişkin **3 maddede değişiklik**,
- 11.01.1989 tarihli 3516 s. Ölçüler ve Ayar Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik**,
- 04.4.1990 tarihli 3621 s. Kıyı Kanununa ilişkin **4 maddede değişiklik**,

- 09.6.1994 tarihli 3998 s. Mezarlıkların Korunması Hakkında Kanuna ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 04.01.2002 tarihli 4734 s. Kamu İhale Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 05.01.2002 tarihli 4735 s. Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 08.01.2002 tarihli 4736 s. Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmet Tarifeleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanuna ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 10.12.2003 tarihli 5018 s. Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa ilişkin **5 maddede değişiklik,**
- 10.7.2004 tarihli 5216 s. Büyükşehir Belediyesi Kanununa ilişkin **5 maddede değişiklik,**
- 10.5.2005 tarihli 5346 s. Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretim Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanunun **1 maddesinde değişiklik,**
- 26.5.2005 tarihli 5355 s. Mahalli İdare Birlikleri Kanununa ilişkin **2 maddede değişiklik,**
- 03.7.2005 tarihli 5393 s. Belediye Kanununa ilişkin **24 maddede değişiklik,**
- 08.02.2007 tarihli 5580 s. Özel Öğretim Kurumları Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 03.6.2007 tarihli 5686 s. Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 02.07.2008 tarihli 5779 s. İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanuna ilişkin **3 maddede değişiklik,**
- 11.3.2010 tarihli 5957 s. Sebze ve Meyveler ile Yeterli Arz ve Talep Derinliği Bulunan Diğer Malların Ticaretinin Düzenlenmesi Hakkında Kanuna ilişkin **2 maddede değişiklik,**

- 03.12.2010 tarihli 6085 s. Sayıştay Kanununa ilişkin **2 maddede değişiklik**,
- 13.02.2011 tarihli 6111 s. Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ve Diğer Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanuna ilişkin **2 maddede değişiklik**, **1 madde yürürlükten kaldırılmıştır**,
- 08.3.2011 tarihli 6172 s. Sulama Birlikleri Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik**,
- 16.5.2012 tarihli 6306 s. Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanuna ilişkin **2 maddede değişiklik**,
- 14.01.2015 tarihli 6585 s. Parekende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanuna ilişkin **1 maddede değişiklik**,

(ç). 06.12.2018 tarihli 7155 s. Abonelik Sözleşmesinden Kaynaklanan Para Alacaklarına İlişkin Takibin Başlatılması Usulü Hakkında Kanun (Bu kanun ile 5 kanunda toplam 20 madde değiştirilmiş ve 1 madde yürürlükten kaldırılmıştır.):

- 09.06.1932 tarihli 2004 s. İcra ve İflas Kanununa ilişkin **10 maddede değişiklik** ve **1 maddesi yürürlükten kaldırılmıştır**,
- 02.7.1964 tarihli 492 s. Harçlar Kanununa ilişkin **2 maddede değişiklik**,
- 13.01.2011 tarihli 6102 s. Türk Ticaret Kanununa ilişkin **2 maddede değişiklik**,
- 07.06.2012 tarihli 6325 s. Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanununa ilişkin **4 maddede değişiklik**,
- 03.11.2016 tarihli 6754 s. Bilirkişilik Kanununa ilişkin **2 maddede değişiklik**,

(d). 27.12.2018 tarihli 7159 s. Karayolları Trafik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (Bu kanun ile 10 kanunda toplam 15 madde değiştirilmiş ve 1 madde yürürlükten kaldırılmıştır.):

- 04.6.1937 tarihli 3201 s. Emniyet Teşkilatı Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 15.5.1957 tarihli 6964 s. Ziraat Odaları ve Ziraat Odaları Birliği Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 13.10.1983 tarihli 2918 s. Karayolları Trafik Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 03.5.1985 tarihli 3194 s. İmar Kanununa ilişkin **3 maddede değişiklik,**
- 25.6.2010 tarihli 6001 s. Karayolları Genel Müdürlüğünün Hizmetleri Hakkında Kanuna ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 12.11.2012 tarihli 6360 s. On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanuna ilişkin **3 maddede değişiklik,**
- 01.12.2012 tarihli 6253 s. Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı İdari Teşkilatı Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 06.12.2012 tarihli 6362 s. Sermaye Piyasası Kanununa ilişkin **2 maddede değişiklik, 1 madde yürürlükten kaldırılmıştır,**
- 30.11.2017 tarihli 7062 s. Yüksek Seçim Kurulunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanuna ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 11.5.2018 tarihli 7143 s. Vergi ve Diğer Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanunun **1 maddesinde değişiklik,**

(e). 17.01.2019 tarihli 7161 s. Vergi Kanunları ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (Bu kanun ile 38 kanun ve 2 kanun hükmünde kararnamede toplam 124 madde değiştirilmiş ve 8 madde yürürlükten kaldırılmıştır.):

- 22.12.1934 tarihli 2644 s. Tapu Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 13.7.1956 tarihli 6802 s. Gider Vergileri Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 31.12.1960 tarihli 193 s. Gelir Vergisi Kanununa ilişkin **3 maddede değişiklik,**
- 04.01.1961 tarihli 211 s. Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 14.7.1965 tarihli 657 s. Devlet Memurları Kanununa ilişkin **3 maddede değişiklik,**
- 27.7.1967 tarihli 926 s. Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununa ilişkin **9 maddede değişiklik,**
- 05.5.1969 tarihli 1173 s. Milletlerarası Münasebetlerin Yürütülmesi ve Koordinasyonu Hakkında Kanuna ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 04.11.1981 tarihli 2547 s. Yükseköğretim Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 28.03.1983 tarihli 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanununa ilişkin **4 maddede değişiklik,**
- 04.11.1983 tarihli 2941 s. Seferberlik ve Savaş Hali Kanununa ilişkin **2 maddede değişiklik,**
- 25.10.1984 tarihli 3065 s. Katma Değer Vergisi Kanununa ilişkin **6 maddede değişiklik,**
- 09.12.1994 tarihli 4059 s. Fiyat İstikrarı ile Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanuna ilişkin **3 maddede değişiklik, 1 madde yürürlükten kaldırılmıştır,**

- 25.02.1998 tarihli 4342 s. Mera Kanununa ilişkin **2 maddede değişiklik, 2 madde yürürlükten kaldırılmıştır,**
- 25.8.1999 tarihli 4447 s. İşsizlik Sigortası Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 27.10.1994 tarihli 4457 s. Türk Akreditasyon Kurumuna İlişkin Çeşitli Hükümler Hakkında Kanunun **1 maddesinde değişiklik,**
- 15.11.2000 tarihli 4603 s. Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası, Türkiye Halk Bankası Anonim Şirketi ve Türkiye Emlak Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanuna ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 28.3.2001 tarihli 4632 s. Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 04.01.2002 tarihli 4734 s. Kamu İhale Kanununa ilişkin **7 maddede değişiklik,**
- 05.01.2002 tarihli 4735 s. Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 28.03.2002 tarihli 4749 s. Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanuna ilişkin **8 maddede değişiklik, 2 madde yürürlükten kaldırılmıştır,**
- 06.6.2002 tarihli 4760 s. Özel Tüketim Vergisi Kanununa ilişkin **2 maddede değişiklik,**
- 10.12.2003 tarihli 5018 s. Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 31.05.2006 tarihli 5510 s. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa ilişkin **2 maddede değişiklik, 1 madde yürürlükten kaldırılmıştır,**
- 13.6.2006 tarihli 5520 s. Kurumlar Vergisi Kanununa ilişkin **2 maddede değişiklik,**
- 21.6.2006 tarihli 5523 s. Cumhurbaşkanlığına Bağlı Ofislere İlişkin Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanuna ilişkin **2 maddede değişiklik,**

- 21.3.2007 tarihli 5607 s. Kaçakçılıkla Mücadele Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik**,
- 03.6.2007 tarihli 5684 s. Sigortacılık Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik**,
- 02.7.2008 tarihli 5779 s. İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanuna ilişkin **4 maddede değişiklik**,
- 29.5.2009 tarihli 5902 s. Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanuna ilişkin **2 maddede değişiklik**,
- 07.07.2010 tarihli 6004 s. Dışişleri Bakanlığı Personeline İlişkin Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanunun **28 maddesinde değişiklik**, **2 madde yürürlükten kaldırılmıştır**,
- 11.01.2011 tarihli 6098 s. Türk Borçlar Kanununa ilişkin **4 maddede değişiklik**,
- 26.01.2011 tarihli 6107 s. İller Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanuna ilişkin **2 maddede değişiklik**,
- 17.02.2011 tarihli 6114 s. Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Hizmetleri Hakkında Kanuna ilişkin **1 maddede değişiklik**,
- 31.3.2011 tarihli 6217 s. Yargı Hizmetlerinin Hızlandırılması Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanuna ilişkin **1 maddede değişiklik**,
- 09.5.2012 tarihli 6305 s. Afet Sigortaları Kanununa ilişkin **3 maddede değişiklik**,
- 24.4.2013 tarihli 6461 s. Türkiye Demiryolu Ulaştırmasının Serbestleştirilmesi Hakkında Kanuna ilişkin **1 maddede değişiklik**,
- 01.11.2017 tarihli 7060 s. Helal Akreditasyon Kurumu ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanuna ilişkin **1 maddede değişiklik**,
- 31.01.2018 tarihli 7068 s. Genel Kolluk Disiplin Hükümleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Kabul Edilmesine Dair Kanuna ilişkin **2 maddede değişiklik**,

- 03.6.2011 tarihli 633 s. Sosyal Hizmetler Alanında Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye ilişkin **5 maddede değişiklik,**
- 26.9.2011 tarihli 655 s. Ulaştırma ve Altyapı Alanına İlişkin Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye ilişkin **2 maddede değişiklik,**

(f). 18.01.2019 tarihli 7162 s. Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (Bu kanun ile 10 kanunda toplam 25 madde değiştirilmiş ve 2 madde yürürlükten kaldırılmıştır.):

- 31.12.1960 tarihli 193 s. Gelir Vergisi Kanununa ilişkin **5 maddede değişiklik,**
- 26.5.1981 tarihli 2464 s. Belediye Gelirleri Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 25.10.1984 tarihli 3065 s. Katma Değer Vergisi Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 04.04.1990 tarihli 3621 s. Kıyı Kanununa ilişkin **5 maddede değişiklik,**
- 12.4.1990 tarihli 3624 s. Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı Teşvik ve Muafiyetleri Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 02.03.2005 tarihli 5307 s. Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasası Kanunu ve Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanuna ilişkin **1 maddede değişiklik, 2 madde yürürlükten kaldırılmıştır,**
- 31.5.2006 tarihli 5510 s. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 13.6.2006 tarihli 5520 s. Kurumlar Vergisi Kanununa ilişkin **3 maddede değişiklik,**
- 24.3.2010 tarihli 5978 s. Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığına İlişkin Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanunun **3 maddesinde değişiklik,**

- 14.3.2013 tarihli 6446 s. Elektrik Piyasası Kanununa ilişkin **4 maddede değişiklik,**

(g). 14.02.2019 tarihli 7164 s. Maden Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (Bu kanun ile 12 kanun ve 1 kanun hükmünde kararnamede toplam 186 madde değiştirilmiş ve 5 madde yürürlükten kaldırılmıştır.):

- 14.6.1935 tarihli 2804 s. Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü Kanununa ilişkin **3 maddede değişiklik,**
- 09.7.1982 tarihli 2690 s. Türkiye Atom Enerjisi Kurumunun Muafiyetleri ve Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanuna ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 04.12.1984 tarihli 3096 s. Türkiye Elektrik Kurumu Dışındaki Kuruluşların Elektrik Üretimi, İletimi, Dağıtımı ve Ticareti ile Görevlendirilmesi Hakkında Kanuna ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 04.06.1985 tarihli 3213 s. Maden Kanununa ilişkin **132 maddede değişiklik, 2 madde yürürlükten kaldırılmıştır,**
- 11.01.1989 tarihli 3516 s. Ölçüler ve Ayar Kanununa ilişkin **9 maddede değişiklik, 2 madde yürürlükten kaldırılmıştır,**
- 27.10.1999 tarihli 4458 s. Gümrük Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 20.2.2001 tarihli 4628 s. Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanuna ilişkin **4 maddede değişiklik,**
- 04.12.2003 tarihli 5015 s. Petrol Piyasası Kanununa ilişkin **9 maddede değişiklik,**
- 02.3.2005 tarihli 5307 s. Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasası Kanunu ve Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanuna ilişkin **4 maddede değişiklik,**
- 10.5.2005 tarihli 5346 s. Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanunun **2 maddesinde değişiklik,**

- 18.04.2007 tarihli 5627 s. Enerji Verimliliği Kanununa ilişkin **6 maddede değişiklik, 1 madde yürürlükten kaldırılmıştır,**
- 14.3.2013 tarihli 6446 s. Elektrik Piyasası Kanununa ilişkin **4 maddede değişiklik,**
- 02.07.2018 tarihli 702 s. Nükleer Düzenleme Kurumunun Teşkilat ve Görevleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye ilişkin **10 maddede değişiklik,**

(ğ). 20.02.2019 tarihli 7165 s. Ceza Muhakemesi Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (Bu kanun ile 4 kanunda toplam 17 madde değiştirilmiş ve 2 madde yürürlükten kaldırılmıştır.):

- 09.6.1932 tarihli 2004 s. İcra ve İflas Kanununa ilişkin **5 maddede değişiklik,**
- 24.02.1983 tarihli 2802 s. Hakimler ve Savcılar Kanununa ilişkin **5 maddede değişiklik, 2 madde yürürlükten kaldırılmıştır,**
- 26.9.2004 tarihli 5235 s. Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanuna ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 04.12.2004 tarihli 5271 s. Ceza Muhakemesi Kanununa ilişkin **6 maddede değişiklik,**

(h). 21.02.2019 tarihli 7166 s. Sosyal Hizmetler Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (Bu kanun ile 13 kanunda toplam 22 madde değiştirilmiş ve 2 madde yürürlükten kaldırılmıştır.):

- 24.5.1983 tarihli 2828 s. Sosyal Hizmetler Kanununa ilişkin **2 maddede değişiklik,**
- 09.8.1983 tarihli 2872 s. Çevre Kanununa ilişkin **4 maddede değişiklik,**
- 13.10.1983 tarihli 2918 s. Karayolları Trafik Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik, 1 madde yürürlükten kaldırılmıştır,**
- 27.7.1967 tarihli 926 s. TSK Personel Kanununa ilişkin **3 maddede değişiklik,**

- 25.10.1984 tarihli 3065 s. Katma Değer Vergisi Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik**,
- 25.8.1999 tarihli 4447 s. İşsizlik Sigortası Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik**,
- 06.6.2002 tarihli 4760 s. Özel Tüketim Vergisi Kanununa ilişkin **2 maddede değişiklik**,
- 22.5.2003 tarihli 4857 s. İş Kanununa ilişkin **2 maddede değişiklik**,
- 04.12.2003 tarihli 5015 s. Petrol Piyasası Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik, 1 madde yürürlükten kaldırılmıştır**,
- 03.7.2005 tarihli 5393 s. Belediye Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik**,
- 13.02.2011 tarihli 611 s. Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ve Diğer Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanuna ilişkin **1 maddede değişiklik**,
- 20.6.2012 tarihli 6331 s. İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununa ilişkin **2 maddede değişiklik**,
- 23.02.2017 tarihli 6824 s. Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanuna ilişkin **1 maddede değişiklik**,

(ı). 30.5.2019 tarihli 7176 s. Bazı Kanunlar ile 635 s. Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun (Bu kanun ile 13 kanun ve 1 kanun hükmünde kararnamede toplam 22 madde değiştirilmiş ve 1 madde yürürlükten kaldırılmıştır.):

- 19.6.1979 tarihli 2252 s. Kültür Bakanlığı Döner Sermaye Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik**,
- 28.3.1983 tarihli 2809 s. Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik**,
- 11.11.1983 tarihli 2954 sayılı Türkiye Radyo ve Televizyon Kanununa ilişkin **4 maddede değişiklik**,

- 04.6.1985 tarihli 3213 s. Maden Kanununa ilişkin **4 maddede değişiklik,**
- 07.11.1985 tarihli 3238 s. Savunma Sanayii ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanuna ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 09.5.1990 tarihli 3644 s. 130 İlçe Kurulması Hakkında Kanuna ilişkin **2 maddede değişiklik,**
- 03.6.2007 tarihli 5686 s. Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik, 1 madde yürürlükten kaldırılmıştır,**
- 25.6.2010 tarihli 6001 s. Karayolları Genel Müdürlüğünün Hizmetleri Hakkında Kanuna ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 07.7.2010 tarihli 6004 s. Dışişleri Bakanlığı Personeline İlişkin Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanuna ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 18.10.2012 tarihli 6356 s. Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 28.11.2017 tarihli 7061 s. Bazı Vergi Kanunları ile Diğer Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanuna ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 21.3.2018 tarihli 7103 s. Vergi Kanunları ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanuna ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 03.6.2011 tarihli 635 s. Yükseköğretim Kurumlarının Araştırma ve Geliştirme Projelerinin Karşılanması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye ilişkin 2 maddede değişiklik,
- 04.11.1983 tarihli 2942 s. Kamulaştırma Kanununa ilişkin 1 maddede değişiklik,

(i). 05.7.2019 tarihli 7180 s. Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (Bu kanun ile 7 kanun ve 2 kanun hükmünde kararnamede toplam 31 madde değiştirilmiş ve 3 madde yürürlükten kaldırılmıştır.):

- 24.3.1950 tarihli 5661 s. Yüksek Öğrenim Öğrenci Yurtları ve Aşevleri Hakkında Kanuna ilişkin **4 maddede değişiklik,**
- 05.01.1961 tarihli 222 s. İlköğretim ve Eğitim Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 22.6.1965 tarihli 633 s. Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanuna ilişkin **2 maddede değişiklik,**
- 14.6.1973 tarihli 1739 s. Milli Eğitim Temel Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 05.6.1986 tarihli 3308 s. Mesleki Eğitim Kanununa ilişkin **4 maddede değişiklik, 3 madde yürürlükten kaldırılmıştır,**
- 08.02.2007 tarihli 5580 s. Özel Öğretim Kurumları Kanununa ilişkin **7 maddede değişiklik,**
- 17.02.2011 tarihli 6114 s. Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Hizmetleri Hakkında Kanuna ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 25.08.2011 tarihli 652 s. Özel Barınma Hizmeti Veren Kurumlar ve Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye ilişkin **8 maddede değişiklik,**
- 11.10.2011 tarihli 663 s. Sağlık Alanında Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye ilişkin **3 maddede değişiklik,**

(j). 04.7.2019 tarihli 7181 s. Tapu Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (Bu kanun ile 9 kanunda toplam 58 madde değiştirilmiş ve 9 madde yürürlükten kaldırılmıştır.):

- 22.12.1934 tarihli 2644 s. Tapu Kanununa ilişkin **3 maddede değişiklik, 2 madde yürürlükten kaldırılmıştır,**
- 23.6.1965 tarihli 634 s. Kat Mülkiyeti Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik,**

- 03.05.1985 tarihli 3194 s. İmar Kanununa ilişkin **30 maddede değişiklik, 3 madde yürürlükten kaldırılmıştır,**
- 29.06.2001 tarihli 4706 s. Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanuna ilişkin **9 maddede değişiklik, 4 madde yürürlükten kaldırılmıştır,**
- 22.11.2001 tarihli 4721 s. Türk Medeni Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 03.7.2005 tarihli 5393 s. Belediye Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 03.7.2005 tarihli 5403 s. Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 19.4.2012 tarihli 6292 s. Orman Köylülerinin Kalkınmalarının Desteklenmesi ve Hazine Adına Orman Sınırları Dışına Çıkarılan Yerlerin Değerlendirilmesi ile Hazineye Ait Tarım Arazilerinin Satışı Hakkında Kanuna ilişkin **2 maddede değişiklik,**
- 16.05.2012 tarihli 6306 s. Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanuna ilişkin **10 maddede değişiklik,**

(k). 17.7.2019 tarihli 7186 s. Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun (Bu kanun ile 18 kanunda toplam 48 madde değiştirilmiş ve 4 madde yürürlükten kaldırılmıştır.):

- 31.12.1960 tarihli 193 s. Gelir Vergisi Kanununa ilişkin **2 maddede değişiklik,**
- 14.01.1970 tarihli 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanununa ilişkin **8 maddede değişiklik, 1 madde yürürlükten kaldırılmıştır,**
- 28.3.1983 tarihli 2809 s. Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 08.05.1985 tarihli 3201 s. Yurt Dışında Bulunan Türk Vatandaşlarının Yurt Dışında Geçen Sürelerinin Sosyal Güvenlikleri Bakımından Değerlendirilmesi Hakkında Kanuna ilişkin **7 maddede değişiklik, 2 madde yürürlükten kaldırılmıştır,**

- 27.10.1999 tarihli 4458 s. Gümrük Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 10.5.2005 tarihli 5346 s. Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanunun **1 maddesinde değişiklik,**
- 19.10.2005 tarihli 5411 s. Bankacılık Kanununa ilişkin **3 maddede değişiklik,**
- 16.5.2006 tarihli 5502 s. Sosyal Güvenlik Kurumuna İlişkin Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanuna ilişkin **4 maddede değişiklik,**
- 13.6.2006 tarihli 5520 s. Kurumlar Vergisi Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 08.3.2007 tarihli 5597 s. Yurt Dışına Çıkış Harcı Hakkında Kanun ile Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanuna ilişkin **2 maddede değişiklik,**
- 21.3.2007 tarihli 5607 s. Kaçakçılıkla Mücadele Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 05.11.2008 tarihli 5809 s. Elektronik Haberleşme Kanununa ilişkin **5 maddede değişiklik,**
- 01.12.2011 tarihli 6253 s. TBMM Başkanlığı İdari Teşkilatı Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 21.11.2012 tarihli 6361 s. Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanununa ilişkin **2 maddede değişiklik,**
- 06.12.2012 tarihli 6362 s. Sermaye Piyasası Kanununa ilişkin **1 maddede değişiklik,**
- 21.02.2013 tarihli 6428 sayılı Sağlık Bakanlığınca Kamu Özel İş Birliği Modeli ile Tesis Yapıtırılması, Yenilenmesi ve Hizmet Alınması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanuna ilişkin **5 maddede değişiklik,**
- 14.3.2013 tarihli 6446 s. Elektrik Piyasası Kanununa ilişkin **2 maddede değişiklik,**

- 12.11.2012 tarihli 6360 s. On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanuna ilişkin **1 maddede değişiklik, 1 madde yürürlükten kaldırılmıştır.**

**(2). 18.10.2018 tarihli 7148 s. Karayolları Trafik Kanunu ile
Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun:**

Özeti

Bu kanun ile,

- Güvenlik korucularının gençleştirilebilmesi için emeklilik hakkı getirilmekte,
- Cumhurbaşkanlığı sistemine uyum amacıyla genel kolluk mevzuatında değişiklikler yapılmakta,
- Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığında görev yapan sözleşmeli subay ve astsubayların özlük hakları yönünden hangi kanun hükmüne tabi olacakları düzenlenmekte,
- Karayolları trafik güvenliğini arttırmak için çeşitli düzenlemeler yapılmakta,
- Polis Meslek Eğitim Merkezlerine başvuracak adayların yaşı ile ilgili hususlara yönetmelikte yer verilmekte,
- Başpolis alımı sonlandırılmakta, başpolis ve kıdemli başpolis memurlarının sınavlarda başarılı olmak kaydıyla komiser yardımcısı olarak atanmalarının önü açılmakta,
- Terörle etkin mücadele kapsamında suçun ortaya çıkarılmasına ve delillerin ortaya çıkarılmasına yardım edenler ödüllendirilmekte,
- Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmalarında kişisel ve kamusal hak kaybının önüne geçilmesi için düzenleme yapılmakta,
- Mera Komisyonuna genel kolluk görevlisi eklenmekte,
- Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıklarının diğer mahalli idareler ile işbirliğini arttırmak amacıyla Vilayetler Birliğine üye olma imkanı getirilmekte,

- Türkiye’de ikamet etmeyen yabancılara e-devlet üzerinden resmi işlemlerini rahat yapabilmeleri için yabancı kimlik numarası verilmekte,
- Uyuşturucu ile etkin mücadele için ödül sistemi genişletilmekte,
- Çocuklara çakmak gazının satışı yasaklanmakta,
- Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu kapsamında sadeleştirme yapılmakta,
- Teşkilatlardaki yeni yapılanmalara uygun olarak disiplin mevzuatı yönünden uyum değişiklikleri yapılmakta,
- Adıyaman İli Samsat ve Kahta ilçeleri ve çevresinde depremde zarar görenlere yardım yapılması hükmü getirilmekte,
- Hakkari ilinde Derecik adıyla bir ilçe kurulmaktadır.

İçeriği

MADDE 3 – 3201 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 29 – *Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren kırk beş yaşından gün almamış lisans mezunu başpolis memurları ve kıdemli başpolis memurları arasında yapılacak yazılı/sözlü sınavlarda başarılı olanlardan, Polis Akademisi Başkanlığınca düzenlenecek ilk derece amirlik eğitimini başarıyla bitirenler Komiser Yardımcılığı rütbesine atanır. Adaylarda aranacak diğer nitelikler, sınavlara ve ilk derece amirlik eğitimine ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça düzenlenir.*

MADDE 14 – 13/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (j) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki (k) bendi eklenmiş ve mevcut (k) bendi (l) bendi olarak teselsül ettirilmiştir.

“(k) Bu Kanunun 31 ve 49 uncu maddeleri kapsamında takoğraf ve çalışma-dinlenme süreleri yönünden karayolları denetim istasyonlarında denetim yapmak ve trafik idari para cezası karar tutanağı düzenlemek,”

MADDE 15 – 2918 sayılı Kanunun 21 inci maddesinin başlığı, ikinci ve üçüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

Tescil Belgesi ve Tescil Plakası Alma Zorunluluğu ile Hurdaya Ayrılan Araçlar

*“Birinci fıkra hükmüne uymayan sürücüler **1.002** Türk lirası idari para cezası ile cezalandırılırlar.*

Birinci fıkra hükmüne aykırılığı tespit edilen araçlar eksiklikleri giderilinceye kadar trafikten men edilir.”

*“Hurdaya çıkarılmış araçların karayolunda sürülmesi yasaktır. Bu araçların karayolunda sürüldüğünün tespiti hâlinde sürücüsüne **2.018** Türk lirası idari para cezası verilir ve bu araçlar trafikten men edilir. Ayrıca mülki amir tarafından el konulur ve aracın mülkiyeti kamuya geçer.*

Araçların hurdaya çıkarılmasına dair usul ve esaslar Yönetmelikte belirlenir.”

MADDE 16 – 2918 sayılı Kanunun 26 ncı maddesinin birinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiş ve mevcut dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Mevzuatta belirtilen ışıklı ve/veya sesli uyarı işareti veren cihazların mevzuatta izin verilmeyen araçlara takılması ve kullanılması yasaktır.”

*“Bu maddenin birinci fıkrası hükmüne uymayan sürücüler ile üçüncü fıkrasına göre çıkarılacak yönetmelik hükümlerine aykırı davranan sürücüler **108** Türk lirası, ikinci fıkra hükümlerine uymayan sürücüler ise **1.002** Türk lirası idari para cezası ile cezalandırılır. Sürücü, aynı zamanda araç sahibi değilse, ayrıca, tescil plakasına da aynı miktar için ceza tutanağı düzenlenir. İkinci fıkra kapsamında son ihlalin gerçekleştiği tarihten itibaren geriye doğru bir yıl içinde üç defa işlem yapılan araçlar onbeş gün süre ile trafikten men edilir.”*

MADDE 17 – 2918 sayılı Kanunun 32 nci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Araçlar üzerindeki değişiklikleri bildirme

MADDE 32 – Araçlar üzerinde mevzuata uygun şekilde yapılan her türlü değişikliğin işleten tarafından otuz gün içinde araç tescil belgesine işletilmesi zorunludur. Bu fıkra hükmüne uymayan işletenlere **108** Türk lirası idari para cezası verilir.

Üzerinde teknik değişiklik yapılan araçlar, değişikliğin mevzuata uygun olarak yapıldığı belgelenip bu durum ilgili tescil kuruluşunda araç tescil belgesine işletilinceye kadar trafikten men edilir.

Mevzuata uygun olarak yapıldığı belgelenemeyen teknik değişikliğin çevredekileri rahatsız edecek derecede gürültü çıkaracak özellikte olması durumunda 1.002 Türk lirası idari para cezası uygulanır. Ayrıca, araç mevzuata uygun duruma getirilinceye kadar trafikten men edilir.

MADDE 18 – 2918 sayılı Kanunun 34 üncü maddesinin altıncı ve sekizinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Muayenesi yapılmamış bir araçla trafiğe çıkılması hâlinde, araç sahibine 235 Türk lirası idari para cezası verilir. Bu araçlara, muayenelerinin yaptırılması için süre ve şartları Karayolları Trafik Yönetmeliğinde belirtilen şekilde izin verilir. İzin verilen süre sonunda, muayenesi yapılmadan veya muayene sonucunda emniyetsiz raporu verilen araçların trafiğe çıkarılması hâlinde, araç sahibine 488 Türk lirası idari para cezası verilir.”

“Araç muayene sonuçları, Karayolu Düzenleme Genel Müdürlüğü ile Emniyet Genel Müdürlüğü arasında yapılacak bir protokol çerçevesinde, Emniyet Genel Müdürlüğü ile paylaşılır.”

MADDE 20 – 2918 sayılı Kanunun 47 nci maddesinin başlığı ve ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

Trafik İşaret ve Kurallarına Uyma Zorunluluğu

“Trafik zabıtası veya diğer yetkililerin dur işaretlerine, ışıklı trafik işaretlerinden kırmızı renkli olanına ve sesli işaretlere uymayan sürücüler 235 Türk lirası, bu maddede yazılı diğer trafik işaretlerine ve kurallarına uymayan sürücüler, 108 Türk lirası para cezası ile cezalandırılırlar.”

“Son ihlalin gerçekleştiği tarihten itibaren geriye doğru bir yıl içinde kırmızı ışık kuralını üç defa ihlal ettiği tespit edilenlerin sürücü belgeleri otuz gün süreyle geçici olarak geri alınır. Aynı yıl içinde kırmızı ışık kuralını ikinci kez üç defa ihlal ettiği tespit edilenlerin sürücü belgeleri kırk beş gün, üç ve daha fazla kez üç defa ihlal ettiği tespit edilenlerin sürücü belgeleri altmış gün süreyle geçici olarak geri alınır. Aynı yıl içinde bu madde kapsamında iki ve daha fazla kez sürücü belgesi geri

alınanlar geri alma süresi sonunda psiko-teknik değerlendirmeden ve psikiyatri uzmanının muayenesinden geçirilir. Sürücü belgesi almasına mâni hâli olmadığı anlaşılanlara bu Kanun kapsamında verilen trafik idari para cezalarının tahsil edilmiş olması şartıyla belgeleri iade edilir.”

MADDE 21 – 2918 sayılı Kanunun 51 inci maddesinin başlığı, ikinci ve üçüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, üçüncü fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

Hız Sınırlarına Uyuma Zorunluluğu

“Hız ölçen teknik cihaz veya çeşitli teknik usullerle yapılan tespit sonucu Yönetmelikte belirlenen hız sınırlarını;

a) Yüzde ondan yüzde otuza (otuz dâhil) kadar aşan sürücülere 235 Türk lirası,

b) Yüzde otuzdan yüzde elliye (elli dâhil) kadar aşan sürücülere 488 Türk lirası,

c) Yüzde elliiden fazla aşan sürücülere 1.002 Türk lirası idari para cezası verilir.

Hız sınırlarını yüzde otuzdan fazla aşmak suretiyle ihlalin işlendiği tarihten geriye doğru bir yıl içerisinde bu kuralı beş defa ihlal ettiği tespit edilenlerin sürücü belgeleri bir yıl süre ile geri alınır. Süresi sonunda psiko-teknik değerlendirmeden ve psikiyatri uzmanının muayenesinden geçirilerek sürücü belgesi almasına mâni hâli olmadığı anlaşılanlara bu Kanun kapsamında verilen trafik idari para cezalarının tahsil edilmiş olması şartıyla belgeleri iade edilir.”

“Son ihlalin gerçekleştiği tarihten itibaren geriye doğru beş yıl içinde bu madde kapsamında sürücü belgesi ikinci defa geri alınanların sürücü belgeleri iptal edilir. Belgesi iptal edilenlerin tekrar sürücü belgesi alabilmeleri için; sürücü kurslarına devam etmeleri ve yapılan sınavlarda başarılı olarak motorlu taşıt sürücüsü sertifikası almaları gerekir. Bu kişilerin sürücü kurslarında eğitime başlayabilmeleri için tabi tutulacakları psiko-teknik değerlendirme ve psikiyatri uzmanı muayenesi sonucunda sürücülüğe engel hâli bulunmadığını gösterir belgenin sürücü kursuna ibrazı zorunludur.”

MADDE 22 – 2918 sayılı Kanunun 67 nci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki **(d)** bendi eklenmiş, ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

*“**(d)** Herhangi bir zorunluluk olmaksızın, karayollarında dönüş kurları dışında bilerek ve isteyerek aracın el freninin çekilmesi suretiyle veya başka yöntemlerle aracın ani olarak yönünün değiştirilmesi veya kendi etrafında döndürülmesi yasaktır.”*

*“Bu maddenin birinci fıkrasının **(a)**, **(b)** ve **(c)** bentleri hükümlerine uymayan sürücülere **235** Türk lirası idari para cezası verilir. Aynı fıkranın **(d)** bendi hükümlerine uymayan sürücülere **5.010** Türk lirası idari para cezası verilir ve sürücü belgeleri altmış gün süreyle geri alınır. Ayrıca, araç altmış gün süre ile trafikten men edilir. Bu şekilde sürücü belgesi geri alınanlar psiko-teknik değerlendirmeden ve psikiyatri uzmanının muayenesinden geçirilerek sürücü belgesi almasına mâni hâli olmadığı anlaşılanlara bu Kanun kapsamında verilen trafik idari para cezalarının tahsil edilmiş olması şartıyla geri alma süresi sonunda belgeleri iade edilir.”*

“Son ihlalin gerçekleştiği tarihten geriye doğru beş yıl içinde bu madde kapsamında sürücü belgesi ikinci defa geri alınanların sürücü belgeleri iptal edilir. Belgesi iptal edilenlerin tekrar sürücü belgesi alabilmeleri için; sürücü kurslarına devam etmeleri ve yapılan sınavlarda başarılı olarak motorlu taşıt sürücüsü sertifikası almaları gerekir. Bu kişilerin sürücü kurslarında eğitime başlayabilmeleri için tabi tutulacakları psiko-teknik değerlendirme ve psikiyatri uzmanı muayenesi sonucunda sürücülüğe engel hâli bulunmadığını gösterir belgenin sürücü kursuna ibrazı zorunludur.”

MADDE 25 – 2918 sayılı Kanunun 74 üncü maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Yayalara İlk Geçiş Hakkı Verilmesi

MADDE 74 – “Sürücüler, görevli bir kişi veya ışıklı trafik işareti bulunmayan ancak trafik işareti veya levhalarıyla belirlenmiş kavşak girişi ve çıkışları ile yaya veya okul geçitlerine yaklaşırken yavaşlamak, varsa buralardan geçen veya geçmek üzere bulunan yayalara durarak ilk geçiş hakkını vermek zorundadırlar.

Bu madde hükümlerine uymayan sürücüler 488 Türk lirası idari para cezası ile cezalandırılırlar.”

MADDE 26 – 2918 sayılı Kanunun ek 2 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“EK MADDE 2 – Araçlarını motorlu araç tescil belgesinde gösterilen maksadın dışında kullananlar ile sürülmesine izin veren araç sahiplerine **1.002** Türk lirası idari para cezası uygulanır. Ayrıca, araç on beş gün süre ile trafikten men edilir.

10/7/2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ve 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanunu kapsamında ilgili belediyeden;

a) Çalışma izni/ruhsatı almadan,

b) Alınan izin/ruhsatta belirtilen faaliyet konusu dışında,

c) Alınan izin/ruhsatta belirtilen çalışma bölgesi/güzergâh dışında

belediye sınırları dâhilinde yolcu taşımak yasaktır. Bu fıkranın (a) bendine uymayanlara 5.010 Türk lirası, (b) bendine uymayanlara 2.018 Türk lirası, (c) bendine uymayanlara 1.002 Türk lirası idari para cezası verilir. Fiilin işlendiği tarihten itibaren geriye doğru bir yıl içinde tekrerrüü hâlinde, bu fıkarda yer alan idari para cezaları iki kat olarak uygulanır.

İşleteni veya sahibi, sürücüsünün kendisi olup olmadığına bakılmaksızın aracın bu maddenin üçüncü fıkrasına aykırı olarak kullanılmaması hususunda gerekli tedbirleri almak ve denetimini yapmakla yükümlüdür. Araç, bu maddenin üçüncü fıkrasının;

a) (a) bendinin ihlali hâlinde altmış gün,

b) (b) bendinin ihlali hâlinde otuz gün,

c) (c) bendinin ihlali hâlinde ise on beş gün süreyle trafikten men edilir.

İlgili belediye tarafından tahdit veya tahsis kapsamına alınmış ve bu kapsamda verilmiş çalışma izninin/ruhsatının süresi bittiği hâlde, belediye sınırları dâhilinde yolcu taşıyan kişiye 1.002 Türk lirası idari para cezası uygulanır ve eksikliği giderilinceye kadar araç trafikten men edilir.

Ayırıcı işareti bulunmayan üçüncü fıkra kapsamındaki araçlardan taşımacılık hizmeti alanlara da 334 Türk lirası idari para cezası uygulanır.”

MADDE 29 – 26/10/1994 tarihli ve 4045 sayılı Güvenlik Soruşturması, Bazı Nedenlerle Görevlerine Son Verilen Kamu Personeli ile Kamu Görevine Alınmayanların Haklarının Geri Verilmesine Ve 1402 Numaralı Sıkıyönetim Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanunun 1 inci maddesine birinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapmakla görevli birimler, güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması kapsamında bakanlıklar ile kamu kurum ve kuruluşları arşivlerinden ve elektronik bilgi işlem merkezlerinden bilgi ve belge almaya, 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 171 inci maddesinin beşinci ve 231 inci maddesinin onüçüncü fıkraları kapsamında tutulan kayıtlara ulaşmaya, Cumhuriyet başsavcılıkları tarafından yürütülen soruşturma sonuçlarını, kovuşturmayla yer olmadığına dair kararlar ile kesinleşmiş mahkeme kararlarını almaya yetkilidir.”

MADDE 32 – 25/4/2006 tarihli ve 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanununun 8 inci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Yabancıların Kayıtlarının Tutulması

MADDE 8 – (1) 4/4/2013 tarihli ve 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu kapsamındaki yabancılara kimlik numarası vermeye, bunları yabancılar kütüğüne kaydetmeye ve herhangi bir işlem sebebiyle Türkiye’de bir kamu kurumuna veya dış temsilciliklerimize müracaat eden yabancılara, talep etmeleri hâlinde yabancı kimlik numarası (YKN) vermeye Bakanlık yetkilidir. Diplomatik misyon mensupları bu hükmün kapsamı dışındadır.

(2) *Yabancı kimlik numarasının geçerlilik süresi, başvuru esnasında ve sonrasında istenilecek belgeler ile diğer hususlar İçişleri Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.”*

MADDE 33 – 21/3/2007 tarihli ve 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununun 23 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “*elkoyanlara*”

ibaresi “*elkoyma ikramiyesine hak kazananlara*” şeklinde, “*elkoyanların*” ibaresi “*elkoyma ikramiyesine hak kazananların*” şeklinde; ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde; dördüncü fıkrasında yer alan “*el koyanlara*” ibaresi “*elkoyma ikramiyesine hak kazananlara*” şeklinde; altıncı fıkrasının (a), (b) ve (c) bentlerinde yer alan “*yakalama eylemine bizzat ve fiilen katılan kamu görevlilerine*” ibareleri “*elkoyma ikramiyesine hak kazananlara*” şeklinde değiştirilmiş; maddeye aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“(2) Dağıtılacak ikramiyenin yüzde ellisi muhbirlere, yüzde ellisi *elkoyma ikramiyesine hak kazananlara* verilir. İhbarsız yakalama olaylarında ikramiyenin tamamı *elkoyma ikramiyesine hak kazananlara* ödenir. Kaçakçılığı önleme, izleme ve soruşturmakla yükümlü olanlara muhbir ikramiyesi ödenmez. Kaçakçılığı önleme, izleme ve soruşturmakla görevli olanlardan yakalama işlemine bizzat ve fiilen katılanlar ile yapılan soruşturmada iletişimin tespiti, dinlenmesi, kayda alınması, gizli soruşturmacı ve teknik araçla izleme tedbirlerinde görevlendirilmek veya bilgi toplama, analiz, değerlendirme, fiziki takip ya da planlama veya sevk idare çalışmalarında bulunmak suretiyle katkı sağlayanlar *elkoyma ikramiyesine hak kazanır.*”

“(8) Cumhurbaşkanınca belirlenecek birim miktarını aşmayan uyuşturucu veya uyarıcı madde yakalamalarında, kamu davası açılmasını müteakip ve kabul edilen iddianame sayısı üzerinden, örgütlü suçlarda muhbir ve *elkoyma ikramiyesine hak kazananlara*, bireysel suçlarda ise sadece *elkoyma ikramiyesine hak kazananlara*, Cumhurbaşkanınca tespit edilecek sabit rakamların memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak değer, tek seferde ikramiye olarak ödenir. Bu durumda birinci fıkranın (b) bendi kapsamında ayrıca ikramiye ödemesi yapılmaz.

(9) Bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen ikramiye ödemelerinde muhbir ve *elkoyma ikramiyesine hak kazananlara* ödenecek ikramiye tutarı 3.000 gösterge rakamının olayın olduğu tarihteki memur maaş katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutardan az olması durumunda ikramiye talep dosyası hazırlanmaz.”

MADDE 46 – 7068 sayılı Kanuna ekli (3) sayılı Çizelge aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Ceza Verecek Disiplin Amirlerinin Rütbe ve Makamları	Uyarma	Kınama	Aylıktan Kesme
Kriminal Laboratuvar Müdürü, Şube Müdürü, İlçe Emniyet Müdürü, İlçe Emniyet Amiri ve Polis Merkezi Amiri	Verebilir	Verebilir	3 güne kadar
Birinci Hukuk Müşaviri, Daire Başkanı, Eğitim ve Öğretim Kurumu Müdürleri, Polis Moral Eğitim Merkezi Müdürleri, İl Emniyet Müdürleri, Kaymakamlar	Verebilir	Verebilir	10 güne kadar
Teftiş Kurulu Başkanı, Özel Harekat Başkanı, Özel Güvenlik Denetleme Başkanı	Verebilir (1. Sınıf Emniyet Müdürleri hariç)	Verebilir (1. Sınıf Emniyet Müdürleri hariç)	10 güne kadar (1. Sınıf Emniyet Müdürleri hariç)
Emniyet Genel Müdürü, Valiler	Verebilir	Verebilir	15 güne kadar
Bakan	Verebilir	Verebilir	15 güne kadar

MADDE 47 – (1) Ekli (1) sayılı Listede adları yazılı köyleri kapsamak ve Derecik beldesi merkez olmak üzere Hakkâri ilinde Derecik adıyla bir ilçe ve aynı adla belediye kurulmuştur.

(2) Bir defaya mahsus olmak üzere 5/1/1961 tarihli ve 237 sayılı Taşıt Kanununun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının uygulanmaması kaydıyla, bu maddeyle yeni kurulacak ilçenin kaymakamlığı için, 23/12/2017 tarihli ve 7066 sayılı 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununa bağlı (T) cetvelinin (T-02) sırasından bir adet binek otomobil alınır.

(3) Bu madde uyarınca yeni kurulan ilçedeki kamu kurum ve kuruluşlarına ait hizmet binaları ve lojmanların yapımı, satın alınması, kiralanması, bakım ve onarımı için gerekli ödenek, 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununun Yedek Ödenek Tertibinden Hazine ve Maliye Bakanlığınca karşılanır.

(4) Bu maddenin uygulanmasıyla ilgili tereddütleri gidermeye, düzenleyici işlemler yapmaya İçişleri Bakanlığı yetkilidir.

SIRA NO	BİRİMİN ADI	İLÇESİ
1	Anadağ	Şemdinli
2	Gelişen	Şemdinli
3	Ortaklar	Şemdinli
4	Uslu	Şemdinli

Bu kanun ile 18 kanunda toplam 110 madde değiştirilmiş ve 5 madde yürürlükten kaldırılmıştır. Hakkari İlinde Derecik adıyla bir ilçe ve aynı adla belediye kurulmuştur.

(3). 15.11.2018 tarihli 7151 s. Sağlıkla İlgili Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun:

Özeti

Bu kanun ile,

- İlaç ve eczacılık alanında ihtiyaç duyulan düzenlemeler yapılmakta ve idari yaptırımlar güncellenmekte,
- Bu kapsamda Türkiye’de ruhsatlı olmayan veya ruhsatlı olup piyasada bulunmayan ilaçların Türk Eczacıları Birliğinin yanı sıra

Sağlık Bakanlığı tarafından uygun görülen kurum ve kuruluşlar ile Sosyal Güvenlik Kurumu aracılığıyla şahsi kullanım için yurt dışından temin edilebilmesi ve bu ilaçlar için ruhsat alınması zorunlu kılınmakta,

- Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumuna doğrudan ceza uygulayabilme yetkisi tanınmakta,
- İlaçların ruhsatlandırmaya esas tahlillerinin Sağlık Bakanlığınca yetkilendirilen laboratuvarlarda da yaptırılabilmesi imkanı sağlanmakta,
- İlaçların yasal tedarik zinciri dışında satış, dağıtım ve pazarlamasını yapanlar veya aracılık edenlere idari para cezası uygulanmakta,
- İspençiyari ve Tıbbi Müstahzarlar Kanunu'na aykırılıklar halinde verilecek maktu para cezaları kaldırılarak idari para cezaları yeniden belirlenmekte,
- Yardımcı eczacılıkla ilgili düzenlemeler yürürlükten kaldırılmakta,
- Cumhurbaşkanlığı Hükümet sistemine geçiş için yapılan kanuni düzenlemelere bağlı bazı teknik düzeltmeler yapılmakta,
- Sağlık Bakanlığı merkez ve taşra teşkilatı için tahsis edilen döner sermaye miktarının her bütçe yılında Cumhurbaşkanı tarafından ihtiyaca göre artırılması hükmü getirilmektedir.

İçeriği

MADDE 1 – 2/3/1927 tarihli ve 984 sayılı Ecza Ticarethaneleriyle Sanat ve Ziraat İşlerinde Kullanılan Zehirli ve Müessir Kimyevi Maddelerin Satıldığı Dükkanlara Mahsus Kanunun 11 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

Türkiye’de ruhsatlı olmayan veya ruhsatlı olup da çeşitli sebeplerle piyasada bulunmayan beşeri tıbbi ürünler, Sağlık Bakanlığı tarafından uygun görülen kamu kurum ve kuruluşları ile Sosyal Güvenlik Kurumu ve Türk Eczacıları Birliği aracılığıyla şahsi kullanım maksadıyla reçeteli olarak yurt dışından temin edilebilir ve doğrudan hastalara verilebilir. Hastanelerin yurt dışından toplu olarak getirdiği ilaçların temini de bu şekilde sağlanabilir.

Bu fıkraya göre temin edilen ilaçlar için, yurt dışı ilaç listesine girdiği tarihten itibaren üç yıl içerisinde izin/ruhsat sahibi tarafından ruhsat başvurusunda bulunulması ve başvuru tarihinden itibaren en geç iki yıl içerisinde ruhsat alınması zorunludur. Ruhsat başvurusu yapılmayan veya ruhsatı alınmayan ilaçların bu şekilde teminine devam edilmesine karar vermeye Cumhurbaşkanı yetkilidir.

MADDE 5 – 11/4/1928 tarihli ve 1219 sayılı Tababet ve Şuabatı San'atlarının Tarzı İcrasına Dair Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

EK MADDE 15 – *Terör örgütlerine veya Millî Güvenlik Kurulunca Devletin millî güvenliğine karşı faaliyette bulunduğu karar verilen yapı, oluşum veya gruplara üyeliği, mensubiyeti veya iltisakı yahut bunlarla irtibatı olduğu değerlendirilerek ilgili mevzuat çerçevesinde kamu görevinden çıkarılan veya güvenlik soruşturması sonucuna göre kamu görevine alınmayan tabiplerden Devlet hizmeti yükümlüsü olanlar, çıkarılma veya göreve alınmama kararının verildiği tarihten itibaren, 7/5/1987 tarihli ve 3359 sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanununun ek 3 üncü maddesinin birinci fıkrasında üçüncü grup ilçe merkezlerine bağlı yerleşim yerleri ile dördüncü grup ilçe merkezleri için belirlenen Devlet hizmeti süresinin sonunda mesleklerini icra edebilirler.*

MADDE 12 – 4/1/1961 tarihli ve 209 sayılı Sağlık Bakanlığına Bağlı Sağlık Kurumları ile Esenlendirme (Rehabilitasyon) Tesislerine Verilecek Döner Sermaye Hakkında Kanunun 1 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

MADDE 1 – *Sağlık Bakanlığı merkez ve taşra teşkilatında döner sermaye işletmesi kurulabilir. Bakanlık merkez ve taşra teşkilatı için tahsis edilen döner sermaye miktarı on milyar Türk lirasıdır. Bu miktar her bütçe yılı içinde Cumhurbaşkanı tarafından ihtiyaca göre artırılabilir.*

MADDE 15 – 29/5/1979 tarihli ve 2238 sayılı Organ ve Doku Alınması, Saklanması, Aşılması ve Nakli Hakkında Kanunun 15 inci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Cezai ve İdari Müeyyideler

MADDE 15 – *Hukuka aykırı olarak organ ve doku alan, satan, satın alan, satılmasına aracılık eden, saklayan, nakleden veya aşılayan,*

organ veya doku teminine yönelik olarak ilan veya reklam veren veya yayınlayan kişiler hakkında 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 91 inci maddesi hükümleri uygulanır.

Bu Kanuna aykırı şekilde embriyo ve üreme hücresi bağışlayan, aşılayan, bulunduran, kullanan, saklayan ve nakledenlerle bunların alım ve satımını yapanlar, alım ve satımına aracılık edenler veya komisyonculuğunu yapanlar veya bu fiilleri özendiren, bunlara yönlendiren veya bunlara yönelik ilan veya reklam veren veya yayınlayan kişiler hakkında, fiil daha ağır cezayı gerektiren bir suç teşkil etmediği takdirde üç yıldan beş yıla kadar hapis ve bin günden iki bin güne kadar adli para cezasına hükmolunur.

Bu Kanunun ek 1 inci maddesine aykırı fiili tespit edilen kişilerin sertifika ve izin belgeleri iptal edilir ve ilgili alanda çalışmalarına izin verilmez.

Bakanlıktan izin alınmaksızın organ nakli ve üremeye yardımcı tedavi merkezi açılması yasaktır. Bu yasağa uymayanlar hakkında 7/5/1987 tarihli ve 3359 sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanununun ek 11 inci maddesi hükümleri uygulanır.

Bu Kanuna ve Bakanlıkça belirlenen usul ve esaslara aykırı şekilde faaliyet gösteren sağlık kurum ve kuruluşları hakkında fiilin niteliği ve tekerrür durumuna göre Bakanlıkça faaliyet durdurma veya faaliyet izni iptali müeyyidesi uygulanır.

MADDE 12 – 4/1/1961 tarihli ve 209 sayılı Sağlık Bakanlığına Bağlı Sağlık Kurumları ile Esenlendirme (Rehabilitasyon) Tesislerine Verilecek Döner Sermaye Hakkında Kanunun 1 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

MADDE 1 – Sağlık Bakanlığı merkez ve taşra teşkilatında döner sermaye işletmesi kurulabilir. Bakanlık merkez ve taşra teşkilatı için tahsis edilen döner sermaye miktarı on milyar Türk lirasıdır. Bu miktar her bütçe yılı içinde Cumhurbaşkanı tarafından ihtiyaca göre artırılabilir.

MADDE 15 – 29/5/1979 tarihli ve 2238 sayılı Organ ve Doku Alınması, Saklanması, Aşılması ve Nakli Hakkında Kanunun 15 inci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Cezai ve İdari Müeyyideler

MADDE 15 – *Hukuka aykırı olarak organ ve doku alan, satan, satın alan, satılmasına aracılık eden, saklayan, nakleden veya aşıllayan, organ veya doku teminine yönelik olarak ilan veya reklam veren veya yayınlayan kişiler hakkında 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 91 inci maddesi hükümleri uygulanır.*

MADDE 27 – 5258 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Aile hekimliği uygulaması kapsamında kişilerin aile hekimine kaydı yapılır. Sağlık Bakanlığınca belirlenen süre sonunda kişiler aile hekimlerini değiştirebilirler veya sağlık hizmet planlamasına uygun olarak Sağlık Bakanlığı kişilerin aile hekimini değiştirebilir. Her bir aile hekimi için kayıtlı kişi sayısı; coğrafi şartlar, sağlık hizmet planlaması gibi kriterler esas alınarak Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınarak Sağlık Bakanlığınca belirlenir.

Bu kanun ile 15 kanun ve 2 kanun hükmünde kararnamede toplam 60 madde değiştirilmiş ve 4 madde yürürlükten kaldırılmıştır.

(4). 29.11.2018 tarihli 7153 s. Çevre Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun:

Özeti

Bu kanun ile;

- Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemine geçiş için yapılan mevzuat değişikliklerine bağlı teknik düzenlemeler yapılmakta,
- Geri kazanım imkanı düşük ve çevresel kirliliğe neden olan plastik poşet ve ambalajların kullanımının azaltılması ve kaynakların verimli kullanımına ilişkin düzenlemeler yapılmakta,
- Çevresel etki değerlendirmesine ilişkin olarak, yapılan inceleme ve değerlendirme sonucunda faaliyetin gerçekleştirilmesinde çevresel açıdan sakınca olmadığını ifade eden ancak verilen bütün taahhütlerin yerine getirilmesi zorunlu olduğu halde “**ÇED** gerekli

değildir” kararı nedeniyle faaliyet sahiplerinin çevresel açıdan bir sorumlulukları yokmuş gibi anlaşılmasının önüne geçmek amacıyla “Çevresel Etki Değerlendirmesi Kararları”nın A ve B sınıfı olarak adlandırılmakta,

- İlgililerin egzoz emisyon ölçümü konusunda mevzuat kapsamında belirlenen koşulları sağlamamaları durumunda uygulanacak idari para cezaları belirlenmekte,
- Yapı müteahhitlerinin belli yeterlilik kriterlerine göre sınıflara ayrılması için yetki alınması hususunda düzenlemeler yapılmakta,
- Antalya ili Aksu ilçesi sınırları içerisinde yer alan Çalkaya Bölgesi’nde 1990’lı yıllarda yapılan nazım imar planı, uygulama imar planları ile bunlara bağlı çok sayıda imar uygulaması ile ilgili yeniden düzenleme yapılmakta,
- Yenilenebilir enerji tesislerine ilişkin yatırımların gerçekleştirilebilmesi için **Yenilenebilir Enerji Kaynak Alanlarının (YEKA)** su alanlarında yer alabilmesi ile ilgili düzenleme yapılmakta,
- Yargı kararları ile uygulamada karşılaşılan uyumsuzluklar dikkate alınarak, 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun’da gerekli değişiklikler yapılmakta,
- İçişleri Bakanlığına bağlı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü’nün kapatılması ve görevlerinin Çevre ve Şehircilik Bakanlığına bağlı olarak kurulan Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğüne devredilmesi doğrultusunda uyum düzenlemeleri yapılmaktadır.

İçeriği

MADDE 1 – 9/8/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (h) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

h) Çevrenin korunması, çevre kirliliğinin önlenmesi ve giderilmesi için uyulması zorunlu standartlar ile vergi, harç, katılma payı, yenilenebilir enerji kaynaklarının ve temiz teknolojilerin teşviki, geri kazanım katılım payı, plastik poşet ve plastik ambalaj kullanımının azaltılması, depozito uygulaması, emisyon ücreti, kirletme bedeli ve kirliliğin önlenmesine yönelik teminat alınması ve karbon ticareti gibi piyasaya dayalı mekanizmalar ile ekonomik araçlar ve teşvikler kullanılır. Bu

hususlara ilişkin idari ve teknik usul ve esaslar Bakanlıkça çıkarılacak yönetmeliklerle belirlenir.

Poşet Ücreti

EK MADDE 13 – *Kaynakların verimli yönetimi ve plastik poşetlerden kaynaklanan çevre kirliliğinin önlenmesi amacıyla plastik poşetler satış noktalarında kullanıcıya veya tüketiciye ücret karşılığı verilir. Uygulanacak taban ücret 25 kuruştan az olmamak üzere Bakanlıkça oluşturulacak komisyon aracılığı ile belirlenir ve her yıl için güncellenir.*

Bu maddedeki düzenlemelere ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.

Bu kanun ile 40 kanunda toplam 174 madde değiştirilmiş ve 2 madde yürürlükten kaldırılmıştır.

(5). 06.12.2018 tarihli 7155 s. Abonelik Sözleşmesinden Kaynaklanan Para Alacaklarına İlişkin Takibin Başlatılması Usulü Hakkında Kanun:

Özeti

Bu kanun ile,

- Abonelik sözleşmelerinden ve bu sözleşmelerin ifası amacıyla tüketiciye sunulup bedeli faturaya yansıtılan mal veya hizmet kaynaklı para alacaklarına ilişkin haciz yoluyla ilamsız icra takiplerinin, **Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi (UYAP)** bünyesinde oluşturulacak olan Merkezi Takip Sistemi üzerinden başlatılması hüküm altına alınmakta,
- Bu kapsamda haciz aşamasına kadar Sistem üzerinden sırasıyla; alacaklı avukatı tarafından doldurulacak takip talebi, ödeme emri, ödeme emrinin tebliği ve borcun ödenmesi, ödeme emrine itiraz ve ödeme emrine itiraz edilmemesi veya itirazın hükümden düşürülmesi aşamalarında uygulanacak usul ve esasların düzenlenmekte,
- 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nda yapılması öngörülen düzenlemeler ile **UYAP** üzerinden bu sisteme entegre sistemleri vasıtasıyla borçlunun mal, hak veya alacaklarının mevcudiyetinin belli bir ücret karşılığında sorgulanabilmesi, konkordato talebine eklenecek

belgeler arasında yer alan finansal analiz raporunun güvence veren denetim raporu olarak değiştirilmesi ve bu raporu hazırlayacak bağımsız denetim kuruluşları ile raporun standardı konusunda düzenlemeler yapılmakta,

- Merkezi Takip Sistemi harcı belirlenmekte,
- Dava şartı olarak arabuluculuk kurumu getirilmekte ve arabuluculuk sürecine ilişkin usul ve esaslar belirlenmektedir.

İçeriği

Kanun içeriğinde aşağıda belirtilen bölümler yer almaktadır;

- **Madde 1** – Amaç
- **Madde 2** – Kapsam
- **Madde 3** – Merkezi Takip Sistemi
- **Madde 4** – Takip Talebi
- **Madde 5** – Ödeme Emri
- **Madde 6** – Ödeme Emrinin Tebliği ve Borcun Ödenmesi
- **Madde 7** – Ödeme Emrine İtiraz
- **Madde 8** – Ödeme Emrine İtiraz Edilmemesi veya İtirazın Hükümden Düşürülmesi
- **Madde 9** – Hüküm Bulunmayan Haller ve Yönetmelik
- **Geçiş Hükümü** – Geçici Madde 1
- **Madde 10** – 25
- **Madde 26** – Yürürlük
- **Madde 27** – Yürütme

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Kanunun amacı; abonelik sözleşmelerinden ve bu sözleşmelerin ifası amacıyla tüketiciye sunulup bedeli faturaya yansıtılan mal veya hizmetten kaynaklanan para alacaklarına ilişkin haciz yoluyla ilamsız icra takiplerinin, Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi

(UYAP) bünyesinde oluşturulan Merkezî Takip Sistemi üzerinden başlatılmasına ve haciz aşamasına kadar yürütülmesine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Kanun, 7/11/2013 tarihli ve 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda ve diğer mevzuatta düzenlenen abonelik sözleşmeleri ile bu sözleşmelerin ifası amacıyla tüketiciye sunulup bedeli faturaya yansıtılan mal veya hizmetten kaynaklanan ve avukatla takip edilen para alacaklarına ilişkin icra takiplerini kapsar.

(2) Birinci fıkra kapsamındaki icra takipleri ancak bu Kanunda belirlenen yöntemle başlatılabilir. Aksi hâlde icra dairesi takip talebini reddeder.

Merkezî Takip Sistemi

MADDE 3 – (1) Bu Kanunda belirtilen takip işlemlerinin elektronik ortamda yapılmasını sağlamak amacıyla **UYAP** bünyesinde Merkezî Takip Sistemi oluşturulur.

Takip Talebi

MADDE 4 – (1) Alacaklı avukatı, icra takibini başlatmak için Merkezî Takip Sisteminde yer alan takip talebini doldurur.

(2) Takip talebinde aşağıdaki hususlar yer alır:

a) Alacaklının ve varsa kanuni temsilcisi ile avukatının adı ve soyadı, Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası; tüzel kişi ise unvanı, vergi kimlik numarası, ticaret sicil numarası ve Merkezi Sicil Kayıt Sistemi numarası; adresi, telefonu ve elektronik iletişim bilgileri

b) Alacaklının veya avukatının münhasıran Merkezî Takip Sistemi ile ilişkilendirilmiş hesap numarası

c) Borçlunun ve varsa kanuni temsilcisinin adı ve soyadı, Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası; tüzel kişi ise unvanı, vergi kimlik numarası, biliniyorsa ticaret sicil numarası ve Merkezi Sicil Kayıt Sistemi numarası; adresi, biliniyorsa telefonu ve elektronik iletişim bilgileri

c) Terekeye karşı yapılan takiplerde kendilerine tebligat yapılacak mirasçıların adı ve soyadı, Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası ile adresi

d) Alacağın tutarı ve faizli alacaklarda faizin türü, oranı, miktarı ve işlemeye başladığı gün; alacak yabancı para ise harca esas olmak üzere takip tarihindeki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası efektif satış kuru üzerinden Türk lirası karşılığı, alacağın hangi tarihteki kur üzerinden talep edildiği ve faizli alacaklarda faizin türü, oranı, miktarı ve işlemeye başladığı gün

e) Takip dayanağı belgelerin tarih ve numarası ile alacağın son ödeme tarihi

f) Haciz ve müteakip işlemler için yetkili icra dairesi

(3) Son ödeme tarihi belirtilen alacağa ilişkin fatura veya benzeri belgeler sisteme yüklenir.

(4) Takip talebi ikinci fıkra uyarınca doldurulduktan, ilgili belgeler taranıp sisteme yüklendikten ve takip harç ve masrafları elektronik ortamda ödendikten sonra, güvenli elektronik imzayla onaylanır, sisteme kaydedilir ve takip, Merkezî Takip Numarası alır. İcra takibi, sisteme kaydedilmekle başlar.

297

Ödeme emri

MADDE 5 – (1) Takip talebinin sisteme kaydedilmesinden sonra sistem tarafından ödeme emri düzenlenir. Ödeme emrinde, takip talebinde yer alan bilgiler yanında aşağıdaki hususlar yer alır:

a) Toplam borç miktarı ile takip harç ve masraflarının, tebliğden itibaren yedi gün içinde alacaklının veya avukatının Merkezî Takip Sistemi ile ilişkilendirilmiş hesap numarasına ödenmesi gerektiği

b) Yetkiye, borcun tamamına veya bir kısmına ya da alacaklının takibat icrası hakkına dair bir itirazı varsa bunun da aynı süre içinde beyan edilmesi gerektiği

c) Sadece yetkiye itiraz hâlinde yeniden ödeme emri tebliğ edilmeksizin alacaklının talebi üzerine, yetki itirazında gösterilen veya mahkemece yetkili görülen icra dairesinden haciz işlemlerinin başlatılacağı

ç) İtirazların, herhangi bir icra dairesi aracılığıyla veya güvenli elektronik imza kullanılarak Merkezî Takip Sistemi üzerinden yapılabileceği

d) Borç ödenmez veya itiraz olunmazsa yetkili icra dairesi aracılığıyla cebri icraya devam edileceği

(2) Bu Kanun kapsamındaki takiplerde Merkezî Takip Sistemi harcı alınır; ayrıca icraya başvurma harcı ile tahsil harcı alınmaz.

(3) Merkezî Takip Numarası alan ödeme emri ile tebliğ mazbatalı kapalı zarfa ilişkin bilgiler, sistem üzerinden ilgili **Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketi (PTT)** birimine iletilir.

Ödeme emrinin tebliği ve borcun ödenmesi

MADDE 6 – (1) Ödeme emrini sistem üzerinden alan PTT birimi, ödeme emrinin ve tebliğ mazbatalı kapalı zarfın çıktısını alır ve 11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümleri uyarınca borçluya tebliğ eder.

(2) Borçlu, tebligatın elektronik yolla yapılması zorunlu olan kişilerden ise zorunlu elektronik tebligata ilişkin hükümler uygulanır.

(3) Tebliğ durumunu belgeleyen mazbata, ilgili PTT birimi tarafından sisteme yüklenir ve mazbatanın aslı, alacaklı avukatının takip talebinde bildirdiği icra dairesine gönderilir. Alacaklı avukatı, buna ilişkin gideri, takibi başlatırken yatırmak zorundadır.

(4) Adresin tebligata elverişli olmadığına anlaşılmaması veya tebligat yapılamaması hâlinde, takibe devam etmek isteyen alacaklı avukatı, sistem üzerinden, borçlunun adres kayıt sisteminde yer alan yerleşim yeri adresine tebligat çıkarılmasını sağlar.

(5) Borçluya dördüncü fıkra uyarınca da tebligat yapılamaması veya borçlunun yerleşim yeri adresinin yurt dışında bulunduğu anlaşılmaması hâlinde, alacaklı avukatının talebi üzerine, harçlar ikmal edilerek icra dairesinde takibe devam edilir. Bu durumda sistem üzerindeki takip kapatılır.

(6) Takip konusu borç, takip harç ve masrafları ile birlikte, ödeme emrinde belirtilen hesap numarasına ödendiğinde takip sona erer.

(7) Ödenen para, 30/6/1934 tarihli ve 2548 sayılı Ceza Evleriyle Mahkeme Binaları İnşası Karşılığı Olarak Alınacak Harçlar ve Mahkûmlara Ödettirilecek Yiyecek Bedelleri Hakkında Kanun uyarınca alacaklıdan alınması gereken harç miktarı ayrıldıktan sonra ilgili hesaba aktarılır.

Ödeme Emrine İtiraz

MADDE 7 – (1) Borçlu, ödeme emrinin tebliğinden itibaren yedi gün içinde, herhangi bir icra dairesine başvurarak ödeme emrine itiraz edebilir. İcra dairesi, itiraza ilişkin evrakı, en geç iki iş günü içinde sisteme yükler, aslını alacaklının takip talebinde bildirdiği icra dairesine gönderir. Borçluya, itiraz ettiğine ilişkin ücretsiz bir alındı belgesi verilir.

(2) Merkezî Takip Sistemi üzerinden güvenli elektronik imza kullanılarak da itiraz edilebilir.

(3) Süresi içinde borca yapılan itiraz üzerine icra takibi durur. Duran takip hakkında, 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun ilgili hükümleri uygulanır.

(4) İtiraz, itirazın sisteme yüklendiği tarihi izleyen beşinci günün sonunda alacaklı avukatına tebliğ edilmiş sayılır.

(5) Sadece yetkiye itiraz hâlinde alacaklı avukatı, yetki itirazında gösterilen icra dairesinde haciz işlemlerini başlatabilir. Takip talebinde belirtilen icra dairesinde haciz işlemlerinin başlatılabilmesi için bu dairenin bağlı bulunduğu mahkemede yetki itirazının kaldırılması şarttır. Mahkeme, yetki itirazını dosya üzerinden inceleyip kesin olarak karara bağlar. Mahkemenin yetkili gördüğü icra dairesinde haciz işlemlerinin başlatılabilmesi için yeniden ödeme emri tebliği gerekmez.

Ödeme Emrine İtiraz Edilmemesi veya İtirazın Hükümden Düşürülmesi

MADDE 8 – (1) Ödeme emrine itiraz edilmemesi veya itirazın hükümden düşürülmesine rağmen süresi içinde ödeme yapılmaması hâlinde, alacaklının yetkili icra dairesi nezdinde yapacağı talep üzerine 2004 sayılı Kanunun ilgili hükümleri uyarınca cebrî icraya devam olunur.

(2) İcra müdürü, cebrî icraya devam edilmesi talep edildiğinde; alacağın bu Kanun kapsamında bulunduğunu, ödeme emrinin tebliğ edildiğini, takibe itiraz edilmediğini veya itirazın hükümden düşürüldüğünü tespit

ederse cebrî icra işlemlerine devam eder. Aksi hâlde gerekçesini belirterek talebi reddeder. Verilen kararlara karşı alacaklı veya borçlu şikâyet yoluna başvurabilir.

(3) İkinci fıkra uyarınca cebrî icra işlemlerine devam edilmesinin mümkün olduğu hâllerde, alacaklı avukatı dilerse haciz talebinde bulunmaksızın **UYAP** üzerinden, bu sisteme entegre bilişim sistemleri vasıtasıyla borçlunun mal, hak veya alacağı olup olmadığını sorgulayabilir. Sorgulama sonunda sistem mal, hak veya alacağın mahiyeti ve detayı hakkında bilgi veremez; sadece mal, hak veya alacağın genel olarak olup olmadığı konusunda bilgi verebilir. Borçlunun mal, hak veya alacağının varlığının tespiti hâlinde **UYAP** üzerinden de haciz talep edilebilir.

(4) Ödeme emrinin tebliği tarihinden itibaren iki yıl içinde haciz talep edilmezse takip düşer. İtirazın hükümden düşürülmesine ilişkin dava açılması hâlinde davanın açıldığı tarihten hükmün kesinleşmesine kadar geçen süre hesaba katılmaz.

Hüküm Bulunmayan Hâller ve Yönetmelik

MADDE 9 – (1) Bu Kanunda hüküm bulunmayan hâllerde 2004 sayılı Kanun hükümleri uygulanır.

(2) Bu Kanunun uygulanmasına ilişkin hususlar Adalet Bakanlığınca yürürlüğe konulan yönetmelikle düzenlenir.

Geçiş Hükümü

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Bu Kanunun abonelik sözleşmesinden kaynaklanan para alacaklarının takibine ilişkin hükümleri, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte derdest olan takipler hakkında uygulanmaz; bu takipler, açıldıkları tarihte yürürlükte bulunan hükümler uyarınca yürütülür.

MADDE 10 – 2004 sayılı Kanunun 8/a maddesine beşinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Alacaklı, Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi üzerinden bu sisteme entegre bilişim sistemleri vasıtasıyla dosya safahat bilgileri ile borçlunun mal, hak veya alacağını elli kuruş karşılığında sorgulayabilir veya sorgulanmasını talep edebilir. Bu miktar her yıl, bir önceki yıla ilişkin olarak

4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 298 inci maddesi hükümleri uyarınca tespit ve ilan edilen yeniden değerlendirme oranında artırılır. Adalet Bakanlığı yeniden değerlendirme oranında artırılan ücreti beş katına kadar artırmaya ve azaltmaya ayrıca gün ve dosya esaslı olmak üzere belirli sayıdaki sorgulamayı ücretten istisna tutmaya yetkilidir. Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinden bu ücret alınmayacağı gibi alacaklının bir gün içinde aynı dosya üzerinden beş kez yapacağı sorgudan da ücret alınmaz. Bu kapsamda alınacak ücret Adalet Bakanlığının belirleyeceği usule göre tahsil edilir ve takip gideri olarak borçluya yüklenemez.”

MADDE 11 – 2004 sayılı Kanunun 78 inci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümleler eklenmiştir.

“Ancak, alacaklı dilerse haciz talebinde bulunmaksızın Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi üzerinden, bu sisteme entegre bilişim sistemleri vasıtasıyla borçlunun mal, hak veya alacağı olup olmadığını sorgulayabilir. Sorgulama sonunda sistem mal, hak veya alacağın mahiyeti ve detayı hakkında bilgi veremez; sadece mal, hak veya alacağın genel olarak olup olmadığı konusunda bilgi verebilir. Borçlunun mal, hak veya alacağının varlığının tespiti hâlinde Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi üzerinden de haciz talep edilebilir.”

MADDE 12 – 2004 sayılı Kanunun 89 uncu maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Bu madde uyarınca haciz ihbarnamelerinin bildirimi ve bu ihbarnamelere verilecek cevaplar, güvenli elektronik imza kullanılmak suretiyle Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi ve bu sisteme entegre bilişim sistemleri üzerinden de yapılabilir. Bu usulle yapılan bildirim tebliğ yerine geçer.”

MADDE 13 – 2004 sayılı Kanunun 286 ncı maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, ikinci fıkrası yürürlükten kaldırılmış ve maddeye aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“e) Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunca yetkilendirilen bağımsız denetim kuruluşu tarafından Türkiye Denetim Standartlarına göre yapılacak denetim kapsamında hazırlanan ve konkordato ön projesinde yer alan teklifin gerçekleşeceği hususunda makul güvence veren denetim raporu ile dayanakları.”

“Birinci fıkranın (e) bendi kapsamında düzenlenecek raporlar ve bu raporlara dayanak olacak denetimlerde, denetim kuruluşlarının faaliyetleri, hak ve yükümlülükleri, raporların inceleme ve denetimleri, bu raporlar sebebiyle doğacak idari ve hukuki sorumluluk ile diğer hususlar hakkında 26/9/2011 tarihli ve 660 sayılı Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname hükümleri uygulanır.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Adalet Bakanlığınca yürürlüğe konulan yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 14 – 2004 sayılı Kanunun 287 nci maddesinin üçüncü fıkrasına ikinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Üç komiser görevlendirilmesi durumunda komiserlerden biri, mahkemenin bulunduğu ilde faaliyet göstermek şartıyla Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yetkilendirilmiş bağımsız denetçiler arasından seçilir.”

MADDE 15 – 2004 sayılı Kanunun 290 ıncı maddesinin beşinci ve altıncı fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Komiserler, bilirkişilik bölge kurulları tarafından oluşturulan komiser listesinden seçilir. Listeye kayıt için Adalet Bakanlığı tarafından izin verilen kurumlardan alınacak eğitimin tamamlanmış olması zorunludur. Ayrıca, Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu, komiser olarak görevlendirilebilecek, yetkilendirilmiş bağımsız denetçileri liste hâlinde bilirkişilik bölge kurullarına bildirir. Listede görevlendirilecek komiser bulunmaması hâlinde liste dışından görevlendirme yapılır ve bu durum bölge kuruluna bildirilir. Bir kişi eş zamanlı olarak beşten fazla dosyada geçici komiser ve komiser olarak görev yapamaz. Komiserin sorumlulukları hakkında 227 nci maddenin dördüncü ve beşinci fıkrası hükümleri uygulanır.

Konkordato komiserinin nitelikleri, eğitimi, eğitim verecek kurumlar ve eğitimden muaf tutulacaklar ile komiserliğe ilişkin diğer hususlar Adalet Bakanlığınca yürürlüğe konulan yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 16 – 2004 sayılı Kanunun 292 nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde yer alan “uymazsa” ibaresinden sonra gelmek

üzere “*ya da borçlunun alacaklıları zarara uğratma amacıyla hareket ettiği anlaşılıyorsa*” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 17 – 2004 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 15 – *Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte görülmekte olan konkordato talepleri hakkında talep tarihinde yürürlükte bulunan hükümlerin uygulanmasına devam olunur.*

290 ıncı maddenin beşinci fıkrası uyarınca komiser listesi oluşturuluncaya kadar listeden görevlendirme usulü dikkate alınmaksızın komiser görevlendirilir. Bir kişinin eş zamanlı olarak beşten fazla dosyada komiser olarak görev alma yasağının takibi amacıyla, görevlendirilen geçici komiser ve komiserler mahkemenin bağlı bulunduğu bölge adliye mahkemesi bilirkişilik bölge kuruluna bildirilir.”

MADDE 18 – 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanununun 29 uncu maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

Merkezî Takip Sistemi Harcı

MADDE 29/A – 6/12/2018 tarihli ve 7155 sayılı Abonelik Sözleşmesinden Kaynaklanan Para Alacaklarına İlişkin Takibin Başlatılması Usulü Hakkında Kanun uyarınca yapılan takiplerde, Merkezî Takip Sistemi harcı peşin alınır.

Haciz aşamasına geçilmeden Merkezî Takip Sistemi aracılığıyla sonuçlanan icra takipleri için ayrıca icraya başvurma harcı ile tahsil harcı alınmaz.

İcra takibinin Merkezî Takip Sistemi kapsamında sonuçlandırılmaması veya takipten vazgeçilmesi hâlinde tahsil edilmiş olan Merkezî Takip Sistemi harcı iade edilmez. Ancak, kesinleşen takibe icra dairesinde devam edilmesi hâlinde, tahsil edilmiş Merkezî Takip Sistemi harcının ödendiği tarihte geçerli olan icraya başvurma harcı tutarını aşan kısmı takip sonunda alınacak tahsil harcına mahsup olunur.

MADDE 20 – 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 5 inci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

3. Dava Şartı Olarak Arabuluculuk

MADDE 5/A – (1) *Bu Kanunun 4 üncü maddesinde ve diğer kanunlarda belirtilen ticari davalardan, konusu bir miktar paranın ödenmesi olan alacak ve tazminat talepleri hakkında dava açılmadan önce arabulucuya başvurulmuş olması dava şartıdır.*

(2) *Arabulucu, yapılan başvuruyu görevlendirildiği tarihten itibaren altı hafta içinde sonuçlandırır. Bu süre zorunlu hâllerde arabulucu tarafından en fazla iki hafta uzatılabilir.”*

MADDE 21 – 6102 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 12 – (1) *Bu Kanunun dava şartı olarak arabuluculuğa ilişkin hükümleri, bu hükümlerin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla ilk derece mahkemeleri ve bölge adliye mahkemeleri ile Yargıtayda görülmekte olan davalar hakkında uygulanmaz.”*

MADDE 22 – 7/6/2012 tarihli ve 6325 sayılı Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Şu kadar ki dava şartı olarak arabuluculuğa ilişkin 18/A maddesi hükmü saklıdır.”

MADDE 23 – 6325 sayılı Kanuna Dördüncü Bölümden sonra gelmek üzere “*Dava Şartı Olarak Arabuluculuk*” başlığıyla Beşinci Bölüm ve aşağıdaki madde eklenmiş, diğer bölümler buna göre teselsül ettirilmiştir.

Dava Şartı Olarak Arabuluculuk

MADDE 18/A – (1) *İlgili kanunlarda arabulucuya başvurulmuş olması dava şartı olarak kabul edilmiş ise arabuluculuk sürecine aşağıdaki hükümler uygulanır.*

(2) *Davacı, arabuluculuk faaliyeti sonunda anlaşmaya varılamadığına ilişkin son tutanağın aslını veya arabulucu tarafından onaylanmış bir örneğini dava dilekçesine eklemek zorundadır. Bu zorunluluğa uyulmaması hâlinde mahkemece davacıya, son tutanağın bir haftalık kesin süre içinde mahkemeye sunulması gerektiği, aksi takdirde davanın usulden reddedileceği ihtarını içeren davetiye gönderilir. İhtarın gereği yerine getirilmez ise dava dilekçesi karşı tarafa tebliğe çıkarılmaksızın*

davanın usulden reddine karar verilir. Arabulucuya başvurulmadan dava açıldığının anlaşılması hâlinde herhangi bir işlem yapılmaksızın davanın, dava şartı yokluğu sebebiyle usulden reddine karar verilir.

(3) *Daire Başkanlığı, sicile kayıtlı arabuluculardan bu madde uyarınca arabuluculuk yapmak isteyenleri, varsa uzmanlık alanlarını da belirterek, görev yapmak istedikleri adli yargı ilk derece mahkemesi adalet komisyonlarına göre listeler ve listeleri ilgili komisyon başkanlıklarına bildirir. Komisyon başkanlıkları, bu listeleri kendi yargı çevrelerindeki arabuluculuk bürolarına, arabuluculuk bürosu kurulmayan yerlerde ise görevlendirecekleri sulh hukuk mahkemesi yazı işleri müdürlüğüne gönderir.*

(4) *Başvuru, uyuşmazlığın konusuna göre yetkili mahkemenin bulunduğu yer arabuluculuk bürosuna, arabuluculuk bürosu kurulmayan yerlerde ise görevlendirilen yazı işleri müdürlüğüne yapılır.*

(5) *Arabulucu, komisyon başkanlıklarına bildirilen listeden büro tarafından belirlenir. Ancak tarafların listede yer alan herhangi bir arabulucu üzerinde anlaşmaları hâlinde bu arabulucu görevlendirilir.*

(6) *Başvuran taraf, kendisine ve elinde bulunması hâlinde karşı tarafa ait her türlü iletişim bilgisini arabuluculuk bürosuna verir. Büro, tarafların resmî kayıtlarda yer alan iletişim bilgilerini araştırmaya da yetkilidir. İlgili kurum ve kuruluşlar, büro tarafından talep edilen bilgi ve belgeleri vermekle yükümlüdür.*

(7) *Taraflara ait iletişim bilgileri, görevlendirilen arabulucuya büro tarafından verilir. Arabulucu bu iletişim bilgilerini esas alır, ihtiyaç duyduğunda kendiliğinden araştırma da yapabilir. Elindeki bilgiler itibarıyla her türlü iletişim vasıtasını kullanarak görevlendirme konusunda tarafları bilgilendirir ve ilk toplantıya davet eder. Bilgilendirme ve davete ilişkin işlemlerini belgeye bağlar.*

(8) *Arabulucu, görevlendirmeyi yapan büronun yetkili olup olmadığını kendiliğinden dikkate alamaz. Karşı taraf en geç ilk toplantıda, yetkiye ilişkin belgeleri sunmak suretiyle arabuluculuk bürosunun yetkisine itiraz edebilir. Bu durumda arabulucu, dosyayı derhâl ilgili sulh hukuk mahkemesine gönderilmek üzere büroya teslim eder. Mahkeme, harç alınmaksızın dosya üzerinden yapacağı inceleme sonunda en geç bir*

hafta içinde yetkili büroyu kesin olarak karara bağlar ve dosyayı büroya iade eder. Mahkeme kararı büro tarafından 11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümleri uyarınca taraflara tebliğ edilir. Yetki itirazının reddi durumunda aynı arabulucu yeniden görevlendirilir ve dokuzuncu fıkra da belirtilen süreler yeni görevlendirme tarihinden başlar. Yetki itirazının kabulü durumunda ise kararın tebliğinden itibaren bir hafta içinde yetkili büroya başvurulabilir. Bu takdirde yetkisiz büroya başvurma tarihi yetkili büroya başvurma tarihi olarak kabul edilir. Yetkili büro, beşinci fıkra uyarınca arabulucu görevlendirir.

(9) Arabulucu, yapılan başvuruyu görevlendirildiği tarihten itibaren üç hafta içinde sonuçlandırır. Bu süre zorunlu hâllerde arabulucu tarafından en fazla bir hafta uzatılabilir.

(10) Arabulucu; taraflara ulaşılamaması veya taraflar katılmadığı için görüşme yapılamaması ya da tarafların anlaşması yahut tarafların anlaşamaması hâllerinde arabuluculuk faaliyetini sona erdirir ve son tutanağı düzenleyerek durumu derhâl arabuluculuk bürosuna bildirir.

(11) Taraflardan birinin geçerli bir mazeret göstermeksizin ilk toplantıya katılmaması sebebiyle arabuluculuk faaliyetinin sona ermesi durumunda toplantıya katılmayan taraf, son tutanakta belirtilir ve bu taraf davada kısmen veya tamamen haklı çıksa bile yargılama giderinin tamamından sorumlu tutulur. Ayrıca bu taraf lehine vekâlet ücretine hükmedilmez. Her iki tarafın da ilk toplantıya katılmaması sebebiyle sona eren arabuluculuk faaliyeti üzerine açılacak davalarda tarafların yaptıkları yargılama giderleri kendi üzerlerinde bırakılır.

(12) Tarafların arabuluculuk faaliyeti sonunda anlaşmaları hâlinde, arabuluculuk ücreti, Arabuluculuk Asgari Ücret Tarifesinin eki Arabuluculuk Ücret Tarifesinin İkinci Kısımına göre aksi kararlaştırılmadıkça taraflarca eşit şekilde karşılanır. Bu durumda ücret, Tarifenin Birinci Kısımında belirlenen iki saatlik ücret tutarından az olamaz.

(13) Arabuluculuk faaliyeti sonunda taraflara ulaşılamaması, taraflar katılmadığı için görüşme yapılamaması veya iki saatten az süren görüşmeler sonunda tarafların anlaşamamaları hâllerinde, iki saatlik ücret tutarı Tarifenin Birinci Kısımına göre Adalet Bakanlığı bütçesinden ödenir. İki saatten fazla süren görüşmeler sonunda tarafların anlaşamamaları

hâlinde ise iki saati aşan kısma ilişkin ücret aksi kararlaştırılmadıkça taraflarca eşit şekilde uyuşmazlığın konusu dikkate alınarak Tarifenin Birinci Kısımına göre karşılanır. Adalet Bakanlığı bütçesinden ödenen ve taraflarca karşılanan arabuluculuk ücreti, yargılama giderlerinden sayılır.

(14) *Bu madde uyarınca arabuluculuk bürosu tarafından yapılması gereken zaruri giderler; arabuluculuk faaliyeti sonunda anlaşmaya varılması hâlinde anlaşma uyarınca taraflarca ödenmek, anlaşmaya varılamaması hâlinde ise ileride haksız çıkacak taraftan tahsil olunmak üzere Adalet Bakanlığı bütçesinden karşılanır.*

(15) *Arabuluculuk bürosuna başvurulmasından son tutanağın düzenlendiği tarihe kadar geçen sürede zamanaşımı durur ve hak düşürücü süre işlemez.*

(16) *Dava açılmadan önce ihtiyati tedbir kararı verilmesi hâlinde 6100 sayılı Kanunun 397 nci maddesinin birinci fıkrasında, ihtiyati haciz kararı verilmesi hâlinde ise 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 264 üncü maddesinin birinci fıkrasında düzenlenen dava açma süresi, arabuluculuk bürosuna başvurulmasından son tutanağın düzenlendiği tarihe kadar işlemez.*

(17) *Arabuluculuk görüşmeleri, taraflarca aksi kararlaştırılmadıkça, arabulucuyu görevlendiren büronun bağlı bulunduğu adli yargı ilk derece mahkemesi adalet komisyonunun yetki alanı içinde yürütülür.*

(18) *Özel kanunlarda tahkim veya başka bir alternatif uyuşmazlık çözüm yoluna başvurma zorunluluğunun olduğu veya tahkim sözleşmesinin bulunduğu hâllerde, dava şartı olarak arabuluculuğa ilişkin hükümler uygulanmaz.*

(19) *İlgili kanunlarda dava şartı olarak arabuluculuğa ilişkin kabul edilen özel hükümler saklıdır.*

(20) *Bu bölümde hüküm bulunmayan hâllerde niteliğine uygun düştüğü ölçüde bu Kanunun diğer hükümleri uygulanır.”*

MADDE 24 – 3/11/2016 tarihli ve 6754 sayılı Birlikçilik Kanununun 7 nci maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan “*bölge adliye mahkemesi adalet komisyonu*” ibaresi “*Bakanlık*” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 25 – 6754 sayılı Kanunun 11 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(1) Bilirkişiliğe başvuru, ilgilinin yerleşim yerinin veya mesleki faaliyetlerini yürüttüğü yerin bağlı olduğu bölge kuruluna ilgili belgeler eklenmek suretiyle yapılır. Başvuru şekline ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.”

Bu kanun ile 5 kanunda toplam 20 madde değiştirilmiş ve 1 madde yürürlükten kaldırılmıştır.

(6). 27.12.2018 tarihli 7159 s. Karayolları Trafik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun:

Özeti

Bu kanun ile,

- Belirlenen zaman aralığında araç sınıfları itibarıyla geçmesi yasak olmasına rağmen İstanbul İlinde bulunan 15 Temmuz Şehitler Köprüsü ile Fatih Sultan Mehmet Köprüsünden geçen kişilere verilen idari para cezalarının tahsilatından, varsa yapılmış itirazlardan ve açılmış davalardan feragat edilmesi kaydıyla vazgeçilmekte ve bu cezalar kapsamında tahsil edilen para cezalarının, 28/2/2019 tarihine kadar başvurulması halinde 31/3/2019 tarihine kadar ilgililere iade edilmesi hükmü getirilmekte,
- 7143 sayılı Vergi ve Diğer Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun kapsamında borçlarını yapılandıran ancak, Kanun hükümlerine göre ödeme yapmayarak Kanundan yararlanma hakkını kaybeden borçlulara borçlarını ödemede imkan verilmesi amacıyla düzenleme yapılmakta,
- İmar barışı kapsamında 2960 sayılı Boğaziçi Kanununda tanımlanan Boğaziçi öngörünüm bölgesi içerisinde belirlenen alanlarda yer alan taşınmaz maliklerinin de yapı kayıt belgesinden faydalanması sağlanmakta,
- 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununda yer alan fiillere uygulanan ceza tutarlarının 2019 yılında yeniden değerlendirilmesinde

artırılmaksızın uygulanmasına devam edileceği hüküm altına alınmakta,

- Yüksek Seçim Kurulu üyelerinin seçim sürelerine ilişkin düzenleme yapılmaktadır.

İçeriği

MADDE 3 – 13/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 25 – *Bu Kanundaki fiiller için uygulanan ceza tutarları hakkında ek 3 üncü maddenin birinci fıkrası hükmü 2019 yılında uygulanmaz.*

MADDE 5 – 25/6/2010 tarihli ve 6001 sayılı Karayolları Genel Müdürlüğünün Hizmetleri Hakkında Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 4 – (1) *2/11/2016 tarihinden bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar, araç sınıfları itibarıyla kullanılması yasak olan 15 Temmuz Şehitler Köprüsü ile Fatih Sultan Mehmet Köprüsünden geçilmesi nedeniyle 30 uncu maddenin ikinci fıkrası uyarınca idari para cezası verilmez, verilmiş olanlar tebliğ edilmez, tebliğ edilmişlerin tahsilatından vazgeçilir, varsa yapılmış itirazlar veya açılmış davalar hakkında resen karar verilmesine yer olmadığına karar verilir, yargılama ve takip giderleri taraflar üzerinde bırakılır ve vekâlet ücretine hükmedilmez. Söz konusu cezalar kapsamında bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce yapılan tahsilatlar 28/2/2019 tarihine kadar başvurulması hâlinde 29/3/2019 tarihine kadar red ve iade edilir.*

MADDE 8 – 6/12/2012 tarihli ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 16 ncı maddesinin üçüncü fıkrasının birinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve **üçüncü cümlesi yürürlükten kaldırılmıştır.**

Pay sahibi sayısı en az beş yüz olan kooperatiflerin veya kendisine ortak olan kooperatiflerin pay sahibi sayısı tek başına ya da toplam olarak en az beş yüz olan kooperatif birliklerinin veya kooperatif merkez birliklerinin yönetim kontrolüne sahip olduğu ve yıllık en az elli milyon Türk lirası satış hasılatı yapmış olan anonim ortaklıkların payları halka arz olunmuş sayılır.

MADDE 10 – 30/11/2017 tarihli ve 7062 sayılı Yüksek Seçim Kurulunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun geçici 1 inci maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Kurul üyelerinden; 2019 yılında görevi sona ereceklerin yerine 2020 yılı Ocak ayında, 2022 yılında görevi sona ereceklerin yerine ise 2023 yılı Ocak ayında yenileme seçimi yapılır.

MADDE 11 – 11/5/2018 tarihli ve 7143 sayılı Vergi ve Diğer Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 2 – (1) *Bu Kanun hükümlerine göre yapılandırma başvurusunda bulunduğu hâlde bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla ödenmesi gereken tutarları süresinde ödemeyerek bu Kanun hükümlerini ihlal edenler, ihlale neden olan tutarları, 2019 yılı Şubat ayı sonuna kadar, ödemeleri gerektiği tarihten ödeme tarihine kadar (bu tarih dâhil) geçen süre için bu Kanunun 9 uncu maddesinin altıncı fıkrasında belirlenen geç ödeme zammı ile birlikte, ödemeleri şartıyla bu Kanun hükümlerinden yararlandırılır. Ancak bu fıkra kapsamında yapılacak ödemeler için bu Kanunun 9 uncu maddesinin üçüncü fıkrasının (a) ve (b) bentleri hükümleri uygulanmaz.*

(2) *Bu Kanunun 10 uncu maddesinin on üçüncü fıkrası hükümleri hariç olmak üzere bu Kanun kapsamında 2018 yılı Aralık ve 2019 yılı Ocak ayında ödenmesi gereken taksitlerin ödeme süreleri, 2019 yılı Şubat ayı sonuna kadar uzatılmıştır.*

(3) *Bu Kanunun 3 üncü maddesinin dokuzuncu fıkrası ile 8 inci maddesinin altıncı fıkrasında vadesinde ödenmesi öngörülen alacakların anılan fıkra hükümlerine göre ödenmemesi nedeniyle bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla bu Kanun hükümlerini ihlal etmiş olan borçluların ihlale neden olan tutarları, bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen sürede ödemeleri ya da bu süre içinde veya bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce yaptıkları başvurulara dayanılarak 6183 sayılı Kanunun 48 inci maddesine göre çok zor durumda olduklarının tespit edilmesi hâlinde bu borçlular da bu Kanun hükümlerinden yararlandırılır.*

(4) Bu Kanunun 4 üncü maddesinin onuncu fıkrası hükümlerinden yararlanmak üzere başvuruda bulunduğu hâlde bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla bu Kanun hükümlerini ihlal eden borçluların ihlale neden olan tutarları, bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen süre ve şekilde, ödeme süresi gelmemiş taksitleri ise bu Kanunda öngörülen şekilde tamamen ödemeleri hâlinde ilgili mevzuat uyarınca kesilmesi gereken vergi cezaları ve idari para cezalarının kesilmesinden ve tahakkuk edip etmediğine bakılmaksızın bu alacaklardan ve bunlara ilişkin fer'i alacakların tahsilinden vazgeçilir.

(5) Bu Kanunun 5 inci maddesi hükümlerine göre matrah ve/veya vergi artırımında bulunduğu hâlde tahakkuk eden vergileri süresinde ödemeyerek maddeden yararlanma hakkını kaybetmiş olanlar, ihlale neden olan tutarları bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen süre ve şekilde, ödeme süresi gelmemiş taksitleri ise bu Kanunda öngörülen şekilde tamamen ödemeleri hâlinde 5 inci madde hükümlerinden yararlandırılır.

(6) Bu Kanun hükümlerine göre yapılandırma başvurusunda bulunduğu hâlde bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla ödenmesi gereken tutarları süresinde ödemeyerek bu Kanun hükümlerini ihlal eden borçlulardan, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce bu Kanun kapsamında yapılandırılan alacaklara karşılık cebren ya da rızaen tahsil edilen tutarlar, bu Kanuna göre ödenmesi gereken taksitlerin en eski vadeli olanından başlamak üzere ve tahsil edildikleri tarihler dikkate alınarak bu madde hükmüne göre mahsup edilir. Bu şekilde yapılan mahsup sonrasında bu Kanun hükümlerine göre ödenmesi gereken tutarlardan fazla ödendiği tespit edilen tutarlar ilgili mevzuat hükümlerine göre red ve iade edilir.

**Bu kanun ile 10 kanunda toplam 15 madde değiştirilmiş
ve 1 madde yürürlükten kaldırılmıştır.**

(7). 17.01.2019 tarihli 7161 s. Vergi Kanunları ile Bazı Kanun ve Kanun Hükümünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun:

Özeti

Bu kanun ile,

- Türk Hava Kurumu ile sivil havacılıkta görevli pilotlar ve sertifikalandırılmış personele yapılan aylık ücret ödemelerinin gerçek safi değerinin %70'inin gelir vergisinden istisna edilmesi sağlanmakta,
- 5300 sayılı Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Kanunu kapsamında düzenlenen ürün senetlerinin elden çıkarılmasından doğan kazançların gelir ve kurumlar vergisinden istisnası 31/12/2023 tarihine uzatılmakta,
- İthalatta olduğu gibi yurt içinde yabancı paraya dayalı olarak yapılan teslim ve hizmetlerde bedelin tamamen veya kısmen sonradan tahsil edildiği durumlarda, kur farklarının da matraha dahil olduğu yönünde düzenleme yapılmak suretiyle uygulamadaki tereddütler giderilmekte,
- Finansal İstikrar ve Kalkınma Komitesi kurulmakta ve görev tanımı yapılmakta,
- Hazine ve Maliye Bakanlığına iç ve dış piyasalarda farklı kira sertifikası türlerinden ihraç yapabilmesine imkan sağlanmakta,
- Sigortacılık sektöründe yaşanan teminat sorunlarına daha etkin ve pro-aktif bir biçimde çözüm getirilmesi amacıyla Türk Reasürans Anonim Şirketi kurulmakta,
- **DASK**'ın teknik işleticilik görevinin gerekmesi durumunda, münhasıran bu amaçla kurulacak bir anonim şirket üzerinden bu görevin yürütülebilmesi hüküm altına alınmakta,
- Hazine ve Maliye Bakanlığının finansal araçlar konusundaki tecrübesi ve teknik kapasitesi dikkate alınarak konut hesabı uygulamasının daha etkin ve tasarrufları artırıcı bir sistem haline getirilmesini teminen sistemin Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından uygulanması ve yürütülmesi sağlanmakta,

- Hayvancılığın desteklenmesi amacıyla büyükbaş ve küçükbaş hayvanların satışından ve üreticilerden satın alınan sütün satın alma bedeli üzerinden alınan pay kaldırılmakta,
- İşsizlik ödeneğinden yararlanma koşullarında kolaylık sağlanarak devamsızlık hallerinden kaynaklı ödememe durumu ortadan kaldırılmakta,
- Yaşlılık/malullük/ölüm aylığı almakta olan emeklilere ve hak sahiplerine ödenen aylıklar için **1.000 TL**lik alt sınır belirlenmektedir.

İçeriği

MADDE 1 – 22/12/1934 tarihli ve 2644 sayılı Tapu Kanununun 21 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı ve Emniyet Genel Müdürlüğü kullanımındaki kadastral yollar Hazine adına tescil olunur.

MADDE 9 – 27/7/1967 tarihli ve 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun 124 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “ve Genelkurmay Başkanlığı” ibareleri madde metninden çıkarılmış ve maddeye aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

Millî Savunma Bakanlığı ve Jandarma Genel Komutanlığında görevli tabipler ile sağlık astsubayları Türk Silahlı Kuvvetleri ve Jandarma Genel Komutanlığı kadrolarında gösterilmek ve aylık, ödenek, her türlü zam ve tazminatlar ile diğer mali ve sosyal hak ve yardımlarını ve istihkaklarını mevcut hükümler çerçevesinde, kendi bağlı bulunduğu Bakanlık bütçesinden almak şartı ile Sağlık Bakanlığında ilgisine göre Millî Savunma Bakanı veya İçişleri Bakanının onayı ile görevlendirilebilirler. Bu personelin görev yapacağı yerler, görev süreleri ile buna yönelik usul ve esaslar Millî Savunma Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığınca birlikte belirlenir.

Türk Silahlı Kuvvetlerinin veya Jandarma Genel Komutanlığının ihtiyacı olması durumunda görevlendirilen personel ilgisine göre Millî Savunma Bakanı veya İçişleri Bakanının onayı ile Türk Silahlı Kuvvetlerindeki veya Jandarma Genel Komutanlığındaki asli görevlerine iade edilir.

MADDE 11 – 5/5/1969 tarihli ve 1173 sayılı Milletlerarası Münasebetlerin Yürütülmesi ve Koordinasyonu Hakkında Kanunun 3 üncü maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Cumhurbaşkanı tarafından, dış ülkelerde veya uluslararası kuruluşlar nezdinde büyükelçi gibi akredite edilmeksizin, büyükelçi unvanı verilerek özel bir misyonla görevlendirilenlerin büyükelçilik unvanı Cumhurbaşkanınca geri alınmadığı müddetçe devam eder.

MADDE 21 – 9/12/1994 tarihli ve 4059 sayılı Fiyat İstikrarı ile Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanunun adı “*Finansal İstikrar ile Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun*” şeklinde değiştirilmiş ve mülga 1 inci maddesi madde başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

Finansal İstikrar ve Kalkınma Komitesi

MADDE 1 – (1) *Finansal İstikrar ve Kalkınma Komitesi, finansal sistemin ekonomik büyümeyi sağlıklı bir şekilde desteklemesi ve piyasalarda güvenin korunması için sistemik risklerin yönetilmesi, finansal düzenlemelerde ve uygulamalarda uyumun sağlanması ve reel sektör ile koordinasyonun artırılması yönünde iş birliğinin tesis edilmesi ve bu kapsamda ihtiyaç duyulan verilerin merkezî şekilde toplanması için gerekli faaliyetlerin yürütülmesi amacıyla kurulmuştur.*

MADDE 26 – 27/10/1999 tarihli ve 4457 sayılı Türk Akreditasyon Kurumuna İlişkin Çeşitli Hükümler Hakkında Kanunun 22 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

Türk Akreditasyon Kurumu, Türkiye’de uygunluk değerlendirme faaliyetlerini akredite etmek üzere yetkili tek kurum olup, başka hiçbir tüzel ya da gerçek kişi Türk Akreditasyon Kurumunun görev alanına giren kalibrasyon, deney, tıbbi deney, belgelendirme, muayene, doğrulama, yeterlilik testi sağlama, referans malzeme üretimi, numune alma ve diğer uygunluk değerlendirme faaliyetlerini akredite etme konusunda faaliyette bulunamaz, uygunluk değerlendirme kuruluşlarını akredite edemez, akreditasyonla ilgili doğrudan veya dolaylı olarak hizmet sunumuna yönelik beyanda bulunamaz.

MADDE 27 – 15/11/2000 tarihli ve 4603 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası, Türkiye Halk Bankası Anonim Şirketi ve Türkiye

Emlak Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

EK MADDE 2 – *Bu Kanunda ve diğer mevzuatta Türkiye Emlak Bankası Anonim Şirketine ve Tasfiye Halinde Türkiye Emlak Bankası Anonim Şirketine yapılan atıflar, Türkiye Emlak Katılım Bankası Anonim Şirketine yapılmış sayılır.*

MADDE 36 – 28.03.2002 tarihli ve 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanunun 16 ncı maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

Kamu kurum ve kuruluşlarına intikal eden konvertibl olmayan yabancı paralardan banknotlar Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasına, madeni paralar ise Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğüne haftalık dönemler itibarıyla gönderilir. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası ile Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğü bu fıkra kapsamında kendilerine iletilen paralar ile ilgili her türlü tasarrufla bulunmaya yetkilidir.

MADDE 46 – 3/6/2007 tarihli ve 5684 sayılı Sigortacılık Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

EK MADDE 4 – (1) *Yurt içi reasürans kapasitesini artırmak ve ülke genelinde teminat verilemeyen veya teminat verilmesinde güçlükler bulunan çeşitli riskler sonucu meydana gelebilecek maddi ve bedenî zararların karşılanabilmesini teminen sigorta ve reasürans teminatı sağlamak amacıyla sermayesi Hazine ve Maliye Bakanlığına ait Türk Reasürans Anonim Şirketi kurulmuştur.*

MADDE 47 – 2/7/2008 tarihli ve 5779 sayılı İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanunun 6 ncı maddesinin başlığı “Denkleştirme ödeneği ve belediyelere yardım ödeneği” şeklinde değiştirilmiş, maddeye birinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiş, mevcut ikinci fıkra üçüncü fıkra olarak teselsül ettirilmiş ve mevcut ikinci fıkrada yer alan “birinci fıkrada belirtilen ödenek” ibaresi “birinci ve ikinci fıkralarda belirtilen ödenekler” şeklinde değiştirilmiştir.

(2) *Belediyelerin ihtiyaç duyduğu yatırım nitelikli projelerin gerçekleştirilmesi amacıyla Strateji ve Bütçe Başkanlığı bütçesine konulan*

belediyelere yardım ödeneğini, belediyelerin talebi üzerine kullandırmaya Cumhurbaşkanı yetkilidir.

MADDE 63 – 1/11/2017 tarihli ve 7060 sayılı Helal Akreditasyon Kurumu ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanunun mülga 3 üncü maddesi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

MADDE 3 – (1) *Helal Akreditasyon Kurumu, Türkiye’de helal uygunluk değerlendirme kuruluşlarını akredite etmek üzere yetkili tek kurum olup, başka hiçbir tüzel ya da gerçek kişi Helal Akreditasyon Kurumunun görev alanına giren hususlarda faaliyette bulunamaz, helal uygunluk değerlendirme kuruluşlarını akredite edemez, helal akreditasyonla ilgili doğrudan veya dolaylı olarak hizmet sunumuna yönelik beyanda bulunamaz.*

Bu kanun ile 38 kanun ve 2 kanun hükmünde kararnamede toplam 124 madde değiştirilmiş ve 8 madde yürürlükten kaldırılmıştır.

(8). 18.01.2019 tarihli 7162 s. Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun:

Özeti

Bu kanun ile,

- Başta kadın girişimciler ve ev hanımları olmak üzere, evlerinde ürettikleri bazı ürünleri internet ve benzeri elektronik ortamlarda satanların esnaf muaflığından faydalanmaları sağlanmakta,
- İşsizlik kapsamında verilen tazminatlara uygulanan gelir vergisi istisnasının kapsamına açıklık getirilmesi ve geçmiş dönemlerde uygulama farklılıkları nedeniyle yapılmış olan vergi kesintilerinin iadesinin sağlanmakta,
- Vergiye uyumlu mükelleflerin vergi indiriminden faydalanması kolaylaştırılmakta,
- Asgari ücret desteği 2019 yılında da devam ettirilmekte,

- Yerli ve yabancı sinema film gösterimi yapan işletmelerin ödeme kaydedici cihaz kullanma zorunluluğu olmaksızın e-bilet uygulamasına geçmeleri teşvik edilmekte,
- Ülkemizde oynanacak olan 2019 UEFA Süper Kupa Finali ve 2020 UEFA Şampiyonlar Ligi Finali müsabakalarına yönelik olarak Avrupa Futbol Federasyonları Birliği (UEFA) ve işyeri, kanuni ve iş merkezi Türkiye’de bulunmayan katılımcı futbol kulüpleri ve organizasyonda görevli tüzel kişilere, bu müsabakalarla sınırlı olarak vergi istisnası getirilmekte,
- 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu kapsamında patent veya faydalı model belgesi verilerek koruma altına alınan buluşların kurumlar vergisi istisnasından yararlanabileceği hususuna açıklık getirilmektedir.

İçeriği

MADDE 3 – 31.12.1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun mükerrer 121 inci maddesinin ikinci fıkrasının (1) numaralı bendinde yer alan “**10 Türk lirasına**” ibaresi “**250 Türk lirasına**” şeklinde değiştirilmiş ve bende “*ödemeler bu şartın ihlali sayılmaz*” ibaresinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiştir.

Vergi kanunları gereğince, tecil edilerek belirlenen şartların gerçekleşmesine bağlı olarak terkin edilecek vergilerin, şartların sağlanamaması halinde kanunlarında belirlenen tecil süresinin sonunu takip eden onbeşinci günün bitimine kadar ödenmesi şartıyla bu şart ihlal edilmiş sayılmaz.

MADDE 4 – 193 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 89 – 27/3/2018 tarihinden önce karşılıklı sonlandırma sözleşmesi veya ikale sözleşmesi kapsamında ödenen tazminatlar, iş kaybı tazminatları, iş sonu tazminatları, iş güvencesi tazminatları gibi çeşitli adlar altında yapılan ödemeler ve yardımlar üzerinden tevkif edilerek tahsil edilen gelir vergisi, hizmet erbabının düzeltme zama-naşımı süresi içerisinde tarha yetkili vergi dairelerine başvurmaları ve dava açmamaları, açılmış davalardan vazgeçmeleri şartıyla 213 sayılı

Vergi Usul Kanununun düzeltmeye ilişkin hükümleri uyarınca red ve iade edilir.

Bu madde hükümlerinden yararlanmak üzere vazgeçilen davalarla ilgili olarak yargılama giderleri ve vekâlet ücretine hükmedilmez.

Hakkında kesinleşmiş yargı kararı bulunan iade talepleriyle ilgili olarak bu madde hükmü uygulanmaz.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Hazine ve Maliye Bakanlığı yetkilidir.

MADDE 6 – 25/10/1984 tarihli ve 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 40 – 2019 UEFA Süper Kupa Finali ve 2020 UEFA Şampiyonlar Ligi Finali müsabakalarına ilişkin olmak üzere Avrupa Futbol Federasyonları Birliği (UEFA), katılımcı futbol kulüpleri ve organizasyonda görevli tüzel kişilerden iş yeri, kanuni ve iş merkezi Türkiye’de bulunmayanlara, bu müsabakalar dolayısıyla yapılacak mal teslimleri ve hizmet ifaları ile bunların bu müsabakalar dolayısıyla yapacakları mal teslimleri ve hizmet ifaları katma değer vergisinden müstesnadır.

Bu maddede düzenlenen istisnalar dolayısıyla yüklenilen vergiler, vergiye tabi işlemler üzerinden hesaplanan vergilerden indirilir. İndirim yoluyla telafi edilemeyen vergiler ise 32 nci madde hükümleri uyarınca istisna kapsamında işlem yapan mükellefin talebi üzerine nakden veya mahsuben iade edilir.

Hazine ve Maliye Bakanlığı istisna ve iadenin uygulamasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.

MADDE 8 – 12/4/1990 tarihli ve 3624 sayılı Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı Teşvik ve Muafiyetleri Kanununun mülga ek 1 inci maddesi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

EK MADDE 1 – Başkanlık tarafından desteklenen araştırma, geliştirme, tasarım, yenilik, girişimcilik, iş geliştirme, üretim ve yatırım faaliyetlerine ilişkin her türlü süreçte görev yapmak ve mesleki bilgi ve deneyiminden faydalanmak üzere geçici süreyle kamu görevlileri ile

kamu görevlisi olmayan alanında uzman diğer kişiler görevlendirilebilir. Bu kapsamda görevlendirilen öğretim elemanları ile kamu görevlisi olmayan alanında uzman diğer kişilere 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 38 inci maddesinde öngörülen aylık tutarın beş katını aşmamak kaydıyla diğer kanunlardaki düzenleme ve kısıtlamalara tabi olmaksızın ödeme yapılabilir. Yapılacak ödemelere ilişkin usul ve esaslar; işin ve hizmetin özelliği, görev yeri, çalışma şartları ve süreleri gibi hususlar esas alınmak suretiyle Başkanlıkça belirlenir. 2547 sayılı Kanuna göre görevlendirilecekler, asli görevlerine ait aylık, ücret, ödenek, her türlü zam ve tazminatlar ve diğer mali ve sosyal haklar ile 2547 sayılı Kanunun 58 inci maddesinde öngörülen ödemelerden aynı usul ve esaslar çerçevesinde yararlanmaya devam eder. Bu maddede öngörülen ödemeden yararlananlara 6245 sayılı Harcırah Kanununa göre harcırah ödenmez.

MADDE 10 – 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 78 – *Bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında haklarında uzun vadeli sigorta kolları hükümleri uygulanan sigortalıları çalıştıran işverenlerce;*

a) 2018 yılının aynı ayına ilişkin Kuruma verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde veya muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinde prime esas günlük kazancı **102** Türk lirası ve altında bildirilen sigortalıların toplam prim ödeme gün sayısını geçmemek üzere, 2019 yılında cari aya ilişkin verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde veya muhtasar ve prim 1882 hizmet beyannamelerinde bildirilen sigortalılara ilişkin toplam prim ödeme gün sayısının,

b) 2019 yılı içinde ilk defa bu Kanun kapsamına alınan işyerlerinden bildirilen sigortalılara ilişkin toplam prim ödeme gün sayısının, 2019 yılı Ocak ila Aralık ayları/dönemi için bu maddede belirtilen tutarlar ile çarpımı sonucu bulunacak tutar, bu işverenlerin Kuruma ödeyecekleri sigorta primlerinden mahsup edilir ve bu tutar İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanır. Ancak **(a)** bendinde belirtilen prime esas günlük kazanç tutarı 18/10/2012 tarihli ve 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu hükümleri uyarınca toplu iş sözleşmesine tabi özel sektör işverenlerine ait işyerleri için **203** Türk lirası olarak esas alınır.

MADDE 12 – 13.06.2006 tarihli ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 11 – (1) *2019 UEFA Süper Kupa Finali ve 2020 UEFA Şampiyonlar Ligi Finali müsabakalarının Türkiye’de oynanmasına ilişkin olarak Türkiye’de elde ettikleri kazanç ve iratları dolayısıyla Avrupa Futbol Federasyonları Birliği (UEFA), katılımcı futbol kulüpleri ve organizasyonda görevli tüzel kişilerden işyeri, kanuni ve iş merkezi Türkiye’de bulunmayanlar gelir ve kurumlar vergisinden muaftır. Bu muafiyet, tevki yoluyla alınan vergileri de kapsar.*

MADDE 13 – 24/3/2010 tarihli ve 5978 sayılı Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığına İlişkin Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanunun geçici 3 üncü maddesine aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

(3) *Bu madde kapsamında atanmaların Başkanlıkta sözleşmeli personel pozisyonlarında geçirdikleri hizmet süreleri, öğrenim durumlarına göre yükseldebilecekleri dereceleri aşmamak kaydıyla kazanılmış hak aylık derece ve kademelerinin tespitinde değerlendirilir. Bunlar, atandıkları kadronun mali ve sosyal haklarına göreve başladığı tarihi takip eden ay başından itibaren hak kazanır ve önceki pozisyonlarında aldıkları mali ve sosyal haklar hakkında herhangi bir mahsuplaşma yapılmaz. Bu şekilde Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Uzmanı kadrolarına atanmalara iş sonu tazminatı ve diğer ücretler ödenmez. Bu personelin önceden iş sonu tazminatı ödenmiş süreleri hariç, iş sonu tazminatına esas olan toplam hizmet süreleri, 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu uyarınca ödenecek emekli ikramiyesine esas toplam hizmet süresinin hesabında dikkate alınır.*

(4) *Birinci fıkrada öngörülen yabancı dil şartının değerlendirilmesinde, dil yeterliği bakımından YDS’ye denkliği kabul edilen ve uluslararası geçerliliği bulunan başka bir belge de dikkate alınır.*

(5) *Birinci fıkra kapsamında başvuru hakkını haiz olanlara bu fıkranın yayımı tarihi itibarıyla on günlük ek başvuru süresi verilir.*

**Bu kanun ile 10 kanunda toplam 25 madde değiştirilmiş
ve 2 madde yürürlükten kaldırılmıştır.**

(9). 14.02.2019 tarihli 7164 s. Maden Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun:

Özeti

Bu kanun ile,

- 3096 sayılı Türkiye Elektrik Kurumu Dışındaki Kuruluşların Elektrik Üretimi, İletimi, Dağıtımı ve Ticareti ile Görevlendirilmesi Hakkında Kanun kapsamında görevlendirilmiş veya kendisine üretim tesisi işletme hakkı devredilmiş sermaye şirketlerinin sözleşmeleri kapsamında kendilerine tahsis edilen sahadan, kamu sermayeli **Elektrik Üretim Anonim Şirketi'nin (EÜAŞ)** kömür alımı yapılabilmesi hükmü getirilmekte,
- 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile kurulan **Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü'nün (MAPEG)** Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığına bağlı özel bütçeli bir kurum olarak teşkilatlandırılması nedeni ile 3213 sayılı Maden Kanununun ilgili bölümlerinde yer alan Bakanlık ibareleri yeni duruma uygun olarak Genel Müdürlük olarak değiştirilmekte,
- Maden Kanunu kapsamında yatırım çakışması durumlarında anlaşmazlığın giderilmesi amacıyla oluşturulan Kurul, bürokrasinin azaltılması amacıyla kaldırılmakta ve bu Kurulun yetkileri Bakanlığa devredilmekte,
- Ruhsat bedeli ve devlet hakkının hukuki statüleri yeniden düzenlenmekte, madenlerden alınacak ruhsat bedeli ve devlet hakkı oranları revize edilmekte, madenlerin ihraç edilebilmesi ve uç ürünlerin üretimine yönelik tesisler teşvik edilmekte,
- Yeknesaklık sağlanması amacıyla, **MAPEG**'in sorumluluk alanında kalacak olan Türk Petrol Kanunu ve Maden Kanunu kapsamında verilecek idari para cezalarına karşı başvurulacak yargı yeri idare mahkemeleri olacak şekilde düzenlenmekte,
- 5307 sayılı Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (**LPG**) Piyasası Kanunu ve Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ve 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanununda yapılan değişikliklerle anılan kanunlar uyarınca uygulanan idari yaptırımlar,

fiillerin niteliği itibarıyla yeniden incelenerek, Anayasa Mahkemesinin 7/4/2016 tarihli ve E.: 2015/109, K.: 2016/28 sayılı Kararında belirtilen adalet ve hakkaniyet ilkelerine göre yeniden düzenlenmektedir.

İçeriği

MADDE 3 – 4/12/1984 tarihli ve 3096 sayılı Türkiye Elektrik Kurumu Dışındaki Kuruluşların Elektrik Üretimi, İletimi, Dağıtımı ve Ticareti ile Görevlendirilmesi Hakkında Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

Kömür Alımı

EK MADDE 7 – Elektrik Üretim Anonim Şirketi (EÜAŞ), ihtiyaç duyulması halinde kamu kaynaklarının etkin ve verimli kullanılması amacı ile bu Kanun kapsamında elektrik üretim tesisleri kurması ve işletmesi ile ticaretinin yaptırılması konusunda görevlendirilen veya kendisine üretim tesisi işletme hakkı devredilen sermaye şirketlerinin sözleşme kapsamında tahsis edilen sahasından kömür alımı yapabilir.

MADDE 12 – 3213 sayılı Kanunun 12 nci maddesinin üçüncü, dördüncü, beşinci, altıncı ve yedinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

Sevk fişi olmaksızın maden sevk edildiğinin mülki idare amirlikleri, il özel idareleri, yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıkları veya ilgili kamu kurum ve kuruluşu tarafından tespit edilmesi hâlinde, ilgili mülki idare amiri tarafından sevk edilen madene el konulur ve ödenmesi gereken

Devlet hakkına ilaveten sevk fişi olmaksızın sevk edilen miktar için söz konusu madenin ocak başı satış bedelinin beş katı tutarında idari para cezası verilir. Bu fıkranın ihlalinin tekrarı hâlinde sevk fişi olmaksızın sevk edilen miktar için sevk edilen madenin ocak başı satış bedelinin on katı tutarında idari para cezası uygulanır.

Denetim ve inceleme sonucunda, yaptığı üretim ve sevkiyatı sevk fişi ile kayıt altına almadığı veya bildirmediği tespit edilen ruhsat sahiplerine, ödenmesi gereken Devlet hakkına ilaveten bildirilmeyen miktar için hesaplanacak Devlet hakkının beş katı tutarında idari para cezası verilir. Bu fıkranın ihlalinin tekrarı hâlinde bildirilmeyen miktar için

madenin ocak başı satış bedelinin on katı tutarında idari para cezası uygulanır.

MADDE 15 – 3213 sayılı Kanunun 15 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, üçüncü fıkrasına aşağıdaki cümle ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

Ruhsat sahibi, arama velveya işletme ruhsatı süresince Ulusal Maden Kaynak ve Rezerv Raporlama Koduna göre hazırlanan teknik raporlar ile kaynak veya rezerv olarak bildirdiği madenlerin bulucusu sayılır. Bu hakkı talep eden ruhsat sahibine buluculuk belgesi verilir.

Buluculuk hakkı hesabında kullanılacak ocak başı satış fiyatı, Genel Müdürlük tarafından her yıl belirlenerek ilan edilen ve Devlet hakkı ödemelerinde esas alınan ocak başı satış fiyatından daha düşük olamaz.

Üçüncü kişiler, ihalelik sahalara ilişkin Genel Müdürlük ile veya ruhsat sahibi ile yaptıkları sözleşmeler kapsamında ruhsat sahasındaki görünür rezervi tespit etmeye velveya geliştirmeye yönelik yaptıkları faaliyetler sonucunda, tespit ettikleri velveya geliştirdikleri görünür rezervde pay sahibi olabilirler. Görünür rezervi geliştirme hakkına yönelik yapılan sözleşmeler Genel Müdürlüğe başvurulması hâlinde maden siciline bilgi amaçlı şerh edilir.

MADDE 22 – 3213 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici maddeler eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 38 – *Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla ruhsat süresinin bitimine bir yıldan daha az süre kalan ruhsatlar için 24 üncü maddenin ikinci fıkrasında belirtilen altı aylık süre hükmü uygulanmaz.*

24 üncü maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen ruhsat sürelerini aşan şekilde temdit edilmiş ruhsatlar temdit süresi sonuna kadar geçerli olup bu ruhsatlar azami ruhsat sürelerini aşacak şekilde temdit edilemez. Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte ruhsat süresi bitmiş olup sonuçlanmamış temdit talepleri ise 24 üncü maddenin üçüncü fıkrasındaki azami ruhsat sürelerini aşacak şekilde ruhsat süresinin bitiş tarihinden itibaren beş yılı aşmayacak şekilde temdit edilebilir.

MADDE 25 – 3516 sayılı Kanunun 15 inci maddesinin birinci fıkrasının (c), (d) ve (e) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve fıkraaya aşağıdaki bentler eklenmiştir.

c) *Damgası kopmuş, bozulmuş, damga süresi geçmiş ölçü aletini kullanan kişiye, ölçü aletinin türüne ve kullanıldığı işin niteliğine göre beşyüz Türk Lirasından onbin Türk Lirasına kadar idarî para cezası verilir. Ayrıca bu ölçü aletlerine el konularak mülkiyetinin kamuya geçirilmesine karar verilir.*

d) *Yetkisiz olduğu halde, bu Kanun kapsamına giren ölçü aletlerinin muayenelerini veya tamir ve ayarını yapan kişiye, ikibin Türk Lirasından onbin Türk Lirasına kadar idarî para cezası verilir.*

e) *Ayarı doğru olmayan ölçü aletlerini kullanan kişiye, ölçü aletinin türüne ve kullanıldığı işin niteliğine göre ikiyüz Türk Lirasından ikibin Türk Lirasına kadar idarî para cezası verilir. Ayrıca bu ölçü aletlerine el konularak mülkiyetinin kamuya geçirilmesine karar verilir.*

h) *Ölçü aletlerinin muayenelerini veya tamir ve ayarını yapmak için Bakanlık tarafından yetkilendirilen servislerin, yetki kapsamındaki hizmetlerde ilgili kanun ve yönetmeliklere aykırı faaliyette bulunması halinde ikibin Türk Lirasından onbin Türk Lirasına kadar idarî para cezası verilir.*

i) *Uluslararası birimler sistemine göre yapılmamış olan veya bu sisteme göre imal edilmiş olmakla beraber nitelikleri bakımından bu Kanun hükümlerine uygun bulunmayan ölçü ve ölçü aletlerini ticaret maksadıyla imal eden, ithal eden, satan, satışa arz eden, satın alan veya bulunduran kişiye onbin Türk Lirasından ellibin Türk Lirasına kadar idarî para cezası verilir. Ayrıca bu ölçü aletlerine el konularak mülkiyetinin kamuya geçirilmesine karar verilir.*

j) *Damgalanmamış ölçü ve ölçü aletlerini satan, satışa arz eden veya ticari ilişkide kullanan kişiye bin Türk Lirasından onbin Türk Lirasına kadar idarî para cezası verilir. Ayrıca bu ölçü aletlerine el konularak mülkiyetinin kamuya geçirilmesine karar verilir.*

MADDE 33 – 5015 sayılı Kanunun 20 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

MADDE 20 – İdari yaptırımlar; tedbirler, lisans iptalleri ve idari para cezalarından oluşur. Bu Kanuna göre idari para cezaları, tedbirler ve lisans iptallerinin uygulanması bu Kanunun diğer hükümlerinin uygulanmasına engel oluşturmaz. Bu Kanuna göre verilen idari para cezaları, alınan tedbirler ve lisans iptalleri diğer kanunlar gereği yapılacak işlemleri engellemez.

Bu kanun ile 12 kanun ve 1 kanun hükmünde kararnamede toplam 186 madde değiştirilmiş ve 5 madde yürürlükten kaldırılmıştır.

(10). 20.02.2019 tarihli 7165 s. Ceza Muhakemesi Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun:

Özeti

Bu kanun ile,

- İcra ve İflas Kanununda temyiz yoluna başvurabilmek için **40** bin liralık parasal limit **58** bin sekiz yüz Türk lirasına çıkarılmakta ve bu limit de her yıl yeniden değerlendirilme oranında artırılmakta,
- Parasal limitlerin artırılmasına yönelik uygulama için bölge adliye mahkemelerinin kurulduğu 2/12/2016 tarihinden maddenin yürürlüğe gireceği tarihe kadar geçiş hükmü belirlenmekte,
- Adli ve idari yargı hâkim adaylığı mülakatına girebilmek için yazılı sınavda en az yetmiş puan alma şartı getirilmekte,
- Hâkim ve savcı adaylığının süresi ve dönemleri ile adaylık eğitiminde yapılacak sınavlara ilişkin hususlar belirlenmekte,
- İş yoğunluklarına göre bölge adliye mahkemelerindeki dairelerin birden fazla heyet halinde çalışabilmesi hüküm altına alınmakta,
- Sanığın talebi üzerine duruşma açılmaksızın bölge adliye mahkemesi dairelerince cezada indirim yapılmasına veya cezaya gerek olmadığına karar verilebilmesine ilişkin hükümlerin getirilmekte,
- Yargılamanın hızlandırılabilmesi amacıyla Yargıtay incelemesinden geçen dosyaların doğrudan ilk derece mahkemelerine gönderilmesi hükmü getirilmektedir.

İçeriği

MADDE 5 – 24.02.1983 tarihli ve 2802 sayılı Hakimler ve Savcılar Kanununun 10 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

MADDE 10 – *Adaylık süresi iki yıldır. Avukatlık mesleğinden adaylığa alınanlar için bu süre bir yıldır. Adaylık, eğitim ve staj olmak üzere iki dönemden oluşur.*

Adaylık süresinin sonunda adaylar, yazılı ve sözlü sınava tabi tutulur. Bu sınavlar yüz tam puan üzerinden değerlendirilir. Yazılı sınavdan en az yetmiş puan alanlar sözlü sınava alınır. Yazılı sınavda başarı gösteremeyenlere iki ay içinde bir sınav hakkı daha tanınır.

Yazılı sınav; adaylara ders verenler arasından Eğitim Dairesi Başkanınca seçilen başkan ile dört asıl ve iki yedek üyeden oluşan yazılı sınav kurulu tarafından yapılır.

Sözlü sınav; Personel Genel Müdürü başkanlığında, Teftiş Kurulu Başkanı ve Eğitim Dairesi Başkanı ile adaylara ders verenler arasından ilgili bakan yardımcısınca seçilen iki asıl ve bir yedek üyeden oluşan sözlü sınav kurulu tarafından yapılır.

Eğitim sonunda başarılı sayılmak için, yazılı sınav puanının yüzde altmışı ile sözlü sınav puanının yüzde kırkının toplamının en az yetmiş olması şarttır.

Sınavlarda başarılı olamayanlar, talepleri hâlinde Bakanlıkça merkez veya taşra teşkilatında genel idare hizmetleri sınıfında bir kadroya atanabilir, aksi hâlde bunların adaylığına Bakanlıkça son verilir.

Meslek öncesi eğitimini tamamlamadan görevden ayrılanlar ile meslek öncesi eğitimlerini tamamlayıp, mesleğe kabul edildikten sonra meslek öncesi eğitim süresi kadar çalışmadan görevden ayrılanlar, meslek öncesi eğitimleri sırasında kendilerine ödenen aylık, ödenek, tazminatlar ile her türlü ödemenin, mecburi hizmetin eksik kalan kısmı ile orantılı miktarını iki kat olarak ödemek zorundadırlar.

Adaylık dönemleri, adayların hâkimliğe veya Cumhuriyet savcılığına atanacak şekilde ayrılması, yazılı ve sözlü sınav ile bu maddenin uygulanmasına ilişkin diğer hususlar Hâkimler ve Savcılar Kurulunun görüşü; stajın Yargıtay ve Danıştayda yapılma şekline ilişkin hususlar

ise Yargıtay ve Danıştayın görüşleri alınmak suretiyle çıkarılacak yönetmelikle; stajın il valiliklerinde yapılma şekli ile hangi illerde yapılacağı Adalet, İçişleri, Hazine ve Maliye bakanlıklarınca birlikte hazırlanacak yönetmelikle düzenlenir.

MADDE 7 – 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 286 ncı maddesinin ikinci fıkrasının Anayasa Mahkemesince iptal edilen **(d)** bendi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

d) İlk defa bölge adliye mahkemesince verilen ve 272 nci maddenin üçüncü fıkrası kapsamı dışında kalan mahkûmiyet kararları hariç olmak üzere, ilk derece mahkemelerinin görevine giren ve kanunda üst sınırı iki yıla kadar (iki yıl dâhil) hapis cezasını gerektiren suçlar ve bunlara bağlı adli para cezalarına ilişkin her türlü bölge adliye mahkemesi kararları,

MADDE 8 – 5271 sayılı Kanunun 304 üncü maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve ikinci fıkrasına aşağıdaki cümleler eklenmiştir.

(1) Yargıtayca 302 nci maddenin birinci fıkrası veya 303 üncü madde uyarınca verilen kararlara ilişkin dosya ilk derece mahkemesine, kararın bir örneği ise bölge adliye mahkemesine gönderilmek üzere Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına verilir.

Ancak bozma kararı,

a) İstinaf başvurusunun esastan reddi kararına ilişkin ise dosya, gereği için kararı veren ilk derece mahkemesine,

b) Hukuka aykırılığın düzeltilerek istinaf başvurusunun esastan reddi kararına ilişkin ise dosya, gereği için kararı veren ilk derece mahkemesine ya da bozma kararının içeriği doğrultusunda Yargıtayca uygun görülmesi halinde bölge adliye mahkemesine gönderilir. Dosyanın ilk derece mahkemesine gönderildiği hallerde, kararın bir örneği de bölge adliye mahkemesine gönderilir.

MADDE 9 – 5271 sayılı Kanunun 307 nci maddesine ikinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiş ve diğer fıkralar buna göre teselsül ettirilmiştir.

(3) Yargıtaydan verilen bozma kararına uyulması hâlinde ilk derece mahkemesi tarafından verilen karara karşı, istinaf veya temyiz sınırlarına bakılmaksızın sadece temyiz yoluna başvurulabilir.

MADDE 10 – 5271 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 4 – (1) *Bu maddeyi ihdas eden Kanunla 304 üncü maddenin ikinci fıkrasında yapılan düzenleme, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten sonra Yargıtay tarafından verilen bozma kararları hakkında uygulanır.*

Bu kanun ile 4 kanunda toplam 17 madde değiştirilmiş ve 2 madde yürürlükten kaldırılmıştır.

(11). 21.02.2019 tarihli 7166 s. Sosyal Hizmetler Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun:

Özeti

Bu kanun ile,

- Adana Bilim ve Teknoloji Üniversitesi'nin adı Adana Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi olarak değiştirilmekte,
- Basılı kitap ve süreli yayınların tesliminden doğan işlemler katma değer vergisinden istisna tutulmakta,
- Ramazan ve Kurban bayramlarında yapılan ikramiye ödemeleri dikkate alınmaksızın engellilerin sosyal yardımlardan yararlanmaya devam etmesi ve söz konusu ikramiyeler nedeniyle ilgili sosyal yardımlardan yararlanamayan engellilere geriye dönük olarak ödeme yapılması hükmü getirilmekte,
- Petrol piyasasında yıllık tüketimi belli bir limitin üzerinde olduğu için serbest kullanıcı statüsünde bulunanların, akaryakıt temininde avantaj sağlamaları için stok ve işletme maliyetleri düşürülmekte,
- Tarımsal üreticilerin 31/12/2018 tarihi itibarıyla çeşitli afetler nedeniyle ertelenmiş olan borçları yapılandırılmakta,
- Beyan edildikleri ikinci ayın son gününe kadar Çevre Kanunu gereği ödenmesi gereken geri kazanım katılım paylarının

beyan edildikleri ayın son gününe kadar ödenebilmesi imkanı getirilmekte,

- Haklarındaki soruşturma veya kovuşturma nedeniyle belgeleri alınan sivil havacılık personelinin kurumlar arasında koordinasyonu sağlamak amacıyla İçişleri Bakanlığına bildirilmesi şartı hüküm altına alınmakta,
- Su istihsal hakkının düzenlenmesine ilişkin mevcut uygulamaların 1/1/2019 tarihine kadar geçerli olan uygulama süresi 1/1/2020 tarihine kadar uzatılmaktadır.

İçeriği

MADDE 1 – 24/5/1983 tarihli ve 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanununun ek 7 nci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

Bu fıkranın uygulanmasında, 5510 sayılı Kanunun ek 18 inci maddesi uyarınca Ramazan ve Kurban bayramlarında ödenen bayram ikramiyeleri hane içinde kişi başına düşen ortalama aylık gelir tutarının hesaplanmasına dâhil edilmez.

MADDE 3 – 9/8/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanununun ek 11 inci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye ikinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

Geri kazanım katılım payları ürünün piyasaya sürüldüğü/ithal edildiği tarihi takip eden ayın yirmi dördüncü günü sonuna kadar ilgililerin gelir veya kurumlar vergisi yönünden bağlı olduğu vergi dairesine, gelir veya kurumlar vergisi mükellefiyeti bulunmayanlar tarafından ise Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından belirlenecek vergi dairesine beyan edilerek aynı ayın sonuna kadar ödenir. Katılım payının süresinde beyan edilmediğinin veya eksik beyan edildiğinin tespiti halinde beyan edilmeyen veya eksik beyan edilen katılım payının bir ay içinde ödenmesi gerektiği ilgiliye tebliğ edilir. Süresinde beyan edilmeyen veya eksik beyan edilen katılım payının beyan edilmesi gereken son günden ödendiği tarihe kadar geçen süre için 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 51 inci maddesine göre hesaplanacak gecikme zammı oranında faiz uygulanarak aynı Kanuna göre tahsil edilir. Bu madde kapsamında tahsil edilen tutarlar genel bütçeye gelir kaydedilir.

Hazine ve Maliye Bakanlığı, geri kazanım katılım payının beyan ve ödeme sürelerini kanuni süresinden itibaren bir ayı geçmeyecek şekilde yeniden belirlemeye yetkilidir.

Geri kazanım katılım payı beyannamelerinin verilme sürelerini; kapsama girenlerin sektörleri, gayrisafi iş hasılatları, istihdam edilen işçi sayıları dikkate alınarak il ve ilçe sınırları itibarıyla ayrı ayrı veya birlikte aylık, üç aylık veya altı aylık dönemler halinde tespit etmeye; beyannamelerin şekil, içerik ve eklerini belirlemeye, beyannamelerin elektronik ortamda gönderilmesine zorunluluk getirmeye, bu beyannamelerin yetki verilmiş gerçek veya tüzel kişiler aracı kılınarak gönderilmesi hususunda izin vermeye, bu kişileri aracı kılmaya veya zorunlu tutmaya ve uygulamaya ilişkin usul ve esasları belirlemeye, Bakanlığın görüşünü alarak, Hazine ve Maliye Bakanlığı yetkilidir.

MADDE 6 – (1) 27/7/1967 tarihli ve 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun 113 üncü maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde yer alan “*üç yıl*” ibaresi “*altı yıl*” şeklinde değiştirilmiş, Kanunun ek geçici 98 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

Bu fıkranın yürürlüğe girdiği tarihten önce tabi oldukları yükümlülük sürelerini tamamlayarak Türk Silahlı Kuvvetlerinden ayrılan pilot subaylar, uçuş için gerekli şartları sağlamaları ve haklarında yaptırılacak güvenlik soruşturmalarının olumlu olması kaydıyla ihtiyaç duyulan hava aracı tiplerinde ilgili Kuvvet Komutanının teklifi ve Milli Savunma Bakanının onayı ile halihazırda 113 üncü maddenin birinci fıkrasının (d) bendinde pilotlar için belirlenen yükümlülük süresini tamamlamaları için yeniden subay nasbedilirler. Bunların emsallerinin bulunduğu rütbelere terfi işlemleri, 38 inci maddede belirtilen rütbe terfi şartları ve esasları aranmaksızın derhal yapılarak nasıpları emsalleri tarihine götürülür. Atanan pilot subayların dışarıda geçirdikleri süreler rütbe bekleme süresinden, uçuş süreleri ise uçuş hizmet süresinden sayılır.

MADDE 11 – 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununun 112 nci maddesine beşinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

4734 sayılı Kanunun 62 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi uyarınca alt işverenler tarafından çalıştırılan işçilere, 11/9/2014 tarihinden sonra imzalanan ihale sözleşmeleri kapsamında, kamu kurum ve kuruluşlarına ait işyerlerinde 11/9/2014 tarihinden sonra geçen süreye ilişkin olarak kamu kurum ve kuruluşları tarafından yapılan kıdem tazminatı ödemeleri için sözleşmesinde kıdem tazminatı ödemesinden ötürü alt işverene rücu edileceğine dair açık bir hükme yer verilmemişse alt işverenlere rücu edilmez.

MADDE 14 – 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 11 – Konusu suç teşkil etmemek kaydıyla, bu maddenin yürürlük tarihine kadar personelinin çocukları için kreş ve gündüz bakımevi hizmetini bütçesinden hizmet alımı yoluyla karşılamış olan belediyeler, büyükşehir belediyeleri ve bağlı kuruluşlarının yetkili ve görevli personeli hakkında idari veya mali yargılama ve takibat yapılamaz, başlamış olanlar işlemiden kaldırılır.

331

MADDE 17 – 23/2/2017 tarihli ve 6824 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 2 – (1) Tarımsal üretime devam etmeleri şartıyla; T.C. Ziraat Bankası A.Ş. (Banka) ve Tarım Kredi Kooperatifleri tarafından kullandırılan tarımsal kredi alacaklarından 31/12/2018 tarihi itibarıyla tasfiye olunacak alacaklar hesabına aktarılanlar ile borçları çeşitli afetler nedeniyle ilgili mevzuat kapsamında ertelenmiş olan borçlular, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihi izleyen üçüncü ayın sonuna kadar banka/kooperatife başvuruda bulunulması kaydıyla bu Kanunun 1 inci maddesinden, ikinci ve üçüncü fıkralarda belirtilen hükümler de dikkate alınmak suretiyle yararlandırılır.

Bu kanun ile 13 kanunda toplam 22 madde değiştirilmiş ve 2 madde yürürlükten kaldırılmıştır.

(12). 30.05.2019 tarihli 7176 s. Bazı Kanunlar ile 635 s. Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun:

Özeti

Bu kanun ile,

- Kültür ve Turizm Bakanlığı Döner Sermaye İşletmesi Merkez Müdürlüğü 2252 sayılı Kanun kapsamında yürüttüğü görevleri dolayısıyla kurumlar vergisinden muaf tutulmakta,
- İstanbul'da İstanbul Galata Üniversitesi adıyla yeni bir vakıf üniversitesi kurulmakta,
- Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumunda görev yapan memur ve kadro karşılığı sözleşmeli personele uygulanacak disiplin cezaları ile disiplin cezasını gerektiren fiil ve haller ile disiplin işlemlerinin uygulanma esasları belirlenmekte,
- Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğünün uhdesindeki ruhsatları bölerek aynı alan için Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğünden birden fazla yeni ruhsat talep edebilmesi hüküm altına alınmakta,
- Kamu kurum ve kuruluşlarının yer altındaki maden işlerine ilişkin faaliyet gösteren rödovansçılara, mevzuat değişikliği nedeniyle oluşan maliyet artışlarının karşılanmasına ilişkin destek verilmesi imkanı sağlanmakta,
- 7164 sayılı Kanunla Devlet hakkı oranlarına ilişkin olarak yapılan değişikliklerin 2018 yılı Devlet hakkı hesaplamalarında uygulanmaması hüküm altına alınmakta,
- Emniyet Genel Müdürlüğünün istihbarat ve güvenliğe ilişkin tüm ihtiyaçlarının daha hızlı ve etkin tedarikinin sağlanması amacıyla Savunma Sanayii Destekleme Fonundan karşılanabilmesi sağlanmakta,
- Bahşili ilçesinin adı Bahşılı olarak değiştirilmekte,
- 4734 sayılı Kanun kapsamındaki idarelerin, Kooperatifler Kanununa göre kurulan kooperatif ve birlikler ile üretici örgütlerinden

gerçekleştirecekleri tarımsal üretime yönelik ihtiyaç duyulan malları istisna kapsamında temin edebilmeleri sağlanmakta,

- Jeotermal kaynak ve doğal mineralli su arama faaliyetleri ile diğer kamu ve özel yatırımlarının çakışması durumunda uygulanacak usuller belirlenmekte,
- Belirlenen zaman aralığında araç sınıfları itibarıyla geçmesi yasak olmasına rağmen 15 Temmuz Şehitler Köprüsünden geçen kişilere verilen idari para cezalarının tahsilatından vazgeçilmesi hüküm altına alınmaktadır.

İçeriği

MADDE 15 – 25/6/2010 tarihli ve 6001 sayılı Karayolları Genel Müdürlüğünün Hizmetleri Hakkında Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 5 – 1/1/2019 tarihinden bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar, araç sınıfları itibarıyla kullanılması yasak olan 15 Temmuz Şehitler Köprüsünden geçilmesi nedeniyle 30 uncu maddenin ikinci fıkrası uyarınca idari para cezası verilmez, verilmiş olanlar tebliğ edilmez, tebliğ edilmişlerin tahsilatından vazgeçilir, varsa yapılmış itirazlar veya açılmış davalar hakkında resen karar verilmesine yer olmadığına karar verilir, yargılama ve takip giderleri taraflar üzerinde bırakılır ve vekâlet ücretine hükmedilmez. Söz konusu cezalar kapsamında bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce yapılan tahsilatlar maddenin yürürlüğe girdiği tarihi takip eden ikinci ayın sonuna kadar başvurulması halinde maddenin yürürlüğe girdiği tarihi takip eden üçüncü ayın sonuna kadar red ve iade edilir.

MADDE 20 – 3/6/2011 tarihli ve 635 sayılı Yükseköğretim Kurumlarının Araştırma ve Geliştirme Projelerinin Karşılansması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin adı “Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının Araştırma, Geliştirme, Yenilikçilik ve Girişimcilik Faaliyetlerinin Karşılansması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname” şeklinde ve 8 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

MADDE 8 – (1) Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından sanayi alanındaki araştırma, geliştirme, yenilikçilik ve girişimcilik faaliyetleri

ile teknolojik gelişmeleri takip etmek, desteklemek ve teşvik etmek amacıyla sanayi kuruluşları, üniversiteler, araştırma merkezleri ve enstitüler ile işbirliği yaparak bu kurumların teknolojik araştırma ve geliştirmeye aktif katılımını sağlamak amacıyla hazırlanan programlara, projelere veya komite/komisyon/çalışma gruplarına ilişkin hizmetlerde 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 38 inci maddesine göre öğretim elemanları ve diğer kamu görevlileri ile kamu görevlisi olmayan alanında uzman diğer kişiler görevlendirilebilir. Bu şekilde görevlendirilenler için yapılacak harcamalar Bakanlık bütçesinden gerçekleştirilir. Bu kapsamda görevlendirilen öğretim elemanları ile kamu görevlisi olmayan alanında uzman diğer kişilere 2547 sayılı Kanunun 38 inci maddesinde öngörülen aylık tutarın beş katını aşmamak kaydıyla diğer kanunlardaki düzenleme ve kısıtlamalara tabi olmaksızın her yıl Bakanlıkça belirlenecek tutar üzerinden doğrudan görevlendirilen kişiye ödeme yapılır ve bu ödemeden yararlananlara ayrıca 10/2/1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırah Kanununa göre harcırah ödenmez.

(2) Birinci fıkrada belirtilen amaçlarla yükseköğretim kurumlarına araştırma ve geliştirme projeleri karşılığı aktarılan hibe niteliğindeki tutarlar, ilgili idarelerin bütçelerine gelir kaydedilmeksizin proje adına açılacak özel hesaplarda izlenir. Yükseköğretim kurumları ve vakıf üniversitelerine aktarılan tutarların harcanmasına ve muhasebeleştirilmesine ilişkin hususlar Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü alınmak suretiyle Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir. Bu kapsamda yapılan harcamalar 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu kapsamında denetlenir. Desteklenen projelerde, proje süresiyle sınırlı olmak kaydıyla proje kapsamında görev yapan öğretim elemanlarına **15.000** gösterge rakamının, yükseköğretim kurumlarının teknik hizmetler sınıfında görev yapan personele ise **8.000** gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarı geçmemek üzere proje sözleşmesinde belirlenen tutarlar üzerinden aylık ödeme yapılabilir.

Memur ve diğer kamu görevlisi olmamak kaydıyla projede görev yapan diğer proje personeline proje sözleşmesinde belirlenen tutarlar üzerinden aylık ücret ödenir.

(3) *Bu Kanun Hükmünde Kararname ile 2547 sayılı Kanuna göre görevlendirileceklerin asli görevlerine ait aylık, ücret, ödenek, her türlü zam ve tazminatları ile diğer mali ve sosyal hakları ödenmeye devam edilir. Bu madde kapsamında görevlendirilen öğretim elemanları, 2547 sayılı Kanunun 58 inci maddesinde öngörülen ödemelerden aynı usul ve esaslar çerçevesinde yararlanır.*

Bu kanun ile 13 kanun ve 1 kanun hükmünde kararnamede toplam 22 madde değiştirilmiş ve 1 madde yürürlükten kaldırılmıştır.

(13). 05.7.2019 tarihli 7180 s. Bazı kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun:

Özeti

Bu kanun ile,

- Öğrencilerin gelişim düzeyleri ile bireysel özellikleri göz önünde bulundurularak ilkökula başlama yaşıyla ilgili düzenleme yapılmakta,
- Gerçek ve tüzel kişilerce açılan, yükseköğrenim öğrencilerine yemekli veya yemeksiz özel barınma hizmeti veren kurumların açılması, işletilmesi ve denetlenmesine yönelik işlemlerin daha etkin bir biçimde yürütülmesi amacıyla Gençlik ve Spor Bakanlığına bağlanması hüküm altına alınmakta,
- 6764 sayılı Kanunla çıraklık, kalfalık ve ustalık eğitiminin mesleki eğitim programı adı altında zorunlu hale getirilmesine ilişkin uyum düzenlemeleri yapılmakta,
- Engelli vatandaşlara verilen özel eğitim desteğinin kapsamının netleştirilmesi ile Millî Eğitim Bakanlığı ve Diyanet İşleri Başkanlığında görev yapan sözleşmeli personelin kadroya atanması için zorunlu hizmet süreleri toplamda 4 yıla düşürülmektedir.

İçeriği

MADDE 1 – 24/3/1950 tarihli ve 5661 sayılı Yüksek Öğrenim Öğrenci Yurtları ve Aşevleri Hakkındaki Kanuna Ek Kanunun 1 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Gerçek ve tüzel kişiler tarafından yemekli ve yemeksiz öğrenci yurtları ve buna benzer kurumlar açılması ve işletilmesi ortaokul ve ortaöğrenim düzeyinde Millî Eğitim Bakanlığının, yükseköğrenim düzeyinde Gençlik ve Spor Bakanlığının iznine bağlıdır. İlgili Bakanlıklar bu yurt ve kurumları tespit edecekleri esaslara göre denetler.

MADDE 2 – 5/1/1961 tarihli ve 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanununun 3 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

MADDE 3 – *Mecburi ilköğretim çağı, 6-14 yaş grubundaki çocukları kapsar. İlkokulların birinci sınıflarına o yılın 31 Aralık tarihinde 72 ayını dolduran çocukların kaydı yapılır. Ancak çocuğun gelişim durumuna bağlı olarak okula erken başlaması veya kaydının ertelenmesi ile ilgili hususlar yönetmelikle düzenlenir.*

Bu kanun ile 7 kanun ve 2 kanun hükmünde kararnamede toplam 31 madde değiştirilmiş ve 3 madde yürürlükten kaldırılmıştır.

(14). 04.7.2019 tarihli 7181 s. Tapu Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun:

Özeti

Bu kanun ile,

- Tapu uygulamalarında bürokrasi ve kırtasiyecilik azaltılmakta,
- Teknolojik gelişmeler sonucu işlevsizleşen uygulamalar kaldırılmakta,
- Yurtiçinde ve yurtdışında yaşayan vatandaşların tapu işlemlerine hız kazandırılmakta,
- Tapu kayıtlarındaki hisse hatalarının düzeltilebilmesine yönelik hüküm getirilmekte,

- Hazine taşınmazlarının satış işlemlerinin kısa sürede yapılmasına yönelik düzenleme yapılmakta,
- Hazineye ait taşınmazlar ile tarım arazilerinin satışında uygulama birliği sağlanmakta,
- Hazineye intikal eden yapı ve tesislerin satışında, yapı ve tesislerin bedelinin yapı yaklaşık maliyet bedelinin yüzde beşi olarak hesaplanması hüküm altına alınmakta,
- Maliklerin tapuları ile oturdukları bağımsız bölüm numaralarının farklı olmasından kaynaklı sorunlar çözülmekte,
- Tarım arazilerinin korunması ve ihtiyaç halinde planlı kullanılması sağlanmakta,
- Kamulaştırma yükünden ve kamulaştırmaz el atmadan kaynaklanan sorunlar azaltılmakta,
- 5393 sayılı Belediye Kanununun 73 üncü maddesi kapsamında belediyelere devredilen taşınmazlar üzerindeki yapılar kentsel dönüşüme tabi tutulup muhafaza edilemeyeceklerinden, bu taşınmazlar için Cumhurbaşkanınca kentsel dönüşüm ve gelişim alanı kararının alındığı tarihten itibaren ecrimisil tahakkuk ettirilmemesi, tahakkuk ettirilen ecrimisillerin terkin edilmesi, tahsil edilenlerin ise iade edilmesi hükmü getirilmekte,
- 2/B taşınmazlarında kayıt maliki ve kullanıcı çakışması nedeniyle haktan yararlanamayan vatandaşların mağduriyetlerinin giderilmesi, yıkılacak derecede riskli olan yapıların bulunduğu alanlarda, kendiliğinden çöken veya zeminin kayması, heyelan, yangın gibi afetler veya patlama gibi olaylar neticesinde ağır hasar gören veya ağır hasar görme riski bulunan yapıların bulunduğu alanlarda dönüşüm uygulamalarının ivedi yapılabilmesi sağlanmaktadır.

İçeriği

MADDE 1 – 22/12/1934 tarihli ve 2644 sayılı Tapu Kanununun 26 ncı maddesine birinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

Taşınmaz mülkiyetinin devrini amaçlayan sözleşmelerde, tarafların farklı tapu müdürlükleri veya yurt dışı teşkilatında bulunmaları hâlinde, taraf iradeleri resmî görevliler tarafından ayrı ayrı alınarak sözleşme tamamlanabilir. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

MADDE 2 – 2644 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

Tapu Kaydındaki Hisse Hatalarının Düzeltmesi

EK MADDE 3 – *Kadastro tespiti veya tapu sicilinde gerçekleştirilen işlemler nedeniyle oluşan hatadan olumsuz etkilenen hisselerin maliklerine, ayni ve şahsi hak lehtarlarına hatanın nedenleri ve düzeltme sonrası oluşacak hisse durumunu gösteren tebliğat yapılır.*

Yapılacak işlem konusunda tapu kaydının beyanlar hanesine belirtme yapılır ve bu belirtme düzeltme işlemi kesinleşinceye kadar korunur.

Tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde ilgililerince muvafakat verilmesi hâlinde düzeltme işlemi yapılır. Bu süre içinde muvafakat verilmez ise tapu müdürlüğünce hatalı kayıt resen düzeltilerek işlem sonucu ile birlikte düzeltme işlemine karşı tebliğden itibaren altmış gün içinde asliye hukuk mahkemesinde dava açılabilceği ilgisine ihtar edilir.

MADDE 5 – 23/6/1965 tarihli ve 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

Hatalı Blok veya Bağımsız Bölüm Numaralarının Düzeltmesi

EK MADDE 5 – *Kat mülkiyetine tabi yapıların projesindeki hatalı blok numaralarının düzeltilmesi için; blok bazında kat malikleri kurulunun salt çoğunluğuyla alınmış karar ile lisanslı harita ve kadastro bürosu veya kadastro müdürlüğü tarafından hazırlanan teknik rapor gereğince düzenlenen ve ilgili idarece onaylanan yeni vaziyet planı ilgilisi tarafından tapu müdürlüğüne sunulur.*

Kat mülkiyetine tabi yapıların projesindeki hatalı bağımsız bölüm numaralarının düzeltilmesi için; lisanslı harita ve kadastro bürosu veya kadastro müdürlüğü tarafından hazırlanan ve ilgili idarece onaylanan teknik rapor ilgilisi tarafından tapu müdürlüğüne sunulur.

Bu fıkra kapsamında yapılan düzeltmelerde ayni ve şahsi hak lehtarlarının muvafakati aranır.

MADDE 19 – 22/11/2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 883 üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

İpotek süreli olarak kurulmuşsa, sürenin bitiminden itibaren otuz gün içinde ipotekli taşınmaz üzerinde 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 150/c maddesinde belirtilen şerhin konulmaması hâlinde ipotek, malikin talebiyle tapu müdürlüğünce terkin edilir.

MADDE 22 – 19/4/2012 tarihli ve 6292 sayılı Orman Köylülerinin Kalkınmalarının Desteklenmesi ve Hazine Adına Orman Sınırları Dışına Çıkarılan Yerlerin Değerlendirilmesi ile Hazineye Ait Tarım Arazilerinin Satışı Hakkında Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

Hak Sahipliği İhtilafları

GEÇİCİ MADDE 8 – (1) 7 nci madde kapsamında kalan taşınmazların kullanıcılarının ve kayıt maliklerinin farklı kişiler olmaları nedeniyle satın alma veya iade hakkından yararlanamayanlar, 31/12/2020 tarihine kadar başvuruda bulunmaları hâlinde durumlarına göre 6 ncı maddenin onikinci fıkrası veya 7 nci maddenin dördüncü fıkrası hükümlerinden yararlandırılır.

MADDE 23 – 6292 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

Başvuru ve Ödeme Sürelerinin Uzatımı

GEÇİCİ MADDE 9 – (1) 2/B alanlarında bulunan taşınmazlar ile Hazineye ait tarım arazilerinin bu Kanun kapsamında satışına ilişkin olarak;

- a) Süresi içinde başvuru yapmayanların başvuru süresi,
- b) Kendilerine yapılan tebligatta belirtilen bedeli süresi içerisinde ödemeyenlerin ödeme süresi,
- c) Taksitli satışlarda, sözleşmesinde belirtilen taksitlerden ikiden fazlasını vadesinde ödemeyenlerin ödeme süresi, 16/12/2019 tarihine kadar uzatılmıştır.

Bu kanun ile 9 kanunda toplam 58 madde değiştirilmiş ve 9 madde yürürlükten kaldırılmıştır.

(15). 17.7.2019 tarihli 7186 s. Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun:

Özeti

Bu kanun ile,

- Cumhurbaşkanı tarafından belirlenen sektör ve meslek gruplarında faaliyette bulunan mükelleflerin talep etmeleri hâlinde, hasılat esaslı kazanç tespiti yoluyla vergilendirilmeleri ve bu hususta Cumhurbaşkanı'na yetkiler verilmesi sağlanmakta,
- Gerçek veya tüzel kişilerin yurt dışında bulunan para, altın, döviz, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçlarını Türkiye'ye getirerek bunları serbestçe tasarruf edebilmeleri ile gelir veya kurumlar vergisi mükelleflerince sahip olunan ve Türkiye'de bulunan ancak işletmelerin kayıtları arasında yer almayan para, altın, döviz, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçları ile taşınmazların kanuni defterlere kaydedilmesi imkânı sağlanmakta,
- Bankalar ile diğer mali kuruluşların bilanço içi veya dışı uygun görülen kalemlerini esas alarak zorunlu karşılık ve umumi dispo-nibilibite düzenlemeleri ile ilgili esasların belirlenmesi ile Merkez Bankası'nın bilgi taleplerinin gerçek zamanlı ve anlık karşılanması şartı getirilmekte,
- Merkez Bankası'nın yedek akçe uygulaması Türk Ticaret Kanunu ile uyumlu hâle getirilmekte,
- 7141 sayılı Kanun ile kurulan üniversitelere devredilen taşınmazların kullanımından kaynaklanan sorunlar giderilmekte,
- Yurt dışında bulunan Türk vatandaşlarının yurt dışında geçen süreleri sosyal güvenlikleri bakımından değerlendirilmekte,
- 4458 sayılı Kanun'un 235'inci maddesinin dördüncü fıkrası kapsamında el konulan araçlar ile ilgili düzenleme yapılmakta,

- Yenilenebilir enerji kullanılan büyük projelerin hayata geçirilebilmesi ile ilgili düzenlemeler yapılmakta,
- Finansal yeniden yapılandırma programları oluşturularak güçlük yaşayan borçlu firmalara ödeme gücü kazandırılmakta,
- Banka kredilerinin kayıttan düşürülmesine ilişkin düzenleme getirilmekte,
- Sosyal Güvenlik Kurumu'nun kişisel veriler ile ticari sır niteliğindeki verileri Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası ile, kişisel sağlık verilerini ise Sağlık Bakanlığı ile paylaşabilmesi sağlanmaktadır.

İçeriği

MADDE 3 – 14/1/1970 tarihli ve 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanununun 4 üncü maddesinin üçüncü fıkrasının (I) numaralı bendinin (c) alt bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve (II) numaralı bendinin (g) alt bendine aşağıdaki cümleler eklenmiştir.

c) Bankaların ve Bankaca uygun görülecek diğer mali kuruluşların bilanço içi veya bilanço dışı uygun görülen kalemlerini esas alarak zorunlu karşılıklar ve umumi disponibilite ile ilgili usul ve esasları belirlemek,

Banka talepleri gerçek zamanlı ve anlık karşılanır. Bu taleplerin karşılanmasını teminen Bankaca kurum ve kuruluşların bilgi işlem sistemlerine erişim sistemleri kurulabilir. Uygulamaya yönelik her türlü usul ve esas Bankaca belirlenir.

MADDE 4 – 1211 sayılı Kanunun 40 ıncı maddesinin (II) numaralı fıkrasının birinci paragrafı aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve ikinci paragrafında yer alan “taahhütlerine karşı” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

Bankalar ve elektronik ödeme araçlarını çıkaran kuruluşlar dâhil olmak üzere Bankaca uygun görülecek diğer mali kuruluşlar, Banka nezdinde açılacak hesaplarda bilanço içi veya bilanço dışı uygun görülen kalemlerini esas alarak, nakden zorunlu karşılık tesis ederler. Zorunlu karşılığa tabi bilanço içi veya bilanço dışı uygun görülen kalemlerin kapsamı, zorunlu karşılıkların oranı, tesis süresi ve tesis edilen karşılıklara gerektiğinde ödenecek faiz oranı, mevduat veya katılım fonlarından olağanüstü çekilişler ve birleşme, devir ve bölünme hâllerinde yapılacak

işlemler de dâhil olmak üzere uygulamaya yönelik her türlü usul ve esas Bankaca belirlenir.

MADDE 5 – 1211 sayılı Kanunun 60 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi yürürlükten kaldırılmış, (c) bendinde yer alan “yüzdelere” ibaresi “yüzde” şeklinde değiştirilmiş, “fevkalade” ibaresi madde metninden çıkarılmış ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

Son yıl kârından ayrılan ihtiyat akçesi hariç, birikmiş ihtiyat akçeleri her yıl kâra katılarak dağıtılabilir.

MADDE 6 – 1211 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 12 – *Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar ayrılmış bulunan ihtiyat akçelerinin tamamı, birikmiş fevkalade ihtiyat akçelerinin ise son yılın kârından ayrılan kısmı hariç tamamı Genel Kurul kararı aranmaksızın Hazineye verilir.*

MADDE 8 – 8/5/1985 tarihli ve 3201 sayılı Yurt Dışında Bulunan Türk Vatandaşlarının Yurt Dışında Geçen Sürelerinin Sosyal Güvenlikleri Bakımından Değerlendirilmesi Hakkında Kanunun 3 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

MADDE 3 – *Bu Kanunun 1 inci maddesinde belirtilenler ile yurt dışında çalışmakta iken veya yurda kesin dönüş yaptıktan sonra ölenlerin Türk vatandaşı olan hak sahipleri Sosyal Güvenlik Kurumuna müracaat etmek suretiyle bu Kanunla getirilen haklardan yararlanırlar.*

Sosyal güvenlik sözleşmeleri uygulanmak suretiyle kendilerine veya hak sahiplerine kısmi aylık bağlanmış olanların borçlanma işlemleri Sosyal Güvenlik Kurumunca yapılır.

MADDE 14 – 27/10/1999 tarihli ve 4458 sayılı Gümrük Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 10 – *Bu Kanunun 235 inci maddesi uyarınca mevcut bir soruşturma kapsamında bulunan veya el konularak mülkiyetin kamuya geçirilmesi kararı verilen kara ulaşım araçları ile ilgili olarak 31/12/2019 tarihine kadar ilgili gümrük idaresine başvurulması ve taşıtın ilk iktisabında ödenmesi gereken özel tüketim vergisinin %25'ine tekabül eden tutarın, başvuru sahibine tebliğ edildiği tarihten itibaren bir ay içinde ilgili tahsil dairesine ödenmesi hâlinde, araç hakkında*

el konularak mülkiyetin kamuya geçirilmesi kararı verilmez, mevcut kararlar kaldırılır ve el konulan araç sahibine iade edilir. İadesi talep edilen ulaşım araçlarının muhafazasına ilişkin masraflar araç ödenir.

Bu karar gümrük idaresi tarafından ilgili başvuru/mahkemeye bildirilir. Tasfiyesi tamamlanmış ulaşım araçları için bu fıkra kapsamında başvurular kabul edilmez.

Birinci fıkrada belirtilen oran, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce serbest dolaşıma giriş rejimine tabi tutularak ilk iktisabı gerçekleşmiş kara ulaşım araçları ile ilgili olarak, bu Kanunun 235 inci maddesi kapsamında el konularak mülkiyetin kamuya geçirilmesi kararı verilmesi gereken fiilin gümrük idaresince tespit edilmesinden önce ve birinci fıkrada belirtilen süre içinde kendiliğinden bildirilmesi durumunda %15 olarak uygulanır.

Cumhurbaşkanı birinci fıkrada yer alan başvuru süresini altı aya kadar uzatmaya yetkilidir. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Ticaret Bakanlığı ile Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından müştereken belirlenir.

MADDE 16 – 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 53 üncü maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Karşılıklar, Teminatlar ve Kayıttan Düşme

MADDE 53 – *Bankalar, krediler ile ilgili olarak doğmuş veya doğması muhtemel zararların karşılanması için yeterli düzeyde karşılık ayrılmasına, kredilerin kalitesine ve sınıflandırılmasına, garantilerin ve teminatların alınmasına, bunların değerinin ve güvenilirliğinin ölçülmesine, takibe alınan kredilerin izlenmesi ve Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunca yayımlanan Türkiye Finansal Raporlama Standartlarına göre kayıttan düşülmesine, kredilerin yeniden yapılandırılması dâhil geri ödenmelerine ilişkin politikaları oluşturmak ve uygulamak, bunları düzenli olarak gözden geçirmek, tüm bu hususları icra edebilecek gerekli yapıları tesis etmek ve işletmek zorundadır. Bu fıkra hükmünün uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Kurulca belirlenir.*

Bu madde uyarınca krediler ile ilgili olarak ayrılan özel karşılıkların tamamı ayrıldıkları yılda kurumlar vergisi matrahının tespitinde gider olarak kabul edilir.

Bu madde uyarınca özel karşılık ayrıldıktan sonra tahsil imkânı kalmaması nedeniyle kayıttan düşülen krediler, 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 322 nci maddesi hükümleri kapsamında değersiz alacak addolunur.

MADDE 17 – 5411 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 32 – *Türkiye’de faaliyette bulunan bankalar, finansal kiralama şirketleri, faktoring şirketleri ve finansman şirketleri ile bu maddede tanımlanan diğer finansal kuruluşlarla kredi ilişkisinde bulunan ve Kurum tarafından çıkarılan yönetmeliğe göre hazırlanan Çerçeve Anlaşmalarda belirlenen borçlular, bu kuruluşlar tarafından kullanılmış olan kredilere ilişkin olarak alınacak tedbirlerle, geri ödeme yükümlülüklerini yerine getirebilmelerine ve istihdama katkıda bulunmaya devam etmelerine imkân verilmesini sağlamak amacıyla, dahil oldukları risk grubundaki diğer borçlularla bir bütün olarak veya kısmen yeniden yapılandırmaya tabi tutulabilir. Bu madde uyarınca yapılacak finansal yeniden yapılandırmalara ilişkin usul ve esaslar Kurum tarafından çıkarılan yönetmelik hükümleri çerçevesinde hazırlanan Çerçeve Anlaşmalar ile belirlenir. Bu madde hükümleri bu maddenin yayımı tarihinden itibaren iki yıl süreyle uygulanır. Bu süreyi iki yıl daha uzatmaya Cumhurbaşkanı yetkilidir.*

MADDE 18 – 16/5/2006 tarihli ve 5502 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumuna İlişkin Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanunun 35 inci maddesinin altıncı fıkrasının ikinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiştir.

Kurum, kişisel sağlık verilerini kamu sağlığının korunması, koruyucu hekimlik, tıbbi teşhis, tedavi ve bakım hizmetlerinin yürütülmesi, verilen sağlık hizmetlerinin uygunluğunun ve yerindeliğinin takibi ve finansmanın planlanması amacıyla talebi hâlinde Sağlık Bakanlığı ile paylaşır.

MADDE 20 – 8/3/2007 tarihli ve 5597 sayılı Yurt Dışına Çıkış Harcı Hakkında Kanun ile Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 1 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “15 Türk Lirası”

ibaresi “50 Türk lirası” şeklinde, “bu miktarı” ibaresi “bu miktarı üç katına kadar artırmaya veya” şeklinde ve yedinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

(7) *Bu madde uyarınca alınan harcın çıkış başına 15 Türk lirası (Cumhurbaşkanınca 15 Türk lirasından düşük bir miktar belirlenmesi hâlinde belirlenen miktar) 2/3/1984 tarihli ve 2985 sayılı Toplu Konut Kanununun 2 nci maddesinin (f) bendine göre Toplu Konut İdaresine aktarılır, kalan miktar genel bütçeye gelir kaydedilir.*

Bu kanun ile 18 kanunda toplam 48 madde değiştirilmiş ve 4 madde yürürlükten kaldırılmıştır.

g. Bütçe Kanunları:

(1). 22.12.2018 tarihli 7156 sayılı 2019 Yılı

Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu:

Özeti

Bu kanun ile;

Ekonomide dengelenmenin ve bütçe disiplininin sağlanması, orta vadede sürdürülebilir büyüme ve adaletli paylaşıma yönelik ekonomik değişimin gerçekleştirilmesi, kamu dengelerinin iyileştirilmesi, maliye politikasının sürdürülebilirliğinin gözetilmesi ve kamu maliyesi alanında elde edilen kazanımların gelecek dönemde de korunması amacıyla 2019 yılı için hükümete gelir toplama ve harcama yapma yetkisi verilmekte,

Gider olarak kamu idareleri, özel bütçeli idareler ile düzenleyici ve denetleyici kurumlara toplam **1.029.334.445.000** Türk lirası ödenek verilmekte,

Gelir ve finansman olarak, genel bütçenin gelirleri **867.296.403.000** Türk lirası, özel bütçeli idarelerin gelirleri (*öz gelir + Hazine yardımı*) **78.884.756.000** Türk lirası, düzenleyici ve denetleyici kurumların gelirleri (*öz gelir+ Hazine yardımı*) **6.536.982.000** Türk lirası, özel bütçeli idarelerin finansmanı **80.250.000** Türk lirası olarak toplam **925.798.391.000** Türk lirası tahmin edilmekte,

1 inci maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen ödenekler toplamı (949.025.615.000 TL) ile 2 nci maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan tahmini gelirler toplamı (867.296.403.000 TL) arasındaki fark (81.829.212.000 TL) , net borçlanma ile karşılanır.

İçeriği

BİRİNCİ BÖLÜM

Gider, Gelir, Finansman ve Denge

Gider

MADDE 1 – (1) Bu Kanuna bağlı (A) işaretli cetvellerde gösterildiği üzere, 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli;

a) (I) sayılı cetvelde yer alan genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerine 949.025.615.000 Türk lirası,

b) (II) sayılı cetvelde yer alan özel bütçeli idarelere 73.771.848.000 Türk lirası,

c) (III) sayılı cetvelde yer alan düzenleyici ve denetleyici kurumlara 6.536.982.000 Türk lirası ödenek verilmiştir.

Gelir ve Finansman

MADDE 2 – (1) Gelirler: Bu Kanuna bağlı (B) işaretli cetvellerde gösterildiği üzere, 5018 sayılı Kanuna ekli;

a) (I) sayılı cetvelde yer alan genel bütçenin gelirleri 867.296.403.000 Türk lirası,

b) (II) sayılı cetvelde yer alan özel bütçeli idarelerin gelirleri 11.179.800.000 Türk lirası öz gelir, 63.704.956.000 Türk lirası Hazine yardımı olmak üzere toplam 74.884.756.000 Türk lirası,

c) (III) sayılı cetvelde yer alan düzenleyici ve denetleyici kurumların gelirleri 6.420.391.000 Türk lirası öz gelir, 116.591.000 Türk lirası Hazine yardımı olmak üzere toplam 6.536.982.000 Türk lirası olarak tahmin edilmiştir.

(2) **Finansman:** Bu Kanuna bağlı (F) işaretli cetvellerde gösterildiği üzere, 5018 sayılı Kanuna ekli (II) sayılı cetvelde yer alan özel bütçeli idarelerin net finansmanı **80.250.000** Türk lirası olarak tahmin edilmiştir.

Denge

MADDE 3 – (1) 1 inci maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen ödenekler toplamı ile 2 nci maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan tahmini gelirler toplamı arasındaki fark, net borçlanma ile karşılanır.

İKİNCİ BÖLÜM

Bütçe Düzenine ve Uygulamasına İlişkin Hükümler

Bağlı Cetveller

MADDE 4 – (1) Bu Kanuna bağlı cetveller aşağıda gösterilmiştir:

- a) 1 inci madde ile verilen ödeneklerin dağılımı (A)
- b) Merkezi yönetim kapsamındaki kamu idareleri tarafından ilgili mevzuata göre tahsiline devam olunacak gelirler (B)
- c) Merkezi yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin gelirlerine dayanak teşkil eden temel hükümler (C)
- ç) Bazı ödeneklerin kullanımına ve harcamalara ilişkin esaslar (E)
- d) 5018 sayılı Kanuna ekli (II) ve (III) sayılı cetvellerde yer alan idare ve kurumların nakit imkânları ile bu imkânlardan harcanması öngörülen tutarlar (F)
- e) 10/2/1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümleri uyarınca verilecek gündelik ve tazminat tutarları (H)
- f) Çeşitli kanun ve kararnamelere göre bütçe kanununda gösterilmesi gereken parasal sınırlar (İ)
- g) Ek ders, konferans ve fazla çalışma ücretleri ile diğer ücret ödemelerinin tutarları (K)
- ğ) 11/8/1982 tarihli ve 2698 sayılı Millî Eğitim Bakanlığı Okul Pansiyonları Kanununun 3 üncü maddesi gereğince Millî Eğitim Bakanlığı tarafından yönetilen okul pansiyonlarının öğrencilerinden alınacak pansiyon ücretleri (M)

h) 7/6/1939 tarihli ve 3634 sayılı Millî Müdafaa Mükellefiyeti Kanunu uyarınca millî müdafaa mükellefiyeti yoluyla alınacak hayvanların alım değerleri (O)

ı) 3634 sayılı Kanun uyarınca millî müdafaa mükellefiyeti yoluyla alınacak motorlu taşıtların ortalama alım değerleri ile günlük kira bedelleri (P)

i) 5018 sayılı Kanuna ekli (I), (II) ve (III) sayılı cetvellerde yer alan kamu idarelerinin yıl içinde edinebilecekleri taşıtların cinsi, adedi, hangi hizmette kullanılacağı ve kaynağı ile 5/1/1961 tarihli ve 237 sayılı Taşıt Kanununa tabi kurumların yıl içinde satın alacakları taşıtların azami satın alma bedelleri (T)

j) Kanunlar ve kararnamelerle bağlanmış vatani hizmet aylıkları (V)

Gerektiğinde Kullanılabilecek Ödenekler

MADDE 5 – (1) Personel Giderlerini Karşılama Ödeneği:

Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile özel bütçeli idarelerin bütçelerine konulan ödeneklerin yetmeyeceği anlaşıldığı takdirde, ilgili mevzuatının gerektirdiği giderler için “*Personel Giderleri*” ve “*Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri*” ile ilgili mevcut veya yeni açılacak tertiplere, Hazine ve Maliye Bakanlığı bütçesinin **12.01.32.00-01.1.2.00-1-09.1** tertibinde yer alan ödenekten aktarma yapmaya,

(2) Yedek Ödenek:

Hazine ve Maliye Bakanlığı bütçesinin **12.01.32.00-01.1.2.00-1-09.6** tertibinde yer alan ödenekten, genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile özel bütçeli idarelerin bütçelerinde mevcut veya yeni açılacak **(01)**, **(02)**, **(03)**, **(05)** ve **(08)** ekonomik kodlarını içeren tertipler ile çok acil ve zorunlu hâllerde **(06)** ve **(07)** ekonomik kodlarını içeren tertiplere aktarma yapmaya,

(3) Yatırımları Hızlandırma Ödeneği:

Hazine ve Maliye Bakanlığı bütçesinin **12.01.32.00-01.1.2.00-1-09.3** tertibinde yer alan ödenekten, **2019** Yılı Programının Uygulanması, Koordinasyonu ve İzlenmesine Dair Karar esaslarına uyularak **2019** Yılı

Yatırım Programının uygulama durumuna göre gerektiğinde öncelikli sektörlerde yer alan yatırımların hızlandırılması veya yılı içinde gelişen şartlara göre öncelikli sektör ve alt sektörlerde yer alan ve programa yeni alınması gereken projelere ödenek tahsisi veya ödeneklerinin artırılmasında kullanılmak üzere genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile özel bütçeli idarelerin projelerine ilişkin mevcut veya yeni açılacak tertiplere aktarma yapmaya,

(4) Doğal Afet Giderlerini Karşılama Ödeneği:

Hazine ve Maliye Bakanlığı bütçesinin **12.01.32.00-01.1.2.00-1-09.5** tertibinde yer alan ödeneği, yatırım nitelikli giderler açısından yılı yatırım programı ile ilişkilendirilmek kaydıyla genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile özel bütçeli idarelerin her türlü doğal afet giderlerini karşılamak amacıyla mevcut veya yeni açılacak tertiplerine aktarmaya Cumhurbaşkanı yetkilidir.

Aktarma, Ekleme, Devir ve İptal İşlemleri

MADDE 6 – (1) Bu Kanunla verilen ödeneklerin etkin ve verimli bir şekilde kullanılması amacıyla, kamu idarelerinin yıl içinde ortaya çıkabilecek ihtiyaç fazlası ödeneklerinin diğer kamu idarelerinin ödenek ihtiyacının karşılanmasında kullanılmasını temin etmek veya ödeneklerin öncelikli hizmetlerde kullanılmasını sağlamak üzere genel bütçe ödeneklerinin yüzde 10'unu aşmamak kaydıyla; genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile özel bütçeli idarelerin bütçelerine konulan **(01), (02), (03), (05), (06), (07), (08)** ve **(09)** ekonomik kodlarındaki ödenekleri kamu idareleri bütçeleri arasında veya Hazine ve Maliye Bakanlığı bütçesinin “*Yedek Ödenek*” tertibine aktarmaya Cumhurbaşkanı yetkilidir.

(2) Genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinden hizmeti yaptıracak olan kamu idaresi, yıl içinde hizmeti yürütecek olan idarenin bütçesine, fonksiyonel sınıflandırma ayırımına bakılmaksızın ödenek aktarmaya yetkilidir.

(3) Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri, 10/7/2018 tarihli ve 1 numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi kapsamında Çevre ve Şehircilik Bakanlığına yaptıracığı işlere ilişkin ödeneklerini Çevre ve Şehircilik Bakanlığı bütçesine aktarmaya yetkilidir.

(4) Millî Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü ve Sahil Güvenlik Komutanlığı bütçelerinde yer alan ve tek merkezden yönetilmesi gereken ikmal ve tedarik hizmetleri ile bir fonksiyona ait bir hizmetin diğer bir fonksiyon tarafından yürütülmesi hâlinde ilgili ödenek, fonksiyonlar arasında karşılıklı olarak aktarmaya ilgili kurumlar yetkilidir.

(5) Özel bütçeli idareler ile düzenleyici ve denetleyici kurumların (B) işaretli cetvellerinde belirtilen tahmini tutarlar üzerinde gerçekleşen gelirler ile (F) işaretli cetvellerinde belirtilen net finansman tutarlarını aşan finansman gerçekleşme karşılıklarını, idare ve kurumların bütçelerinin mevcut veya yeni açılacak tertiplerine ödenek olarak eklemeye Cumhurbaşkanlığına belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde kamu idareleri yetkilidir. Hazine yardımı alan özel bütçeli idarelerin 2018 yılında “06-Sermaye Giderleri” ve “07- Sermaye Transferleri” giderlerine finansman sağlamak üzere genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri bütçelerinden tahakkuka bağlanan Hazine yardımlarının bu idarelerce kullanılmayan kısımları, 2019 Yılı Programının Uygulanması, Koordinasyonu ve İzlenmesine Dair Karara uygun olarak mevcut veya yeni projelerin ödenek ihtiyacının karşılanmasında kullanılır.

(6) Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri arasındaki kaynak transferleri ödenek aktarma suretiyle yapılır. Merkezi yönetim bütçesi kapsamındaki idareler ve kurumlar arasındaki diğer kaynak transferleri tahakkuk işlemleriyle gerçekleştirilir. Bu işlemler karşılığı tahsil edilen tutarlar, ilgili kamu idaresince bir yandan (B) işaretli cetvellere gelir, diğer yandan (A) işaretli cetvellere ödenek kaydedilir.

(7) a) Millî Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı ve Emniyet Genel Müdürlüğü bütçelerinin (özel ödenekler ve “03.9 Tedavi ve Cenaze Giderleri” ekonomik kodu ile “03.1.1.01 Emniyet Genel Müdürlüğü Güvenlik Hizmetleri Yatırımları” fonksiyonunu içeren tertipler hariç) mal ve hizmet alım giderleri ve sermaye giderleri ile ilgili tertiplerinde yer alan ödeneklerden yılı içinde harcanmayan kısımları, hizmetin devamlılığını sağlamak amacıyla bu tertiplere bütçe ile tahsis edilen ödeneklerin toplamının yüzde 30’unu aşmamak üzere ertesi yıl bütçesine devren ödenek kaydetmeye,

b) 12/3/1982 tarihli ve 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanununun 21 inci maddesinin ikinci fıkrası gereğince Kültür ve Turizm Bakanlığı bütçesinin **21.01.36.00** ve **21.01.36.63** kurumsal kodu altında bulunan **(03)** ekonomik kodunu içeren tertiplerinde yer alan tanıtma amaçlı ödeneklerden harcanmayan kısımları ertesi yıl bütçesinin aynı tertiplerine devren ödenek kaydetmeye,

c) Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu bütçesinin **40.08.33.00-01.4.1.00-2-07.1** tertibinde yer alan ödenekten harcanmayan kısımları ertesi yıl bütçesinin aynı tertibine devren ödenek kaydetmeye,

ç) Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı bütçesinin **26.01.31.00-04.8.1.02-1-07.1**, **26.01.31.00-04.8.1.04-1-05.4**, **26.01.31.00-04.8.1.06-1-05.4**, **26.01.31.00-04.8.1.07-1-05.4**, **26.01.31.00-04.8.1.08-1-05.4** ve **26.01.31.00-04.8.1.09-1-05.4** tertiplerinde yer alan ödeneklerden harcanmayan kısımları ertesi yıl bütçesinin aynı tertiplerine devren ödenek kaydetmeye,

d) Hazine ve Maliye Bakanlığı bütçesinin **12.01.41.00-04.1.1.00-1-07.2**, **12.01.41.00-04.1.1.00-1-05.6** ve **12.01.41.00-01.2.1.00-1-08.2** tertiplerinde yer alan ödeneklerden harcanmayan kısımları ertesi yıl bütçesinin aynı tertiplerine devren ödenek kaydetmeye,

e) Emniyet Genel Müdürlüğü bütçesinin “**03.1.1.01 Emniyet Genel Müdürlüğü Güvenlik Hizmetleri Yatırımları**” fonksiyonu altında yer alan yatırım ödeneklerinden harcanmayan kısımları ertesi yıl bütçesinin aynı tertibine devren ödenek kaydetmeye,

f) İlgili mevzuatı gereğince özel gelir kaydedilmek üzere tahsil edilen tutarları, idare bütçelerinde söz konusu mevzuatta belirtilen amaçlar için tertiplenen ödenekten kullanılmak üzere genel bütçenin **(B)** işaretli cetveline gelir kaydetmeye ve bütçelenen ödenekten gelir gerçekleşmesine göre ilgili tertiplere aktarma yapmaya, yılı içinde harcanmayan ödenekleri *(2018 yılından devredenler de dâhil)* ertesi yıl bütçesine devren gelir ve ödenek kaydetmeye, bu hükümler çerçevesinde yapılacak işlemlere ilişkin usul ve esaslar belirlemeye Cumhurbaşkanlığı yetkilidir.

Diğer Bütçe İşlemleri

MADDE 7 – (1) Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı bütçesinin **38.01.02.00-09.4.2.20-2-05.2** (*Öğretim Üyesi Yetiştirme Programı*) tertibinde yer alan ödenek, bu Program kapsamında lisansüstü eğitim veren yükseköğretim kurumlarına, görevlendirilen öğrencilerin sayıları ve öğrenim alanları dikkate alınarak mal ve hizmet alımlarında kullanılmak üzere tahakkuk ettirilmek suretiyle ödenir. Ödenen bu tutar karşılığını bir yandan ilgili yükseköğretim kurumunun **(B)** işaretli cetveline öz gelir, diğer yandan **(A)** işaretli cetveline ödenek kaydetmeye ilgili yükseköğretim kurumu yetkilidir.

(2) 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 43 üncü maddesinin birinci fıkrasının **(d)** bendi, 44 üncü, 46 ncı, 58 inci, ek 25 inci, ek 26 ncı ve ek 27 nci maddeleri ile 19/11/1992 tarihli ve 3843 sayılı Kanunun 7 nci maddesi uyarınca tahsil edilen tutarlar ve diğer gelirler, yükseköğretim kurumları bütçelerine özel gelir ve özel ödenek olarak kaydedilmez. Tahsil edilen bu tutar ve gelirler, ilgili yükseköğretim kurumu bütçesine öz gelir olarak kaydedilir. Kaydedilen bu tutarlar karşılığı olarak ilgili yükseköğretim kurumu bütçesine konulan ödenekler, gelir gerçekleştirmelerine göre kullanılır.

(3) Öz gelir karşılığı olarak ilgili yükseköğretim kurumu bütçesinin **(A)** işaretli cetvelinde fonksiyonel sınıflandırmanın dördüncü düzeyinde tertiplenen ödenekler arasında *(09.6.0-Eğitime Yardımcı Hizmetler fonksiyonu altında öz gelir karşılığı tefrik edilen ödenekler arasında yapılacak aktarmalar hariç)* aktarma yapılamaz.

(4) Cumhurbaşkanı;

a) Emniyet Genel Müdürlüğünün öğrenim ve eğitim müesseselerinde okutulan ve eğitim gören yabancı uyruklu öğrenci ve personele yapılan giderler karşılığında ilgili devletler veya uluslararası kuruluşlar tarafından ödenen tutarları,

b) NATO makamlarınca yapılan anlaşma gereğince yedek havaalanlarının bakım ve onarımları için ödenecek tutarları,

c) Gümrük idarelerince tahsil edilerek Türkiye Radyo-Televizyon Kurumuna intikal ettirilen bandrol ücretlerinin yüzde 2'si oranında Ticaret Bakanlığı hizmetleri için söz konusu Kurumca ödenecek tutarları aynı

amaçla kullanılmak üzere bir yandan genel bütçeye gelir, diğer yandan ilgili idare bütçelerinde açılacak özel tertiplere ödenek kaydetmeye ve bu suretle ödenek kaydedilen tutarlardan yılı içinde harcanmayan kısımları ertesi yıla devretmeye yetkilidir.

Mali Kontrole İlişkin Hükümler

MADDE 8 – (1) 5018 sayılı Kanuna ekli (I) ve (II) sayılı cetvellerde yer alan kamu idareleri;

a) Arızı nitelikteki işleriyle sınırlı kalmak koşuluyla yıl içinde bir ayı aşmayan sürelerle hizmet satın alınacak veya çalıştırılacak kişilere yapılacak ödemeleri,

b) İlgili mevzuatı uyarınca kısmi zamanlı hizmet satın alınan kişilere yapılacak ödemeleri,

c) 5/6/1986 tarihli ve 3308 sayılı Meslekî Eğitim Kanununun 25 inci maddesi gereğince aday, çırak ve işletmelerde meslek eğitimi gören öğrencilere yapılacak ödemeleri,

ç) İlgili mevzuatı uyarınca ders ücreti karşılığında görevlendirilen ve üzerinde resmî görevi bulunmayanlara yapılacak ödemeleri bütçelerinin (01.4) ekonomik kodunda yer alan ödenekleri aşmayacak şekilde yaparlar ve söz konusu ekonomik kodu içeren tertiplere ödenek eklenemez, bütçelerin başka tertiplerinden (bu ekonomik kodu içeren tertiplerin kendi arasındaki aktarmalar ile 6 ncı maddenin ikinci fıkrası kapsamında yapılan aktarmalar hariç) ödenek aktarılamaz ve ödenek üstü harcama yapılamaz. Ancak, bu ekonomik kodu içeren tertiplerden yapılması gereken akademik jüri ücreti ödemeleri ile (ç) bendi kapsamındaki ödemeler için gerekli olan tutarları ilgili tertiplere aktarmaya Cumhurbaşkanlığı yetkilidir.

(2) Bu Kanuna bağlı (T) işaretli cetvelde yer alan taşıtlar, ancak çok acil ve zorunlu hâllere münhasır olmak kaydıyla ilgili bakanlığın teklifi üzerine Cumhurbaşkanlığı kararı ile edinilebilir.

(3) 5018 sayılı Kanuna ekli (I) ve (II) sayılı cetvellerde yer alan kamu idareleri, sürekli işçileri ve geçici işçileri, bütçelerinin (01.3) ile (02.3) ekonomik kodlarını içeren tertiplerde yer alan ödenekleri aşmayacak sayı ve/veya süreyle istihdam edebilirler. Bu işçilerle ilgili toplu iş sözleşmelerinden doğacak yükümlülükler, ihbar ve kıdem tazminatı ödemeleri,

asgari ücret ve sigorta prim artışı nedeniyle meydana gelecek ödenek ihtiyaçlarını ödenek aktarmak suretiyle karşılamaya Cumhurbaşkanı yetkilidir. Bu fıkra da belirtilen ekonomik kodlara bu durumlar dışında (söz konusu ekonomik kodlar arasındaki aktarmalar ile bu kodlar için birimler arası aktarmalar hariç) hiçbir şekilde ödenek aktarması yapılamayacağı gibi bütçenin başka tertiplerinden işçi ücreti ve fazla süreli çalışma ve/veya fazla çalışma ücreti de ödenemez. Bu fıkradaki ödenek aktarmasına ilişkin kısıtlamalar, kendi bütçe tertiplerinden aktarma yapılması koşuluyla **TÜBİTAK** için uygulanmaz.

(4) 5018 sayılı Kanuna ekli (I) ve (II) sayılı cetvellerde yer alan kamu idarelerinin harcama yetkilileri, sürekli işçiler ile geçici işçilerin fazla çalışmaları karşılığı öngörülen ödeneye göre iş programlarını yapmak, bu ödeneye aşacak şekilde fazla süreli çalışma ve/veya fazla çalışma yaptırmamak ve ertesi yıla fazla süreli çalışma ve/veya fazla çalışmadan dolayı borç bıraktırmamakla yükümlüdürler. Deprem, yangın, su baskını, yer kayması, kaya düşmesi, çığ ve benzeri afetler nedeniyle yürürlüğe konulacak Cumhurbaşkanı kararları uyarınca yaptırılacak fazla çalışmalar ile fazla çalışma ücret ödemelerine ilişkin ilama bağlı borçlar için yapılacak aktarmalar hariç fazla süreli çalışma ve/veya fazla çalışma ücret ödemeleri için hiçbir şekilde ödenek aktarması yapılamaz.

(5) Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile özel bütçeli idareler tarafından uluslararası anlaşma, kanun ve kararnameler gereği üye olanlar dışındaki uluslararası kuruluşlara, gerekli ödeneğin temini hususunda Cumhurbaşkanlığının uygun görüşü alınmadan üye olunamaz ve katılma payı ile üyelik aidatı adı altında herhangi bir ödeme yapılamaz.

(6) Ticaret Bakanlığı ile Hazine ve Maliye Bakanlığının uluslararası anlaşma, kanun ve kararnamelerle Türkiye Cumhuriyeti adına üye olduğu uluslararası kuruluşlara ilişkin işlemlerine (*katılma payı ödemeleri dâhil*) beşinci fıkra hükmü uygulanmaz.

(7) Merkezi yönetim kapsamındaki kamu idarelerince işletilen eğitim ve dinlenme tesisi, misafırhane, çocuk bakımevi, kreş, spor tesisi ve benzeri sosyal tesislerin giderleri, münhasıran bu tesislerin işletilmesinden elde edilen gelirlerden karşılanır. Bu yerlerde, merkezi yönetim bütçesi ile döner sermaye ve fonlardan ücret ödenmek üzere 2019 yılında ilk defa istihdam edilecek yeni personel görevlendirilmez.

(8) Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile özel bütçeli idareler, gerekli tedbirleri alarak bütçelerinin “**03.3- Yolluk Giderleri**”, “**03.6- Temsil ve Tanıtma Giderleri**”, “**03.7- Menkul Mal, Gayrimaddi Hak Alım, Bakım ve Onarım Giderleri**” ile “**03.8- Gayrimenkul Mal Bakım ve Onarım Giderleri**” ekonomik kodlarını içeren tertiplerine tahsis edilen ödeneği aşmayacak şekilde harcama yaparlar. Söz konusu idarelerce anılan tertiplere bütçelerinin diğer tertiplerinden aktarılacak ödenek tutarları ile bu Kanunun 6 ncı maddesinin beşinci fıkrası kapsamında eklenecek ödenek tutarları toplamı bu tertiplerin başlangıç ödeneklerinin yüzde 10’unu aşamaz. Ancak, ihtiyaç hâlinde söz konusu ekonomik kodları içeren tertiplerin başlangıç ödeneklerinin yüzde 10’unu aşan aktarma ve bu Kanunun 6 ncı maddesinin beşinci fıkrası kapsamında ödenek ekleme işlemlerini yapmaya Cumhurbaşkanı yetkilidir. Yükseköğretim kurumlarınca 6 ncı maddenin beşinci fıkrasına istinaden Öğretim Üyesi Yetiştirme Programı kapsamında “**03.3- Yolluk Giderleri**” ile “**03.7- Menkul Mal, Gayrimaddi Hak Alım, Bakım ve Onarım Giderleri**” ekonomik kodlarını içeren tertiplere yapılacak ekleme işlemlerinde bu fıkra da yer alan sınırlamalar uygulanmaz.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Yatırım Harcamaları, Mahalli İdareler ve Fonlara İlişkin Hükümler **Yatırım Harcamaları**

MADDE 9 – (1) 2019 Yılı Yatırım Programına ek yatırım cetvellerinde yer alan projeler dışında herhangi bir projeye harcama yapılamaz. Bu cetvellerde yer alan projeler ile ödeneği toplu olarak verilmiş projeler kapsamındaki yıllara sari işlere (*Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığınca gerçekleştirilecek şehir içi raylı ulaşım sistemleri ve metro yapım projeleri ile diğer demiryolu yapımı ve çeken araç projeleri hariç*) 2019 yılında başlanabilmesi için proje veya işin 2019 yılı yatırım ödeneği, proje maliyetinin yüzde 10’undan az olamaz. Bu oranın altında kalan proje ve işler için gerektiğinde projeler, 2019 Yılı Programının Uygulanması, Koordinasyonu ve İzlenmesine Dair Karar esaslarına uyulmak ve öncelikli kurumların yatırım ödenekleri içinde kalmak suretiyle revize edilebilir.

(2) Merkezi yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin, yatırım programında ödenekleri toplu olarak verilmiş yıllık projelerinden makine-teçhizat, büyük onarım, idame-yenileme, tamamlama ile bilgisayar yazılımı

ve donanımı projelerinin detay programları ile alt projeleri itibarıyla tadat edilen ve edilmeyen toplulaştırılmış projeler ile ilgili işlemlerde 2019 Yılı Programının Uygulanması, Koordinasyonu ve İzlenmesine Dair Karar esasları uygulanır.

(3) Merkezi yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin bütçelerine yatırım projeleri ile ilgili olarak yapılacak ödenek ekleme, devir ve aktarma işlemleri 2019 Yılı Programının Uygulanması, Koordinasyonu ve İzlenmesine Dair Kararda yer alan usul ve esaslara göre yatırım programı ile ilişkilendirilir.

(4) 2019 Yılı Yatırım Programına ek yatırım cetvellerinde yıl içinde yapılması zorunlu değişiklikler için 2019 Yılı Programının Uygulanması, Koordinasyonu ve İzlenmesine Dair Kararda yer alan usullere uyulur.

(5) 14/2/1985 tarihli ve 3152 sayılı İçişleri Bakanlığı Yüksek Disiplin Kurulu ile İl Yatırım ve Hizmetlerine İlişkin Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanunun 28/A maddesi ve geçici 10 uncu maddesi gereği 2019 yılı bütçesine devren kaydedilecek ödenekler, Strateji ve Bütçe Başkanlığına bilgi vermek kaydıyla proje sahibi ilgili kurum tarafından Yatırım Programında yer alan projelerle ilişkilendirilir.

Mahalli İdarelere İlişkin İşlemler

MADDE 10 – (1) Hazine ve Maliye Bakanlığı bütçesinin;

a) **12.01.32.00-06.1.0.07-1-05.2** tertibinde yer alan ödenek, 13/1/2005 tarihli ve 5286 sayılı Kanun uyarınca il özel idarelerine devredilen personelin aylık ve diğer her türlü mali ve sosyal haklarına ilişkin ödemelerini karşılamak üzere il özel idarelerine,

b) **12.01.32.00-06.1.0.08-1-07.1** tertibinde yer alan ödenek, **Köylerin Altyapısının Desteklenmesi Projesi (KÖYDES)** kapsamında köylerin altyapı ihtiyaçları için il özel idareleri ve/veya köylere hizmet götürme birliklerine,

c) **12.01.32.00-06.1.0.09-1-07.1** tertibinde yer alan ödenek, **Su Kanalizasyon ve Altyapı Projesi (SUKAP)** kapsamında belediyelerin içme suyu ve atık su projelerini gerçekleştirmek üzere İller Bankası Anonim Şirketine, tahakkuk ettirilmek suretiyle kullanılır. **SUKAP** kapsamında ihtiyaç olması hâlinde genel bütçe kapsamındaki ilgili kamu

idaresi bütçesine veya özel bütçeli idare bütçesine ödenek aktarılabilir. Bu fıkra kapsamında ilgili idarelere yapılan Hazine yardımları haczedilemez ve üzerine ihtiyati tedbir konulamaz.

(2) Birinci fıkranın (a) bendine göre yapılacak ödemelere ilişkin usul ve esaslar İçişleri Bakanlığı ile Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından birlikte belirlenir.

(3) Birinci fıkranın (b) ve (c) bentlerinde yer alan ödeneklerin, 2019 Yılı Yatırım Programında belirlenmesini müteakip, **KÖYDES** Projesi için iller bazında; **SUKAP** için ise belediyeler bazında dağılımı, kullanılması, izlenmesi ve denetimine ilişkin usul ve esaslar Cumhurbaşkanlığı tarafından karara bağlanır.

Fonlara İlişkin İşlemler

MADDE 11 – (1) Türk Silahlı Kuvvetlerinin stratejik hedef planı ile Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığının ihtiyaç planları uyarınca temini gerekli modern silah, araç ve gereçler ile gerçekleştirilecek savunma ve **NATO** altyapı yatırımları için yıl içinde yapılacak harcamalar; 7/11/1985 tarihli ve 3238 sayılı Kanunla kurulan Savunma Sanayii Destekleme Fonunun kaynakları, bu amaçla bütçeye konulan ödenekler ve diğer ayni ve nakdî imkânlar birlikte değerlendirilmek suretiyle Savunma Sanayii İcra Komitesince tespit edilecek esaslar çerçevesinde karşılanır.

(2) Millî Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığına bütçe ile tahsis edilen mevcut ödeneklerden birinci fıkra hükümleri gereğince tespit edilecek tutarları; Emniyet Genel Müdürlüğüne bütçe ile tahsis edilen mevcut ödeneklerden zırhlı araç, uçak ve helikopter, insansız hava araçları (**İHA**), uçuş simülâtörü, Elektronik Harp (**HEWS**) ve Haberleşme ve Kent Güvenlik Yönetim Sistemleri (**KGYS**) projeleri ile istihbarat ve güvenliğe yönelik alımlara ilişkin tutarları; Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğüne bütçe ile tahsis edilen mevcut ödenekler ile bu Genel Müdürlük bütçesine kaydedilen ödeneklerden motorbot alımına yönelik tutarları; Orman Genel Müdürlüğüne bütçe ile tahsis edilen mevcut ödenekler ile bu Genel Müdürlük bütçesine kaydedilen ödeneklerden Helikopter Alım Projesine ilişkin tutarları; Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı bütçesi

ödeneklerinden petrol ve doğalgaz boru hatları entegre güvenlik sistemi tedarikine ilişkin tutarları; Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığına bütçe ile tahsis edilen mevcut ödeneklerden Afet Sonrası Görüntü İşleme İstasyonu Kurulması Projesine ilişkin tutarları; Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumuna bütçe ile tahsis edilen mevcut ödenekler ile bu Kurum bütçesine kaydedilen ödeneklerden yüksek hızlı rüzgar tüneli yapımına yönelik tutarları; Sivil Havacılık Genel Müdürlüğüne bütçe ile tahsis edilen ödenekler ile bu Genel Müdürlük bütçesine kaydedilen ödeneklerden Özgün Helikopter Projesi Sertifikasyonu, Bölgesel Sivil Uçak Projesi Sertifikasyonu ve diğer sertifikasyon faaliyetlerine dair projelere ilişkin tutarları; ilgili hizmetleri gerçekleştirmek üzere Savunma Sanayii Destekleme Fonuna ödemeye ilgisine göre; Millî Savunma Bakanı, İçişleri Bakanı, Sağlık Bakanı, Tarım ve Orman Bakanı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı, Sanayi ve Teknoloji Bakanı veya Ulaştırma ve Altyapı Bakanı yetkilidir.

358

(3) Savunma Sanayii Destekleme Fonundan Hazineye yatırılacak tutarları bir yandan genel bütçeye gelir, diğer yandan Millî Savunma Bakanlığı bütçesinin ilgili tertiplerine ödenek kaydetmeye ve geçen yıllar ödenek bakiyelerini devretmeye Cumhurbaşkanı yetkilidir.

(4) İlgili yıllar bütçe kanunları uyarınca, yürütülmesi öngörülen projeler için Savunma Sanayii Destekleme Fonuna aktarılan tutarlardan kullanılmayan kısımlar, Savunma Sanayii Destekleme Fonundan ilgili genel bütçeli idarenin merkez muhasebe birimi hesabına; özel bütçeli idarelerde ise muhasebe birimi hesabına yatırılır ve ilgili idarenin (B) işaretli cetveline gelir kaydedilir. Gelir kaydedilen tutarlar karşılığını ilgili idare bütçesine ödenek kaydetmeye genel bütçeli idarelerde Cumhurbaşkanı, özel bütçeli idarelerde ise ilgili özel bütçeli idare yetkilidir. Millî Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı dışındaki idarelerde ödenek kaydı, yılı yatırım programı ile ilişkilendirilerek yapılır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

Hazine Garantili İmkân ve Dış Borcun İkraza Limiti ile Borç Üstlenim Taahhüt Limiti ve Borçlanmaya İlişkin İşlemler

MADDE 12 – (1) 2019 yılında, 28/3/2002 tarihli ve 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanuna göre sağlanacak; garantili imkân ve dış borcun ikraz limiti 4,5 milyar ABD dolarını aşamaz.

(2) 1 inci maddenin birinci fıkrasının (a) bendi ile belirlenen başlangıç ödeneklerinin yüzde üçüne kadar ikrazen özel tertip Devlet iç borçlanma senedi ihraç edilebilir. Hazine ve Maliye Bakanı ikrazen ihraç edilecek özel tertip Devlet iç borçlanma senetlerinin kamu sermayeli bankalar ile kamu kurum ve kuruluşları arasındaki dağılımını, senetlerin vade, faiz ve diğer şartlarını belirlemeye yetkilidir.

(3) 2019 yılında 4749 sayılı Kanunun 8/A maddesi çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığınca sağlanacak borç üstlenim taahhüdü 4,5 milyar ABD dolarını aşamaz.

Gelir ve Giderlere İlişkin Diğer Hükümler

MADDE 13 – (1) 22/2/2005 tarihli ve 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanununun 51 inci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendi ile 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanununun 68 inci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendi uyarınca il özel idareleri ve belediyelerin ileri teknoloji ve büyük tutarda maddi kaynak gerektiren altyapı yatırımlarında Cumhurbaşkanınca kabul edilen projeleri için yapılacak borçlanmalar, 5302 sayılı Kanunun 51 inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi ile 5393 sayılı Kanunun 68 inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi kapsamında hesaplanan faiz dâhil borç limitinin hesaplanmasına dâhil edilir. Ancak, il özel idareleri, belediyeler ve bunların bağlı kuruluşları ile sermayesinin yüzde 50'sinden fazlasına sahip oldukları şirketler tarafından Avrupa Birliği ile katılım öncesi mali iş birliği çerçevesinde desteklenen projelerin finansmanı için yapılan borçlanmalar, çok taraflı yatırım ve kalkınma bankaları ile yabancı devlet kuruluşlarından doğrudan veya İller Bankası Anonim Şirketi aracılığıyla yapılan borçlanmalar ile **SUKAP**

kapsamında yürütülecek işler için İller Bankası Anonim Şirketinden yapılan borçlanmalarda söz konusu borç stoku limitine uyma şartı aranmaz.

(2) Türkiye İhracat Kredi Bankası Anonim Şirketinin politik risk kapsamında yapacağı tahsilatın ve Bankanın faaliyet kârlarından Hazineye tekabül eden temettü tutarlarının ve olağanüstü yedek akçelerinin tamamı veya bir kısmını, Bankanın politik risk alacağına mahsup etmeye ve mahsup işlemlerini mahiyetlerine göre ilgili Devlet hesaplarına kaydetmeye Hazine ve Maliye Bakanı, bu işlemlere karşılık gelen tutarları bir yandan bütçeye gelir, diğer yandan da ilgili tertiplere ödenek kaydetmeye Cumhurbaşkanı yetkilidir.

(3) 2006 yılından önce katma bütçeli olan idarelerden 5018 sayılı Kanunla genel bütçe kapsamına alınanların ilgili mevzuatında belirtilen kurum gelirleri, genel bütçe geliri olarak tahsil edilir.

(4) 4/12/1984 tarihli ve 3096 sayılı Türkiye Elektrik Kurumu Dışındaki Kuruluşların Elektrik Üretimi, İletimi, Dağıtımı ve Ticareti ile Görevlendirilmesi Hakkında Kanun kapsamındaki tabii kaynakların ve tesislerin işletme haklarının devrinden elde edilen gelirlerin tamamı genel bütçeye gelir kaydedilir.

Yetki

MADDE 14 – (1) Bu Kanunda ve diğer kanunlarda Cumhurbaşkanına veya Cumhurbaşkanlığına bütçenin uygulanmasına yönelik verilen yetkilerin kullanımı ve devrine ilişkin hususlar Cumhurbaşkanı tarafından belirlenir.

Yürürlük

MADDE 15 – (1) Bu Kanun 1/1/2019 tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 16 – (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

(2) Türkiye Büyük Millet Meclisi ile ilgili hükümlerini Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı, Sayıştay Başkanlığı ile ilgili hükümlerini Sayıştay Başkanı, düzenleyici ve denetleyici kurumlara ilişkin hükümlerini kendi kurulları ve/veya kurum başkanları yürütür.

(2). 22.12.2018 tarihli 7157 s. 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu:

Özeti

Bu kanun ile;

- Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 164'üncü maddesi ile 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 42'nci maddesi hükümlerine göre 16/12/2016 tarihli ve 6767 sayılı 2017 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununun uygulama sonuçlarının gösterilmesi amaçlanmıştır.
- 2017 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu kapsamında (*kamu idareleri + özel bütçe idareleri + düzenleyici ve denetleyici kurumlar*) için **717.826.880.900** Türk lirası ödenek tahsis edilmiştir.
- Eklenen ve düşülen ödenekler sonrası 2017 Yılı Merkezi Yönetim kesin hesap bütçe giderleri (*kamu idareleri + özel bütçe idareleri + düzenleyici ve denetleyici kurumlar*) **763.155.514.087,30** Türk lirası olarak gerçekleşmiştir.
- 2017 Yılı Merkezi Yönetim net bütçe gideri ise **678.269.192.686,76** Türk lirasıdır.
- 2017 Yılı Merkezi Yönetim bütçe kanunu kapsamında (kamu idareleri + özel bütçe idareleri + düzenleyici ve denetleyici kurumlar) için **670.976.293.250** Türk lirası gelir tahmin edilmiştir.
- 2017 Yılı Merkezi Yönetim kesin hesap gelir cetvellerine göre bütçe geliri (kamu idareleri + özel bütçe idareleri + düzenleyici ve denetleyici kurumlar) **720.873.424.384,47** Türk lirası olarak gerçekleşmiştir.
- 2017 Yılı Merkezi Yönetim net bütçe geliri **630.489.856.651,24** Türk lirasıdır.
- 2017 Yılı bütçe giderleri ile bütçe gelirleri toplamı arasında, kamu idarelerinin **49.299.964.543,60** Türk lirası bütçe gider fazlası, özel bütçeli idarelerin **6.716.199.653,86** Türk lirası bütçe gelir fazlası, düzenleyici ve denetleyici kurumların **301.675.186,91** Türk lirası bütçe gelir fazlası gerçekleşmiştir.

- 2017 yılı merkezi yönetim net bütçe gider fazlası **47.779.336.035,52** Türk lirasıdır.
- 2017 yılı sonu itibarıyla; **535.448.147.836,29** Türk lirası kısa, orta ve uzun vadeli Devlet iç borcu; **343.043.518.016,01** Türk lirası Devlet dış borcu; **68.417.473.957,07** Türk lirası Hazine garantili borç olmak üzere toplam **946.909.139.809,37** Türk lirası devlet borcu mevcuttur.

İçeriği

Gider Bütçesi

MADDE 1 – (1) 16/12/2016 tarihli ve 6767 sayılı 2017 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli;

a) (I) sayılı cetvelde yer alan genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerine **634.176.488.900** Türk lirası,

b) (II) sayılı cetvelde yer alan özel bütçeli idarelere **79.433.539.000** Türk lirası,

c) (III) sayılı cetvelde yer alan düzenleyici ve denetleyici kurumlara **4.216.853.000** Türk lirası ödenek verilmiştir.

(2) Kanunların verdiği yetkiye dayanarak yıl içerisinde eklenen ve düşülen ödenekler sonrası 2017 yılı merkezi yönetim kesin hesap gider cetvellerinde gösterildiği üzere, 5018 sayılı Kanuna ekli;

a) (I) sayılı cetvelde yer alan genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinin bütçe giderleri **659.558.969.447,78** Türk lirası,

b) (II) sayılı cetvelde yer alan özel bütçeli idarelerin bütçe giderleri **99.655.039.838,81** Türk lirası,

c) (III) sayılı cetvelde yer alan düzenleyici ve denetleyici kurumların bütçe giderleri **3.941.504.800,71** Türk lirası olarak gerçekleşmiştir.

(3) 2017 yılı merkezi yönetim net bütçe gideri **678.269.192.686,76** Türk lirasıdır.

Gelir Bütçesi

MADDE 2 – (1) 2017 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile 5018 sayılı Kanuna ekli;

a) (I) sayılı cetvelde yer alan genel bütçenin gelirleri 586.696.152.000 Türk lirası,

b) (II) sayılı cetvelde yer alan özel bütçeli idarelerin gelirleri 9.777.075.350 Türk lirası öz gelir, **70.286.212.900** Türk lirası Hazine yardımı olmak üzere toplam **80.063.288.250** Türk lirası,

c) (III) sayılı cetvelde yer alan düzenleyici ve denetleyici kurumların gelirleri **4.186.853.000** Türk lirası öz gelir, **30.000.000** Türk lirası Hazine yardımı olmak üzere toplam **4.216.853.000** Türk lirası olarak tahmin edilmiştir.

(2) 2017 yılı merkezi yönetim kesin hesap gelir cetvellerinde gösterildiği üzere, 5018 sayılı Kanuna ekli;

a) (I) sayılı cetvelde yer alan genel bütçenin gelirleri **610.259.004.904,18** Türk lirası,

b) (II) sayılı cetvelde yer alan özel bütçeli idarelerin gelirleri **19.226.456.707,75** Türk lirası öz gelir, **87.144.782.784,92** Türk lirası Hazine yardımı olmak üzere toplam **106.371.239.492,67** Türk lirası,

c) (III) sayılı cetvelde yer alan düzenleyici ve denetleyici kurumların gelirleri **4.203.879.987,62** Türk lirası öz gelir, **39.300.000** Türk lirası Hazine yardımı olmak üzere toplam **4.243.179.987,62** Türk lirası olarak gerçekleşmiştir.

(3) 2017 yılı merkezi yönetim net bütçe geliri **630.489.856.651,24** Türk lirasıdır.

Denge

MADDE 3 – (1) 2017 yılı bütçe giderleri ile bütçe gelirleri toplamaları arasında, 5018 sayılı Kanuna ekli;

a) (I) sayılı cetvelde yer alan genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinin **49.299.964.543,60** Türk lirası gider fazlası,

b) (II) sayılı cetvelde yer alan özel bütçeli idarelerin **6.716.199.653,86** Türk lirası gelir fazlası,

c) (III) sayılı cetvelde yer alan düzenleyici ve denetleyici kurumların **301.675.186,91** Türk lirası gelir fazlası gerçekleşmiştir.

(2) 2017 yılı merkezi yönetim net bütçe gider fazlası **47.779.336.035,52** Türk lirasıdır.

Devredilen, İptal Edilen ve Tamamlayıcı Ödenek

MADDE 4 – (1) 2017 yılı merkezi yönetim kesin hesap gider cetvellerinde gösterildiği üzere, 5018 sayılı Kanuna ekli;

a) (I) sayılı cetvelde yer alan genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinin harcanmayan toplam **713.413.988,74** Türk lirası,

b) (II) sayılı cetvelde yer alan özel bütçeli idarelerin harcanmayan toplam **168.044.559,60** Türk lirası ödeneği ertesi yıla devredilmiştir.

(2) Merkezi yönetim kesin hesap gider cetvellerinde gösterildiği üzere, 2017 yılı içinde kullanılan ve ertesi yıla devredilen özel ödenekler dışında kalan ödeneklerden, 5018 sayılı Kanuna ekli;

a) (I) sayılı cetvelde yer alan genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinin **29.716.563.058,13** Türk lirası,

b) (II) sayılı cetvelde yer alan özel bütçeli idarelerin **5.271.270.490,74** Türk lirası,

c) (III) sayılı cetvelde yer alan düzenleyici ve denetleyici kurumların **598.202.673,10** Türk lirası ödeneği iptal edilmiştir.

(3) Merkezi yönetim kesin hesap gider cetvellerinde gösterildiği üzere, kamu idarelerinin 2017 yılı ödenek üstü giderlerini karşılamak üzere, 5018 sayılı Kanuna ekli;

a) (I) sayılı cetvelde yer alan genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri için **28.418.275.398,31** Türk lirası,

b) (II) sayılı cetvelde yer alan özel bütçeli idareler için **6.078.864,31** Türk lirası,

c) (III) sayılı cetvelde yer alan düzenleyici ve denetleyici kurumlar için **57.029,91** Türk lirası tamamlayıcı ödenek kabul edilmiştir.

Devlet Borçları

MADDE 5 – (1) Devlet borçlarına ilişkin cetvellerde gösterildiği üzere 2017 yılı sonu itibarıyla;

a) 535.448.147.836,29 Türk lirası kısa, orta ve uzun vadeli Devlet iç borcu,

b) 343.043.518.016,01 Türk lirası Devlet dış borcu,

c) 68.417.473.957,07 Türk lirası Hazine garantili borç mevcuttur.

Yürürlük

MADDE 6 – (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 7 – (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

ğ. TBMM 27 nci Dönem 2 nci Yasama Yılı Yasama Faaliyetinin Değerlendirilmesi:

27 nci Dönem 2 nci Yasama Yılına ilişkin yasama faaliyeti incelendiğinde;

- Dönem içinde **2** kod kanun; **8** çerçeve kanun; **14** torba kanun; **1** OHAL kanunu; **2** bütçe kanunu; **29** TBMM kararı; **13** uluslararası metin olmak üzere toplam **69** yasama faaliyetinin yayımlandığı,
- Dönem içinde yayımlanan **8** çerçeve kanun kapsamında, **29** kanun ve **1** kanun hükmünde kararnamenin **172** maddesinin değiştirildiği, **9 maddesinin ve 3 kanunun (1076, 1111, 4456 sayılı kanunlar) yürürlükten kaldırıldığı,**
- Kanunlaşan **14** torba kanunla, **212** kanun ve **8** kanun hükmünde kararnamenin **912** maddesinin değiştirildiği, **49 maddesinin yürürlükten kaldırıldığı görülmektedir.**

Kanun tipleri içinde aynı kanunda yapılan değişiklikler dikkate alınarak birleştirme yapıldığında inceleme yapılan dönem içinde yukarıda belirtilen **8** çerçeve kanun ve **14** torba kanun çerçevesinde;

- **Değiştirilen kanun sayısı:** 168
- **Değiştirilen kanun hükmünde kararname sayısı:** 6
- **Değiştirilen madde sayısı:** 1.084
- **Yürürlükten kaldırılan madde sayısı:** 58
- **Yürürlükten kaldırılan kanun sayısı:** 3 (1076, 1111, 4456 s.kanunlar)
- **Yeni kurulan ilçe sayısı:** 1 (Hakkari/Derecik)

En fazla değişiklik yapılan kanun tipleri ele alındığında;

- 3213 sayılı Maden Kanununun **136 maddesi değiştirilmiş, 2 maddesi yürürlükten kaldırılmış,**
- 6222 sayılı Sporda Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesine Dair Kanunun **88 maddesi değiştirilmiş, 1 maddesi yürürlükten kaldırılmış,**
- 3194 sayılı İmar Kanununun **49 maddesi değiştirilmiş, 3 maddesi yürürlükten kaldırılmış,**

- 7068 sayılı Genel Kolluk Disiplin Hükümleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Kabul Edilmesine Dair Kanunun **42 maddesi değiştirilmiş, 2 maddesi yürürlükten kaldırılmış,**
- 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanunun **41 maddesi değiştirilmiş,**
- 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun **38 maddesi değiştirilmiş, 2 maddesi yürürlükten kaldırılmış,**
- 6004 sayılı Dışişleri Bakanlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunun **29 maddesi değiştirilmiş, 2 maddesi yürürlükten kaldırılmış,**
- 2872 sayılı Çevre Kanununun **31 maddesi değiştirilmiş, 1 maddesi yürürlükten kaldırılmış,**
- 5393 sayılı Belediye Kanununun **26 maddesi değiştirilmiş,**
- 926 sayılı TSK Personel Kanununun **23 maddesi değiştirilmiş,**
- 4706 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun **16 maddesi değiştirilmiş, 4 maddesi yürürlükten kaldırılmış,**
- 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanununun 18 maddesi değiştirilmiş, **1 maddesi yürürlükten kaldırılmış,**
- 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun **15 maddesi değiştirilmiş, 1 maddesi yürürlükten kaldırılmış,**
- 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun **13 maddesi değiştirilmiş, 1 maddesi yürürlükten kaldırılmış,**
- 3201 sayılı Yurt Dışında Bulunan Türk Vatandaşlarının Yurt Dışında Geçen Sürelerinin Sosyal Güvenlikleri Bakımından Değerlendirilmesi Hakkında Kanunun **10 maddesi değiştirilmiş, 3 maddesi yürürlükten kaldırılmış,**
- 3621 sayılı Kıyı Kanununun **13 maddesi değiştirilmiş,**

- 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Hakkında 41 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanunun **12 maddesi değiştirilmiş,**
- 3516 sayılı Ölçüler ve Ayar Kanununun **9 maddesi değiştirilmiş, 2 maddesi yürürlükten kaldırılmış,**
- 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununun **11 maddesi değiştirilmiş,**
- 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesine Dair Kanunun **8 maddesi değiştirilmiş, 2 maddesi yürürlükten kaldırılmış,**
- 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun **10 maddesi değiştirilmiş,**
- 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun **10 maddesi değiştirilmiş,**
- 702 sayılı Nükleer Düzenleme Kurumunun Teşkilat ve Görevleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin **10 maddesi değiştirilmiş,**
- 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun **10 maddesi değiştirildiği görülmektedir.**

Yukarıda belirtilen sayısal verileri anlamlandırmak bağlamında siyasi, sosyal ve çalışma hayatını etkileyen önemli olayları hatırlamakta fayda mütalaa edilmektedir. 27 nci Dönem 2 nci Yasama Yılı çalışmalarını etkileyen önemli gelişmeler aşağıya çıkarılmıştır;

- 27 nci Dönem 2 nci Yasama Yılı, 01 Ekim 2018 tarihinde açılmış ve 31 Mart 2019 yerel seçimi nedeniyle 12 Mart 2019 tarihinden başlayarak 15 gün süre (26 Mart 2019) ile genel kurul çalışmalarına ara vermiştir.
- Meclis Başkanı olan **Binali YILDIRIM**'ın İstanbul Büyükşehir Belediye Başkan adayı olması nedeniyle 18 Şubat 2019 tarihinde başkanlıktan istifa etmesi üzerine genel kurulda yapılan seçimde 3 üncü tur sonucunda Tekirdağ Milletvekili **Mustafa ŞENTOP** 24 Şubat 2019 tarihinde 29 uncu TBMM Başkanı olmuştur.

- 27 nci Dönem 1 inci Yasama Yılında TBMM Genel Kurulu, 08 Temmuz 2018 tarihinden başlayarak 26 Temmuz 2018 tarihinde tatile girmesi nedeniyle 18 gün gibi parlamento tarihimizde kısa sayılabilecek bir süre çalışmıştır. Bu itibarla; Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemine geçildikten sonra TBMM'nin “Denetleme ve Dengeleme” fonksiyonunu nasıl icra edebileceğinin cevabını 27 nci Dönem 2 nci Yasama Yılında yapılan çalışmalarda aramanın uygun olacağı değerlendirilmektedir.
- Yukarıda belirtildiği üzere; 27 nci Dönem 2 nci Yasama Yılında **8 çerçeve kanun** ile **14 torba yasa** yayımlanmış olup **toplam 168 kanun** ve **6 kanun hükmünde kararnamenin toplam 1.084 maddesi değiştirilmiş** ve **58 maddesi yürürlükten kaldırılmıştır**.
- Bu durum, karmaşa bir yasalaşmaya işaret etmektedir. Oysa bu yasalara ilişkin aşağıda örnekleri sunulan düzenlemeler kamuoyunda öne çıkartılarak tanıtımlarının yapıldığı görülmektedir. Bu itibarla özellikle baroların, vatandaşın üstün yararını gözetecek torba yasalara ilişkin düzenlemeler konusunda kamuoyunu bilgilendirmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir.
- 7163 sayılı Sinema Filmlerinin Değerlendirilmesi ve Sınıflandırılması ile Desteklenmesi Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunla; film yapımcıları ile sinema salonu sahipleri arasındaki bilet promosyonuna çözüm getirildiği;
- 7148 sayılı Karayolları Trafik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkındaki Kanunla; trafikte spin atanlara (*Herhangi bir zorunluluk olmaksızın, karayollarında dönüş kuralları dışında bilerek ve isteyerek aracın ani olarak yönünün değiştirilmesi veya kendi etrafında döndürülmesi*) ağır para cezası getirilmesi ile yayaalara öncelik verilmesinin uygulamaya geçirildiği;
- 7151 sayılı Sağlıkla İlgili Bazı Kanun ve KHK'de Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunla; tütün ürünlerinin kapalı dolaplarda satışa sunulması ile terör örgütüne mensubiyeti, iltisakı sebebiyle kamu görevinden çıkarılan veya güvenlik soruşturması sonucuna göre kamu görevine alınmayan tabiilerin 3 üncü grup ilçe merkezlerine bağlı yerleşim yerleri ile 4 üncü grup ilçe merkezlerinde

belirlenen devlet hizmet süresi sonunda mesleklerini icra edebilme imkanı getirildiği;

- 7153 sayılı Çevre Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunla; çevre kirliliğinin önlenmesi için satış noktalarında plastik poşetlerin ücret karşılığında tüketiciye verilmesi uygulamasına başlandığı;
- 7155 sayılı Abonelik Sözleşmesinden Kaynaklanan Para Alacaklarına İlişkin Takibin Başlatılması Usulü Hakkında Kanunla; konkordato ve dava şartı olarak arabulucuk müessesesine ilişkin yeni kurallar getirildiği ve **UYAP** üzerinden icra takibinin uygulamaya geçtiği;
- 7159 sayılı Karayolları Trafik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunla; vergi alacaklarının yapılandırması kapsamında borcunu ödemeyenlere ödeme imkanı tanınması; İstanbul İlindeki 15 Temmuz Şehitler Köprüsü ile Fatih Sultan Mehmet Köprüsünden geçen kişilere verilen idari para cezalarının tahsilatından vazgeçilmesi, tehsil edilenlerin iade edilmesi;
- **YSK** üyelerinin seçim sürelerine ilişkin düzenleme yapıldığı; trafik ceza tutarlarının 2019 yılında yeniden değerlendirme oranında artırılmamasının kararlaştırıldığı;
- 7161 sayılı Vergi Kanunları ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunla; sigortacılık alanında faaliyette bulunmak üzere Türk Reasurans A.Ş. Kurulması ile hayvancılığın desteklenmesine ilişkin tedbirler getirildiği;
- 7162 sayılı Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunla; işverenlere asgari ücret desteğinin devam etmesinin karar altına alındığı;
- 7164 sayılı Maden Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunla; kamu sermayeli Elektrik Üretim A.Ş. nin kömür alımı yapabilmesine imkan sağlandığı;

- 7165 sayılı CMK ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunla; adli ve idari yargı hakim adaylığı mülakatına girebilmek için yazılı sınavda en az yetmiş puan alma şartı getirildiği;
- 7166 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunla; basılı kitap ve süreli yayınların tesliminden doğan işlemlerin katma değer ver-gisinden istisna tutulması imkanı sağlandığı;
- 7176 sayılı Bazı Kanunlar ile 635 sayılı KHK de Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunla; belirlenen zaman aralığında araç sınıfları itibarıyla geçmesi yasak olmasına rağmen 15 Temmuz Şehitler Köprüsünden geçen kişilere verilen idari para cezalarının tahsilatından vaz geçildiği;
- 7180 sayılı Bazı Kanun ve KHK lerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunla; Milli Eğitim Bakanlığı ve Diyanet İşleri Başkanlığında görev yapan sözleşmeli personelin kadroya atanması için zorunlu hizmet sürelerinin toplamda dört yıla düşürüldüğü;
- 7181 sayılı Tapu Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunla; 2B taşınmazlarında kayıt maliki ve kullanıcı çakışması nedeniyle hakkından yararlanamayan vatandaşların mağduriyetlerinin giderildiği;
- 7186 sayılı Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunla; reel sektörde ortaya çıkabilecek finansal sorunların çözümlenmesi için yeniden yapılandırma programlarının oluşturulduğu görülmektedir.

Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin tanıtımı yapılırken yasama meclisinin daha etkin çalışacağı ifadesi basında sıklıkla yer almıştır. Etkin çalışmadan kastedilen; TBMM Genel Kurulunun Meclis İç Tüzüğüne uygun kod ve çerçeve yasaları görüşerek yasalaştırması anlamına gelmektedir. Görüldüğü şekilde torba yasa uygulamasına devam edilmesinin, “*ucube, çorba*” gibi vasıflandırılan ve sakıncaları gerek günlük hayatımızda gerekse hukuk uygulamalarında yaşanan torba yasa karmaşasından ders alınmadığı ve yanlışda ısrara devam edildiği şekilde kıymetlendirilmektedir. Bu durumun, “*yok yasa, yap yasa*” darbimeselini hatırlayarak yasama

faaliyetlerine duyulan güveni ciddi anlamda aşındırdığı ve itibar kaybına yol açtığı değerlendirilmektedir.

27. Dönem 2. Yasama Yılı Yasama Faaliyeti Çizelgesi

Kanun Tipi	Kanun Künyesi	Dğ. Kn.	Dğ. KHK	Dğş. Mad.	YK. Md.	YK. Kanun
	Çerçeve K. (8 adet kanun)	29	1	172	9	3
1	11.10.2018/7147s.K.	-	-	-	-	1 (4456 s.K)
2	24.10.2018/7149s.K.	1	-	3	-	-
3	21.11.2018/7152s.K.	2	-	2	-	-
4	18.01.2019/7163s.K.	1	-	18	7	-
5	23.5.2019/7167s.K.	2	-	4	-	-
6	23.5.2019/7175s.K.	1	-	18	1	-
7	25.6.2019/7179s.K.	20	1	38	-	2 (1076, 1111)
8	04.7.2019/7182s.K.	2	-	89	1	-
	Torba K. (14 adet kanun)	212	8	912	49	-
1	18.10.2018/7148s.K.	18	-	110	5	-
2	15.11.2018/7151s.K.	15	2	60	4	-
3	29.11.2018/7153s.K.	40	-	174	2	-
4	06.12.2018/7155s.K.	5	-	20	1	-
5	27.12.2018/7159s.K.	10	-	15	1	-
6	17.01.2019/7161s.K.	38	2	124	8	-
7	18.01.2019/7162s.K.	10	-	25	2	-
8	14.02.2019/7164s.K.	12	1	186	5	-
9	20.02.2019/7165s.K.	4	-	17	2	-
10	21.02.2019/7166s.K.	13	-	22	2	-
11	30.5.2019/7176s.K.	13	1	22	1	-
12	05.7.2019/7180s.K.	7	2	31	3	-
13	04.7.2019/7181s.K.	9	-	58	9	-
14	17.7.2019/7186s.K.	18	-	48	4	-
TOPLAM		241	9	1.084	58	3
TOPLAM*		168	6	1.084	58	3
* Kanun tipleri içinde aynı kanunda yapılan değişiklikler birleştirilerek yapılan toplamdır.						

TBMM

Kanunlar Bibliyografisi

Sonuç

(17 Nisan 2014 – 19 Temmuz 2019)

24. Dönem	4. Yasama Yılı (74. Birleşim)	(17.04.2014)
27. Dönem	2. Yasama Yılı	(19.07.2019)

1. Genel

Anayasamıza göre; “*Devletin şekli Cumhuriyettir.*” ve “*Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir.*” Türkiye Cumhuriyeti, Anayasa’da belirtil-diği üzere toplumun huzuru, millî dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı, Atatürk milliyetçiliğine bağlı, demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devletidir. Anayasa’nın benimsediği demokrasi, temsili demokrasidir. Halk, oylarıyla kendini temsil edecekleri seçer ve egemenlik hakkını böylece dolaylı yoldan kullanmış olur. Bunun ötesinde egemenlik, güçler ayrılığı ilkesine bağlı olarak ve Anayasal esaslara uygun yetkili organlarca kullanılır.

Yasama yetkisi Türk Milleti adına “*Türkiye Büyük Millet Meclisi*” nindir. Bu yetki devredilemez (*Anayasa, 7. madde*).

TBMM’nde vücut bulan yasama erkinin iki asli görevi bulunmaktadır. Bunlardan birincisi yasa yapmak, yasa koymak,değiştirmek; ikincisi ise yürütmeyi denetlemektir.

Bu bağlamda; “*Kanunlar Bibliyografisi*” adı verilen bu çalışmada 24 üncü Dönem 4 üncü Yasama Yılı 74 üncü Birleşiminden (**17 Nisan 2014**) başlayarak 27 nci Dönem 2 nci Yasama Yılı’nın sonlandığı **19 Temmuz 2019** tarihine kadar beş yıl üç aylık süreçte toplam **860** yasama faaliyeti incelenmiş ve değerlendirilmiştir.

17 Nisan 2014 tarihinden başlayarak kitaba konu olan yasama dönem-lerinin başlangıç ve bitiş tarihlerini hatırlayarak sözlerimize devam etme-nin faydalı olacağı değerlendirilmektedir.

Yasama Dönemleri

Yasama Dönemi	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi
24. Dönem 4. Yasama Yılı	17 Nisan 2014	30 Eylül 2014
24. Dönem 5. Yasama Yılı	01 Ekim 2014	07 Haziran 2015
25. Dönem 1. Yasama Yılı	08 Haziran 2015	30 Eylül 2015
25. Dönem 2. Yasama Yılı	01 Ekim 2015	01 Kasım 2015
26. Dönem 1. Yasama Yılı	02 Kasım 2015	30 Eylül 2016
26. Dönem 2. Yasama Yılı	01 Ekim 2016	30 Eylül 2017
26. Dönem 3. Yasama Yılı	01 Ekim 2017	24 Haziran 2018
27. Dönem 1. Yasama Yılı	25 Haziran 2018	30 Eylül 2018
27. Dönem 2. Yasama Yılı	01 Ekim 2018	19 Temmuz 2019

Bu çalışma çerçevesinde **TBMM**'nin yasama dönemlerinin olağan sürecinde yer alması nedeniyle aşağıda belirtilen yakın tarihimizin önemli gelişmeleri de ayrıntılı bir şekilde açıklanmıştır. Bu cümleden olarak;

- 10 Temmuz 2014 Terörün sona erdirilmesine ilişkin yasal düzenleme,
- 15 Temmuz 2016 FETÖ/PYD Darbe teşebbüsü,
- 21 Temmuz 2016 Olağanüstü hal ilanı,
- 21 Ocak 2017 tarihli 6771 sayılı T.C. Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 16 Nisan 2017 tarihinde halk oyna sunulması ve kabulüyle Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemine geçilmesi gibi Cumhuriyet tarihimizin önemli gelişmelerine sahne olan sürecin ayrıntılı bir analizi yapılarak parlamento hukukuyla ilgilenen avukat meslektaşlarımızın her zaman istifade edebileceği ve başvurabileceği bir el altı kitabı hazırlanmıştır.

Yukarıda belirtilen konu başlıkları, Kurtuluş Savaşımızı sevk ve idare eden ve bu niteliği ile dünyadaki benzerlerinden “Gazi Meclis” ünvanıyla ayrıcalıklı bir konumda bulunan yasama meclisimizin tarihinde özel yasama dönemlerine işaret etmektedir.

Özetle; bu çalışmadan yapılacak çıkarımların yakın tarihimizde şahit olduğumuz olayların sebep-sonuç ilişkisini anlamak açısından faydalı olacağı değerlendirilmektedir.

2. Yasama Faaliyetine İlişkin Sayısal Veriler

İncelemesi yapılan **860** yasama faaliyetinin kanun türlerine göre sayısal dağılımı aşağıya çıkarılmıştır;

- **26** çerçeve kanun;
- **18** kod kanun;
- **61** torba kanun;
- **159** TBMM kararı;
- **500** uluslararası metin;
- **11** bütçe kanunu;
- **8** OHAL kararı;
- **32** OHAL kanun hükmünde kararnamesi;
- **32** OHAL kanunu;
- **2** Anayasa değişikliği kararı;
- **5** Anayasa değişikliği kanun hükmünde kararnamesi;
- **6** Anayasa değişikliği kanunudur.

17 Nisan 2014 tarihinden itibaren **TBMM** tarafından yasama dönemlerine göre çıkarılan kanun sayıları ve türleri Ek tabloda gösterilmiştir. Toplu dağılım ise aşağıya çıkarılmıştır;

Yasama Dönemi	Kanun	KHK	Karar	UA Metin
24. Dönem 4. YY	8	–	12	16
24. Dönem 5. YY	22	–	22	76
25. Dönem 1. YY	–	–	7	–
25. Dönem 2. YY	–	–	1	–
26. Dönem 1. YY	26	8	28	66
26. Dönem 2. YY	23	20	35	266
26. Dönem 3. YY	46	3	25	63
27. Dönem 1. YY	2	6	10	-
27. Dönem 2. YY	27	-	29	13
TOPLAM	154	37	169	500

Ek tabloda ayrıntıları görüleceği üzere **860** yasama faaliyetiyle değiştirilen ve yürürlükten kaldırılan kanun ve KHK sayıları aşağıya çıkarılmıştır. OHAL Döneminde birinci rakam OHAL KHK'ları ile önerilen; ikinci rakam ise OHAL Kanunları ile onaylanan yasama faaliyetini kapsamaktadır. Toplam kısmında sadece OHAL Kanunları ile onaylanan sayılar esas alınmıştır.

Yasama Dönemi	Dğş. Kanun	Dğş. KHK	YK Kanun	YK KHK
24. Dönem 4. 5.YY	235	31	2	-
25. Dönem 1.YY	-	-	-	-
25. Dönem 2. YY	-	-	-	-
26. Dönem 1. YY	165	14	3	-
26. Dönem 2. YY	134	14	2	5
26. Dönem 3. YY	220	14	1	-
27. Dönem 1. YY	26	2	1	-
27. Dönem 2. YY	241	9	3	-
OHAL	342/328	48/37	6/6	-
Anayasa Dğş.	470	39	16	13
TOPLAM	1.819	151	34	18

Yukarıdaki tablonun aynı kanunda yapılan değişiklikler birleştirilmek suretiyle oluşturulan şekli aşağıda sunulmuştur;

Yasama Dönemi	Dğş. Kanun	Dğş. KHK	YK Kanun	YK KHK
24. Dönem 4. 5.YY	162	14	2	-
25. Dönem 1.YY	-	-	-	-
25. Dönem 2. YY	-	-	-	-
26. Dönem 1. YY	116	8	3	-
26. Dönem 2. YY	96	9	2	5
26. Dönem 3. YY	152	7	1	-
27. Dönem 1. YY	25	2	1	-
27. Dönem 2.YY	168	6	3	-
OHAL	146/149	22/20	4/4	-
Anayasa Dğş.	374	24	16	13
TOPLAM	1.242	90	32	18

Yukarıda belirtilen düzenlemelerin kanun türlerine göre birleştirilmiş dağılımı şu şekildedir;

Kanun Türleri	Sayısı	Dğş. Kanun	Dğş. KHK	YK Kanun	YK KHK
Torba Kanun	61	345	19	4	-
Çerçeve Kanun	26	61	7	4	-
Kod Kanun	18	37	10	4	5
OHAL Kanunları	32	149	20	4	-
Anayasa Dğş.	6	374	24	16	13
TOPLAM	143	966	80	32	18

Analize esas olmak üzere yukarıda belirtilen kanun ve kanun hükmünde kararnamelerde değiştirilen ve yürürlükten kaldırılan madde sayıları aşağıya çıkarılmıştır;

Kanun Türleri	Sayısı	Dğş. Kanun Maddesi	YK Kanun Maddesi	TOPLAM
Torba Kanun	61	3.896	263	4.159
Çerçeve Kanun	26	349	21	370
Kod Kanun	18	267	11	278
OHAL Kanunları	32	1.346	253	1.599
Anayasa Dğş.	6	3.375	2.436	5.811
TOPLAM	143	9.233	2.984	12.217

- Görüldüğü şekliyle **değiştirilen kanun sayısı** aynı kanunda yapılan birden fazla değişiklik dikkate alınmadan **1.819** olarak gerçekleşmiştir. Dönemlerin kendi içerisinde aynı kanunda yapılan birden fazla değişiklikler birleştirilmek suretiyle toplamda **değiştirilen kanun sayısı 1.242, kanun türlerine göre birleştirildiğinde 966** olarak gerçekleştiği görülmektedir.

- Yukarıda açıklanan usülle **değiştirilen kanun hükmünde kararname sayısı** aynı kararnamede yapılan birden fazla değişiklik dikkate alınmadan toplamda **151** kararnamede değişiklik yapılmıştır.

Dönemlerin kendi içerisinde aynı kanun hükmünde kararnamede yapılan birden fazla değişiklikler birleştirilmek suretiyle **değiştirilen kanun hükmünde kararname sayısı 90, kanun türlerine göre birleştirildiğinde 80** olmuştur.

- Diğer taraftan, **yürürlükten kaldırılan kanun sayısı 32 ve yürürlükten kaldırılan kanun hükmünde kararname sayısı 18** olarak gerçekleşmiştir.
- Yukarıda belirtilen sayısal veriler çerçevesinde; birleştirilmiş **toplam değiştirilen ve yürürlükten kaldırılan kanun ve kanun hükmünde kararname sayısının 1.096** olduğu görülmektedir.
- **1.096** kanun ve kanun hükmünde kararnamede değiştirilen kanun ve KHK maddesi **9.233**; yürürlükten kaldırılan kanun ve KHK maddesi **2.984** olmak üzere **toplam değiştirilen ve yürürlükten kaldırılan yasa maddesi 12.217**'dir.
- Değiştirilen ve yürürlükten kaldırılan **12.217** maddenin yasama dönemlerine dağılımı incelendiğinde aşağıda belirtilen sonuçlara ulaşılmaktadır.

Belirtilen **12.217** maddenin **%39'u (4.807 madde)** yasama dönemleri sürecinde olağan yasama faaliyeti (*çerçeve, kod ve torba kanun*) çerçevesinde değiştirilmiş ve yürürlükten kaldırılmıştır, bu bağlamda;

61 adet torba kanun ile birleştirilmiş **345** kanunun **3.896** maddesi; **19** kanun hükmünde kararnamenin **263** maddesi olmak üzere toplam **4.159** maddesi değiştirilmiş, **ayrıca 263 maddesi ile 4 kanun yürürlükten kaldırılmış,**

Diğer taraftan, **26** çerçeve kanun ile **61** kanun ve **7 KHK'nın 349** maddesi değiştirilmiş ve **21 maddesi ile 4 kanun yürürlükten kaldırılmıştır.**

Yine **18** kod kanun ile **37** kanun ve **10 KHK'nın 267** maddesi değiştirilmiş, **11 madde ile 4 kanun ve 5 KHK yürürlükten kaldırılmıştır.**

Toplam değiştirilen ve yürürlükten kaldırılan kanun ve KHK maddesi olan **12.217** maddenin **%13'ü (1.599 madde)** OHAL sürecindeki yürütme tarafından yayımlanan **32** kanun hükmünde kararname ve yasama meclisi tarafından yasalaşan **32** kanun vasıtasıyla **149** kanun ve **20** kanun hükmünde kararnamede değiştirilmiş ve **4** kanun yürürlükten kaldırılmıştır.

Anılan **12.217** maddenin **%47'si (5.811 madde)** Anayasa değişikliği çerçevesinde yayımlanan **2 TBMM** kararı, **5** kanun hükmünde kararname ve **6** kanun ile **374** kanun ve **24** kanun hükmünde kararnamede değiştirilmiş ve **ayrıca 16 kanun ile 13 kanun hükmünde kararnama yürürlükten kaldırılmıştır.**

Bu durum;

- *Olağan yasama dönemlerinde değiştirilen ve yürürlükten kaldırılan yasa maddesinin (4.807 madde) yaklaşık 1,5 katının (7.410 madde) OHAL süreci ve Anayasa değişikliği ile yapıldığı gerçeğidir,*
- *Değiştirilen ve yürürlükten kaldırılan kanun ve kanun hükmünde kararname sayısı incelendiğinde de; söz konusu durum olağan yasama dönemlerinde 501 kanun ve kanun hükmünde kararname olarak görülürken OHAL süreci ve Anayasa değişikliği ile 600 kanun ve kanun hükmünde kararnama değiştirilmiş veya yürürlükten kaldırılmıştır. Burada olağan yasama dönemlerinde değiştirilen ve yürürlükten kaldırılan mevzuatın 1,20 katı kanun ve kararnama OHAL süreci ve Anayasa değişikliği çerçevesinde değiştirilmiş veya yürürlükten kaldırılmıştır.*
- *Yukarıda belirtilen hususlar çerçevesinde sistem değişikliğinin ön hazırlığının OHAL döneminde gerçekleştirildiği ve Anayasa değişikliği ile de tamamlandığı şeklinde değerlendirilmektedir.*

Bu çalışma çerçevesinde incelemesi yapılan yasama dönemi 17 Nisan 2014 tarihinden başlayarak 19 Temmuz 2019 tarihine kadar olan **5 yıl 3 ay (toplam 63 ay)** olan süreyi kapsamaktadır. TBMM'nin tatil kararı aldığı süreler çıkıldığında **58 ay** çalışıldığı görülmektedir.

TBMM'nin anılan yasama süresi içinde **26** çerçeve kanun, **18** kod kanun, **61** torba kanun, **32** Olağanüstü Hal Kanunu ile **6** Anayasa değişikliği kanunu ve **5** Anayasa değişikliği KHK'sı, **11** bütçe kanunu olmak üzere toplam **159** yasama faaliyeti ile **932** kanun ve **68** kanun hükmünde kararnamenin **9.233 maddesi değiştirilmiş** ve **2.984 maddesi ile 32 kanun ve 18 kanun hükmünde kararname yürürlükten kaldırılmıştır.**

Sayısal verilerden yola çıkarak TBMM'nin **58** aylık çalışma süresi içinde;

- Toplam **159** kanunu yasalaştırdığı göz önüne alındığında **her ay için yasalaşan kanun sayısının 2,7 kanun** olduğu görülmektedir.
- Birleştirilmiş haliyle toplam **966** değiştirilen kanun ve **32** yürürlükten kaldırılan kanun olmak üzere toplam **998** kanuna işlem yapmıştır.

Yine **80** değiştirilen KHK ile **18** yürürlükten kaldırılan KHK olmak üzere toplam **98** kanun hükmünde kararnamede değişiklik ve yürürlükten kaldırma işlemi gerçekleştirilmiştir.

Bu sayısal verileri oranladığımızda **her ay için değiştirilen ve yürürlükten kaldırılan kanun sayısının 17,2; kanun hükmünde kararname sayısının yaklaşık 1,68** olduğu tespit edilmiştir.

- Toplam **12.217** yasa maddesinin değiştirildiği ve yürürlükten kaldırıldığı göz önüne alındığında **her ay için değiştirilen ve yürürlükten kaldırılan kanun maddesinin 211 olduğu** belirlenmiştir.
- Yürürlükten kaldırılan **32** kanun ve **18** kanun hükmünde kararname olmak üzere toplam **50** yasa ve kararnamenin yürürlükten kaldırıldığı dikkate alınarak **her ay için 0,9 kanun veya kanun hükmünde kararnamenin mülga edildiği** görülmektedir.

*Bu durum, yasama dönemleri bazında TBMM Genel Kurulunun birleştirilmiş olarak **1.096** kanun ve kanun hükmünde kararnameyi değiştirecek ve yürürlükten kaldıracak yasama faaliyetinde bulunmasının*

nicelik bakımından yoğun çalışma temposunu gösterdiğini, ancak nitelik bakımından yasama faaliyeti analiz edildiğinde milli iradenin sağlıklı olarak temsil edilemediği şeklinde kıymetlendirilmektedir. Bu değerlendirilmeyi destekleyen analiz sonuçları aşağıda sunulmuştur;

- *Kendi başına bir alanı düzenleyen, mevcut herhangi bir kanunda değişiklik yapmayan “kod kanun” sayısının 18 ve kod kanunların tersine, öteki kanunlara göndermeler yaparak onlarda ek ve değişiklikler yapan “çerçeve kanun” sayısının 26 olması, buna rağmen torba kanun sayısının çerçeve ve torba kanun sayısı toplamından daha fazla olması (61 torba kanun) dikkat çekmektedir.*
- *Bu durum, milletvekillerinin toplumun refahı ve esenliği ile devletin yüksek menfaatleri için yasa tasarısının esasını oluşturan konular üzerinde milli iradeyi mükemmel olarak temsil eden nitelikli tartışmalar ve müzakereler sonucunda yeterince kod kanun veya çerçeve kanun üretmediğini göstermektedir.*
- *Görünen durum, her birisi ayrı bir kanun teklifi yolunu izlemesi gereken ve konu yönünden bütünlük sergilemediği halde tek bir teklif veya tasarı şeklinde yasalaştırılan “torba kanunların” öne çıkmasıdır. Tartışma ve müzakerelerle ortak aklın ürünü olan kod kanun veya çerçeve kanunları yasalaştırmaktan ziyade torba kanunlara ağırlık verilmesi milli iradenin sağlıklı olarak temsil edilmesinde de sorunlara yol açtığı değerlendirilmektedir. Çünkü torba kanunla, yasama süreçleri hızla geçilmekte, havale sistemi zedelenmekte ve komisyonlar devre dışı bırakılmaktadır. Ayrıca ortak paydası ve konusu olmadığı için gerek Komisyon gerekse Genel Kurul aşamalarında “önerge işlemi” yoluyla yeni madde eklenmesi kolayca söz konusu olabilmektedir. Diğer taraftan, torba kanunlar sivil toplum örgütlerinin yasamaya katkı ve katılım sürecini de imkansız hale getirmektedir.*
- *Torba kanunların yapısına ilişkin yukarıdaki açıklamalar kaotik bir yapıyı ortaya koymaktadır. Buna ilaveten, TBMM Genel Kurulunda torba kanun görüşmelerinde Meclis İktüzüğünde yer alan “temel kanun” uygulamasına gidilerek özel görüşme yöntemiyle görüşmeleri hızlandırarak kanunlaşması yöntemi uygulanmaktadır.*

- Burada TBMM İçtüzüğünde yer alan “temel kanun” yolunu açıklamakta fayda mütalaa edilmektedir. Cumhuriyetin ilk yıllarında kabul edilen Türk Ceza Kanunu, Türk Medeni Kanunu, Türk Ticaret Kanunu gibi ana reform kanunları geleneksel olarak “temel kanun” olarak adlandırılmıştır. Oysa Meclis İçtüzüğünde “temel kanun” düzenlemesi geneksel tanımdan farklıdır.

TBMM İçtüzüğü (Karar No: 584 Kabul Tarihi: 05.3.1973) 91 inci maddesinde açıklanan “temel kanun” düzenlemesinin amacı, çok uzun ve kapsamlı kanunların görüşülmesini hızlandırarak parlamento zamanından tasarruf sağlamaktır. Bir kanunun temel kanun sayılıp özel görüşme yöntemi kullanılarak görüşülebilmesi, Danışma Kurulu veya siyasi parti grup önerisi üzerine Genel Kurulca alınacak kararlar mümkün olmaktadır. Maddede, temel kanunun tam bir tanımı yapılmamıştır. Ancak, temel kanunun taşıması gereken niteliklerden örnek verilmiştir. Buna göre;

- Bir hukuk dalını sistematik olarak bütünüyle veya kapsamlı olarak değiştirecek biçimde genel ilkeleri içermesi,
- Kişisel veya toplumsal yaşamın büyük bir bölümünü ilgilendirmesi,
- Kendi alanındaki özel kanunların dayandığı temel kavramları göstermesi, özel kanunlar arasında uygulamada ahenk sağlanması, düzenlediği alan yönünden bütünlüğünün ve maddeler arasındaki bağlantılarının korunması zorunluluğunun bulunması,
- Önceki yasalaşma evrelerinde de özel görüşme ve oylama usulüne bağlı tutulması gibi özellikleri taşıyan kanunlar ile
- İçtüzüğü bütünüyle veya kapsamlı olarak değiştiren veya yürürlüğe koyan tasarı ve teklifler bu kapsama alınabilir.

Öte yandan, **TBMM** İçtüzüğünü bütünüyle veya kapsamlı olarak değiştiren teklifler de özel yasama usulüne tabi tutulabilecektir.

Temel kanun niteliğinin tespitinde, madde sayısı yönünden uzunluk bir ölçü olarak alınmamıştır. Bununla birlikte, bir bölümde en çok 30 madde yer alabileceği öngörülmüştür. Bu sınırlamaya bağlı kalmak kaydıyla

kanunun kaç bölüme ayrılacağına, her bölümde kaç madde olacağına hükümet, esas komisyon veya grupların teklifi üzerine Danışma Kurulunun oybirliği ile önerisi üzerine Genel Kurulca karar verilebilmektedir.

Bu takdirde bölümler, maddeler okunmaksızın maddenin görüşülmesindeki usule göre ayrı ayrı görüşülür ve bölümdeki maddeler ayrı ayrı oylanır. Milletvekilleri, esas komisyon veya Hükümet değişiklik önerileri verebilir. Milletvekilleri tarafından Anayasaya aykırılık önerileri dahil madde üzerinde 2 önerge verilebilir. Ancak, her siyasi parti grubuna mensup milletvekillerinin birer önerge verme hakkı saklıdır.

Görüldüğü gibi “temel kanun” uygulaması ile tasarının, bölümler halinde, maddeler atlanarak görüşülmesi amaçlanmaktadır.

Şöyle ki şimdiye kadar açıklanan sayısal veriler incelendiğinde 61 torba kanun ile başlangıçta 345 kanunda düzenleme yapıldığı, aynı kanunda yapılan değişiklikler birleştirildiğinde değiştirilen kanun sayısının 345 kanun olduğu bilinmektedir. Bu durum 61 torba yasa kapsamında 345 kanunun asgari 2 defa maddelerinin değiştirildiği veya yürürlükten kaldırıldığını göstermektedir. Aşağıda torba kanunlara ilişkin yapılan analiz, bu durumu ayrıntılı olarak ortaya koymaktadır.

Yasa koyucu konumdaki TBMM’nin anılan dönemdeki yasalaştırdığı 860 kanunun;

- %3’ünün çerçeve kanun (26 kanun);
- %2’sinin kod kanun (18 kanun);
- %19’unun TBMM kararı (159 karar);
- %58’inin uluslararası metin (500 metin);
- %7’sinin torba kanun (61 kanun);
- %0,2’nin bütçe kanunu (11 kanun);
- %8’inin OHAL mevzuatı (toplam 72 karar, KHK, kanun);
- %1,3’ünün Anayasa değişikliği mevzuatı (toplam 13 karar, KHK, kanun) olduğu görülmektedir.

Yukarıda belirtilen hususlar çerçevesinde;

- TBMM'nin yasama faaliyetinde birinci sırayı **% 58 (500 metin)** gibi uluslararası metinleri onaylamak teşkil etmektedir.
- TBMM genel kurulunda görüşülen kanun tekliflerinde birinci sırayı yeni baştan kanun yapmaktan ziyade mevcut kanunlarda değişiklik yapan tasarılar oluşturmaktadır.
- Temel kanun yapım şekli olarak nitelendirilen kod kanun sayısı **%2** gibi düşük seviyede kalmaktadır.
- 6771 sayılı T.C. Anayasasında Değişiklik çerçevesinde **374 kanun ve 24 kanun hükmünde kararnamenin 3.375 maddesinde değişiklik ve 2.436 maddesi yürürlükten kaldırma** olmak üzere toplam **5.811 maddesinde düzenleme** gerçekleştirilmiş, ayrıca **16 kanun ve 13 kanun hükmünde kararname yürürlükten kaldırılmıştır.** Bunun sonucunda parlamento ya dayalı hükümet sisteminden Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçilmiş ve TBMM'nin yasama ve yürütmeyi denetleme erkinde önemli değişikliklere yol açılmıştır.

3. Analiz

Bu tespitler çerçevesinde kanun tiplerine göre yapılan analizler aşağıda sunulmuştur;

a. Uluslararası Metinler

Bilindiği üzere, uluslararası metinler hükümetlerin Türkiye'nin uluslararası menfaatleri doğrultusunda dış politikasının yönelimini gösteren somut belgelerdir. Bu yönden uluslararası metinlere ilişkin sayısal verileri incelemekte fayda mütalaa edilmektedir.

(1). Uluslararası Metinlerin Yasama Dönemlerine Göre Sayısı:

Uluslararası metinlerin yasama dönemlerine göre sayısal dağılımını hatırlatarak analize başlamak gerekmektedir.

Yasama Dönemi	Uluslararası Metin
24. Dönem 4. YY	16
24. Dönem 5. YY	76
25. Dönem 1. YY	-
25. Dönem 2. YY	-
26. Dönem 1. YY	66
26. Dönem 2. YY	266
26. Dönem 3. YY	63
27. Dönem 1. YY	-
27. Dönem 2. YY	13
TOPLAM	500

(2). Uluslararası Metinlerin Analizi:

- En fazla onaylanan uluslararası metin tipi olarak **272** adet ile birinci sırada “*anlaşma*”; **59** adet ile ikinci sırada “*protokol*” yer almaktadır.
- En fazla uluslararası metni onaylanan kıta ve ülke bazında **106** adet ile birinci sırada Afrika ülkeleri yer almaktadır. Bunu Balkan ülkeleri **58** adet; Ortadoğu ülkeleri **38** adet; Asya ülkeleri **36** adet; Orta ve Güney Amerika ülkeleri **32** adet uluslararası metin ile izlemektedir.
- Konu bazında uluslararası metinlerin dağılımında “*hava ulaştırması konusunda yapılan anlaşmalar*” **29** metin ile birinci sırada bulunmaktadır. Bunu “*sağlık işbirliği anlaşmaları*” konusu **16** metin; “*kültür işbirliği anlaşmaları*” konusu **8** metin; “*gümrük işbirliği anlaşması*” ise **8** metin ile izlemektedir.

(3). Değerlendirme:

Yukarıda belirtilen hususlar, Türkiye’nin “Afrika açılımına” birinci önceliği verdiğini ve Afrika ülkeleri ile eğitim, sağlık, kültür, gümrük ve havayolu taşımacılığı konularında anlaşmalar imzaladığını göstermektedir. AB ve Avrupa ülkeleri ile akdedilen anlaşmaları **12** seviyesinde

kalması bu dönem için Türkiye-AB ilişkilerinin düşük profile seyretiğini göstermektedir.

b. Torba Kanunlar:

Diğer bir analizi yapılacak husus TBMM'nin yasa yapma imkan ve kabiliyetinin incelenmesidir. Yukarıda belirtilen sayısal bilgiler

TBMM'nin yasa üretme kabiliyetinde birinci sırayı “torba yasa”nın (61 yasa) aldığını açıkça göstermektedir.

Yasama dönemlerine göre torba kanunların sayısı aşağıya çıkarılmıştır;

(1). Torba Kanunların Yasama Dönemlerine Göre Sayısı:

Yasama Dönemi	Torba Kanun
24. Dönem 4. YY	2
24. Dönem 5. YY	8
25. Dönem 1. YY	-
25. Dönem 2. YY	-
26. Dönem 1. YY	13
26. Dönem 2. YY	9
26. Dönem 3. YY	13
27. Dönem 1. YY	2
27. Dönem 2. YY	14
TOPLAM	61

(2). Torba Kanunlarla Değiştirilen ve Yürürlükten Kaldırılan Kanunlar:

61 adet torba kanun ile 345 kanun ve 19 KHK'nın 3.896 maddesi değiştirilmiş, 263 madde ile 4 kanun yürürlükten kaldırılmıştır.

Torba kanunlara ilişkin analizde bulunabilmek için öncelikle en fazla değişiklik yapılan kanunları ortaya koymak gerekmektedir. Yapılan incelemede torba kanunlarla en fazla değişiklik yapılan ilk on kanun aşağıda sıralanmıştır;

- 04.6.1985 tarihli 3213 sayılı Maden Kanununa ilişkin **164 maddede değişiklik** ve **2 madde yürürlükten kaldırma** ile birinci sırada;
- 31.5.2006 tarihli 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa ilişkin **138 maddede değişiklik** ve **2 madde yürürlükten kaldırma** ile ikinci sırada;
- 04.12.2014 tarihli 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununa ilişkin **125 maddede değişiklik** ve **1 madde yürürlükten kaldırma** ile üçüncü sırada;
- 09.6.1932 tarihli 2004 sayılı İcra ve İflâs Kanununa ilişkin **113 maddede değişiklik** ve **8 madde yürürlükten kaldırma** ile dördüncü sırada;
- 28.3.1983 tarihli 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Hakkında 41 sayılı KHK'nın Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanuna ilişkin **102 maddede değişiklik** ile beşinci sırada;
- 04.11.1981 tarihli 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununa ilişkin **93 maddede değişiklik** ve **10 madde yürürlükten kaldırma** ile altıncı sırada;
- 25.4.2006 tarihli 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanununa ilişkin **75 maddede değişiklik** ile yedinci sırada;
- 25.10.1984 tarihli 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununa ilişkin **59 maddede değişiklik** ile sekizinci sırada;
- 03.5.1985 tarihli 3194 sayılı İmar Kanununa ilişkin **57 maddede değişiklik** ve **3 madde yürürlükten kaldırma** ile dokuzuncu sırada;
- 10.12.2003 tarihli 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa ilişkin **53 maddede değişiklik** ile onuncu sırada yer almaktadır.

(3). Değerlendirme:

Yukarıda belirtilen kanunlarda yapılan değişikliklerde dikkat çeken husus 15 Temmuz 2016 başarısız darbe girişiminin yapılan değişikliklere etkisinin bariz belirleyici olmasıdır. Belirtilen tarihten önce FETÖ

tarafından cemaat müritlerine ekonomik menfaat sağlayan; yargıda, TSK, polis ve üniversitelerde kadrolaşmasına imkan veren; yargıyı hedefleri doğrultusunda istismara yönelik düzenlemelerin bu tarihten sonra yasalaşan torba kanunlarla düzeltilmeye çalışıldığı ancak getirilen düzenlemelerde siyasi mülahazaların öne çıktığı ve ötekileştirmenin baskınlaştığı görülmektedir.

Diğer taraftan ülke ekonomisinin yaşadığı sıkıntıları gidermeye yönelik yasal düzenlemelerle icra cezalarını öteleyen , vergilendirmeyi erteleyen, imarda Hazineye gelir sağlayan, FETÖ yandaşlarına sağlanan maden imtiyazlarını iptal eden ancak yeni ruhsat sağlayan uygulamalara gidildiği gözlenmektedir.

c. Çerçeve ve Kod Kanunlar:

Diğer bir analizi yapılacak husus çerçeve kanunlar ve kod kanunların incelenmesidir.

Yukarıda belirtildiği üzere **26** çerçeve kanun ile **61** kanun ve **7** KHK'nın **349** maddesi değiştirilmiş ve **21** maddesi ile **4 kanun yürürlükten kaldırılmıştır.**

Yine **18** kod kanun ile **37** kanun ve **10** KHK'nın **267** maddesi değiştirilmiş, **11 maddesi ile 4 kanun ve 5 KHK yürürlükten kaldırılmıştır.**

Benzer analiz yöntemiyle çerçeve kanunlar ve kod kanunlara ilişkin analizde bulunabilmek için bu kanunların yasama dönemlerine göre dağılımı ve künye bilgileri ile yayımlanma amaçlarını hatırlamakta ve anılan kanunlar vasıtasıyla en fazla değişiklik yapılan kanunları sıralamakta fayda mütalaa edilmektedir.

(1). Çerçeve ve Kod Kanunların Yasama Dönemlerine Göre Sayısı:

Yasama Dönemi	Çerçeve Kanun	Kod Kanun
24. Dönem 4. YY	4	2
24. Dönem 5. YY	9	3
25. Dönem 1. YY	-	-
25. Dönem 2. YY	-	-
26. Dönem 1. YY	2	7
26. Dönem 2. YY	3	3
26. Dönem 3. YY	-	1
27. Dönem 1. YY	-	-
27. Dönem 2. YY	8	2
TOPLAM	26	18

(2). Yasama Dönemlerinde Yayımlanan 26 Çerçeve ve 18 Kod Kanunun Açıklanması:

395

(a). 24 üncü Yasama Dönemi 4 üncü ve 5 inci Yasama Yılı:

(I). Çerçeve Kanunlar (13 kanun):

17.04.2014 tarihli 6532 sayılı Devlet İstihbarat Hizmetleri ve MİT Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun:

01.11.1983 tarihli 2937 sayılı Devlet İstihbarat Hizmetleri ve Milli İstihbarat Teşkilatı Kanunun yeni güvenlik ve dış politika ihtiyaçlarına cevap verememesi, istihbarat hizmetlerine katkıda bulunan kişilerin kanunla tanınan koruma tedbirlerinden yararlandırılması, insan istihbaratı ve teknik istihbarat yöntem ve kapasitesini artırmak gerekçesiyle anılan kanunda değişiklikler yapılmıştır.

30.04.2014 tarihli 6537 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun:

22.11.2001 tarihli 4721 sayılı Türk Medeni Kanununda tarım arazilerinin parçalanmasının önlenmesi ve korunması ile ilgili yeterli düzenleme bulunmadığı gerekçesiyle; tarım arazilerinin parçalanmasının

önlenmesi ve korunması amacıyla 03.7.2005 tarihli 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanununda düzenlemeler yapılmıştır.

03.06.2014 tarihli 6544 sayılı Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun:

25.11.2010 tarihli 6083 sayılı Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun “Döner sermaye işletmesi” başlıklı 8. madde 5. fıkrasının Anayasa Mahkemesince iptal edilmesi üzerine iptal gerekçesi gözönüne alınarak yeniden düzenlenmiştir.

19.06.2014 tarihli 6546 sayılı Çanakkale Savaşları Gelibolu Tarihi Alan Başkanlığı Kurulması Hakkında Kanun:

Çanakkale Savaşları Gelibolu tarihi alanının tarihi, kültürel, manevi değerleri ile doğal dokusunun korunması, yaşatılması, geliştirilmesi, tanıtılması, gelecek kuşaklara aktarılması amacıyla düzenleme yapılmıştır.

21.10.2014 tarihli 6562 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun:

28.03.1983 tarihli 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanununun ek 19. maddesi değiştirilerek Gebze Teknik Üniversitesi adıyla yeni bir üniversite kurulması ve kadro ihdas edilmesi amacıyla düzenleme yapılmıştır.

05.11.2014 tarihli 6564 sayılı Yükseköğretim Personel Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun:

2014 yılı Ekim ayı itibarıyla 104’ü devlet ve 73’ü vakıf olmak üzere üniversite sayısı 177’e ulaşmıştır. Akademisyenliğin cazibesinin artırılması ve öğretim elemanlarının mali haklarının önemli ölçüde iyileştirilmesi amacıyla 11.10.1983 tarihli 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanununda düzenleme yapılmıştır.

18.11.2014 tarihli 6567 sayılı Engelliler Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun:

01.07.2005 tarihli 5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanunda şehiriçi ve şehirlerarası yolcu taşıma hizmeti yapan araçlar ile şehir içi servis ve turizm taşımacılığı hizmeti veren araçların erişilebilir hale getirilmesi için usul ve esaslarını belirlemeyi, erişim hakkını yerine getirmeyenlere idari para cezası verillmesini amaçlayan düzenleme yapılmıştır.

10.12.2014 tarihli 6582 sayılı Askerlik Kanunu ile Sözleşmeli Erbaş ve Er Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun:

28 yaşından gün almış olan yükümlülerin bedel ödemek ve temel askerlik eğitimine tabi tutulmamak suretiyle askerlik hizmetini yerine getirmiş sayılmalarını amaçlayan düzenleme yapılmıştır.

28.01.2015 tarihli 6589 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun:

11.6.2010 tarihli 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununda Anayasa Mahkemesinin 20.03.2013 T., E: 2012/76, K: 2013/44 sayılı kararı dikkate alınarak ıslah amaçlı yetiştirici birliklerin kuruluşu, sona ermesi, temsili, yönetimi, fiil ehliyetini nasıl kullanacağı, tüzel kişiliğinin bulunup bulunmayacağı, haklara ve borçlara ehil olup olmayacağı konularında düzenlenme yapılmıştır.

04.02.2015 tarihli 6592 sayılı Maden Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun:

04.6.1985 tarihli 3213 sayılı Maden Kanununda getirilen değişikliklerle maden ruhsatları için her yıl alınan harçlar ile ruhsat sahiplerinin üretilen maddeden dolayı ödemek zorunda oldukları devlet haklarının yeniden belirlenmesi ve ruhsat devirlerinden bedel alınması ihtiyacı ile düzenleme yapılmıştır.

31.03.2015 tarihli 6640 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun:

Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi, Antalya AKEV Üniversitesi, Bandırma Onyedli Eylül Üniversitesi, İstanbul Rumeli Üniversitesi, İskenderun Teknik Üniversitesi adıyla yeni üniversitelerin kurulması düzenlenmiştir.

01.04.2015 tarihli 6641 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun:

28.3.1983 tarihli 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanununda 41 sayılı KHK'nın Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanuna İstanbul'da;

- *Türkiye Uluslararası İslam, Bilim ve Teknoloji Üniversitesi,*
- *İbn Haldun Üniversitesi adıyla vakıf üniversitesi,*
- *İstinye Üniversitesi adıyla vakıf üniversitesi kurulmasına yetki veren düzenleme yapılmıştır.*

01.04.2015 tarihli 6644 sayılı Yargıtay Kanunu ile Hukuk Muhakemeleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun:

Yargıtay hukuk daireleri arasında çıkabilecek görev uyuşmazlıklarını çözmek, Yargıtay Başkanı, daire başkanları ve yargıtay üyelerinin yargılanma davaları ile tazminat davalarının ilgili dairede görülmesi ve Hukuk Genel Kurulunun asli görevi olan hukuki denetimle sınırlı çalışması için Hukuk Ön İnceleme Kurulu'nun oluşturulması şeklinde düzenleme yapılmıştır.

(II). Kod Kanunlar (5 kanun):

03.07.2014 tarihli 6550 sayılı Araştırma Altyapılarının Desteklenmesine Dair Kanun:

Araştırma alt yapılarının daha etkin kullanımı ve sürdürülebilirliğini sağlamak üzere desteklenmesine ilişkin hususları düzenlemek amacıyla kurul tarafından yeterli kararı verilen araştırma alt yapılarının

desteklenmesine ilişkin hususlar ile buna dair görev, yetki ve sorumlulukları tespitiye yönelik düzenlemeler yapılmıştır.

10.07.2014 tarihli 6551 sayılı Terörün Sona Erdirilmesi ve Toplumsal Bütünleşmenin Güçlendirilmesine Dair Kanun:

2009 yılı Temmuz ayında “Milli Birlik ve Kardeşlik Projesi” başlatılmıştır. 2012 yılı sonlarında ise çözüm süreci başlatılmıştır. Çözüm sürecinin yasal dayanağı kavuşturulması amacıyla düzenleme yapılmıştır. Bu Kanun ile terörün sona erdirilmesi ve toplumsal bütünleşmenin güçlendirilmesi için yürütülen çözüm sürecine ilişkin usul ve esaslar düzenlenmiştir.

Hükümet, çözüm süreci kapsamında aşağıdaki hususlarda gerekli çalışmaları yürütür.

a) *Terörün sona erdirilmesi ve toplumsal bütünleşmenin güçlendirilmesine yönelik siyasi, hukuki, sosyoekonomik, psikolojik, kültür, insan hakları, güvenlik ve silahsızlandırma alanlarında ve bunlarla bağlantılı konularda atılabilecek adımları belirler.*

b) *Gerekli görülmesi hâlinde, yurt içindeki ve yurt dışındaki kişi, kurum ve kuruluşlarla temas, diyalog, görüşme ve benzeri çalışmalar yapılmasına karar verir ve bu çalışmaları gerçekleştirecek kişi, kurum veya kuruluşları görevlendirir.*

c) *Silah bırakan örgüt mensuplarının eve dönüşleri ile sosyal yaşama katılım ve uyumlarının temini için gerekli tedbirleri alır.*

23.10.2014 tarihli 6563 sayılı Elektronik Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun:

AB 2000/31/EC Bilgi Toplumu Hizmetlerinin Özellikle Elektronik Ticaretin Ortak Pazardaki Bazı Yönleri Hakkında direktif ile Türk hukuku arasında uyum sağlanması amacıyla düzenleme yapılmıştır. Ayrıca istenmeyen elektronik postalarla ilgili düzenleme getirilmiştir.

20.11.2014 tarihli 6570 sayılı İstanbul Tahkim Merkezi Kanunu:

Bu Kanun ile yabancılık unsuru taşıyanlar da dâhil olmak üzere uyuşmazlıkların tahkim veya alternatif uyuşmazlık çözüm yöntemleriyle

çözülmesini sağlamak üzere İstanbul Tahkim Merkezinin kurulması ile Merkezin teşkilat ve faaliyetlerine ilişkin usul ve esaslar düzenlenmiştir.

14.01.2015 tarihli 6585 Sayılı Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun:

Bu Kanun ile perakende işletmelerin açılış ve faaliyete geçiş işlemleri kolaylaştırılmış, perakende ticaretin serbest piyasa ortamında etkin ve sürdürülebilir rekabet şartlarına göre yapılması, tüketicinin korunması, perakende işletmelerin dengeli bir şekilde büyüme ve gelişmesinin sağlanması ve perakende işletmelerin faaliyetleri ile bunların birbirleri, üretici ve tedarikçilerle ilişkileri düzenlenmiştir.

(b). 26 ncı Yasama Dönemi 1 inci Yasama Yılı :

(I).Çerçeve Kanunlar (2 kanun):

06.5.2016 tarihli 6715 sayılı İş Kanunu ile Türkiye İş Kurumu Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun:

Bu kanun ile,

- Geçici iş ilişkisine ilişkin esaslar kurallara bağlanmış,
- Çağrı üzerine çalışma ve uzaktan çalışma tanımlanmış ve kapsamı konusunda açıklama yapılmış,
- İş Kanununda işverenin yükümlülüklerini yerine getirmemesi halinde idari yaptırım cezaları artırılmış,
- Geçici iş ilişkisinin sözleşme süresince devam edeceği kuralı getirilmiş,
- Özel istihdam bürosu tanımı 4904 sayılı İş Kurumu Kanununa eklenmiş ve aranacak nitelikler sıralanmış, uyulacak esaslar belirtilmiştir.

10.8.2016 tarihli 6740 sayılı Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun:

Bu kanun ile,

- Ücret karşılığı tüm bağımlı çalışanlar bireysel emeklilik sistemine otomatik olarak dahil edilmiş ve bu şekilde sisteme dahil edilen çalışanlara belirli bir süre içinde cayma hakkı tanıyan hüküm getirilmiş,
- 45 yaşını doldurmamış olanlardan çalışmaya başlayanlar işverenin düzenlediği bir emeklilik sözleşmesi ile emeklilik planına dahil edilmiş,
- Çalışan katkı payının, çalışanın 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 80. maddesi çerçevesinde belirlenen prime esas kazancın yüzde üçüne karşılık gelen tutar olduğu hükmü getirilmiş,
- Çalışan emeklilik planına dahil olduğunun kendisine bildirildiği tarihi müteakip iki ay içinde sözleşmeden cayabilme hükmü düzenlenmiş,
- Cayma halinde ödenen katkı paylarının **10** iş günü içinde çalışana iade edilmesine yönelik hüküm getirilmiş,
- Çalışanın cayma hakkını kullanmaması halinde sisteme girişte bir defaya mahsus olmak üzere **1000** Türk lirası tutarında ilave devlet katkısı sağlanmıştır.

(II). Kod Kanunlar (7 kanun):

24.3.2016 tarihli 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu:

Bu kanun, kişisel verilerin işlenmesinde başta özel hayatın gizliliği olmak üzere kişilerin temel hak ve özgürlüklerini korumak ve kişisel verileri işleyen gerçek ve tüzel kişilerin yükümlülükleri ile uyacakları usul ve esasları düzenlemek amacıyla hazırlanmıştır.

06.4.2016 tarihli 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu:

Bu kanun ile,

- Cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hâl, sağlık

durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılık yasağı açıklanmış,

- *Serbest mesleğe kabul, ruhsat, kayıt, disiplin ve benzeri hususlar bakımından ayrımcılık yapılamayacağı vurgulanmış,*
- *Ayrımcılık iddiasının ileri sürülemeyeceği durumlar sıralanmış,*
- *Verilen görevleri yerine getirmek ve yetkileri kullanmak üzere, idari ve mali özerkliğe sahip, özel bütçeli ve kamu tüzel kişiliğini haiz Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu kurulmuş, görevleri ve yetkileri sıralanmış,*
- *Ayrımcılık yasağı ihlalinden zarar gören gerçek ve tüzel kişilerin başvuru yöntemleri açıklanmış ve ihlallerin inceleme usülleri ifade edilmiş, başvuruların ve resen yapılan incelemelerin başvuru ve resen inceleme kararı tarihinden itibaren en geç üç ay içinde sonuçlandırılacağı vurgulanmış,*
- *Ayrımcılık yasağının ihlali halinde uygulanacak idari para cezaları belirtilmiştir.*

07.4.2016 tarihli 6702 sayılı Şanlıurfa'ya İstiklal Madalyası Verilmesi Kanunu:

TBMM, 12.06.1984 tarihli ve 3020 sayılı kanunla Urfa ilimizin adını Şanlıurfa olarak değiştirmiştir. Gecikmiş bir hakkın teslimi olarak Şanlıurfa ilinin İstiklal Madalyası ile taltifi amacıyla düzenleme yapılmıştır. Kurtuluş Savaşı esnasında verdiği destansı mücadele ile büyük kahramanlık gösteren Şanlıurfa'ya İstiklal Madalyası verilmiştir.

23.4.2016 tarihli 6706 sayılı Cezai Konularda Uluslararası Adli İş Birliği Kanunu:

Bu kanun ile,

- *Cezaî konularda uluslararası adli iş birliğinin usul ve esasları düzenlenmiş,*

- Adli yardımlaşma kapsamında Türk adli mercilerinin talepleri ile yabancı adli mercilerin taleplerinde uygulanacak hükümler açıklanmış,
- Türkiye'nin iade talebinde bulunması şartları açıklanmış, Türkiye'den yabancı devlete iade hükümleri ile iadenin kabul edilemeyeceği haller ile teslim işlemleri ifade edilmiş, iade amacıyla geçici tutuklama ve koruma tedbirlerinin uygulanma hükümleri belirtilmiş,
- Soruşturma ve kovuşturmanın devri, infazın devri, hükümlünün nakli esas ve usülleri açıklanmıştır.

03.5.2016 tarihli 6713 sayılı Kolluk Gözetim Komisyonu Kurulması Hakkında Kanun:

Bu kanun ile, kolluk şikâyet sisteminin daha etkili ve hızlı işlemini sağlamak, saydamlığını ve güvenilirliğini geliştirmek üzere, kolluk görevlilerinin işledikleri iddia edilen suçlardan veya disiplin cezasını gerektiren eylem, tutum veya davranışlarından dolayı idarî merciler tarafından yapılan ya da yapılması gereken iş ve işlemlerin merkezî bir sistemde kayıt altına alınması ve izlenmesi amacıyla Kolluk Gözetim Komisyonu kurulmuştur. Cumhuriyet savcılarının, kolluk görevlileri hakkında görevlerinden doğan veya görevleri sırasında işledikleri suçlar ile kişisel suçları sebebiyle soruşturma başlatmaları hâlinde, durumu, personelin ilgisine göre, Bakanlığa, valiliğe veya kaymakamlığa en geç yedi iş günü içinde bildirmesi gerektiği belirtilmiştir.

17.6.2016 tarihli 6721 sayılı Türkiye Maarif Vakfı Kanunu:

Bu kanun ile, yurt dışında okul öncesi eğitimden üniversite eğitime kadar tüm eğitim süreçlerinde burslar vermek, okullar, eğitim kurumları ve yurtlar gibi tesisler açmak, yurt içi de dâhil olmak üzere bu kurumlarda görev alabilecek öğretmenleri yetiştirmek, bilimsel araştırmalar ve araştırma-geliştirme çalışmaları yapmak, yayınlar yapmak ve metotlar geliştirmek ve faaliyet gösterdiği ülkenin mevzuatına uygun diğer eğitim faaliyetlerini yürütmek için merkezi İstanbul'da olan Türkiye Maarif Vakfının kurulmuştur.

Türkiye Maarif Vakfının kurulmasından ve teşkilatlanmasının tamamlanmasından sonra, Millî Eğitim Bakanlığının uygun gördüğü yurt dışında kamuya ait varlıkların bedelsiz olarak Türkiye Maarif Vakfına devredileceği hükmü getirilmiştir.

19.8.2016 tarihli 6741 sayılı Türkiye Varlık Fonu Yönetimi Anonim Şirketinin Kurulması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun:

Bu kanun ile, sermaye piyasalarında araç çeşitliliği ve derinliğine katkı sağlamak, yurtiçinde kamuya ait olan varlıkları ekonomiye kazandırmak, dış kaynak temin etmek, stratejik, büyük ölçekli yatırımlara iştirak etmek için Türkiye Varlık Fonu ve bu fona bağlı alt fonları kurmak ve yönetmek üzere Türkiye Varlık Fonu Yönetimi Anonim Şirketi kurulmuştur. Şirketin 50.000.000 (elli milyon) Türk lirası olan kuruluş sermayesi Özelleştirme Fonundan karşılanmıştır.

(c). 26 ncı Yasama Dönemi 2 nci Yasama Yılı:

(I).Çerçeve Kanunlar (3 kanun):

20.10.2016 tarihli ve 6750 sayılı Ticari İşlemlerde Taşınır Rehni Kanunu:

Bu kanun ile,

- *Teslimsiz taşınır rehin hakkının güvence olarak kullanımı yaygınlaştırılmış, rehne konu taşınırınların kapsamı genişletilmiş, rehnin paraya çevrilmesinde alternatif yolların sunulması suretiyle finansmana erişim kolaylaştırmış,*
- *Üzerinde rehin hakkı kurulabilecek taşınır varlıklar sıralanmış,*
- *Rehin hakkının tesisi ve üçüncü kişilere karşı hüküm ifade etmesi, rehinli alacaklılar arasında öncelik hakkının belirlenmesi, rehinli taşınır varlık ile alacağın devrinin tescili amacıyla Rehinli Taşınır Sicili kurulmuştur.*

25.10.2016 tarihli 6752 sayılı Ankara İli Kazan İlçesinin Adının Kahramankazan Olarak Değiştirilmesine ve Ulusal Bayram ve Genel Tatiller Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun:

Bu kanun ile, Ankara iline bağlı Kazan ilçesinin adı “Kahramankazan” şeklinde değiştirilmiş ve 15 Temmuz günü “Demokrasi ve Özgürlükler Günü” olarak genel tatil ilan edilmiştir.

26.10.2016 tarihli 6753 sayılı Gelir Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun:

Bu kanun ile, 2016 yılının Ekim, Kasım ve Aralık aylarındaki asgari ücretlerde Gelir Vergisi Kanununun 103'üncü maddesinde yazılı tarife nedeniyle oluşacak kayıplar, ilave asgari geçim indirimi yoluyla telafi edilmiştir.

(II). Kod Kanunlar (3 kanun):

03.11.2016 tarihli 6754 sayılı Bilirkişilik Kanunu:

Bu kanun ile,

- *Bilirkişilerin nitelikleri, eğitimi, seçimi ve denetimine ilişkin usul ve esaslar belirlenmiş,*
- *Bilirkişilikle ilgili temel ilke ve yükümlülükler ortaya konulmuş,*
- *Bilirkişilik faaliyetinde bulunacak gerçek kişilerin bilirkişiliğe kabul edilebilmeleri için gereken koşullar belirlenmiş,*
- *Bilirkişiliğe başvuru ve seçilme ile sicile kayıt usulü düzenlenmiş,*
- *Adli Tıp Genel Kurulu yerine Adli Tıp Üst Kurulları kurulmuş,*
- *Adli Tıp Kurumundaki ihtisas kurullarının sayısı ile bu Kurumun döner sermayesine tahsis edilen miktar artırılmıştır.*

22.12.2016 tarihli 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu:

Bu Kanun, marka, coğrafi işaret, tasarım, patent, faydalı model ile geleneksel ürün adlarına ilişkin hakların korunması ve bu suretle teknolojik, ekonomik ve sosyal ilerlemenin gerçekleştirilmesine katkı sağlamak amacıyla yayımlanmıştır. Kanun; marka, coğrafi işaret, tasarım, patent, faydalı model ile geleneksel ürün adlarına ilişkin başvuruları, tescil ve tescil sonrası işlemleri ve bu hakların ihlaline dair hukuki ve cezai yaptırımları kapsamaktadır.

Korumadan Yararlanacak Kişiler

MADDE 3 – (1) *Bu Kanunla sağlanan korumadan;*

- a)** *Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları,*

b) Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde yerleşim yeri olan veya sınai ya da ticari faaliyette bulunan gerçek veya tüzel kişiler,

c) Paris Sözleşmesi veya 15/4/1994 tarihli Dünya Ticaret Örgütü Kuruluş Anlaşması hükümleri dâhilinde başvuru hakkına sahip kişiler,

ç) Karşılıklılık ilkesi uyarınca, Türkiye Cumhuriyeti uyuşundaki kişilere sınai mülkiyet hakkı koruması sağlayan devletlerin uyuşundaki kişiler yararlanır.

18.06.2017 tarihli ve 7034 sayılı Türk-Japon Bilim ve Teknoloji Üniversitesinin Kuruluşu Hakkında Kanun:

Bu kanun ile; Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Japonya Hükümeti arasında 30/6/2016 tarihinde imzalanan ve 19/8/2016 tarihli 6742 sayılı Kanunla onaylanması uygun bulunan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Japonya Hükümeti Arasında Türkiye Cumhuriyeti’nde Türk-Japon Bilim ve Teknoloji Üniversitesinin Kurulmasına Dair Anlaşma” ile düzenlenen Türk-Japon Bilim ve Teknoloji Üniversitesinin ve bu Üniversitenin resmi bütçesine katkı sağlamak üzere Türk-Japon Bilim ve Teknoloji Üniversitesi Vakfının kurulmuştur.

(ç). 26 ncı Yasama Dönemi 3 üncü Yasama Yılı :

(I). Kod Kanun (1 kanun):

01.11.2017 tarihli 7060 sayılı Helal Akreditasyon Kurum Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun:

Bu kanun ile, ülkemizde helal akreditasyon konusunda faaliyette bulunmak, gerek İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT) çatısı altında merkezi İstanbul’da olmak üzere kurulan ve üye sayısı 36’ya ulaşan İslam Ülkeleri Standartlar ve Metroloji Enstitüsü (SMİIC) gerekse diğer uluslararası platformlarda helal akreditasyon konusunda ülkemizi temsil etmek ve yürütülen çalışmaların öncülüğünü üstlenmek üzere, ülkemizde müstakil bir helal akreditasyon kurumu kurulmuştur.

(d). 27 nci Yasama Dönemi 2 nci Yasama Yılı :

(I).Çerçeve Kanunlar (8 kanun):

11.10.2018 tarihli 7147 sayılı Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanun:

Bu kanun ile,

- Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketinin çağdaş kalkınma ve yatırım bankacılığı araçlarını kullanarak, tüm kalkınma ve yatırım bankacılığı işlevlerini rekabetçi, dinamik ve etkin bir şekilde yerine getirebilmesi sağlanmış,
- Türkiye Kalkınma Fonu kurulmuş,
- Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu tarafından belirlenen kredilerin sınıflanması, izlenmesi, takibe alınması, karşılık oranları ve teminatlara ilişkin usul ve esasların Banka Yönetim Kurulunca belirlenmesine ilişkin yetki verilmiştir.

407

24.10.2018 tarihli 7149 sayılı Türk Silahlı Kuvvetlerini Güçlendirme Vakfı Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun:

Bu kanun ile, Türk Silahlı Kuvvetlerini Güçlendirme Vakfı Mütavelli Heyet üyeleri arasına Cumhurbaşkanı Yardımcısı ve Genelkurmay Başkanı dâhil edilmiştir.

21.11.2018 tarihli 7152 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanunu ile Esnaf ve Sanatkarlar Meslek Kuruluşları Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun:

Bu Kanun ile, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanununda düzenleme yapılarak milletvekili ve mahalli idareler genel ve ara seçimlerinde adaylık için görevinden ayrılan Birlik Başkanı ve Birlik Yönetim Kurulu üyeleri ile oda ve borsa yönetim kurulu başkan ve üyelerine, aday olamamaları veya seçilememeleri halinde eski görevlerine dönme imkânı tanınmıştır.

18.01.2019 tarihli 7163 sayılı Sinema Filmlerinin Değerlendirilmesi ve Sınıflandırılması ile Desteklenmesi Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun:

Bu kanun ile,

- Sinema türlerinin kısa film ve animasyon film gibi çeşitli sınıflandırmalarda değerlendirilebilmesi ve desteklenebilmesi için karar verecek komisyon sayısı artırılmış, dizi filmleri destekleme kapsamına alınmış ve dizi filmler ile yabancı sinema filmleri için ayrı bir “Dizi ve Yabancı Filmleri Destekleme Komisyonu” oluşturulmuş,
- İzleyicilerin doğru bilgilendirilmesi amacıyla uyarıcı işaret ve ibarelerin her türlü gösteri ve tanıtım alanında kullanılması zorunlu hale getirilmiş ve bu işaretlere uygun olarak gösterim yapılması sağlanmış,
- 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu kapsamında düzenlenmesi nedeniyle sinema ve müzik eserleri yapımcı belgesi ile tescil ve bandrol işlemlerine yönelik belgeler yürürlükten kaldırılmıştır.

23.5.2019 tarihli 7167 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu ile Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun:

Bu kanun ile, Adana Bilim ve Teknoloji Üniversitesinin adı Adana Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi şeklinde değiştirilmiştir.

23.5.2019 tarihli 7175 sayılı Turizm Teşvik Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun:

Bu kanun ile, turizm sektöründeki yatırımların ivedilikle hayata geçirilebilmesi amacıyla;

- Kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri ve turizm merkezlerinde bulunan ve Bakanlık tarafından turizm amaçlı değerlendirilmesinde yarar görülen taşınmazlardan, kamu hizmetlerinde kullanılanlar ile üzerinde irtifak hakkı tesis edilenler hariç olmak üzere, Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca uygun görülenlerin iki ay içinde Bakanlığa tahsis edilmesi sağlanmış,

- *Turizmin gelişimine katkı sağlamak amacıyla kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri ile turizm merkezleri sınırları içinde altyapı yatırımlarının Kültür ve Turizm Bakanlığınca yapılabilmesi hüküm altına alınmış,*
- *Türk bayraklı yatların rekabet gücünün artırılması ve yabancı bayraklı yatların ticari faaliyetlerinden dolayı Devletimizin vergi kaybının önlenmesi için ülkemiz karasularında yabancı bayraklı yatların ticari faaliyetlerine izin verilmemesi hükmü getirilmiş,*
- *Orman Genel Müdürlüğü sabit kıymetlerine alınan tesislerden konaklama amaçlı kullanılması mümkün olanlar ile mesire yerleri içerisindeki her tür ve kapasitede konaklama tesislerini tahsis etme yetkisi, ülkemiz turizm politikasının belirleyici ve uygulayıcısı olan Kültür ve Turizm Bakanlığına verilmiştir.*

25.6.2019 tarihli 7179 sayılı Askeralma Kanunu:

Bu kanun ile,

- *Askerlik yükümlülüğünün genel esasları belirlenmiş,*
- *Askerlik hizmetinin yedek subay, yedek astsubay, erbaş ve er olarak yerine getirileceği belirtilmiş,*
- *Muvazzaf askerlik süresi erbaş ve erler için 6 ay, yedek subay ve yedek astsubaylar için 12 ay olarak belirlenmiş,*
- *Erbaş ve erlerden istekli olanlara, gerekli şartları taşımaları halinde 6 ay süre ile sınırlı olmak üzere askerlik hizmetlerine devam edebilme imkanı getirilmiş,*
- *İstekli olanlardan Millî Savunma Bakanlığınca belirlenecek sayıda yükümlüye, 240.000 gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak bedel miktarını, silahlattına alınmadan önce peşin ödemeleri ve bir aylık temel askerlik eğitimini tamamlamaları halinde askerlik hizmetini yerine getirmiş sayılmış,*
- *Bedelli askerlik için tahsil edilen tutarlar genel bütçeye gelir kaydedilmiş,*

- *Emniyet hizmetleri sınıfında on yıllık hizmet süresini tamamlayanlar askerlik hizmetini tamamlamış sayılmıştır.*

04.7.2019 tarihli 7182 sayılı Sporda Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesine Dair Kanun ile Başarılı Sporculara Aylık Bağlanması ile Devlet Sporcusu Unvanı Verilmesi Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun:

Bu kanun ile,

- *3289 sayılı Gençlik ve Spor Hizmetleri Kanunu ile uyum sağlanması için gerekli değişiklikler yapılmış,*
- *Biyometrik yöntemlerle kimlik doğrulama sistemi kurulmuş,*
- *Elektronik karta ilişkin hükümler belirlenmiş,*
- *Federasyonların da özel güvenlik hizmeti satın alabilmelerine imkan tanınmış,*
- *Artan terör olaylarına karşı tedbir alınmış ve müsabakalar-daki güvenlik önlemlerinin aksamamasına yönelik düzenlemeler yapılmış,*
- *Kamu kurum ve kuruluşlarına, Kanun kapsamındaki suçlarla ilgili olarak Gençlik ve Spor Bakanlığı denetim elemanlarına gerekli bilgi ve belgeleri ibraz etme zorunluluğu getirilmiştir.*

(II). Kod Kanunlar (2 kanun):

23.5.2019 tarihli 7174 sayılı Kapadokya Alanı Hakkında Kanun:

Bu kanun ile; Kapadokya Alanının tarihi ve kültürel değerleri ile jeolojik/jeomorfolojik dokusunun ve doğal kaynak değerlerinin korunması, yaşatılması, geliştirilmesi ve tanıtılması amacıyla; alanda bulunan Hazine ile kamu kurum ve kuruluşlarının özel mülkiyetindeki ve Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki taşınmazlara ilişkin tasarruf işlemlerinin ne şekilde yapılacağı düzenlenmiştir.

11.7.2019 tarihli 7183 sayılı Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı Hakkında Kanun:

Bu kanun ile; Türkiye'nin turistik değerlerinin yurt içi ve yurt dışında tanıtılmasını sağlamak, ülkemize gelen ziyaretçi sayısını ve buna bağlı

olarak turizm gelirlerini artırmak, büyük turizm projelerine yatırımcı çekmek ve destek olmak amacıyla Kültür ve Turizm Bakanlığının ilgili kuruluşu olarak Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı kurulmuştur. Ajans gelirlerinin, sektör temsilcilerinin turizm faaliyetleri üzerinden alınan turizm payı, genel bütçeden aktarılan tutarlar, her türlü bağış ve yardımlar ile elde edilen diğer gelirlerden oluşması sağlanmıştır.

(3). Çerçeve ve Kod Kanunlarla Değişiklik Yapılan Kanunların Sıralanması:

- 06.11.2003 tarihli 5000 sayılı Türk Patent Enstitüsü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanuna ilişkin **104 maddede değişiklik** ile birinci sırada;
- 31.3.2011 tarihli 6222 sayılı Sporda Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesine Dair Kanuna ilişkin **88 maddede değişiklik** ve **1 madde yürürlükten kaldırma** ile ikinci sırada;
- 04.6.1985 tarihli 3213 sayılı Maden Kanununa ilişkin **38 maddede değişiklik** ile üçüncü sırada;
- 22.4.2004 tarihli 5147 sayılı Entegre Devre Topografyalarının Korunması Hakkında Kanuna ilişkin **30 maddede değişiklik** ile dördüncü sırada;
- 14.4.1982 tarihli 2659 sayılı Adli Tıp Kurumu Kanununa ilişkin **28 maddede değişiklik** ile beşinci sırada;
- 14.7.2004 tarihli 5224 sayılı Sinema Filmlerinin Değerlendirilmesi ve Sınıflandırılması ile Desteklenmesi Hakkında Kanuna ilişkin **18 maddede değişiklik** ve **7 madde yürürlükten kaldırma** ile altıncı sırada;
- 03.7.2005 tarihli 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanununa ilişkin **22 maddede değişiklik** ile yedinci sırada;
- 12.3.1982 tarihli 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanununa ilişkin **18 maddede değişiklik** ve **1 madde yürürlükten kaldırma** ile sekizinci sırada;
- 13.12.1983 tarihli 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye ilişkin **18 maddede değişiklik** ile dokuzuncu sırada;

- 14.7.1965 tarihli 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa ilişkin **17 maddede değişiklik** ile onuncu sırada yer almaktadır.

(4). Değerlendirme:

Çerçeve ve kod kanunlarla ilgili yukarıdaki açıklamalar incelendiğinde ve bu kanunlarla ilgili komisyon ve genel kurul birleşim tutanakları incelendiğinde TBMM'nin "yasa yapma" görevini layıkıyla yerine getirdiğini ifade etmek gerekmektedir. Çünkü yüce Meclisin ülkenin batılı demokrasi standartlarına ulaşmasını hedefleyen, toplumun gelişmesini ve refaha kavuşmasını amaçlayan, milli iradenin özgürce temsil edildiği ve yayımlanacak kanunlara önemli katkıların sergilendiği seviyeli tartışma ve müzakerelerin yaşandığı tutanaklarla kayıt altına alındığı görülmektedir.

TBMM'ni çerçeve ve kod kanunlardaki uygulamalarıyla takdir ederken ancak sayısal verileri hatırlayarak anılan kanunların torba yasalara nazaran azınlıkta kaldığını vurgulamakta fayda mütalaa edilmektedir.

ç. OHAL Süreci Yasama Faaliyetinin Değerlendirmesi:

(1). OHAL Süreci:

15 Temmuz 2016 tarihinde gerçekleşen başarısız FETÖ Darbe teşebbüsünün ardından Cumhurbaşkanı başkanlığında 20 Temmuz 2016 tarihinde toplanan Bakanlar Kurulu, T. C. Anayasası madde 120 (*Şiddet olaylarının yaygınlaşması ve kamu düzeninin ciddi şekilde bozulması sebepleriyle olağanüstü hal ilanı*) ile 2935 s. OHAL Kanunu madde 3/1(b) bendi gereğince, 2016/9064 sayılı kararıyla 21 Temmuz 2016 saat 01.00 itibarıyla ülke gelinde OHAL ilan etmiştir.

Anayasa'nın 120'nci maddesi ile 2935 sayılı OHAL Kanununun 3'üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendine göre, ülke genelinde devam etmekte olan olağanüstü halin üç ay süre ile uzatılması hakkında Bakanlar Kurulunca alınan kararlar, TBMM Genel Kurulu'nda görüşülerek onaylanmıştır.

TBMM'de yapılan görüşmeler neticesinde OHAL 19 Ekim 2016 tarihinden başlayarak son olarak 19 Nisan 2018'de herbiri saat 01.00'den

başlamak üzere yedi kez uzatılmıştır. İki yılın ardından uzatılmayınca 19 Temmuz 2018 gecesi saat 00.01 itibarıyla sona ermiştir.

15 Temmuz darbe girişiminden sonra olağanüstü hal ilan edilmesi ve bu kararın **TBMM** tarafından onaylanmasını takip eden süreçte Cumhurbaşkanı'nın başkanlığında toplanan Bakanlar Kurulu tarafından Anayasa'nın o tarihte yürürlükte bulunan 121 inci maddesine dayanılarak 32 adet olağanüstü hal kanun hükmünde kararnameleri çıkarılmıştır.

Adı geçen kanun hükmünde kararnameler ile olağanüstü halin ilanına sebep olan olay ve olguların bertaraf edilmesi amacıyla kişi ve kuruluşlara yönelik bazı tedbirler ile ilgili kanunlarda değişiklikler ve yürürlükten kaldırmalar öngörülmüştür. Anayasa'nın amir hükmü gereğince Bakanlar Kurulunca hazırlanan kararnameler ile teklif edilen bu hususlar **TBMM** Genel Kurulunca ya aynen veya değiştirilerek kabul edilerek kanunlaştırılmıştır. Bu bağlamda 32 olağanüstü hal kanun hükmünde kararnamesinden 14'ü aynen kabul edilerek, 18'i ise değiştirilerek kabul edilerek yasalaşmıştır.

(2). OHAL Süreci Yasama Faaliyeti:

Olağanüstü Hal döneminde çıkarılan **32** kanun hükmünde kararname ve **32** kanun çerçevesinde;

- Değiştirilen kanun sayısı: **149**
- Değiştirilen kanun hükmünde kararname sayısı: **20**
- Değiştirilen madde sayısı: **1.346**
- Yürürlükten kaldırılan madde sayısı: **253**
- Yürürlükten kaldırılan kanun sayısı: **4** olmuştur.

Giriş kısmında ifade ettiğimiz sayısal verileri hatırlayacak olursak, TBMM'nin yasaştırdığı **860** kanunun, %8'inin OHAL mevzuatı (**toplam 72 karar, KHK, kanun**) olduğu görülmektedir.

Toplam değiştirilen ve yürürlükten kaldırılan kanun ve KHK maddesi olan **12.217** maddenin %13'ü (**1.599 madde**) OHAL sürecindeki yürütme tarafından yayımlanan **32** kanun hükmünde kararname ve yasama meclisi tarafından yasalaşan **32** kanun vasıtasıyla **149** kanun ve

20 kanun hükmünde kararnamede değiştirilmiş ve 4 kanun yürürlükten kaldırılmıştır.

OHAL süreci içinde;

- Harp Akademileri, Askeri Liseler, Astsubay Hazırlama Okulları kapatılmış,
- Bakanlıklar, Yargı organları, Kamu kurum ve kuruluşlarına 50.487 kadro ihdas edilmiş, Emniyet Genel Müdürlüğünün yurt dışı teşkilat kadroları ile Adalet Bakanlığının merkez teşkilatından 5 kadro iptal edilmiş,
- Aksaray/Sultanhanı ve Artvin/Kemalpaşa ilçeleri oluşturulmuştur.

Ana muhalefet partisi bu kararnamelerin bir kısmının Anayasa'ya aykırı olduğunu öne sürerek, iptali için Anayasa Mahkemesine başvurmuştur. Muhalefet partisninin başvurusunu değerlendiren Anayasa Mahkemesi, Anayasa'nın 148 inci maddesine göre kanun hükmünde kararnameleri inceleme yetkisi olmadığını açıklamıştır. Böylece OHAL döneminde çıkan kanun hükmünde kararnamelerin içeriğinin denetlenemeyeceği on yıllığına kesin karara bağlanmıştır.

Bu kararın gelecekte ulusal ve uluslararası yargı organları önüne getirilecek hukuki uyuşmazlıklara konu olabileceği değerlendirilmektedir.

(3). OHAL Mevzuatında Dikkat Çeken Hususlar:

Örneğin ceza hukuku bakımından kanuniliği çok tartışılacak bir OHAL mevzuatı aşağıya çıkarılmıştır.

20.11.2017 tarihli 696 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 121 inci maddesi hükmüne göre;

MADDE 121 – 8/11/2016 tarihli ve 6755 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Alınması Gereken Tedbirler ile Bazı Kurum ve Kuruluşlara Dair Düzenleme Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabul Edilmesine Dair Kanunun 37 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(2) Resmi bir sıfat taşıyıp taşımadıklarına veya resmi bir görevi yerine getirip getirmediğine bakılmaksızın 15/7/2016 tarihinde

gerçekleştirilen darbe teşebbüsü ve terör eylemleri ile bunların devamı niteliğindeki eylemlerin bastırılması kapsamında hareket eden kişiler hakkında da birinci fıkra hükümleri uygulanır.”

Hükümde atıf yapılan 08.11.2016 tarihli 6755 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Alınması Gereken Tedbirler ile Bazı Kurum ve Kuruluşlara Dair Düzenleme Yapılması Hakkında 668 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabul Edilmesine Dair Kanunun 37 maddesinin metni ise şu şekildedir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Sorumluluk

MADDE 37 – (1) 15/7/2016 tarihinde gerçekleştirilen darbe teşebbüsü ve terör eylemleri ile bunların devamı niteliğindeki eylemlerin bastırılması kapsamında karar alan, karar veya tedbirleri icra eden, her türlü adli ve idari önlemler kapsamında görev alan kişiler ile olağanüstü hal süresince yayımlanan kanun hükmünde kararnameler kapsamında karar alan ve görevleri yerine getiren kişilerin bu karar, görev ve fiilleri nedeniyle hukuki, idari, mali ve cezai sorumluluğu doğmaz.

Görüldüğü gibi kararnamenin yukarıda belirtilen maddesinin kapsamı genişletilmekte 15 Temmuz darbe teşebbüsünün bastırılmasında karar alan ve icra eden kamu görevlilerine ilerde bir sorumluluk yaptırımına maruz kalmamaları için çıkarılan hüküm ile yetinilmemekte sivil vatandaşların da 15 Temmuz akşamı darbecilere karşı yaptığı fiil ve eylemlerinin hiçbir hukuki sorumluluğunun olmadığı hükmü getirilmektedir.

TBMM Genel Kurulunda 01.02.2018 tarihli 7079 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında 696 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabul Edilmesine Dair Kanunun 113 üncü maddesinde 696 sayılı KHK'nın 121 inci maddesi aynen kabul edilerek yasalaşmıştır.

MADDE 113 – 8/11/2016 tarihli ve 6755 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Alınması Gereken Tedbirler ile Bazı Kurum ve Kuruluşlara Dair Düzenleme Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabul Edilmesine Dair Kanunun 37 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(2) Resmi bir sıfat taşıyıp taşımadıklarına veya resmi bir görevi yerine getirip getirmediğine bakılmaksızın 15/7/2016 tarihinde gerçekleştirilen darbe teşebbüsü ve terör eylemleri ile bunların devamı niteliğindeki eylemlerin bastırılması kapsamında hareket eden kişiler hakkında da birinci fıkra hükümleri uygulanır.”

Böylece yukarıda verilen örnek gibi birçok OHAL hükmü için 2028 yılına kadar Anayasa Mahkemesine başvurulamayacak ve geçerliliğini koruyacaktır.

Bu noktada temennimiz Türkiye’nin benzer darbe girişimlerine maruz kalmaması ancak TBMM’nin de benzer hukuk dışı uygulamalara geçit vermemesidir.

(4). Olağanüstü Hal İşlemleri İnceleme Komisyonu:

Diğer yandan inceleme yapılan yasama dönemleri içinde OHAL ilan edilmesi nedeniyle kararnameler yoluyla kamu görevinden ihraç edilen kişiler ve kapatılan kurumlar hakkında tesis edilen işlemler bulunmaktadır. Anılan kararnameler TBMM Genel Kurulunda aynen veya değiştirilerek kabul edilmesi sonucunda kanunlaşmıştır.

Bilindiği gibi; 01.02.2018 tarihli 7075 sayılı kanun gereğince, Anayasanın 120 nci maddesi kapsamında ilan edilen ve 21.7.2016 tarihli 1116 sayılı TBMM kararıyla onaylanan olağanüstü hal ilanı kapsamında, terör örgütlerine veya Milli Güvenlik Kurulunca Devletin milli güvenliğine karşı faaliyette bulunduğuna karar verilen yapı, oluşum veya gruplara üyeliği, mensubiyeti, aidiyeti, iltisakı veya bunlarla irtibatı olduğu gerekçesiyle başka bir idari işlem tesis edilmeksizin doğrudan kanun hükmünde kararname hükümleri ile tesis edilen işlemlere ilişkin başvuruları değerlendirmek ve karara bağlamak üzere 685 sayılı kanun hükmünde kararnameyle Olağanüstü Hal İşlemleri İnceleme Komisyonu kurulmuştur.

Komisyonun görevleri aşağıdaki gibi belirlenmiştir;

(1). Komisyon, olağanüstü hal kapsamında doğrudan kanun hükmünde kararnameler ile tesis edilen aşağıdaki işlemler hakkındaki başvuruları değerlendirip karar verir.

(a). Kamu görevinden, meslekten veya görev yapılan teşkilattan çıkarma ya da ilişkin kesilmesi,

(b). Öğrencilikle ilişkin kesilmesi,

(c). Dernekler, vakıflar, sendika, federasyon ve konfederasyonlar, özel sağlık kuruluşları, özel öğretim kurumları, vakıf yükseköğretim kurumları, özel radyo ve televizyon kuruluşları, gazete ve dergiler, haber ajansları, yayınevleri ve dağıtım kanallarının kapatılması,

(ç). Emekli personelin rütbelerinin alınması.

(2). Olağanüstü hal kapsamında yürürlüğe konulan kanun hükmünde kararnamelerle gerçek veya tüzel kişilerin hukuki statülerine ilişkin olarak doğrudan düzenlenen ve birinci fıkra kapsamına girmeyen işlemler de Komisyon görev alanındadır.

(3). Bu maddede belirtilen işlemlere bağlı olarak olağanüstü hal kapsamında yürürlüğe konulan kanun hükmünde kararnamelerde yer alan ilave tedbirler ile kanun yollarının açık olduğu işlemler hakkında ayrıca başvuru yapılamaz.

Komisyon Anayasa'ya aykırı maddelere yönelik itirazları incelemese de kamuda işten çıkarılan işten çıkarılan kişilerin veya kapatılan kurumların başvurularını değerlendirmeye almıştır. Komisyonun kararlarına itiraz için yargı yolu da açık tutulmuştur. **AİHM**, bu nedenle kanun hükmünde kararnamelerle ilgili yapılan başvuruları reddetmiş ve önce iç hukuk yollarının tüketilmesi gerektiğini belirtmiştir.

(5). OHAL Sürecinde Kişi ve Kurumlar Hakkında Tesis Edilen İşlemler:

Bu meydana; OHAL döneminde kanun hükmünde kararnamelerle kişiler ve kurumlar hakkında tesis edilen işlemlerden mukayese edilecek olan bazı verileri incelemekte fayda mütalaa edilmektedir.

Kurumlardan İhraç	Toplam İhraç	Göreve İade	Net Toplam
Kamu personeli	129.411	3.733	125.678
İçişleri Bakanlığı	41.873	796	41.077
Milli Eğitim Bakanlığı	34.393	677	33.716
Milli Savunma Bakanlığı	13.682	272	13.410
Sağlık Bakanlığı	7.755	456	7.299
YÖK/Üniversiteler	7.508	185	7.323

Rütbe/Öğrenci	Toplam	Rütbesi İade	Net Toplam
Rütbesi Alınan Polis	2.551	2	2.549
Rütbesi Alınan Jandarma	35	-	35
Rütbesi Alınan TSK Mensubu	703	76	627
Öğrencilikle İlişği Kesilen	301	31	270
Madalyası Alınan	2	-	2
TOPLAM	3.592	109	3.483

Kapatılan Tüzel Kurum	Toplam Kapatılan	Listeden Çıkan	Net
Eğitim Kurumları	934	53	881
Özel Sağlık Kuruluşu	49	2	47
Özel Üniversite	15	-	15

Yukarıda belirtilen bilgiler çerçevesinde Olağanüstü Hal İşlemleri İnceleme Komisyonunun çalışmalarına başladığı 22 Mayıs 2017 tarihinden başlayarak karar verme sürecini başlattığı 22 Aralık 2017 tarihinden 31.12.2019 tarihine kadar geçen iki yıllık süre içinde;

- KHK'larla ihraç edilen kamu personelinden inceleme sonucu **%2,8**'nin göreve iade edildiği;
- İhraç edilen kamu personelinin **125.678** olduğu dikkate alınarak Türkiye Cumhuriyeti'nde kamuda çalışan memur sayısı **2.481.389** olduğuna göre **%5** nin ihraç edildiği,
- Personeli en fazla ihraç edilen kurum sıralamasında;
  - Birinci sırayı **%32,68** ile İçişleri Bakanlığına bağlı polis, jandarma ve sahil güvenlik personelinin teşkil ettiği,
  - İkinci sırayı **%26,82** ile Milli Eğitim Bakanlığı bünyesindeki öğretmenlerin teşkil ettiği,
  - Üçüncü sırayı **%10,67** ile MSB'de görev yapan askerlerin oluşturduğu,
- KHK'larla ihraç edilen asker, polis ve jandarma personeli (**55.555**)'nden inceleme sonucunda **%1,9**'nun (**1.068**) göreve iade edildiği; rütbesi alınan anılan personelden (**3.289**) inceleme sonucu **%2,37**'nin rütbesinin iade edildiği,
- KHK'larla ilişkisi kesilen öğrencilerden (**301**) inceleme sonucu **%10**'nun (**31**) listeden çıkarıldığı anlaşılmaktadır.

Yukarıda arz edilen sayısal veriler 15 Temmuz 2016 başarısız darbe girişimi TSK bünyesinde konuşlanan FETÖ elemanları kalkışması olarak görünmekle birlikte örgütlenmenin;

- *Büyük kısmıyla İçişleri Bakanlığı bünyesinde polis, jandarma ve sahil güvenlikte olduğu;*
- *Bunu öğretmen camiasındaki devşirmenin takip ettiği;*
- *Birbirine yakın düzeyde sağlık, üniversite ve yargıda örgütlenedikleri görülmektedir.*

OHAL döneminde yayımlanan kararnameler ve Anayasa değişikliği ile darbe girişimi sorumlusu olarak TSK'nın hedef alınarak askeri yönetim, eğitim, yargı ve sağlık sisteminin sil baştan yeniden düzenlendiği görülmektedir. FETÖ'nün örgütlenmede üst seviyelere kadar çıktığı polis, jandarma, sahil güvenlik, eğitim, sağlık, üniversite ve yargı sistemimizde de benzer tehditin yaşanmaması için liyakat, şeffaflık, bağımsız denetim

ve modern eğitim ve yönetim ilkelerini esas alan düzenlemelerin yapılmasının şart olduğu değerlendirilmektedir.

Ayrıca KHK'larla ihdas edilen yeni kadro miktarı **50.487**'dir.

- KHK'larla ihdas edilen yeni kadronun **50.487** olduğu dikkate alınarak kamuda çalışan memur sayısına (**2.481.389**) göre %2 si oranında yeni kadro ihdas edildiği,
- KHK'larla kapatılan özel üniversite sayısının **15** olduğu dikkate alınarak Türkiye'deki üniversite sayısı **206** olduğuna göre %7,28'nin kapatıldığı,
- KHK'larla kapatılan eğitim kurumunun **881** olduğu dikkate alınarak Türkiye'deki özel okul sayısı **6.710** olduğuna göre %13'nün kapatıldığı anlaşılmaktadır.

İncelenen dönemde;

420

Olağanüstü Hal İşlemleri İnceleme Komisyonunun kurulması ve başvuruları almaya başlamasıyla, Anayasa Mahkemesinde ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinde bulunan dosya sayısında önemli ölçüde azalma olmuştur. 15 Temmuz 2016 tarihinde FETÖ/PDY terör örgütünün darbe kalkışmasından sonra AİHM nezdinde Türkiye aleyhine yapılan başvuru sayısı artarak 31 Mayıs 2017 tarihi itibarıyla **24.600**'e yükselmiştir. AİHM'nin, Komisyonu etkili iç hukuk yolu olarak kabul eden 12 Haziran 2017 tarihli Köksal kararından sonra, benzer başvuruların AİHM'nce toplu olarak reddedilmesiyle, AİHM nezdindeki Türkiye aleyhine olan başvuru sayısı önemli miktarda düşmüştür. Anayasa Mahkemesinin 4 Ağustos 2017 tarihli duyurusunda da belirtildiği üzere; **70.771** bireysel başvuru, başvuru yollarının tüketilmemesi nedeniyle Anayasa Mahkemesince kabul edilemez bulunmuştur. Anayasa Mahkemesi kaynaklarından edinilen bilgiye göre bu başvurulardan yaklaşık **65.000**'i Komisyonun görevi kapsamında kalmaktadır. Bu hususlar Anayasa Mahkemesi ve AİHM tarafından Komisyonun etkili bir iç hukuk yolu olarak kabul edildiğini göstermektedir.

Diğer taraftan; OHAL döneminde bir referandum ve bir Cumhurbaşkanlığı ve TBMM seçimlerinin bir arada yapıldığı genel seçim düzenlenmiştir.

Ayrıca; milletvekilliği dokunulmazlığının kaldırılmasının ardından 04 Kasım 2016'da düzenlenen operasyonla **12** milletvekili gözaltına alınmış ve sonrasında dokuzu tutuklanmıştır. İlerleyen aylarda tutuklanan milletvekili sayısı **15'e** yükselmiştir.

(6). OHAL Sürecinde En Fazla Değişiklik Yapılan Kanunlar:

Son olarak OHAL yasama faaliyeti çerçevesinde en fazla değişiklik yapılan kanun bilgileri aşağıda sıralanmıştır;

- 27.7.1967 tarihli 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununa ilişkin **89 maddede değişiklik** ve **32 madde yürürlükten kaldırılmıştır,**
- 11.4.2002 tarihli 4752 sayılı Astsubay Meslek Yüksek Okulları Kanununa ilişkin **76 maddede değişiklik** ve **9 madde yürürlükten kaldırılmıştır,**
- 11.5.2000 tarihli 4566 sayılı Harp Okulları Kanununa ilişkin **69 maddede değişiklik** ve **24 madde yürürlükten kaldırılmıştır,**
- 31.7.1970 tarihli 1325 sayılı Milli Savunma Bakanlığı Görev ve Teşkilatı Hakkında Kanuna ilişkin **50 maddede değişiklik** ve **1 madde yürürlükten kaldırılmıştır,**
- 04.5.2007 tarihli 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanuna ilişkin **46 maddede değişiklik** ve **8 madde yürürlükten kaldırılmıştır,**
- 03.01.2002 tarihli 4733 sayılı Tütün, Tütün Mamulleri, Tuz ve Alkol İşletmeleri Genel Müdürlüğünün Yeniden Yapılandırılması ile Tütün ve Tütün Mamullerinin Üretimine, İç ve Dış Alım ve Satımına, 4046 sayılı Kanunda ve 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanuna ilişkin **44 maddede değişiklik** ve **14 madde yürürlükten kaldırılmıştır,**
- 31.5.2006 tarihli 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa ilişkin **44 maddede değişiklik** ve **2 madde yürürlükten kaldırılmıştır,**

- 10.3.1983 tarihli 2803 sayılı Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanununa ilişkin **43 maddede değişiklik** ve **7 madde yürürlükten kaldırılmıştır,**
- 04.12.2004 tarihli 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununa ilişkin **42 maddede değişiklik** ve **3 madde yürürlükten kaldırılmıştır,**
- 09.7.1982 tarihli 2692 sayılı Sahil Güvenlik Komutanlığı Kanununa ilişkin **25 maddede değişiklik** ve **11 madde yürürlükten kaldırılmıştır,**
- 25.7.2010 tarihli 669 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Tedbirlerin Alınması ve Milli Savunma Üniversitesi Kurulması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararnameye ilişkin **19 maddede değişiklik** yapıldığı görülmektedir.

d. T.C. Anayasa Değişikliği Yasama Faaliyetinin Değerlendirmesi:

Kanunlar Bibliyografisi çalışması çerçevesinde “*Türkiye Cumhuriyeti Anayasa Değişikliği Yasama Faaliyeti*” başlığı altında ayrı bir bölümde ele alınan ve TBMM Genel Kurulu’nda kabul edilen yasalar, yasama organının bizzat kendisi üzerinde çok önemli etkileri olmuştur. Bu bağlamda; birinci değişiklik milletvekillerinin yasama dokunulmazlıklarının kaldırılması ve yargılanmalarının önünü açarken; ikinci değişiklik parlamentoya dayalı hükümet sistemini kaldırarak Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçilmesine ve yasama organının yetkilerinin azaltılmasına neden olmuştur.

(1) 20.05.2016 tarihli 6718 s. Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun’un Değerlendirmesi:

Ekim 2014’te yaşanan ve ülkemizin bütününe etkileyen terör olayları ile Haziran 2015’den itibaren terör saldırılarının artması dolayısıyla gerek siyasi parti gruplarında gerekse kamuoyunda milletvekillerinin dokunulmazlıklarının kaldırılması konusunda yoğun tartışmalar yaşanmıştır.

Hendekler, sokağa çıkma yasakları, operasyonlar, sivil ölümleri ve çatışmalar nedeniyle olağanüstü toplanan Demokratik Toplum Kongresi, 27 Aralık 2015’te 14 maddelik bir deklarasyon yayınlamıştır. Deklarasyonda

“Demokratik özerk bölgeler” oluşturulması önerilerek, öz yönetim ilanlarının Kürt halkı tarafından benimsendiği belirtilmiştir. Dönemin HDP Eş Genel Başkanları Figen Yüksekdağ ile Selahattin Demirtaş’ın bildiriye destek vermesi üzerine AKP grubu, dokunulmazlıkla ilgili anayasa değişikliği teklifini 7 Nisan’da imzaya açtığını duyurmuş ve T.C. Anayasası’nda değişiklik yapılmasını öngören kanun teklifi 12 Nisan 2016 tarihinde TBMM Başkanlığına sunulmuştur.

Teklif şu önemli düzenlemeleri içermiştir;

TBMM 26 ncı Dönem 1 inci Yasama Yılı 90 ve 91 inci birleşimlerinde görüşülerek 20 Mayıs 2016 tarihinde kabul edilen 6718 sayılı Kanun’un 1 inci maddesiyle Anayasa’ya eklenen geçici 20 nci madde ile “*Bu maddenin Türkiye Büyük Millet Meclisinde kabul edildiği tarihte; soruşturmaya veya soruşturma ya da kovuşturma izni vermeye yetkili mercilerden, Cumhuriyet başsavcılıklarından ve mahkemelerden; Adalet Bakanlığına, Başbakanlığa, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına veya Anayasa ve Adalet komisyonları üyelerinden kurulu Karma Komisyon Başkanlığına intikal etmiş yasama dokunulmazlığının kaldırılmasına ilişkin dosyaları bulunan milletvekilleri hakkında, bu dosyalar bakımından, Anayasanın 83 üncü maddesinin ikinci fıkrasının birinci cümlesi hükmü uygulanmayacaktır.*

Ayrıca Anayasa değişikliğinin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren onbeş gün içinde; Anayasa ve Adalet komisyonları üyelerinden kurulu Karma Komisyon Başkanlığında, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığında, Başbakanlıkta ve Adalet Bakanlığında bulunan yasama dokunulmazlığının kaldırılmasına ilişkin dosyalar, gereğinin yapılması amacıyla, yetkili mercie iade edileceği” öngörülmüştür.

Atıfta bulunulan T.C. Anayasası 83 üncü Maddesi ise şöyledir;

4. Yasama Dokunulmazlığı

MADDE 83 – *Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, Meclis çalışmalarındaki oy ve sözlerinden, Mecliste ileri sürdükleri düşüncelerden, o oturumdaki Başkanlık Divanının teklifi üzerine Meclisçe başka bir karar alınmadıkça bunları Meclis dışında tekrarlamak ve açığa vurmaktan sorumlu tutulamazlar.*

Seçimden önce veya sonra bir suç işlediği ileri sürülen bir milletvekili, Meclisin kararı olmadıkça tutulamaz, sorguya çekilemez, tutuklanamaz ve yargılanamaz. Ağır cezayı gerektiren suçüstü hali ve seçimden önce soruşturmasına başlanılmış olmak kaydıyla Anayasanın 14 üncü maddesindeki durumlar bu hükmün dışındadır. Ancak, bu halde yetkili makam, durumu hemen ve doğrudan doğruya Türkiye Büyük Millet Meclisine bildirmek zorundadır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi üyesi hakkında, seçiminden önce veya sonra verilmiş bir ceza hükmünün yerine getirilmesi, üyelik sıfatının sona ermesine bırakılır; üyelik süresince zamanaşımı işlemez.

Tekrar seçilen milletvekili hakkında soruşturma ve kovuşturma, Meclisin yeniden dokunulmazlığını kaldırmasına bağlıdır.

Türkiye Büyük Millet Meclisindeki siyasi parti gruplarınca, yasama dokunulmazlığı ile ilgili görüşme yapılamaz ve karar alınamaz.

424

Değişiklik maddesinin görüşülmesi ve kabulüne ilişkin süreç şu şekilde gelişmiştir;

AK Parti'nin, milletvekili dokunulmazlıklarının kaldırılmasına ilişkin verdiği iki maddelik Anayasa değişikliği teklifinin ilk tur görüşmeleri 17 Mayıs'ta Meclis Genel Kurulu'nda yapılmıştır. Görüşmelerin ardından gizli oylamaya geçilmiş ve oylamaya **536** milletvekili katılmıştır.

Oy verme işlemi tamamlandıktan sonra sonuçlar **348** kabul, **155** ret olarak açıklanmıştır. Sekiz milletvekili çekimser kalırken **25** tane de boş oy çıktığı belirtilmiştir. Oylamadan çıkan bu sonucun ardından **TBMM**'de dokunulmazlıkların kaldırılması yönündeki Anayasa değişikliği teklifinde “maddelere geçilmesi” kabul edilmiş ancak bu sonuç referandumu zorunlu kılmaktan çıkaracak **367** oya ulaşmayı sağlayamamıştır. Böylece ilk tur görüşmeleri tamamlanmıştır.

20 Mayıs 2016 tarihinde dokunulmazlıkların kaldırılması yönünde Anayasa'ya geçici madde eklenmesine ilişkin teklifin ikinci tur görüşmeleri yapılmıştır. İkinci görüşmenin gizli oylama sonuçları maddeler üzerinde ve Anayasa değişikliği teklifinin tümü üzerinde aşağıdaki şekilde gerçekleşmiştir;

MADDE 1:	Oylamaya katılan üye: 531
Kabul:	373
Ret:	138
Çekimser:	8
Boş:	9
Geçersiz:	3
MADDE 2:	Oylamaya katılan üye: 526
Kabul:	374
Ret:	136
Çekimser:	4
Boş:	11
Geçersiz:	1
TÜMÜ:	Oylamaya katılan üye: 531
Kabul:	376
Ret:	140
Çekimser:	5
Boş:	3
Geçersiz:	7

376 kabul oyuyla beraber **138** milletvekilinin dokunulmazlığının kaldırılması ile ilgili karar böylece sonuçlanmıştır.

Buna göre, Anayasa değişikliğinin kabulü için **330** oy, referanduma gitmeden kabul edilebilmesi için ise **367** oy gerektiğinden bu sonuçlarla beraber referandum eşiği de aşılmıştır.

Böylece hakkında fezleke düzenlenen milletvekilleri için yargı yolunun açılmasında ilk adım atıldı.

Özetle, dokunulmazlıkların kaldırılmasıyla ilgili oylama sonucunda referanduma gidilmesine gerek kalmadan kanun teklifi Meclis'te kabul edilmiştir.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın teklifi 07.6.2016 tarihinde onaylamasından sonra 08.6.2016 tarihli 29736 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Teklifin kabul edildiği dönemde, TBMM’de **138** milletvekili hakkında toplam dosya sayısı ise **667** idi. Bunların dağılımı şu şekildedir;

- Adalet ve Kalkınma Partisi grubuna mensup **27** milletvekiline ait **46**;
- Cumhuriyet Halk Partisi grubuna mensup **51** milletvekiline ait **192**;
- Milliyetçi Hareket Partisi grubuna mensup **9** milletvekiline ait **20**;
- Halkın Demokrasi Partisi grubuna mensup **50** milletvekiline ait **405**;
- Bağımsız milletvekili Aylin NAZLIAKA’ya ait **4** fezlekeyle ilgili olarak yasama dokunulmazlığına ilişkin hükümler uygulanmamış, bu dosyalar gereği için ilgili mercilere iade edilmiştir.

Böylece aralarında HDP Eş Genel Başkanları Selahattin Demirtaş ve Figen Yüksekdağ’ın da bulunduğu birçok milletvekiline ait 19 dokunulmazlık dosyası, **TBMM** Başkanlığı’na sunulmuştur. 4 Kasım 2016’da, HDP’li vekillerin evlerine polis baskınları düzenlenmiş, gözaltına alınan dönemin Eş Genel Başkanlarının da aralarında olduğu **12** milletvekilinden dokuzu tutuklanmıştır, üçü adli kontrol şartıyla serbest bırakılmıştır. 7 Kasım’da gözaltına alınan Hakkari Milletvekili Nihat Akdoğan ile birlikte tutuklu vekil sayısı **10**’a çıkmıştır.

Yukarıda tarihi ve siyasi süreç içinde gelişmeleri açıklanan Anayasa değişikliği çerçevesinde;

- **Yasanın yürürlüğe girmesinden itibaren 15 gün içinde fezlekelerin mahkemelere gönderilmesi ve sadece bu dosyalardaki milletvekillerinin yargılamasına imkan tanınmış;**
- **Dokunulmazlıkların Anayasa ve iç tüzükte öngörülen bir yolla değil Anayasa’ya eklenen geçici maddeyle mevcut usul ve hükümlerin dışında bir yolla kaldırıldığı için milletvekillerinin iptal istemi hakkını kullanmaları önlenmiş,**
- **Anayasa’nın vekillerin tutuklanamayacağını ifade eden 83’üncü maddesinin 2’nci fıkrasının 1’inci cümlesi uygulanmayacağı için dokunulmazlığı kaldırılan milletvekillerinin**

Meclis kararı olmadan sorgulanabilmeleri ve tutuklanabilmelerinin önü açılmıştır.

- TBMM'nin çıkardığı bir yasayla yasama dokunulmazlığının kaldırılmasında Anayasa'ya uygunluk sağlanmış gibi görülmekle birlikte tutuklanan milletvekilleri hakkında AİHM ve Anayasa Mahkemesi'nce verilen kararlar hak ihlali olduğunu açıkça ortaya koymaktadır. Bu durumun demokratik ilke ve değerlerimizde itibar aşınmasına yol açması kuvvetle muhtemeldir. Bunu onarma görev ve sorumluluğunun TBMM'ne düştüğü değerlendirilmektedir.

(2). 21.01.2017 tarihli 6771 sayılı T.C. Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (RG: 11.02.2017/29976):

(a). Anayasa Değişikliği Süreci:

21 Ocak 2017 tarihli 6771 sayılı T.C. Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun TBMM Genel Kurulunda 339 oyla kabul edilmiş ve 11 Şubat 2017 tarihli ve 29976 sayılı Resmi Gazetede halk oyuna sunulmak üzere yayımlanmıştır.

Anayasa değişikliği 16 Nisan 2017 tarihinde gerçekleşen halk oylamasında (*Evet %51,41; Hayır %48,59*) kabul edilmiştir.

TBMM Genel Kurulunun 20 Nisan 2018 tarihli ve 1183 sayılı kararıyla 03 Kasım 2019 tarihinde yapılması planlanan 27 nci Yasama Dönemi milletvekili genel seçimi ve Cumhurbaşkanı seçiminin tarihi 24 Haziran 2018 olarak değiştirilmiştir.

10 Mayıs 2018 tarihli 7142 sayılı kanunla “6771 sayılı kanunla T.C. Anayasasında yapılan değişikliklere uyum sağlanması amacıyla çeşitli kanun ve KHK’lerde değişiklik yapılması konusunda” Bakanlar Kuruluna Cumhurbaşkanı yemin ederek göreve başlayıncaya kadar KHK çıkarma yetkisi verilmiştir. Bu yetki çerçevesinde çıkarılan kararnamelerle 16 Nisan 2017 tarihindeki Anayasa değişikliği referandumunun ardından parlamenter sistemi düzenleyen yasalar, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine uygun hale getirilmiştir.

(b). Anayasa Değişikliği Yasama Faaliyeti:

Anayasa değişikliği yasama faaliyeti çerçevesinde;

- Değiştirilen kanun sayısı: **374**
- Değiştirilen kanun hükmünde kararname sayısı: **24**
- Değiştirilen madde sayısı: **3.375**
- Yürürlükten kaldırılan madde sayısı: **2.436**
- Yürürlükten kaldırılan kanun sayısı: **16** (1324, 1612, 1738, 2992, 2945, 2451, 2477, 3154, 3056, 4954, 4848, 5632, 5952, 6586, 7460, 7163 sayılı kanunlar)
- Yürürlükten kaldırılan kanun hükmünde kararname sayısı: **13** (644, 634, 638, 178, 639, 645, 189, 367, 540, 497, 77, 231, 217 sayılı kararnameler)

428

Yüksek Seçim Kuruluna ait **2** kadro iptal edilmiş, merkez ve taşra kadroları için **715** kadro; Nükleer Düzenleme Kurumu merkez kadrosu için **319** kadro ve Diyanet İşleri Başkanlığı merkez teşkilat kadrosu için **5** kadro ihdas edilmiş böylece toplam **1.039** kadro ihdas edilmiştir.

Giriş kısmında ifade edilen bilgiler çerçevesinde **860** yasama faaliyeti ile değiştirilen ve yürürlükten kaldırılan **12.217** maddenin % **48**'si (**5.811 madde**) Anayasa değişikliği çerçevesinde yayımlanan **2** TBMM kararı, **5** kanun hükmünde kararname ve **6** kanun ile **361** kanun ve **24** kanun hükmünde kararnamede değiştirilmiş ve ayrıca **16** kanun ile **13** kanun hükmünde kararname yürürlükten kaldırılmıştır.

21.01.2017 tarihli 6771 sayılı T.C. Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunla mevcut Anayasanın **71** maddesinde **6** ekleme; **54** değiştirme; **27** çıkarma; **27** yürürlükten kaldırma olmak üzere toplam **114** düzenleme yapılmıştır.

Bu kanun ile;

- Yargı erkinin bağımsızlığının belirtildiği maddeye ‘tarafsızlık’ ibaresi eklenmiş,
- Milletvekili sayısı **550**’den **600**’e çıkarılmış,
- Milletvekili seçilme yaşı **25**’den **18**’e indirilmiş,

- **TBMM** seçimleri ile Cumhurbaşkanlığı seçimlerinin 5 yılda bir aynı günde yapılması usulü getirilmiş,
- Cumhurbaşkanının partisi ile ilişkisinin kesilmesi uygulaması sona erdirilmiş,
- Cumhurbaşkanı seçiminin kanunla düzenleneceği belirtilmiş,
- Yasamanın yürütmeyi denetlemesi araçları yeniden düzenlenmiş,
- Denetleme aracı olan sözlü soru ile gensoru Anayasa'dan çıkarılmış,
- Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi getirilmiş,
- Cumhurbaşkanının adaylık ve seçimi süreci ile görev ve yetkileri yeniden belirlenmiş,
- Cumhurbaşkanına Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile yürütmeye ilişkin konuları düzenleme yetkisi verilmiş,
- Cezai sorumluluğu gerektiren bir suçtan dolayı Cumhurbaşkanının Yüce Divan'da yargılanması süreci belirlenmiş,
- Cumhurbaşkanı yardımcılarını ile bakanların atanmaları, görevleri ve yargılanmaları ile ilgili hususlar düzenlenmiş,
- Cumhurbaşkanına belli durumlarda olağanüstü hâl ilan etme yetkisi verilmiş,
- Kamu tüzel kişiliğinin kanunun yanı sıra Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile de tesis edilebileceği düzenlenmiş,
- Üst düzey kamu görevlilerinin Cumhurbaşkanı tarafından atanacağı ve bunların atanmalarına ilişkin usul ve esasların Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile düzenleneceği esası getirilmiş,
- Merkezi idare kapsamındaki kamu kurum ve kuruluşlarının; kuruluş, görev, yetki ve sorumlulukları Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile düzenlenmesi hükme bağlanmış,
- Askeri mahkemeler kaldırılmış, savaş hâli ve disiplin mahkemeleri dışında askeri mahkemelerin kurulamayacağı hükmü getirilmiş,
- “Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu”nun adı “*Hâkimler ve Savcılar Kurulu*” olarak değiştirilmiş, bu Kurulun on iki üye ile

iki daireden oluşması ve bu Kurulun üyelerinin seçilme usulü düzenlenmiş,

- Cumhurbaşkanına bütçe hazırlama yükümlülüğü getirilmiş,
- Milli Güvenlik Kurulu (MGK)’nın yapısı yeniden düzenlenmiş,
- MGK Genel Sekreterliğinin teşkilat ve görevlerinin Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile düzenleneceği belirtilmiş,
- Anayasa Mahkemesi üye sayısı, denetim görevleri, Genel Kurul toplantı sayısı, iptal davası açma usul ve esasları düzenlenmiş,
- “Başbakan” ve “Bakanlar Kurulu” ibarelerinin geçtiği maddeler yürürlükten kaldırılmıştır.

(3). Anayasa Değişikliği Çerçevesinde En Fazla Değişiklik Yapılan Kanunlar:

Anayasa değişikliği yasama faaliyeti çerçevesinde en fazla değişiklik yapılan kanun bilgileri ele alındığında;

- 10.12.2003 tarihli 5018 s. Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununda **175 maddede değişiklik,**
- 14.7.1965 tarihli 657 s. Devlet Memurları Kanununa ilişkin **127 maddede değişiklik,**
- 21.01.2017 tarihli 6771 s. Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanuna ilişkin **114 maddede değişiklik,**
- 21.5.1986 tarihli 3289 s. Beden Terbiyesi ve Spor Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanuna ilişkin **96 maddede değişiklik,**
- 16.8.1961 tarihli 351 s. Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu Kanununa ilişkin **92 maddede değişiklik,**
- 26.4.1961 tarihli 298 s. Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanuna ilişkin **83 maddede değişiklik,**
- 11.10.2011 tarihli 663 s. Sağlık Bakanlığı ve Bağlı Kuruluşlarının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye ilişkin **79 maddede değişiklik,**

- 25.8.2011 tarihli 652 s. Milli Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye ilişkin **77 maddede değişiklik**,
- 11.12.2010 tarihli 6087 s. Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanununa ilişkin **71 maddede değişiklik**,
- 04.4.1988 tarihli 320 s. Milli Piyango İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye ilişkin **70 maddede değişiklik**,
- 07.7.2010 tarihli 6004 s. Dışişleri Bakanlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanuna ilişkin **65 maddede değişiklik**,
- 03.6.2011 tarihli 641 s. Kalkınma Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye ilişkin **63 maddede değişiklik**,
- 27.5.1946 tarihli 4904 s. Danıştay Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına ve Bu Kanuna Bazı Madde ve Fıkralar Eklenmesine Dair Kanuna ilişkin **61 maddede değişiklik**,
- 26.9.2011 tarihli 655 s. Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye ilişkin **60 maddede değişiklik**,
- 27.9.1984 tarihli 3046 s. Bakanlıkların Kuruluş ve Görev Esasları Hakkında 174 s. KHK ile 13.12.1983 gün ve 174 s. Bakanlıkların Kuruluş ve Görev Esasları Hakkında KHK'nın Bazı Maddelerinin Kaldırılması ve Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında 202 s. KHK'nın Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanuna ilişkin **58 maddede değişiklik** yapıldığı görülmektedir.

Yukarıda belirtilen hususlar çerçevesinde, T.C. Anayasasında yapılan değişiklikler kapsamında halk oyuna sunulan ve kabul edilen Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemine geçişin son aşaması 374 kanun ve 24 kanun hükmünde kararnamede yapılan değişikliklerle tamamlanmış bulunmaktadır.

e. Kanunlar Bibliyografisi Kapsamında Değişiklik Yapılan Kanunların İncelenmesi:

Bu çalışmaya konu olan **860** yasama faaliyetine ilişkin TBMM'nin en fazla değiştirdiği kanunların da incelemesi yapılmıştır. En fazla değişiklik yapılan **20** kanun ve kararnameye ilişkin sıralama aşağıya çıkarılmıştır;

- 31.5.2006 tarihli 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu **224 değişiklik** ile birinci sırada yer almaktadır.
- 10.12.2003 tarihli 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu **207 değişiklik** ile ikinci sırada;
- 04.6.1985 tarihli 3213 sayılı Maden Kanunu **192 değişiklik** ile üçüncü sırada;
- 27.7.1967 tarihli 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu **190 değişiklik** ile dördüncü sırada;
- 14.7.1965 tarihli 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu **177 değişiklik** ile beşinci sırada bulunmaktadır.
- 04.12.2014 tarihli 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununda **174 maddede değişiklik,**
- 06.11.2003 tarihli 5000 sayılı Türk Patent Enstitüsü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanuna ilişkin **142 maddede değişiklik,**
- 04.11.1981 tarihli 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununa ilişkin **137 maddede değişiklik,**
- 21.01.2017 tarihli 6771 sayılı T.C. Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunda **114 değişiklik,**
- 28.3.1983 tarihli 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Hakkında 41 sayılı KHK'nın Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanuna ilişkin **104 maddede değişiklik,**
- 09.6.1932 tarihli 2004 sayılı İcra ve İflâs Kanununda **102 maddede değişiklik,**
- 11.5.2000 tarihli 4566 sayılı Harp Okulları Kanununa ilişkin **109 maddede değişiklik,**

- 21.5.1986 tarihli 3289 sayılı Beden Terbiyesi ve Spor Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanuna ilişkin **96 maddede değişiklik**,
- 07.7.2010 tarihli 6004 sayılı Dışişleri Bakanlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanuna ilişkin **95 maddede değişiklik**,
- 11.10.2011 tarihli 663 sayılı Sağlık Bakanlığı ve Bağlı Kuruluşlarının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye ilişkin **89 maddede değişiklik**,
- 11.4.2002 tarihli 4752 sayılı Astsubay Meslek Yüksek Okulları Kanununa ilişkin **85 maddede değişiklik**,
- 31.7.1970 tarihli 1325 sayılı Milli Savunma Bakanlığı Görev ve Teşkilatı Hakkında Kanuna ilişkin **85 maddede değişiklik**,
- 11.12.2010 tarihli 6087 sayılı Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanununa ilişkin **84 maddede değişiklik**,
- 25.8.2011 tarihli 652 sayılı Milli Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye ilişkin **77 maddede değişiklik yapılmıştır**.

Bu sıralamaya göre;

- *Anayasa'nın sosyal devlet ilkesi çerçevesinde en fazla değişikliğin Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda yapıldığı,*
- *Önceliğin ülkenin gelir kaynaklarını artırmaya yönelik mali düzenlemelerde olduğu,*
- *Anayasa değişikliği çerçevesinde bakanlıkların teşkilat ve görevlerinde önemli değişikliklere gidildiği,*
- *Türk Silahlı Kuvvetlerinin insan kaynakları, eğitim altyapısı ve teşkilatında önemli düzenlemeler yapıldığı,*
- *Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçiş yönünde Anayasa'da ve seçim kanunlarında değişiklikler yapıldığı,*
- *Yargı reformu çerçevesinde getirilen düzenlemelerin en fazla ceza ve icra mevzuatında görüldüğü değerlendirilmektedir.*

f. Kanunlar Bibliyografisi Kapsamında İhdas Edilen Kadroların İncelenmesi:

Kanunlar Bibliyografisi çalışmasında yer verilmesi gereken hususlardan birisi de TBMM’de kanunlaşan yasalar içinde “*kadro ihdası*” ve “*kadro iptali*” ile ilgili hükümlerin yer almasıdır. Yasama dönemlerine göre kadrolara ilişkin bilgiler aşağıda sunulmuştur;

24. Dönem 5. Yasama Yılı

(a).14.01.2015 tarihli 6585 s. Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun: (190 s.KHK 1 s. Liste: Gümrük ve Ticaret Bakanlığı-Mrk. 705 kadro; Taşra 1.500 kadro olmak üzere toplam 2.205 kadro ihdas edilmiştir.

Ek m.7-Gümrük ve Ticaret Bakanlığınca belirlenecek ve merkezi yönetim bütçe kanunları kapsamında yapılacak atamalar dışında merkezi yönetim bütçe kanunlarında yer alan kısıtlamalara tabi olmaksızın toplam 3.000 adedi geçmemek üzere Bakanlık tarafından belirlenecek boş kadrolara atama yapılabilir.

26. Dönem 3. Yasama Yılı

(a).01.11.2017 tarihli 7060 s. Helal Akreditasyon Kurumu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun: (190 s.KHK Eki (I) s. cetvel Helal Akreditasyon Kurumu -Mrk. teşkilatına 50 kadro ihdas edilmiştir.)

(b).19.10.2017 tarihli 7039 s. Nüfus Hizmetleri Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun: (İçişleri Bakanlığı Merkez teşkilatına 120; taşra teşkilatına 1.480 kadro olmak üzere toplam 1.600 kadro ihdas edilmiştir.

İstanbul iline bağlı “Eyüp” ilçesinin adı “Eyüp Sultan” olarak değiştirilmiştir.)

(c).22.02.2018 tarihli 7100 s. Yükseköğretim Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun: (I) sayılı listeyle Üniversitelerarası Kurul Merkez teşkilatına 10 kadro ihdas edilmiştir.)

(ç).21.3.2018 tarihli 7103 s. Vergi Kanunları ile Bazı Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun: (I) sayılı listeyle Özelleştirme İdaresi

Başkanlığının Merkez teşkilatından **8** kadro iptal edilmiş; Merkez teşkilatına **10** kadro ihdas edilmiştir.)

(d).29.3.2018 tarihli 7104 s. Katma Değer Vergisi Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 178 s. Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun: (1) sayılı listeyle Gelir İdaresi Başkanlığı Merkez teşkilatına **1.015** kadro; (2) s. listede Maliye Bakanlığı Merkez teşkilatına **1.000** kadro olmak üzere toplam **2.015** kadro ihdas edilmiştir.)

(e).19.4.2018 tarihli 7139 s. Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda ve Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun: (1) sayılı Listede Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü Merkez teşkilatına **259** kadro; (2) s. listede taşra teşkilatına **736** kadro; (3) s. listede Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı merkez teşkilatına **2** kadro olmak üzere toplam **997** kadro ihdas edilmiştir.)

(f). 09.5.2018 tarihli 7141 s. Yükseköğretim Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun: (17 üniversiteye **9.490** kadro ihdas edilmiştir.)

OHAL Kanunları

(a). 09.11.2016 tarihli 6756 s. Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Tedbirler Alınması ile Milli Savunma Üniversitesi Kurulması ile 669 s. Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabul Edilmesi Hakkında Kanun:(Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisine **184** kadro ihdas edilmiştir.)

(b). 09.11.2016 tarihli 6757 s. Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Kurum ve Kuruluşlara İlişkin Düzenleme Yapılması Hakkında 671 s. Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabul Edilmesine Dair Kanun: (Adalet Bakanlığına **4000** Hakim-Savcı Kadrosu tahsis edilmiştir.)

(c). 10.11.2016 tarihli 6758 s. Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında 674 s. Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabul Edilmesine Dair Kanun: (13.12.1983 tarihli 190 s.Genel Kadro ve Usulü Hakkında KHK'ya ilişkin 2 listede değişiklik çerçevesinde Adli Tıp Kurumu- Merkez teşkilatına **171** kadro,

taşra teşkilatına 121 kadro ve eki **(I)** s. listede İçişleri Bakanlığı-Merkez kadrosuna 1 müsteşar yardımcısı kadrosu olmak üzere toplam 293 kadro ihdas edilmiştir.)

(ç). 01.02.2018 tarihli 7070 s. Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında 676 s. Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabul Edilmesine Dair Kanun: (13.12.1983 tarihli 190 s.Genel Kadro ve Usulü Hakkında KHK’ya ilişkin 5 maddede değişiklik çerçevesinde Kanunun Ekli **(1)** s. listesinde yer alan İçişleri Bakanlığına **100** kadro ihdas edilmiş, Emniyet Genel Müdürlüğüne ait Yurtdışı Teşkilatına ilişkin kadrolar iptal edilmiş, Ekli **(2)** s. listede yer alan **2** kadro ihdas edilerek Emniyet Genel Müdürlüğüne ait bölüme eklenmiştir.)

(d). 01.02.2018 tarihli 7077 s. Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında 690 s. Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabul Edilmesine Dair Kanun: (Emniyet Genel Müdürlüğü-Taşra kadrosuna **7.000** çarşı ve mahalle bekçisi kadrosu ihdas edilmiştir.)

(e). 01.02.2018 tarihli 7078 s. Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında 694 s. Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabul Edilmesine Dair Kanun: (13.12.1983 tarihli 190 s. Genel Kadro ve Usulü Hakkında KHK’ya Ekli listelerde yer alan aşağıda belirtilen kamu kurum ve kuruluşlarına toplam **38.779** kadro ihdas edilmiş, Aksaray/Sultanhanı ilçesi kurulmuş ve Yeşiltömek Köyü bağlanmış, Artvin/Kemalpaşa ilçesi kurulmuş ve 12 köy bağlanmıştır.)

Emniyet Genel Müdürlüğü-Merkez	3.004
Emniyet Genel Müdürlüğü-Taşra	29.008
Adalet Bakanlığı-Taşra	4.000
Adalet Bakanlığı-Taşra	2.000
Hakimler ve Savcılar Kurulu-Merkez	100
Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Gn. Müdürlüğü-Taşra	177
İçişleri Bakanlığı-Taşra	236
Maliye Bakanlığı-Taşra	36
Milli Eğitim Bakanlığı-Taşra	38
Sağlık Bakanlığı-Taşra	62
Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı-Taşra	34
Gençlik ve Spor Bakanlığı-Taşra	26
Diyanet İşleri Başkanlığı-Taşra	28
Tapu ve Kadastro Gn. Md.-Taşra	28
Emniyet Genel Müdürlüğü-Taşra	2
TOPLAM	38.779

Aksaray İli Sultanhanı İlçesine Bağlanan Köy		
S.No	Birim Adı	İlçesi
1	Yeşiltömek Köyü	Merkez
Artvin İli Kemalpaşa İlçesine Bağlanan Köyler		
S.No	Birim Adı	İlçesi
1	Akdere	Hopa
2	Çamurlu	Hopa
3	Dereiçi	Hopa
4	Gümüşdere	Hopa
5	Karaosmaniye	Hopa
6	Kayaköy	Hopa
7	Kazimiye	Hopa
8	Köprücü	Hopa
9	Liman	Hopa
10	Osmaniye	Hopa
11	Sarp	Hopa
12	Üçkardeş	Hopa

(f). 01.02.2018 tarihli 7079 s. Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında 696 s. Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabul Edilmesine Dair Kanun: (13.12.1983 tarihli 190 s. Genel Kadro ve Usulü Hakkında KHK Eki (I) s. cetvel bölümüne aşağıda belirtilen 129 kadro ihdas edilmiştir.)

Diyanet İşleri Başkanlığı -Merkez	2 (Bşk. Yardımcısı)
Danıştay-Merkez	16 (Üye-meslek mensubu)
Yargıtay-Merkez	100 (Üye-meslek mensubu)
Adalet Bakanlığı-Merkez	5 (İnsan Hakları Dairesi Bşk.:1 Daire Bşk.:4)
Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı-Mrk.	6 (Daire Bşk)
TOPLAM	129
İptal Edilen Kadro	
Adalet Bakanlığı-Merkez	5 (İHD Bşk:1 Daire Bşk.:4)
TOPLAM	5

Anayasa Değişikliği

(a). 30.11.2017 tarihli 7062 sayılı Yüksek Seçim Kurulunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun: (Yüksek Seçim Kurulu Başkanlığı-Merkez kadrosundan 2 kadro iptal edilmiş, Merkez kadrosuna 225, taşra kadrosuna 490 olmak üzere toplam 715 kadro ihdas edilmiştir.)

(b). 02.7.2018 tarihli 702 s. Nükleer Düzenleme Kurumunun Teşkilat ve Görevleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname: (Nükleer Düzenleme Kurumu, Merkez teşkilatına (1) s. listeyle 199; (2) s. listeyle 120 olmak üzere toplam 319 kadro ihdas edilmiştir.)

(1) SAYILI LİSTE			
KURUMU: NÜKLEER DÜZENLEME KURUMU			
TEŞKİLATI: MERKEZ			
İHDAS EDİLEN KADROLAR			
Sınıfı	Unvanı	Kadro Derecesi	Kadro Adedi
GiH	Başkan Yardımcısı	1	2
GiH	Daire Başkanı	1	10
GiH	Başkanlık Müşaviri	1	5
GiH	Grup Başkanı	1	40
GiH	Basın ve Halkla İlişkiler Müşaviri	1	1
GiH	Kurul Hizmetleri Müdürü	1	1
GiH	Nükleer Düzenleme Uzmanı	1	5
GiH	Nükleer Düzenleme Uzmanı	2	5
GiH	Nükleer Düzenleme Uzmanı	3	5
GiH	Nükleer Düzenleme Uzmanı	4	5
GiH	Nükleer Düzenleme Uzmanı	5	9
GiH	Nükleer Düzenleme Uzmanı	6	9
GiH	Nükleer Düzenleme Uzmanı	7	9
GiH	Nükleer Düzenleme Uzman Yardımcısı	8	10
GiH	Nükleer Düzenleme Uzman Yardımcısı	9	40
AH	Avukat	8	6
GiH	Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	5	5
GiH	Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	6	5
GiH	Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	7	5
GiH	Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	8	5
GiH	Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	9	4
GiH	Mali Hizmetler Uzmanı	3	2
GiH	Mali Hizmetler Uzman Yardımcısı	9	2
GiH	Mütercim	9	2

TH	Programcı	9	2
TH	Çözümleyici	9	3
TH	Teknisyen	9	2
TOPLAM			199
(2) SAYILI LİSTE			
KURUMU: NÜKLEER DÜZENLEME KURUMU			
TEŞKİLATI: MERKEZ			
İHDAS EDİLEN KADROLAR			
Sınıfı	Unvanı	Kadro Derecesi	Kadro Adedi
TS	Mühendis	1	55
TS	Mühendis	2	2
TS	Mühendis	3	4
TS	Mühendis	4	7
TS	Mühendis	5	10
GiH	Araştırmacı	1	1
TS	Fizikçi	1	14
TS	Fizikçi	3	2
TS	Fizikçi	5	2
SHS	Uzman	1	2
TS	Kimyager	1	7
GiH	Şube Müdürü	1	3
GiH	Ayniyat Saymanı	1	1
TS	Teknisyen	3	1
GiH	Şef	3	1
GiH	Bilgisayar İşletmeni	3	1
GiH	VHKİ	6	2
GiH	Memur	5	2
GiH	Memur	6	1
GiH	Memur	9	1
GiH	Memur	13	1
TOPLAM			120

(c). 02.7.2018 tarihli 703 s. Anayasada Yapılan Değişikliklere Uyum Sağlanması Amacıyla Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname: (Diyanet İşleri Başkanlığı Merkez teşkilatı kadrosuna Mus-hafları İnceleme ve Kıraat Kurulu Üyesi 4; Din İşleri Yüksek Kurulu Sekreteri 1 olmak üzere toplam 5 kadro ihdas edilmiştir.)

Özetle yasama dönemlerinde ihdas ve iptal edilen kadro sayıları aşağıya çıkarılmıştır;

Dönem	İhdas Edilen Kadro	İptal Edilen Kadro
24. Dön. 5.Yasama Yılı	2.205	-
26. Dön. 3.Yasama Yılı	14.172	8
OHAL Kanunları	50.487	5
Anayasa Değişikliği	1.039	2
TOPLAM	67.903	15

Yukarıda belirtilen hususlar çerçevesinde;

- 24 üncü Yasama Döneminde Gümrük ve Ticaret Bakanlığına bütçe kanunlarındaki kısıtlamalara tabi olmaksızın **3.000** boş kadroya atama yapabilme yetkisi verilmesi dikkat çekmektedir.
- OHAL kanunları ve kararnameleri ile **50.487** kadro ihdas edilirken sadece bu dönemde FETÖ irtibatı ve iltisakı ile kamudan ihraç edilen personel sayısı **125.678** olarak gerçekleşmiştir. Bu karşılaştırmadan çıkarılan sonuçlar aşağıya çıkarılmıştır;
  - İhraç edilen kadro sayısı; FETÖ'nün başarısız darbe teşebbüsü öncesi kamuda yapılanmasının ulaştığı seviyeyi göstermesi bakımından ders alınacak bir durumdur.
  - İhdas edilen kadro sayısının, ihraç edilenlerin **% 40**'i seviyesinde olması; bürokratik kadrolara yapılacak atamalar için daha yol alınması gerektiğini göstermektedir.
  - Geçmişten ders alınarak kamuya yapılacak atamalarda seçici davranılmasının ne kadar önemli olduğunu ortaya koymaktadır. Özellikle FETÖ'nün yargıda ve kolluk kuvvetlerindeki

yapılanmasının ülke demokrasisine getirdiği tahribatın hatırlanmasında fayda mütalaa edilmektedir.

g. Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sisteminde TBMM'nin Yasama ve Denetleme Fonksiyonlarının Değerlendirmesi:

Demokratik ülkelerde kuvvetler ayrılığını simgeleyen yasama, yürütme ve yargı organları arasında “*Denge ve denetleme*” sistemi olarak adlandırılan yetki paylaşımı ve kullanımının kontrolünün, demokrasinin gelişimi için olmazsa olmaz niteliklerden biri olduğu bilinmektedir. Türkiye’de demokrasinin gelişimi zaman zaman askeri müdahaleler ile kesintiye uğramış, ancak yönetim gücünü elinde bulunduranlar bütün olumsuzluklara rağmen **TBMM**’nin açık ve genel kurulun çalışmalarına devam etmesine önem vermişlerdir. Hukuk diliyle **TBMM** adeta demokrasinin “*mütemmim cüzi*” kabul edilerek işlevini muhafaza etmesine ayrıcalıklı bir önem atfedilmiştir. 15 Temmuz 2016 başarısız FETÖ Darbe Kalkışmasında da **TBMM** Genel Kurulu açık tutulmuş ve milletvekilleri Meclis’e gelerek demokrasiyi yaşatma konusunda kamuoyuna güçlü bir mesaj vermişlerdir. Bu kitabın içeriğinde inceleme imkanı bulduğumuz 15 Temmuz Darbe Girişimi, OHAL ilanı ve akabinde referandum ile onaylanan 2017 Yılı Anayasa Değişikliği demokrasimizin “*kırılma noktasını*” teşkil etmektedir. Türkiye’de demokratların önüne konulan acı reçete; demokrasimizin kesintiye uğradığı bu dönemlerin vebalinin yasama, yürütme ve yargının “*denge ve denetleme*” fonksiyonunu etkin bir şekilde işletememelerinden kaynaklandığını ortaya koymaktadır. 15 Temmuz başarısız darbe girişimi sonrasında da demokrasiyi kesintiye uğratmanın nedeni olarak parlamento içinden çıkarılan hükümet sistemi, yasamanın denetleme yetkileri, darbe kalkışmasında bulunan **TSK** görülmüştür. OHAL kararnamele ve Anayasa değişikliği ile **TSK**’nın yapısı değiştirilmiş, organizasyon bağlantıları **MSB**’ye bağlanmış, eğitim-öğretim sistemi sil baştan düzenlenmiş, sağlık sistemi Sağlık Bakanlığına, yargı sistemi sivil mahkemelere yönlendirilmiştir. **TBMM**’nin kendi bünyesinden oluşturduğu “*Bakanlar Kurulu ve Başbakan*”dan oluşan parlamenter hükümet sistemi kaldırılmış Cumhurbaşkanının kararname ve kararları ile yasama ve yürütme fonksiyonunu icra ettiği, üst yargı dahil bütün üst yöneticilerin atamalarında onay makamı olduğu, dolaşısıyla yetkilerin bir merkezde toplandığı ve “*Cumhurbaşkanı ile atadığı*

Sekretarya düzeyine Bakanlardan” oluşan Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemine geçilmiş, **TBMM**’nin denetleme fonksiyonları örselenmiş ve sadece milletvekillerinin getireceği kanun tekliflerini inceleyen bir meclis konumuna getirilmiştir. Anayasal değişikliğin demokrasimizin dibe vurduğu noktadan hızlı bir “V” yükseliş ile geçmişte yapılan hataları gideren ve toplumun her kesimine demokrasinin nimetlerini ulaştıran demokrasi standartlarına ulaştırma hedefi doğrultusunda yapıldığı bilinmektedir. Önümüzdeki dönem Türkiye Cumhuriyeti demokrasi sisteminin dikensiz gül bahçesinde rahat bir gezinti mi şeklinde olacağı veya dipte sürünme şeklinde mi yaşanacağını gösterecektir. Bu süreçte **TBMM**’nin sisteme olan etkisi ve yönlendirme konusunda yasama yetkisini kullanması iki durumdan hangisine evrileceğimizin de işaretlerini verecektir.

Temennimiz **TBMM**’nin kuruluşunun 100. Yıldönümünde Gazi Meclis’in ve ona bu değeri kazandıran milletvekillerinin sorumluluk anlayışı içinde hareket ederek Türkiye Cumhuriyetini dünya demok-rasi liginde hakettiği yere ulaştırması ve bu standartlarda konumunu sağlamlaştırmasıdır.

Değerlendirmenin bu bölümünde Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sis-temine geçildikten sonra Anayasa değişikliği çerçevesinde **TBMM**’nin işlevi, yetkileri ve görevlerini hatırlamakta fayda mütalaa edilmektedir;

Yeni sistemde kanun yapma yetkisini elinde bulunduran **TBMM**’nin yanı sıra, Cumhurbaşkanı da doğrudan anayasadan aldığı yetkiye dayanarak, meclisten bir yetki kanunu çıkarılmasına ihtiyaç duymaksızın kararname çıkarabilmektedir. Önceki durumda Bakanlar Kurulu, kanun hükmünde kararname çıkarırken bunu **TBMM**’den alınan yetki kanu-nuna dayandırmak zorundaydı. Anayasada yapılan değişiklikle artık Meclis, Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin yayım sürecinin tamamen dışında kalmaktadır.

Parlamente ve yeni sistem arasında cumhurbaşkanlığı kararna-meleri açısından bir bağ kurmak gerekirse, kararnamelerin “*olağan dönemde çıkarılan*” kanun hükmünde kararnamelere benzer oldu-ğunu söylemek mümkündür. Ancak, bu kararnamelerin olağanüstü hal kanun hükmünde kararnamelerinden de farklı özellikte olduklarını ifade etmek gerekmektedir. Olağan **KHK**’lar ve onların yerini alan

cumhurbaşkanlığı kararnameleri ile sadece ekonomik, sosyal ve kültürel haklar alanında düzenlemeler yapılabilmekte; kişisel ve siyasal haklar ise düzenlenememektedir.

Ancak bu sınırlamaların yetersizliği ve belirsizliği kararnamelerin kanun yerine geçmesine neden olabilecektir. Örneğin “*yürütmenin alanına giren konular*”ın sınırları hiçbir yerde tarif edilmemektedir. Anayasada kanunla düzenlenmesi zorunlu kılınan konular ise oldukça sınırlıdır. Örneğin;

- Anayasa’nın **13. maddesi**ne göre temel haklar ve hürriyetler kanunla düzenlenmek zorundadır.
- Anayasa’nın **38. maddesi** “*ceza ve ceza yerine geçen güvenlik tedbirleri*”nin ancak kanunla düzenlenebileceğini söylemektedir.
- Anayasa’nın **68. maddesi** “*yükseköğretim kurumları elemanlarının siyasi partilere üye olmaları ancak kanunla düzenlenir*” ifadesine yer vermektedir.

Yukarıda belirtildiği gibi Anayasa’da kanunla düzenlenmesi zorunlu kılınan alan sayısı oldukça azdır ve sınırlıdır. Dolayısıyla bu koşul Cumhurbaşkanlığı kararnamesi gibi bir düzenleme için yeterli bir sınırlama değildir. Kararnamelerin karşısında, yasama organına ait tek dengeleyici unsur kanun gibi gözükmemektedir çünkü kararnameler ancak aynı konuda Meclis tarafından çıkarılan bir kanun ile geçersiz kılınabilmektedir. Bu durum, Cumhurbaşkanlığı kararnameleri ile kanunların aynı statüde olduğunu işaret etmektedir.

Yeni sistemde artık yürütme organı, yani Cumhurbaşkanı kanun öneremeyecektir. Bu durumda eğer Meclis hiç kanun yapmazsa cumhurbaşkanı, kanunla düzenlenmeyen ve kanunla düzenlenmesi konusunda anayasal bir zorunluluk bulunmayan her konuyu kararname ile düzenleyebilir hale gelecektir. Bu durum denge ve denetlemenin temel ilkelerine aykırıdır, yürütme organının yasamanın yetki alanına müdahalesi riskini taşımaktadır.

Yeni sistemde cumhurbaşkanının çıkardığı bir kararname ile ilgili olarak **TBMM** başka bir kanun çıkarırsa, Meclis’in çıkardığı kanun geçerli olacaktır. Dolayısıyla **TBMM**, çıkaracağı kanun ile kararnameyi etkisiz kılabilir.

Mevcut yasalarla düzenlenmiş konularla ilgili herhangi yeni bir kararname çıkarılamayacaktır.

Cumhurbaşkanlığı kararnameleri ve kanunlarda farklı hükümler bulunması halinde kanun hükümleri uygulanacaktır.

Ayrıca yeni sistemde Bakanlar Kurulu olmayacağından, Bakanlar Kurulu tarafından sunulan “*kanun tasarıları*” ortadan kalkmakta; Milletvekilleri tarafından sunulan kanun teklifleri ise aynen geçerliliğini korumaktadır.

Yürütmeyi elinde bulunduran cumhurbaşkanının partili olduğu düşünüldüğünde ise pratikte yürütmenin “*yasa teklifi sunmasının*” önünde herhangi bir engel bulunmamaktadır. Cumhurbaşkanının dolayısıyla Meclis’teki çoğunluk aracılığıyla yasama işlemine de dolaylı yoldan katılma imkanına sahip olduğunu ifade etmek mümkündür.

Kanunların yayımlanma yetkisi yeni sistemde de cumhurbaşkanına aittir. Ancak değişiklik, Cumhurbaşkanının bir kanunu TBMM’de yeniden tartışılması için geri göndermesinden sonra başlamaktadır. Eğer Cumhurbaşkanı kanunu TBMM’ye geri gönderirse, kanunun aynen yayımlanabilmesi için eskisinden farklı olarak Meclis’in salt çoğunluğu tarafından kabul edilmesi gerekmektedir. Oysa parlamenter sistemde geri gönderilen kanunun, kanunu imzalayan milletvekillerce yeniden imzalanması yeterli olmaktadır. Dolayısıyla Cumhurbaşkanı tarafından veto edilen kanunların kabulü için, üye tam sayısının (600) salt çoğunluğunun (301) kararı gerekmektedir. Bu durum; Cumhurbaşkanının kanunları kabulü konusundaki yetkisinin “*geciktirici veto*” yetkisinden “*güçleştirici veto*” yetkisine yükseltildiği şeklinde değerlendirilmektedir. Cumhurbaşkanı bir yandan kararnameler ile TBMM’ye paralel bir yasama yetkisi kullanırken, diğer yandan yasamanın Meclis ayağında müdahale gücünü de elinde bulundurmaktadır.

Diğer taraftan, Cumhurbaşkanlığı sistemi ve OHAL dönemi arasında yönetsel ve sınırlandırılan kişi hak ve özgürlükleri açısından önemli farklar bulunmaktadır.

Anayasa değişikliği öncesinde, OHAL KHK’ları “*geçici*” nitelik taşıyor; sadece olağanüstü dönemde uygulanmak üzere çıkarılıyor ve OHAL sona erince de kendiliğinden yürürlükten kalkıyordu. Dolayısıyla olağan

dönemin kanunlarında değişiklik yapılamıyor, kalıcı durum yaratılamıyordu. Anayasa’ya göre OHAL KHK’ları ile kanunda kalıcı bir değişiklik yapılmaması da açıkça belirtiliyordu. Eğer OHAL KHK’ları **TBMM** tarafından onaylanırsa, sadece olağanüstü dönemlerde uygulanmak üzere OHAL Kanunu’nun bir parçası haline gelmekteydi.

Ancak Türkiye’nin son OHAL tecrübesine bakıldığında, çıkarılan KHK’ların süresini ve kapsamını aşan pek çok düzenlenme ve değişiklik olduğu görülmektedir. Bu bağlamda; OHAL rejiminin düzenlemeleri olağan dönemin birer parçası haline getirilmiş, kanunlarda değişiklik yapılmış ve süreklilik kazanmıştır. CHP’nin söz konusu KHK’ların iptali istemiyle Anayasa Mahkemesi’ne (**AYM**) yaptığı başvuru da, yüksek mahkeme tarafından bu konuda yetkisi olmadığı gerekçesiyle reddedilmiştir.

Bu çerçevede; teknik olarak Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin OHAL KHK’larına benzer konularda olamayacağı ve Anayasa’ya aykırı olamayacağını söylemekle beraber, Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminde **TBMM** ile yetki karmaşası yaşanması halinde, Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile ilgili olarak başvurulacak **AYM**’de konuyu görüşecek 15 üyeden 13’ünün dolaylı ya da doğrudan partili bir Cumhurbaşkanı tarafından atandığını hatırlamakta fayda mütalaa edilmektedir.

Anayasa değişikliği kapsamında; Anayasa’nın **87. maddesinde** belirtilen **TBMM**’nin görev ve yetkileri arasından; “*Bakanlar Kurulu’nu ve bakanları denetlemek*”, “*Bakanlar Kurulu’na belli konularda kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi vermek*” ve “*bütçe ve kesin hesap kanun tasarılarını görüşüp kabul etmek*” ifadeleri artık yer almamaktadır. İlk bakışta, Anayasa’dan çıkarılan bu maddeleri, “*yeni sistemde Bakanlar Kurulu olmaması*” gerekçesiyle açıklamak mümkündür. Ancak bu değişikliğin esasını artık Meclis’in yürütme organı üzerinde anayasal araçlar yoluyla herhangi bir siyasi denetim sahibi olamayacağı anlamına geldiği şeklinde değerlendirmek gerekmektedir. Çünkü Anayasa değişikliğine göre; kaldırılan Bakanlar Kurulu yerine yürütme yetkilerinin tek elde toplandığı Cumhurbaşkanlığı makamına karşı Meclis’in “*denetleme*” yetkileri devredilmemektedir.

Anayasa’nın **162. maddesinde** yapılan değişiklikle bütçe kanun teklini hazırlayıp **TBMM**’ye sunma yetkisi Cumhurbaşkanına, kabul etme yetkisi ise **TBMM**’ye verilmiştir. Bütçe kanunun süresinde yürürlüğe

konulamaması halinde, önce geçici bütçe hazırlanacağı ve bunun da yetişememesi durumunda bir önceki yılın bütçesinin yeniden değerlendirilmesine göre artırılarak yürürlüğe konulabileceğini belirtilmektedir.

Yasamanın, yürütme üzerindeki en etkili denetim araçlarından biri, bütçedir. Meclis bütçeyi onaylamadığı sürece yürütme icraatta bulunamaz. Ancak anayasa değişikliği çerçevesinde artık Meclis'in bu denetim yetkisi de geçerliliğini kaybetmektedir. Anayasa değişikliği çerçevesinde bütçe kanununun süresinde yürürlüğe konulamaması durumunda, geçici bütçe kanunu çıkarılması, bunun da yapılamaması durumunda, yeni bütçe kanunu kabul edilinceye kadar, bir önceki yılın bütçesinin yeniden değerlendirilmesine göre artırılarak uygulanması hükmü getirilmiştir. Ayrıca yine kesin hesap kanunu teklifinin yeni yıl bütçe kanunu teklifiyle birlikte görüşülerek karara bağlanacağı belirtilmektedir. Bir önceki yılın bütçesinin, yeniden değerlendirilmesine göre artırılarak devamını öngörmek, yasamanın bütçe gücünü zayıflatmak anlamına gelmektedir. Bu durum **TBMM**'nin yürütme karşısında etkin denetim yapmasını engellemektedir.

Meclis'in değişen görev ve yetkileri arasında erken seçim kararı da yer almaktadır. **TBMM** artık basit çoğunlukla erken seçim kararı alamayacak, nitelikli çoğunluğa **(360 oya)** ihtiyaç duyacaktır.

Genel ya da öz af konusunda meclisin eski yetkileri ise aynen devam etmektedir. Yine üye tam sayısının beşte üç çoğunluğunun kararı **(360 oy)** ile genel ya da özel al ilan edebilecektir.

TBMM; Meclis araştırması, Genel görüşme, Meclis soruşturması ve Yazılı soru yollarıyla bilgi edinme ve denetleme yetkisini kullanacaktır. Gensoru yetkisi artık bulunmamaktadır, Meclis soruşturması ise cumhurbaşkanı yardımcısı ve bakanlar hakkında yapılan soruşturma yetkisinden ibaret bulunmaktadır. Dolayısıyla yürütmenin cumhurbaşkanında toplandığı yeni sistemde, yasama organı olan Meclis'in cumhurbaşkanına soru sorma veya onun faaliyetlerini denetleme yetkisi bulunmamaktadır. Aynı durumu Meclis'in yazılı soru sorma yetkisinde de görmek mümkündür. Milletvekilleri bundan böyle "*Başbakan ve bakanlar kurulu*" yerine ancak "*Cumhurbaşkanı yardımcılarında ve bakanlara*" yazılı soru sorabileceklerdir.

Dolayısıyla **TBMM** hiçbir biçimde yeni sistemde yürütmenin kendisi olan cumhurbaşkanına soru soramayacak, hakkında **TBMM** soruşturması başlatamayacaktır.

Meclis'in Genel görüşme yetkisi de Anayasa değişikliği görüşmelerinde tartışılmış ve **TBMM** Anayasa Komisyonu'nda yapılan değişiklik sonrası önceki haliyle kabul edilmiştir. Genel görüşme, toplumu ve Devlet faaliyetlerini ilgilendiren belli bir konunun Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda görüşülmesi olduğunu hatırlatmakta fayda mütalaa edilmektedir.

Anayasa değişikliği ile getirilen Yazılı soru konusunda ise; Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanların yazılı soruya yanıt vermemelerini zorunlu kılacak bir yaptırım bulunmamaktadır.

Meclis soruşturması açılabilmesi için gerekli oranlar ise çok yüksektir. Eğer Meclisin başka etkin denetim mekanizmaları olabilseydi tek başına bu oranların yüksekliği büyük bir sorun teşkil etmeyebilirdi ancak Anayasa değişikliği sonucunda Meclisin elinde bulunan diğer denetim araçları son derece etkisiz denetim araçlarıdır.

Her şeyden önemlisi ise, Meclisin bu denetim yetkilerini kullanabilmesi için, yürütmenin tesiri altında kalmadan teşekkül etmesi, yani seçim sisteminin ve siyasi partilerin işleyiş biçiminin değişmesinin gerekli olduğu değerlendirilmektedir.

Bu çalışmayı 20.01.1921 tarihli Teşkilatı Esasiye Kanunu'nun 1 inci maddesindeki veciz ifadeyle noktalamayış borç biliyorum;

“Hâkimiyet bilakayd ü şart milletindir.

(Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir.)”

– Gazi Mustafa Kemal ATATÜRK

Kanunlar Bibliyografisi Toplam Yasama Faaliyeti Tablosu

Dönem	Çerv. Kanun	Kod Kanun	TBMM Kararı	UA. Metin	Torba Kanun	Büt. K.	Dğş. Kanun	Dğş. KHK	Dğş. Md.	Yür. Kld. Md.	Yür. Kld. Kan.	Yür. Kld. KHK
24. Dönem 4.,5. YY. (1.10.2013-07.06.2015)	13	5	34	92	10	2	162	14	837	89	2	-
25. Dönem 1. YY. (08.6.2015-30.9.2015)	-	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-
25. Dönem 2. YY. (1.10.2015-01.11.2015)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
26. Dönem 1. YY. (2.11.2015-30.9.2016)	2	7	27	66	13	3	116	8	714	38	3	-
26. Dönem 2. YY. (1.10.2016-30.9.2017)	3	3	31	266	9	2	96	9	839	32	2	5
26. Dönem 3. YY. (1.10.2017-24.06.2018)	-	1	20	63	13	2	152	7	1007	75	1	-
27. Dönem 1. YY. (25.6.2018-30.09.2018)	-	-	10	-	2	-	25	2	58	3	1	-
27. Dönem 2. YY. (1.10.2018-19.07.2019)	8	2	29	13	14	2	168	86	1084	58	3	-
TOPLAM	26	18	159	500	61	11	719	46	4539	295	12	5
TOPLAM*	26	18	159	500	61	11	443	36	4512	295	12	5
* Aynı kanunda ve kanun hükmünde kararnamede yapılan değışiklikler birleştirilmiştir.												

Dönem	OHAL Kararı	OHAL KHK	OHAL Kanun	Dğş. Kanun	Dğş. KHK	Dğş. Madde	Yür. Kaldırılan Kanun	Yür. Kaldırılan Madde
24. Dönem 4.,5. YY. (1.10.2013- 07.06.2015)	-	-	-	-	-	-	-	-
25. Dönem 1. YY. (08.6.2015- 30.9.2015)	-	-	-	-	-	-	-	-
25. Dönem 2. YY. (1.10.2015- 01.11.2015)	-	-	-	-	-	-	-	-
26. Dönem 1. YY. (2.11.2015- 30.9.2016)	1	8	-	-	-	-	-	-
26. Dönem 2. YY. (1.10.2016- 30.9.2017)	4	20	5	61	4	307	1	77
26. Dönem 3. YY. (1.10.2017- 24.06.2018)	3	3	26	267	33	1039	3	176
27. Dönem 1. YY. (25.6.2018- 30.09.2018)	-	1	-	-	-	-	-	-
27. Dönem 2. YY. (1.10.2018- 19.07.2019)	-	-	1	-	-	-	-	-
TOPLAM	8	32	32	328	37	1346	4	253
TOPLAM*	8	32	32	149	20	1346	4	253
*Aynı kanunda ve kanun hükmünde kararnamede yapılan değişiklikler birleştirilmiştir.								

Dönem	Any. Dğş. Kararı	Any. Dğş. KHK	Any. Dğş. Kanunu	Dğş. Kanun	Dğş. KHK	Dğş. Md.	Yür. Kald. Kanun	Yür. Kald. Md.	Yür. Kald. KHK
24. Dönem 4.,5. YY. (1.10.2013-7.6.2015)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
25. Dönem 1. YY. (08.6.2015-30.9.2015)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
25. Dönem 2. YY. (1.10.2015-1.11.2015)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
26. Dönem 1. YY. (2.11.2015- 30.9.2016)	-	-	1	1	-	1	-	-	-
26. Dönem 2. YY. (1.10.2016- 30.9.2017)	-	-	1	1	-	87	-	27	-
26. Dönem 3. YY. (1.10.2017- 24.6.2018)	3	-	4	11	2	109	-	24	-
27. Dönem 1. YY. (25.6.2018- 30.9.2018)	-	5	-	457	37	3178	16	2385	13
27. Dönem 2. YY. (1.10.2018- 19.7.2019)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
TOPLAM	2	5	6	470	39	3375	16	2436	13
TOPLAM*	2	5	6	374	24	3375	16	2436	13

*Aynı kanunda ve kanun hükmünde karamamede yapılan değişiklikler birleştirilmiştir.

Kanun Türü	Değiştirilen Kanun	Değiştirilen KHK	Değiştirilen Madde	Yürürlükten Kaldırılan Madde	Yürürlükten Kaldırılan Kanun	Yürürlükten Kaldırılan KHK
Çerçeve K. Kod K. Torba K.	443	36	4512	295	12	5
OHAL Süreci	149	20	1346	253	4	-
Anayasa Değişikliği	374	24	3375	2436	16	13
Genel Toplam	966	80	9233	2984	32	18

